

PRIDIGE

sa vſe

Nedelje in Prasnike

zéliga léta,

ktére je pridigoval

GASHPER SHVAB,

fajmoſhter v' Dobu.

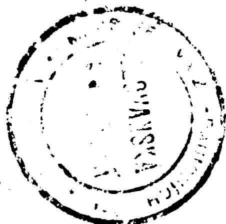
DRUGI DÉL.

V' Ljubljani,

natiſnil Joshef Blasnik,

1835.

Na pródaj per Janesu Klemensu, bukvovésu.

V' natiſ téh bukev ſo miloſtivi Firſht

GOSPOD GOSPOD

ANTON ALOJS,

Ljubljanſki ſhkof, 20. vélkiga travna 1835 dovolili.

PRIDIGA

v'

pervo nedeljo po Binkuſhtih, ali v' gód ſvete Trojize.

Pojdite, uzhíte vſe narode, in kerſtite jih v' imenu Ozheta, Sina, in ſvetiga Duha. Mat. 28.

Te beſede nam rasodenejo vſo ſkrivnoſt danaſhniga dné, ktera je prav sa prav ſkrivnoſt naſhe ſvete vęre, ker je le v' njej rasodeta. Bog je reſ Israelzam mnóge, velike in ſkrite rezhí rasodel, ki ſo bili njegovo ljubo in isvoljeno ljudſtvo; ker je pa Bog nam ſhe zlo tako ſkrivnoſt rasodel, ktera je bila od sazhetka ſveta vſim narodam ſkrita, torej ſmemo kriſtjane ſoſebno isvoljeno in ljubo ljudſtvo boshje imenovati. Bog je namrezh Israelzam le ſvoje imé rasodel rekozh: *Jeſt ſim, kdor ſim.* S' temi beſedami jim je ſvoje imé rasodel, in jim je sploh od ſvojiga bitja le toliko osnanil, kolikor je mogla njih pamet nad njim ſposnati. Kako bi pazh ne bili mogli Boga vſaj nekoliko posnati, ker je ſvojo vſigamogozhnoſt

v' ſtvarjenji tako ozhitno pokasal, in zhloveku ſvojo podobo v' duſho vtiſnil? ‚Sej ſo jim Boga vſe ſtvarí osnanovale, rekozh: *On* (Bog) *naſ je naredil.* Vem, de je bilo rasodenje boshje do Israelzov velika in ſoſebna dobrota, savoljo ktere ſo ſe lahko hvalili, de ſo ſ' ſvojim Bogam v' ſoſebni prijasnoſti; pa kaj je ſhe vſe to, zhe pomiſlimo rasodenje preſvete Trojize, ktero ſmo po Jesuſu Kriſtuſu sadobili? ker nam je Jesuſ nad ſveto Trojizo njeno bitje, in kar je nad njo nar zhudniſhiga, dobrotljivo rasodel.

Le ſpomnite ſe tiſtiga dne, ko je bil Jesuſ v' réki Jordanu kerſhen; takrat ſe je ſliſhal glaſ nebeſhkiga Ozheta: *Ta je moj ljubi ſin;* takrat ſe je ſveti Duh nad Jesuſam ozhitno v' podobi eniga golobza vidil. Ali nam tedaj ni Jesuſ takrat ſkrivnoſti rasodel, ktera je bila, kakor ſ. Pavel pravi, od sazhetka ſveta vſim narodam nesnana, sdaj je pa ſvetnikam rasodeta? Ali nam ni sadoſti ozhitno pokasal, de je ravn tiſto, edino, nerasdeljivo bitje Ozhe, ‚Sin, in ſ. Duh? Ali nam ni ſ' tem tudi bitja ſvete Trojize osnanil? Ker je namrezh hotel s' nami novo in boljſhi saveso, kakor s' Judi ſkleniti, torej nam je tudi tako ſkrivnoſt rasodel, ktera je bila v' ſtari savesi ſhe isvoljenimu boshjimu ljudſtvu nesnana. Ali ne ſmemo tedaj rêzhi, de je Bog kriſtjane ſhe bolj kot Jude ljubil, ker nam je tako ſkrivnoſt rasodel, ktere Judje ſhe niſo vedili, in ktere bi tudi mi ne verovali, ko bi nam je ne bil takó ozhitno in prasnizhno rasodel? Nikdar bi ne bili priſhli h' ſposnanju trojniga ediniga Boga,

ko bi naſ ne bil ſam ſin boshji, Jesuſ Kriſtuſ, te reſnize takó ozhitno uzhil. Ne ſmem li tedaj rêzhi, de je ta velika in nesapopadljiva ſkrivnoſt prav sa prav le ſkrivnoſt naſhe ſvete vere?

Pa zhemú takó delezh okrog ſprizhlejev iſhem? ſej jih imamo dovolj v' ſvetim evangelii, ker sazhetnik naſhe ſvete vere Jesuſ Kriſtuſ v' dnaſhnim ſ. evangelii tri poſebne rezhí velí, ktere nam pa vſe ſprizhujejo, de je ta ſkrivnoſt od ſvete Trojize prav sa prav velika ſkrivnoſt naſhe ſvete vere. Jesuſ jim velí pervizh vſe ljudí v' imenu trojniga ediniga Boga kerſtiti; drugizh jim velí ljudí uzhiti, po vſih njegovih sapovedih shiveti; in tretjizh jim obljubi, de bo per njih do konza njih shivljenja, in zlo do konza ſvetá. *Pojdite, uzhite vſe narode, in kerſhujte jih v' imenu Ozheta, Sina, in ſvetiga Duha, in uzhíte jih vſe dershati, karkoli ſim vam ukasal, in glejte, jeſt ſim per vaſ vſe dni, go konza ſvetá.*

Zhéſa ſe is tega uzhimo? Is tega ſe uzhimo *pervizh*, de ſmo ſkosi to veliko ſkrivnoſt preſvete Trojize kriſtjani poſtali: *Kerſhujte jih v' imenu Ozheta, Sina, in ſ. Duha; drugizh,* de moramo v' tej ſkrivnoſti kakor kriſtjani shiveti: *Uzhite jih vſe dershati, karkoli ſim vam ukasal; tretjizh*, de moramo v' tej ſkrivnoſti kakor kriſtjani umreti: *Jeſt ſim per vaſ vſe dni, do konza ſveta.*

* * *

Skrivnoſt preſvete Trojize ja nar imenitniſhi ſkrivnoſt naſhe ſvete vere, ker ſmo po

njej kriſtjani poſtali. Ali niſte bili vſi, ki ſe kriſtjani imenujete, v' imenu tega trojniga ediniga Boga kerſheni? in miſlim, de mi ni treba komu smed ſvojih poſluſhavzov ozhitati, kakor je ſ. Pavel Korinzhanam ozhital, rekozh: Kako ſliſhim? Ali ſo med vami raskolniki in raslózhbe? eden pravi: Jeſt ſim Pavlov, eden pa: Jeſt ſim Apólov; eden pa: in jeſt ſim Petrov. Kolika neumnoſt! ¿Ste li v' tih imenih kerſheni? ali niſte v' imenu Ozheta, ¿Sina, in ſ. Duha ſvetiga kerſta prejeli? Mótite ſe; ſej ſte vſi enako v' enim imenu kerſheni, vſi ſte s' enim ſnamenjem sapezhateni, in vſi ſte ſkosi mozh edine preſvete Trojize poſvezheni. Kako bi ſizer voda, ſ' ktero ſte bili obliti, tako mózh imela, de bi vam poſvezhujozho gnado boshjo dodelila? Kdo ji je to ſveto rodovitnoſt dodelil? Te-le ſvete beſede ſo ji dale to rodovitnoſt: *Jeſt te kerſtim v' imenu Ozheta, Sina, in ſ. Duha.* ¿Sposnajte tukaj, l. p.! sakaj te ſvete imena po Jesuſovim povelji per ſlehernim ſvetim sakramentu isrekjemo. Kadar ſmo bili per ſ. kerſtu prerojeni, ſmo bili prerojeni v' imenu Ozheta, ¿Sina, in ſ. Duha. V' ravno tem imenu preſvete Trojize ſmo bili per ſ. birmi v' gnadi boshji poterjeni, de ſe samoremo ſovrashnikam ſvete vere in ſvoje duſhe s' mozhjo v' bran ſtaviti. V' tem imenu ſo nam per ſveti pokori grehi odpuſheni. V' ravno tem imenu ſ. Trojize ſhkofe in maſhnike poſvezhujejo, i. t. d. Sato pravi ſ. Krisoſtom, de nam ſveti sakramentje snamnje trojniga ediniga Boga vtiſnejo, in naſ njemu

v' oblast isrozhé. Mí smo s' snamnjem presvete Trojize sasnamnjani, pravi s. Krisostom, torej smo res v' imenu presvete Trojize kristjani postali. In de smo bili le sa nauk, de smo se le pameti savedili, so nas prezej nashi starshi jeli od skrivnosti svete Trojize, ali od ediniga Boga, ki je trojni v' pershonah, uzhiti. Sakaj to? sató, ker je ta skrivnost sosebin sasnamik nashe svete vere, ker smo po tej skrivnosti kristjaní postali, in ker je ta skrivnost isvir vsiga nashiga saslushenja, sazhetik nashe svetosti, in korenina nashiga opravizhenja, ker nas hozhe s' tem zerkuv uzhiti, de v' kershanstvu ní gnade, ne svelizhanja kakor le v' imenu presvete Trojize. Lejte! is tega namena so nas starishi nar pred uzhili to veliko skrivnost ponishno verovati.

Ali ste na to skrivnost res verovali, desiravno se je pamet branila jo verovati? Ali res verujete, de se te tri boshje pershone raslozhijo, desiravno so Bog Ozhe, ¿Sin, in s. Duh eniga bitja, in ene natore? Ali verujete, de Bog Ozhe, Boga ¿Sinu od vekomaj rodí, in de se s. Duh is-haja od Boga Ozheta, in od Boga ¿Sina od vekomaj? Ali verujete, de so vse tri boshje pershone vezhne, vsigamogozhne, vse neskonzhno svete? — Odgovoritè mi, de to skrivnost terdno verujete, in de ste perpravljeni sa-njo kri in shivljenje dati, in se sa-njo potegniti? pa kako se hozhete sa to skrivnost potegovati? Ali s' besedo? Nikárite, sej svete Trojize she nar vezhi uzheniki ne morejo sposnati; dovolj je, de jo le terdno verujete, in

de ſte perpravljeni raji shivljenje dati, kakor pa Boga Ozheta, ¿Sina, in ſ. Duha satajiti. Tako ſo ſtorili pervi kriſtjani; niſo preiſkovali, kako je mogózhe, de ſo v' edinim bitji vender tri raslozhne perſhone, in de Bog Ozhe ¿Sina rodí, pa vender ni nizh ſtareji od ¿Sina; temuzh ſo to ſkrivnoſt sato verovali, ker jo je vezhna reſniza rasodela. Dovolj jim je bilo, de ſo bili v' imenu tih tréh boshjih perſhon kerſheni; niſo tuhtali te ſkrivnoſti, ampak ſo bili ſtanovitni v' ſvoji ſveti veri, in ſo ſi mozhno persadevali po ſveti veri shiveti, in jo zlo ſ' ſvojo ſmertjo ſprizhati.

Poſluſhavzi! bodite tudi vi taki kriſtjani. Varite in ohranite ſvojo kri, Bog je ne terja od vaſ; dan danaſhni vam ní treba sa vero v' jezhi biti, ali preganjanje in ſmert terpeti. Dan danaſhni Bog ne terja od vaſ ſprizhevanja kervi, ampak ſprizhevanje vaſhiga shivljenja; ſ' ſvojim shivljenjem, ktero je po veri, dajajte ſvetu na snanje, de ſte reſ kriſtjani. Kaj ſe vam sdi, zhemu naſ je Jesuſ ukasal v' imenu treh boshjih perſhon kerſtiti? Morebiti le sato, de bi to ſkrivnoſt verovali? Naka, temuzh tudi sato, de bi vedili, koliko dobriga ſmo dobili in ſhe dobivamo od vſake boshje perſhone, in kaj vſaka boshja perſhona v' naſ dela. Ker v' ſvetim kerſtu dela Bog Ozhe, kakor Ozhe, Bog ¿Sin kakor ¿Sin, in ſ. Duh kakor isvir vſih gnad. Bog Ozhe nam poſvetí ſpominj, Bog ¿Sin um, in ſ. Duh voljo. Bog Ozhe naſ vsame v' ſvoje otroke, Bog ¿Sin v' ſvoje brate, in ſ. Duh naſ poſvetí v' shive tempeljne boshje. Sato ſte

v' imenu s. Trojize kersheni, de v' svojim shivljenji trojniga ediniga Boga molite, skosi njega svoje dela posvetite, in ga na vso mozh posnemate. Dolshni ste ga moliti, to je vasha nar perva dolshnost, ktera vam tudi h' posvezhenju pomaga; ker je namrezh Bog sama svetost, torej morate tudi vi sveti biti, de ga boste po vrednosti zhastili. Neskonzhno sveti Bog hozhe le svete zhastivze in molivze. Nekteri angelji niso bili taki zhastivzi boshji, sato jih je Bog od sebe v' pekel pahnil; bo li s' vami milostivshi delal?

Po tej skrivnosti (presvete Trojize) vse svoje dela posvezhujte. Sato imamo navado per sazhetku sleherniga dela se s' spamnjem svetiga krisha prekrishati, in tri boshje pershone imenovati, ker vemo, de nam od te skrivnosti vse saslushenje nashih del isvira, in de Bog vse savershe, kar ni v' imenu presvete Trojize storjeniga. To prekrishanje je bilo v' katoljshki zerkvi vselej v' navadi. Pa res, kaj se bolj spodobi, kakor per slehernimu delu nar vezhi skrivnost nashe svete vere sposnati, jo na pomozh klizati, in zhastiti? Sato sveta zerkuv sazhenja svojo ozhitno boshjo slushbo s' to skrivnostjo, vse svoje k' Bogu poslane molitve s' njo konzha, in povsod per vsih altarjih se to sveto ime rasléga, ker zerkuv vé, de je Bogu to sveto imé nar dopadljivshi, in de nashe dela nar bolj posvezhuje. Koliko shazov si zhlovek sa nebesa nabere, kteri s' tem svetim imenam vse svoje dela posvezhuje!

Sadnizh morate trojniga ediniga Boga v' ſvojim djanji na vſo mozh poſnemati, in mu smirej podobniſhi perhajati. Tukej ſposnajte, ljubi kriſtjani! ſvoj zhaſtitljiv poklíz, in ſvoj shlahtin ſtan. ¿Sinóvi ſte nebeſhkiga Ozheta, bratje ſte Jesuſa Kriſtuſa, in shivi tempeljni ſvetiga Duha. Ali ta shlahtnoſt ne preſeshe vſe zhloveſhke viſokoſti? Tode pokashite nam to ſvojo viſokoſt v' djanji. Otrozi ſte nebeſhkiga Ozheta, kakſhino in koliko zhaſt pa ſkasujete ſvojimu Ozhetu? *Ako ſim jeſt Ozhe*, pravi Bog per Malahiju, *kje je pa moja zhaſt?* Oh! Boga preklinjate ſ' ſvojo kletvíno in krivo perſégó, kakó ſte tedaj ſvojimu nebeſhkimu Ozhetu podobni? Bog je dobrodelíven, in do vſih uſmiljen, vi pa ſte terdi, neobzhutljivi, neuſmiljeni. Bog vam grehe odpuſha, vi pa tiſtim nozhete odpuſtiti, ki vaſ shalijo; Bog je persanaſhljiv, in vaſ dolgo zhaſa h' pokori vabi in zhaka, predin vaſ ſhtraſa, vì ſe pa sa vſako majhno rassbaljenje prezej moshtujete; torej niſte ſinovi nebeſhkiga Ozheta, ker mu niſte v' ſvojim sadershanji nizh podobni.

Kje je vaſha podobnoſt s' Bogam ¿Sinam? Jesuſ Kriſtuſ je kroták in is ſerza ponishin, ví ſte pa terdi, prevsetni, in polni napuha; Jesuſ ne iſhe ſvoje zhaſti, ampak zhaſti tega, kteri ga je poſlal, vi ſe pa s' svijazhami in goluſijami velike delate in bahate; Jesuſ vſe ſvoje dela v' zhaſt ſvojiga Ozheta obrazha, vi pa le v' to miſlite, de bi ſi veliko zhaſniga blaga, in meſeniga veſelja napravili. Zhe je tedaj podobnoſt snamenje bratovſhtva, kakó sa-

morete bratje Jesusa Kristusa biti, ker se od njega tako slo raslozhite? zhe pa niste njegovi bratje, kako hozhete njegove erbshine kdej deleshni biti?

Pa morebiti ste svetimu Duhu kaj bolj podobni? Poglejmo. — ¿S. Duh se po svoji volji is-haja od Boga Ozheta in od Boga ¿Sina, in je kakor zhista ljubesen med njima. S' zhem ima pa vasha volja opraviti? ali s' ljubesnijo do Boga, ali pa s' ljubesnijo do stvarí? Oh! le radovoljno sposnajte, vashe serze ima rado tisto pershono, ktera vas je preslepila, in sladno veselje; je vse natveseno na zhasno blago v' ktero so vse vashe misli, shelje, djanja in persadevanja obernjene; vi tedaj niste tempeljni svetiga Duha, ampak tempeljni nekterih malikov, kterim kadílo sashigate; v' vas se ne rasléga boshje imé, ne njegova hvala, ampak glas hudih strast; nad vami se ne vidi sposhtovanje do Boga, ampak ponishevanje pred nekterimi maliki; nimate saupanja v' Boga, ampak na pomozh ljudí, na svoje obîlne shaze, na svoje prijatle, in na svojo veljavo. Vidite, l. p.! kako malo po veri shivite, ker ste trem boshjim pershonam tako malo podobni; vashe shivljenje ima vse druge lastnosti, kakor je djanje boshjih pershon, ali samorete tedaj rêzhi, de skrivnost svete Trojize s' svojim shivljenjem zhastite? ali pa de po svojim shlahtnim stanu, in visokim poklizu shivite? ¿Sramujte se svoje nehvaleshnosti, in vsaj odsihmal hrepeníte po tisti popolnamasti, ktero ste vsim trem boshjim pershonam dolshni.

Ako boste odſihmal po popolnamaſti hrepeneli, ſi boste veliko plazhilo ſaſlushili, in boste na ſmertni postelji neisrezheno tolashbo in veſelje vshivali! ſoſebno ker je Bog tako ſklenil, de je ta ſkrivnoſt (ſvete Trojize) dno vſiga naſhiga ſaſlushenja, in vezhniga isvoljenja. Takrat bo Bog s' vami, kakor nekdaj ſ' ſvojim ſlushabnikam Abrahamam ravnal. Abrahamu, ki je bil mosh po volji boshji, Bog velí Isaka, ediniga ſinú, v' dar dati. To povelje je réſ ojſtro, in Abraham ſe mora slo premagati, de bi ga ispolnil, ker komu je nesnano, kolika je ozhetova ljubesen do ediniga ſinu, in kako teshko ozhe ſvojiga ljubiga ediniga ſina ſ' ſvojo rokó umorí? Abraham pa vender ſkléne boshje povelje ispolniti, in je she perpravljen Isaku glavo odſekati. Bogu je ta Abrahamova pokorſhina slo vſhézh, in je bil potlej Abrahamu ravno tako dobrotljiv, kakor je bil Abraham njemu pokoren. Ker ſi to ſtoril, mu Bog rezhe, te bom poshegnal, in tvoj sarod pomnoshil, nar bogatejſhi in nar mogozhniſhi boſh na ſvetu, in sa ta tvoj dar te bom slo oſrezhil. Ravno tako, l. p.! trojni edini Bog tudi vam porezhe, ako boste po veri v' trojniga ediniga Boga shiveli: Ker ſte to ſtorili, ker ſte ſvojo edino, ljubo duſho, v' ktero ſim jeſt per ſ. kerſtu ſvojo podobo vtiſnil, vſo meni v' dar dali, ker ſte mi ſvoj ſpominj ſkosi vero, ſvoj um ſkosi upanje, in ſvojo voljo ſkosi ljubesen popolnama vdali; ker ſte vſe ſvoje miſli, shelje, beſede in djanja v' povikſhanje moje zhaſti obrazhali, ker ſte mojo podo-

bo v' ſebi pred omadeshvanjem ſkerbno obvarovali, in jo s' lepimi zhednoſtimi ſnashili, in bolj popólnama delali; sa vſe to vaſ bom obilno poshegnal, sa ſvoje otroke vsel, poſvetil, in povelizháſtil, ker ſo vſe miſli, beſede in dela rodovitno ſéme, ktero is ſvojih korenin veje zlo do nebeſ shene, in vèſ ſad velizhaſtva rodí, kteri ſad boſte v' vezhnoſti vshivali.

Oh! kako vaſ bo pazh to veſelilo, kadar boſte na ſmertni poſtelji, kadar bo duhoven k' vam priſhel ſ' ſvetimi sakramenti, in sa vaſ molil! Ktere iména bo takrat isrekoval, de bi njegove molitve vezhi mozh imele? Ime ſvete Trojize bo isrekoval, na ktero naſ danaſhni prasnik ſpómni. Lózhi ſe, takrat duhoven porezhe, lózhi ſe kerſhanſka duſha v' imenu Boga Ozheta, kteri te je uſtvaril, v' imenu Boga Sina, kteri te je odreſhil, in v' imenu Boga ſ. Duha, kteri te je poſvetil. Te imena ſo mogozhne, njih ſe peklenſki duhovi bojé, te imena vaſ varijejo hudizhevih ſkuſhnjav, in vaſ na dolgo pót v' vezhnoſt perpravijo. S' zhem bo takrat duhoven Boga mezhil, njegovo pravizo tolashil, in ga vam miloſtiviga delal? Duhoven takrat porezhe: Goſpod! jeſt te sa tega greſhnika ponishno proſim; imel je ſizer zhloveſhke ſlaboſti nad ſabo, in tesha njegove ſlaboſti je ſtorila, de je vezhkrat padel; pa ſej veſh Goſpod! de je ta umirajozhi zhlovek vender v' imenu preſvete Trojize kerſhen, de je v' ſvojim shivljenji veroval v' Boga Ozheta, Sina in ſ. Duha, de jih je v' djanji, kolikor je bilo mòzh, poſnémal, in tako vſim trem boshjim

pershomam ozhitno sprizhevanje dajal; persanesi tedaj njegovi dushi, v' ktero je tvoja podoba vtisnjena, in ktera je s' kervijo Jesusa Kristusa odkupljena, in pelji jo v' tiste vezhne prebivalisha, ktere si svojim isvoljenim perpravil. Kako slo boste potolasheni, kadar boste per svoji smerti te besede slishali! Ali ne boste svojiga shivljenja v' terdnim saupanji sklenili, in svojo dusho stvarniku isrozhili?

Vse drugazhi pa se vam bo per smerti godilo, ako vam bo takrat vést ozhitala, de niste po sveti veri v' presveto Trojizo shiveli! Oh! kakshin strah vas bo takrat savoljo rasshaljeniga Boga sprehajal, ker se bote spomnili, de ste podobo trojno-ediniga Boga, ktera vam je bila per s. kerstu vtisnjena, s' hudim sadershanjem omadeshvali! de niste Bogu Ozhetu, kakor njegovi otrozi, spodobne zhasti skasovali, in de mu, kakor svojimu stvarniku, niste s' hvaleshnostjo in po dolshnosti slushili! de niste shiveli kakor bratje Jesusa Kristusa, ker vashe shivljenje njegovimu ni bilo nizh podobno, in njegovih sapoved niste spolnovali! de ste svetiga Duha tolikokrat s' grehi shalili, in njegov tempelj oskrunili! Kakshin strah sa vas, zhe se bote vsiga tega spomnili!

Isberíte si tedaj, kar vam je bolj vshézh; v' vashih rokah je, de vam bo na smertni postelji spomínj na s. Trojizo v' strah ali pa v' tolashbo. Jest pa sdaj préd-te, presveta Trojiza! ponishno pokleknem, in te v' imenu vsih svojih poslushavzov prav lepo prosim, de po svoji neskonzhni milosti vse dobrotljivo ohráni,

kar je od tebe v' naſ uſtvarjeniga, vſe pa isbríſhi, kar ſmo ſami v' ſebi ſtorili. Tí, o Bog! ſi naſ per ſ. kerſtu po tej ſkrivnoſti v' drushbo kriſtjanov vsel, dodéli nam gnado, de bomo kakor poboshni kriſtjani shiveli; ſvojo podóbo ſi nam v' duſho vtiſnil, nikar tedaj ne perpúſti, de bi jo kaj pokasili; v' tej ſveti ſkrivnoſti ſi nam isgled dal, daj nam gnado, de ga bomo ſerzhno poſnemali. To ſkrivnoſt ſi nam tudi dal v' tolashbo na naſhi ſmertni poſtelji, dodéli nam tedaj takrat prav obilno tolashbo, de s' saupanjem porezhemo: Sdaj ſe lózhim is tega ſvetá in grem h' Bogu Ozhetu, ki me je uſtvaril, k' Bogu Sinu, ki me je odreſhil, in h' Bogu ſvetimu Duhu, ki me je poſvétil, in ki me bo sdaj v' vezhne ſhotore vsel. — Amen.

V' prasnik ſ. reſhnjiga teléſa.

Kdor moje meſó jé in mojo kri pije, oſtane v' meni, in jeſt v' njem. Jan. 6, 56.

Tako je kdej naſh isvelizhar Judam govoril, in jim dal na snanje, de bo v' sakramentu ſvetiga reſhnjiga teleſa reſnizhno prizhijozh, in jim osnani ſad, kteriga je zhlovek deleshin, ki ſ. reſhnje telo vredno prejme. *Kdor moje telo*

jé, in mojo kri pije, oſtane v' meni, in jeſt v' njem. To ſklenjenje v' ſ. reſhnjim teleſu je sa zhloveka ſrezhno, gnade in tolashbe polno, ker je ta boshja hrana naſhi duſhi, kar je kruh naſhimu teleſu, ker je ſtudenez vſih gnad, ktere nam Bog daje, in ker nam je saſtava ſrezhne vezhnoſti. ¿Sej she vidite l. p.! de ſad v' miſel jemljem, kteriga vredno prejemanje ſ. reſhnjiga teleſa v' naſ obrodí, pasno me tedaj poſluſhajte, ker vaſ bo obilni ſad ſpodbadal k' ſkerbnimu perpravljanju, in k' pogoſtnimu prejemanju tega sakramenta. Jeſt tedaj pravim, *de je preſveto reſhnje telo, ako ga vredno prejmemo, hrana naſhe duſhe, isvir in ſtudenez gnad, in saſtava ſrezhniga vezhniga shivljenja v' nebeſih.* Prédin saahnèm ſe perpravite.

* * *

¿Sam Jesuſ nam per ſ. Janesu (6, 56.) ſpriзha, de je ſ. reſhnje telo reſ hrana ali jed naſhih duſh, ker pravi: *Moje telo je reſ jed, in moja kri je reſ pijazha.* Kakor pa vſakdanji kruh ní bres ſadu v' naſhim teleſu, ravno takó ſ. reſhnje telo dobrotljiv ſad v' naſhi duſhi rodí. Krùh ohrani in redí naſhe truplo, nadomeſtí, kar vrozhina v' njem poſuſhí, ohrani zhloveka per shivljenji in sdravji, in mu daje mozh, de ſhkodljive rezhí od ſebe odganja. Tako tudi ſ' reſhnje telo, ako ga vredno prejmemo, redí naſho duſho, in jo ohrani per shivljenji gnade boshje; tega naſ Jesuſ uzhí (Jan. 6, 58.) rekozh: Kakor je mene Ozhe poſlal, in kakor jeſt shivím savoljo ſvojiga Ozheta, ravno tako bo, kdor mene jé, shivel

savoljo mene. — Résnizhno, resnizhno vam povém, ako ne boste mesa zhlovekoviga sinu jedli, in njegove kervi pili, ne boste imeli shivljenja v' sebi; kdor moje meso jé, in pije mojo kri, ta ima vezhno shivljenje. — Ta nebeshki kruh nam tedaj ohráni shivljenje gnade boshje in nas v' njej poterdi. Memo tega she smert dushe od nas odganja, in nam da mózh, vse is pota istrebiti, kar bi utegnilo nashimu nadnatornimu, duhovnimu shivljenju shkodljivo biti. Tega nas tudi Tridentinski sbor uzhí, ker pravi, de je telo Jesusa Kristusa, ki ga per s. Obhajilu prejmemo, gotov perpomozhek male grehe isbrisovati, in se velizih padzov varovati. Ta sakrament namrezh, pravi na dalej Tridentinski sbor, isrúje in sadushi koreníno greha, to je hudo nagnjenje. Rés sizer tudi drugi sakramentje nashe grehe isbrishejo, pa ne osdravijo nashih dushnih bolesen, kakor sakrament s. reshnjiga telesa, zhigar sosebin sad je sdravilo dushnih bolesen. Ker ta sakrament posvezhijozho gnado boshjo v' nas pomnoshi, perhajamo smirej mozhnejshi, skushnjave smirej losheje premagujemo, smo sovrashnikam svojiga isvelizhanja vedno strashnejshi, in sadobimo novo mozh hude strasti in nagnjenja svojiga serza, zhe ne popolnama isruvati, vender vsaj v' bersdah obdershati. Sato se tudi ta nebeshki krùh, krùh mózhnih imenuje, ker se samore s' tem sakramentam poterjeni zhlovek sovrashnikam v' bran staviti, in hitro po póti isvelizhanja iti.

Nimate tedaj prav, l. p.! zhe toshite zhes ſlaboſti ſvojiga meſá, zhes mozh ſvojih hudih ſtraſt, in zhes veliko ſhtevilo ſvojih duſhnih ſovrashnikov, ker imate namrezh tako lahak perpomozhek ſi is tih nadlog pomagati; torej ſo prasne vaſhe toshbe, in vaſ tudi ne bodo pred Bogam opravizhile; vikſhi ſodnik vam bo ſkasal, de bi ſe bili lahko ſvoje neſrezhe obvarovali, ali pa ſi is nje pomagali; pogoſtno ſ. obhajilo ſ' zhiſtim ſerzam prejeto bi lahko vaſho ſlaboſt podpéralo, in vam mozh dalo, hude ſtraſti v' bersdah dershati, ter bi ſvojim ſovrashnikam v' velik ſtrah, kakor rijovezhi levi, priſhli od te angeljſke mise.

To mozh ozhitno vidimo nad ſvetimi marterniki, nad temi zhaſtitimi vitesi kerſhanſtva, kteri ſo naſhi ſ. veri zhaſt ſtorili. Ti ſi niſo popréd upali v' martre in v' ſmert iti, dokler ſe niſo ſ' ſvetim reſhnjim teleſam pokrepzhali. „Ne puſtimo, pravi ſ. Ziprijan, nobenimu kriſtjanu popréd v' martre in v' ſmert iti, dokler ſ. reſhnjiga teleſa ne savshije; ker ſmo preprizhani, de mora zhlovek po tem ſ. sakramentu toliko mozh sadobiti, de samore ſmert sanizhevati, in trinoge in rabeljne premagati.

In pa reſ! kaka mozh ſe je nad marterniki kasala! veſéli gredo na moríſhe; ne uſtraſhijo ſe ne rabeljnov ne marter; nar ſtraſhnejſhi oródje, ſ' kterim ſo jih morili, objemajo in kuſhujejo; ne bojé ſe ne mezha, ne ognja; bolj shelé martrani biti, kakor rabeljni jih martrati; mladenzhi in deklize ſo premagali neuſmiljene rabeljne, in ſvojo ſlabo natoro.

Pa sdaj nózhem od tiſtih kervavih zhaſov govoriti, zerkuv sdaj mir in pokoj vshiva, danaſ ſe le umirajozhih kriſtjanov ſpomnim, kteri ſo she pred vratmi vezhnoſti. Oh! kolika vojſka jih zhaka, ſvet in vſe, kar imajo na ſvetu sapuſtiti! gredo v' vezhnoſt, pa ne vedo, kaka jih ondi zhaka; gredo k' ſodbi, per kteri bo vſe hudo na dan priſhlo, in mozhno poſhtraſano; gredo k' ſodniku, kteri ſe ne da s' darmí podkupiti, ne s' svijazhami premotiti; vedó, do pred tega ſodnika ſame ſvoje dobre in hude dela poneſó, in de bo ſodba po njih delih nad njimi ſklenjena. Vſe to vedo, in ravno to jim nepokoj déla. — Kolike mozhí tedaj potrebujejo, de bi vender v' dobrim ſtanovitni oſtáli, in tak ſtrah in tolike ſkuſhnjave ſerzhno premagali! ſoſebno sato, ker njih truplo smirej bolj peſha, ljuzh pameti ugaſuje, pozhutki kamné, in teleſne bolezhine raſtejo! Kje tedaj hozhe umirajozh kriſtjan toliko pomozh sadobiti, zhe ne v' sakramentu ſ. reſhnjiga teleſa? To je bilo zerkvi vedno snano, torej je ſ. reſhnje telo vſak zhaſ kakor odhódnizo ſvojim umirajozhim otrokam delila, de jim je s' njim mozh v' sadnjim bóji dala, in jih poterdovala, de na poti v' vezhnoſt niſo opeſhali. In pazh reſ! sakaj bi ta nebeſhki krùh mozhí ne imel, ker je ſhe tiſti jezhmenovi krùh, kteriga je angelj Elijatu perneſel, toliko mozh imel, de je prerok Elija lahko bres vſe druge jedí ſhtirdeſet dni in nozhí hodil, in zlo na hrib Horeb priſhel?

Le verjamíte, l. p.! de je ſveto reſhnje telo veliko mozhnejſhi hrana, kakor pa Elijatov krùh, ker per ſ. obhajilu prejmete angeljſki krùh, namrezh Jesuſa Kriſtuſa pod zhaſtito podobo kruha. Koga ſe hozhete bati, kadar ſte ſ' tem vzhlovezhenim Bogam ſklenjeni? Kakſhine nevarnoſti bi vaſ nek mogle preſtraſhiti, in kteri ſovrashniki bi vaſ samogli premagati? Ta boshji odreſhenik je she ſ' ſamo beſedizo, ſ' ſlinami ſvojih uſt, ali s' dotaknjenjem oblazhila toliko nesnanih zhudeshev ſtoril, kakſhine in kolike zhudeshe bo ſhe le v' vaſhi duſhi delal, ako ga prav perpravljeni prejmete! gotovo vam bo Jesuſ Kriſtuſ isvir in ſtudenez vſih gnad, kterih v' shivljenji in v' ſmerti potrebujete. Deſiravno ſo vſi ſ. sakramentje ſtudenzi gnade boshje, vender ſmemo ſoſebno sakrament preſvetiga reſhnjiga teleſa isvir vſih gnad imenovati, ker je v' tem sakramentu sazhetnik vſih gnad. Tukej ſe naſh isvelizhar delí vernim kriſtjanam po boshji in po zhloveſhki natori, s' duſho in ſ' teleſam, ſ' kervijo in s' meſam; tukej ſe Jesuſ Kriſtuſ ſ' kriſtjanam neisrezheno terdno ſklene, ker ga kakor jéd ali hrano duſhe prejme, kakor Jesuſ ſam pravi: *Moje meſo je reſ jed, in moja kri je reſ pijazha, kdor moje meſo jé, in pije mojo kri oſtane v' meni, in jeſt v' njem.* To sdrushenje naſ ne obvarije le pred hudim, ampak nam je tudi ſtudenez vſih gnad, kterih v' tem shivljenji potrebujemo. Kaj bi nam pazh samogel Jesuſ Kriſtuſ odrezhi, ker nam ſam ſebe da? Vſe, kar koli je sunej Jesuſa, ni

nizh proti njem. Kadar ſe nam tedaj ſam ſebe v' jed da, nam toliko da, de nam ne more ako lih je vſigamogozhin, vender nizh boljſhiga, vezhiga in imenitniſhiga dati; vſe nam da, kar naſ samore 'zhaſno in vezhno ſrezhne ſtoriti. De le v' naſho duſho pride, naſ prezej, kakor nekdaj ſlepiga per Jerihi, vpraſha: *Kaj hozheſh, de ti ſtorím?* in bersh nam odpre ozhí naſhe duſhe, de ne isgreſhimo svelizhanſke poti; ushgè v' naſ ogenj ljubesni, kteri vſe po naſ poshgè, kar duſho omadeshije! mozh nam da soper ſovrashnike naſhiga svelizhanja, in naſ reſhi zhaſnih ſhtrafing, ktere bi nam bilo v' tem ali pa v' prihodnjim shivljenji terpeti. Ker Jesuſ je ſveto boshje jagnje, ktero grehe ſveta odjemlje. V' preganjanji je Jesuſ naſh varh, v' ránah je naſh selnik, v' bolesni naſhe sdravilo, v' shaloſti naſh tolashnik, in s' beſedo, Jesuſ nam je v' vſim vſe.

Koliko ſi pazh persadene naſhe nagnjenje k' hudim saduſhiti, in gorezhnoſt v' dobrim v' naſ vneti! koliko svelizhanſkih obzhutlejev obudí v' naſhi duſhi! koliko perpomozhkov nam da, de bi naſ do verha pópolnamaſti perpravil! Pobóshne duſhe! ktere pogoſtim prav perpravljene k' ſvetimu obhajilu hódite, vé nam nar losheje poveſte, koliko ſhazov gnad nam vredno prejemanje ſ. reſhnjiga telaſa da; ſkuſile ſte, in ſhe smirej zhutite svelizhanſki ſad Jesuſove prizhijozhnoſti v' vaſ; okuſhate prijetnoſti, ſ' kterimi naſhe ſerze napaja, in zhutite mozh, ktero vam daje, de samorete ſame ſebe premagati, in vſim ſovrashnikovim

ſkuſhnjavam v' bran ſtati; po Jesuſu ſposnate nizhemurnoſt ſvetá, in ſe ga ogibate, ſovrashite greh, in zhednoſt dopernaſhate. O kaj ko bi pazh vſi prizhujozhi poſluſhavzi ta svelizhanſki ſad zhutili! kakó pazh hitro bi ſe veſ kerſhanſki ſvet ſpremenil! greh bi bil satèrt, kamen ozhitniga pohujſhanja iz póta ſpravljen, in nameſt puhujſhanja bi bili dobri rasgledje v' navadi!

Sakaj pa malokdo ta svelizhanſki ſad ſ. reſhnjiga teleſa v' ſebi zhuti? Sato, ker nekteri hodijo k' ſvetimu obhajilu bres perprave, in torej Jesuſa Kriſtuſa v' sakramentu preſvetiga reſhnjiga teleſa po nevrednim prejmejo, in tedaj nameſt gnad, kterih bi ſmeli upati, ſami v' ſe ſmert in ſodbo jedó. Nekteri pa le malokdaj, in ſhe takrat le perſiljeni k' ſ. obhajilu gredo, in torej smirej mlazhniſhi perhajajo, in ſzhaſama nar vezhi pregrehe bres premiſlika dopernaſhajo; zhe ſe daleje lozhiſh od Goſpodove mise, daleje ſe lozhiſh od ſtudenza gnade, bres ktere ne moreſh hudiga opuſtiti, ne dobro ſtoriti. Jesuſ Kriſtuſ, kteri ſam ſebe v' jeď da, in vſe ljudi h' tej vezherji vabi, sanizhuje take mlazhne duſhe, in jih lozhi od ſvoje mise, zhe ſe kakor evangeljſki povabljenzi isgovarjajo, de bi ne hodili k' obhajilu.

De boſte tedaj, l. p! ſad tega ſ. sakramenta v' ſebi zhutili, morate pogoſtim s' vſim mogozhim ſpoſhtovanjem, ſ' zhiſto veſtjo, in ſ' kerſhanſkimi zhednoſtimi k' ſ. obhajilu hoditi. Ako boſte tako ſ. reſhnje telo prejemali, vam bo gotovo ſ. obhajilo v' vaſhe svelizhanje. Je-

suſ Kriſtuſ, kteri je v' ſ. reſhnjim teleſu prizhijozh ne bo le hrana vaſhe duſhe, in ſtudenez vſih gnad, ampak tudi saſtava vezhniga svelizhanja. — Adamov greh naſ je perpravil ob pravizo do nebeſ, in naſ je vezhne ſmerti vredne ſtoril. Jasuſ Kriſtuſ naſ je ſizer is te dvojne nadloge reſhil, ker je ſ' kljuzhem ſvetiga krisha nebeſa odklenil, in naſ ſ' zeno ſvojiga saſlushenja od vezhne ſmerti otél. Ker je pa vidil, kako lahko zhlovek v' greh sajde, in ſad njegoviga saſlushenja sapravi, torej je ſklenil tudi naſho ſlaboſt podpérati, in nam sdátin perpomozhek sapuſtiti, de bi v' dobrim ſtanovitni oſtali. Is ſvoje neismerne ljubesni do naſ, ſe nam je ſam ſebe v' jed dal, in hozhe kakor hrana naſhe duſhe smirej per naſ oſtati.

Ta hrana ima toliko mozh, de vſi v' vezhnoſti nebeſhko veſelje sadobé, kteri jo na tem ſvetu po vrednim vshivajo. Te reſnize naſ Jesuſ per ſ. Janesu (6, 55.) uzhí, rekozh: *Kdor moje meſo jé, in pije mojo kri, bo vekomej shível, in na poſlednji dan ga bom obudil.* Is tega ſposnamo, de po tem nebeſhkim kruhu ne bo duſha, ampak tudi telo vezhno ſrezho doſeglo, ker Jesuſ pravi, de bo tiſtiga poſlednji dan obudil, ki sdaj njegovo telo vredno vshiva. Vredin vshitek preſvetiga reſhnjiga teleſa je tedaj gotovo perpomozhek vezhno svelizhanje doſezhi; to zerkvi ní nesnano, sato ſveto reſhnje telo imenuje saſtavo prihodnjiga velizhaſtva, sdravílo soper ſmert, in isvir naſhiga vſtajenja od mertvih.

¸S. Ignazi, marternik, permeri to nebeſhko hrano ſ' prepovedanim jabelkam v' paradishi in pravi: Jabelko nam je ſmert saſlushilo, ſveto reſhnje telo nam pa shivljenje da; jabelko je v' naſhe truplo nekaki ſtrup saſijalo, savoljo kteriga mora umreti, ſveto reſhnje telo pa nekako zhudno mozh v' njem sapuſtí, ktera she mertvo truplo ſpet k' shivljenju obudí; jabelko je duſho ob pravizo do nebeſ perpravilo, ſveto reſhnje telo pa duſho vezhniga svelizhanja sagotoví. *Kdor moje telo jé*, pravi naſh svelizhar, *in pije mojo kri*, *bo vekomej shivel.*

¸S. Krisoſtom, te svelizharjeve beſede premiſlujozh, Jesuſa sazhetnika tega preſvetiga sakramenta tako-le ogovorí: Moj svelizhar! tvojimu molitve vrednimu teleſu, ktero nam v' sakramentu dajeſh, ſim vezhno hvalo dolshan, de vezh niſim prah in pepel, kakor ſim bil v' ſvojim rojſtvu; ker ſ' tvojim meſam naſiten, in ſ' tvojo boshjo natoro veſ napolnjen ſim veſ nebeſhki, veſ neumerjozh, veſ boshji.

Lejte! l. p.! takó je ſ. Krisoſtom s' drugimi ozhaki vred od sakramenta ſ. reſhnjiga teleſa miſlil. ¸S. Ozhaki ſo vſelej uzhili, de je ta sakrament saſtava naſhiga prihodnjiga velizhaſtva, in nar mozhnejſhi perpomozhek vezhno svelizhanje doſezhi.

Vſak sakrament nam ſizer kako ſoſebno gnado dodelí, ſ' ktero samoremo ſvoj zilj in konez doſezhi, ſveto reſhnje telo, ako ga vredno prejmemo, nam pa gnade v' obilnoſti delí; gnade, kterih ſmo per ſ. obhajilu deleshni ſo obilniſhi, ker vſe duſhne potrebe obſeshejo,

in mozhnejſhi, ker nam ſ. obhajilo vſe dobro ſ' ſabo pernese, in náſ vſiga hudiga varije. ¿S. kerſt naſ ozhiſti pojerbaniga greha, ſ. birma naſ v' veri poterdi, ſ. pokora naſ od djanjſkih grehov ozhiſti, ſ. sakon je perpomozhek soper posheljivoſt meſa, ſ, maſhnikov poſvezhenje zerkvi ſlushabnike da, ſ, poſlednje olje nam na ſmertni poſtelji mozh da, de bi samogli ſmert in hudizha premagati. Sakrament ſ. reſhnjiga teleſa pa v' naſ mnogi ſad rodí: ta sakrament je ofer ali dar v' ſpravo naſhih grehov, je jed ali hrana, v' ohranjenje naſhiga duſhniga shivljenja, je v' bolesni sdravílo, ljuzh v' tami, ſvetovavez v' dvomih, v' nadlogah tolashnik, in mozh v' bóji. Je tudi mozhnejſhi od drusih sakramentov, ker v' tem sakramentu je tiſtj prizhijozh, kteri samore v' naſhi duſhi neisrezhene zhudesbe delati.

Ker imamo tedaj vſe v' tem sakramentu, kar naſ samore zhaſno in vezhno ſrezhne ſtoriti, ko je hrana naſhe duſhe, isvir vſih gnad, in saſtava prihodnjiga velizhaſtva, torej moramo ſerzhno in gorezhe sheleti, de bi ta sakrament velikokrat in prav perpravljeni prejeli; vſak dan bi mogli te shelje ponoviti, pa tudi vſe is ſerza ſpraviti, kar je vrednimu prejemanju tega sakramenta na poti; ker je naſh svelizhar, ki v' tem sakramentu prebiva, neſkonzhno ſvet, torej moramo tudi mi ſveti biti, de ga bomo po vrednim prejeli. V' ſtran ſ' tiſtimi deli, ſ' kterimi ſte Boga tolikokrat shalili, ker ſte ſveto reſhnje telo po nevrednim prejemali! V' ſtran ſ' tiſto mlazhnoſtjo, ſ' ktero ve-

liko kriſtjanov k' ſ. obhajilu gre, ker je mlazhnoſt Jesuſu ſilno soperna, vam pa neisrezheno ſhkodljiva! V' ſtran ſ' takimi rezhmí, ktere vaſho duſho ob ſad ſvetiga reſhnjiga teleſa perpravijo.

¿Skuſite tedaj, l. p.! ſami ſebe, in ispraſhajte ſe, ſ' kakimi perpravami ſte doſihmal k' ſ. obhajilu hodili, in ſ' kakimi pa morate odſihmal k' njemu hoditi. Vpraſhajte ſvojo véſt, kako ſte ſ. reſhnje telo prejemali, in poſluſhajte, ali vam savoljo tega kaj ozhíta. Miſlim, de véſt ne bo per vſih molzhala, ker ſe nad marſikterim, po pogoſtnim obhajilu, vender ſlab ſad vidi, Taziga kriſtjana tedaj vpraſham, ali je tudi k' ſ. obhajilu tako zhiſtoſt in nedolshnoſt ſ' ſabo perneſel, kakorſhno ſvetoſt tega sakramenta imeti hozhe; daj Bogu zhaſt, in reſnizhno ſposnaj, de ſi h' Goſpodovi misi velikokrat vèſ mlazhin, s' mnogimi ſlaboſtami obdan, in ſhe v' ſtanu greha priſhel. Ali niſi ſhel k' obhajilu s' nevarnimi ránami, ktere ſi sdravniku le po verhu rasodel, ali pa ſhe zlo samolzhal? Kak ſklep ſi imel tiſte perloshnoſti ogibati ſe, ktera je tvojimu svelizhanju ſhkodljiva? Ako niſi imel tega terdniga ſklepa, ti na ravnoſt rezhem, de ſi ſ. reſhnje telo po nevrednim prejel, in de Jesuſ Kriſtuſ v' té ní priſhel kakor hrana tvoje duſhe, ne kakor ſtudenez gnád, ampak kakor tvoj ſodnik, kteri te bo v' vezhno pogubljenje obſódil; torej je Jesuſ le perſiljen v' té priſhel, in je prezej is tebe isbeshal; ker naſh svelizhar je tiſto jagnje, kteri ſe le rad med lilijami paſe, kako bi

tedaj samogel v' dushi prebivati, ktera je s' greham omadeshvana? ¿Sej she ní perpustil, de bi bilo njegovo mertvo truplo v' nezhist grob poloshèno, kako bi pa v' serzu ostal, ktero je bolj jama rasbojnikov, kakor prebivalishe boshje? Jesus Kristus ne bo v' vas ostal, l. p.! ako ga ne prejmete s' vso mogozho zhistostjo. Ako to devishko meso po nevrednim prejmete, storite is perpomozhka svojiga svelizhanja, perpomozhek svojiga pogubljenja, in ne sadobite sastave vezhniga svelizhanja, ampak samí sebi smert in sodbo jéste. To prav prevdarite, in potlej premislite, kaj vam je storiti de se boste tolike nesrezhe ogibali (in ognili), in odsihmal sad vredniga prejemanja s. reshnjiga telesa vshivali; ako vam vést kak greh ozhíta, se ga prezej isgrevajte, in spovedníku ispovejte, de vas bo od njega odvésal, in si odsihmal persadevajte s' zhistim serzam, s' pravo ponishnostjo in s' vsimi zhednostimi k' obhajilu hoditi; s' besedo, vse storíte, de boste ta sakrament po vrednim prejeli, ker ne morete svojiga serza nikoli prevezh sa Jesusa Kristusa perpraviti; in potlej smete upati, de bo ta nebeshki svelizhar, kakor hrana vashe dushe, isvir vsih gnad, in sastava prihodnjiga velizhastva v' vas prishel, in v' vas prebival. — Amen.

Drugo nedéljo po Binkuſhtih.

Nekdo je narédil veliko vezhérjo, in jih je veliko povabil. Luk. 14, 16.

Kaj je ta velika vezhérja, l. p.! ktero nam Jesuſ Kriſtuſ v' danaſhni evangeljſki priliki pred ozhí ſtavi? Gotovo lahko ſamí umete, de nam Jesuſ danaſ govorí od tiſte vezherje, ktero nam je v' sakramentu preſvetiga reſhnjiga teleſa napravil. Pazh reſ! ali je mar káka vezherja veshi in imenitniſhi od te preſvete vezherje? Velika je ta vezherja v' sakramentu preſvetiga reſhnjiga teleſa, savoljo tiſtiga, ki jo je napravil, ker je ni napravil kak posemljiſki vojvoda, knés, ali kralj, ampak Jesuſ Kriſtuſ, kteri je kralj vſih kraljev. Velika je ta vezherja savoljo imenitne jedí, ktera ſe nam per njej delí, ker ondi ne dobivamo pſhenizhniga kruha, ali pa nar boljſhi shivalniga meſa, ampak preſveto telo, in predrago kri Jesuſa Kriſtuſa, ki je Bog in zhlovek ſkupej, v' podobah kruha in vina. Velika je ta vezherja savoljo obilniga ſhtevila ljudí, kteri ſo k' njej povabljeni, ker ſo k' njej povabljeni vſi verni kriſtjanje, ſleherniga ſtanú, in ſpola. Velika je savoljo veliko krajev, na kterih ſe obhaja, ker ſe obhaja po zerkvah vſiga kerſhanſtva. Velika je sadnizh tudi savoljo dolsi-

ga zhaſa, v' kterim ſe obhaja, ker ſe ne obhaja le nektere dni, meſze ali léta, ampak od sadnje Jesuſove vezherje do konza ſvetá. Ali ní ta boshji dar neisrezheno velik? Niſmo li dolshni Bogú savoljo njega slo hvaleshni biti? In vender — kdo bi miſlil? — vender je veliko kriſtjanov Jesuſu Kriſtuſu nehvaléshnih sa véliki dar, kteriga jim v' sakramentu ſ. reſhnjiga, teleſa ponuja. Marſikdo ſhe na Jesuſovo ljubesnivo vabljenje k' temu sakramentu ne porajta. Veliko ſe jih od tega ſ. sakramenta savoljo prasnih, nizhemurnih isgovorov sdershuje. Nekteri ſo mu pa ſhe nehvaleshniſhi, ker v' ſmertné grehe vtópljeni, tedaj bres ſvatovſkiga oblazhila, k' tej angeljſki misi perſtópajo, in Jesuſa Kriſtuſa po nevrednim prejemajo. Oh! kolika je ta hudóbija! — V' vaſhe poſvarjenje, l. p.! vam hózhem daneſ povedati, *kako slo ſe pregreſhí, kdor Jesuſa Kriſtuſa v' ſtanu ſmertniga greha, per ſvetim obhajilu po nevrednim prejmè.* — Prédin sazhnem, ſe perpravite.

* * *

Kadar ſ. Pavel od velikoſti greha govorí, kteriga zhlovek s' nevrednim obhajilam ſtorí. nam pravi, de ſe tak kriſtjan pregreſhí nad teléſam in nad kervijo Jesuſa Kriſtuſa: *Kriv je teléſa, in kerví Goſpóda.* 1. Kor. 11, 27. Kakor Jesuſ Kriſtuſ dar, ki ga je na krishi opravil, vſak dan na naſhih altarjih ponavlja, lih tako tudi greſhniki njegovo terpljenje ponavljajo, kteri po nevrednim k' ſ. Obhajilu hodijo. Taki kriſtjani Jesuſa Kriſtuſa, naſhiga Goſpo-

da, vnovizh krishajo, in ſizer ſhe gerji krishajo, kot ſo ga Judje na hribu Kalvarji krishali.

1. Judje bi Jesuſa Kriſtuſa ne bili krishali, ko bi ga bili kakor kralja zhaſti (zhaſtitljiviga kralja) ſposnali. Oni ſo ga le sanizhevali in kleli kakor ſinu Joshefa in Marije, kakor sapeljivza Judovſkiga ljudſtva, in sanizhevavza Mojseſa, in Mojseſove poſtave. Njih ſilno pregreſhne smóte ſizer ne morem sagovarjati; snamnja in zhudeshi, nauki in ſvetoſt Jesuſa Kriſtuſa, in prerokovanja, ktere ſo ſe nad njim ſpolnile, bi jim bile lahko ozhí odperle, in jím ponujeno svelizhanje na snanje dale, pa ga vender le niſo hotli sa obljubljeniga odreſhenika ſposnati, in niſo nobeniga raslozhka delali med njim, in med krivimi preroki, in lashnivimi odreſheniki, kteri ſo malo pred njim po vſi obljubljeni desheli rojíli, in ſhe zlo v' Jerusalemu punte napravljali. ¿So ſhe zlo miſlili Bogú zháſt ſkasati, in sa njegovo poſtavo ſe moshtovati, kadar ſo Jesuſa Kriſtuſa krishali. Vi pa, ljubi bratje! kteri Jesuſa per ſ. obhajilu po nevrednim prejemate, ví ga dobro posnate. ¿Sveto sagrinjalo, v' ktero je savit, ga ne ſkrije ozhém vaſhe vere. Dobro véſte, de je Jesuſ kralj zhaſtí, ſin nar vikſhiga Boga, ſvitloba njegoviga nebeſhkiga Ozheta, neumerjozhi, vezhni kralj, odreſhenik ſvetá, glava in shénin ſvoje zerkve. S' ozhmí ſvoje vere vidite vſe te laſtnoſti nad njim, in vender ga per vſim ſvojim ſposnanji sanizhujete, in kolnete, in ga ſilite v' vaſhim truplu, kakor na krishi umreti, ko bi Kriſtuſ ſhe umre-

ti mogel, — to de Kriſtuſ je umerl enkrat, in ne umerje vezh. — S' ſvojimi shlaki ali vdárki tako rekozh po Bogu mahate, in níſte isgovora vredni, ker to védama in proſtóvoljno ſtoritè.

2. Kadar ſo Judje Jesuſa na krish perbili, je ſhe imel zhloveſhko terpljenju podversheno truplo, je ſhe samogel terpeti in umreti; je imel ſhe podobo greſhniga hlapza, in ſmert mu je bila ſhe kaj natorniga. Dan danaſhni pa, l. p.! ga shelite istergati is narozhja velizhaſtva, de bi, ko bi bilo mòzh, take rezhí terpel, ki ſe sa-nj vezh ne ſpodobijo. Rékel nam je, de bo le enkrat umerl, in de bo njegovo zhaſtito vſtajenje njegovimu terpljenju konez ſtorilo, ví ga pa hozhete ſiliti, terpljenje s' nóviga sazheti. Mu jemljete oblazhilo velizhaſtva in neumerjozhnoſti, ſ' kterim ga je njegov ozhe per njegovim vſtajenji oblekel, de bi ga ſpet s' sanizhljivim rudezhim plajſhem ogernili. Hozhete zhaſtito meſó na krish perbiti, ktero ne more vezh ſmerti viditi. O Goſpod! kadar ſi na krishi umíral, bi bil kdo miſlil, de je she vſe ſpolnjeno, kar ſi je hudobija tvojih ſovrashnikov soper tebe smiſlila, pa te vender ſhe greſhniki v' tvoji zhaſti sanizhujejo; na naſhih altarjih ti greſhniki ſhe sanizhlivſhi hrib Kalvarjo perpravljajo, in hozhejo, de bi bil tvoj krish le sazhetik tvojih britkoſt in tvojiga terpljenja.

3. Kadar ſo Judje Jesuſa krishali, ſo vſaj nesapopadljive naméne njegoviga nebeſhkiga Ozheta ſpolnili, deſlih niſo sato vedili; ſpolnili

ſo ſodbo, ktero je Bog v' perſhoni pervíga greſhnika nad ſvojim ſinam ſklenil, rekozh: „Smerti boſh umerl. 1. Mojs. buk. 2, 17. „So mu vſaj, de ſi lih nevedama, pomagali namen doſezhi, kteriga je Jesuſ Kriſtuſ she od sazhetka imel, ker ſe je shelel ſvojimu Ozhetu v' dar dati. Ti ubijavzi ſo ſe, kar jih pa nizh ne isgovarja, ſ' pravizo boshjo nevedama ſterníli, ktera je Jesuſa tepla, in s' njegovo ljubesnijo, is ktere je sa naſ terpel. Sdaj pa, l. p.! Jesuſa Kriſtuſa ob zhaſu sanizhujete, ob kterim ga njegov Ozhe povelizhuje. Ne da vam ga proſtovoljno, kakor Judam, v' róke. Soper njegovo voljo mu ga is narozhja tergate, de bi ga ſpet moríli. Nihzhe ſe sdaj s' vami ne ſtrínja, de bi ſkrivnoſt njegove ſmerti ſpolnili. Tudi ſin boſhji ſe vam sdaj ne da proſtovoljno, kakor nekdaj, v' róke. Nebu in semlji ſe nad vaſho pregreho ſtúdi, in vèſ dolg prelíte kerví bo le vam sarajtan.

4. Pregreha Judov, kteri ſo Kriſtuſa krishali, samore vſim ljudém k' pridu in svelizhanju pomagati. Prelili ſo kri, ktera je naſho nezhiſtoſt oprala. Darovali ſo jagnje, ktero naſ je s' Bogam ſpravilo. Umorili ſo pravizhniga, zhigar gròb je bil ſlávin, in zhaſtit, in v' kterim je bila ſhe zlo ſmert premagana. Prebodli ſo ſtran, is ktere ſo zerkuv, kriſtjanov in vſi pobóshni israſtli. Prebili ſo roké, is kterih ſo potóki gnad na sémljo tekli. Krónali ſo Jesuſovo glavo, ſ' ktero je poſtal kralj ljudí in angeljev. Saſádili ſo krish v' tla, kteri je potlej vèſ ſvét premagal. S' beſedo, ta je

bil tisti padez, po kterim je bilo delo nashiga svelizhanja dodelano, in po kterim so bili vezhni naméni boshji do zerkve ispolnjeni. Zhe ga pa na altarji krishate, in ste ondi njegoviga telesa in njegove kervi krívi, ker ga po nevrednim vshivate, kakshin dobizhek, ali kakshin sad samore li svét od vashe pregrehe upati? Kakshina zhast samore Gospodu is tega sanizhevanja israsti? Ali hozhete slishati, kakshin sad ima svét od vashih nevrednih obhajil? Veliko splohnih nadlóg, pomankanje, in nesrezhe katoljshke zerkve. Oh! zhe se je apostelj she nekdej pertoshil, de so mnoge bolésni, nagle smerti, in druge britkosti tistih zhasov vézhi dél nastopki nevrednih obhajíl, in zhe se je ob tistim zhasu zhes to pertoshil, kadar je bil she vsak kristjan bolj perpravljen svojo kri sa Jesusa preliti, kakor pa njegovo kri omadeshevati, in kadar je sveto obhajilo namest boshjih róparjev le marternike rodílo; zhe se s. Pavel nad Korinshko zerkvijo pertoshi, v' kterí so bili skorej sami preroki, aposteljni, marterniki, uzheniki in pravoverni kristjani, kteri so darové jesikov, zhudeshev in ozhitne snamnja svetiga Duha prejéli, in zhe apostelj nadloge, ki so Korinshko zerkuv sadéle, ob tih vernih, in gorézhih zhasih vezhi dél nevrednimu prejemanju s. reshnjiga telesa perlastuje, oh! kakshine nadlóge nam she le morajo nevredni kristjani dan danashni, v' takó hudobnih zhasih, saslushiti, kteri k' svetimu obhajilu po nevrednim perstopajo! Kadar tedaj vidimo, l. p.! de nas Bog she dolgo zhasa s' shibami te-

pe, de kelh ſvoje jésa nad meſti in deshelami isliva, de marſikdo sraven naſ kakor od nevidne roke sadét na tla pade, de jih veliko nagle in neprevidene ſmerti umerje, de ſmo veliko shaloſtnih sgodeb doshiveli, in sadnizh de lih tiſti ljudjé zerkuv sanizhujejo, kteri bi ji imeli v' podpóro in lepotíjo biti, ali ſi ni tedaj lohka miſliti, de marſiktere tih nadlog is nevrednih obhajil isvirajo? Morebiti ſi ſe tí, o Bog! is tega naména soper naſ oboróshil, de ſe savoljo nevredniga prejemanja ſ. reſhnjiga teleſa in savoljo omadeshvanja tvojih ſvetih ſkrivnoſt nad nami moshtujeſh. Lejte, l. p.! ta je ſtudenez veliko ſplohnih ſtiſek, ktere naſ tarejo. Bog ſhe hudobije Judov na Kalvarii ní mogel bres ſtermenja gledati, deſlih ſta bila svelizhanje in ſrezha zhloveſhtva s' Jesuſovo ſmertjo ſklenjena; vſa natora je nad njegovo ſmertjo ſterméla, semlja ſe je treſla, ſkale ſo pokale, sagrinjalo ſe je pretergalo, grobje ſo ſe odpérali, ſolnze je otamnelo, in boshja roka je, tako rekozh, vèſ ſvét sadela; kake naſtopke tedaj mora ſhe le imeti pregrehá kriſtjanov, ktero per ſ. obhajilu tolikokrat ponavljajó? Nepokoj in lozhítuv v' zerkvi je morebiti naſtopek nevrédnih obhajil?

5. Poglejmo, is kazih nagibov ſo Judje Jesuſa umorili. Pervizh, duhovni in Fariseji ſo sato sheleli Jesuſa umoriti, ker je njih pregrehe odgrinjal, in ljudſtvu njih golufijo in hinavſhino kasal, in jih pobeljene grobe imenoval. Veliko jim je bilo na ſkerbi, de bi bil tudi Jesuſ njih toshnik kakor hudodelnik k' ſmerti

obſojen. Miſlili ſo, de ſe bo njih zhednoſt savoljo njegoviga obſojenja k' ſmerti, veliko lepſhi pokasala. Njih pregreha je ſizer ſilno velika, ali je pa vaſha l. p.! kaj menjſhi? Vi l. p.! Jesuſa morite, deſlih vaſ per miru puſti, vam persanaſha, vaſhe pregrehe terpí, in jih tako rekozh sakriva; on vaſ ſ' ſvojim jesikom ne pogubljuje, od vaſhih ſkrivnih nerednoſt ſvoje ozhí obrazha, in vaſ ne vershe na tla, ko ſe k' njemu blishate, in ga po Judeshevo, to je po hinavſko kuſhujete; on vam ne rezhe, kakor Judovſkim hlapzam: *Jeſt ſim Jesuſ, kteriga iſhete;* Jesuſ molzhí in vam persanaſha, deſlih bi vaſho nesveſtobo lahko ſ' kako ozhitno ſhtrafingo rasodel; vaſ ne vpraſha, kdo ſte, in vaſ nozhe vprizho vaſhih bratov savoljo nevredniga obhajila v' ſramoto perpraviti; vi ga pa lih takrat neſramno kolnete. Drugizh tudi nikjer ne beremo, de bi bili tiſti med Jesuſovimi moríwzi, kterim je Jesuſ popred pogled, ali sdrave ude, ali sdravje dal, ali ktere je od gób ozhiſtil, ali pa k' shivljenju obudil. Deſlih ga niſo pred ſilo in mozhjo njegovih ſovrashnikov branili, ſe vender tudi niſo s' njegovimi morívzi ſtrinjali; vſaj jih ni bilo ſliſhati: *Njegova kri naj pride zhes naſ, in zhes naſhe otroke!* In deſlih mu niſo bili toliko hvaleshni, de bi bili njegovimu imenu ſ' ſerzhnoſtjo ſprizhevanje dajali, vender tudi ne vémo, de bi mu bili toliko nehvaleshni, de bi ſe bili k' tiſtim perdrushili, kteri ſo ga na krish perbili.

Is tega se uzhite, l. p.! kolika je kristjanova pregréha nehvaleshnosti, kteri presveto reshnje telo po nevrednim prejme. Taki kristjan je slepez, kterimu je Jesus Kristus pogled dal, je góbov zhlovek, kteriga je velikokrat od gób ozhistil, je merlìzh, kteriga je Jesus po svoji dobroti k' shivljenju obúdil. ¿She ima snamenja njegove dobrote nad saboj. Sasnamovan je s' snamnjem njegovih darov. She sama hvaleshnost bi ga mogla s' njegovim odreshenikam skleniti, in bi mogel le is tega namena k' altarju priti, de bi mu dar svoje ljubesni in hvaleshnosti pernésel. Ako bi nevernik, kteriga je Jesus Kristus she v' tami nevére in rasujsdanosti popustil, prishel in ga na njegovih altarjih omadeshil, bi se nam zlo toliko zhudno ne sdélo. Jesus s' njim ojstro dela, in ga ní med svoje ovzé vsel, ktere njegov glas slishijo. Ali pa samore vernik, pred kterim Jesus nizh ne skriva, samore li uzhenez njegoviga evangelija, kterimu je svoje skrivnosti rasodel, in kteriga je upanja na svoje obljube vdeleshil, samore li kristjan, kteri se je per s. kerstu s' njim tako terdno sklenil, de je meso njegoviga mesa, kost njegove kosti, samore li tak kristjan v' svoje roké, ktere so s' njegovo kervijo posvezhene, oroshje soper Jesusa vseti? ¿Si li samore per nar vezhi dobroti is svojiga dobrotnika norza delati? Oh! Jesus se zhes takiga nehvaleshnesha po svojim preroku pertoshi rekozh: ko bi me moj sovrashnik, ali kak divji zhlovek, kteri je od mene malo prejel, hudo klel, bi poterpeshljivo

preterpel. *Ko bi me moj ſovrashnik saſramoval, bi rad terpel.* Pſam. 55, 13. Tode vi me kolnete, kteri ſte s' manoj le eno teló, kteri ſte bili med mojimi uzhenzi in prijatli: *Ti pa ſi moj tovarſh, moj rejéniz, in moj shlahtnik*, vi me kolnete savoljo kterih ſim ſeſebno, in toliko terpel, in kterim ſim ſhe vezh gnad in dobrot, kot ſvojim apoſteljnam ſkasal, vi me sa mojo ljubesen in dobroto preklinjate: *Ti pa ſi moj tovarſh, moj rejéniz, in moj shlahtnik.* Kadar je na krishi viſel, je ſhe sa ſvoje morívze proſil, rekozh: *Ozhe! odpuſti jim, ker ne vedó, kaj delajo.* Luk. 23, 34. Nad tega pa, kteri na altarji njegovo kri sanizhuje, bi snal le sa moshtovanje upiti.

6. Deſlih ſe je jagnje she od sazhetka ſvetá darovalo, vender ſmemo rêshi, de Jesuſovo meſo ljudí ſhe ni odreſhilo, de njegova kri njih madeshev ſhe ní oprala, dokler ga niſo nesvéſti Judje krishali in umorili. Vi pa, ki ga na altarji krishate, omádeshjete tiſto kri ki vaſ je neisrezheno velikokrat od vaſhih madeshev oprala. Tiſto preſveto meſo s' nogami taptate, po kterim ſte she toliko gnad prejeli, ktero je ſrednik vaſhe ſprave, ktero ima ſhe sdej prelépe snamenja tiſtiga premaganja, v' kterim je vam v' prid ſmert in pekel premagal, ktero bi vam imelo biti saſtava vaſhe neumerjozhnoſti, ktero vam je pot proti nebeſam napravilo, in vam pravizo do njih dalo; tiſto preſveto telo tedaj tako rekozh s' nogami taptate, ktero je bilo le savoljo vaſ rojeno, je savoljo vaſ terpélo, je bilo savoljo vaſ pre-

bodeno, in ktero je savoljo vaſ premagalo. V' sgodbah beremo, de je neki bogabojezh zeſar s' velikim ſpoſhtovanjem zhaſtite rane kuſheval, ktere ſo nekteri ſveti ſhkofje sato dobili, ker ſo vero v' Jesuſa Kriſtuſa ſerzhno ſpoznali. Pa vender tih ran niſo dobili savoljo tiſtiga zeſarja, ne med njegovimi vojſhaki, ne v' boji sa njegovo zhaſt, ali pa sa njegovo kraljeſtvo. Vi pa nad preſvetim teleſam Jesuſa Kriſtuſa na altarji vidite s' ozhmí ſvete vere snamenja tiſtih ran, ktere je Jesuſ savoljo vaſ dobil, in zhaſtitlive snamenja premaganja, v' kterim je vaſhe ſovrashnike premagal; ali tedaj te snamenja v' vaſ ne obudé ſpoſhtovanja in hvaleshnoſti do Jesuſa Kriſtuſa? Ali niſte vi neisrezheno neſpodobni in nehvaleshni greſhniki zhe ga s' nevrednim savshitkam ſhe zlo takó zlo sanizhujete?

7. Kadar ſo Judje Jesuſa umorili, ſo ga le ob teleſno shivljenje perpravili, in mu to nezhaſt ſtorili, de je bil on, ki ga nebó in semlja ne obſesheta, v' grobu pokopan. Tukej ga pa ne perpravljate le, ko bi vam bilo mozhi, ob teleſno shivljenje, temuzh ga tudi kolikor per vaſ ſtojí, perpravljate ob ſad njegove ſmerti. Jesuſ vam je shivljenje gnade pernéſel. Vi ga pa perpravljate ob shivljenje njegovih darov, njegove ljubesni, njegove vere in njegoviga upanja. Vi mu ſplohno ſmert napravljate. Ga ne poloshite v' kamniten grob, kamor ſhe ni bil nihzhe poloshen, ampak v' ſvoje ſerze, v' kterim neshiſti duhovi goſpodujejo. Jesuſ v' vaſhe ſerze ne gré, kakor nekdaj pred

pekel, jetnikov reſhit, in ozhakov, ki njegoviga prihóda zhakajo, od sves odvesovat; temuzh gre va-nj shaloſtno oblézhen kakor jetnik v' jezho, de vidi, kako ſi ſhe njegovi ſovrashniki is njega norza delajo; de njih sanizhevanje in preklinovanje ſliſhi in terpí, in vidi kako njegovi ſovrashniki v' vaſhim ſerzu goſpodujejo, on pa, ki je vaſhe duſhe tako drago odkupil, in vaſ is nizh potegnil, ki ima do vaſ tako pravizo, in ki bi imel edini Goſpod vaſhiga ſerza biti, on pa, pravim, mora v' njem kakor ſushnik biti, in nima kam ſvoje glave naſloniti.

8. Na hribu Kalvarii je bilo s' njegovo ſmertjo veliko zhudeshev ſklenjenih, in njegova vſigamogozhnoſt in boshja natora ſte ſe per tako ponishujozhi ſkrivnoſti povſod rasodevale. Vſa natora ga je sa ſvojiga ſtvarnika ſpasnala. ‚Stotnik je ſposnal, de je Jesuſ boshji ſin. Merlizhi ſo od mertvih vſtajali. Tudi on je tretji dan zhaſtit is groba vſtal in ſ' to zhaſtito ſkrivnoſtjo vſe popravil, kar je njegova ſmert pred ljudmí sanizhljiviga imela. ‚Smert pa, ſ' ktero ga hozhejo hudobni greſhniki sdej na altarjih moriti, bi bila sa-nj ſilno sanizhljiva ſkrivnoſt. Tukej nizh ne povikſhuje njegove viſokoſti, in njegoviga velizhaſtva; nizh ga ne toláshi savoljo njemu ſtorjene krivize, nizh ne ſladi sholzha in grenkoſti njegoviga kelha. Natora ga puſtí terpéti, pa ne shaluje; prizhijozhi ljudjé ga vidijo v' vaſhih pregreſhnih rokah, pa ga nizh ne milovajo. Mertvi, ki pod altarjem pozhivajo, in kterih ſvetinje ſo v' tej

zerkvi hranjene, ſe nizh ne prebude. Kamni in ſkale tega tempeljna ne pókajo po ſvoji ſhegi. Sagrinjalo, ktero ſvete ſkrivnoſti sakriva, je nepremakljivo. Vſe je tiho, vſe mirno gleda, kako neuſmiljeno ſ' ſvojim Goſpodam ravnate. Tukej ni ſtotnika, kteri bi ſposnal in rekel, de je Jesuſ reſ ¸Sin boshji; ampak tukej je veliko poſvetnjakov, kreri vidijo greſhnika k' obhajilu iti, in kteri vedo, de greſhnik savoljo ſvojiga rasujsdaniga shivljenja ní vredin k' tej angeljſki misi perſtopiti; tukej ſo tedaj poſvetnjaki, kteri savoljo tolike greſhnikove predersnoſti le Jesuſa kolnejo, rekozh: *Ako bi bil ta Jesuſ reſ prerok, bi gotovo vedil, kdo je ta shena* (ta greſhnik) *ktera* (al kteri) *ga gre prejemat in vshivat.*

Pazh reſ, l. p.! ker ní po naukih ſvete vere nobeniga greha vezhiga od nevredniga obhajila, torej tudi Bog ta greh nar ſtraſhnejſhi ſhtrafuje. ¸S. Pavel pravi: *Kdor nevredno jé preſveto telo in nevredno pije preſveto kri, ſam ſebi ſodbo jé in pije.* Ne pravi, de je tak greſhnik pogubljen, ampak de ſvojo laſtno ſodbo jé in pije; to je, ta nebeſhka hrana, ktero greſhnik omadeshije, je ſtrup, kteri mu oſerzhje in koſtí preſúne, in vſe njegovo telo v' grudo vezhniga ognja ſpremeni; ſodba, ktera je nad greſhnikam ſklenjena, ſe va-nj ſpremení, de je s' njim eno meſó, in de ni ſkorej nobeniga perpomozhka taziga greſhnika vezhniga pogubljenja obvarovati, in vezhno prekletſtvo, ktero ſe je s' njim tako terdno ſklenilo, od njega lozhiti. Ta greh je ſtrup, ki

ſe s' duſho náméſha, in v' njej nizh sdraviga ne puſtí, in tudi njeno dno in njene ſtudenze ſpridi. Kdor ſvete sakramente oſkruni, mu ſkorej nobeno upanje ſpreobernjenja in poboljſhanja ne oſtane. Is tega bresna mu je filno teshko vun perlésiti. Bresduſhnoſt, hudobnoſt, nevera, oterpnoſt ſerza, in druge poſhaſti, kterih nézhem imenovati, ſo velikokrat naſlédik nevredniga obhajila. S' tem greham je toliko prekleſtvo ſklenjeno, de ſe ga hudubna duſha ſkorej snebiti ne more. Morebiti vzhaſih vſtati shelí, pa njeni ſklèp je preſlab, torej ſpet oſlabí, in greſhí. Morebiti vzhaſih veſike grehe opuſtí, pa njena pokora je pomankljiva, de ji je she merslota in mlazhnoſt sadoſti, v' kteri pa vender le pogíne. Morebiti ſvét sapuſtí, in v' ſamoti shivi, ter ſi kakſhin ſvét in viſòk ſtan isvolji, kteri ni permerjen njenimu doſihmalnimu shivljenju, in ker ní va-nj poklizana, ga bo velikokrat omadeshila, kar ſhe ſposnala ne bo, in kar bo le naſledek perviga omadeshenja. Skorej nobena pokora ní sa nevredno obhajilo. Jeſt ſizer ne rezhem, de ſe nevredno obhajilo s' grenkimi ſolsami ne da isbriſati, ampak le rezhem, de to pregreho malokdo po vrednoſti objóka. Zerkuv ſizer samore od tega greha odvesati, pa malokoga najde, de bi ta gréh po saſlushenji objokoval, in ſe ga is zeliga ſerza kaſal.

Judesh Iſhkarjot, kteri je ſveto reſhnje telo po nevrednim prejel, je kakor neſrezhin savershenez in obupavez umerl. Svojo pregrého ſizer ſposna, pa nima grevinge. Jo objokuje,

pa je ne popravi. Pravi: Greſhil ſim, pa greh mu ní odpuſhen. Umerje kakor obupavez, kakor savershenez. Njegova duſha ſe hozhe savolj bolezhine is trupla reſhiti, in glej, njegovo oſerzhje ſe raspózhi! ¿Sodbe njegoviga savershenja ne ſpremení ne njegovo apoſteljſtvo, ne zhudeshi, ne zhaſ, v' kterim je bil per naſhim svelizharji. Judesh ne ſtorí pokore!

Jesuſ Kriſtuſ sa zhaſt ſvojiga vidniga teleſa ni bil toliko vnet, kakor pa sa zhaſt in velizhaſtvo ſvojiga ſkritiga teleſa v' preſvetim sakramentu. Kdor ſe je nad pervim pregreſhil, mu je Jesuſ rajſhi odpuſtil, kdor ſe pa nad drugim v' preſvetim sakramentu pregreſhí, mu velíko nerajſhi odpuſtí. Jesuſ je bil sa ſvojo perſhono s' revnim ſtanovanjem sadovoljin, vzhaſih ſhe ni vedil, kam ſvoje glave naſloniti; per ſvojim rojſtvu je ſhe zlo med neumno shivino prebival; kadar pa hozhe sadnjo vezherjo jeſti, takrat pa sapové velik proſtórin, ſoſébin, in zhédin kraj perpraviti: *Veliko, lepó oſnasheno vezherjaliſhe.* Mark. 14, 15. She popréd sa sadnjo vezherjo ſkerbí, in hozhe, de naj je vſe v' dobrim ſtanu, de naj je vſe velizhaſtvu in ſvetoſti sakramenta preſvetiga reſhnjiga teleſa, kolikor je mozh, permerjeno. ¿Sodíte tedaj ſamí l. p.! koliko pregreho ſtorí kriſtjan, kteri ſveto reſhnje telo po nevrednim prejme. Voda ſèrda od ktere Mojseſ v' tretjih bukvah govorí, ſe je v' shelodzu preſheſtnize v' tako ſtrupeno vodo ſpremenila, de ji je vſe oſerzhje rastergala, in de je mogla preſheſtniza v' ſtraſhnih bolezhinah umreti. Zhudno je, de ſe kri ſinu

boshjiga v' nezhiſtim greſhniku v' ravno tako ſtrup ne ſpremení, in de greſhnik ne umerje prezej pred altarjem, per kterim je tako velik zróp boshji ſtoril? ¿Skrinja savese ni mogla sraven malika Dagona ſtati, temuzh ga je na tla treſhila, in rasdrobila; in zhuditi ſe je, de Jesuſ Kriſtuſ, prava ſkrinja savese, v' takó gerdim maliku, v' pregreſhni duſhi, prebiva in de vender ſvoje vſigamogozhnoſti ne pokashe, in pregreſhniga trupla, v' kterim prebiva, v' prah in pepél ne rasdrobí. Nekdaj je is ſvetinjſha moshtujozh oginj ſhvignil, in predersne ljudí poshgal, kteri ſo neſvét oginj pred Goſpoda perneſli, ali bi ne imel is naſhih altarjev, na kterih kralj zhaſtí in velizhaſtva prebiva, moshtujozh oginj ſhvigati, in greſhnike poshigati, kteri ſe predersnejo velizhaſtvo ſvojiga Boga shaliti? Ako bi ſe bil kdo takrat gore ¿Sinaja dotaknil, kadar je Bog Israelzam sapovedi dajal, bi ga bila prezej ſtréla pobila; ali bi ſe bilo zhuditi, ko bi tudi Jesuſ Kriſtuſ is altarja, is te ſkrivnoſtne gore, na kteri kakor poſtavodajavez ſvoje zerkve ſedí, ſtrele poſhiljal, de bi ſe sa ſvojo zhaſt potegnil, in tiſte predersneshe ſhtrafal, kteri ga is predersnoſti ſhe zlo na kraji mirú preklinjajo in sanizhujejo. Tode Jesuſ take greſhnike morebiti na ſkrivnim ſhe ſtraſhnejſhi ſhtrafuje. ¿Shtrafinge Israelzov ſo le podóba ſhtrafing kriſtjanov. Jesuſova praviza ſizer ne puſtí ognja ſhvigati v' ſvetinjſhi, to je v' zerkvi; na kraji vezhniga terpljenja pa njeni oginj ne bo nikdar ugaſnil. Jesuſ greſhnika ne ſhtraſa vſelej s' vidno, te-

lesno smertjo, pa ga neridno v' pogubljenje isda. Ne rasterga greshnikoviga oserzhja, pa svoje serze saklene pred vsimi greshnikovimi potrebami, sapusti ga, in isdá ga spazheni vólji, in vsi rasujsdanosti njegoviga serza. Te in tolike nesrezhe, l. p.! se na vso mozh varite. ¿Skusite, in presodíte sami sebe, prédin greste k' svetimu obhajilu. Pernesíte s' saboj pravo grevingo nad svojimi grehi, in gorezho ljubesen do Boga in do blishniga. Táka perprava se spodobi sa prejemanje kruha vezhniga shivljenja. Prenovíte se pred s. obhajilam. Nikar ne pustíte Jesusa Kristusa sapstojn v' vashe serze hoditi. Ohraníte s' vso skerbjo ta saklad, ali shaz, in varite ga pred sovrashniki svoje dushe, kteri vam ga bodo spet s' silo vseti hotli. Prav se perpravite, de boste vredni tempeljni in spodobno prebivalishe svojiga Boga, kteri se s' vami terdno skleniti shelí, in nikar bres potrebnih perprav ne hodíte k' angeljski misi, de ne boste ondi mére svojih pregreh napolnili, kjer bi si imeli isvir vsih gnad, in sastavo vezhniga svelizhanja perdobiti. — Amen.

Tretjo nedéljo po Binkuſhtih.

Ta greſhnike ſprejéma in jé s' njimi. Luk. 15.

Nihzhè ne rezi, de ſo Jesuſovi djanjſki nauki preojſtri, in nihzhè né vpíj, de ima kerſhanſka ſveta vera sa ſleherniga greſhnika le ſtraſhne, in shaloſtne reſnize. Jesuſ Kriſtuſ ſizer reſ greſhnikam ſtraſhno shuga, in jim neisrezhene ſhtrafinge napoveduje, pa le sato, de bi jih is ſpanja njih pregreh isbudil; ſhe veliko vezhkrat pa jih ſ' tolashljivimi reſnizami, s' ljubesnivimi obljubami, in ſ' prijasnim vabljenjem k' ſebi klizhe, in jim upanje dela. Zhlovek bi ſhe kmalo miſlil, de greſhnik Jesuſovo pasnoſt in miloſt toliko bolj budí, kolikor bolj ga butara pregreh h' tlam tlazhi. Jesuſ greſhnika ne zhaka le, ampak ga ſhe k' ſebi klizhe; ako greſhnik pred njim bejshí, ga Jesuſ ſkerbno iſhe; ako v' grehih oſtane, Jesuſ sa njim hiti, in gré sanjim dokler ga ne najde, in k' ſvoji zhedi ne perpelje; Jesuſ ſkorej posabi, de je neſkonzhno pravizhni in ſveti Bog, temuzh le ſhe bolj na to miſli, de je on perbejshaliſhe ſpokornih greſhnikov; njegov ſ. evangeli nam neprenehama osnanuje, de je greſhnik, kteri ſizer dolgo zhaſa v' rasujsdanoſti in v' velikim pohujſhanji shiví, pa ſe

vender sadnizh resnizhno spreoberne in poboljsha, Bogú veliko ljubshi od leniga in mlazhniga kristjana, kteri smiraj v' dobrim ostane.

Oh! l. p.! le s' hvaleshnim serzam spósnajmo, kako dobrotljiv je nash Bog, kterimu slushimo; on le sa nashe svelizhanje, in sa nasho srezho skerbí, in njegovo usmiljenje je bres konza in kraja.

Greshniki! vi otóshni, velikokrat na skrivnim otóshni in pobíti greshniki! kteri me sdej poslushate; deslih nam je ukasano vzhasih svoj glas povsdigniti, in pregreho v' njeni ostudnosti pokasati, deslih nam Bog velí s' osnanovanjem njegove ojstre sodbe in pravize v' greshnikih svelizhanski strah buditi, nam vender tudi velí, s' osnanovanjem njegove milosti in dobrote serza greshnikov njemu perdobovati. Sklep tedaj, kteriga jest is danashniga s. evangelija storím, je ta: Shelíte ravno tako resnizhno svojiga svelizhanja, kakor ga Jesus shelí, in kmalo ne boste vezh greshniki; ravno toliko storíte, de se boste Jesusu perblishali, kolikor on storí, de bi vas nashel, in kmalo boste veliki svetniki.

Ta resniza je kratek sapopadek danashniga s. evangelija, kteriga ste sdaj slishali, in ta s. evangeli nam da perloshnost k' troshtapolnimu premishljevanju.

Jesus, perbejshalishe spokornih greshnikov je tedaj tolashljivi sapopadek mojiga danashniga góvora, in vashe pasnosti, sa ktero vas prosim.

* * *

Nafh svelizhar nam danaf perpoveduje priliko, v' kteri nam pokashe kako ferzhno sheli, in kako slo fi persadeva, de bi mí vezhno svelizhanje dofegli.

Sej vemo, de fe je Jesuf po umetalnofti fvojih poflufhavzov ravnal, in de jih je velikokrat v' prilikah, in v' podobah uzhil, ktere fo prav perpravne poflufhavzovo pasnoft buditi in obdershati, in ga natornih nafledkov zhlovekoviga djanja opomniti.

Danaf govori od dobriga paftirja, kteri ima veliko zhedo ováz, in kteri vfe ovze perferzhno ljubi, jih rad ima, in jih na dobro pafho vodi; dokler ovze njegov glaf poflufhajo in ga bogajo, v' fkerbi in ljubesni do njih ne dela nobeniga raslozhka, zhe fe pa ena od zhede sgubí, je bersh fkerbno ifhe, na vfe druge takó rekozh posábi, jih popuftí v' pufhavi, in gre sgubljéne ifkat; zhe ovza bolj pred njim in njegovim glafam bejshí, fkerbnejfhi je ifhe, in kadar jo najde, je fhe toliko dobrotljiv, ferzhan in mozhan, de jo na fvojo ramo sadene, in k' fvoji zhédi nefe: *S' vefeljem jo na ramo sadene.* Domú vezh ne pride f' tifto shaloftjo, ktero je savoljo sgube fvoje ovze obzhutil, ampak s' vefeljem, ker je sgubljeno ovzo fpet nafhel, in f' fvojo zhedo devet in devetdefetih ovaz fklenil; njegovo vefelje je toliko, de ga ne more le v' fvojim ferzu imeti, temuzh fvoje prijatle in fofede fklizhe, de fo njegove frezhe in njegoviga vefelja deleshni, in jih opomínja s' njimi vred vefeliti fe, rekozh:

Veſelite ſe s' manoj, ker ſim ovzo naſhel, ktera ſe je bila sgubila.

Lahko umémo, l. p! de je ſam Jesuſ tiſti dober paſtir, od kteriga v' danaſhnim ſ. evangelii govorí. Prerόki, kteri ſo od njega tolikokrat in takó veliko prerokovali, ſo ga vezhi del kakor paſtirja popiſovali, kteri bo priſhel sgubljenih Israelſkih ovaz iſkat; od njegove kraljeve palize ſo kakor od paſtirjeve palize govorili; njegovo kraljeſtvo ſo paſho ali ſpaſhnik imenovali, na kterim ne bo jagnjetam, ktere bodo v' njegovih rokah, nizh permankovalo; preroki njegovo ljudſtvo ovze njegove paſhe imenujejo; Jesuſ pa to reſnizo ſhe bolj tolashljivo dela, ker pravi, de bo kakor dober paſtir, is ſvoje zhede, ktero ſi je isvoljil, in pa is narodov, kteri ſhe niſo v' njegovim hlevu, le eno zhedo, ali le eno ljudſtvo naredil. *Bo en hlev, in en paſtir.*

Bi nam bilo le mozh verovati l. p.! ko bi naſ ne bila ſama vezhna reſniza uzhíla, de hozhe Bog, kteri bi bil imel (kakor ſe naſhi pameti dosdéva) le ſodnik in moshtovavez naſhih grehov biti, ſhe zlo paſtir njegovimu glaſu tolikokrat neubogljivih ſtvari imenovan biti? Bi nam bilo li mozh verovati, de Bog do ſvojih ſtvarí, ktere ſo mu sa prejete dobrote tolikokrat nehvaleshne ſhe vender toliko ljubésen ima? Nad tem ſe je ſpreobernjeni Avguſhtin ſ' hvaleshnim ſerzam zhudil. Terdovratni greſhniki! poſluſhajte tega uzhenika; upam de vaſ bo omezhilo njegovo perpovedovanje; koliko ſi

je neſkonzhno uſmiljeni Bog persadjal, de ga je is blata pregreh potegnil.

Bog, pravi ta ſ. uzhenik (Avguſhtin) je neisrezheno veliko ſtoril, de bi me bil is bresdna potegnil, v' kteriga ſo me moji grehi pahnili; jeſt ſim ſi persadeval, ispred njega sbejshati, on je pa sa manoj letel; lazhin lev tako ni sheljin ſvojiga rópa, kakor je bil Bog (tako rekózh) sheljin mojiga svelizhanja. Sdej ſim zhutil Boga v' ſolsah ſvoje matere, ktera ſe je nad mojimi pregrehami neprenehama milo jokala, in sa moje ſpreobernjenje proſila, — sdej ſim ga zhutil v' grisenji moje nepokojne veſti, ktera mi je vedno moje grehe ozhitala, — sdaj ſim ga zhutil v' opominovanji ſhkofa (ſ. Ambrosha) zhigar sgovornoſt je moje terdo ſerzé omajala, in omezhila. Ker ſim vzhaſih ſvojo nejevoljo in ſvoj nepokoj ſ' pregreſhnim veſeljem ſladil, mi je Bog med moje nar vezhi veſelje ſkrivno, britko in pezhezho grenkoto nalil. Kadar ſim ſvojo radovédnoſt paſel s' smiſhljevanjem pevzov, ali s' bukvami modrijanov, mi je Bog njih lash rasodel, in zhe ſim ſi jeſt bolj persadeval vſiga ſe ogibati, kar bi me bilo utegnilo k' Bogu perpeljati, bolj ſi je on persadeval, mi take rezhí pred ozhí ſtaviti, ktere ſo me k' njemu peljale.

Ali ní to popiſovanje svéſta podóba neſkonzhne miloſti, ktero je Bog vam ſkasal, o greſhniki! kteri ſte she miſlili, de ſo vaſ vaſhe dolge pregreſhne navade od poti isvelizhanja popolnama lozhile, ktere je pa vender gnada boshja ſpet nasaj perklizala? Ako bi ſe ne bal vaſhih

ſtarih bolezhin ponoviti, bi vaſ opomnil tiſtih ſtraſhnih padzov, kteri ſo vaſ v' boshjih ozhéh omadeshali, ſpomnil bi vaſ na tiſti globoki bresdin, v' kterim bi ſhe sdej sdihovali in jezhali, ko bi vaſ ne bil neſkonzhno uſmiljeni Bog ſ' ſvojo dobrotljivo rokó is njega vsdignil. Ker ſe je pa she boshja neſkonzhna miloſt savesala, na vaſhe nekdajne grehe posabiti, torej tudi jeſt nozhem od takih rezhí govoriti, ktere vaſ prezej shaloſtne ſtoré; pa vender tudi ne bom nikdar molzhal od reſniz, ktere vaſ k' hvaleshnoſti do Boga perganjajo. Koliko ſte pazh sareſ dolshni ſvojimu Bogu, kteri tako pozhaſi ſhtraſuje, in tako hitro odpuſha? Sdej ſoſebno s' vami govorím o greſhniki! ktere pregreſhne hude navade ſhe sdej v' ſushnoſti greha dershé. „Spomnite ſe, de je Jesuſ Kriſtuſ vaſh paſtir; is njegoviga sadershanja proti vam ga morate paſtirja ſposnati. She dolgo zhaſa vaſ zhaka, klizhe in iſhe; sdej vaſ ſili k' poboljſhanju s' mozhjo naſhe ſlushbe, in jeſt vaſ daneſ v' njegovim iménu ſ' prerokovimi beſedami opominjam: *Ker daneſ njegov glaſ ſliſhite, nikar ne uterdite ſvojih ſerz,* in jeſt vam ravno ſ' tém prerokam povem, de ſo bili nekdanji Israelzi is kraja pokoja in míru odlozheni, ker ſo ſe tej beſedi boshji, ktero jim je Bog osnanil, v' bran ſtavili. Sdej, l. p.! sdej vaſ Bog iſhe, vi pa pred njim bejshite; klizhe vaſ, pa njegoviga glaſú ne poſluſhate; morebiti bo pa tudi Bog kmalo obmolknil, in njegovo molzhanje vaſ bo v' ſramoto perpravilo, in v' obupanje pahnilo; sapuſtil vaſ bo;

vi ga boste sizer iskali, boste nekoliko sa njim hodili, pa sapstojn, ker ga ne boste nashli, in boste v' svojih gréhih umerli.

Poslushajte ga tedaj, dokler je she zhas; njegova resniza vam govorí, ter pravi, de so lash vsi nauki svetá, de je nizhemurno in minljivo vse veselje svetá, na ktero svoje serze natvesate, in de svét ne more reshiti zhloveka, kteri svojo dusho pogubí.

Poslushajte Gospod-Boga, njegova praviza vas uzhí, ter pravi, de nauki od smerti, sodbe in pekla niso le strashilo, s' kterim bi strahovitim ljudem strah delali; de bosta nebó in semlja preshla, de pa ne bo nikdar preshla beseda boshja, ta beseda pravize, ktera hudobneshem s' vezhnim pogubljenjem shuga.

Poslushajte Gospod-Boga, njegova milost vas klizhe, ter pravi, de je she zhas vashe pregrehe sapustiti, vam ponuja in kashe pót grevinge in spreobernjenja, vam velí k' slushabnikam sprave iti, in is njih ust vam osnanúje, de vam bo spet dala mir, kteriga je gréh is vashiga serza pregnal, zhe se le resnizhno k' Bogu vernete.

Poslushajte Gospod-Boga, njegova svetost s' vami govorí, vas kréga savoljo vashe spazhenosti, in savoljo vashih pregreh, hozhe odgovor od vas savoljo vashe sgubljene nedolshnosti, ktero ste per s. kerstu prejeli; vas nasaj vabi k' svetosti vashiga pokliza, in vas opominja, de je le nedolshnost in gnada boshja kristjana vredin saklad ali shaz.

Poſluſhajte Goſpod-Boga, njegova previdnoſt vaſ uzhí, ſi mozhno persadeva, in vſe okrog vaſ v' vaſhe poduzhenje obrazha; govorí s' vami v' sgubah, v' bolesnih, v' sopernim lozhenji, med delam, med pozhitkam, v' veſelji, in ſhe zlo v' vaſhih pregrehah.

Neobzhutniki! nikar ne uterdujte ſvojiga ſerza, ſizer boſte Jesuſu veliko veſelja perkrajſhali, ker naſ ſam uzhí, de mu ſpreobernjeni greſhnik njegovo terpljenje in njegovo ſmert lepſhi poverne, kakor pa ſtanovitnoſt veliko pravizhnih, kteri ſpreobernjenja ne potrebujejo, in de ſpreobernjenje ediniga greſhnika angeljem v' nebeſih vezhi veſelje ſtorí, kakor pa shivljenje neſkonzhno veliko kriſtjanov, kteri miſlijo, de pokore ne potrebujejo. *Povém vam, de bo v' nebeſih vezhi veſelje nad greſhnikam, ki ſe ſpokorí, kakor pa nad devet in devetdeſetimi pravizhnimi, kteri pokore ne potrebujejo.*

Ali je pa reſ, l. p.! de ſpreobernjenje ediniga greſhnika v' nebeſih vezhi veſelje ſtorí, kakor pa ſtanovitnoſt devét in devetdeſet pravizhnih, kterim ni pokore treba?

Ker greſhnikam odpuſhenje in mir osnanujem, ſi bom mar tudi persadeval mlazhnoſt ljudí, ki me sdej poſluſhajo, miriti? Ali ſe morebiti ravno s' greham Jesuſu Kriſtuſu dopáde? Ali nima v' njegovih ozhéh ſtanovitnoſt v' dobrim nobene zéne? — Ali mu je zhlovek le takrat vſhezh, ali mu le takrat veſelje dela, kadar mu v' ſvojim shivljenji gerde madeshe nekterih hudih navad in pregreh v' dar perneſe?— Ali mu bo mar ſodni dan, na dan moshtova-

nja taka dusha, ktera se je na divjim morji pred padzam vselej zhisto ohranila, manj ljuba od dushe, ktera se je od tavshent madeshev she le v' kratkim oprala? Na to vprashanje, l. p.! je Jesus Kristus she sdavnej sosebno na tistim kraji svetiga evangelija odgovoril, kjer hishni gospodar delavzam ozhíta, de je njih okó sato hudobno in polno nevoshljivosti, ker je njegovo serzé dobro. Jesus govori namrezh v' danashnim evangelii nar bolj od takih pravizhnih, kakorshin so bili Fariseji in pismouki, kterim je Jesus na njih godernjanje odgovoril, in kteri so le sami mislili, de nobene pokore ne potrebujejo, in de so popolnama pravizhni. Tudi se samorejo te besede Jesusove le kakor isrék zhloveshkih obzhutlejey vseti, ker se ljudje savoljo kakshine neprevidene srezhe takó slo rasveselé, de skoraj na vse druge dobrote posabijo. Takó tedaj Jesus nizh drusiga s' temi besedami ne uzhí, kakor de je v' nebesih prav posebno veliko veselje nad resnizhno spokornim greshnikam. Gotovo je, de je Bog neskonzhno pravizhin, torej slehernimu da po saslushenji; pa je tudi neskonzhno milostliv, torej darú stertiga in ponishniga serza ne saversshe; in zhe je v' hishi nebeshkiga ozheta veliko stanovanj, kaj ménite, kterim so nar imenitnishi stanovanja perpravljene? Morebiti tistim, ki so nar dalej ljubili? Naka, l. p.! ampak tistim so perpravljene, kteri nar gorézhnejshi ljubijo; in velikokrat vidimo (to rezhem v' osramotenje nekterih kristjanov, kteri se v' zhasih toliko bahajo, de niso velikim gréham

posvetnjakov vdani) velikokrat vidimo, de greshniki. ki se she le spreobernejo, vender kmalo po póti isvelizhanja delezh pridejo, in she drugim lepe isglede dajejo.

Ako se hozhete od te resnize prepriżhati, l. p! le permérite pravizhnika, kteri se sizer vedno ogiba vsiga, kar je Bogu soperniga, pa tudi nizh na to ne porajta, kar je Bogu vshézhiga in prijetniga, permérite taziga v' dobrim mlazhniga pravizhnika s' spreobernjenim greshnikam, kteri s' ravno táko gorezhnostjo Bogu in zhednosti slushi, s' kakorshno je popred hudizhu in grehu slushil, in boste prezej lahko sklenili, kteri smed njih je Jesusu Kristusu bolj vshezh. Srezhin bom, ako s' tem permerjenjem kaziga mlazhniga pravizhnika is njegove mlazhnosti isbudim.

Pravizhnik je 's mladih nóg navajen Bogu slushiti, torej mu she le is navade slushi; vé, de je greh sushnost, in de mu en sami smertni greh mir in pokoj vestí vsame, kteriga sdej vshiva; saspí, in je sadovoljin, de le v' velike pregrehe ne sabrede, pa mu vender ni mar, de bi se tudi v' velizih zhednostih vadil.

Resnizhno spreobernjeni greshnik pa se neprenehama vojskuje soper svoje hude strasti; ker njegovo serze she ni vajeno zhednosti dopernashati, torej se njegovo meso vedno punta soper duha, in ker se boji v' poprejshin bresin spet pasti, tedaj vsak dan po póti popolnomasti svesto hódi.

Pravizhnik je preprizhan, de zhloveku na tem svetu ni mozh bres slabost shiveti, torej

ſi dovólji veliko nepopolnamaſt, in pregreſhkov, kteri ſe mu majhni sdé, in ker miſli, de ga ne perpravijo ob poſvezhijozho gnado boshjo, tedaj nizh ne mara, ako lih taki grehi smirej bolj raſtejo.

Reſnizhno ſpreobernjeni greſhnik pa je preprizhan, de je velikokrat od pokore h' padzu le ena ſtopinja, in de je poſóda ſprave ſhe veliko kerhkejſhi od poſóde perve nedolshnoſti; torej vedno zhuje, in ker ſe bojí, de bi mu lenoba v' dobrim ſhaza gnade ne manjſhala, tedaj ga neprenehama mnóshi.

Sadnizh, pravizhnik pokoro le malo posna, ker méni, de mu sa njegov ſtan ní zlo nizh potrebna, in v' ponishnoſti ſe malo vadi, ker ſe na ſvojo pravizhnoſt sanaſha; greſhnik pa vſe ſvoje dolitarjenje sa premajhno pokoro ſhteje, ktera je ſhe veliko manjſhi, kakor pa njegove pregrehe, in uſmiljenje boshje ſe mu veliko vezhi sdi, od vſiga njegoviga saſlushenja.—

To tedaj ſtorí, l. p.! de ſe angeljzi in ſvetniki nad takim pravizhnikam toliko ne veſelé; in ravno to ſtorí, de svelizhani duhovi v' nebeſih nad ſpreobernjenim greſhnikam toliko veſelje obhajajo; to tedaj Jesuſovo beſedo poterdi: *Tako bo vezhi veſelje nad greſhnikam ki pokoro ſtori, kakor nad devet, in devetdeſet pravizhnimi, ki pokore ne potrebujejo.*

Jesuſ v' danaſhnim ſ. evangelii ſhe eno priliko perpoveduje, ktera je ravno tako lépa, kakor perva; perpoveduje namrezh od shene, ktera je le deſet denarjev imela; eniga ſamiga sgubí, pa ga prezej ſkerbno iſhe, in tako re-

kozh malo porajta na unih devét, ktere ſhe ima, dokler tega ne*najde, kteriga je sgubila; vſe kóte ſkerbno pomete, in ſi vſe persadene, de bi ga le ſpet naſhla; in is njeniga veſelja, ktero potler obhaja, kadar sgubljeni denar najde, ſe vidi, kako rada ga ima.

Ali hozhem ſpet rezhi, l. p.! de je duſha nar vezhiga greſhnika, kteri ſe ſpokorí, Jesuſu Kriſtuſu neisrezheno ljuba; she perva danaſhna prilika vaſ je mogla od te reſnize do zhiſtiga prepriᴢhati; to de h' tej reſnízi moram danaſ ſhe eno perdjati, ktera je ravno tako imenitna, in ktere naſ ſ. Avguſhtin uzhí.

S. Avguſhtin pravi: Od tega morate popolnama preprizhani biti, kar miloſt boshja sa vaſ dela; ona ſe namrezh boshji pravizi, ktera vaſ hozhe ſhtrafati, vedno v' bran ſtavi; neprenehama próſi gnade in pomózhi, kterih potrebujete. Ali pa ravno ta miloſt boshja, ktera hozhe toliko od Boga sa vaſ imeti, in isproſiti, od vaſ nizh noshe imeti? Zhe ima per Goſpod-Bogu toliko mozh, in veljavo, de vam prav ſoſebne gnade od njega isprόſi, ali ne bo ona v' vaſhim ſerzu toliko mozhi in veljave imela, de bi ga pregovorila, boshji volji vſelej vdati ſe?

Kaj? vaſh nebeſhki Ozhe je toliko uſmiljen, de vam v' vaſhih potrebah nizh ne odrezhe; bo li vaſhe ſerze tako kamnitno, de bo Bogu vſe odreklo, in ſe boshji volji smirej ſoperſtavilo? Kaj pa nek hozhe boshja miloſt od vaſ? —

Pravizhniki! boshja miloſt hozhe od vaſ vézhi sveſtobo v' ſpolnjenji vaſhih dolshnoſt, vezhi ajfer ali gorezhnoſt sa njegovo zhaſt, vezhi ljubesen do vaſhiga blishniga, in vezhi ſkerb sa svelizhanje vaſhe duſhe.

Greſhniki! od vaſ pa boshja miloſt hozhe, de ſe hitro k' Bogu vernite, de svése greha ſerzhnó rastergajte, in de obshalujte grehe, kteri ſo vaſ v' boshjih ozheh omadeshali.

Réveshi Jesuſa Kriſtuſa! kaj miloſt boshja od vaſ shelí? de ſe v' boshjo voljo bolj vdaſte, de krishe in nadloge voljnejſhi terpite, de na pot boshje previdnoſti bolj pasite.

In kaj shelí miloſt boshja od vſih prizhijozhih poſluſhavzov? — Vezhi shelјé po volji boshji shiveti, vezhi pridnoſt v' molitvi, vezhi varnoſt v' govorjenji, vezhi zhujezhnoſt nad ſaboj in nad ſvojimi pozhutki, ter manjſhi saupanje na ſvojo mózh. Oh! l. p.! nikar boshji miloſti tega ne odrezímo, zhaſar v' naſhe svelizhanje tako ſerzhno shelí. —

O kaj ko bi pazh mogel per konzu ſvojiga danaſhniga góvora vſe ſvojo poſluſhavze ſ' tiſtimi obzhutleji navdati, kterih je bil kraljevi prerok poln, kadar je premiſhljeval ſam per ſebi miloſt, ktero mu je Goſpod-Bog ſkasal! —

Goſpod! pravi David, predolgo zhaſa ſim jézhal svit pod tesho ſvojih nadlog, in ſi niſim upal ſvojih ozhí k' tebi povsdigniti; sdaj pa ſe je moja duſha, podperta ſ' tvojo miloſtjo in polna saupanja zlo h' tebi povsdignila. *K' tebi povsdigujem ſvojo duſho.* Na koga bi nek ſmel tako gotóvo, kakor na-te saupati? Oh!

ſkuſhnja me je she toliko uzhila, de ſo prijatli tega ſveta nizhemurni in neſtanovitni; ali ſe mi je pa treba kdej ſramovati, de ſe le na-te moj Bog! sanaſham, in le na-te saupam? — *Na-te saupam, in ne bom oſramoten.*

Pazh reſ! koga je nek Goſpod-Bog ſhe kdej v' nadlogah sapuſtil, zhe je va-nj saupal?

Pravizhni zhlovek naj ſe na-nj osrè, in bo tolashbo doſegel; to je vezhna reſniza, o Bog! nebó in semlja nam osnanujeta, de smed teh, ki na-te saupajo, ní nihzher oſramoten. *Gotóvo! nihzher ne bo oſramoten, kdor na-te saupa.*

Kadar koli ſim ſvoje ozhi od tebe obernil, ſim vſelej saſhèl; kadar koli ſe je moje ſerze na ſvojo mozh naſlanjalo, je vſelej v' gerde pregrehe sabredlo. Goſpod! obèrni sdaj ſvoje ozhí od toliko mojih nesveſtob, in pregreh, ktere ſim is nevednoſti, in savoljo mladoſtne lohkoduſhnoſti dopernaſhal. *Nikar ne miſli na pregrehe moje mladoſti, in moje nevednoſti.*

Pogled mojih grehov bi tvojo jeso ſhe le bolj rasdrashil, sato ti néko drugo rézh v' dar perneſem, de bi tvojo jeso potolashil; ſpomni ſe namrezh o Goſpod! na ſvoje neſkonzhno imé, na tiſto imé namrezh, nad kterim imaſh toliko dopadajenja: — *ti ſi Ozhe uſmiljenja*, — in to imé naj te perganja velike pregrehe meni odpuſtiti. Ako mojo ponishno molituv uſliſhiſh, in ſe me uſmiliſh, bom tvojo dobróto vedno prepéval, in vſe, ki ſe te bojé, s' veſeljem povabil, de ſe bodo nad tvojimi neſkonzhnimi darmí zhudili, ktere ſi moji duſhi ſkasal.

Kje je zhlovek, kteri ſe Goſpoda v' reſnizi boji? — Poſluſhaj tedaj, o zhlovek! obljube, ktere morajo tvoje saupanje na Boga ſhe bolj obuditi, in uterditi: tí niſi sato uſtvarjen, de bi ſe tukej na tem ſvétu na vſe vezhne zhaſe v' nadlogah jokal, ampak tvoja duſha je sato uſtvarjena, de bo Boga, isvir vſih dobrot, vekomaj vshivala.

In ſizer kakſhinih dobrot je Bog isvir? tazih dobrot, kterih rija in molji ne ſnedó, kterih tat ne ukrade, in kterih ne bo ne konza ne kraja, ker ſo vezhne.

O kaj ko bi pazh mí vſi, kakor reſnizhni ſpokorniki, s' reſnizhnim poboljſhanjem ſerza in shivljenja angeljem v' nebeſih veſelje, na semlji pa Jesuſu Kriſtuſu zhaſt ſtorili! — gotovo bi she v' tem shivljenji ſladki mir veſti. v' prihodnim shivljenji pa vezhno svelizhanje vshivali!

To nam vſim dodeli, o Bog! po Jesuſu Kriſtuſu. — Amen.

Zhetèrto nedeljo po Binkuſhtih.

Ménim, de terpljenje sdajniga zhaſa ní vredno prihódne zhaſti. Rim. 8, 18.

Bog govori s' nami v' natori, in v' ſvetim piſmu. Kdor tedaj shelí, v' veri prav vkoreníniti ſe, in raſti, mora nauk natore, in ſvéto piſmo poſluſhati; ker tudi natora ſo tiſte boshje bukve v' kterih moramo pridno brati, in jih ſkerbno premiſhljevati. S. Pavel imenuje natoro, *rasodenje boshje.* V' liſtu do Rimljanov pravi: Bog ſe jim (ajdam) je rasodel in njegova vezhna mozh, in boshja natora ſe ſposnate is njegovih del, in is ſtvarjenja ſvetá. Rim. 1, 19. 20. Natora, (ta beſeda *natora* pomeni vſe vidne ſtvari) naſ toliko dobriga in koriſtniga uzhí, de ſe zhlovek marſikaziga greha obvarije, kteri njeni nauk sveſto poſluſha, in uboga. Réd, naprava, in ſpremenjenje boshjih del in ſtvarí naſ k' ſvetim reſnizam pelje. Reſnizhniga zhaſtivza boshjiga tedaj sareſ veſelí, nauke, kterih naſ natora uzhí, s' nauki ſvetiga piſma permerjati, in njih prelepo ſklemanje ali ſklenjenje gledati, ter ſposnati, kako ſe med ſaboj pojaſnujejo in raslágajo. Obdvojni nauki (natore in ſ. piſma) ſo tedaj ſhe le vèſ kerſhanſki nauk. Natora naſ ſizer uzhí veliko reſniz,

pa vender jih tudi veliko ſhe od delezh ne opómni; torej kar naukam natore manka, nam ſvéto piſmo nameſtí; ſveto piſmo pa ſpet vezhi ljuzh in mozh dobiva, kadar njegovim naukam ſ' ſkuſhnjami ſtvarjenih rezhí boshjih na pomózh pridemo. Naſh isvelizhar naſ je ſ' ſvojim uzhenjem in pojaſnovanjem poduzhil, kako koriſtno je v' naukih od natornih rezhí k' nadnatornim in nevidnim reſnizam ſe povsdigniti. „Svoje nar lepſhi in nar boljſhljivſhi nauke je sazhenjal s' isgledi in prilikami od snanih natornih in vidnih ſtvarí, in jih je potlej na ſvoje nauke obernil. Kdo mi hozhe samériti, l. p.! ako v' tem ſvojiga boshjiga uzhenika poſnémam? ako ſvojih poſluſhavzov tudi vzhaſih uzhím is bukev natore brati, ktere ſo smirej pred nami odperte? Reſnize sheljnimu kriſtjanu je ſhe le prijetno ſposnati, de nauki ſvetiga piſma temu niſo naſproti, kar drugod v' boshih ſtvareh vidimo, ampak de ſe ſ' temi ſhe le lepo ſprijemajo; prijetno nam mora biti, ako ſe vadimo na vſih krajih, vſak zhaſ, in per vſih rezheh ſe boljſhati, ako lih ne moremo ſvetiga piſma neprenehama brati, in smirej v' zerkvi moliti. — „S. Apoſtelj Pavel govorí v' danaſhnim liſtu ſ' terpinzi. Tudi jeſt hozhem danaſ s' njimi, ali pa veliko vezh s' nami vſimi govoríti, ker pèr naſ vſih ſe verſté veſele in shaloſtne ure, in ſi bom persadeval sapiſano beſedo boshjo ali ſveto piſmo is bukev natore pojaſniti.

H' terpljenju ſmo poklizani, in velikokrat ſe ga ne moremo nikakor (na nobeno visho)

ogníti; drugazhi ní mogozhe; to de enkrat bo pa she boljſhi, in ſizer toliko boljſhi, de bomo vſi ſ' ſ. Pavlam ſposnali: *Ménim, de terpljenje sdajniga zhaſa, ní vredno prihodnje zhaſtí, ki ſe bo nad nami rasodela.*

Tako ſ. Pavel uzhí, in ſkorej ravno tako naſ vſakdanja ſkuſhnja v' neismerni natori uzhí. Poglejmo danaſ, kaj nam samóre natora ob zhaſu bolezhine in shaloſti v' tolashbo povedati. In tako bo tedaj *nauk, kteriga terpinez v' bukvah natore dobí,* sapopadek tega govorjenja, in vaſhe pasnoſti. Terpézhi kriſtjan namrezh najde v' natori 1. nekaj, kar ga tolashi in mirí, in 2. nekaj, kar ga veſelí in mu upanje daje.

*
* *

Sa ſolnzhnim ſijanjem pride vihár, in sa poletjem síma; taka je tudi per zhloveku, hudo in dobro ſe tudi per njem verſtí. — De le ſplohni ték ſtvarí na ſvetu, in v' vſi natori poſtavljeni réd pregledamo, ſe prezej prepriżhamo, de ſe ne ſmemo zhuditi, ako ſe nam v' tem shivljenji ne godi vſe po naſhi volji, in de je ſhe le pametno in ſpodobno, hude ure bres godernjanja ſprejeti, in ne v' preveliki ſkerbi savoljo njih biti, in miſliti, de ſmo na enkrat ob vſo ſvojo ſrezho priſhli. Ako bi kdo dvomil, ali zviblal nad svelizhanſkim ſadam nadlog, ki naſ tarejo, ali ako bi kdo dvomil, zhe je réſ dobro sa naſ, de moramo terpeti, in zhe bi ne bilo boljſhi per popotovanji sdajniga shivljenja smirej po prijetni, roshizhaſti, gladki in ravni póti hoditi, bi ga lahko ſpom-

nili na Jóbove beſede, kteri pravi: *Vpraſhaj shivíne, ona te bo uzhila, in tizhev pod nebam oni ti bodo povedali; ali pa vpraſhaj semlje, ona te bo uzhila, in tudi ribe v' morji ti bodo perpovedovale.* Job. 12, 7. 8. Sareſ, l. p.! vſe ſtvaví boshje, poſamesne, in vſe ſkupej naſ uzhé, de ſe mora hudo s' dobrim, in neprijetno ſ' prijetním verſtiti. Ljubi bratje! kteri shalujete in ſte nesadovoljni, osríte ſe vſaj okrog ſebe po vſim ſvétu, in preglejte, ali je kaka ſtvar smirej ſtanovitna in neſpremenljiva? ſej ſe vſe ſtvarí ſpreminjajo, in tukej ní nikjer vezhne neſpremenljivoſti.

Na vſim ſvetu ní nobeniga taziga kraja, de bi bila ondi smírej ſpomlad, ali pa smirej polétje, in vender noben pametin zhlovek ne miſli, de bi to ſpremenjenje ne bilo modro in koriſtno. Ravno taka je s' naſhim shivljenjem. Shivljenje bres neſrezhe, bres ſpremenjenja bi bilo leto bres jéſeni in bres sime, ali pa poletje bres deshja, in hudiga vreména. Zhe ſe pa bolj o pravim zhaſu verſtita desh in ſonzhin ſij, ter oblazhni in jaſni dnevi, rodovitniſhi je leto. In s' nami, l. p.! s' nami ní nizh drugazhi. Zhe je bolj ſrezha s' neſrezho, ſ' krishi, in s' nadlogami nameſhana, losheje ſmo poſhteni, Bogu vdani in zhednoſtni; ko bi ſe nam pa smirej dobro godilo, bi kmalo na Boga posabili in bi le na ſvoje veſelje miſlili, in ko bi bili prevezh ſiti, bi kmalo vpraſhali: Kdo je Goſpod? kdo je Bog? — Lepa zvetliza raſte velikokrat med ternjem, in nar hujſhi terpljenje nam je velikokrat nar bolj

k' isvelizhanju. ¿Se ſizer treſemo pred njim; kadar pa mine, nam da mirin ſad pravize. ¿Sej naſ tudi grenko sdravilo ſpreleti, pa nar grenkejſhi je morebiti nar sdravljivſhi. Kadar ſe na nebu prav huda ura perpravlja ſe ſhe ſerzhan mósh tréſe, pa nar hujſhi vreme je velikokrat nar rodovitniſhi. Grom pretreſe semljo, rodovitnimu deshju roshize odklene, in ſtorí, de bolj raſtejo, in ſo rodovitniſhi. — Ko bi ne bilo vetrov in viharjev, kako pa bi ſhkodljivo ſopárizo pregnali? In ko bi ne bilo v' naſhim shivljenji zlo nizh hudiga in soperniga, bi ſe naſhe ſerze tako lahko ne ozhiſtilo od neumnoſt in napák, in greh bi ſe hitro globoko vkoreninil, de bi ga ne mogli s' lépo isruvati. Nar lepſhi nauk najde terpinez v' plavſhi (veliki rasbeljeni pezhi). Sherjavza in vrozhina rudo od shlindre ozhiſtite. Na to miſli, l. brat! de ti dnovi nadlog ne bodo neprevidama priſhli, in de ſe boſh samogel tolashiti. Taka je she v' vſim kraljeſtvu boshje previdnoſti, torej po pravizi ne moremo térjati, de bi Bog s' nami boljſhi kakor s' vſo natoro ravnal. In ker ſerze rado verjame, kar okó vidi, tedaj bi mogli tudi mi radi verjeti, kar lahko vſak dan vidimo. *Mora tako biti, bres ſkuſhnjav ne moremo biti*, kar nam ſ. apoſtelj Peter velí, rekozh: *Preljubi! ne ſtermite nad vrozhino, ktera vaſ pezhe, kakor de bi ſe vam kaj ſoſebniga godílo;* tedaj bi mogli s' dobrimi dnevi tudi hude radi ſprejemati, ker ſmo v' to poklizani.

Pa ravno ta natora, ki naſ uzhí, de brez nadlog ſkorej ne moremo biti, naſ tudi uzhí v' naſhe mirenje, *de tudi hudi, kakor dobri dnevi niſo ſtanovitni.* Kolikokrat pazh vidimo po hudim vremenu ſolnze ſijati! — Kadar ſe zherni oblaki na nebu kopizhijo, in ſolnze sakrívaja, kadar vihar buzhí in tuli, ſe na ſkriſhem bliſka in hudo gromí in tréſka, ſe natora tako rekózh ſama v' ſe verne, velika tihota je po njej, v' luſtu ſe ne ſliſhi lepo tizhje petje, tizhi vſi oſtraſheni po dreveſih savetja iſhejo, in vſe ſe tréſe od ſtrahu in zhakanja tega, kar íma priti. Desh ſe is oblakov vlije, bili ke na polji in travnikih, roshize po vertih utrúdene in shaloſtne ſe k' tlam obeſijo, ne morejo teshke vode vezh noſiti in lahko bi ſi miſlil, de bodo uſahnile; pa kmalo ploha mine, tama sgine, ſolnze ſe ſpet issad oblakov perkashe, in napojene travnike rasveſeluje. — Sdaj ſe vklonjeno drevéſize ſpet iskloni, ſe bolj shivó ſvéti, in nove diſhave od ſebe daje, raspodeni ptizhi gredó is ſvojiga savétja, veſeljiſhi po ljuſtu ſemtertje letajo, in ſi s' lepim petjem eden drugimu veſelje po ſvoji ſhegi osnanujejo; s' beſedo, vſa natera ſe ſpet oshiví, ſe rasveſeljuje, in ſe nam naſmehuje.

In lejte, ljubesnivi poſluſhavzi! ta je naſha podóba v' terpljenji. Kadar ſe nam nevarnoſt in neſrezha napoveduje, ſe je bojmo in ſmo v' ſtrahu; kadar naſ pa neſrezha she sadéne, molzhimo, ſmo shaloſtni in s' britkim ſerzam sdihujemo; ſe nam glava na ſtran obéſi, ſe jokamo, in ſe vſi otoshni pozhaſi ſem-

tertje ſprehajamo; kadar pa nadlogo, ali neſrezho preſtojmo in kadar nam ſolnze ſrezhe ſpet ſija, takrat povsdignemo ſvojo glavo na kviſhko, in ſe veſéli okrog ſebe osiramo. ¿Smo ſpet shiví, veſéli, prijasniga obrasa, in sadovoljniga ſerza. Moja duſha! ſami ſebi pravimo, bódi ſpet veſéla in sadovoljna, ker ti Goſpod dobrote delí. — Ali ſe ne sadershimo tako? Zhe je pa reſ taka, zhemu bi nek perpuſtili, de bi naſ shaloſt popolnama smogla, in de bi nam ſerze vpadlo? Natoro vidimo terpeti in ljudí vidimo terpeti; pa jih tudi vidimo kako ſe po terpljenji ſpet veſelé, zhemú bi ſe nek bali, de ſe le mí ne bomo nikdar vezh veſelili?— Reſ je ſizer, in lahko vidimo, de natora ob hudih, ali ojſtrih urah in zhaſih ní vezh tako shiva in veſela; pa ſej tudi jeſt ne ſilim, de bi ſe mogel zhlovek ob ſvojih hudih zhaſih, v' ſtiſkah in nadlogah smirej ſmejati, in veſéliti, ali pa de bi ne ſmel ſhe na snanje dati, de je v' krishih in nadlogah, ali de ſe mu v' duſhi mrazhí. Tega ne ſilim, in nam ni treba ſerzhnih obzhutlejev tajiti, in jeſt bi ſhe nobeniga saupanja na zhloveka ne imel, kteri je proti vſim rezhém nemarn in neobzhutljiv. To ſe mi pa vender ne sdi prevezh, ako hozhem, de zhlovek ne ſme zlo vſe jaſnoſti ali shivoſti sgubiti, kadar ſe okrog njega oblazhí, in mu ne gredó vſe rezhí po njegovi volji. Tudi natora ohráni vſak zhaſ v' letu, in ſhe zlo v' nar ojſtrejſhih zhaſih nekako lepoto, ktero lahko vidimo, zhe jo le viditi hozhemo. — Pa porezheſh: Prav je, jeſt bi ſe rad vdal in bi

te rad ubogal, ko bi káko hudo vreme *le vzhaſih* nad manoj gromélo; ploha ali huda ura kmalo mine; tode nad manoj pa she toliko zhaſa buzhí in gromí, in ſe ne prenagne ne na deſnizo, ne na levizo; vſe moje shivljenje ſe nad manoj oblazhí, in mi ne da nizh upanja, de bi bilo kdej kaj boljſhi, kakó hozhem tedaj jaſniga, mirniga, in tihiga ſerza, in bres ſkerbí biti? Le miſli, o zhlovek! ki veliko terpíſh! le miſli na dolgo simo. Lej! po simi je dan sa dnevam vſe shaloſtno in oblazhno, burja hudo piha, ſnég gré, smersuje, vſe je smerslo, vſe ledeno, dolgo zhaſa ſe ſolnze ne perkashe, mras dolgo zhaſa ne odjenja, in dolgo zhaſa ní mehkejſhiga vremena; otrok ki je v' hiſhi sapert, she sdávnej shelí in ſe veſelí prihodnje ſpómladi, in kadar ſe veſelí, de je ſpomlad she prav bliso ſe na pervo simo ſhe druga sima natvése, in otroku pomnóshi dolgi zhaſ, in soperne dneve. Sadnizh pa ſpomlad ſ' ſvojimi prijetnimi dnevi vender le pride, in otrok prezej posabi na simo in na vſo njeno neprijetnoſt, in ojſtroſt. — To prav premiſli, ljubi moj kriſtjan! kteri veliko terpiſh, morebiti te bo umirilo. — Gotovo ſe samore ſlehern zhlovek umiriti, kteriga terpljenje opómni, de je ſhe na tem ſvetu; umiriti in tolashiti ſe samore, ako ſe okrog ſebe osrè in vidi, de ſe na vſim ſvetu, po vſi dolgi in ſhiroki semlji vſe le tako godí, de ſe neprijetne rezhí in sgodbe s' prijetnimi verſté, — de imajo pa tudi zlo nar neprijetniſhi rezhí ali sgodbe nekaj dobriga in koriſtniga nad ſaboj, in de

ſe s' nekakim veſeljem, ki sa njimi pride, nadomeſté. Sadnizh mora gotovo tudi nadloge ali britkoſti vender le konez biti.

To reſnizo bi vam lahko ſhe s' drugimi sgledi is bukev natore poterdil, ko bi hotel ſhe na dalej od nje govoríti. Na ſvetu ſo grizhi in ravnote ali planjave, hribje in doline, gojsdje in ſnosheti, púſti in rodovitni kraji, kiſlo in ſladko ſadje, kiſli in ſladki ſtudenzi; verſtiti ſe mora vrozhina s' mrasam, mózha s' ſuſho, dan s' nozhjó, ſpanje ſ' zhuvanjem; pa vſaka rézh ima ſvojo koriſtnoſt. Is teh rezhí ſe nam je ſizer ſhe veliko uzhiti, pa vaſ proſim, de ſhe doma to premiſhljujte, ſej je lahko kaj taziga premiſhljevati.

Sdaj hozhemo v' bukvah natore ſhe nekaj dalej brati, in nekterih drusih reſniz poiſkati, ſ' kterimi nam natora v' nar hujſhim terpjenji veſelje dela, in nam nar tamnejſhi dni prav lepo in zhiſto rasjaſnuje.

Naſhe veſelje na ſvetu je slo tako, de nam ga lahko odvsamejo ljudjé, ali pa kaka pergodba. Kogar veſelí lepo trúplo, denar, zhaſt, bliſhoba, lépe oblazhila, drage jedí, in velike druſhine, prav lahko ob ſvoje veſelje pride, ali pa ſhe ní tako delezh priſhel, de bi take rezhí reſ vshival. Zhe tedaj posheljivi zhlovek taziga veſelja ne more doſezhi, ali pa zhe ga ſizer doſeshe, pa vender ſpet ob-nj pride, mu taka sguba rodí nepokoj, nevoljo, britkoſt in terpljenje. To terpljenje, ako lih je le domiſhljeno terpljenje, nam ſhe naſhi bratje, in naſhi blisbni, ki s' nami na ſvetu popotujejo,

vſak dan mnoshijo. Nevoſhljivoſt, ſovrashtvo, preganjanje, golufija, opravljivoſt, kriviza, — ob koliko veſelja naſ pazh te pregrehe perpravijo! koliko shaloſtnih ur nam pazh naredé! To de ſe najde ſhe drugo veſelje, ktero ní v' oblaſti naſhih ſovrashnikov, in kteriga nam tudi lahko ne vsame kaka pergodba. Táko veſelje je ſoſebno tiſto veſelje, ktero nam ljuba natora ponuja in déla, kader v' njenih bukvah beremo, to je, kadar ſtvarí boshje premiſhljujemo, in kadar ſe is ſtvarjenih rezhi uzhimò, kako mogozhin, moder, in dober je njih ſtvarnik.

Terpinzi! kteri ſami per ſebi neſrezho kolnete, is ktere vam shaloſt in revſhina isvira, in ki ſe jesite in godernjate zhes ljudí, ki vaſ jesé, in vam ſhkodo delajo, — pojte, ſoſebno kadar je tama v' vaſhi duſhi, pojte te ſpomladanje dní na verte, na travnike, na pólje. Poglejte ondi prelepo omlajeno natoro, poglejte prelepo v' novizh oshivljeno semljo. Lejte, prijasno, ljubo ſolnze; vſaj ſolnze vam dobro ſtorí, zhe vam lih ljudjé, hudo hozhejo in shelé; lejte samaknijozhe in rasveſeljivno oblazhilo vertov, travnikov, in polja, ktero bres ſhtevila veliko róshiz ſhe lepſhi, kakor po kraljevo oblazhi; lejte oshivezho selenját, in lepi kal ſétev; — ta paſha je sa naſhe ozhí boljſhi in sdraviſhi, kakor je paſha ozhi nad slatam in ſrébram, nad shametam in shido. Vióliza na polji, piſano zvetje na dreveſih in novo liſtje ali perje po gojsdih lepo diſhí, in naſ bolj veſelí, kot duh nar boljſhih jedí, ki ſo po misah imenitnih in viſozih bogatinzov. Veſélo

petje tizhev po gojsdih pod nebam, in prelépo ſlavzhikovo shvergoljenje preſéshe vſo ſoglaſno musiko knesov, in poglavázhev. — Pogled bresſhtevilnih ſtvarí boshjih, ktére Bog zlo do zhervizhika v' prahu redí in do nar manjſhi bílike na polji oblazhi, naſ mora ſ' terdnim saupanjem na naſhiga neſkonzhniga Boga navdati. Naſh nar miloſtivſhi, in nar ljubesnivſhi prijatel Jesuſ Kriſtuſ naſ opomínja na ptize pod nebam, in na lilije na pólji gledati, in nam velí per njih rasveſeljenja in jaſnoſti iſkati, in koliko naſhih shaloſtnih bratov je she per ptizah in lilijah oveſeljenje naſhlo! Pazh reſ, natora ima velíko, bres ſhtevila veliko veſelja; veſelje ima, kteriga nam ne more noben zhlovek odvseti; veſelje ima, ktero tudi tiſti lahko vshivajo, kteri she drusiga veſelja vezh ne zhutijo. Naſhimu bolnimu bratu ſe, poſtavim, ne poljubi ne jeſti ne piti, zele nozhí bres ſpanja prezhuje, in nobena druſhina ga ne rasveſelí; je blédiga obrasa, ſuhih rók, medlih, ſlabih in vgnanih nóg; pa vender kolika dobrota je sa-nj, zhe je le toliko ſhe per mozhi, de na vèrt perlése, in zhe ga njegove ſlabe noge le ſhe na polje perneſó; — oh kako je pazh veſel! Lepi pogled ſtvarí rasjaſni njegov tamni obras, lepo diſhezhe mlade zvetlíze (roshe), in séli mu klaverno in pobíto ſerze poterdijo, novo shivljenje pride v' njegove oſlabljene ude, petje tizhev rasshiví njegove uſhéſa, in tudi njega budí, in perganja Boga hvaliti in povikſhevati, kteri naſ vſe po ozhetovo ljubi. Oh, sdaj hvali ſvojiga dobrotljiviga ſtvar-

nika, sdaj vesel na kvishko k' nebesam pogleduje, sdaj mu kri hitrejshi po shilah gre., sdaj se njegove nogé veliko lahkejshi in — potolashen ter ovefeljen se spet domú vèrne, in velikokrat od tega vezhi pomozh sa svoje sdravje zhuti, kakor pa od nar drashjih sdravíl. ¿She slo bolnik, kteri se savoljo bude bolesni ne more is postelje ganiti, se veselí spómladi, in njeni shegen zhuti. Prijetni solnzhni sharki rassvetijo njegovo hisho, tedaj tudi njgovo dusho; lepo petje tizhev pride skosi okna tudi v' njegove ushesa, in v' njegovo serze; lepe dishave svetliz perdishé do njega, in ga veselé; in tako tedaj ni skorej nobeniga terpinza na svetu, kteri bi ne mogel nekake mére veselja vshivati; tako ljubesnivo, tako dobrotljivo, tako obilno nas je nasha ljuba mati natora preskerbéla, ali pa veliko vezh, tako po ozhetovo nas je vsigamogozhni Bog previdil, kteri je natoro s' vsimi njenimi darmí, lepotami, in s' obilnostjo ustvaril.

Ko bi bilo pa ravno nashe terpljenje zlo tako veliko, de bi ne mogli zhutiti, kar ima natora lépiga, prijetniga, koristniga in tolashljiviga, nas natora vender she popolnama ne sapustí, temuzh *nam kashe konez nashiga terpljenja in nashe nesrezhe*, *in nam tudi kashe sazhetik nashe nar vezhi srezhe.* Sapisana beseda boshja nas toláshi s' upanjem boljshiga shivljenja po smerti in po vstajenji telés; beseda boshja pa, ktera je v' bukvah natore sapisana, nam lepi sapopadek od vstajenja lepó pred ozhí stavi. ¿Spomlad je podóba nashiga vstaje-

nja, ta podóba mora ſleherniga shaloſtniga zhloveka s' upanjem in veſeljem napolniti. Natora nam nar préd kashe podobo naſhe ſmerti. V' jeſéni ſe ſzhaſama posgubi njena lepota, liſtje in zvetje svéne, bleda, rumena, mertvaſhka farba ſe prime zvétja, in perja, bres mozhi ſe vſe h' tlam obeſi, in sadnizh perdere sadnji vihár, in vſe na tla isklati; — shaloſtna, velizhaſtna tihota je po vſi natori. In tako je vſo simo. ¿Spomlad pride, — in vſe ſpet oshiví; — novo shivljenje dobe dreveſa, róshize, séli, in shivali; — semlja ſe odkléne, ſéme is njeniga narozhja kal poganja popki ſe perkashejo, zvetje dreveſam lepoto déla, in pomladene in polépſhane ſo dreveſa, vertje, travniki in gojsdje; — vſe je novo, vſe shivo, vſe veſelo; — in pod nebam ſe petje ptizhev rasléga. ¿Si samoremo li lepſhi podobo ſtoriti od vſtajenja teléſ? V' jeſéni ſvojiga shivljenja svénemo, naſhiga obrasa ſe mertvaſhka, bleda farba prime, — sadnji vihar naſ polómi, — in semlja naſ vsame v' ſvoje narozhje. V' njem leshimo, kakor ſéme, pokopani, dokler je sima, to je, dokler ne pride tiſti veliki ſpomladanji (ſódnji) dan, kteri bo vſe ſpreménil. — Kadar ſe pa tiſti dan sasori, bo nova roshiza is semlje pognala, to je, mertvo truplo bo dobilo mozh in shivljenje, pomladéni (pomlajeni), polepſhani, ponebéſhzheni bomo vſtali, in ſe veſelili, in ſvojiga ſtvarnika hvalili, kteri nam bo novo shivljenje dal. — O kolikokrat bi ſe mogli na to podobo vſtajenja ſpomlad per oshivezhi natori

ſpomniti, in ſvoje ſerza s' upanjem in veſeljem polniti in navdajati!

Ne ſamó zela natora, ampak ſleherni njeni del poſebej nam tudi osnanuje to veliko reſnizo, de bomo kdej ſpet, in ſizer polepſhani shiveli. Zherv in goſéniza ſi perpravi jamo ali grob, ſe ſama ſebe vtká ali obpréde, in leshi v' semlji kakor majhno mertvo truplo. Kadar sima mine in ſpomlad pride ſe njeni grob odprè, goſéniza perdere is semlje, ſe ſpremení v' metulja, in veſeli in lepi metulj ſkaklja, in léta okrog naſ. — Kriſtjani, kteri terpitè, tukej miſlite ſami na-ſe! Tudi vi ſe morate sdaj po semlji ali po ſvétu ſemtertje plasiti, in viti, pa bo priſhel zhaſ, vſaj po vaſhi ſmerti bo gotovo priſhel, ob kterim boſte ſrezhnejſhi in veſeljiſhi.

Tode danaſ bi ne nehal govoriti, ko bi vam hotel vſe tolashljive, in rasveſeljive reſnize v' miſel vseti, ktere je neſkonzhno modri Bog v' bukvah natore sapiſal. Sdej pa v' tih bukvah ſami na dalej berite, jeſt ſim vam v' njih ſhe le brati sazhel. Neſkonzhno modriga in dobrotljiviga Boga v' njegovih ſtvareh zhaſtiti, je gotovo nar lepſhi, in nar ſrezhniſhi opravilo. To je nar ſladkejſhi veſelje, ktero ní v' oblaſti drugih ljudí, ktero ſi ſamí, bres ljudſke pomózhi, lahko delamo. Iſhímo tedaj taziga veſelja v' tem polétji. — Vſe ſtvari budé v' naſ veſelje, vſe naſ opomínjajo Bogu zhaſt in hvalo dajati, in vſe budé v' naſ saupanje na naſhiga ſtvarnika, vſe nam osnanujejo modroſt in dobroto vſigamogozhniga in neſkonzh-

niga Boga. Vſa natora je podoba njegoviga velizhaſtva.

Neſkonzhno dobrotljivi nebeſhki Ozhe! modre in ljubesnive ſo vſe tvoje napráve; vſe kraljeſtvo ſtvarjenih rezhí nam osnanuje, in vſi ſveti moshje, po kterih ſi nam tí govoril, nam perpovedujejo, de ſi tí pravi Ozhe vſih otrok, kar jih je v' nebeſih in na semlji. Vſo trumo ſvojih ſtvarí, od bilike do zedra, od zherva do zhloveka, vladaſh po poſtavah modroſti in dobrotljivoſti. V' vſi tvoji previdnoſti ſe rasodeva tiſta velika reſniza, ktero tolikokrat ſamí nad ſabo ſkuſhamo. Po viharji in hudi uri velíſh ſpet ſolnzu ſijati, po tulenji in jokanji naſ s' veſeljem obſujeſh. — Torej ne bomo v' nobeni shaloſti in ſtiſki obupali, in voljno ſe bomo v' réd vdali, po kterim ſe mora v' tem shivljenji dobro ſ' hudim verſtiti; ſ' tem ſe bomo tolashili, de sa shaloſtjo veſelje hódi, in bomo kdej tje perſhli, kjer ní terpljenja, ne bolezhine, ne ſols; kjer ſe bomo veſelili, in kjer nam naſhiga veſelja ne bo nihzhe vsel, in kjer bomo s' veſelim ſerzam rekli: Reſnizhno! zhaſno terpljenje ní bilo vredno zhaſtí, ktera ſe bo sdaj bres konza in kraja nad nami rasodevala! — Amen.

V' god ſvetih apoſteljnov Petra in Pavla.

Ti ſi Peter (ali ſkala), in na to ſkalo bom ſvojo zerkuv sidal. Mat. 16, 18.

Ker vidimo, de Jesuſ Kriſtuſ danaſ apoſteljna Petra v' nar vikſhi ſlushbo, v' vidniga poglavarja ſvoje zerkve, in v' ſvojiga nameſtnika na semlji isvolji; ker ga ſhe zlo Jesuſove uſta ſrezhniga imenujejo, in ga sa tiſto nepremakljivo ſkalo namenijo, na ktero hozhe naſh isvelizhar ſvojo zerkuv sidati; ſe moramo v' tem ſoſebnim pomiloſtenji nad neisrezheno darovitoſtjo Jesuſa Kriſtuſa zhuditi, ſ' ktero je ljubesen ſvojiga sveſtiga apoſteljna vénzhal ali kronal.

Pazh reſ! kako velika, kako gorézha je bila ljubesen, ſ' ktero je ſ. Peter ſvojiga boshjiga uzhenika Jesuſa Kriſtuſa ljubil! v' vſim njegovim djanji je goſpodovala. De je le Jesuſa ugledal, je bersh vſe popuſtil, in sa njim hodil. Glaſ: *Sa manoj hodi*, je ſhel Petru globoko v' ſerzé, in je ushgal v' njem ogenj boshje ljubesni, kteri ogenj je vſe svése poshgal, ki ſo ga na ſvet natvésale, in kteri ni v' njem ugaſnil. Peter je ſmel po pravizi naſhimu odreſheniku rêzhi: *Glej! vſe ſmo sapuſtili, in ſmo sa taboj ſhli.* Pa zhemú bom veliko go-

vóril? Ali ni Petrova ſmert, ktere je danaſ na krishi umerl, nar mozhnejſhi ſprizhlej njegove ljubesni do Jesuſa? In ali bi samogel danaſ molzhati od isvoljene poſóde boshje, od ſ. Pavla, zhigar ſpominj katolſhka zerkuv danaſ s' gódam ſ. Petra ſklene? Kako ſerzhno je pazh ſ. Pavel Jesuſa ljubil! V' njegovim ſerzu je le ljubesen goréla, in njegove uſta ſo le od ljubesni do Jesuſa govórile. Kako mozhno je pazh Jesuſa ljubil, ker v' liſtu do Rimljanov ſam pove, de ga od ljubesni do Jesuſa Kriſtuſa ne more lozhiti ne nebó, ne semlja, ne shivljenje, ne ſmert, ne prizhijozhnoſt, ne prihodnoſt? Kakſhina pa je bila ljubesen ſvetih apoſteljnov Petra in Pavla, nad ktero ſe danaſ zhudimo? ali je bila nedélavna in léna? ali ſe je le ſ' prasnim gledanjem, in prijetnim samaknjenjem rasodevala? Naka! ampak njih ljubesen je bila delavna in poterpeshljiva.

1. Njih ljubesen je bila *polna ajfra sa zhaſt Jesuſa Kriſtuſa*, ſe ni bala nobene nevarnoſti, je neprenehama delala nad povelizhanjem Jesuſa Kriſtuſa, in ſ' tem oſramotí ljubesen danaſhnih kriſtjanov, kteri menijo, de Jesuſa ljubijo, deſlih jim ní mar zhaſt Jesuſoviga imena rasſhirjati, in povikſhevati; od tega bom govóril v' pervim delu.

2. Ljubesen apoſteljnov je bila *poterpeshljiva ljubesen*, ktera ſe je tolikanj bolj vnemala, kolikor vezhi ſtiſke in britkoſti ſta savoljo Jesuſa terpéla, in ſ' tem oſramotí ta njih ljubesen sdajne kriſtjane, kteri nozhejo sa Kriſtuſa nizh terpeti; od tega v' drugim delu.

I.

‚Sveta aposteljna Peter in Pavel sta nashiga svelizharja neisrezheno ljubila, sato je Jesus Petru, kteri ga je prav sosebno ljubil, svojo nevésto, katoljshko zerkuv isrozhil. Po svojim vstajenji od mertvih, kadar je hotel Jesus s. Petra sa poglavarja svoje zerkve postaviti, ga v' prizho drusih uzhenzov velizhastno vprasha: ‚*Simon, Jonov sin! ali me ljubish bolj, kakor pa me tí ljubijo?* Jesus je to vprashanje trikrat povsel; Peter mu s' solsami v' ozheh odgovorí: *Gospod! tebi je vse snano, sej vésh, de te ljubim.* (Jan. 21, 17.) Per sleherni stopinji se je nad Petram neisrezheno gorezha ljubesen kasala. Kar je sklenil sa Jesusam hoditi, se vezh od njega ne lozhi. Kjer je Jesus, ondi tudi ljubijozhi Peter sa njim hódi, ali pa mu pred njim pót perpravlja. Enkrat je Jesus osnanil nauk od presvetiga reshnjiga telesa, in veliko uzhenzov se je nad tem naukam pohujshalo, in sato so Jesusa sapustili; tedaj Jesus tudi aposteljne vprasha: *Me li hozhete tudi ví sapustiti?* Peter mu pa s' gorezhim serzam v' imenu vsih odgovorí: *Gospod! kam hozhemo iti? ti imash besede vezhniga shivljenja.* Peter je svojiga svelizharja tako perserzhno ljubil, de ní mogel slishati od njegoviga terpljenja, in od njegove smerti na krishi; sato ga je Jesus she hudo pokregal. Lejte tega aposteljna ondi na Tiberskim morji; Jesus stoji na brégu ob morji, uzhenzi ga sposnajo, Janes vpije: *Gospod je!* drugi uzhenzi se v' zholnu h'

kraji peljejo, Petrova ljubesen pa je premozhna in presilna, in sat rej bersh v' morje plane, de bi hitrejshi k' Jesusu perplaval, kteriga samiga je ljubil. Hozhem li she vezh prizhlejev povedati od ljubesni nashiga velizi-ga aposteljna? Peter je sraven, kadar so sovrashniki Jesusa v' vertu Gezemani vjeli. Peter vidi s' mezhmi in kolmi prevideno druhal Jesusovih sovrashnikov priti. Kri po njem hudo vrè, vezh ne more sam sebe premozhi, mèzh isdere, in rani hlapza vélikiga duhovna. Le ojstro Jesusovo posvarjenje mu ubrani, de jim she kaj hujigà ne storí. In kadar Peter svojiga ljubiga uzhenika nikakor ne more sovrashnikam is rok reshiti, gà vender popolnama ne sapustí, kakor so drugi aposteljni od njega pobegnili, ampak sa svojim vjetim svelizharjem vsaj od delezh hódi. Le njegova velika ljubesen je storila, de je na opominovanje svojiga boshjiga uzhenika kmalo posabil, kteri ga je svaril, rekozh: *Povém ti, de bosh ti mene nozoj trikrat satajil.*

Sdaj pa she tudi nekoliko od njegoviga shalostniga padza v' greh govorímo, ker nam greh tega aposteljna nekako sprizhuje kakó velika je bila ljubesen she slabiga Petra. Peter, ves od ljubesni vnét, se poda bres premislika, in svarjenju svojiga odreshenika nasproti, v' drushbino Jesusovih sovrashnikov, in od strahu pred ljudmí ves omamljen satají svojiga boshjiga uzhenika. Predersni kristjani! uzhite se is tega shalostniga Petroviga padza, de nas nobena zhednost in nobena svetost greha ne obva-

rije, zhe proſtovoljno gremo k' ſovrashnikam Jesuſa Kriſtuſa, zhednoſti in kerſhanſke vere. Kaj vi ſe bote v' taki blishni perloshnoſti greha obvarovali, deſlih je ſhe Peter, kteri je Jesuſa perſerzhno ljubil, vender globoko padel? In ali nam ne prizha zlo Petrov greh njegove mozhne ljubesni? Peter ſizer greſhí, pa ne more teshe ſposnaniga greha le ene minute preterpeti, prezej ſe nad njim milo joka in ſolsé tozhi, vſe njegove shive dni ſe ſtudenez ſols ne uſuſhí, in ſmirej, ſhe na krishi sa Jesuſa umirajozh, bo objokoval pregreho satajbe; kolika je ta ljubesen! kolika je ta grevenga! Kako redki ſo isgledje tako mozhne ljubesni! David je dolgo zhaſa v' grehu tizhal, dokler ga ní Natan, Goſpodovi prerok, is pregreſhniga ſpanja isbudil. Pavel je tudi greſhil, pa ſe je ſhe le takrat ſpreobernil, kadar ga je Bog ſ' konja vergel. S' Samarijanko je mogel naſh svelizhar per Jakopovim vodnjaku dolgo zhaſa govoriti, predin jo je perdobil. Na Petra pa satajéni Jesuſ komej pogleda, in ta pogled mu gre prezej v' notranje njegove duſhe; prezej ſe sazhne milo jokati, in joka zlo do konza ſvojiga shivljenja. — Oh, l. p.! kolikokrat ſe je she naſh Goſpod na naſ tako uſmiljeno, kakor na Petra oserl! pa naſhe jekléno kamnitno ſerzé, ſe vonder ſhe ni omezhilo. — Vi neſpokorniki! Vi terdovratneshi! je djal nekdej ſ. Avguſhtin, Peter je le eno minuto greſhil, in je vender toliko lét pokoro delal; vi pa ſte tavshent grehov ſtorili, in vender vam ni morebiti ſhe nobena ſpokorna ſolsa pertek-

la, ktera bi snamenje vaſhih pregreh isbriſala. Od kod pa pride tak raslozhek? Le od tod, ker je ſ. Peter Jesuſa reſnizhno ljubil, mi ga pa ne ljubimo. Oh! preljubi bratje! zhemú nam bo vera, zhe pa ljubesni nímamo? Petrova ljubesen ſe je ravno po tem padzu ſhe bolj na kviſhko povsdignila; komur je namrezh vezh odpuſheniga, ta je dolshan mozhnejſhi ljubiti. Vidim velikiga apoſteljna Petra binkuſhtno nedeljo, ſ' ſvetim duham navdaniga, kako ſe, kakor poglavar zerkve, pred vſe druge apoſteljne vſtópí, in ſe sa-nje poteguje. In kakſhniga vidim? Vidim ga kakor leva is rodú Juda, kakor drusiga Elijata, kteri je, kakor pervi Elija, sa dobro vèſ vnét. Peter, zhigar ſerzhnoſt ſe je nekdej glaſú néke dékle uſtraſhila, sdej po Jerusalemu Jesuſa Kriſtuſa krishaniga ozhitno in ſerzhnó osnanuje. Veliki sbòr, duhovne, in ſtarejſhi ljudſtva odkritoſerzhno obdolshí, de ſo Jesuſa umorili. Pravi jim, de ſo ſvoje roké v' kervi nedolshniga Jesuſa umivali, in njega savèrgli, kterimu vſi preroki prizhevanje dajejo; de ſo kralja zhaſtí krishali, in de torej morajo pokoro delati, ker je ljudém pod ſolnzam le edíno imé Jesuſ dano, v' kterim samorejo svelizhani biti. Takó je dvakrat saporédama v' Jerusalemu pridigoval, in ſad njegoviga póta je bilo ſpreobernjenje bliso oſem tavshent Israelzov.

Tode Paleſtinſke meje ſo sa njegov ajſer preteſne. Peter komej isvé po nebeſhki perkasni, de ſo tudi ajdje ali neverniki k' ljuzhi kerſhanſke reſnize in k' isvelizhanju poklizani,

she ſ' ſhirokimi ſtopínjami ſvét prehódi. Ako bi nam ſamo ſveto piſmo in drugí reſnizhni in ſveti moshje ne perpovedovali, koliko je ſ. Peter sa rasſhirjenje ſvete vere ſtoril, bi ſkorej ne verjeli, de samore en ſami zhlovek toliko ſtoriti. On prehódi Judejo, ¸Samarijo, ¸Sirijo, Paleſtino, Asijo, in Afriko, in povſod Jesuſa osnanuje. Jutrova in vezherna deshela ſte komej sadoſti njegovimu ajfru. On je sazhetnik zerkev v' Pontu, v' Galazii, v' Kapadozii, v' ¸Sirii, v' Bitinii, v' Asii, v' Galii, na ¸Shpanſkim, v' Afriki, v' ¸Sizilii, in na Laſhkim. Vélike zerkve po kerſhanſtvu je ſ. Peter poſtavil, manjſhi zerkve ſo pa drugi apoſteljni poſtavili. Antijohija je bila veliko meſto jutrove deshele, in sazhetnik te zerkve je ſ. Peter. Alekſandrija je bilo drugo veliko meſto, in tudi ſ. Peter je po ſvetim Marku tó nekdej takó ſlovezho zerkuv poſtavil. Potlej ſe je ſ. Peter oserl na nar vezhi meſto ſvetá, namrezh na veliki Rim. — ¸Srediza Rimſkiga kraljeſtva je mogla tudi ſredíza prave zerkve Jesuſa Kriſtuſa poſtati (biti). Kjer ſi je poſvetna oblaſt, ktera je zhes vſe narode na semlji goſpodovala, ſvoj ſedesh perpravila, ondi ſe je mogel tudi ſedesh nameſtnika Jesuſa Kriſtuſa na kviſhko vsdigniti. Tode, preljubi ſ. Peter! kako neisrezheno ſi preſlab ſ' ſvojo mozhjo to ſvoje naprejvsetje ſpolniti! Rim, kteri zhes vſe narode ſvetá goſpoduje, ſlushi vſim pregreham narodov, in vſa gnuſoba, ki je po ſvetu ſemtertje rastreſena, ſe tukej ſnide. — Tukej ſedé zeſarji na zeſarſkim ſedeshi, kteri ſo sa ſvoje pravize prav

posebno vnéti, in kteri so tudi veliki duhovni svojiga ljudstva, torej ne bodo perpustili vere svojih starshev v' nizh priti, temuzh bodo gotovo vse osnanovavze s' ognjem preganjali, kteri se bodo predersnili uzhiti, de je njih vera napzhina ali kriva vera. Tukej v' Rimu stje sladnost in nezhistost vse skupej sklizale, in vse premotile; kdo si bo tedaj upal krishaniga Boga osnanovati in moliti, kteri le krishanje mesa in satajenje samiga sebe od nas imeti hozhe? Tukej je prebivalishe, tukej so shóle tako imenovanih modrijanov, kteri bodo s' svojimi svijazhami, golufijami, lashmí in svitimi sklepi vsako soperno resnizo overgli in sadushili. Oh, s. Peter! kaj bosh nek v' Rimu pozhél, koliko bosh nek dobriga storil? Sapstojn se bosh po Rimu potíl, sapstojn bosh sadnizh v' rabeljnovih rokah svojo kri prelil. —

In vender pridniga in serzhniga aposteljna nobena taka rezh ne ostrashi, in noben nasprotek mu serza ne pobije, ampak zhe se mu bolj nemogozhe sdi v' Rimu Jesusovo vero sasijati, in vkoreniniti, bolj se ogenj njegove ljubesni vnéma. Jest bom, pravi s. Peter, jest bom na rasvalínah ajdovstva kraljestvo Jesusa Kristusa postavil, kteriga ljubim; tudi rimske zesarje popeljem k' nogam svojiga krishaniga Jesusa; velike greshnike bom spreobernil v' velike svetnike in v' prijatle Jesusa Kristusa; modrost modrijanov bom osramotil, in modrijane preprizhal, de je vsa njih modrost, s' ktero se bahajo, le nespamet in trapóst; v' Rimu bom kakor vikshi pastir, svoj shkofijski sedesh, kteri

bo frédnoſt ali frediza zerkvene edinoſti, poſtavil. In ta ſedesh, kteriga bom v' Rimu poſtavil, bo do konzhanja ſvetá obſtal, in peklenſke mozhí ne bodo nizh zhes-nj premogle. Preljubi poſlushavzi! ſveti Peter je réſ tako ſtoril, sgodovíne ſvetá naſ tega preprizhajo. Tode is velikanſkiga pohiſhtva ali kraljeſtva, ktero je ſ. Peter issidal ali poſtavil, ſklenite l. p.! koliko truda in koliko teshav je per tem preſtal in kakó hudo ſe je mogel potiti. Kdo je toliko ſtoril, in kdo ſ' táko ljubesnijo, kakor ſ. Peter? Zhigava ljubesen do Jesuſa je bila tedaj takó delavna, kakor ljubesen ſ. Petra?

Kaj pa hozhem sdaj ſhe le od delavne ljubesni ſvetiga Pavla rezhi? kjé hozhem sazheti, kjé nehati, kje sadoſti beſed najditi? S. Pavel je bil sa Jesuſa veſ vnet, in poln delavne ljubesni. Njegova ljubesen je obſegla veſolni ſvet, in vſe narode. Njegovo ſerze, pravi ſ. Krisoſtom, je bilo kakor zel ſvet veliko, ker je vſe narode obſeglo. — Kakor mozhan veter lahko meglizo hitro shene, tako je ſ. Pavla njegova delavna ljubesen na vſe kraje gnala, kjer koli je upal zhaſt ſvojiga Jesuſa rasſhirjati, in povikſhevati. S. Pavel ní imel od hrepenjenja po svelizhanji ljudí nozh in dan pokója, ſe je po vſih mórjih prevosil, vſe deshele obhódil, je sdej v' Asii, sdej v' Evropi, sdej v' Atenah, sdej v' Korintu, sdej v' Teſaloniki, sdej v' Mazedonii Jesuſa osnanoval, ſe je vſak dan is ljubesni do Jesuſa v' tavshent novih nevarnoſt podál, ſe je ob ſabotih v' ſhodnizah s' Judi, in druge dni pa s' neverſkimi modrijani v' njih

ſholah smagáje prepiral; v' Atenah je ſhe v' Areopagu Jesuſa osnanoval; velikokrat ga je pred ſodnjimi ſtoli deshelnih oblaſtnikov ponishno prizhal; vſim je bil vſe; terpínzam je pomagal, kjerkoli jih je naſhel; podnevi je Jesuſa krishaniga osnanoval, ponozhi je pa piſma piſal, ſ' kterimi je verne v' veri in ljubesni poterdoval; tudi je ſhkofe uzhil, ſlehernimu ſtanu nauke dajal, in dvomivzam dvome odjemal; veliko zhaſa ſe je mudil ſ' pobéranjem darov sa réveshe drusih krajev in deshel, in nabrane dari je vezhkrat ſam v' daljne kraje noſil; vſi ſo ga zhaſtili in tako rekozh molili, pa vonder ní posnal ne napuha, ne nizhemurnoſti, ne ſamoprida; vſe je saſtonj ſtoril, in deſlih je ſam rékel: Kdor altarju ſlushi, naj ſe tudi od altarja shivi, vender ní hotel nikogar nadlegovati, temuzh je ſ' ſvojimi rokami delal, de je ſam ſebe prerédil, in ſhe réveshem kaj ubogajme podelil. She is tega kratkiga popiſovanja njegoviga shivljenja ſe vidi, kakó ſvetó je shivel.

Sdej l. p.! ſte ſizer le po verhu ſliſhali, kakſhina mosha ſta ta dva apoſteljna bila, kterih moramo sa Bogam sa ljuzh prave vere sahvaliti. Oh! Kako ſta ſe pazh nam v' prid potila! Kako neutrudeno ſta sa naſhe svelizhanje delala, in koliko hudih lét ſta sa naſ preshivéla! Oh, l. p.! kaj bi bili mi sdej, ko bi ne bila ta dva ljudomíla ali prijatla zhloveſhtva toliko sa naſ ſtorila? Mi bi bili ſhe v' tami in v' ſenzi ſmerti; bi ſhe ſ' ſtarimi ajdi, ſ' ſvojimi nekdajnimi predniki, léſu in kamnu djali:

Tí ſi naſh bog! Ker naſ je njih pot in apoſtoljſko delo is bresdna ſmerti reſhilo, sato jih moramo sa Bogam nar préd sa ſvoje svelizhanje sahvaliti. Po vſi pravizi jih tedaj imenujemo ſvoje ozhete po veri.

Zhe ſta pa ta dva naſha ozheta, sakaj tedaj niſmo mi, njih otrozi, od njih ljubesni in ajſra nizh poerbali? Nikar ſe ne bojte, l. p.! jeſt vaſ ne miſlim v' apoſteljne ſpreoberniti, ker vam ní mozh po ſvetu hoditi, de bi ſveti evangeli osnanovali. Pa vender, ko bi ví réſ Jesuſa ljubili, bi ſi gotovo persadevali njegovo zhaſt vſaj v' ſvoji hiſhi med ſvojo drushino vterdovati in raſhirjati. Duſhe vaſhih otrók, podloshnih in prijatlov je Bog, tako rekozh, vaſhim rokam isrozhil, pa jih vender puſtite v' vezhno pogubljenje iti. Ko bi jih hotli vezhniga pogubljenja obvarovati, bi vam ne bilo drusiga treba ſtoriti, kakor nad njimi zhuti, jim s' dobrim isgledam ſvetiti, in jim od zhaſa do zhaſa kak dober nauk dati, pa ſe vam she to prevezh, in preteshko sdí, — in po tem pa ſhe vender miſlite, de Jesuſa ljubite? „Slushabnik, kteri ſvojiga goſpoda réſ ljubi, je veſ vnet sa njegovo zhaſt, ví pa niſte vnéti sa zhaſt ſvojiga Boga, ampak puſtite Jesuſa Kriſtuſa pred ſvojimi ozhmí vnovizh krishati, in tiſte drage duſhe v' pogubljenje iti, ktere je ſ' ſvojo kervijo odkupil; s' mirnim ozheſam gledate, kako tiſta ſveta vera peſha, ktero ſo ſveti apoſteljni na vſo mozh raſhirjali, in nizh vaſ ne gine, deſlih ſte v' blishni nevarnoſti, vero sgubiti! —

¿Sram vaſ bódi! kamur koli ſe osrem, vidim tavshent in tavshent hudizhevih apoſteljnov, kteri pod plajſhem rasbiſtrenja in poduzhenja naſhe ſveto vero podkopujejo. Poglejte, kako taki poſlaniki, ako lih ſlabo plazhani, vender pridno delajo, ſ' kakim trudam duſhe sapeljujejo in nozh in dan tuhtajo, kako bi losheje ſveto vero ſpodkopali; in zhe ſe jim kdej po volji iside, de kteriga zhloveka ali ſ' ſvojimi nauki, ali pa ſ' ſvojimi pohujſhlivimi isgledi sapeljejo, kakó ſerzhno ſe veſelé! zhe jim pa ne gré po volji, ſo neisrezheno shaloſtni. Vi pa, ki ſe otrozi Jesuſa Kriſtuſa imenujete, ví nizh ne ſtoritè in nizh ne rezhete, vam ní sa vero nizh mar. Nizh ne porajtate, zhe lih kraljeſtvo Jesuſa Kriſtuſa is ſvetá sgine; de ſe le vam dobro godí, vam je vſe vſhezh. Vſa Evropa je ſposnala, in je mogla ſposnati, de ſe ſrezha kraljeſtva ondi mora pogresniti, kjer koli ſe ſvéta vera saduſhí; ſej velikokrat ſami pravite, de je ſvéta vera v' ohranjenje ſrezhe kraljeſtva silo potrebna, in vender jo puſtite vſi mersli v' prizho ſebe poginjati, v' njeno ohranjenje nizh ne ſtorite, in jo ſhe le samí ſ' ſvojim pohujſhanjem, ſ' ſvojimi sapeljivimi isgledi, in ſ' ſvojim gerdim govorjenjem podkopujete. — Gorjé vam! kdej vaſ bodo vaſhi otrozi kléli; vi ſte ſveto vero od apoſteljnov zhiſto ſprejéli, sdej bi jo tedaj mogli vſaj zhiſto ohraniti, in vſaj zhiſto ſvojim naſtopnikam isrozhiti; pa tudi to vam ni mar. — ¿Sposnajte tedaj vſi oſramoteni, de vi Jesuſa ravno tako malo ljubite, kakor ſta ſi naſproti ſvéta

apostеljna, kterih gód in prasnik danaſ obhajamo, na vſo mozh v' ſvojim shivljenji persadevala, ſvojimu isvelizharju s' delavno ljubesnijo zhaſt delati, in ga povikſhevati. Persadevajte ſi vſaj odſihmal Jesuſa ſerzhno ljubiti; persadevajte ſi, de bo vaſha ljubesen v' terpljenji ſtanovitna; ker ljubesen ſvetih apostеljnov je bila poterpeshljiva ljubesen, ktera ſe je tolikanj bolj vnemala, kolikor vezhi ſtiſke in britkoſti ſta savoljo Jesuſa terpela.

II.

Shivljenje pravizhnih ljudí je vſe ſ' krishi in nadlogami prepréсheno, ker njih kraljeſtvo, ní od tega ſvetá, kakor Kriſtuſovo ní bilo; pa ſhe prav ſoſebin kelh terpljenja je apostеljnov zhakal, ker jih je Goſpod ſoſebno ljubil. Jesuſovo povelje, evangeli povſod osnanovati, je bilo gotovo teshko povelje. Zel ſvet ſpreoberniti, od poshreſhnoſti in neshiſtoſti pijanim narodam krishaniga Boga in odreſhenika osnanovati, in ljudſtvam po ſvetu tako vero odvseti, ki ſo jo ljubilí, in per kteri ſe je njih pozhutkam dobro godilo; vſe to je gotovo teshko ſtoriti. Ali ſe ne bo veſ ſvet tem moshem v' bran poſtavil? Ali ſe ne bodo v' Jerusalemu duhovni savoljo sgube ſvoje ſlusbbe, ſvoje veljave, in ſvojih perhódkov, in ajdovſki duhovni savoljo sapuſhenih tempeljnov, in altarjev, in savoljo podertih podób malikov neisrezheno togotili? Réſ ſe bo vſe to sgedilo, ker jim je she Jesuſ odkritoſerzhno prerokoval, rekozh: *Povſod vaſ*

bodo, kakor mene, preganjali, is ſhól pahali, od ſodnjiga ſtola, do ſodnjiga ſtola vlazhili, vaſ sanizhevali, tepli in umorili; in bodo ſhe menili, de ſ' ſvojo neuſmiljenoſtjo Bogu ſtreshejo. Lejte! popréd ſim vam to povedal. Le miſlite ſi, moji uzhenzi! de uzhenez ni boljſhi od uzhenika, ne hlapez boljſhi od goſpóda.

Mí, l. p.! ſmo sdej kriſtjani, in v' miru vshivamo ſad potu ſvetih apoſteljnov. O kaj ko bi pazh tudi velikoſt te dobrote, ktero ſo nam apoſteljni ſkasali, prav ſposnali, potlej bi ne mogli Boga nikdar dovòlj sahvaliti sa nepremagljivo poterpeshljivoſt, ktero je ſvojim apoſteljnam dodelil. Ker med kolikim terpljenjem in med kolikimi ſtiſkami ſo nam luzh ſvete vere pershgali, ktera nam sdej ſvéti! ¿S. Pavel Korinzhanam dobróto, ki ſo jo od apoſteljnov prejeli, ſ' temi beſedami pred ozhí poſtavi: *Ménim, de je Bog naſ apoſteljne kakor nar manjſhi, in zlo kakor obſojene hudodelnike ſvétu pokasal, ker na ſvétu ſe ljudjé in angelji nad nami rasgledujejo. Mí ſmo neumni savoljo Kriſtuſa, vi pa modri v' Kriſtuſu; mi ſmo ſlabi, vi pa pokrepzhani, vi ſte v' zhaſti mí ſmo sanizhevani. ¿She sdej ſmo lazhni in shejni in nagi; naſ v' lize bijejo, ſmo neſtanovitni* (to je, nimamo nikjer ſtanovitniga prebivaliſha:) *in ſ' ſvojimi rokami delamo; naſ kolnejo, mí pa shegnujemo, naſ preganjajo. pa* (voljno) *terpimò, naſ preklinjajo, mi pa* (sa-nje) *mólimo; ſmo kakor neſnága ſvetá, in ſhe sdej kakor ſmetí vſih.* 1. Kor. 4, 9.

To nashо mersłoto do aposteljnov nar svetejshi in zhasti vrednishi moshjé v' sramoto perpravijo, kteri so svoj pót in svoje shivljenje tako gorezhe zerkvi v' prid darovali. Kadar je svéti Krisostom premishljeval toliko terpljenja, ki so ga aposteljni nam v' dobro prestali, je poln hvaleshnosti djal: O ví sveti aposteljni! Koliko hvalo sim vam pazh dolshan sa gnado s. vere, ktera mi je is vashiga póta in is vashe kerví perrastla! O ví usmiljeni moshjé! kolíko terpljenja in koliko britkost ste sa nas prestali! koliko veríg ali kétin in svés ste sa nas na svojih rokah, koliko jézh s' svojo vjétnostjo posvetili! Kdo mi da kushniti te svete veríge ali ketine? te verige naj bodo moja nar vezhi snaga in moj nar boljshi lishp! ¿Srezhni Rím! kteri si bil vredin te svete ostanke (ali svétinje) tih aposteljnov med svojim osidjem imeti! O kaj ko bi bil pazh jest toliko srezhin, de bi is hvaleshnosti in ljubesni na njih svéti pepél nektere solse potozhil!

S' zhém vam hozhem to terpljenje svetih aposteljnov vsaj nekoliko pred ozhí postaviti? kaj vam hozhem povedati od terpljenja svetiga Petra, kteriga je Jesus sa poglavarja svoje s' tolikimi nevarnostmi obdane zerkve postavil? Pét in dvajset lét je vladal ali vishal vso zhedo vernih kristjanov od is-hóda do sa-hóda. Pa v' kakshinih zhasih? Oh! v' nar nevarnishih zhasih zesarja Neróna, kteri se je s' kervijo kristjanov le igral. ¿Skerb sa vso zerkuv je s. Petru nozh in dan per serzu. Oh! koliko je pazh ta aposteljzlo do konza svojiga shivljenja prestal! —

Kaj pa vam hozhem od mnogih, neisrezhenih nadlog in ſtiſk ſ. Pavla povedati, koliko je sa zerkuv boshjo preſtal? Kdo je vezh preterpel, kakor ta apoſtelj? Naj nam on ſam pové, kako ſe mu je godilo. V' ſvojim drugim liſtu do Korinzhanov nam ſvoje terpljenje tako — le popiſuje: *Miſlim, de jeſt niſim nizh manj ſtoril, kakor veliki apoſtelni. Sim bil v' mnogih nadlogah, vezhkrat v' jezhah, v' ranah zhes mero, velikokrat v' ſmertnih nevarnoſtih. Od Judov ſim jih petkrat po ſhtirdeſet, eno manj, prejel. Trikrat ſim bil ſ' ſhibami tepen, enkrat kamnjan, trikrat ſe je s' menoj barka rasbila, nozh in dan ſim bil v' globozhini morja; velikokrat na pótih, v' nevarnoſtih na vodah, v' nevarnoſtih med rasbojniki, v' nevarnoſtih med rojaki, v' nevarnoſtih med neverniki, v' nevarnoſtih v' meſtu, v' nevarnoſtih na ſamoti, v' nevarnoſtih na morji, v' nevarnoſtih med laſhnjivimi brati; v' trudu in terpéshi, v' mnogim zhuvanji, v' lakoti, in sheji, v' pogoſtnih poſtih, v' mrasu in nagoti. Sraven tega, kar je sunajniga, imam ſvoje vſakdanje opravke in ſkerb sa vſe zerkve. Kdo oſlabí, de bi jeſt ne oſlabel? Kdo ſe pokujſha, de bi mene ne peklo?* 2. Kor. 11, 5-29. Tako popiſuje fizer ſ. apoſtelj ſvoje terpljenje sa vero; to de njegova ponishnoſt mu ní perpuſtila bolj na tanjko od ſvojih britkoſt govoriti.

Srezhin je, komur je dano sa zhaſt Jesuſoviga iména terpéti, ker nad njim vidim snamenje, in saſtavo isvoljenja; neſrezhin pa in objokovanja je vredin, komur véſt ne more

ſprizhevati, de bi bil savoljo Boga kaj terpel, ker nad njim ne vidim sasnamka prijatlov boshjih. Oh, preljubi bratje! svesti otrozi Jesuſa Kriſtuſa! sakaj ſte tako oparjeni, in shalostni, kadar vam je sa Jesuſa in sa njegovo ſveto vero kaj terpeti? Zhe lih sa Boga kaj terpite, vender kaj je vaſhe terpljenje proti terpljenju ſvetih apoſteljnov? Saſmehujejo vaſ ſizer, in sanizhujejo, kadar sapovedi in povelja ſvoje matere katoljſhke zerkve ſpolnujete; apoſteljne pa ſo o tiſtim zhaſu ſhe sa isvershke ljudí ſhteli. Vaſ ſizer ſvetohlinze in terzjale imenujejo; apoſteljne pa ſo svésane ſemtertje vlazhili, po jezhah sapírali in v' shelesje devali. Vaſ ſe ljudje ogibajo, in nozhejo s' vami prijatli biti; apoſteljne pa ſo ſhe na moríſha vodili in umorili. Ali hozhete v' Jesuſovo kraljeſtvo priti, deſlih bi sa Jesuſa nizh ne terpeli? Apoſteljnov ní mogla ne nevarnoſt ne ſmert od Jesuſa lozhiti, kaj vaſ bo pa vſaka saſramba, vſako saſmehovanje, in vſaka graja kaziga hudobniga zhloveka lahko od Jesuſa lozhila?

Prijatli! perpravljen je venez smage, kteriga ſta ſi ſveta apoſteljna Peter in Pavel ſ' ſvojim neismernim terpljenjem v' tej dolini ſols saſlushila. Neron, kteri bi rad vſe pobosbne kriſtjane pomoril, ſe osre na ta dva perva vitesa ſvete vere. — Oh! kaj ko bi vam samógel shivo popiſati, kako ſta ſveta apoſteljna Peter in Pavel, ki ſta bila eniga duha, ene miſli, eniga ajfra, in ki ſta ſe v' shivljenji ſerzhno ljubila, sadnizh pred ſvojo ſmertjo ſlovó jemala. S' vſo ljubesnivoſtjo in s' vſo grenko-

to prave prijasnosti, ktera je na zhednost in na Jesusa sidana, se sadnish objameta in kushneta. ¿Solse ljubesni in veselja igrajo v' ozhéh tema dvéma shlahtnima prijatlama, ktera se na tem svetu sadnizh objameta, de bi bila v' nebesih vekomej med saboj sklenjena. Gotovo se je sdej s Pavel tistih besed spomnil, ktere je she popred govoril rekozh: *Dobro sim se vojskoval, svoj ték sim dokonzhal, vero sim ohranil; sdej me pa zhaka venez pravize, kteriga mi bo pravizhni sodnik tisti dan dal.* In kako je vest svetiga Petra s' veseljem napolnjena! dobro mu je bilo per serzu, kadar se je spomnil: Jest sim s' svojim potam zerkuv dosidal, povsod se rasléga presveto Jesusovo imé, kteriga perserzhno ljubim. — Zerkuv je vterjena, jest sim dno ali grunt sa-njo postavil, sdej lahko grém od tod; mojim naslednikam na mojim sedeshi bo sdaj veliko losheje, de le na to dno ali na ta grunt sidajo, kteriga sim jest postavil; Bog jim bo per njih delu in trudu svoj obiln shegen dajal! —

Pokojno tedaj pozhivajta, ozheta nashe svete vere! v' narozhji mirú, kteriga sta si s' tolikim delam, in s' grenko smertjo saslushila! ¿Svet in zhastit bodi vaji grob vernim kristjanam, kteri ga hodijo she toliko sto let v' Rim s' svojimi solsami mozhit. Povelizhana sazhetnika svete zerkve! s' besedo vama ne moremo isrezhi hvaleshnosti, ktero smo vama dolshni.

O kaj ko bi pazh samogli tudi danes v' Rimu na vajin sveti grob róshize potrésati, in ga s' svojimi solsami mozhiti! kaj ko bi pazh samo-

gli ondi tiſtiga duha dobiti in ſe ga navseti, kteri kriſtjanam mozh, ſerzhnoſt in ſtanovitnoſt v' dobrim daje, in jim terpljenje sdajniga zhaſa lajſha in ſladí! —

Ponebeſhzhena apoſteljna! zerkuv, ktero ſta vidva ſvoje dni issidala, in sa ktero ſta ſvoje shivljenje, ſvojo mozh, in ſvojo kri dala, ta zerkuv dan danaſhni med nami ſlabi in péſha. Pa vender, samoreta li sapuſtiti delo, sa ktero ſta ſe toliko trudila in potila, sa ktero ſta ſvoje shivljenje dala, in kteriga she oſemnajſt ſto let varijeta? O! proſíta tedaj danaſ ſ' ſvojo proſhnjo pred ſedeshem miloſti boshje sa naſho katoljſhko zerkuv, de bo med nami vedno terdna in ſtanovitna, de je njeni ſovrashniki ne premagajo, de bo reſniza povſod smogla, in de zhes-njo ne bodo peklenſke mozhí nizh premogle. — Amen.

Péto nedéljo po Binkuſhtih.

Kadar ſvoj dar na altar perneſeſh, in ſe ſpomniſh, de ima tvoj brat kaj soper tebe, popúſti ſvoj dar na altarji, pojdí, in ſpravi ſe préd ſ' ſvojim bratam, in potlej ſhe le pridi in daruj ſvoj dar. Mat. 5, 20.

Naſh isvelizhar govori v' danaſhnim ſ. evangelii od odpuſhenja rasshaljenja, ali sameré,

in pridigarjeva dolshnoſt je, poſluſhavzam vſelej od tega govoriti, kadar koli ſe danaſhni ſ. evangeli bere; to dolshnoſt bom tedaj tudi jeſt danaſ ſpomnil. Sapoved, ktero nam ſ. evangeli od ljubesni do ſovrashnikov daje, laſtni ljubesni ravno tako malo persaneſe, kakor malo ſe prevsetnoſti perlisuje. Per odpuſhenji rasshaljenja ne ſme kriſtjan drusiga dobizhka imeti, kakor tolashbo, de ſvojiga svelizharja poſnema in ga uboga, premiſlik, de je njegov ſovrashnik njegov brat, in pa upanje, de bo kdej vezhni ſodnik s' njim ravno tako uſmiljeno ravnal, kakor on sdaj ſvojimu bratu miloſt ſkasuje. To je viſok in velizhaſtin nauk naſhe ſvete vere, kteri od njene ſvetoſti prizha. Pa ſe vender per nobenim nauku ſvete vere toliko ne golfamo, in per nobenim nimamo toliko krivih sapopadkov in prasnih isgovorov, kakor lih per sapovedi, ktera nam velí ſvoje brate, ſoſebno pa ſvoje ſovrashnike ljubiti.

Skorej vſak kriſtjam nam ſizer pravi, de je ſvojimu bratu is vſiga ſerza odpuſtil, de ima savoljo tega mirno in pokojno véſt; pa je vender malo kaka rezh tako slagána, kakor je ta, ker je maloktera ſprava taka, de bi ſerzé ſpreobernila, in de bi ne bila le hinavſki vides ali bliſh ſpreobernjenja ſerza, naj she ſprave premiſlimo po njih nagibih, ali po njih sazhetku, ali po njih raſti, ali pa po njih naſledkih. To bomo danaſ premiſhljevali, in ſe preprizhali, *de ſo naſhe ſprave vezhi del, pomankljive, napazhne in hinavſke.*

*
* *

Zhe ſvoje ſprave ſ' ſovrashniki po njih nagibih, po sazhetku, in po perganjku premiſlimo, prezej ſposnamo njih pomankanje, njih napazhnoſt, in njih hinavſhino. Reſnizhna in odkritoſerzhna ſprava mora is ljubesni do blishniga, namrezh is ljubesni do ſovrashnika isvirati. Naſhe ſprave pa, ktere bi imele delo kerſhanſtva in delo gnade boshje biti, pridejo vezhi del is posemljiſkih ali zhloveſhkih nagibov, ſ' ſovrashnikam ſe ſizer ſpravimo, pa le sato, de ſe nadlegovanju ſvojih prijatlov vdamo, de ſe ſhuma in govorjenja ljudí ognemo, kteri ſhum bi vſtal, ko bi bili ozhitno v' raspertji ſ' ſvojim ſovrashnikam; de ſe nam ní treba nekazih druſhin ogibati, ko bi ſe is ſvojoglavnoſti ne hotli ſ' ſovrashnikam ſpraviti. ¿Se ſpravimo ſ' ſovrashniki is perkúpnoſti do ſvojih ſprednikov, kteri to ſpravo od naſ imeti hozhejo; de bi ſi zhaſt in imé perdobili, de snamo ſamí ſebe premagati in satajiti; de ſ' ſpravo dobri sapopadek per ljudeh ohranimo, kteriga ſi od naſ delajo, de ſvojiga dobriga imena ne sgubimo; de vedno javkanje in obrekvanje ſvojiga ſovrashnika saduſhimo, kteri naſ morebiti prevezh posná in bi naſ lahko ob dobro ime perpravil; sato mu persanaſhamo in mu s' videsno ſpravo uſta samaſhimo. Morebiti ſe ſ' ſovrashnikam zlo sato ſpravimo kakor ¿Savel, de mu loshej in bolj gotovo ſhkodjemo, ker po naſhi ſpravi ní vezh tako várin in zhujezh.

Ti ſo navadni nagibi ſprav, ktere vſak dan na ſvetu vidimo. In kar tukej pravim, je tako resnizhno, de ſe ſhe zlo greſhniki, kteri nimajo prav nobeniga snamenja poboshnoſti nad ſaboj, vender vſak dan ſ' ſvojimi ſovrashniki ſpravljajo, in zhlovek bi kmalo miſlil, de ſo greſhniki, kteri ſe v' nar manjſhih dolshnoſtih kerſhanſtva ne morejo premagati, v' ſpolnjenji te dolshnoſti, deſlih je nar teshji, vender veliki in mogozhni vitesi. Oh! taki ljudjé ſo vitesi nizhemurnoſti, ne pa kerſhanſke ljubesni, v' nemar puſhajo, kar ima ſprava ſ' ſovrashnikam v' boshjih ozheh junaſhkiga in teshkiga, namrezh posabljenje na krivizo, in ſpreobernjenje ſerza do ſovrashnika; in od ſprave le to obdershujejo, kar jim per ljudeh zhaſt dela, namrezh bliſh ali vides de ſe snajo ſami ſebe premagati, in de ſe radi dajo pregovoriti, kar ſvet nar bolj hvali.

Kakor pa ſo naſhe ſprave v' ſvojih nagibih in v' sazhetku vezhi del lashnive, napazhne, in hinavſke, ravno take ſo tudi v' ſvoji raſti. Oh! koliko pregovarjanja, koliko ovinkov, koliko meſhétovanja je treba, prédin ſe ſ' ſovrashnikam ſpravite! kako slo ſe moramo varovati! veliko sadershkov moramo is pota ſpraviti, mnóge pride sediniti, veliko prevdarjati in premiſhljevati, in ravno pràviga zhaſa perzhakati. Vaſha ſprava tedaj ni delo kerſhanſke ljubesni, ampak le delo modroſti in umnoſti vaſhih prijatlov; je poſvetno opravílo, ne pa ſad vere; ni delo boshje, ampak zhloveſhko delo; ob kratkim, vaſha ſprava je mir,

kteri is ſveta poganja, ne pa tiſti mir, kteri is nebeſ pride.

Povejte mi, ſo vam li samogli vaſhi prijatli, kteri ſo vaſ ſ' ſovrashnikam ſpravili, ſ' ſvojim opominovanjem in ſvojo modroſtjo tiſto ljubesen do ſovrashnika v' vaſ ſpet vneti, ktera je bila ugaſnila? Ali ſo vam ſpet dobili saklad ali ſhaz, kteriga ſte sgubili. Oni ſo ſizer pohujſhanje ozhitniga raspertja is póta ſpravili, in med vami in med vaſhim ſovrashnikam unajne dolshnoſti druſhine ſpet oshivili; ſerza vam pa niſo ſpreobernili, ktero ima le Bog v' rokah; ſovrashvta, ktero le gnada boshja umorí, niſo satèrli. Sdej ſte ſizer ſpravljeni ſ' ſvojim ſovrashnikam, pa ga vender ſhe ne ljubite; ko bi ga reſnizhno ljubili, bi per vaſhi ſpravi ne bilo potreba toliko meſhetarjev!

Ljubesen ſi je ſama ſebi ſrednik, in meſhetar; ljubesen je tiſta kratka beſeda, ktera bi vaſ bila imela bres vſiga persadevanja vaſhih prijatlov k' ſpravi ſpodbadati; ljubesen ní tako na tanjko ismerjena; kar reſnizhno obzhuti, ob krátkim, bres bliſha in bres ovinka na snanje da. Vi ſte ſi pa veliko rezhí popréd isgovorili, prédin ſte ſe vdali, ſte vſe utajili kar ſte ſvojimu ſovrashniku soperniga ſtorili, ſte ſe le nekoliko s' njim ſpravili, in ſte po vſi ſili hotli, de naj nar préd vaſh ſovrashnik ſpravo perzhne. Ljubesni pa ſo vſi ti in taki nauki nesnani, kerſhanſka ljubesen nam le ta edini nauk daje, de moramo namrezh na ſtorjeno krivizo in ſhkodo posabiti, in ſvojiga ſovrashnika reſnizhno, kakor ſami ſebe, ljubiti.

Dobro ſizer vém, de moramo v' ſpravi ſ' ſvojim ſovrashnikam modri biti, in de ſe s' njim ne moramo ſpraviti, zhe ſe prenaglo, in ob napazhnim zhaſu, in v' nepravi perloshnoſti s' njim ſpravljamo, ker ga s' naglizo, in ſ' presgodnjim ſpravljanjem ſhe le raskázhimo. Pa toliko rezhem, de naſhe modroſti ne ſme nizhemurnoſt voditi, ampak kerſhanſka ljubesen; rezhem, in ſhe rezhem, de ſo vſe take ſprave, ktere ſo tako poſiljene, v' kterih vſak ſovrashnik le nekaj odjenja, in v' kterih ſta le prevezh varzhina, ſad zhloveſhke ali poſvetne modroſti, ktere do ſerza ne ſeshejo, in ga ne poboljſhajo. Jesuſ nam pa raslozhno velí, de moramo tje iti, in ſe ſ' ſvojim ſovrashnikam ſpraviti. Nam ne pravi: Nikar predelezh ne hodíte, nikar prevezh ne odjenjajte, ſizer bo ſovrashnik vaſho ſpravnoſt napak obrazhal; popréd isvedite, ali je vaſh ſovrashnik perpravljen ravno toliko, kolikor vi, v' ſpravo ſtoriti; nikar mu ne perjenjujte, ſizer ſe bo ſovrashnik savoljo vaſhiga perjenjanja bahal, de ſe je po pravizi zhes vaſ vsdigoval, porezhe, de ſ' ſvojim molzhanjem ſvojo krivizo ſposnate, in ſami ſebe krive delate. Jesuſ vſiga tega ne pravi, ampak rasloshno govori: *Pojdi, in ſpravi ſe ſ' ſvojim bratam.* Mat. 5, 24. Hozhe, de naj naſ le ſama ljubesen ſ' ſovrashnikam ſpravi, ker vé, de ne potrebujemo nobeniga meſhétarja, kadar hozhemo ſvojiga blishniga v' reſnizi ljubiti, in de je h' taki ljubesni ſamo ſerze dovòlj mozhno, bres vſe zhloveſhke pomózhi.

Takó zhlovefhke fprave vezhi del raftejo. Pa kakor fo náfhe fprave v' sazhetku ali v' nagibih vezhi del hinavfke, in v' fvoji rafti vézhi del pregrefhne, ravno tako fo njih nafledki nar vezhkrat prasni in bres fadu. Kakfhin konez je nek, l. p.! vezhi del vfih danafhnih fprav na fvetu? Kakfhin fad obrodé? kaj prida perneſó? Kaj fi ljudje miflijo, kadar pravijo, de fo fe s' fvojim fovrashnikam fpravili? To vam bom sdaj povedal, le pofluf hajte me.

Pravite, de fte fe f' fvojim bratam fpravili, in mu is zeliga ferza odpúftili, pa de fte tudi terdno fklenili, k' njemu nikoli vezh ne hoditi in s' njim nizh vezh fe ne pezhati; savoljo tega fte lepó mirniga ferza, in miflite, de ne more nihzhe vezh od vaf sheleti, in de vam tudi fpovedník ne more nizh teshjiga savoljo vafhe fprave naloshiti. — Jeft vam pa povem, de fvojimu bratu fhe nifte odpuftili, in de fte s' njim fhe v' fovrashtvu, tedaj fhe v' grehu in v' fmerti.

Le povejte mi, ali fe bojtè taziga zhloveka sagledati, kteriga ref ljubite? in zhe fte fe f' fvojim fovrashnikám pobratili, sakaj vaf pa she fama njegova prizhijozhnoft shali, in sakaj fe vam nad njim ftudi, de ga le sagledate? — Pravite: Jeft fim mu fizer odpuftil, in ga ref ljubim, pa de fe vfih sopernih pergodkov ogibam, in de me njegova prizhijozhnoft pretezhene samére ne opómni, je nar boljfhi, de fe ga ogibam, in fe s' njim nizh vezh ne pezhám. — Kakfhina pa je vafha ljubesen do vafhiga brata, ker vaf she fama prizhijozhnoft vafhiga

ljubiga brata rasdráshi, raskazhi, in raslogotí? Pravite, de ga ljubite! to je, morebiti mu ne shelite ſhkodovati, in ga v' neſrezho perpraviti, pa ſamo to ſhe ni dovòlj. ¿S. vera vam ſhe velí, ga reſnizhno in v' djanji ljubiti. She zhaſt, neobzhutljivoſt, sdershljivoſt, ſtrah in pomankanje perloshnoſt vam lahko ubrani, ſovrashniku ſhkodovati; ako ga pa hozhéſh reſnizhno ljubiti, moraſh pravi kriſtjan biti; pa ravno takſhin kriſtjan nozheſh biti.

In le odkritoſerzhno mi povej, l. moj kriſtjan! ali bi ti bilo vſhezh, ko bi te Bog ſizer ljubil, pa ſ' tem perſtavkam, de ſe ne ſmeſh nikdar préd-nj perkasati? Ali bi ti bila njegova dobrota in miloſt vſhéſh, zhe bi te na vſe vezhne zhaſe ispred ſebe isgnal? ¿Sej dobro veſh, de bo Bog ſ' taboj lih takó ravnal, kakor ti ſ' ſvojim bratam ravnaſh. Ali bi mar verjel, de ſi per kralji ali zeſarji v' gnadi, kteri bi ti prepovedal, de ſe mu ne ſmeſh nikoli pred oblizhje perkasati? ¿Sploh pravimo, de je v' saméri, komur ní perpuſheno ſvojimu goſpódu pred ozhi priti; ti me pa hozheſh pregovoriti, de ſvojiga brata ljubiſh, in de nímaſh pike na-nj, deſiravno ti she ſama njegova prisbijozhnoſt ní vſhezh, in te rasdrashi, kadarkoli ga ugledaſh. In kakó nek hozheſh ſvojo jeso ozhitniſhi pokasati, kakor jo ſ' tem na snanje dajeſh, ko ga ſhe videti ne moreſh? Ta je nar viſokejſhi ſtopinja jese in ſovrashtva.

Ali ſo kriſtjani sato uſtvarjeni, de bi ſe nikoli ne vidili, in de bi ne imeli med ſaboj zlo nizh opraviti? Kriſtjani namrezh, ki ſo

udje eniga telefa, otrozi eniga ozhéta, uzhénzi eniga uzhenika, jerbizhi eniga kraljeftva, kamni eniga osidja, deli ene zeline! ki fo deleshni eniga duha, eniga odrefhenja, ene pravize! ki fo od ene matere rojeni, v' eni vodi prerojeni, v' eno zerkuv vseti, in s' eno refhníno odkupljeni; ali fo tedaj kriftjani sato uftvarjeni, de bi fe eden drusiga ogibali, de bi to fhe v' fhtrafingo fhteli, zhe bi mogli fkupej shiveti? Vfa fveta vera naf med faboj fklépa; fveti sakramentje, ktere prejemamo; ozhitne molitve; sahvalne pefmi, ktere pojemo; fveto refhnje telo, ktero vshivamo; opravila boshje flushbe, is ktere fi žhaft delamo; sbor pravovernih kriftjanov, v' kteriga tudi mi hódimo; vfe te unajne rezhí fo snamenja fklémbe, f' ktero fmo med faboj svesani. Vfe kerfhanftvo je le fveta drufhina, in boshje obzheftvo molitve, darov, in dobrih dél. Vfe naf drushi, vfe naf fklépa, vfe dela is naf in nafhih brátov edino drushíno, edino teló, eno ferze, eno dufho; ti pa, l. kriftjan! ménifh, de fvojiga brata ljubifh, in de fi s' njim v' fveti savesi kerfhanftva, deflih fhe zlo svese drufhine tergafh, ker ne morefh fvojiga brata fhe viditi, in per febi terpeti!

¿She vezh ti rezhem: Kako samorefh *eno upanje* imeti s' njim vred? Kaj ne, de upafh f' fvojim bratam v' nebefih vekomej shiveti, s' njim frezhin biti, njegove frezhe fe vefeliti, njegovo frezho febi v' frezho fhteti, s' njim vred v' narozhji boshiim prebivati, in Bogu s' njim vred vezhno hvalo peti? Kako pa samo-

refh upati, s' njim vezhno fklenjen biti, in fe f' tem upanjem nar bolj tolashiti, zhe te sdaj toliko vefelí od njega lozhenimu biti, in zhe ti je na tem fvetu njegova prizhijozhnoft nar hujfhi fhtrafinga? Odpovej fe tedaj obljubam in upanju fvete vere, odlozhi fe, kakor preklét zhlovek. od drushbe vernih kriftjanov; nikar fe ne blishaj altarju in fvetimu refhnjimu telefu; poberi fe is sbora fvetnikov; nikar vezh ne hodi ne darovat, ne molit, ker kriftjani f' temi dolshnoftmi boshje flushbe na snanje dajejo, de fo f' fvojim bratam sedinjeni; ako pa ti nifi s' njim sedinjem, bi fi f' to boshjo flushbo le fhalil ali norza delal, ona bi te toshila, in ti kakor ozhitnimu grefhniku in neverniku is fvetiga sbora iti veléla.

Ker vam te refnize nepokoj delajo, mi morebiti fhe porezhete: ‚Svojiga brata hozhem fizer pred-fe puftiti, in prijasno s' njim shiveti, in ftoriti, kar fe pred ljudmí fpodobi, pa vender she vém, kaj mi je ftoriti, in moj brat naj fe na mojo prijasnoft le nikar prevezh ne sanafha.

Ti hozhefh tedaj le to ftoriti, kar fe pred ljudmí fpodóbi! ali pa ménifh, de fe to pravi, fvojimu fovrashniku odpuftiti, fe s' njim fpraviti, in ga kakor febe ljubiti? Ljubesen, kakorfhno nam f. evangeli velí, prebiva v' ferzu; ní le unajna fpodobnoft in prasna fhega, temuzh refnizhin obzhutlej, refnizhno nagnjenje, in odkritoferzhnóft, ktera fe s' unajnimi deli rasodeva. Ti ljubifh le po Judovfko, po farisejfko, pa ne po kerfhanfko kakor uzhenez

Jesuſa Kriſtuſa. Sapoved ljubesni je sapoved ſerza, obzhutleje prav sverſti, ſpreoberne nagnjenja, in vlije v' rane ranjene in bolne volje olja miru in krotkoſti; tí pa delaſh is nje le unajno fariſejſko in nepotrebno poſtavo, ktera le unanjſhino verſtí, le unajno sadershanje sadene, in ſe le s' unajnim bliſhem ſpolnuje.

Kerſhanſtvo ti ne sapoveduje ſamo, de ne ſmeſh proti bratu ſpodobnoſti prelomovati, in de moraſh vſe dolshnoſti ſpolnovati, ktere nam druſhina naklada; to ti she ſvet sapoveduje, ti ſo njegovi uki in njegove ſhege; ampak Jesuſ Kriſtuſ ti velí *brata ljubiti!* unanjſhino pa proti bratu ſaſtonj ſpolnujeſh, dokler je tvoje ſerze od njega odlozheno. Veri nar imenitniſhi rezh odteguješh, in od greſhnikov, ki ſvojih ſovrashnikov ſhe viditi ne morejo, ſi le toliko boljſhi, de ſe savoljo ſvetá ſizer samoreſh premagati, savoljo tvojiga svelizhanja pa ſe ti nizh ſtoriti ne poljubi.

Ako bi bili ljudje le s' unajnimi svesami druſhine sedinjeni, bi bilo gotovo shę sadoſti le unajne dolshnoſti, ter navadne ſhege dvorljivoſti, in ſpodobnoſti ſpolnovati. Kriſtjani ſmo pa ſ' ſvetimi in terdnimi svesami vere, upanja, ljubesni, in kerſhanſtva med ſaboj ſklenjeni. V' ſredi ſvetá ſmo prav terdno ſklenjena druſhina, ktere druſhine nevidna svesa je kerſhanſka ljubesen, in ta druſhina ſe slo lózhi od dersháviņſke druſhine, ktero ſo poſtavodajavzi napravili.

Ako tedaj proti ſvojimu bratu unajne dolshnoſti ſpodobnoſti opravljaſh, ne ſpolnujeſh dolshnoſti dersháviņſke druſhine.

Drushniskiga réda sizer ne overshesh, pa overshesh réd kershanske ljubesni. ¿Si dober meſtnizhan, pa nisi nebéshzhan, si zhlovek sa ta, ne pa sa prihodnji svét. ¿Svet te utegne nedolshniga shteti, in misliti, de si she dovolj dobriga ſtoril, pred Bogam pa nizh dobriga ne ſtorish, in ker nimash kershanske ljubesni, se vezhnimu pogubljenju blishash. Sdaj mi pa she rezíte, de ne boſte nizh v' nemar puſtili, kar se pred ljudmí spodobi, in de vera nizh vezh od vas nozhe. Ali tedaj nasha s. vera od nas nizh ne terja, rasun hinavshine, unanjshine, in nizhemurniga videsa ali blisha? kaj ne terja od nas nizh notrajniga, nizh resnizhniga, nizh taziga, kar serze spreobrazha? Ali tedaj velika sapoved ljubesni, ktera nashim delam zéno daje, ni nizh drusiga, kakor prasen blish in nizhemurno blinjenje? —

Ako mi pa nozhete v' tej rézhi verjeti, vprashajte she drusih ljudí. Isvedili boſte, de slehern zhlovek sódi, de svojiga brata ne ljubite, ako lih ljudjé vashe unajno sadershanje in vash unajni blish proti sovrashniku vidijo; sposnali boſte, de svét v' tej rezhi ravno kakor jeſt, sódi. Vidili boſte, de se vashi snanzi in prijatli od vashiga sovrashnika odtegujejo, in se ga na vso mozh ogibajo, tiſti pa, ki vashiga sovrashnika tudi sovrashijo, se s' vami prijasnijo, radújejo, prijatlijo, in s' vami savese delajo, in de so vsi sovrashniki vashiga sovrashnika s' vami prijatli. Vidili boſte, de tiſti, ki od vas kaj dosezhi upajo, se vam sazhnó nar préd s' tem perkupovati, ko nehajo prijatli va-

ſhiga ſovrashnika biti, in ko ſe od njega lozhijo; taki ljudje miſlijo vaſ tolikanj bolj zhaſtiti, kolikor manj vaſhiga ſovrashnika zhaſté. Is tega boſte pa tudi lahko ſkleniti, de vaſ ſvet veliko bolj na tanko posna, kakor pa ſamí ſebe posnate, de ſe ſvet, kar vaſho ljubesen tékne, ne da premotiti in golfati, de ſvojiga ſovrashnika ſhe smirej ſovrashite, in de ſte ſhe smirej mertvi prijatli, ako lih ſe sunaj ſvojimu ſovrashniku prijasniga delate; lahko boſte ſklenili, de ſvet v' tej rézhi ſodi, kakor mi ſodimo; deſlih ſe naſhi ſklepi v' drusih rezhéh ſ' ſvetovimi ſklepi nikoli ne ſklepajo.

Lejte! l. p.! tak konez imajo vezhi del ſprave ſ' ſovrashniki, tako ſe isidejo. Govorimò ſizer ſpet ſ' ſvojim ſovrashnikam, pa ſe s' njim ne sedinimo. ¿Si obetamo ſpet prijasnoſt, pa ſe ne ſprijasnimo. ¿Skupej shivimò, ſerza pa vender ſhe le delezh naresen oſtanejo. —

Torej ſim pazh lahko rékel, in ſim ſmel rezhi, de ſovrashtvo *vedno* oſtane, in de ſo ſkorej vſe ſprave le prasna hlimba; de rasshaljenje ſizer odpuſtimò, shalnika pa nikdar ne ljubimo; de nehamo ſ' ſovrashnikam po ſovrashnikovo ravnati, pa vender s' njim nikoli vezh, kakor ſ' ſvojim bratam ne ravnamo.

In tako ſe vſak dan godí v' prizho naſ. ¿So nekteri ljudjé (ali pa tudi zele hiſhe), ki proti ſovrashniku unajno ſpodobnoſt ſizer opravljajo, ki ſo mu pa vender neisrezheno naſproti; nevoſhljivoſt, jeso, in ſovrashtvo ozhitno na snanje dajejo, ſe med ſaboj terpinzhijo, ſi ſhkodijejo, ſo ſi nevoſhljivi, ſe ſpodkopujejo,

in po ſvetu pohujſhanje tróſijo, ker ſe med ſaboj ne ljubijo. Pa verh tega ſe ſhe vender bogabojezhe ſhtejejo, pogoſtama ſvete sakramente prejemajo, pridno k' boshji ſlushbi in k' ſ. obhajilu hodijo, ſe ispovedujejo, pa ne toshijo ſebe, ne ſposnajo ſvojiga ſovrashtva, in ne sdihujejo nad danim pohujſhanjem, ampak le ſvojiga ſovrashnika toshijo, in ſe s' unajnimi dobrimi deli bahajo, ktere ſovrashniku ſkaſujejo, sato de bi ſ' tem bahanjem ſprizhali, de v' ſvojim ſerzu nimajo ne jése, ne ſovraſhtva.

Moj Bog! le tí samoreſh globoke rane sazeliti, ſ' kterimi mi je prevsetna ohzhutljivoſt ſerze ranila, kadar je v' njem krivizhno ſovrashtvo vnéla in kurila.

Daj mi, o Bog! de majhno shaljenje posabim, sato de boſh ti samogel velike pregrehe vſiga mojiga shivljenja posabiti.

Moj Bog! kako hozhem savoljo majhne meni ſtorjene krivize tako obzhutljiv, in tako neſproſin biti, ker toliko potrebujem, de ſi sdaj ti meni persanaſhljiv!

Ali mar moj ſovrashnik meni tolikoſhino krivizo ſtorí, kolikorſhino ſim jeſt tvoji neſkonzhni ſvetoſti ſtoril?

¿Se li ſpodobi, moj Bog! de ſe zherv semlje savoljo nar manjſhiga shaljenja prezej ſerdí, togotí, in maſhúje, deſlih tvoja neſkonzhna miloſt velike punte in pregreſhne shaljenja she dolgo zhaſa voljno terpí?

Kdo ſim nek jeſt, de bi ſe sa ſvojo zhaſt tako vlekel? ¿Sej ſi ſhe ne upam ſvojih ozhi v' prizho tebe na ſvoje ſkrite pregrehe oberniti;

ſhe niſim vredin ljudém v' ſmeh in sanizhevanje biti; ſhe zlo po ſodbi ſveta nimam nizh hvale vredniga nad ſaboj, rasun ſrézhe de ſvojo sanizhljivoſt in ſvoje ſlaboſti pred ſvetam perkrivam; nar vezhi saſramovanje je sa-me ſhe premajhno, in pre dobro, pa ſe hozhem savoljo kaziga majhniga shaljenja nad ſvojim bratam togotiti? — Pa vender naka! ne bom ſe togotíl! Moj Bog! ti ſvoje zhaſti v' tem iſheſh, de greſhnikam grehe odpuſhaſh, jeſt hozhem tudi ſvoje v' tem iſkati, de bom ſvojimu bratu odpuſtil. ¿Sprejmi, Goſpod! ta dar, kteriga ti jeſt sa ſvojo obzhutljivoſt in sa ſvoje maſhevanje nad meni ſtorjeno krivizo darím. Njegove zene ne ſodi po malim shaljenji, ktero jeſt posabim, ampak po moji prevsetnoſti, ktera mi ga je tako velikiga pred ozhí ſtavila. In ker ſi nam obljubil naſhe grehe odpuſtiti, zhe le mi ſvojimu bratu odpuſtimò, torej ſpolni sdaj, o Bog! ſvojo obljubo! V' tem saupanji pertezhem k' tvoji vezhni miloſti. — Amen.

Shesto nedeljo po Binkushtih.

Jesus je poklizal svoje uzhenze, in jim rekel: Mnóshiza se mi smili. Mark. 8.

Dobri, shlahtni in bogabojezhi ljudjé na previdnost boshjo radi mislijo; vsi veseli premishljujejo njene skrite sklépe in póta; polni veselja beró, ali pa poslushajo, kar so poboshni pismarji sgódeb svéte vére in vesolniga svetá v' svojih pismih od nje lepiga, vkoreninjeniga, tolashljiviga in boljshavniga pisali; in s' tem branjem ali poslushanjem se v' otrózhjim saupanji na boshjo neskonzhno mogozhnost, modrost in dobroto smirej bolj uterdujejo.

Pa res per mnogih nadlogah sdajniga shivljenja, per navidesni smeshnjavi, v' kteri sta velikokrat poboshni in greshnik s' svojim saslushenjem in plazhilam, in per pogostnih nagibih notranje shalosti, zhlovekoviga serza nizh bolj ne tolashi in ne mirí, kakor pametna vera vse obseshejozhe modre in dobrotljive previdnosti boshje. Objokovanja je vredin zhlovek, kteri oslepljen od napuha in prevsetnosti, nad to resnizo nashe s. vere dvomi, in se sam ob nar mozhnejshi tolashbo perpravi.

Od svojih prizhijozhih poslushavzov dobro mislim, tedaj ménim, de ni nikogar ta-

ziga med vami; tega mi je porok vaſha gorezhnoſt, ſ' ktero beſedo boshjo poſluſhate; tedaj ſmém rezhi, de radi ſliſhite od Boga govoriti, de shelitè v' ſvojih dolshnoſtih bolj poduzheni, v' ſvoji ſ. veri bolj rasſvitljeni, ter v' ſvojim saupanji bolj vterjeni in ſpodbodeni biti. Upam tedaj, de ſmo mi vſi ponishni molivzi neisvednih ſklepov boshjih, in de, ako lih ſkritih naménov vezhniga Boga ne moremo pretuhtati, vender ozhitno ſposnamo, de vſi boshji nameni is neſkonzhne modroſti, pravize in dobrote boshje isvirajo.

Danaſ vam bom, kolikor mi je mozh, perpomozhke in ſklépe popiſal, po kterih in ſ' kterimi nam previdnoſt boshja na pomozh pride, kadar nam pomaga; té pota in ti perpomozhki naſ bodo v' dobrim sapopadku, ki ga od ſkerbí in previdnoſti boshje she imamo, tolikanj bolj poterdili, kolikor ſvitlejſhi ſe is danaſhniga ſ. evangelija bliſketajo. *Bog* reſ sa naſ ſkerbí, in njegova previdnoſt nad nami zhuje; nad to reſnizo ne ſmemo dvomiti, in tudi to ozhetovo uſmiljenje, ktero Jesuſ, ſin boshji, v' danaſhnim evangelii do lazhne mnoshize na snanje da, ker pravi: *Mnóshiza ſe mi ſmili*, tudi to uſmiljenje naſ uzhí, de Bogú naſhe potrebe niſo nesnane. *S' zhem pa Bog ſkerbí sa naſ, kdaj in kakó* nam njegova previdnoſt pomaga?

Na te vpraſhanja nam Jesuſ v' danaſhnim ſ. evangelii odgóvor da. Bog naſ hozhe ſ' tem previditi, zheſar potrebujemo; mnoshiza ní jedí imela, in Jesuſ jim je obilno jeſti dal. *Je-*

dili ſo, in ſo bili naſiteni. Takrat ali v' tiſtim zhaſu nam Bog hozhe pomagati, kteri je po' njegovi previdnoſti nar boljſhi sa pomózh. Jesuſ mnoshizi ſhe le tretjj dan krúha da, *ker glejte; she tri dni ſo per meni. Kako* pa hózhe Bog sa naſ ſkerbeti? Morebiti hozhe takó sa naſ ſkerbeti, de on ſam vſe ſtorí v' naſhe preſkerbljenje, in de nam ní treba sa to zlo nizh ſkerbeti in ſtoriti? Naka, l. p.! ní taka. Prédin Jesuſ mnoshizo ſ' kruham naſiti, ſi rezhe dati popréd tiſto mèrvizo kruha, kar ſo ga per ſebi imeli, in potler ſhe le zhudesh ſtorí, in jim da, kolikor ſo potrebovali. *In je vsel ſedmére kruhe, in je sahvalil, ter raslomel, in dal ſvojim uzhenzam, de naj pred mnoshizo poloshé.* Lejte l. p.! takſhini ſó ſklépi, takſhini perpomozhki, in take ſo pota vſe obſeshijozhe previdnoſti naſhiga neſkonzhno dobriga Boga, od ktere previdnoſti vam bom danaſ na dalej govoril. — — —

*
* *

Ako nozhemo Boga preklinjati, moramo ſposnati, de boshja previdnoſt sa naſ ſkerbí; boshja neſkonzhna modroſt in dobróta naſ preprizhate, de boshja previdnoſt le naſhe ſrezhe shelí. V' tej veri ſe pa vender ene smóte várimo. Ne ſmemo namrezh miſliti, de boshja previdnoſt sa drusiga ne ſkerbí, rasun sa to, de bi tiſte nadloge od naſ odvernila, kterih je poln ſvét, ali pa de bi nam tiſte dobrote dala, kterih naſha laſtna ljubesen tako neumno shelí. Preklinjali bi boshjo vſigavedozhnoſt in dobroto, ko bi kaj taziga verovali. Bog je ne-

ſkonzhno moder, torej ſvojo nar vezhi ſkerb v' naſhe nar imenitniſhi potrebe obrazha; neſkonzhno dober je, torej nam bozhe vſelej nar vezhi, nar imenitniſhi in nar potrébniſhi dobroto ſkasati.

Naſha perva in nar imenitniſhi potreba pa ní *zhaſna* ampak *vezhna ſrezhna;* tedaj nam tudi ne ſmé nar bolj mar biti sa dobrote, ki teló, ampak sa dobrote, ki duſho sadénejo. Is tega tudi lahko vidimo, de mora nar imenitniſhi namen nad nami zhujezhe previdnoſti boshje biti, ſtvari tako vladati, de ſe vſe v' svelizhanje naſhe duſhe ſnidejo. Sato nam previdnoſt boshja le take dobrote delí, ktere ſo sa naſhe svelizhanje nar perpravniſhi, nar boljſhi, in nar mozhnejſhi.

Ako to reſnizo prav premiſlimo l. p.! ne bomo godernjali nad previdnoſtjo boshjo, in ſhe zlo zhudili ſe ne bomo, kadar bomo vidili, de morajo nekteri ſromaki ſvoj krùh v' pótu ſvojiga obrasa jeſti, nekteri pa v' narozhji bogaſtva mirno pozhivajo; de nekteri pod butaro teshkiga dela ſtokajo, nekteri pa veliko veſelje vshivajo. Savoljo tega raslózhka med ljudmí ne ſmemo rezhi, de Bog na té miſli, na té pa ne; de té ljubi, tih pa ne; de sa té po ozhetovo ſkerbí, sa té pa ne. Tega ne ſmemo miſliti l. p.! ampak Bog miſli na té in na té, in njegovo ljubesnivo okó je na vſe obernjeno. Bog sato temu uboſhtvo, temu pa sdravje, temu shaloſt, temu pa veſelje poſhilja, ker po ſvoji vſigavedozhnoſti previdi, de temu révſhina, bolésin, in uboſhtvo bolj v'

isvelizhanje tékne, temu pa bogaſtvo, sdravje, in veſelje. ¿Si ſhe zlo rêzhi upam, de boshja previdnoſt vezh dobriga neſrezhneshem, kakor ſrezhneshem tega ſveta ſkashe, ker neſrezhne ljudí ſizer po ojſtrejſhi, pa vender po bolj gotovi póti k' isvelizhanju pelje, deſlih je malokdo (ali pa nihzhe) smirej shaloſtin, ali pa smirej veſel, temuzh ima vſaka grenkota ſvojo ſladkoſt, in vſaka ſladkota ſvojo grenkoſt v' ſebi. Sakaj je tedaj Bog veſelje s' grenkoto nameſhal? ¿S' tem nam Bog na snanje daje, de ta ſvét ní deshela naſhe ſrezhe, de tedaj ne ſmemo od Boga sverſteniga réda smeſhati, in perpomozhka ali perprave k' isvelizhanju she sa isvelizhanje ſhteti, in tudi ne posabiti nebeſ, ſvoje domazhe deshele, is prevelike ljubesni do te doline ſóls. Ako od sméſi grenkóſti s' veſeljem tako ſódimo, prav ſódimo. Vèrh tega naſ hozhe ſhe Bog poduzhiti, de zhaſne dobrote, kterih ſhe nimamo, bi nam ne bile nobene dobrote, ko bi jih lih imeli. Marſikteri bogatinez, kteri ſ' ſvojim velikim premoshenjem ní sadovoljin, shelí ſhe sdravja, kteriga nima. Bog pa pravi: Jeſt dalej vidim, kot tí. Tvoja rasujsdanoſt bi vſe mejé preſegla, ko bi imel vèrh veliziga bogaſtva, ſhe mozhne in sdrave ude. Marſikoga shéja po bogaſtvu in imenitnih ſlushbah. Pa Bog pravi: Bogaſtvo in viſoke, imenitne ſlushbe bi v' tebi le neisrezheni napùh podpihovale, h' kterimu vidim v' tvojim ſerzu toliko nagnjenja. Kako nizhemurna bi bila pazh nektera hzhi, ko bi ji bil Bog vèrh njeniga lépiga obrasa ſhe veli-

ke dushne smoshnosti dal! Kako neprenéſin bi bil marſikteri uzhèn goſpod, ko bi bil ſ' ſvojo ſuzhenoſtjo kaj ſrezhniſhi, kakor pa je? Bog tedaj, kteri ſ' ſvojo vſigavedozhnoſtjo previdi vſe nerodnoſti, ktere bi is tazih zhaſnih dobrot per naſ isvirale, nam dovoli, kakor moder pa tudi dobrotljiv vladnïk ſvetá, le take zhaſne dobrote, ktere sa naſ nar boljſhi in nar koriſtniſhi ſposna, in naſ, kolikor je mòzh, ſrezhne ſtorí, ako lih mí miſlimo, de naſ v' nadlogah jezhati in poginjati puſtí.

Previdnoſt boshja ima nar bolj naſho reſnizhno ali duſhno ſrezho pred ozhmí, torej nam ne dodelí vſih tiſtih zhaſnih darov, kterih shelimo, pa ſhe tudi tiſtih, ktere nam da, nam ne da, kolikor bi mi radi imeli, temuzh nam jih le *nekoliko* da. ¿Sej veſte l. p.! de nam ní nikoli dovòlj, in de naſha gladóvnoſt ali lakomnoſt ſ' ſrednjimi darmí ni sadovoljna. Kdor je viſok, ſe hozhe ſhe viſheje povsdigniti; kdor je bogat, ſhe smirej po novih dobizhkih tuhta. Ako ſim doſhel tega, ki je bil imenitniſhi od mene, ga hózhem ſhe preſkozhiti in preſézhi. Ako ſim she velik dobizhek ſtoril, shelím ſvojo ſrezho ſhe bolj poſkuſiti. Ako ſim sadnizh ſlushbo dobil, sa ktero ſim ſe she dolgo zhaſa púlil, ſhe vender s' njo niſim sadovoljin, temuzh ſi na vſo mozh persadevam ſhe zhaſtitljivſhi in dobizhljivſhi ſlushbo dobiti. ¿Sodíte ſami, l. p.! ali bi ſe ſpodobilo, de bi boshja previdnoſt vſe te in take poshréſhne shelje ſpolnila? Naka, odgovorí boshja previdnoſt, ta naklèp ſe ne ſme po ſrezhi isiti, to delo ne ſmé

dobro dodelano biti, ta mora ponishan biti, ker previſoko léta, tedaj mora nisko ſéſti; temu ſe le toliko perhodkov ſpodóbi, kolikor mu jih je v' ohranjenje shivljenja potrebnih, ako bi jih kaj vezh imel, bi bil prevsetin in napuhnjen, bi igral, pijanzheval in sapravljal. Temu je sadoſti ſrednje sdravje, ako bi bil terdniga sdravja, bi le miſlil, kako bi ſvojimu méſu ſtregel. Ob kratkim, sadovoljni bodite ſ' tem kóſzam kruha, kteriga vam jeſt dam, de ſe ne boſte preobjédli. — Boshja previdnoſt s' nami ravna, kakor ljubesniva mati ſ' ſvojim otrokam. Kadar je otròk she dobil jed, ki ſe njegovimu truplu perleshe, pa ſhe vèrh té jedí velikokrat matere druge jedí próſi, mu jo pametna mati odrezhe; otrok je ſíln in túli, pa mati ga puſtí vpiti; otrok joka, pa te ſolse ne omezhé materniga ſerza; — ali je to morebiti ſrovóſt, terdoba, neobzhutljivoſt? Naka, to je ljubesen; — mati otroku sato ne da vezh jedí, ker bi mu ſhkodovalo, ko bi mu je vezh dala.

Oh! ljubi bratje! le nikar ſe ne ſramujmo ſposnati: — mi ſmo, ko bi bili ſhe tako uzheni, pred Bogam vender le otrozi; in njegova previdnoſt dela ravno tako s' nami; ona je naſha ljubesnjiva mati, ktera bolj gleda na potrebe naſhe duſhe, kakor pa na shelje naſhiga ſerza, — sato nam daje le *nekoliko darov*, ki ſo nam v' ohranjenje teleſniga shivljenja potrebni, ker ſe bojí, de bi njih neismerna obilnoſt naſhih teleſnih pozhutkov ne isdra-

shila, in tako isvelizhanju naſhe duſhe ne ſhkodovala.

Bog hozhe sa naſ ſkerbeti, ta je gotova, pa *takrat in o tiſtim zhaſu*, ki je sa naſ nar prilizhniſhi in perloshniſhi.

Kadar satiranez vidi, de njegove nadloge she nozhe konez biti, miſli ſam per ſebi, de je Bog na-nj posabil, ter pravi: „*Ali je mogozhe, de ſe le mene Bog nozhe ſpomniti? Kako je to, de le moje próſhnje niſo vredne uſliſhanja, de le moje ſolse niſo vredne uſmiljenja? Tólikim je she Bog pomagal, in jih reſhil is nadlog, le meni nozhe pomagati, in me is nadlog reſhiti! Pa sakaj obrazhaſh, o Bog! ſvoje okó she toliko zhaſa od mene, in sakaj sagrébaſh moje terpljenje v' objokovanja vredno posabljivoſt, deſtih drugim ljudém ſvojo dobrotljivo roko tako vidno odperaſh?*“ *Sakaj obrazhaſh ſvoje oblizhje od naſ, sakaj posabiſh na naſho révſhino, in na naſho nadlogo?* Pſalm 43, 24. Takó je David sdihoval! Morebiti tudi ti, ljubi moj kriſtjan! tako sdihujeſh? Zhe ſi pa ismed ſhtevila tiſtih ljudí, kterim vſaka zhaſna nadloga globoko v' ſerzé gre, kterim pa se isvelizhanje njih duſhe nizh ni mar; zhe ſi smed tazih kriſtjanov, kteri savoljo vſake ſtiſke, ki jih sadéne, ali pa ki ſe je bojé, ſtraſhno sdihujejo, jokajo in tarnajo, v' ſvojim ſerzu imajo pa vender nad tavshent in tavshent pregrehami ſvoje dopadenje in veſelje; zhe ſi ti smed tazih ljudi, tedaj ti rezhem: Sakaj ſe pertoshiſh, de te Bog v' nadlogah smirej jezhati puſtí? ¿Sej ſi tudi tí smi-

rej v' ſvojih pregrehah! Ali méniſh, de je zhaſ, v' kterim tí v' pregrehah tizhiſh, nar perpravniſhi zhaſ od Boga miloſt sadobiti? Kolika neumnoſt! Bog ſizer hozhe tebe uſliſhati, pa sdaj ſhe ne; dobro ſi v' glavo vtiſni, *sdaj te Bog ſhe nozhe uſliſhati.* Ali pa veſh, sakaj te *sdaj* ſhe nozhe uſliſhati? — Sato te sdaj ſhe nozhe uſliſhati, ker ſpreobernjenja tvojiga shivljenja, poboljſhanja in oshlahtnjenje tvójiga ſerza zhaka; tí pa naſproti ſvojo duſho neſramno v' nemar puſhaſh, in ſe predersneſh od Boga terjati, de bi Bog sa tvoje truplo na vſo mózh ſkerbel? Ti ſi morebiti zlo nizh ne persadevaſh Bogu ſ' zhednoſtjo, ali poboshnoſtjo prav ſlushiti, pa vender hozheſh, de naj Bog sa ohranjenje tvojiga shivljenja prav pridno ſkerbí! In ſhe vezh: Ti ſi s' napuham, ſ' ſovrashtvam, s' jeso, ſ' togotno obzhutljivoſtjo, s' nezhiſtoſtjo, s' opravljanjem, s' odertijo, ſ' krivizo, in s' drugimi pregrehami vſak dan ſhaz jése in maſhevanja boshjiga nad ſvojo glavo nabiraſh, — in vender ſ' ſilo térjaſh, de bi te Bog tvojih nadlog ljubesnivo réſhil, in ſ' zhaſnimi darmí obſúl! — Kolika neſpamet! Kolika predersnoſt! Ali ti mora ſhe zlo neſkonzhno ſveti Bog pomagati, in ti perpomozhke v' róko podajati, de boſh méro ſvojih pregreh s' vèrham napolnil? — Bog me ſizer vari koga smed kriſtjanov po ſrezhi ali neſrezhi ſoditi! Bog me vari ſrezhniga zhloveka sa dobriga, neſrezhniga pa sa greſhnika ſhteti! Bog, in sa njim pa zhlovek, kteriga ſrezha ali neſrezha sadéne, nar bolj véſta ali je dana ſre-

zhà plazhílo sa brumnost, ali pa nesrézha shtrafinga sa gréh! Pa vender le sméin rêzhi, de Bog v' marsikteri hishi sa to dolgo zhasa nadlogo sa nadlogo poshilja, ker v' njih hude pregrehe dolgo gospodarijo. Ta pravda, postavim, níma ne konza, ne kraja, in poshrè vse perdelke; Bog to dobro vé, pa je srezhno ne dokonzha, ker otrozi tiste hishe bres bogabojezhnosti shivé, in od dné do dné rasujsdanishi prihajajo. — To delo ne gre prav od rók, sguba je vselej vezhi od dobizhka; Bog to dobro vé, pa ne pomaga, ker gospodar svojo dusho zlo v' nemar pusha, gospodinja pa le sa lishpanje svojiga teléfa skerbí. — Saslushik je smirej manjshi, kot so hishni opravki in hishne potrebe, prerédba drushíne je od dné do dné teshavnishi; Bog to vé, pa vender pustí nadlóge smirej bolj rasti, ker je ta drushina dobrotnike, ktere ji je Bog na pomozh poslal, sa vso njih prijasnost in ljubesen, sa vse persadevanje, skerbi in darove, kershanski ljubesni nasproti, le s' sarobljenostjo, nehvaleshnostjo, in s' sanizhevanjem povrazhevala, in s' takim gerdim obnashanjem je tudi nar dobrotljivshi ljudi ostráshila, kterimu reveshu vbogajmé dajati, in blishnimu v' nadlogah pomagati. — Preljubi kristjani! storíte konez takim pregreham, s' kterimi Boga shalite, in boshja pomózh v' vashih nadlogah se ne bo dolgo mudíla. Tukej se sosebno spodobi v' misel vseti, kar nash boshji uzhenik pravi: *Ishite nar préd boshjiga kraljestva, in njegove pravize, in vse drugo vam bo navershено.* Mat. 6, 33. Ishi-

te tedaj nar ſkerbnejſhi gnade boshje, prijasnoſti boshje, kraljeſtva boshjiga, pravize boshje, in potlej ſe vam ne bo treba nizhéſar bati, boshja previdnoſt ſe vam bo dobrotljivo in uſmiljeno kasala, in zhe boſte imenitniſhih, namrezh duſhnih darov reſnizhno iſkali, vam tudi manjſhih, to je, teléſnih dobrot ne bo manjkalo.

Reſ je ſizer, de Bog tudi pravizhnimu dosheljéno pomózh ſkasati odlaſha. Ga vidi shaloſtnígă, pa ga ne tolashi; ga vidi satiraniga, pa mu ne pride na pomozh; ga vidi preganjaniga, pa ga vender ne réſhi ſovrashnikam is rók. Ali pa mar hozhemo sato rẽzhi, de boshja previdnoſt ne miſli na pravizhniga? Tega naſ Bog vari! — boshja previdnoſt na-nj tako slo miſli, de ravno takrat, kadar ſe nam sdi, de sa-nj nizh ne ſkerbí, njegovo ſrezho nar bolj perpravlja, in le prilizhniſhiga in priloshniſhiga zhaſa zhaka, v' kterim mu bo gotovo pomózh ſkasala. *Nar vikſhi* (Goſpod) *je poterpeshljiv povrazhevavez*, pravi modri Sirah. 5, 4. Nima ſamih ſhtrafing v' rokah, ki ſo greſhniku namenjene, ampak tudi plazhílo, ktero pravizhniga zhaka; pa plazhílo in ſhtrafingo, ſrezho in neſrezho le pozhaſi delí, ker vſako rézh le o ſvojim (pravim) zhaſu deli. Ne tajím ſizer, de ſe nam zhudno sdi, kadar vidimo, de Bog preganjani nedolshnoſti na pomozh ne pride. Pa sakaj ſe nam to zhudno sdi? — Sato, ko savoljo ſvoje berljavoſti zhęs sdajni zhaſ nizh ne vidimo; ko ne vidimo, kaj ſe bo kdej godilo. Kadar vidimo pravizhniga terpe-

ti is zhlovefhkiga milovanja vpijemo: Moj Bog; kako fe samore kaj taziga pred taboj, pred tvojimi ozhmí goditi? kako samorefh kaj taziga perpuftiti? — Bog pa, komur fo she tudi vfe prihódnje rezhí prizhijozhe, in zhigar okó vidi okolifhine, v' kterih bo pravizhnimu fkasana pomozh nar bolj prav prifhla, naf pufti vpiti, in odlafha fvojo pomozh terpinzu v' prid na kak priloshnifhi zhaf. Od te refnize naj naf sgodba Egiptovfkiga Joshefa bolj prepri-zha: Joshef je vklénjen in v' tamno jezho pahnjen, v' kteri grenke folsé savoljo fvoje drugim ljudém nesnane nedolshnofti tózhi. Opravljívka ga je v' to nefrezho perpravila; Joshef fe nobeniga hudiga dela ne savé; temuzh le toliko vé, de je fvojimu gofpodu dolshno sveftobo na tanjko dèrshal, — in vender mora le veliko terpeti. — Zhe pa to sgodbo na dalej beremo, sagledamo ob zhafu, ko fe nam nar manj dosdeva, Joshefa iti is jezhe na kraljev dvòr, in is sanizhevanja v' fhkarlatno oblazhilo; vklenjeni Joshef je na naglim pervi gofpodovavez sa kraljem po vfi Egiptovfki desheli; in flehern smed naf mora rêzhi, de akolih Bog odlafha pravizhnimu in bogabojezhimu v' nadlogah na pomozh priti, le sato odlafha, ker tiftiga zhafa zhaka, v' kterim bo po njegovi previdnofti njegova pomozh pravizhnimu nar bolj prav prifhla.

Jeft miflim, de boshja previdnoft pravizhnimu, kteriga v' vojfki nadlog nekoliko zhafa bres pomozhi pufti, ravno tako govori, kakor je nekdaj Jesuf Kriftuf fvojimu apofteljnu Pe-

tru rekel: *Kar jeſt sdaj delam, tega ti sdaj ne veſh, pa boſh potlej svedil.* Ljubí prijatel! ti sdaj ne veſh, sakaj te v' nadlogah jezhati puſtim, pa bo priſhel dan, ob kterim boſh to ſposnal, in shegnoval, ali blagroval ſtiſke, v' kterih sdaj sdihujeſh. Sdej zhutiſh ponishanje, povikſhanja pa ſhe ne vidiſh, ki te ſhe zhaka; sdaj zhutiſh shaloſt, oveſeljenja in tolashbe pa, ki bo sa to shaloſtjo priſhla, sdej ſhe ne moreſh sagledati. V' ſvoji neſrezhi sdaj ſtokaſh, ſrezhe pa, ktero ti she perpravljam ſhe ne posnaſh; bodi tedaj sadovoljin. *Kar jeſt delam, tega ti sdaj ne veſh, pa boſh potlej isvedil.* Jan. 13. Vſe bo priſhlo na dan, in ſposnal boſh, de ſim smirej na-te miſlil, in sa-te po ozhetovo ſkerbel.

Sadnizh, *boshja previdnoſt hozhe sa naſ ſkerbeti, to je gotovo, pa hozhe ravno tako sa naſ ſkerbeti, kakor nam je nar boljſhi, in nar koriſtniſhi.* Kako pa? kako hozhe previdnoſt boshja sa naſ ſkerbeti in naſ prerediti, vidimo v' danaſhnim ſvetim evangelii; Kriſtuſ vé, de je mnoshiza lazhna, in ji hozhe pomagati, in kaj ſtorí is tega namena? Nar préd ſe s' apoſteljni savoljo tega poſvetuje. *Poklizhe ſvoje apoſteljne, in jim rêzhe: Mnoshiza ſe mi ſmili.* In sakaj? Je li Jesuſ kaziga nauka potreboval? Naka, temuzh naſ le hozhe poduzhiti, de ne delamo modro, kadar kako imenitniſhi rezh bres ſvéta ſtorimò. Kadar ſo uzhenzi rekli, de v' puſhavi ni mozh tolike mnoshize ſ' kruham naſititi, jih vpraſha, koliko kruhov imajo per ſebi. *Koliko imate kruhov?* Ali mar vſigavedo-

zhi Jesuſ tega ni vedil? pazh dobro je vedil, pa naſ ſ' tem le uzhí, de ne ſmemo ne truda ne ſkerbí v' nemar puſhati, ako hozhemo kako delo pridno in prav dodelati. Kadar ſliſhi de imajo le ſedem kruhov per ſebi, ſi jih rezhe dati, potlej sahvali sa-nje nebeſhkiga Ozheta, ſedmére kruhe poſvetí, raslomi, ter jih da uzhenzam, de jih pred mnoshizo poloshé. Ali je mar Jesuſ potreboval ſedmérih kruhov, de je lazhno mnoshizo naſitil?

Naka, ne bilo bi mu treba tih ſedmerih kruhov mnoshiti, temuzh bi bil lahko toliko kruha, kolikor ſo ga potrebovali, is nizh uſtvaril; pa naſ je hotel ſ' tem nauzhiti, de ſe moramo truditi sa ſvoje ohranjenje, kolikor nam je mogozhe, deſiravno vſe dobro od Boga sadobimo. Is danaſhniga Jesuſoviga obnaſhanja tedaj prav lahko ſposnamo, *kako* Bog sa naſ in sa naſhe ohranjenje ſkerbí. On miſli na naſhe réve, in nam je perpravljen potrebno pomozh ſkasati, pa ſe moramó verh tega tudi mi na vſo mozh truditi, in ſi is réve pomagati. Potrebujeſh ſvéta? proſi sa-nj. Ti samore kak zhlovek pomagati? proſi ga. Vſe, vſe ſtorímo, kolikor koli premorejo naſhe miſli, naſhe ſtopinje, naſha varzhinoſt, naſh trud, in naſhe delo. Nikar ne miſlimo, de nam boshja previdnoſt naſho ſkerb, in naſhe persadevanje prevsame, ona le sa zhujezhe ljudí zhuje, in per ſpijozhih ſe nam sdi, de tudi previdnoſt boshja ſpi. Ako mi ne delamo, tudi ona ne dela; in le takimu zhloveku pomaga, kdor ſe ſam trudi, de bi ſi pomagal. Tako ſo miſli-

li vſi bogabojezhi kriſtjani, kteri ſo ſvoje saupanje v' Boga ſtavili; tako ſo pa tudi delali, s' saupanjem na previdnoſt boshjo ſo vſe ſvoje mozhí, in vſe perpomozhke v' ſvoje ohranjenje obrazhali, in ſo ſe vſelèj prepriẓhali, de previdnoſt boshja nad pridnim delavzam zhuje.— Jesuſ ſizer pravi: *Ne ſkerbite sa ſvoje shivljenje kaj boſte jedli, ali pa sa ſvoje telo, ſ' zhem ſe boſte oblazhili*, Mat. 6, 25; pa nam ne prepoveduje delati, in ſe sa ſvoje shivljenje in oblazhilo truditi, temuzh Jesuſ nam le prepoveduje tiſto ſkerb, ki jè polna ſtrahú, ſile, in smotnjave, ki lesa 'zhaſne rezhí ſherbí, in nam miſli na Boga, na duſho, in na vezhnoſt is ſerza preganja; tako preveliko in ajdovſko ſkerb sa sdajno shivljenje nam Jesuſ prepoveduje. Pametna, modra, in smerna ſkerb, ki zhlovek dela, pa ne tarna, taka ſkerb nam ní prepovedana, ampak sapovedana; Jesuſ nam velí, de moramo vſe ſvoje saupanje na Boga ſtaviti, pa de ne ſmemo tudi od ſvojiga pridniga dela nizh v' nemar puſhati, in de ne ſmemo v' lenobi shiveti.

Preljubi poſluſhavzi! kaj ko bi pazh prav umeli ljubesnive ſklépe, ſ' kterimi boshja previdnoſt sa naſ ſkerbí, ne bilo bi javkanja v' nadlogah, ki naſ sadevajo, ne nepoterpeshljivoſti v' bolesnih, ne shaloſti v' révah! S' ponishnim ſerzam bi boshjo ſhibo molili, in v' ſili bi tiſte ure mirno zhakali, ktero je Bog v' naſhe reſhenje is nadlog odlozhil. 'No tedaj, l. p.! ſerzhnejſhi bódimo, sveſto in pridno delajmo ſ' previdnoſtjo boshjo vred kolikor koli po ſvo-

ji mozhi premoremo! ¿Sej ſmo v' rokah tiſtiga dobrotljiviga Boga, ki nam dobro hozhe, in ki ſe je savesal nam v' naſhih potrebah, ob prijetnim zhaſu pomagati. ¿Sej ſe bo sadnizh vender le ſpolnilo, kar nam je Bog dati obljubil. In zhe nam Bog lih vzhaſih odlaſha pomagati, in perpravniſhiga zhaſa zhaka, savoljo tega nikar ne obupajmo, nam bo she gotovo priſhel na pomozh! Nikar ne miſlimo, de je Bog na naſ posabil; nikar ne miſlimo, de naſ je Bog she sapuſtil. In zhe nam bo lih kdej kaka velika neſrezha sdihovanje kralja Davida isſililа, kteri pravi: *Moj Bog! sakaj ſi me sapuſtil, in sakaj moram shaloſtin okrog hoditi*, vender vſelej s' Davidam tudi perdenimo: *Sakaj ſi shaloſtna moja duſha! in sakaj me mótiſh?* (Pſalm. 41, 10.) saúpaj na Boga, ki te vlada. Saúpaj na Boga! kmalo ſe bo dan napózhil, v' kterim boſh hvalil prijasno previdnoſt boshjo, in porezheſh, de je Bog ſ' taboj vſelej kakor mogozhin varh, moder odreſhenik, in dobrotljiv Ozhe ravnal. *Saupaj na Boga, ker ga hozhem ſhe hvaliti, on je pomozh mojiga oblizhja, in moj Bog.* Pſalm. 41, 12.

Ja, neſkonzhno dobrotljivi Bog! na-te hôzhem saupati vſe dni ſvojiga shivljenja, — vôdi in vladaj me ſhe po tako tamnih pótih, — ſvéſt ſim ſi, de moje saupanje ne bo, in ne more biti k' oſramotenju! — Amen.

Sédmo nedéljo po Binkuſhtih.

Várujte ſe lashnivih prerókov, kteri pridejo k' vam v' ovzhjih oblazhilih, snotrej pa ſo sgrabljivi volkovi! Mat. 7, 15.

Deſlih ſo vſi Jesuſovi nauki zhaſtiti in imenitni, ker nam vſi pót k' vezhni ſrezhni kashejo, vender ſmém rêzhi, de je nauk, ki ſte ga is danaſhniga ſvetiga evangelija ſliſhali, smed nar imenitniſhih in nar dobrotljivſhih naukov, ker nam rasodeva nektere sadrége, ktere nam ſovrashniki naſhiga svelizhanja na póti proti nebéſam ſtavijo, in ker naſ uzhí, kako ſe jih samoremo ogibati. *Várujte ſe*, pravi Jesuſ, *lashnivih prerokov, kteri pridejo k' vam v' ovzhjih oblazhilih, snotrej pa ſo sgrabljivi volkóvi.*

Te ojſtre beſéde nar préd sadenejo tiſte lashnive uzhenike, kteri ſvoje krive nauke s' lepo odéjo odenejo, de bi jih sakrili in mikavniſhi ſtorili; kteri méd med miſhzo meſhajo, de bi jo ljudjé losheje poshérali; kteri okoli nosha, ſ' kterim naſ hozhejo umoriti, róshize ovijajo, de ga v' njih toliko zhaſa perkrivajo, dokler, nam ga s' mozhjó v' perſi ne saſadé. Jesuſ od uzhenikov govorí, kteri vósko pót proti nebéſam raſhérjajo, in ojſtre ſtesé s' róshizami potréſajo, in neprenehama vpijejo, de v' nebeſa ní tako teshko priti, kakor pa naſ

duhovni uzhé, in de lahko v' nebesa pridesh, zhe le takó shivish, kakor vezhi shtevilo ljudí shiví. Ob kratkim, Jesus tukej tiste krive uzhenike méni, kteri vsi perljudni in sladki, s' brumnim in prijasnim obnashanjem, s' perlisnjenimi besedami, in s' hinavsko lepoto sgovornosti smóte slóshnih naukov osnanujejo, in dushe po tej prijetni poti v' pogubljenje paháјo.

Tih se moramo sosebno po Jesusovim opominovanji skerbno varovati. *Varujte se lashnivih prerokov, kteri pridejo k' vam v' ovzhjih oblazhilih, snotrej pa so sgrabljivi volkovi.*

To vam je snano, l. p.! pa morebiti vam to ní snano, de te Jesusove besede she nektere druge ljudí sadénejo, kteri so dan danashni skorej slehernimu sosebno pa shenskimu spolu prijetni; in kteri so tisti ljudjé? Tiste ljudí sadenejo te besede, ki se vam s' velikim govorjenjem perlisujejo, vas neisrezheno hvalijo, in skorej do nebes povsdigujejo. Pa tá danashni nauk ni le énimu, ampak obdvójnimu spolu v' prid. Jesus tudi take ljudí meni, kteri se vam shelé perkupiti, in savoljo tega nad vami vse hvalijo, kar ní hvale, ampak she le graje vredno, vam v' vsaki rezhi prav dajo, ali vse poterdijo, se po vashih mislih in sklepih ravnajo, in s' vami vred dobro hudo, hudo pa dobro imenujejo; kteri se smejajo, kadar se ví smejate, in jokajo, kadar ví jokate. kteri skerbno poprashujejo po vashim nagnjenji, ali pa she po vashih slabostih, sato de bi se vedili po njih ravnati, in vas she v' njih vterditi. S' besedo, to Jesusovo opominovanje sadéne tiste

ljudí, kterim perlisovavzi, perkupljivzi, ali sladkazhi pravimo. Tih nevarnih in hudobnih ljudí se nam Jesus varovati, in ogibati velí; ti so sgrabljivi volkovi v' ovzhjih oblazhilih, ker s' prijetnim in perlísnjenim govorjenjem svojiga blishniga v' vezhno pogubljenje vlézhejo. Te sanizhljive ljudí bomo danas bolj premishljevali, de jih bomo bolj sposnali, in se jih loshej ogibali. Pervizh bomo vidili, *kakó se perlisovavzi obnashajo*, drugizh pa, *kaj shelé dosézhi s' svojim obnashanjem*, ali kakshin zilj in konez hozhejo dosézhi. Preiskali bomo tedaj svijazhe in naméne perlisovavzov. Oni so v' svojim djanji gerdí, in nesposhteni, *pervi del*, in s' svojim obnashanjem shele svoj dobizhek storiti, vas pa ob premoshenje, ali pa she ob poshtenje perpraviti, *drugi del.* Perlisovavzi, ali sladkazhi tedaj niso drusiga, kakor nesramni golufje, kar bote is danashniga govora lahko sposnali.

I.

Nar préd vam hozhem povedati, kakshin zhlovek je perlisovavez ali sladkazh, sato de bote moje govorjenje losheje uméli. Perlisovavez, pravi s. Avgushtin, je zhlovek, ki s' lashnivo hvalo golufa, de se svojimu blishnimu perkupi, ker mu zhednosti perlastuje, kterih nima, hudo kakor dobro nad njim hvali, ali opravizhuje, in pregreham svojiga blishniga she vezhkrat imé zhednosti da. Torej ne smete smeshati perlisovavzove lashnive hvale, s' tisto hva-

lo, ki ſe pravi zhednoſti ſpodóbi, ne s' dopadenjem, ktero reſnizhnimu saſlushenju gré, ne ſ' persanaſhljivoſtjo, ktero ſmo nekterim pregreſhkam ſvojiga blishniga dolshní; ker te ſo dolshnoſti ſpodóbnoſti, ali pa zhloveſhke drushine, perlisovavez pa je prijatel lashí, satiravez reſnize, sazhetnik ſovrashtva, in hudizhev ſlushabnik.

Pazh reſ, l. p.! perlisovavzi ſo ſlushabniki, in ſhe le prav gerdí ſlushabniki hudizha, kteri je ta greh pervi she v' paradishi ſtoril, in is kteriga greha vſe nadloge na naſ kakor mozhne réke tekó. Komu ní snano, ſ' káko svijazho je hudizh Evo, naſho pervo mater, sapeljal? Snana mu je bila ſlabeji ſtran Evniga ſpola, na tiſti ſe je lóti, in je premaga, ker ji obéta, de, ako prepovedani ſad jé, bo neumerjozha, de bo ſposnala dobro in hudo, in de bo Bogu enaka. Sa Evo je bila ſizer ta ſkuſhnjava mozhna in slo ſkrita sadréga, v' kteró ſe je ta neprevidna shena sapletla, in deſlih je bilo perlisovanje prezej ozhitno, vender je bila Eva ogoljſana, in premagana. Lejte, ta je pervi isvir vſih naſhih nadlog. Pa bi vender sa naſ ſhe ne bilo sadjano, ko bi ne bil Adam, kteri ſe je bal Evo shaliti, s' gerdim perlisovanjem do njé vſiga zhloveſhkiga rodú v' bresdin pogubljenja pahnil, ker je na njeno pregovarjanje, in na njeno proſhnjo boshjo sapoved prelomil, in bolj na beſedo ſvoje shene, kakor na povelje ſvojiga Boga porajtal. — S' kako svijazho je pa hudizh ſvoj námen doſegel? S' nar vezhi neſpoſhtenoſtjo, ktere ſe vſi

perlisovavzi poſlushujejo, ker je hudizh njih isgled. Podobo kazhe je na-ſe vsel, ktera kazha je nar ponishniſhi in po trebuhu lesejozha shival, in je Evo preobſul s' lashmí, s' neumnim obétanjem, in ſ' hvalo, de je v' njej napùh in prevsetnoſt obúdil; sato jo je potlej lahko pregovoril prepovedani ſad jeſti, in tudi moshu dati; to je njih in naſ neſkonzhno neſrezhne ſtorilo.

Kakor ſe je tedaj hudizh, sazhetnik pregrehe perlisovanja obnaſhal, ravno tako ſe ſhe dan danaſhni obnaſhajo ljudjé, kteri ſo perlisovanju in ſladkanju vdani. Kakó gerdo ſe je kraljevi ſin Abſolon obnaſhal, de je podlóshne na ſvojo ſtran ſpravil, in jih soper ſvojiga ozheta Davida nadrashil! Abſoſon je bil prevsetin, divji zhlovek, pa je vender vſako jutro priſhel pred vrata králjeve hiſhe, de bi bil tiſte podloshne sa-ſe perdobil, kteri ſo imeli per kralji kaj opraviti, ali pa ga sa kaj proſiti; posábi na ſvoj viſok ſtan, ſlehernimu gré naproti, ga posdravi, mu v' róko ſeshe, ga kuſhúje, zhe je kdo ſhe tako niskiga ſtanu, mu obéta ſvojo prijasnoſt, in ga sa njegovo prijasnoſt próſi, deſlih bi bil lahko njegov goſpodovavez; vſakimu prav da, njegovo proſhnjo hváli, zhe je ſhe tako krivizhna; ga mílova, ker mu kralj njegove proſhnje ne uſliſhi, in sdihuje nad krivizo kralja, ſvojiga ozhéta. Ali to obnaſhanje kraljeviga ſinú pred vratmi kraljeviga dvora ni neſpoſhteno? ali ni gerdo? ali ni pregreſhno? Ali pa ní ravno to obnaſhanje natorna podóba ſleherniga perlisovavza, ali ſlad-

kazha? Poglejte mladenzha, kteri ſe shelí kakimu imenitnimu, bogatimu, ali viſokimu moshu perkupiti, kako gerdo pazh dela! ſhe zlo bogatinzove ſlushabnike hozhe na ſvojo rokó ſpraviti, jih s' vſim ſpoſhtovanjem in s' vſo prijasnoſtjo posdravlja, ter jih prijasno nagovarja in podkupuje, sato de bi per priloshnoſti sa-nj govorili, in ga ſvojimu goſpodarju perporózhali; tudi popraſhuje, kdo je s' njim prijatel, ali pa kdo zhes njegovo ſerze goſpoduje, in zhe ſi ravno isve, de zhes taziga bogatinza ali mogozhnesha kaka niska, sanizhljiva, in neſramna lóterniza goſpoduje, vender je, kakor kake druge perſhóne iſhe, jo hvali, in ji je perpravljen v' ſléherni rézhi poſtrezhi, zhe mu le tudi ona pomaga njegovo proſhnjo doſézhi.

Lejte druge ljudí, kteri shelé kakſhin poſvetin namén doſezhi, koliko terpé, koliko darov isdajajo, kako ſe vklanjajo, in perlisujejo. Pa vſe to bi ſhe ne bilo toliko, de bi bilo le njih perlisovanje vkoreninjeno in odkritoſerzhno; to de per njih je vſe ismiſhljeno, vſe islagáno; perlisovavzi vam take zhednoſti perlaſtujejo, kakorſhnih nimate, vaſ hozhejo vſe prehvaliti, in vam tako hvalo dajati, ktere niſte vredni, ſe vam veliko naláshejo, in vaſ smirej goljfajo. Ali vam morebiti moram ſhe vſe to ſprizhati? Ali tega ne uzhí vſakdanja ſkuſhnja? ali ne ſkúſite tega ſamí, in ali niſte nikoli prizhe kaj taziga? Dan danaſhni ſliſhite ſkorej povſod od lashnjivoſti govoriti, ter zhutite oſtudnoſt lashnjivoſti v' ſvoji hiſhi in v' ſvoji

shlahti, pa ſe vender ſ' pervo lashnivo hvalo, ki jo ſliſhite, sapeljati in premotiti daſte. Kaj ſte she posabili, kako lashnivo je hudizh naſhe perve ſtarſhe hvalil, kadar jih je hotel sapeljati? Ví, pravi hudizh Evi, bote Bogú enaki, *bote kakor bogóvi.* 1. Mos. 3. 5. In to perlisovanje je ſhe sato tolikanj oſtudniſhi, ker je sapeljivez dobro vedel, de ſ' tem perlisovanjem le láshe.

She vezh vam povém: Kadar namrezh neſramni perlisovavzi nad vami nobene zhednoſti ne najdejo, ktero bi samogli v' reſnizi hvaliti, bodo tudi bres premiſlika zlo vaſhe pregrehe hvalili, in vam porekó, de ſo take dela, ki vam neisrezheno nezhaſt delajo, vender vſe zhaſtí in hvale vredne. Kaj mar ne vémo tazih isgledov? Ali miſlite, de ni nobeniga takó neſramniga in gerdiga zhloveka na ſvetu? Pojdite na dvòr kralja Aſvera, in vidili bote, de je ravno Aſverov pervi ſlushabnik tako neſramin. Per Aſverovi misi ſe dobro goſté, in ſo vſi shidane volje, in kadar vino kralju pamet omami, hozhe kralj, de bi kraljiza priſhla pred-nj in pred vſe njegove dvórnike, de bi ſe nad njeno lepoto zhudili, in de bi ſvoje posheljive ozhí nad njo paſli. Ali ni bilo neſramno, kaj taziga sheleti? In vender ſo kraljeve neſpodobne sheljé naſhle ſvojiga hvalnika. Pervi ſlushabnik v' kraljeſtvu ſe predersne kraljéve neſpodobne sheljé vprizho vſih dvórnikov opravizhevati, in na vſo mozh hvaliti; on in vſi kraljevi perlisovavzi in ſladkazhi pravijo, de ſe je kraljiza nad kraljem mozhno pregre-

ſhila, ker ni hotla k' njému priti, in vſi potem kralja hvalijo, ki hozhe ſvojo ſramoshljivo kraljizo od ſebe pahniti. Samore li kaj neſramniſhiga, gerjiga, in hudobniſhiga biti, kakor nad zhlovekam tako djanje hvaliti, ktéro ga v' nezhaſt in ob dobro imé perpravi?

Ali ſte pa vi perlisovavzi danaſhniga dné kaj boljſhi? Vi, poſtavim, vidite, de imá tá ali ta goſpodar ljudí per ſebi v' hiſhi, ſ' kterimi v' pregreſhni prijasnoſti shiví, véſte, de ſe nad njim, in njegovim shivljenjem ſoſédje pohujſhujejo, pa mu ne budite ſtuda nad njegovim pohujſhljivim obnaſhanjem, temuzh ga ſhe le hvalite, ſe s' njim prijasno pajdaſhite, in ga ſ' ſvojim perlisnjenim jesikam v' njegovim rasujsdanim shivljenji poterdujete. — Snano vam je, de ta ali ta ozhe sheno in otroke v' nemar púſha, de premoshenje sapravlja, in ſvoje delo opúſha, in deſlih ſte mu v' shlahti, ali pa njegovi ſoſebni prijatli, mu vender nizh ne rezhete, ampak ſ' ſvojim gerdim molzhanjem njegovo vedenje poterdujete, ali pa mu ſhe ſ' ſvojim ſvétam ali s' druſhino sapravljati pomagate. — Veſte, de ta ali ta mladenizh po krivih póti̇h hódi, v' dolshljive ali nevarne hiſhe sahája, in ſvojim ſtarſhem dnarje ſkrivej smika, pa ſte vender s' njim prijatel, hvalite njegovo rasujsdanoſt, ga v' nepoſhtene ſ-hóde ſpremljate in mu pomagate kraſti, sato de ſte njegove kraje (ukradeniga blagá) deleshni. —

O trinogi! pravi ſ. Avguſhtin, per premiſhljevanji tazih ljudí, vi ſte nevarniſhi ſvojimu blishnimu, kadar ſe mu perlisujete, kakor

njegovi nar hujſhi ſovrashniki, kadar ga preganjajo. Dvojni preganjavzi ſo ſilno nevarni, opravljivzi namrezh, in perlisovavzi; uni preganjajo zhednoſt s' saſmehovanjem, tí pa ſ' hvalo; uni utrudijo poterpeshljivoſt, tí pa ukradejo ponishnoſt; opravljivzov jesik je ojſtra pſhíza, ktera ráni; perlisovavzova hvala pa je olje greſhnikov; una bôde, ta pa kuſhuje; tode boljſhi ſta preganjavzova roka in opravljivzov jesik, kakor pa perlisovavzovo milovanje, in objémanje; ſladkazhevo kuſhevanje bolj ſhkoduje, kakor pa ſovrashnikovi udarki; sakaj? sato, odgovorí modri mosh: Zhe me ſovrashnik preganja, in opravljivez ob dobro imé perpravlja, samorem vender ſvojo véſt na prizho vseti, in ſe ſ' ſvojo nedolshnoſtjo tolashiti; zhe pa dovóljim, de ſe mi kdo perlisuje, takrat pa tudi moja véſt soper mene prizhuje.

II.

Kakſhin namén pa imajo perlisovavzi, lisúni, in ſladkazhi per ſvojih gerdih svijazhah? Le ſvoj laſtin dobizhek, le ſamoprid je perganjik njih ſladkanja, vzhaſih ſhe lisúni shelé tiſte ogoljſati in v' pogubljenje perpraviti, kterim ſe perlisujejo. Sato jih naſh svelizhar imenuje volkove v' ovzhjih oblazhilih, ker soper tiſte, kterim ſe perlisujejo, ſ' prav ponishno podóbo, in ſ' prijasnim govorjenjem divjajo, in ſe nad njimi snóſijo. Svojiga prida iſhejo; kakor bi ſe zhlovek, kteri perlisovanje poſluſha, rad na kviſhko vsdignil, takó bi perlisovavez pa

rad obogatel; uni bi rad imenitnifhi, ta pa dobizhljivfhi flushbo dobil, ker flehern fladkazh upa kaj od tega dobiti, kterimu kadilo hvale pridno sashiga. Ta-le nauk fi globoko vtìsnite: Kadar flifhite, de kdo moshá hvali, ki je v' vifoki flushbi, fi mifli te, de ga fkorej gotovo sato hvali, ker samore uni dobrote deliti, kterih bi bil perlisovavez rad deleshin. Zhe perlisovavez bolnika, kteri je savoljo fvoje ftarofti fítin, in savoljo fvoje bolesni zhmerin, vender pridno obifkuje, in je dolgo per njem, kteri zhaf bi lahko v' prijetnih drushbah v' fvoje vefelje obrazhal, sheli fkorej gotovo le to dofezhi, de bi kdej po njem kaj pojerbal. Zhe kdo mlado shénfko pogoftim obifkuje, ji tavshent prijetnih neumnoft perpoveduje, njeno lepoto hvali, vfe pertèrdi in hvali, kar ona rezhe in ftorí, zhe je lih fhe tako neumno in nerodno, tak zhlovek vfe to ftorí le savoljo fvojiga dobizhka, ni njeni refnizhni prijatel, ampak le sheli fvoj namen dofezhi, ne porajta, ali je ta perfhona hvaljena, ali ofsramotena, de le f' takim perlisovanjem njeni nizhemurnofti ftréshe, njeno ferzé v' péft dobí, in njeno framoshljivoft premaga. Ta je pravi namen fladkazheviga vedenja; nekaki dobizhek ali pa fpolnjènje kake hude ftrafti je nagib njegoviga govorjenja in djanja. — Is tega prav lahko fposnate, kako velik raslozhik je med namenam refnizhniga in med namenam lashniviga prijatla, ali perlisovavza. Refnizhni prijatel namrezh le nafhiga prida ifhe, perlisovavez pa nafh prid v' nemar pufti, in

le ſvojiga iſhe; nizh ne mara, zhe mí lih ob vſe ſvoje premoshenje, ob poſhtenje, in ob dobro imé pridemo; sadovoljin in veſél je, de le on od naſ dobí, kar je dobiti shelel. Kolika je pazh svęſtoba, ktero reſnizhin prijatel ſvojimu prijatlu ſkashe! Je li kaka nevarnoſt tako ſtraſhna, ali kaka neſrezha tako velika, de bi njegovo prijasnoſt rasderla? Ali ga mar sapuſtí, kadar njegov prijatel ob premoshenje, ali dobro imé pride? Ali mar ni svéſt tudi v' sanizhevanji? Vſe drugazhi ſe pa perlisovavez vede. Ta naſ sapuſtí, zhe ſe nam hudo godí, in zhe ſi ne upa nizh dobizhka per naſ ſtoriti. Perlisovavez ti bo tedaj vſo mogozho zhaſt ſkasoval, in ti svęſto ſtregel, dokler ſi v' taki imenitni ſlushbi, v' kteri mu samoreſh kaj pomagati; zhe ſi pa tako neſrezhin, de ob ſvojo ſlushbo prideſh, bo pa zhes-te godernjal, de mu niſi po saſlushenji poſtreshbe poplazhal, ſ' ktero ti je ſtregel; dokler ſi ſrezhin, te bo ſladkazh pridno obiſkoval; zhe pa v' neſrezho prideſh, v' kteri ne more nizh vezh od tebe upati, te bo pa kmalo posabil, vezh tędnov boſh ſam, in nikogar ne bo te tolashit, in ti v' neſrezhi pomagat. Dokler je dekliza v' zvetji ſvojiga shivljenja, dokler ni otamnjen njeni gladki, polni, in lepi obras in dokler njeno perljudno ali prijasno obnaſhanje ljudém dopade, bo ſhe smirej doſti prijatlov ali vſaj perlisovavzov iméla, kteri ji ſ' ſladkanjem, in perlisovanjem, ſ' hvalo, in s' darmí kratek zhaſ in veſelje delajo. Kadar ſe bodo pa navelizhali pregreſhne vſhezhnoſti, in proſtoſti,

ktero jim dovoli; kadar njena lepota mine, in ſe prijetnoſt sgubi, takrat jo sapuſté, jo sasmehujejo, ker ſe je s' njih govorjenjem dala premotiti, ſe pred drugimi bahajo, kako ſo jo premotili in premagali, in ſi v' ozhitnih ſ-hódih is njé norza delajo, sakaj? sato, ker niſo njeniga dobizhka, ampak le ſvojiga iſkali, in ker ga odſihmal nozhejo vezh per njej iſkati; sato od nje odſtopijo, in jim je malo mar sanjo, ali je hvaljena ali pa grajana, v' zhaſti ali pa v' oſramotenji.

Pa vender to bi ſe ſhe preterpélo, de bi le hudobija perlisovavzov viſheje ne raſtla; tode velikokrat taki ljudjé ſ' ſvojim ſladkanjem drusiga ne iſhejo, kakor neſrezhe in pogúbe ſvojiga blishnjiga! Joab ſe je Amasatu prav prijasno perkupoval; mu gre naproti, ga posdravi, ga imenuje ſvojiga brata, ga hozhe objeti, ga prime sa brado, in ſe dela, kakor de bi ga hotel kuſhniti, in takrat mu pa ta nesvéſtnik mèzh v' pèrſi saſadí. Kaj ne, l. p.! de ſtermitè nad to neuſmiljeno sgodbo; pa ne premiſlite, de ſe okrog vaſ ravno tako godí. Le bolj na tanjko poglejte, kaj ſe vſak dan okrog vaſ godí, in vidili bote, de nekteri ljudje ſ' ſvojim prav lepim unanjim bliſhem in obnaſhanjem, le ſvojo pregerdo nesveſtobo sakrivajo. Nekteri ljudje, ako hozhete, vam dajo ſhe toliko snamenj sveſtobe, prijasnoſti, in ljubesni; sunej vam jih ſhe vezh dajo, kakor pa jih shelitè; kaj pa bote pod tem unanjim lepim perlisovanjem naſhli? Nizh drusiga kakor lásh, svijazho in goljfijo; zhe vaſ kdo bolj ſ' hvalo

povikſhuje, bogateji je v' nesveſtobi in isdajbi; zhe vam raji kdo ſtreshe, bolj ſi pod rokó (to je, na ſkrivnim) persadeva, de bi vaſ ſpodkopal in v' neſrezho perpravil. Ker dan danaſhni shivé ljudjé, ki ſe snajo neisrezheno hliniti, ki ſe s' ſlehernim zhlovekam brátijo, in vender niſo nikomur brat ali prijatel; ki vſim ljudém varſtvo in pomozh obétajo, in vender vſakimu, zhe le morejo, ſkrivej ſhkodijejo; ki ſe hlinijo, de jim je naſha ſrezha bolj per ſerzu, kakor pa njih ſrezha, in ki ſi vender persadevajo, nam ſhkodovati; kadar ſi hozhemo kaj ſpomôzhi nam nalaſh sadrege na pot ſtavijo, in kar mi s' velikim trudam in delam ſosidamo, uni ſkrivej ſpodkopujejo, in poderajo. So nekteri ljudjé, ki tej ali tej déklizi ſ' perſégo obétajo, de jo bodo v' ſ. sakon vséli, pa vender drusiga ne shelé, kakor jo v' greh sapeljati, in ob dobro imé perpraviti. Tega mi ni tréba s' isgledi poterdovati, ſej morebite ſhe ſami prevezh véſte, in morebiti ſo nekteri med prizhijozhimi poſluſhavkami, ktere ſo bile tako ogoljſane in sapeljane.

Danaſ vam nizh vezh ne rezhem, kakor ſamo opominjam vaſ, de ſe tazih nevarnih ljudí, kakor ſo perlisovavzi, na vſo mozh ogibajte, ker ſo le gerdi goljufje, kteri le ſvoje ſrezhe, in morebiti ſhe vaſhe neſrezhe iſhejo. Ker je pa teshko hude namene ſposnati, ktere perlisovavzi v' ſerzu ſkrivajo, in nevarne sadrege sagledati, ktere nam ſtavijo, sato naſ tí, o Bog! uzhi, ker tí ſerzé in obiſti pregleduješh in vſe djanje v' nagibih vidiſh; daj nam mózh, ſpos-

nati svijazhe perlisovavzov, de ſe jih bomo varovali; daj nam tudi gnado, de ſe bomo té oſtudne pregrehe varovali. — Amen.

Oſmo nedeljo po Binkuſhtih.

Daj odgóvor od ſvojiga hiſhevanja. Luk. 16.

S' priliko danaſhniga ſvetiga evangelija naſ Jesuſ uzhí, de ſmo le hiſhniki tiſtih darov, ktere nam je uſmiljeni Bog dal, de nam Bog s' njimi hiſhevati in goſpodariti velí, in de ſmo nesvéſti in posabljivi na ſvojo dolshnoſt, zhe jih v' kaj drusiga, kakor v' boshjo zhaſt in v' ſvoje isvelizhanje obrazhamo.

Je bil neki bogat zhlovek, pravi Jesuſ, kteri je imel hiſhnika, in ta je bil obdolshen pred njim, kakor de bi bil sapravljal njegovo premoshenje. In ga je poklizal, ter mu je rekel: Káj to ſliſhim od tebe? Daj odgovor od ſvojiga hiſhevanja; (in zhe ſi mi reſ nesveſt) ne boſh mogel poſihmal vezh hiſhevati. Temu hiſhniku je laſtna véſt prizhala, de je ſvojimu goſpodu reſ nesvéſt, in de mu ne bo mogel dobriga odgóvora dati od ſvojiga hiſhevanja, torej je ſam per ſebi premiſhljeval, kaj mu bo po tem, ko bo od hiſhevanja od-

ſtavljen, ſtoriti, kaj pozhéti, de bi ſe preshivel? Tedaj ſe treh potov ſpomni, po kterih, bi ſe samogel prerediti, in ſizer pervizh, s' rokodelſtvam, namrezh ſ' kopanjem in s' obdelovanjem semlje; pa je mehkiga shivljenja vajen, sato mu ta pot ni vſheſh; *kopati ne morem*.

Drugizh bi ſe samogel prerediti, ko bi vbogajme proſil; pa je ſhe prevezh na-ſe dershal, tedaj mu tudi vbogajme proſiti ne dopade; *vbogajme proſiti ſe ſramujem*. Luk. 16, 3.

In sadnizh mu ſhe tretja pót pride na miſel, po kteri bi ſe samogel preſkerbeti; ker je namrezh denarje ſvojiga goſpoda per dolshnikih pobéral, je vſe dolshnike k' ſebi poklizal, in jim njih dolshne piſma smanjſhal. S' tem smanjſhanjem ſe je shelel s' dolshniki ſvojiga goſpoda poprijatliti, de bi ga is hvaleshnoſti v' ſvoje ſtanovanja vseli, kadar bo od hiſhevanja odſtavljen.

Goſpod je hvalil modroſt in prebriſnoſt tega nesveſtiga ſlushabnika, Jesuſ pa nam per tej priloshnoſti pové, de otrozi tega ſvetá v' ſvojih opravkih modrejſhi ravnajo, kakor pa otrozi luzhi v' rezheh, ki naſhe isvelizhanje sadénejo. Vèrh tega ſhe Jesuſ perdene, de je nar boljſhi, zhaſne darí, ki jih od previdnoſti boshje prejmemo, vbogajmé dajati, in s' njimi ſromakam pomagati, kteri nam bodo o ſvojim zhaſu veliko pomozh ſkasali, kadar bomo namrezh pred Jesuſov ſódni ſtol poklizani odgóvor dajat od vſiga, kar nam je bilo isrozheniga.

Preljubi poſluſhavzi! na ta odgóvor, in na to rajtingo vezhkrat miſlimo, ktero bomo

mogli kdej Bogu dati; veshkrat premislimo, kako smo dari obrazhali, ktere nam je boshja previdnost isrozhila, ker se nam kmalo, kakor evangeljskimu hishniku porêzhe: *Daj odgovor od svojiga hishevanja.*

Premishlujmo tedaj danas 1. *de je sosebna sodba*, per kteri mora zhlovek tanjko rajtingo dati, od vsiga, kar je dobriga, ki bi bil samogel storiti, opustil, in kar je hudiga storil.

Na dalej pa tudi 2. premislimo, *kaj nam je she sdaj v' shivljenji storiti, de bomo per posebni sodbi lahko obstali.*

I.

Gotova resniza je, de je memo splohne sodbe, per kteri bodo vsi ljudjé vsigá svetá ob enim sojeni, she posébna sodba, per kteri bo vsak zhlovek posebej prezej ko se is tega sveta lozhi, obsojen, ali se mu bo dobro ali hudo godilo.

Resnizhno in terdno je sklenjeno, de mora sleherni zhlovek umreti, potlej pa sojen biti. *Odlozheno je zhloveku enkrat umreti, potem pa sojenimu biti*, pravi s. Pavel. Hebr. 9, 27.

Vse, kar se s' zhlovekam godí, je v' tih besedah ob kratkim sapopadeno: Zhlovek *shiví, umerje*, in *je sojen.* Ta postava je sa vse ljudí terdna in nespremenljiva. ¿Smo rojeni de umerjemo; umerjemo, de smo sojeni; in ta sodba nas k' vezhni srezhi, ali pa vezhni nesrezhi obsódi. Per splohni sodbi bo lé ta sod-

ba, ki bo per posebni sodbi nad nami sklenjena, slovésno in ozhitno osnanjena.

Bog je isshtel nashe léta, in med tem shtevilam lét je eno léto odlozhil, ktero bo sa nas sadnje léto; v' sadnjim létu pa je odlozhen nash sadnji mesez, v' tem sadnjim meszu nash sadnji dan, in v' tem sadnjim dnevu tudi nasha sadnja ura, sa ktero sa nas ne bo nobeniga zhasa vezh.

Kristjani! kteri imate teshko vést v' svojim serzu, in ktere ta ubijavez sladkiga mirú smirej spremlja in strashi; greshniki! kteri she ne mislite svoje ljube pregrehe sapustiti, in se poboljshati, in kteri si smiraj le dolgo shivljenje obétate, rajtajte in shtejte, kakor koli hozhete, ta sadnji dan vashiga shivljenja s' svojo sadnjo uro bo vender le prishel; morebiti je she veliko blisheje vas, kakor pa mislite, in potlej ne bo ne vernila, ne upanja, ne hladíla. Vasha dusha bo prezej tisto minuto sojena, ko se od trupla odlózhi, in Bog bo na tisti stan, v' kakorshinim se bo is tega svetá lozhéla, velik sasnamek vezhnosti vtisnil, in tega sasnamka ne bodo isbrisale ne nebesa, ne semlja: *Po nashi smerti nihzhe nasaj ne pride, ker je sapezhateno.* Modrost. 2, 5.

O strashna minuta! na ktero pa tako malo porajtamo; tako kratka, pa vender tako dolga minta! ktera tako hitro mine, in tako strashne léta sa saboj perpélje! Kako se bo to tako strashno minuto s' nami godilo?

Pred sodnji stol Jesusa Kristusa pojdemo, de bomo odgovor dali od dobriga in hudiga,

kar ſmo ſtorili in opuſtili. *Vſi moramo raso-deti biti pred ſodnjim ſtolam Jesuſa Kriſtuſa,* *pravi* ſ. Pavel (2. Kor. 5, 10.) *de vſak prejme, kakor je v' ſvojim teleſu ſtoril, dobro ali hudo.*

Sazhnimo nar préd per dobrim kar ſmo od Boga prejeli. Prejeli ſmo pa darí natore ſrezhe in gnade, in od tih vſih bo treba od-govor dajati.

Natorni darovi sadénejo truplo in duſho. Kaj ſte ſ' ſvojim teleſam delali? ¿Ste zhaſtili ſvojiga ſtvarnika s' mozhjo in lepoto ſvojiga te-leſa? Ali ga niſte veliko vezh s' temi darmí shalili? In kako ſte ſ' ſvojo duſho ravnali, kte-ra ima toliko lepih laſtnoſt, in ki je po boshji podobi uſtvarjena? Kako ſte ſe ſvoje biſtre gla-ve, in ſvojiga snanja poſlushili? ¿Ste li ſveteji, ſte li bolj popolnama? ali pa ſte morebiti ſhe le rasujsdaniſhi in bolj nepopolnama? Tí, ljubi moj kriſtjan! ſi ſrezhin in ſi veliko premoshe-nja ali blaga ſkupej ſpravil, ali ſi pa vſe, kar imaſh, po pravizi perdobil? ¿Sodnik! kako opravljaſh ſvojo ſlushbo? Ali ſi po pravizi ſó-dil? Ali ſi ſkerbel po dolshnoſti sa ubóge, vdó-ve, ſiróte, in sapuſhene otroke? Ali ſi jim de-lal pravizo? Ali ſe niſi dal nikomur preproſi-ti? nikomur podkupiti? — Kupèz! kako ſi kup-zheval? ali niſi lagàl, goljfal, ali predrago pro-dajal? niſi ſlabih ali preleshanih rezhí, sa do-bre in nôve prodajal? Ti ſi morebiti po ſtar-ſhih ali shlahtnikih veliko poerbal, ali pa ſizer kako obogatel, kam ſi to bogaſtvo djal? Kaj dobriga ſi ſ' ſvojo ſrezho ſtoril? Ali ti ni bo-gaſtvo perloshnoſt in ſpodtiklej h' prevsetnoſti,

napuhu, bahanju, sapravljivosti in rasujsdanosti? Ali nisi tega, kar ti je zhes tvoje potrebne opravke ostalo, in kar bi bil imel med ubóge rasdeliti, sa neúmne rezhí isdajal in potratil? ¿Sveto pismo pravi: *Dajte ubogajmé, kar vam ostane*. Ali si ostanke svoje hishe delíl ubogim? Daj rajtingo od svojih prihodkov.

Sdaj se pa na *darí gnade* osrímo. Tukej se spomnite veliko svetih misel, dobriga navdihovanja, podúka, spóved, obhajíl, in veliko drusih darov boshjih, ktere ste prejeli; koliko je pazh kristjanov, kteri so od Boga veliko manj kakor vi, prejeli! In vender kaj dobriga ste s' vsimi tolikimi gnadami storili? Oh! moj Bog! koliko so pazh take sosebne gnade vredne! Ti preljubi isvelizhar, le sam ti to vesh, kteri si nam jih saslushil! Kakshin odgovor bo pa tudi mogel kristjan dati, kteri je sto talentov prejel? sakaj s' *darmí*, pravi s. Gregor, *raste rajtinga darov*. Zhe kdo vezh prejme, vézhi odgovor bo mogel dati. — Kristjan, kteri si tavshent talentov prejel, pa tudi po nemarnim sapravil, kakshin odgovor bosh dal Jesusu Kristusu, kadar ti bo svojo kri in svoje saslushenje ozhital? Kam se bosh podal, kadar ti porezhe: Nehvaleshni! nerodovitni vinograd! nerodovitno drevó! kaj bi bil jest she mogel sa tvoje isvelizhanje storiti, in nisim storil? Po pravizi sim smel upati, de bosh dober sad rodil, — in nisi ali zlo nizh, ali pa le slabo sadje rodil?

Zhe bo pa rajtinga she savoljo dobriga, kar smo prejeli, tako ojstra, in strashna, kako

ſtraſhna ſhe le bo savoljo hudiga, savoljo grehov, ktere ſmo ſtorili?

Odgóvora ne bomo od ſamih velikih, ſmertnih, in ſplohnih grehov dajeli. Vzhaſih pravite: *Niſim kradel, niſim nikogar ubil, niſim preſheſhtval.* Je she prav, de niſte tazih grehov dopernaſhali; pa ſo ſhe tudi drugi grehi, ktere boshja sapoved ravno tako prepoveduje, ako lih ſo ſkriti. Odgóvor bomo mogli dajati od hudih miſel nezhiſtoſti, savida, maſhevanjasheljnoſti, nevoſhljivoſti, goljufnoſti, v' ktere ſmo dovolili, *ker vpraſhalo ſe ne bo po miſlih greſhnika*, pravi ſ. piſmo.

Sdej gréhe le saporédama vidimo, takrat pa bomo vſe na enkrat vidili. Ko bi zhlovek le vſak teden tri grehe ſtoril, ſe mu jih leto in dan (to je, zelo leto) she ſto, ſheſt in petdeſet nabere, in v' deſetih letih vezh ko tavshent, in pet ſto. Taka ojſtra rajtinga je Davidu ſtrah delala. *Goſpod!* pravi David, *she od delezh ſi moje miſli vidil; veſh pot, po kteri ſim hodil, in ti ſi ſteso mojiga shivljenja sasnamoval.* Pſ. 138, 1. 2. Steso mojiga shivljenja pravim, to je, moje mladoſti, moje ſrednje ſtaroſti, in moje perletnoſti ali mojih ſivih let. Níti ſleherne ſtesé ſe bodo vidile, raslozhile, in ſhtéle; moj Bog! koliko ſhtevilo bo grehov?

Sdaj ſe greſhnik ſ' figovimi peréſi pokriva, takrat bo pa prasen, bo bres vſih isgovorov. Biſtre ozhí Jesuſa Kriſtuſa gredó na dno zhloveſhkiga ſerza, in vidijo vſe ſkrivnoſti naſhe veſtí, ktere bo naſh ſodnik ſodil.

Jesuſ je bil prizha tvojih nar bolj ſkritih kriviz, in on te bo savoljo njih ſodil. Je ſliſhal tvoje nevarne in pohujſhljive pogovore, in on te bo savoljo njih ſodil. Vidil je tvoje ſpletene svijazhe, in on te bo savoljo njih ſodil. Vidil je in ſhtel grenke ſolse, ktere ſi tí istlazhil ſvojim poſlam, podlóshnim in domazhim ſ' ſvojo terdobo, ſ' ſvojim ſovrashtvam, ſ' ſvojo prevsetnoſtjo, in s' ſvojo krivizo, — in Jesuſ te bo savoljo tih ſóls ſódil. *Po tvojih potih te bom ſodil, in ti vſe tvoje oſtudnoſti pred ozhí poſtavil*, pravi Goſpod. Jerem. 51, 36.

Ne le od ſvojih laſtnih, ampak tudi od ptujih grehov, kterih ſmo kaj deleshni, bomo odgóvor dajali. Ti ſi, poſtavim, uzhen beſédnik in rezheſh komú, ki te sa ſvèt vpraſha, de íma prav, okolih dobro véſh, de nima prav; tedaj ſi ti sazhétnik ob napzhnim zhaſu sazhete pravde, in ſi dolshan ſtorjeno ſhkodo poverniti; morebiti ſhe ſpovedniku niſi nizh od tega povedal, pa boſh mogel vender ravno od tega rajtingo dajati.

Oſhtír! ti dajeſh med boshjo ſlushbo vſakimu zhloveku jeſti in piti, ako lih zeſarſka poſtava to prepoveduje, in ob zhaſu boshje ſlushbe le bolnikam in popótnikam jeſti in piti dati dovóli; ti ſi predersin, posabiſh na ſvoje dolshnoſti, nepremiſhljenoſt marſikteriga zhloveka proſto in ozhitno podpéraſh, ker o ſvetim poſtnim zhaſu ſlehernimu zhloveku bres raslozhka prepovedane meſne jedi dajeſh; — lej, to ognuſhenje Goſpodovih prasnikov, in to pre-

lomljenje boshjih in zerkvênih sapoved bo tebi sarajtano, — Gospod bo svojo zhast od tebe terjal, — vse bo prishlo v' rajtingo, ktero bosh ti dajal.

Gospodarji in gospodinje! ob nedeljah niste ne greha, ne kaziga blapzhevskiga dela storili, pa ste perpustili, de so vashi posli ob nedeljah in sapovedanih prasnikih delali, in savoljo vashe lakomnosti svoje kershanske dolshnosti samudili; od tega bote ví odgovor dajali.

¿Starshi! Oh! koliko pregreh nad vami vidim, od kterih bote mogli rajtingo dati. Kolikokrat ste svojim otrokam skosi pèrste spregledali! kolikokrat jih niste po saslushenji strahovali! kolikokrat ste jih sami pohujshali! Marsikterim starshem bo Bog ravno tako, kakor velikimu duhovnu Helitu ozhital, rekozh: *Tí si svoja sinova bolj kakor mene zhastil.* Kralj. 1, 29. Posabljujmo svoje grehe, kakor jih hozhemo, perkrivajmo jih, kolikor je mogozhe, Jesus Kristus, pravo solnze pravize, jih bo vender le rasodel. *Tedaj bo na svitlobo djal*, pravi s. apostelj Pavel, *kar je bilo skritiga, in bo naklépe serz rasodel.* Kor. 4, 5.

Jesus sizer sdej nizh ne rezhe, temuzh le nashe grehe sapisuje; in to popisovanje se bo sodni dan perkasalo. S. Bernard pravi: Nasha vést so velike bukve, v' kterih so vse nashe dela sapisane; greshnik ima te bukve v' svojim shivljenji saperte; o smertni uri pa se mu bodo odperle; goljfije, krivize, nezhistosti, vse opushenje dobriga, vsi veliki in mali grehi, vse gerde nerodnosti, vse pregrehe, ktere je

greſhnik kdej ſtoril, pa jih ni v' sakramentu ſ. pokore opral, bodo kakor rabeljni soper greſhnika vſtale, in ga toshile: Hudobnesh! mu v' obras porekó, *hudobnesh! ali naſ posnáſh? Mé ſmo delo tvojih rók, nikdar te ne bomo sapuſtile; ſ' tabo gremo k' ſodbi.*

Doſti je she od rajtinge ktero bomo per poſébni ſodbi od ſvojih dél dajali. Sdej pa ſhe premiſlimo, kaj nam je she sdeji ſtoriti, de bomo per tej ojſtri ſodbi lahko obſtali.

II.

Deſlih bo poſébna ſodba ojſtra in ſtraſhna, ſe vender samoremo k' njej perpráviti, in ſtoriti, de nam bo ſodník dobrotljiv, in uſmiljen zhe le mí sdej ſami ſebe prav ſódimo. S. Bernard pravi: *Jeſt bom pred oblizhje jese boshje she kakor obſojenez priſhel, ne pa, de bi me ſhe le ſodili.* V' tej rezhi glejmo le danaſhniga evangeljſkiga hiſhnika, in poſnemajmo, kar nam v' ſvojim sadershanji dobriga kashe. Kaj je pa ta hiſhnik ſtoril? Gré ſam v' ſé, ſam ſebe premiſhljuje, in ker ſe kriviga najde, miſli, kako bi ſi ſhe pomagati samogel. *Hiſhnik pravi ſam per ſébi: Kaj mi je ſtoriti?* Luk. 16. S' njim vred ſposnajmo l. p.! de ſmo bili doſihmal ſlabi in krivizhni hiſhniki, in de ſmo od Bóga, od ſvojiga ſplohniga ozhéta in goſpóda prejéte darí po nemarnim sapravili. Sdihováje mu rezímo: Oh! Goſpod! kakó bi ſe mi néki godilo, ko bi tí od mene odgóvor ali rajtingo imeti hotel! Ne vedil bi

ti kaj odgovoriti, tumuzh tebe, svojiga velikiga sodnika, bi ponishno prosil, de imej poterpljenje, in usmiljenje s' mano! Usmili se me o Gospod! twoja neskonzhna milost je moje edino perbejshalishe! Ker mi she odlog in zhas dash, twoji pravizi sadosti storiti, sato me rassvetli, kaj mi je storiti, in daj mi mozh, sa moje nesvestobe pokoriti se, in jih pred tvojim svetim oblizhjem isbrisati.

Kadar evangeljski hishnik svojo neisrezheno revshino, slabost in nesmoshnost sposná, se ponisha; torej pravi: *Kopati ne morem, ubogajme prositi me je pa sram.*

Tukej sihém rezhi, de je evangeljski hishnik isgled, in podoba veliko greshnikov, kteri so v' notranjim svojiga serza savoljo rasujsdanosti svojiga pretezheniga shivljenja slo omesheni in ganjeni; pa ne morejo teshkih in ojstrih spokornih del delati.

Hozhemo li take greshnike bres pomozhi in bres upanja sapustiti? tega nas Bog vari! Bog je sama dobrota, in bo vsim usmiljenje skasal, kteri se k' njemu resnizhno spreobernejo, in ga is vsiga serza ishejo. Zhe taki greshniki res ne morejo vse ojstrosti in grenkote pokore prestati, Bog tudi tega od njih ne bo terjal. Kaj vam je tedaj takim spokornikam storiti? To-le: Ker ne morete pokore mozhnih ljudi prestati, pa vsaj pokoro slabejshih ljudi delajte; voljno terpite krishe, britkosti in nadloge, kterih je poln svét. Séj je dobrota boshja, kakor pravijo zerkveni uzheniki, tako velika, de samoremo, verh pokoril, ktere si ali

ſamí naloshimò, ali pa ktere ſe nam per ſpovedi naloshé, ſhe tudi ſ' ponishnim ſprejemanjem nadlog, britkoſt, sopernoſt, bolésen, in drusih ſtiſk, ktere nam boshja previdnoſt poſhilja, sa ſvoje grehe sadoſtovati. Kako mozhan je ta perpomozhek sdej v' tih nadloshnih zhaſih, v' kterih ſe nadloge she toliko zhaſa na naſ islivajo; sdej marſikdo vidi, kakor nekdaj Job, porozhnika sa porozhnikam priti, kteri mu novo neſrezho osnani.

Hiſhnik, kteri je ſ' premoshenjem ſvojiga goſpoda ſlabo goſpodaril, ſi ſhe persadeva v' prihodnji zhaſ ſi dobre prijatle ſtoriti, ter dolshnikam ſvojiga goſpoda dovóli velik odpuſtik na dolgu, de bi ga potlej, ko mu bo hiſhevanje odvseto, is hvaleshnoſti v' ſvoje hiſhe vseli. In jeſt pa, pravi Jesuſ Kriſtuſ, jeſt vam rezhem, ſtorite ſi ſ' goljufnim ali sapeljivim blagam prijatle, de vaſ bodo, kadar obnemagate, v' vezhne ſtanovanja vseli. Zhe ſte dobroto boshjo napak obrazhali, jo sdej prav obrazhajte, torej ſi ſ' premoshenjem, ktero ſte morebiti po krivizhni poti dobili, per Bogu prijatle delajte. Prezej povernite ſtorjeno krivizo; — dajajte vbogajme; reveshe ſi miſlite kakor ſvoje prijatle in varhe per Bogu; nikar jih od ſebe ne goníte; snano vam bódi, de bolj sa-ſe kakor pa sanje ſkerbitè, kadar jim kaj dobriga ſtoritè. Réveshim, kterim vbogajmé dajete, ſo tako rekozh dobra njiva, ktero obdelujete, in ktera vam bo kdej ſtoterni ſad rodila.

Torej potolasheni boditi, l. p.! ljubite ſromake, pomagajte jim, bodite jim prijatli, in

v' njih nesrezhi jih nikar ne sapushajte; kadar ví obnemagate, vas bodo oni podpérali, in vas v' vezhne stanovanja peljali. *Delaj si prijatle s' sapeljivim mamonam* (bogastvam) *de vas, kadar obnemagate, vsamejo v' vezhne stanovalisha.*

Krivizhni hishnik je sadnizh svoje shivljenje spreobernil; ker se je slo sadolshil, je dobro vedil, de ga berashka paliza zhaka, ako svoje sapravljivosti ne sapusti. Tudi mí moramo sato skerbeti, de se v' resnizi poboljshamo. Ta je sadnji perpomozhek, kteriga vam sploh svétujem, bres kteriga vam vsi drugi perpomozhki nizh ne sdajo. —

Sadnizh, ljubesnjivi poslushavzi! bo prishla ura, o kteri bo Bog sa vse nashe dela od nas rajtingo terjal, — in ta ura she ní vezh tako dalezh od nas, kakor mí mislimo; — kmalo bo bila, in porezhe se nam: *Ta je sadnja ura.* ¿Sekíra je she na drevó nastavljena, in kmalo bomo tistiga glas slishali, kteri nad vsimi minutami nashiga shivljenja zhuje, in kteri porezhe: *Posékaj drevó, okléſti veje, otrési sadje; lózhi tega zhloveka od njegoviga mesëniga veselja, od njegove zhasti, od njegoviga blaga.*

Greshniki! skerbite sa-se, dokler she ni ta sodba nad vami spolnjena! — Rezíte sami sebi: *Kako bi si upal zhlovek, ki je ves s' grehi obloshen, pred neskonzhno svetiga Boga iti?* Pa vender saupanja ne sgubite, zhe so lih vashi grehi she tako veliki; — she sija sharek upanja, korenina je sato she v' tleh pushena,

de ſe bo vidilo, kako in kakſhin ſad bo pognala; torej greſhniki in greſhnize! ubogajte ſvèt, kteriga je prerok Danijel kralju Nabuhodónosorju dal: Ismíte ſvoje grehe s' vbogajmé dajanjem. in ſvoje krivize poravnajte s' uſmiljenjem do ubósih. Nizh sa-ſe ne perhraníte, sato de vam bo ſadnik miloſtliv.

Zhe je treba hude navade satreti, sapuſtíte pregreſhne perloshnoſti, in na vſo mózh ſe greha varite! — Zhe je treba ſovrashniku odpuſtiti, kteri vam je per ſleherni priloshnoſti ſhkodoval, in vaſ jesíl, perſílite ſe, in odpuſtíte mu is vſiga ſvojiga ſerza! Zhe je treba kake denarje, ki niſo vaſhi, poverniti, jih prezej in sveſto povernite! oh kratkim, na vſo mozh ſi persadevajte, de bota boshjo pravizo potolashili!

Kaj ko bi pazh moje danaſhnje govorjenje vſe moje prizhijozhe poſluſhavze ſ' takimi miſlimi navdalo, ſ' kakorſhnimi je bil ſ. apoſtelj Pavel napolnjen, kadar je v' Rimu Judam od ſvoje vere rajtingo dajal rekozh: Moji bratje! ker ſim prepriz̧han od reſnizhnoſti naſhe vere, ker me je ſtrah pred boshjo ſodbo preſunil, in ker me upanje vſtajenja poterduje, sato ſi neprenehama persadévam ſvojo véſt zhiſto, in bres madesha pred Bogam in pred ljudmí ohraniti. — Kaj ko bi pazh mí, l. p.! ne odlaſhali, ſe ſ' takimi miſlami navdati! smirej shivímo v' zbujezhnoſti in v' ſvetim boshjim ſtrahu! zhe ſvoje shivljenje po poſtavi boshji ravnamo, naſ bodo te miſli ſpodbadale neprenéhama brumno, pravizhno, bogabojézhe in ſveto shiveti;

zhe ſmo pa po nesrezhi doſibmal hudobno shivéli, naſ bo pa poſtava perganjala, vredin ſad pokore roditi, kteri bo jéso boshjo potolashil, in ſtoril, de bomo pred tiſtim ſodnikam gnado naſhli, kteriga ſe ob zhaſu ſvojiga lozhenja is tega ſveta nihzhe ogniti ne more. — Nebeſhki Ozhe! perpelji naſ vſe na tvojo pót nasaj; daj nam zhutiti ſladkoſt tvoje poſtave! vſe naſ k' ſebi potégni! in daj nam, de bomo kdej vſi pred tvojim oblizhjem gnado, in uſmiljenje naſhli; — ta je gorézha proſhnja tvojih otrok, — uſliſhi naſ! — sa to té proſimo po Jesuſu Kriſtuſu! — Amen.

Devéto nedéljo po Binkuſhtih.

Ko ſe je Jesuſ perblishal Jerusalemu, in je méſto uglédal, ſe je sjókal nad njim. Luk. 19, 41.

Ljubesen je nar imenitniſhi sapoved v' poſtavi. Ljubesen do Boga je perva sapoved. Ljubesen do blishnjiga je druga sapoved in pervi enaka. V' tih dvéh sapovedih, pravi Jesuſ Kriſtuſ, je vſa poſtava, in vſe, kar ſo preroki uzhili. Ljubesen do Boga ſe rasodeva ſ' ſpolnjenjem njegovih sapoved; ljubesen do blishniga pa ſ' tem, de ſvojimu bratu dobro ſtorimò,

mu v' potrébi pomagamo, in zhe mu pomagati ne moremo, de ſe nam vſaj ſmili, in ga pomilujemo. Kdor blishnimu v' potrebi in ſili ne pomaga, desliħ bi mu lahko pomagal, slo gréſhí, ker sa nar imenitniſhi sapoved ne mara. Kdor je pa ſhe tako terdiga ſerza, de ſe mu terpézhi zhlovek nizh ne ſmili, ampak do ga ſhe v' ſili sanizhuje, in ſe nad njegovo neſrezho ſkrivaj veſelí, tak zhlovek ſhe bolj greſhí, ker nima kerſhanſke ljubesni, in je vſo zhlovézhnoſt satajil. To pregreho imenujemo slorádoſt ali ſhkodosheljnoſt; ta pregréha je neisrezheno gerdo, in oſtudna, in ſe nikakor ne ſpodóbi nobenimu zhloveku, ſhe manj pa kriſtjanu.

Zhes to pregrého, *zhes ſhkodosheljnoſt* bom danaſ govóril, in vaſ s' Jesuſovim isgledam, kteri ſe je nad neſrezhnim Jerusalemſkim méſtam jókal, k' uſmiljenju do neſrezhnih ljudí ſpodbadal. Prédin sazhnem, ſe perpravite.

*

* *

Jesuſ ſe je nad Jerusalemam jokal, pa sakaj? ſej nam ſam v' ſ. evangelii povė, rekozh: *Priſhli bodo dnevi nad té, in tvoji ſovrashniki te bodo obdali s' saſipam, in te oblegli, in ſtiſkali, od vſih ſtraní, in bodo v' tla pomandrali tebe in tvoje otroke v' tebi, in ne bodo puſtili v' tebi kamna na kamnu, sato ko niſi ſposnala zhaſa ſvojiga obiſkovanja.*

Kar Jesuſ tukej prerokuje in objokuje, ſe je okoli trideſet lét posneje do tanziga ſpolnilo. Rimſki vójvoda Tit (ali Titus) perdere ſ' ſtraſhno vojſko pred meſto Jerusalem, in ga okrog in okrog s' saſipam in globokim grab-

nam okléne, de ne more nihzhe va-nj, ne is njega. In od tega zhaſa ſo ſe v' Jerusalemu ſtraſhne rezhí godile. Obléſheni Judje ſo ſe med ſaboj rasperli in rasdelili, ter ſe ſami med ſaboj neuſmiljeno moríli. Tolika lákota je bila v' meſtu, de ſo ſtarſhi otrokam, otrozi pa ſtarſhem shivesh po ſili jemali, de ſo matere (kar ſe doſihmal ni nikdar ſliſhalo) ſvoje laſtne otroke morile in jedile, in de ſo bile ulize ali gáſe s' mertvimi trupli ljudí napolnjene, kteri ſo lákote umerli. Terdovratnoſt Judov je Rimljane, njih ſovrashníke, tako rasſerdila, de ſo veliko Judov, ki ſo is meſta sbejshali, pred obléshenim meſtam shive prerésovali in krishali. Meſto je bilo okoli pét meſzov obléſheno, in v' tem zhaſu je bilo ſto távshent Judov ob shivljenje priſhlo. Kadar ſo Rimljani Jude premagali, in v' meſto priſhli, ſo vezh tavshent vjetih Judov divjim sverínam jeſti dali. In potlej ſo vſe osidje poderli, de ni ne v' meſtu, ne v' tempeljnu kamen na kamnu oſtal, kteri bi ne bil nizh prevaljen. Piſávez Judovſkih sgódeb, kteri je o tiſtim zhaſu shivel, in kteri je ſ' ſvojimi ozhmí videl, kako shaloſtno ſe je v' tej vojſki godílo, pravi, de ſhe ní nikoli nobeniga meſta taka neſrezha sadéla. Jesuſ, kteri je to neisrezheno neſrezho, kakor ſhtrafingo nevere in hudobije Judovſkiga ljudſtva, popréd vedil, ſe danaſ joka nad tem neſrezhnim meſtam, in ſerzhno shelí, de bi she vſaj danaſ Judje ſposnanali, in ſami v' ſé ſhli, de bi jih tolika neſrezha ne sadela.

Preljubi posłushavzi! té Jesusove solzé so berhke, prelépe, in zhastitljive; so snamenje shlahtniga serza, velikodushnosti, in serzhne ljubesni do blishniga! Lepo, in shlahtno se nam sdí, zhe komú nesrezha tazih ljudí k' serzu gré, kterih ne posna, in s' kterimi ni v' noheni savési. Zhastimò in ljúbimo zhloveka, kteri s' jokajozhimi jóka. She shlahtneji pa sta njegovo serze in njegova zhednost, in she bolj ga zhastimò in ljúbimo, zhe se zlo s' svojim jokajozhim sovrashnikam joka, kteri ga shali, preganja, in na vso mozh spodkopuje. In Jesus se je jokal nad nesrezho svojih nar hujshih sovrashnikov; jokal se je nad Jerusalemljani, kteri so ga she dolgo sovrashili, pregreho na pregreho nakladali, ga ob dobro imé perpravljali, in zhernili, in kteri ga hozhejo ravno sdej kakor hudodelnika tepsti, gerdo sanizhevati, in sadnizh sanizhljive in britke smerti na krishi umoriti. Té in take Jude je Jesus miloval, se mu neisrezheno smilijo, in se nad njimi milo joka savoljo nesrezhe, ktera jih bo she le kdej sadéla. Lejte tukej neisrezheno shlatno dushno lastnost, prelépo Jesusovo serzé, ktero je polno odkritoserzhne, resnizhne velike, in vse ljudí obsegajozhe ljubesni do blishniga.

Per tej priloshnosti l. p.! samí sebe vprashajte, ako se tudi ví jokate, kadar vashiga sovrashnika kaka nesrezha sadéne; zhe postavim, sovrashnik vam jamo koplje, pa sam va-njo pade? Vash sósed vas sovráshi, in vam veliko sopernost napravi, in sdaj ga is hishe isshenó,

velika ſhkoda ſe mu sgodí, in per drusih ljudéh mora ſtanovanja iſkati. Zhlovek, kteri je taziga rokodelſtva, kakorſhniga ſte ví, vam smiram na vratu ſedí, vam délo is rók jemlje, in vam per rokodelſtu in saſlushku ſhkodije; in sdej je po neſrezhi ob vſe ſvoje premoshenje priſhel, in ne more ſi' ſ' ſvojim delam vezh pomagati ali smozhi. Mladenezh ſe hozhe vaſhiga rokodelſtva uzhiti, ví mu branite, pa ſe vender bojitè, de bi ſe ga ne nauzhil; in sdej ſo ga v' vojaſhki ali ſoldaſhki ſtan vseli, kjer od shaloſti koperní. Dekliza je druge dekleta smirej hudo natolzovala, in ſ' ſvojim nepremiſhljenim govorjenjem ob dobro imé perpravljala; in sdej je pa ſirota ſama neſrezhna, in je priſhla ob poſhtenje. Paſtopazh, kteri je na beraſhko palzo priſhel, vaſ je okradel, in vam veliko ſhkodo ſtoril; in sdej je ſiromak v' jezhi sapert, in bo morebiti polovizo ſvojiga shivljenja v' njej sdihoval. Po pravizi mi povejte, ali ſe jokate nad takimi neſrezhnimi ljudmí? Vam gré njih neſrezha k' ſerzu? ali ſe vam kaj ſmilijo, de ſo v' tako neſrezho sabredli? Ali vaſ na ſkrivnim ne veſelí, de ſo vaſhi ſovrashniki tako slo ponishani? — Tukej lih nozhem vaſh ſodník biti, in vaſ nózhem ſoditi, pa le ſami ſebe vpraſhajte, vaſha véſt vam bo she po pravizi odgovorila. Tudi raji od vaſ dobro upam in miſlim; pa to je vender le gotovo, de je veliko tazih ſhkodosheljnih ljudí, kteri imajo veſelje nad ljudſko neſrezho, in kteri ſerzama radi vidijo, de ſe njih ſovrashniku hudo godí.

Grefhniki! kteri samorete tako peklénfko vefeljé nad nefrezho fvojiga fovrashnika imeti, osrite fe na Jesufa Kriftufa. Kdo ima huji fovrashnike, kakor jih je Jesuf Kriftuf nad Jerusalemljani imel? ali fe ga nifo na nar bolj obzhutljivi ftrani lotíli? Ali nifo bili njegovi ubijavzi? Ali nifo lih tuhtali, kako bi ga po neufmiljeni fmerti is tega fvetá fpravili? Pa Jesuf fe vender nad njimi joka, kadar fe njih pogímbe fpomni. Judje fvoje nefrezhe fhe ne zhutijo, jih ima fhe le zhes tridefet lét zadeti, pa vender she ta mifel, de jih bo nefrezha kdej sadelá, Jesufa slo gáne, in fe milo nad njimi joka.

Pa porezhete: Hudóbin zhlovek je pazh vrédin fhtrafinge in ftrahovanja; zhe kdo fvojiga blishniga fovrashi, pazh saflushi, de fe mu fovrashtvo f' fovrashtvam povrazhuje. — To sna fizer ref biti, pa savoljo tega, ker je kdo fhtrafinge vredin, fe vender le ne fmemo vefeliti nad nefrezho in fhkodo fvojiga blishniga. Kdo je vezhi fhtrafingo saflushil, kakor Jerusalemljani? neisrezheno pravizhno je bilo, de fo bili fhtrafani, in Jesuf je tudi njih fhtrafingo perpuftil; pa fe je vender ní vefelil, temuzh to nefrezhno mefto fe mu je fmililo, in Jesuf je ferzhno shelel, de bi bili Judje v' fé fhli, in fe fvoje pogimbe ognili. O! vtifnimo fi vfi ta rasgled globoko v' ferzé, de ne bomo nikomur, tudi nar hujimu fovrashniku, fhkode ali nefrezhe pervofhili. Ker fhkodosheljnoft je filno gerda in oftudna pregreha, ktera fleherniga zhloveka pofebno pa kriftjana neisrezheno onezháfti ali v' nezhaft perpravi. Kdor fe samore

veſeliti, kadar ſe komu, bodſi nar huji ſovrashnik, hudo godí, ta rasodeva oſtudno ſerzé, in satají shlahtni obzhutlej uſmiljenja, kteriga je ſtvarnik vſakimu zhloveku v' ſerze djal, in kteri ſe prezej obudí, de le zhlovek ſvojiga blishniga terpeti vidi. Per ſhkodosheljnimu zhloveku je ta obzhutlej sagúljen, in ſe nizh vezh ne zbuti. Sato tak zhlovek ní tako shlahtin, kakor ſo drugi ljudjé, ker mu tega obzhutleja manjka, ki zhloveka tako shlahtní, temuzh je sanizhljiv ſlushnik ſvoje ſpazhenoſti, ker ſe ondi veſelí, kjer drugi ljudjé shalújejo, in ker ſe ondi ſméja, kjer ſe drugi jokajo.

Shkodosheljnik da nasnanje, de ima sanizhljivo duſho, de maſhevanje v' ſerzu kuha, de bi ſe nad ſovrashnikam rad maſheval, de ſe pa ne upa, ali pa ſe ne more maſhevati, torej she vſaj to majhno veſelje sa dobro vsame, ktero obzhuti nad neſrezho ſvojiga ſovrashnika. Ali pa da nasnanje, de v' njem nevoſhljivoſt in savid goſpodujeta, de ſrezho ſvojiga blishniga smirej s' nevoſhljivim ozheſam gleda, in ſe sato sdaj veſelí, de njegov ſovrashnik ní vezh ſrezhin. Obdvoje je gerdo, in kashe ſprideniga in hudobniga zhloveka. In kjé pa ima tak ſhkodosheljnik kerſhanſko ljubesen? Kriſtjan mora ſvojiga blishnjiga kakor ſam ſebe ljubiti. Ali pa ljubiſh ſvojiga blishniga, zhe mu hudo voſhiſh, in ſe veſeliſh, kadar ga neſrezha sadéne? Pa praviſh: Sato mu neſrezho pervóſhin, ker je moj ſovrashnik. — Ali pa ne pravi Jesuſ Kriſtuſ: *Ljubíte ſvoje ſovrashnike, dobro jim ſtoríte, ki vaſ rasnaſhajo, in preganjajo, de*

bote otrozi ſvojiga nebeſhkiga ozheta, kteri ſólnze daja dobrim in hudobnim, in desh poſhilja pravizhnim in krivizhnim? Zhe pa le tiſte ljubite, kteri vaſ ljubijo, kakſhino plazhilo ſi bote sa to saſlushili? Ne ſtoré li tega tudi zolnarji, ali ozhitni greſhniki? In zhe le ſvoje brate posdravljate, kaj nek ſoſebniga ſtoritè? Kaj ne ſtoré tega tudi neverniki? Bodite tedaj popolnama, kakor je vaſh nebeſhki Ozhe popolnama. Ali mar naſhiga Ozheta v' nebeſih veselí, kadar ſe nam hudó godí? Ali ſe ne ſtorí zhlovek boshji volji naſproti neſrezhniga? Ali Bog ne daja ſhe tako velikim greſhnikam jedí in pijazhe, sdravja in ſrezhe, in zhaſa in gnade k' poboljſhanju? Ali ni ſvojiga edinorojeniga ſina sa naſ dal, de bi bili mi vſi v' njem ſrezhni?

Sato dajte ljubesni do ſleherniga zhloveka proſtor l. p.! Nikar ſe drugih ljudí neſrezhe ne veselíte, ko bi lih neſrezha vaſhiga nar vezhiga ſovrashnika sadéla. Ne povrazhujte hudiga ſ' hudim, temuzh premagajte hudo s' dobrim. Kadar je vaſh ſovrashnik v' nadlogi, pomagajte mu, zhe mu le morete; zhe mu pa pomagati ne morete, ga pa vſaj milovajte, in naj ſe vam ſmili. Kadar bote ſkuſhani nad ptujo neſrezho dopadenje imeti, ſe ſpomnite Jesuſoviga nauka: *kar hozhete, de bi drugi ljudjé vam ſtorili, tudi vi njim ſtorite.* Miſlite ſami ſebe v' taki nadlogi, kakorſhna je vaſhiga ſovrashnika sadéla, in vpraſhajte ſami ſebe: Ko bi ta neſrezha mene sadéla, in ljudjé bi mi jo perveſhili, kako bi mi to djalo? in kako bi mi bilo

per ferzu, ko bi fi ſhe v' nefrezhi is mene nor- za delali? Kaj ne, de bi mi hudo djalo? Kaj jeſt shelím od drugih ljudí, kadar me kaka ne- ſrezha sadené? Shelím, de bi mi is nefrezhe pomagali, ali pa vſaj de bi me milovali. — Ta ſpominj vaſ bo ſ' ſtudam nad ſhkodoshelj- noſtjo navdal, in vaſhe ferzé k' ljubesni ſpod- badal, de bóte terpinzam, kjer bote mogli, ra- di pomagali, takrat pa jih vſaj milovali, kadar jim pomagati ne bóte mogli. Tako l. p.! bo- te po zhlóveſhko in po kerſhanſko ravnali, in bote Bogú in ljudem vſhezh, in kadar bo- te v' kako nadlogo priſhli, bote losheje ſmeli upati pomózhi od Boga in od ljudí. — Amen.

Deſetó nedeljo po Binkuſhtih.

Bog! zahvalim te, de niſim kakor drugi ljudjé, rasbojniki, krivizhniki, preſheſhtniki, ali kakor ta zolnar. Luk. 18, 11.

Deſlih ſo krive ſodbe predèrsne, in deſlih ſe ljudém nad njimi ſtúdi, je vender doſti kriſtjanov, kteri krive ſodbe pogoſtó ſklépajo. V' ozhéſu ſvojiga brata nar manjſhi pesdir vi- dijo, v' ſvojim ozheſu pa ſhe bruna ne vidijo. To nam ſprizhuje Farisej, od kteriga danaſhni ſ. evangeli govorí. Ta predersnesh je bil ne-

prenefno in neisrezheno slo prevsetin, pa je vender febe pravizhniga delal, vfi drugi ljudjé fo fe mu pa veliki grefhniki sdéli. Boga hvali, de ni rasbojnik, ne krivizhnik, ne prefhefhtnik; in ker nekiga zolnarja sagleda, kteri je na fvoje pèrfi terkal, ter Boga sa odpufhenje fvojih grehov profil, je jél tudi tega pregrefhno glodati. Mifli fi tega zolnarja kakor veliko pofhaft hudobije, deflih je bil savoljo fvoje refnizhne ferzhne shaloſti nad grehi pred Bogam opravizhen, ker nam fam Jesuf pové, de je ta zolnar fhel opravizhen v' fvojo hifho; uniga, prevsetniga fariseja, pa je Bog savergel.

Lejte! l. p.! ta je bila fhtrafinga tiftiga prevsetniga fariseja, in ravno to je fhe dan danafhni fhtrafinga tiftih kriftjanov, kteri fvojih ozhí ne na-fe, ampak le na fvojiga blishniga obrazhajo, de ga predersno in po krivim fodijo. Nad takimi kriftjaní fe Bogu graja, in po pravizi jih od febe savershe.

Ali fte flifhale, vé predersne dufhe! ktere fleherniga zhloveka presaupno fodite, in fe f' tem pregrefhitè nad boshjo sapovedjo, in nad ljubesnijo do blishniga. Vafha praviza, na ktero toliko saupate, je oftudnoft v' boshjih ozhéh. Ravno ta predersnoft, f' ktero vfe prefojujete, satéra dobro, ker miflite nad fabo imeti. Ko bi fe lih nobeniga drusiga greha krivih ne vedili, bi vaf she fame vafhe krive fodbe vezhno pogubile, ker fe s' njimi hudo pregrefhite. Od tega vaf bom sdaj preprizhal, ker vam bom pred ozhí poftavil, *de f' krivimi fodbami vfe poftave umnofti in fpodóbnofti prelomljujete.*

Pervizh prelomſte poſtave umnoſti ali umétnoſti, ker zhes ſvojiga blishniga bres usrokov, in bres vſiga preiſkovanja ſodite. Drugizh prelomite poſtave ſpodobnoſti, ker is ſvoje mozhí, bres pravizhne oblaſti ſvojiga blishnjiga ſodite.

I.

¿Sodba ſe slo lózhi od ſúma, dosdevanja, ali natólzovanja; kadar ſúmim ali kadar ſe mi dosdéva, ſe ſhe na nobeno ſtran ne nagnem, ſhe nizh ne rasſódim, temuzh ſim ſhe med ſvojimi miſlami rasdeljèn; per ſodbi pa she raslózhim, in ſklenem, kam ſe bom nagnil, in kaj bom od koga miſlil, in zhe zhes koga ſodbo ſklenem, in ga sa hudobniga ſhtéjem bres sadoſtniga preiſkanja, in bres praviga usroka, takrat predèrsno ſódim, takrat krivo ſodbo ſtorím.

Danaſ tedaj ne govorím od ſúma, od prasnih dosdevkov, ali od natólzovanja, deſlih ſe moramo tudi tih grehov varovati, ker tudi ti vezhi del blishnimu ſhkodijejo, in blishno perloshnoſt k' krivim ſodbam dajejo.

Sdej ſo le moje shelje, vaſhe ſodbe popraviti, de ne bote shivljenja in sadershanja ſvojiga blishniga predersno, in krivo ſodili. Ker ta pregreha je med kriſtjani slo v' navadi; nekteri ſvojiga blishniga povſod preſojujejo, in ſizer ali bres vſiga, ali pa vſaj bres praviga usroka. Obákrat ſe pregreſhé nad poſtavami umnoſti ali umetnoſti. To rezh vam moram bolj na tanjko rasloshiti.

Kadar vaſ próſim, krivih ſodeb sdershati ſe, vam ne velím pregrehe hvaliti; she ſame ſenze greha ſe moramo uſtraſhiti; per ozhitnih pregrehah tedaj ne ſódimo predersno, ako lih greſhnika sa greſhnika ſhtejemo. Jeſt vam hozhem le to rêzhi, de ſe varite bres usroka ſoditi, in de ne ſmete taziga zhloveka sa greſhnika ſhteti, od kteriga niſte preprizhani. de je reſ greſhnik.

Le nikar ne miſlite, de ſte v' tej rezhi nedolshni, ſizer bi vam véſt sopergovorila. Vzhaſih nar hudobniſhi greſhnike per miru puſtitè, in ſe kaziga ſkritiga greſhnika lotite, ali pa ſi ga ſhe le ſamí per ſebi satò greſhnika miſlite, de vſo hudobo ſvoje gráje na-nj islijete.

Kakſhino pregreho pa je ſtoril ta zhlovek kteriga ví hinavſkiga fariseja imenujete? Na kaj sidate ſvojo ſodbo zhes-nj? Sunej vidite nad njim, de je poſhten in ponishin v' govorjenji, reſnizhin v' djanji, in de po ſ. evangelii shiví; njegove notranjſhine pa ne posnate, ker je njegovo ſerzé sapert bresden kteriga ſam Bog posna. Morebiti sidate ſvojo ſodbo na nekako unanje obnaſhanje ali vedenje ſvojiga blishnjiga, ktero vam ni prav vſhezh? Ali pa ker nima doſti ojſtriga in biſtriga pogleda? ta ni pravi usrok, ga hudo ſoditi! Kaj ne veſte, de ozhí velikokrat goljfajo? Kaj vam je neanano, de ſe marſikteri greſhnik pod plajſhem ſvetoſti perkriva? Tudi poboshin zhlovek ſe vſelej ne kashe ozhitno poboshniga; velikokrat ſe na ſkrivnim póſti, in ſvoje meſó táre, deſlih je sunej veſeliga obrasa; bojí ſe namrezh nizhemurne zhloveſh-

ke hvale, sato hozhe le Boga sa prizho ſvojih zhednoſt imeti.

Sakaj vender ménite, de je vaſh brat greſhnik? Morebiti savoljo njegovih pretezhénih ſlaboſt? Ali pa mora greſhnik, smirej greſhnik oſtati? Kaj ſe noben greſhnik ne ſpreoberne? Sakaj miſlite, de je vaſh blishni terdovratin greſhnik, deſlih nad njim vidite vſe snamenja popolnama ſpreobernjenja?

Ali ga sato greſhnika ſódite, ker ljudje tako od njega govoré? Od kod ſte pa isvedili tako govorjenje? Morebiti po savidnim zhloveku, po njegovim hudim in ozhitním ſovrashniku, po snanim opravljivzu, kteri je she ſto drusih ljudí ob dobro imé perpravil; in na beſede tazih ljudí ſe hozhete sanaſhati? po govorjenji tazih shlobúder bote ſvojiga blishniga ſodili? — Pa pravite: „Sej tudi poboshni ljudje od njega govoré, in sdihujejo nad njim. — Kjé ſo pa tiſti poboshni ljudjé? morebiti ſo tiſti ſvetohlínzi, kteri ſi ojſtro obſojenje ſvojiga blishniga v' zhednoſt sarajtujejo, in ménijo Bogu veliko zhaſt ſkasovati, kadar s' videsam milovanja dobro imé ſvojiga brata ſpodkopujejo? Morebiti ſo tiſti poboshni hinavzi, kteri naſhimu svelizharju nar ſvetejſhi dela v' greh sarajtujejo, in ga greſhnika sato imenujejo, ker s' greſhniki ſèmtertje hódi, in jé?

Reſnizhno poboshin kriſtjan od ſvojiga blishniga nerad kaj hudiga verjame, ſhe neraji pa kaj hudiga zhes-nj rasnaſha, ker vé, koliko rezhi ſe bres premiſlika perpoveduje, in ka-

kor ne verjame, de bi bilo vſe réſ, kar ſliſhi, tako ſe tudi boji vſako rézh drugim praviti.

Vi tedaj bres usroka ſvojiga blishniga obſojujete, pa sato nizh ne marate, ker imate she to ſlaboſt nad ſabo, torej nad vſakim zhlovekam kaj najdete, kar ſe vam grajanja vredno sdí. ¿She tako ojſtro oblazhílo, ſhe tako ſvét ſtan, ſhe tako ſkrita ſamota ne more vaſhih miſel smóte obvarovati; kolikor ljudi vidite, toliko ſi ſushnikov greha miſlite. O ví neſrezhni predersneshi! Sakaj ne poſnemate isgleda ſvojiga Boga, kteri Adama ní popréd is raja isgnal, dokler ní njegove pregrehe is njegovih uſt ſliſhal, in ker je Adam Evo, ſvojo sheno dolshil, je tudi, hotel od Eve ſliſhati, sakaj je ſvojimu moshu prepovedani ſad jeſti dala. Per premiſhljevanji tega boshjiga obnaſhanja pravi ſ. Ambrosh: Bog ſe vzhaſih ravna, kakor bi vſiga ne vedil, ſkorej bi rékel, de ſe Bog boji, v' ſvoji ſodbi ſe prenagliti. Mi pa, ki ſmo tako omejeniga ſposnanja, de ſhe ne vemo, kaj ſe v' naſ godí, mi ſe hozhemo predersniti ſodbo bres preiſkovanja, po golim natolzovanji ſklepati? Ali ſmo duſhne mozhi le sato dobili, de bi jih napak obrazhali? Ali ne vemo, kaj nam Jesuſ pravi; de namrezh ne ſmemo ſoditi, de ne bomo ſojeni; ne pogubljevati, de ne bomo pogubljeni? Kdo naſ je ſodnika naſhiga blishniga poſtavil? Zele bruna nóſimo v' ſvojih ozhéſih, pa hozhemo gledati pesdir v' ozhéſu ſvojiga blishniga? Kolika je ta predersnoſt! Hudo tedaj greſhimò, kadar bres usroka ſvojiga blishniga ſódimo, ker ga nepremiſhljeno in

neposhteno sódimo. Le takrat smemo sodbo sklepati nad blishnim, kadar ima nasha sodba gotovo dnò, ali pravi usrok. Volja nasho pamet velikokrat premami, de slepo po posheljenji serzá sklépe déla; kadar tedaj bres praviga usroka sódimo, sodimo po volji potuhnjeniga serza, ktero se v' sodbi po gnatvi hudih strast ravna. Zhe imamo koga radi, se nam njegove dela, ktere same na sebi nobene zéne nimajo, vender nad njim zhednostne sdé, in vsako rézh nad njim isgovarjamo, in sagovarjamo, ktera bi ga utegnila otamniti, ali pa shtrafinge vredniga storiti. Zhe pa koga sovráshimo, se nam nad njim vse pregreshno sdí; njegovih del ne vidimo tazih, kakorshne so same na sebi, ampak take, kakorshne nam jih nasha huda strast pred ozhí stavi.

Kdo je bil nedolshnishi od Jesusa Kristusa, nashiga svelizharja? in vender komú so ljudje njegovo sadershanje toliko ozhitali, kakor njemu? Kadar je s' greshniki hodil, de bi jih bil spreobernil, so njegovi sovrashniki vpili, de je Jesus poshréshnik, in prijatel greshnikov. Kadar ljudém svoj svéti nauk osnanuje, pravijo, de je sapeljivez, in de ljudstvo podpihuje. Kadar je hudizhe isganjal, so djali, de jih s' mozhjo Belzebuba, vikshiga hudizhev isganja. Lejte, tako so sodili fariseji in pismouki, v' kterih je nevoshljivost gospodovala. Tako se nam she dan danashni godí; ne sódimo, kakor bi iméli soditi, ampak le kakor nam nasha huda strast velí. Zhe le ní vashe serze naravnost, vam bo prezej vsaka zhednost vashiga blishni-

ga v' pohujſhanje in v' ſpodtiklej, in zhes nar nedolshniſhiga zhloveka bote vpili, in ga rasnaſhali, kakor nar vezhiga greſhnika. To vſak dan ſkuſhate. Dokler ſte bili, poſtavim, ſ' ſvojim prijatlam dobri in v' edinoſti, ſe vam je nad njim vſe dobro sdelo, in v' njegovim sadershanji niſte nizh grajanja vredniga naſhli; ker ſo pa sdaj hudobni ljudje med vami raspertje ſtorili, in ker ſte ſvoje ſerze od nekdajniga prijatla odvernili, ſe pa is vaſhih uſt malo hvale vredniga ſliſhi od njega, sdaj vſe nad njim grajate, in sdaj povſod vpijete, de je vaſh blishni hudobin zhlovek! Ali je morebiti vaſh blishni ſvoje shivljenje kaj ſpreobernil, ali ſpridil? Naka, ampak vaſhe ſerzé do njega ſe je ſpreobernilo; in ſpridilo, vaſhe ſerze je togotno, is ſerditiga in togotniga ſerza pa le grenkota poganja.

Zhe pa lih bres vſe hude ſtraſti ſvojiga blishniga ſódite, bo vender vaſha ſodba ſhe pomanjkljiva, zhe je na terdne in nepremakljive usroke ne sidate. Elijab, Iſajev ſin, ní is hude ſtraſti ſodil, in vender ſe je goljſal nad Davidam ſvojim nar mlajſhim bratam. Ta paſtirzhek David je po povelji ſvojiga ozheta, ali pa veliko vezh na povelje boshje v' Savlov ſhotor priſhel; njegov brat Elijab ga pa prezej obſodi, de je is prevsetnoſti, in is radovednoſti tje priſhel, de bi vojſko vidil. Kaj taziga ſe je ſizer lahko natolzovalo, pa je bila vender Elijabova ſodba kriva, ker je David le po volji in vódbi boshji tje priſhel, de je Israelzam smago dobil. — Tudi veliki duhoven Heli ſe

ní dal ludim ſtraſtim goſpodovati, in vender je Samuelovo mater Anó krivo ſódil. Ana pride v' tempelj, jokaje móli, in s' shnablji maje, deſlih glaſú od ſebe ne da. Velikimu duhovnu ſe satorej pijana sdi, in glaſno ji rêzhe: Koliko zháſa boſh ſhe pijana? domú pojdi, in prekúhaj vino, kteriga ſi polna. 1. Kralj. 1. Lahko bi miſlíli, de je Heli prav natolzoval; Ana popoldne móli, ima od notranje gorézhnoſti vnét obras, s' shnablji maje, nizh je ní ſliſhati, vſe to je dolshljívo; pa je Helitova ſodba vender le kriva.

Kdo smed naſ bi ſe ne bil nad Júdito goljfal? Ta junakinja (korenjakinja) ſe s' vſimi draginami oliſhpa, hozhe ſvojo natorno lepoto ſhe s' naliſhpanjem povikſhati, in tako prasnizhno oblézhena gré v' ſovrashnikov ſtan, in naravnoſt v' vojvodov ſhotor. Kdo bi ne ſodil, de gré tje savoljo meſéniga, ſladniga veſelja? Judita je pa vender le is tega namena tje ſhla, de bi ſvoje domazhe meſtnjane is ſushnoſti reſhila, in veliko vojſko raskropíla.

Kdo smed naſ bi ſe ne bil goljfal nad tiſtimi preroki, kteri ſo ſvoje oblazhila tergali, ſi teshke verige ali kétne okoli vratu djali, in jih po meſtu vlazhili? Modrijani! kaj bi vi per pogledu tazih ljudí rekli? Ali bi ne rekli, de ſo ob pamet priſhli, ali de ſo obnoréli? In vender je bilo to vedenje prerokov po modroſti neſkonzhniga Boga ſtorjeno, kteri je hotel ſ' temi podobami ſvoje ljudſtvo poduzhiti, kaj jih ſhe zhaka.

Tí in taki ísgledje naſ preprizhajo, de v' ſodbi ſvojiga blishniga ne moremo nikoli prevarni biti, in de ga ne ſmemo nikdar savoljo tazih rezhí pogubljevati, ktere ſe ſhe kakor ſi bódí, isgovoriti dajo. Ker vzhaſih ſe nam nektera rézh v' nekterih ſoſebnih okoliſhinah pregreſhna sdi, ktera je pa v' drusih okoliſhinah dobra, ali- ſhe zlo potrebna. Kako prelomljiva je bila per Judih sapoved, ſaboto prasnovati! Ob zhaſu Matatijata ſe Judje raji dajo ſovrashnikam pomoríti, kakor pa s' vojſkovanjem in branénjem ſaboto omadeshati; ob Judatovim zhaſu ſo ſe pa vojſkovali o ſabotnim dnevu bres ſtrahu, de bi ſaboto oſkrunili.

Ali zhlovek ne pride vzhaſih v' take okoliſhine, v' kterih mora drugazhi, kakor druge zhaſe shiveti? Jesuſ Kriſtuſ ſe ni smirej enako obnaſhal; sdej ſe je jesíl nad greſhniki, in jim ní pèrsanaſhal, temuzh jim je hudó shugal, ter jih s' tepéshnizo is tempeljna isgnal; sdej je bil pa proti greſhnikam ſama dobrota in ljubesen, ſe je h' Zaheju ſam k' jédi povabil, in ozhitno preſheſhtnizo ſmerti reſhiti iſkal. Njegova ljubesen ga je gnala, s' mnogotermi greſhniki mnogoterno ravnati.

‚S. Bernard pravi: Ako ne moreſh bratoviga djanja isgovarjati, vſaj namen djanja isgovarjaj. Mi shelimò, de bi drugi ljudjé s' nami tako ravnali, sakaj bi pa mi s' drugimi tako ne ravnali? Ali ima naſh bishni manji pravizo do ſvojiga dobriga iména, kakor mí? Kolikokrat zhlovek greſhi is nevednoſti, ali pa is naglize! ali sato ni vredin persanéſnoſti? ‚Savel napové ſmer-

tno shtrafingo tiſtimu, kdor bi ſe ismed njegovih vojſhakov predersnil, odteſháti ſe, to je, kaj jeſti, predin je ſovrashnik premagan. Jonata nizh ne vé sa to prepoved, in pokúſi nekoliko medú; ali ga bote savoljo tega veliko pregrehe dolshili? Kolikokrat pazh ſamí ſebe isgovarjate, de ſte to ali to is nevednoſti, ali vſaj bres premiſlika, is naglize ſtorili! S' tem isgovoram ſami ſebe opravizhujete; ali je pa vaſh brat vſelej ſhtrafinge vredin? Ali ſe ſpodobi, de taziga zhloveka sa navajeniga greſhnika ſhtejejete, kteri le is nevednoſti, is naglize, ali pa is ſlaboſti greſhí?

Ko bi pa poſtavim, vaſh brat tak greh ſtoril, ki ſe ne da nikakor (na nobeno visho) isgovoriti, kaj vam je is tega ſkleniti? Nizh drusiga ne, kakor de je bila ſkuſhnjava, v' kteri je padel, ſilno huda, in de bi bili ví v' ravno taki ſkuſhnjavi, lih tako, ali pa ſhe bolj, in vezhkrat greſhili, kakor je pa vaſh brat greſhil. Le verjamíte mi, de je med zhlovekam in zhlovekam le tak raslozhek, kakorſhniga je Bog po ſvoji dobroti med njima ſtoril; zhe ſte ví sdej ſhe tako pravizhni, snate v' kratkim greſhniki, in ſizer veliki in terdovratni greſhniki biti. Zhe te gnada boshja sapuſtí, pravi ſ. Avguſhtin, samoreſh vſak greh, kteriga ſo drugi ljudjé she ſtorili, tudi ti ſtoriti.

Lejte! tazih miſel bi bili, ko bi vezhkrat ſamí v' ſé ſhli; pa imate le ſ' ſvojim blishnim, ne pa ſ' ſaboj opraviti, sato ſte prezej perpravljeni, pregrehe in sadershanje blishniga pogubljevati; ſami nad ſaboj pa ne vidite, ne gre-

hov, ktere ſte she ſtorili, ne padzov, v' ktere ſhe lahko sabredete. Pojdite tedaj ſami v' ſé, pravi ſ. Basili, v' ſebi bote toliko pokorjenja in poboljſhanja vredniga naſhli, de ne bote utegnili na grehe ſvojiga blishniga gledati. Preiſkujte ſvoje miſli, glejte na nagnjenje ſvojiga ſerza, ſpolnujte dolshnoſti ſvojiga ſtanu, in ſvoje ſlushbe.

Kaj vam pomaga, zhe veſte kaj drugi ljudje delajo? Ali ſte savoljo tega kaj bolj rasſvitljeni v' delu ſvojiga svelizhanja? Ali ſo vaſhi grehi morebiti pred Bogam sato manjſhi ſhtrafinge vredni, zhe veſte, de tudi drugi greſhé? Váſha gorezhnoſt bi ſe ſhe dala isgovoriti, ko bi na ſvojiga brata le is tega namena pasili, de bi ga od njegovih krivih pótov savernili; ſizer ſte pa ſhtrafinge vredni, ker na druge le sato pasite, de ſvojo radovednoſt paſete in v' druſhinah ſvojiga blishniga glodate. Morebiti ſhtrafinga sa ta greh ní dalezh; Bog vam bo pomózh ſvoje gnade odtegnil, de bote v' ravno take, ali pa ſhe v' vezhi grehe sagasili, kterih ſvojiga blishniga predersno, in po krivim dolshitè. Varite ſe tedaj krivih ſodeb, ker s' njimi vſe poſtave umetnoſti prelomljujete, kar ſte doſihmal ſliſhali. S' krivimi ſodbami pa tudi prelomljujete sapovedi ſpodobnoſti, kar bote sdej ſhe ſliſhali.

II.

Ker ima ſlehern zhlovek pravizo do dobriga iména, in ker ima le ſam Jesuſ Kriſtuſ

pravizo ljudí ſoditi; torej ſe, kadar koga ſódimo vſelej pregreſhimo nad tem, ki ga ſodimo, in nad Jesuſam Kriſtuſam, v' zhigar pravize ſegamo. S' ſleherno krivo ſodbo tedaj ſtorimo dvójno krivizo; krivizo ſtorimo blishnimu, kterimu ſpodobno poſhteńje odrezhemo, in krivizo ſtorimo Jesuſu Kriſtuſu, kteri ſam ima pravizo, ljudi ſoditi. To dvojno reſnizo bolj pregledajmo in pojaſnímo.

Krivizo ſtorimò ſvojimu blishnimu, ker ni perpuſheno, od njega hudo miſliti; Bog, kteri ima oblaſt naſhim miſlam mejnike ſtaviti, nam prepoveduje vſe take miſli, ki ſo ljubesni do blishniga naſprotne, ſoſebno nam prepoveduje blishniga ſoditi. Ne ſodite pravi Jesuſ, de ne bote ſojeni. Mat. 7, 1. Kakor nam tedaj boshje poſtave prepovedujejo, blishniga na zhaſnim blagu poſhkodovati; tako, in ſhe bolj, nam prepovedujejo, blishnimu na dobrim iménu ſhkodovati; ker ta sapoved je rasloshna: *Ne ſodíte.* Pa tej sapovedi ljudjé nozhejo pokorni biti, sato iſhejo mnogih svijazh, de bi ſe ſpolnjenju te sapovedi odtegnili.

Nekteri namrezh pravijo: Kaj ne ſmemo miſliti, ali nam ni perpúſheno miſliti? — Zhe od ſvojiga blishniga hudo miſlite, l. p.! vam reſ ní perpuſheno miſliti. — Nekteri pravijo: Kaj nek preminózha miſel blishnimu ſhkodije? — Toliko mu ſhkodije, de ga malo zhiſlate, in de mu bote tudi sanaprej ſvoje ſpoſhtovanje odrekli. Tega naſ vſakdanja ſkuſhnja prepriżhuje. De le od ſvojiga brata v' ſerzu hudo miſlite, ga she sanizhljivo pogledujete,

in miſlite, de ní le tega greha kriv, kteriga ga vi dolshite, ampak ſhe veliko drusih grehov. To hudo natolzovanje ne obdershite le v' ſvojim ſerzu, ampak ſhe druge ljudi pregovarjate, od vaſhiga blishniga tako hudo miſliti, kakor vi miſlite. Tako ravnajo ſeſebno tiſti ſvetohlínzi, kteri imajo to edino zhednoſt (veliko vezh *nezhédnoſt*) de zhes pregrehe ſvojiga blishniga vpijejo, in ſvojo zhaſt na poderto in ſpodkopano zhaſt ſvojiga brata sidajo, njih fariſejſka gorezhnoſt jih ſili, take sapopadke od blishniga tudi v' druge ljudí vſajevati. Sdej komu kaj zhes ſvojiga blishniga perpovedujejo le is ſoſebne prijasnoſti in ſkrivej, sdej ozhitno med ljudmí zhes-nj troſijo; in tako ſ' krivimi ſodbami ſhe obrekvanje in opravljanje sdrushijo.

O ví neſrezhni opravljivzi! kaj ſte she posabili, de je taka gorezhnoſt, ki po krivim dobro imé blishniga ſpodkopuje, le peklenſka gorezhnoſt? ¿She reſnizhnih drugim ljudém nesnanih pregreh ſvojiga brata ne ſmete rasnaſhati, ſ' kakſhino pravizo pa hozhete le ismiſhljene ptuje pregrehe rasglaſovati? Imate pazh malo ponishnoſti, in malo kerſhanſke ljubesni! poſhtena tovarſhija je vaſhim ozhém prezej pregreſhno pajdaſhtvo; poboshin zhlovek vam je hinavez, poſhtèn zhlovek ſe vam goljuf sdí, in zhiſta deviza je vezhkrat v' vaſhih miſlih hudobna in nepoſhtena perſhona; tako ſami per ſebi ſódite, in ſe predersnete, take krive ſodbe tudi drugim ljudem praviti. Moj Bog! ali boſh ſvoje ſlushabnike smirej v' ſramoti in

sasramovanji tizhati pustil? Naka l. p.! is osramotenja jih bo reshil, zhe ne na tem svetu, vsaj tisti strashni dan, kadar bo prishel Jesus Kristus vse ljudí sodit. Takrat se bo skasala predersnost tazih opravljivzov, in nedólshnost po krivim obdolshénih ljudí. Takrat nam bo skrivnost serza vsih ljudí rasodel. Le sodíte me tedaj, kolikor se vam poljubi; to mi je zlo malo mar, zhe sim le pred oblizhjem svojiga sodnika nedolshin; sej bo prishel zhas, o kterim bom svojo pravizo nashel; vas pa samo osramotenje, in preposna shalost zhaka. Ravno per poslédnji sodbi bodo taki predersni pogubljevavzi vprashani, sakaj so se lotili Bogu v' njegove pravize segati, in njegove sodbe prehiteti. Sam Bog ima pravizo, skrivnosti in globozhine nashige serza mériti, le on ima pravizo, serza soditi, in nam jih rasodeti. Kraljem in zesarjem je sizer Bog mèzh v' róko dal, dè smejo svoje podloshne savoljo unajnih dél soditi, pa jim ni perpusheno, skrivnost nashiga serza soditi; ta praviza jim ní bila dana, ker jo je Bog sebi perhranil, in jo le svojimu edinorojenimu sinu Jesusu Kristusu dal. Zhe tedaj she kralji in zesarji, kteri so vender od Boga postavljeni sodniki, skrivnost nashiga serza ne smejo soditi, kako hozhete ví, l. kristjani! svojiga blishniga soditi, ki nimate nobene pravize, in nobene oblasti zhes-nj? Pozhutnishki zhlovek! pravi s. Avgushtin, meséni zhlovek! kako si upash, v' ptujo slushbo meshati se, ktera slushba ti she takrat ne bo isrozhena, kadar bodo angelji hudóbne od dobrih lo-

zhili? Ker ſodni dan ne bodo taki greſhniki, kakorſhin ſi ti, ampak le ſvetniki s' Jesuſam Kriſtuſam na ſédeshih ſedéli, de bodo greſhnike v' vezhni ogenj obſodili. Vi pa bote per njegovim podnóshji, in Bog hotel! de bi ne bili ismed ſhtevila tiſtih savershenzov, kteri ſi bodo v' ſvojim obupanji voſhili, de bi hribje na-nje padli, in jih pred ſodnikovim oblízhjem perkrili. In vender ſi upate, l. p.! tega ſtraſhniga ſodnika prehiteti, in ſvojiga brata she sdej v' shivljenji ſoditi! Kdo ſte pa? Kaj je vaſha ſlushba? kakſhino je vaſhe saſlushenje, de ſe predersnete Jesuſu Kriſtuſu, in ſvetnikam v' njih pravize ſegati? O kako presaúpni in predersni ſte! ſvojiga blishniga smirej obſojujete, in smirej le hudo od njega ſódite, deſlih vam naſh isvelizhar pravi, de bo kdej nad vami ravno taka ſodba ſklenjena, kakorſhno sdej ſami nad ſvojim bratam ſklepate. Tako bote ſojeni, pravi Jesuſ, kakor druge ſodite. Ví ſami ſodnika uzhitè, pravi ſ. Krisoſtom, kako vaſ mora ſoditi. Neuſmiljeno ſódite, neuſmiljeno botė obſójeni; ſleherniga zhloveka bres uſmiljenja pogubljujete, in Jesuſ Kriſtuſ bo vaſ bres uſmiljenja pogubil. ¿Se ſamí delate ſodnike ſvojiga brata, in Jesuſ Kriſtuſ ſe bo sa-nj potegnil, in vaſ bo savoljo ſebe in savoljo njego ſhtrafal, ker ſ' krivimi ſodbami Jesuſu in ſvojimu bratu krivizo delate. Kakor druge ſodite, tako bote tudi ví ſojeni. Predersni ſodniki! kako vam bo ſodni dan per ſerzu, kadar bo vaſha predersnoſt rasodeta, vaſha domiſhljena uzhenoſt oſramotena, in vaſha ſod-

ba savershena? Kakó vam bo per ſerzu, kadar ſe bo Jesuſ Kriſtuſ, kadar ſe bo vaſh obrékvani brat, in kadar ſe bodo vſi naródje soper vaſ vsdignili; kadar bote od vſih ſtraní nejevoljo, hude poſvarítve, in obſojenje v' vezhno pogubljenje ſliſhali? Oh! kako vaſ bo takrat peklo, de ſte v' shivljenji ſvojiga blishniga prenaglo obſojevali! pa to pezhênje vam ne bo nizh pomagalo, ker ſe vam bo ſ' tako méro odmerilo, ſ' kakorſhno ſte ví mérili. Bres uſmiljenja ſte ljudí pogubljevali, bres uſmiljenja bote poguljeni.

Kakſhino veſelje pa bo sa vaſ pravizhne duſhe! ktęre le ſame sa-ſe ſkerbitè, ſodbo ſvojiga blishniga pa Bogu isrozhitè! Vſi veſéli pojdete pred ſodni ſedesh Jesuſa Kriſtuſa; ker niſte nikogar pogubljevali, tudi ví ne bote pogubljeni. Sdej ſte proti blishnimu pohlevni, ponishni, poſhteni in uſmiljeni, in takrat vam bo tudi ſodnik miloſtiv. Tiſti tolashljivi, in veſéli glaſ bote ſliſhali: Pridite k' meni vi poshégnani mojiga ozheta, in prejmite kraljeſtvo, ktero vam je od sazhetka ſvetá perpravljeno. Predersni, krivi ſodníki pa bodo pahnjeni v' vézhni ogenj.

Sdej, l. p.! je ſhe v' vaſhi mozhi, ſi vezhno veſelje, ali pa vezhno terpljenje isvoliti. Zhe ſe po Jesuſovim povelji sdershitè krivih ſodeb, bote ſodni dan ſvojiga obſojenja potolasheni in veſeli zhakali; zhe bote pa ſvoje brate ſhe smirej krivo in neuſmiljeno ali hudo ſodili, in jih per ljudéh rasnaſhali in zhernili, vaſ vezhno pogubljenje zhaka. Vſa ſkerb, pravi ſ. Ber-

nard, ſ' ktero sa druge ljudí ſkerbitè; vaſ bo pogubila, zhe ſami sa-ſe ne ſkerbitè. Perva ſtopinja k' isvelizhanju je ſposnanje ſamiga ſebe; zhe ſamí ſebe ne posnate, kako bote vedili, ſ' kakſhnimi hudimi ſtraſtmi ſe vam je vojſkovati, ktere pregrehe isruvati, in ktere zhednoſti vkoreniniti? Ko bi vſe ſkrivnoſti boshje ſposnali, ko bi notranjſhino semlje, in vſo globozhino morjá premérili, ko bi vſe natorne ſkrivnoſti isvédili, zhe pa ſamí ſebe ne posnate, je vſa vaſha uzhenoſt prasna, na péſik sidate hiſho, ktera ſe bo sdej sdej prekúznila. Zhe bi vam pa ſhe tako viſoka uzhenoſt bres ſpolnjenja vaſhih dolshnoſt k' isvelizhanju nizh ne perpomogla, kaj vam bo nek k' isvelizhanju pomagala tiſta uzhenoſt, ſ' ktero djanje ſvojiga blishniga, hudobno in predersno preſojujete? Tako preſojevanje vam bo le véſt obteshalo, vam na ſmertni poſtelji nepokoj delalo, in sadnizh vaſho duſho v' vezhno pogubljenje pahnilo.

Isrozhíte tedaj ſodbo drusih ljudí Jesuſu Kriſtuſu ſvojimu ſodniku, in le sa-ſe ſkerbíte, de ne bo nad vami nizh taziga, kar je boshjim ozhém soperno. — Amen.

Enajſto nedéljo po Binkuſhtih.

Zhe jim je bolj prepovedoval, bolj ſo osnanovali. Mark. 7.

Lejte zhudo, l. p.! od kteriga danaſhni ſ. evangeli govorí. Kot bi s' ozhmí trenil je ſin boshji mutzov jesik reſhil, de je mutez prav govoril. Pa saſtonj ravno ta isvelizhar prepoveduje veliki mnoshizi ljudſtva, ki je okrog njega, de bi tega zhudesha ne osnanovala. Povſod od njega perpovedujejo. To ſo sato ſtorili, ker je veliko tesheje molzhati, kakor pa govoriti. Ko bi she ljudjé vſaj tako govorili, kakor to hvaleshno ljudſtvo, ktero je Bogu in Jesuſu hvalo dajalo, in zhudesh osnanovalo, kteriga je Jesuſ nad gluhim mutzam ſtoril! To de dan danaſhni vezhi del ljudjé le is tega naména govoré, de ſvojimu blishnimu veliko ſlabih govoriz napravijo, ga pred ljudmí oſramoté, saſmehujejo in obſojujejo, njegove pregreſhke rasnaſhajo in njegovo dobro imé zhernijo, ga ob poſhtenje perpravljajo, njegove nedolshne beſéde in dela ſkrunijo, in ga tako per ljudéh ob zhaſt perpravijo. — In ravno is tega sasnamka ſe obrekovavez, opravljivez, ali rasnaſhavez ſposna, de velikokrat sunej kashe, de ſvojiga blishniga, kteriga zhèrni ſpoſhtuje, in de je njegov prijatel, sato de bi loshej

grenkóſt ſvojiga sholzha in opravljanja ſkril. Deſlih ſe pregreha obrekovanja in opravljanja s' nobeno okoliſhino ne da isgovoriti, jo vender ſkerbno ſamí pred ſabo sakrivamo, in dan danaſhni ſo tej pregrehi poſvetnjaki in pobóshni ljudjé slo vdani. Táki opravljivzi ſo ſizer prepriżhani, de je opravljanje per Bogu in per ljudéh oſtudno; pa miſlijo, de je le tak zhlovek opravljanja krív, kteri is hudobije, predersno, bres rózhnoſti ali prebriſnoſti, bres svijázh ali ovinkov, bres ſtrahú, in na ravnoſt opravlja, in kteri ní toliko úmen, de bi s' opravljanjem ljudém kaj prijetniga ſtoril. Tode taki opravljivzi ſo rédki; in ko bi mi bilo le takim opravljivzam govoriti, bi jim le pred ozhí poſtavil, de je opravljanje soperno pameti in ſvéti veri. in vém, de bi ſe jim nad to pregreho ſtudilo.

Pa ſo ſhe drugi opravljivzi, taki namrezh, kteri ſposnajo, de je opravljanje gréh, pa ſo mu vender vdani; kteri blishniga hudih pregréh dolshé, in ſe pobóshne ſhtejejo, de ga ſhe hujſhih pregreh ne dolshé; kteri ſ' ſvojimi ojſtrimi pſhízami bratovo ſerze ranijo, pa ſhe rán ne vidijo, ktere ſo mu ſtorili. Tazih opravljivzov tedaj je poln ſvét, povſod jih je doſti, ſhe ſvete savétja niſo bres njih. — Ta pregreha je svésa greſhnikov, ſhe v' druſhine pobosbnih ljudí ſe vrine, in tukej ſmem rêzhi, de ſo vſi ljudjé pravo pót sgreſhili, in de ní nikogar, kteri bi bil ſvoj jesik, ſvoje uſta in ſvoje shnablje nedolshne ohranil.

Torej bo prav, l. p.! de bom danaſ od tega greha govoril, in vam pred ozhí poſtavil prasnoto tiſtih isgóvorov, ſ' kterimi ljudjé opravljanje sagovarjajo, in de ſe gà bom v' tiſtih okoliſhinah lotil, v' kterih ſe vam zlo nedolshno sdí." ‚Sizer pa, ko bi vam le ſploh pravil, kako gerdo ter neuſmiljeno je opravljanje, in de ſe njegovi naſtopki ne dajo poravnati, bi ſe vi nad takimi sanizhljivimi snamenji ne ſposnali, in nameſt, de bi vaſ ſ' ſtudam in gnuſenjem nad opravljanjem navdal, bi vam ſhe le perloshnoſt dal miſliti, de ſhe niſte bili nikoli krivi opravljanja.

S' kterimi isgóvori pa opravizhujete, ali smanjſhujete pregreho opravljanja? *Pervizh* pravite; do ſo tiſti pregreſhki, in tiſte ſlaboſti le majhne rezhí, ktere nad ſvojim blishnim grajate. Menite de ker ni nizh veliziga in nizh ſoſebniga, take pregreſhke nad ſaboj imeti, de tudi ni nizh pregreſhniga, jih nad kom grajati, in rasnaſhati. *Drugizh* pravite: ‚Sej ſo pregreſhki, ktere nad blishnim grajamo, she vſim snani, ſ' kterimi od njih govorimò, torej naſh brat savoljo naſhiga govorjenja nizh ne sgubí na ſvojim poſhtenji in dobrim iménu. *Tretjizh* pravite: De vam gorezhnoſt sa reſnizo in zhaſt boshjo ne perpuſtí molzhati per nerodnoſtih, ktere ſo Bogu ſhkodljive. Tem trojnim isgóvoram v' bran poſtavimo tri gotove reſníze. Savoljo perviga isgóvora, ko pravite, de ſo majhni pregreſhki blishniga, ktere rasnaſhate, vam rezhem: *Kolikor manjſhi ſo pregreſhki; ktere nad ſvojim blishnim grajate*

in rasnaſhate, *tolikanj ſtrupéniſhi je vaſhe opravljanje*. Per tem odgóvoru bom danaſ oſtal, odgóvor na drugi in tretji isgóvor, bom savoljo prekratkiga zhaſa na danaſ teden odlóshil. Prédin sazhnem ſe perpravite.

* * *

Jêsik, pravi ſ. apoſtelj Jakop, *je shgejozh oginj*, *en ſvét poln krivize*, *nepokojno húdo* (nepokojin slég) *in isvir veliko ſmertniga ſtrúpa*, Jak. 3, 6. 8. Vſe to bi jeſt na opravljivzov jesik obrazhal, ko bi vam hotel to oſtudno pregreho po njeni natori na tanko popiſovati. ¿Skasal bi vam, de je opravljivzov jesik shgejozh ogenj, kteri vſe poshgè, kar dobí, kteri ſvojo togoto nad pſhenízo in nad plevami, nad ſvetimi in neſvetimi rezhmí hladí, kteri povſod vſe rasdene in pokonzhá, kamur koli ſéshe, kteri zlo v' notranjſhino semlje ſhviga, in tudi nar ſkrivnejſhih rezhí per miru ne puſtí, in ſhe táko imenitnoſt, dragíno in lepoto v' prah in pepel premení; kteri takrat ſhe nar huje rójí, kadar ſe nam sdí, de je ugaſnjen, ali de tli; kteri take rezhí, kterih poshgati in pokonzhati ne more, vſaj pozhèrni, in ſe vzhaſih prijetno bliſketá, predin nam ſhkodije. *Jesik je ogenj*. ¿Skasal bi vam, de je opravljanje *ſtòk*, *ali ſtékva* vſe krivize; *ſkrit napùh*, kterí nam v' ozhéſu naſhiga brata pesdir kashe, v' ſvojim ozhéſu pa bruno perkriva; *gerda nevoſhljivoſt*, ktera blishnimu natornih darov ali pa ſrezhe ne pervóſhi, sato ga graja, in ſi na vſo mozh persadeva, ga otamniti; *potuhnjeno ſovrashtvo*, ktero ſkriti

ſerd ſerza s' vſako beſedo na snanje daje; *neſpodóbna goljfija*, ktera ozhitno hvali, kar ſkrivej graja; *neſramna lohkodúſhnoſt*, ktera ſe ne more premagati, in ſhe beſédize goſpodovati ne more, in ktera ſvojo ſrezho in ſvoj mir in pokoj nepremiſhljenimu grajenju isda; *neobzhutljiva neuſmiljenoſt*, ktera ſvojiga neprizhijozhiga blishniga morí; *pohujſhanje*, ſ' kterim ljudém, ki naſ ſliſhijo perloshnoſt h' padzu in grehu damo; *in velika kriviza*, ſ' ktéro ſvojimu bratu, kar mu je nar ljubſhiga, in nar prijetniſhiga, ſ' ſilo vsamemo. *Jesik je en ſvét poln krivíze.*

¿Skasal bi vam, de je opravljanje nepokojin slég ali nepokojno húdo; ktero med ljudmí napzhinoſti napravlja; po kraljevih dvórih, po méſtih, po kmetih, in po poſámesnih hiſhah raspertje dela, in nar terdniſhi prijasnoſti terga; ktero je ſtudenez ſovrashtva in maſhevanja; ktero povſod nerodnoſti in smeſhnjave ſeje, in ktero je povſod ſovrashnik mirú in kerſhenſke krotkoſti. *Jesik je nepokojin slég.*

Sadnizh bi vam ſhe ſkasal, de je opravljanje sdátin ſtudenez ſmertniga ſtrúpa; de je vſe ſtrupéno, kar je okrog njega, in kar is njega isvira; de je ſhe zlo njegova hvala ſtrupéna, njegovo dopadenje hudobno, in njegovo molzhanje ſhtrafinge vredno; de je ſtrupén opravljivzov obras, njegovo gibanje, njegov pogled, in s' beſedo, de je vſe v' njem in okrog njega ſtrupéno, in is ſebe ſtrup pljuje. *Jesik je poln ſmertniga ſtrupa.*

Lejte, l. p.! vſe to bi vam v' danaſhnim govoru nadolgama ſkasal, ko bi vam miſlil opravljanje po vſi njegovi ſkrunobi, in oſtudnoſti popiſati. Pa taziga ozhitniga in ſplohniga popiſovanja, in poſvarjenja bi nihzhe naſe ne obrazhal, kakor ſim she pred rékel. Kolikor gerji vam kako pregreho popiſujemo, tolikanj manj ſe ſami ſebe v' njej ſposnate; in deſlih naſhe govorjenje poterdite, ga vender zlo nizh ſebi v' prid ne obrazhate, ker nad takim ſplohnim popiſovanjem she kakſhine take snamenja vidite, ktere vam niſo podóbne. Danaſ vam bom tedaj le krivizo tega pred ozhí poſtavil, kar ſe vam nad opravljanjem *popolnama nedolshno sdí*, in de bote nad tem, kar vam porezhem, mogli ſami ſebe ſposnati, ſe hozhem opravljanja le per isgóvorih lotiti, ſ' kterimi ga vſak dan opravizhujete.

Pervi isgovor, na kteriga ſvét ſkorej vſe opravljanje sida, in kteri ſtorí; de ſo ſkorej vſi naſhi pogóvori le grajanje naſhiga blishniga, *je ismiſhljeno premajhino zénenje grehov, ktere nad blishnim grajamo*. Kadar med ljudmi zhes poſhteniga, in zhiſlaniga moshá vpijete, mu nozhete ſhkodovati, in ga neſrezhniga ſtoriti. Tudi nozhete kake shene v' njenim poglavitnim sadershanji, in v' poglavitnih rezhéh ſoditi; ko bi to ſtorili, bi bili prehúdobni, in preneotéſani; temuzh navado imate, veliko drusih manjſhih pregreſhkov ſe lotiti, kteri pregreſhki bi naſ pa vender kmalo napravili miſliti, de je vaſh brat v' vſih drugih rezhéh ſhtraſinge vredin, kterih vi ſhe v' miſel ne

vsamete. V' ſvojih poſluſhavzih marſikake ſume ali prasne dosdévke budite, is kterih lahko kaj taziga od vaſhiga blishniga natolzujejo, kar ſi vi isrezhi ne upate. S' grisejozhimi oſoljenimi opómbami marſikako ſkrivnoſt od blishniga rasodénete, ktere popréd nihzhe ní vedil. ¿S' hudobnimi opómbami nekterò djanje in obnaſhanje ali vedenje nad blishnim ſmeſhno delate, na ktero popréd ní nihzhe nizh porajtal. Velikokrat vſe od blishniga rasodénete, ker pravite, de ſamí ne veſte, in de ne morete ſtuhtati, sakaj vaſh blishni to in to dela, ali sakaj to in to opuſha. Is taziga govorjenja ſi nobene veſtí ne delate; in deſlih ſo nagibje, okoliſhine, in naſledki vaſhiga govorjenja slo pregreſhni, ſi vender pregreho opravljanja ſ' tem isgovoratù is glave isbijate, ker ſ' takim govorjenjem ſvójim poſluſhavzam veſelje delate.

Pervizh pravim, *dè ſo nagibje* vaſhiga govorjenja od blishniga pregreſhni. Snano mi je ſizer, de ſe vézhi del ſ' ſvojim nedolshnim naménam isgovarjate, in de smirej pravite, de niſte miſlili ſvojiga blishniga ob dobro imé, in ob pòſhtenje perpraviti, temuzh de hozhete le ljudém s' bratovimi pregreſhki, kteri mu na ſvetu nizh ne ſhkodijejo, nedolshno veſelje ſtoriti. Ali ſe hozhete nad bratovimi pregreſhki veſelíti? Oh kako neuſmiljeno je to vaſhe veſelje, ktero ſerze vaſhiga blishniga s' shaloſtjo in grenkoto napolni! Kako samore veſelje nedolshno biti, ktero is tazih pregreſhkov pogaſnja, kteri bi vaſ mogli ſhe le s' shaloſtjo in milovanjem navdati? Jesuſ Kriſtuſ nam ſhe

prepoveduje zhaſ ſ' praznim govorjenjem tratiti, ali miſlite, de vam je kaj bolj perpuſheno, s' ſaſmehovanjem in grajenjem ſvojiga blishniga ſi kratek zhaſ delati? Poſtava she tiſtiga prekolne, kteri ſramoto ſvojiga ehlahtnika rasodéne, bote mar vi temu prekleſtvu odſhli, ki k' rasodenju ſramote ſvojiga blishniga ſhe saſmehovanje in grajanje perdenete? Kdor ſvojimu bratu rêzhe ſhamla, ali raka, je po Jesuſovim nauku veshne ſhtrafinge vredin, bóſh mar ti samogel tej ſhtrafingi oditi, ker ga po druſhinah neſramno saſmehujeſh? Vi ſe veſelite nad bratovimi pregreſhki, ali ſe pa ljubesen veſelí hudiga? Ali ſe v' Goſpodu veſelite, kadar ſe nad hudim veſelite? Zhe ſvojiga brata, kakor ſebe ljubite, kako ſe samorete tega veſeliti, kar njega shaloſtuje? Oh! katoljſhki zerkvi ſe je nekdej ſtudilo, kakor ſe ji ſhe sdaj ſtudi, nad bojem bojákov, bojevavzóv, ali borzov, (to je, tiſtih ljudí, kteri ſo ſe le sato, de bi ſvojo mózh ſkasali, s' drugimi bojevali), in je uzhila, de kriſtjani, kteri ſo v' krotkoſti Jesuſa Kriſtuſa isrejeni, ſvojih ozhí ne morejo bres greha paſti nad kervijo ali pa ſhe zlo ſmertjo takih neſrezhnih ſushnikov; vi pa ſi ſhe s' bolj neuſmiljenimi rezhmí kratek zhaſ delate. Vi ne nóſite na takſhino moríſhe hudodelnikov, kteri ſo she k' ſmerti obſojeni, kakor ſo neverniki vzhaſi ſtorili, jampak ude Jesuſa Kriſtuſa, ſvoje laſtne brate, in ondi na moriſhi hozhete ljudém veſelje delati s' ranami, ktere ſte ſvojim per ſ. kerſtu poſvezhenim bratam ſtorili! —

Ali vam mora tedaj le vaſh blishni perloshnoſt biti k' veſelju? Ali v' ſvojih pogovorih ne morete drugazhi veſelja najti, kakor de vam vaſh brat ſvojo kri sa vaſhe krivizhno veſelje da? ¿S. Pavel pravi: Pogóvarjajte ſe med ſaboj s' beſedami mirú in ljubesni; perpovedujte ſi zhudá boshje nad poboshnimi, in sgódbe uſmiljenja nad greſhniki; pómnite zhednoſt tiſtih, ki ſo ſe s' snamenjem vere pred nami v' vezhnoſt preſtopili; ſveto ſe rasveſelujte, ter pravite pobóshne isglede bratov, ki med vami shivé; govorite ſ' poboshnim veſeljem od smage vére, od raſproſtrenje kraljeſtva Jesuſa Kriſtuſa; od rasſhirjenja reſnize; od satrenja smót; od gnade, ktero Jesuſ Kriſtuſ zerkvi delí, ker ji poſhilja sveſte paſtirje, rasſvitljene in pridne uzheníke, in bogabojezhe kralje, ſpodbadajte ſe h' zhednoſti, ter premiſhljujte, de je na ſvetu malo terdniga, de je prasno ſvétovo veſelje, in de je velika neſrezha greſhnikov, kteri ſe isdajo ſvojim pregreſhnim hudim ſtraſtim. Ali niſo take rezhí vrédne, de bi ſe jih kriſtjani veſelili? —

¿Svoje grajanje blishniga reſ ſizer isgovarjate ſ' ſvojim nedolshnim naménem. Tede preglejmo nekoliko notranjſhino vaſhiga ſerza: Sakaj vſelej le tega zhlovéka grajate, in sakaj ſe nikoli prijetniſhi in ojſtroúmniſhi ne veſelite, kakor takrat, kadar ſe njegovih pregreſhkov ſpómnite? Ali vaſ ne ſpodbada h' temu nekaka savídnoſt? Ali vaſ ne bôdejo bolj njegovi natorni daróvi, njegova ſrezha, njegovi prijatli njegova imenitna ſlushba in veljava, kakor

pa njegovi pregreshki? Ali bi se vam pazh grajanja vredin sdel, ko bi ne imel toliko dobrih lastnost, ktere ga nad vas povsdigujejo? Ali bi vas she toliko veselilo, nad njim kako slabo stran najti, ko bi drugi ljudjé nad njim toliko dobriga ne vidili? Bi bil li kralj Savel tolikokrat perpovedoval, de je David le Jesetov sin, ko bi se mu ne bil sa kralja bolj perpravin sdel, kakor pa je bil Savel? Sakaj vsakimu drugimu zhloveku pregreshke loshej spregledate, kakor ravno temu zhloveku? tako de nad drugimi vse isgovarjate, nad tem pa vse v' svojih ustih v' strup spremenite? Pojdite enkrat nasaj do studenza, — ni li kaka grenka korenína v' vashim serzu, is ktere vasha grenkost isvíra? In ali tedaj samerete svoje opravljanje, ktero is strupeniga studenza isvira, isgovarjati s' nedolshnim naménam?

Sadnízh pravite, de se taki gerdi nagibje per vas ne najdejo, in zhe se vam lih kdej perméri, de od svojiga blishniga kaj hudiga govorite, se vam le is nepremislika in is naglosti perméri. Kaj mislite, de ste nedolshni, zhe svojiga blishniga is naglise, bres premislika opravljate? Koliko je vash brat, kteriga opravljate, s' tem boljshi, zhe ga le is neprevidnosti, ne pa is hudobije opravljate? Ali pshiza sktero nepreviddama ustrelite, ne ráni takó globoko in tako nevarno, kakor ktera druga, s' ktero ste spremishljeno svojiga brata ustrélili? Ali je kaj manjshi smèrtna rana, s' ktero blishniga ranite, zhe ga bres premislika in tje v' eno ván ranite? In kaj pa pomaga, zhe je

vaſh namén nedolshin, zhe je pa vaſhe djanje she ſamo na ſebi velik greh? Ali pa miſlite, de ne delate pregreſhno, zhe ſe savoljo dobriga iména ſvojiga blishniga nepremiſhljeno obnaſhate? Ali niſte dolshni ravno v' tej rezhi neisrezheno varno in modro ravnati? Ali niſo vſe kerſhanſke dolshnoſti v' dolshnoſti kerſhanke ljubesni sapopadene? Ali ne obſéshe kerſhanſka ljubesen vſe déle ſvéte vere? In zhe ſte v' tako imenitni rezhi nemarni in nepreviduí, ali vam niſo tedaj vſe rezhi le prasna igrazha? Ali ſte kdej takó nemarni savoljo ſebe, de bi vam kdej nar manjſhi ſhkodljiva beſédiza zhes vaſ uſhla? Oh! ljubésen do vaſ vam ne perpuſti, de bi kdej kaj maliga zhes-ſe rekli, — in zhe kdej ſami ſebe grajate, nad ſaboj le take rezhí grajate, ktere ſhe le vaſho zhaſt povikſhajo (ſe grajate is púklaſte ponishnoſti, sato de ſe ſhe bolj povikſhujete) in kadar ſvoje pregreſhke pravite, hozhete le ſvoje zhednoſti perpovedovati; ljubesen do vaſ ſtorí, de ſami ſebi nizh ne ſhkodijete s' jesikam, temuzh de ſi ſhe le pomagate. Ljubíte ſvojiga blishniga kakor ſamí ſebe, in mu tudi ne bote nikoli nizh ſhkodovali, temuzh ſhe le pomagali. Ljubíte ga kakor ſamí ſebe, in potlej ne bote vezh nepreviduí in nemarni, ne savoljo njegoviga prida, ne savoljo njegoviga dobizhka, ne savoljo njegoviga dobriga imena, in potlej nam ne bo vezh treba soper pregreho opravljanja in obrekovanja pridigovati.

Zhe je pa opravljanje, ktero ſe vam majhno sdí, zhe savoljo ſvojih nagibov pregreſhno,

in shtrafinge vrędno, ní tudi nizh manjshi shtrafinge vredno savoljo *svojih okolishin*. Prezej bi vam lahko pred ozhí postavil, de si svét, kteriga s' pregrehami svojiga blishniga sosnanite, in kteri isvé, de ljudjé vezhi del velikè pregrehe dopernashajo, is she tako velizih pregreh nizh vezh ne dela, in de se mu rasnashanje she tako ostudnih pregreh blishniga le majhin greh sdí. Od koga natolzovati, de je v' svétim sakonu nesvést, se sdej vezh ne pravi, ga sasramovati, ampak se mu le posmehovati. Sunej pregreh, ktere ozhitno shtrafujejo, in s' kterimi se zesarju samérimo, ali pa ktere nas ob premoshenje in srezho perpravijo, se nam dan danashni she skorej vse druge pregrehe le majhni pregreshki sdé; sato se ozhitno od njih ljudje pogovarjajo, in jih ozhitno grajajo. Pa od te opómbe nezhem delej govoriti.

Zhe vam lih poterdim, de so majhni tisti pregreshki, ktere od svojiga blishniga rasnashate; vam vender pravim, de kolikor manjshi so bratovi pregreshki, tolikanj ste ví hudobnishi, de jih rasnashate. Zhe vash brat bolj saslushi, de bi vi s' njim poterpljenje imeli, bolj se kashe vasha hudobna pásnost, ktera ne more nad blishnim nizh spregledati.

Na dalej pravite, de so majhni pregreshki, ktere nad blishnim grajate, ali bi se vam pa she takó majhni sdéli, ko bi jih kdo vam ozhital? Kadar isvéste, de je kdo kaj zhes vas govoril, zhe se ravno vashiga dobriga iména in poshtenja ní nizh lotil, ampak le nektere vashih slabost ozhitno rasodel, kako vam je ta-

krat per ſerzu? Moj Bog! tákrat ſe vam vſe veliko ìn imenitno sdí. Ko bi vam kdo ſhe takó pravil, de ní bilo nizh hudiga od vaſ govorjeniga, nizh taziga, kar bi vam ſhkodovati samoglo, bi vender miſlili, de ſte hudó shaljeni; smirej od tega govoritè, zhes to ozhitno toshite, ſvoje shaljenje dajete ozhitno na snanje, niſte vezh ſamí ſvoj goſpód, in ſvojiga maſhevanja ne morete vezh krotiti ali perdersheváti; in deſlih ſe vſakimu zhloveku gerdó sdí, de ſte takó obzhutljivi, vender smirej terdovratno miſlite, de ima tako govorjenje veliko v' ſebi, in de vam na dobrim imenu ſhkoduje. Po tej vodílnizi ſe ravnajte, kadar pregrehe ſvojiga blishniga rasnaſhate. Shaljenje, ſ' kterim blishniga shalite, tako sa hudo vsamite, kakor de bi kdo vaſ s' opravljanjem shalil.

Sadnizh pravite, de ſo majhni pregreſhki, ktere nad blishnim grajate. Ali pa k' majhnim pregreſhkam blishniga nizh od ſvojiga ne perdenete? Ali jih reſ kakor majhne pregreſhke drugim pravite? Ali med ſvoje perpovedovanje nizh ne premeſhate ſvojiga natolzovanja? Ali ſvoje poveſti nizh ne osálſhate? Ker shelite ſvojim poſluſhavzam dopaſti, ſvojiga blishniga gotovo ne popiſujete, kakorſhin je reſ, ampak kakorſhniga poſluſhavzi imeti shelé! Med perpovedovanjem ſe nekako takó vedete, de ſ' tem vedenjem vſe povéſte, in de vaſhi poſlúſhavzi od blishniga vſe hudo natolzujejo. She s' nekakim obmolknjenjem od njega vezh na snanje daſte, kakor pa bi bili s' beſedo dopovedati sa-

mogli. Kako pash teshko je zhloveku med mejniki resnize ostati, kteri je she preskozhil mejnike kershanske ljubesni! Kolikor manjshi je pregreshik, kteriga nad blishnim grajash, tolikanj bolj se morash lashí varovati in bati. Per povésti majhnih pregreshkov si zhlovek persadeva svojo povést osálshati, de bi bil poslushavzam vshezh; in she je hudobin opravljives, kdor she ni mislil kake lashí povedati.

Lejte, té okolishine vas sadenejo. Zhe je pa opravljanje, ktero se vam majhno sdí, she savolje v[illegible] pregreshno, ali ní tudí pregreshno savoljo pershon, ktere opravljate?

Pervizh. Morebiti je zhlovek, kteriga opravljate, take rodovíne, per kteri she majhni pregreshki, sosebno v' nekterih rezheh, veliko poménijo; per kteri je sleherno govorjenje, she ozhitno sasmehovanje, vsako osramotenje she preklinovanje, in vsako natolzovanje she obdolshenje; s' besedo, per kteri rodovíni she zhloveka tako rekozh shalish in sasmehujesh, zhe ga le ne hvalish.

Drugizh. Morebiti opravljate svoje sprednike, gospodarje, gospodínje, deshelsko ali duhovsko gospovko, ali svoje starshe, ktere sprednike je boshja previdnost nad vas postavila, in kterim ste po boshjim povelji, ne le sposhtovanje dólshni, ampak tudi pokorshino. Napuh nemrezh, kteri ní nikoli rad podlóshin, se smirej s' tem pobotuje, ali masherati hozhe, de nad svojimi sprednikí, kterim mora pokorin biti, slabosti in pregreshke rasodene, in jih rad nad njimi vidi. Zhe je kdo vishеje nad

nami, raji ga grajamo, in nad njim ſe naſha hudobija ſhe le veliko bolj brúſi. Zlo nizh mu ne persaneſemo, slo nizh mu ne ſpregledamo. Vzhaſih ſhe tiſti nar bolj ſlaboſti in pregrehe ſvojih ſpredníkov rasnaſhajo, in jih zhernijo, kteri ſo od njih nar vezh dobrot prejeli, ali pa s' nijimi nar prijasniſhi bili; in takó ſe ne pregréſhajo le nad ſamim dolshnim ſpoſhtovanjem, ampak ſo jim ſhe tudi nehvaleshni.

Tretjizh. Morebiti opravljate kaziga Bogú poſvezheniga duhovna, kteri ima v' zerkvi boshji imenitno ſlushbo. Ker mora savoljo ſvojiga ſvétiga ſtanú nedolshniſhi, poboshniſhi, in zhiſtejſhi, kakor drugi ljudje shiveti, sato ga grajanje, ktero bi poſvetnjakam nizh ne ſhkodovalo, veliko bolj pozhèrni, oſkrúni, in ob dobro imé perpravi. Sato tudi Bog v' ſvètim piſmu hudó shuga zhloveku, kteri ſe njemu poſvezhenih ljudí ſ' ſvojim opravljivim jesikam lóti. Pa vender nima opravljanje nikoli vezhi mozhí, nikoli takó v' ozhi ne ſhine, nikoli ſe hitrejſhi ne rasſhirja, in nikoli ga ljudje s' vezhim veſeljem ne poſluſhajo, kakor takrat, kadar kdo ſlushabnike neſkonzhniga Boga zhèrni, obrekuje, in opravlja. Svét, kteri ſam ſebi veliko rezhí ſpregleduje, ima vſo ſvojo pasnoſt, in ojſtroſt le v' duhovne obernjeno; in poſvetnjaki nad duhovni vſako ſénzhizo veliko biſtrejſhi vidijo, in jih veliko ſtrupeniſhi opravljajo, kakor druge ljudí. Reſ je ſizer moj Bog! de naſhe shivljenje med naródi ní vſelej ſvetó, in bres madesha; velikokrat posnemamo ſhege, liſhpanje, oſhabnoſt, neobzhutljivoſt, in

veselje tega svetá, deslih bi se imeli po svojim poklizu ravno tem pregreham v' bran staviti; kristjanam dajemo vezhkrat isglede napuha, gladóvnosti ali lakomnosti in sanikernosti, kakor pa isglede zhednosti; poboljshiki nashiga stanu so nam bolj per serzu, kakor pa nashe dolshnosti; in teshkó je terjati, de bi svét nash stan zhastil, kterimu mí samí nezhast delamo. Tode rêzhem vam, l. p.! de morate opushenje nashih dolshnost veliko bolj objokovati, kakor se posmehovaje nad njim veseliti, in ga jesizhno grajati; ker Bog v' shtrafingo rasujsdaniga shivljenja narodov velikokrat perpustí, de she zlo is svetisha (is svetiga duhovskiga stanú) nékak smertin smrad puhtí. Zhe je lih postavim, kak duhóven sam na sebi káj sanizhljiv, samorete li njegovi slushbi in njegovimu stanu spodobno zhast bres velike hudobije odrezhi? ¿Svéte posóde, ktere so nam per boshji slushi na altarji potrebne, morate v' zhasti imetí, zhe lih niso is slatá, ali pa is srebrá; in zhe je duhóven savoljo svojiga shivljenja vashe sanizhevanje saslushil, ali bi ne bilo tedaj hudobno ko bi vsaj njegovi slushbí in njegovimu stanu spodobne zhasti ne dajali?

Sadnizh je opravljanje, ktero se vam majhno sdí, savoljo svójih nepopravnih in nedostavnih nasledkov velike shtrafinge vredno, in je slo pregreshno. Vsi drugi grehi se dajo popraviti in isbrisati, s' zhednostmi, ktere so jim naravnost nasprotne. Pregrehe opravljanja pa ne more nobena zhednost popraviti, in sa-njo ní sdravila. Pravite, de ste pregrehe svojiga

blishniga le enimu zhloveku povedali. To de ta vash prijatel ima spet druge prijatle, kterim pové, kar ste vi njemu povedali, kteri spet ravno to svojim prijatlam perpovedujejo. In slehern smed njih svoji povésti nekaj perdéne po svoji hudi strasti, po svojim pridu, in po svoji hudobii. ¿Sperviga se studenez opravljanja skorej posnal ne bo; kadar bo pa v' svojim téku vezh ptujih potókov popil, se bo szhasama is njega velika réka narastla, ktera bo kraljevi dvòr, in vse hishe po méstih, in po kmetih vtopila; in is tega, kar je sperviga le skrivin sméh (skrivna neprevidena sbala), le prasna opómba, le prenaglo natolzovanje, is tega je posneje resnobna rezh, je veliko, ozhitno in hudo vpitje, je sapopadek vsih pogóvorov, in vedno sasmehovanje vashiga blishniga. Potlej popravite, zhe morete, to krivizo, in to pohujshanje; povernite svojimu blishnimu odvseto dobro imé! Preklizanje vashiga hudobniga opravljanja, zhe ga lih preklizhete, bo bres sadú; s' hvalo svojiga pozhernjeniga in obrekovaniga brata se bote ozhitnimu sasmehovanju sapstojn v' bran stavili; vi ga bote sami hvalili, in vasha preposna hvala, mu bo le sanizhevanje rodila.

Koliko grehov ima tedaj ena sama pregreha v' sebi! Grehi zeliga ljudstva bodo vam sarajtani! Vi opravljate s' jesikam vsih svojih sosédov. ¿She grehov tistih ljudí ste deleshni, ki opravljanje poslushajo. Kakshina pokora samore take pregrehe isbrisati, kterih ne more ustaviti! in bodo li samogle vashe solsé isbrisati, kar ne bo ljudém nikoli

is ſpomínja priſhlo? ¿She vaſha ſmert ne bo hudiga saterla, kar ſte s' opravljanjem pregreſhili, vaſhe dano pohujſhanje vaſ bo na péto bilo, in vaſhe opravljanje ſe bo med ljudmí od uſt do uſt isrozhevalo, in bo tako pregreho vaſhiga jesika povézhnilo.

Moj Bog! te ſo pregrehe, kterih velikoſtí in oſtudnoſti ne ſposnamo. Toliko pa vemo, de nad ſvojim blishnim vſe delo odreſhenja poderemo, zhe ſmo mu h' padzu in pohujſhanju. Tako prasen in goljſiv je tedaj isgovor, de opravljanje ni velik ampak majhin greh. ¿Sliſhali ſte l. p.! de nagibje k' opravljanju niſo nikdar nedolshni, de okoliſhine ſo vſelej ſhtrafljive, in de ſe naſtopki opravljanja ne dajo popraviti.

Danaſ teden bomo ſhe prasnoto unih dvéh isgovorov premiſhljevali.

Neſkonzhno dobrotljivi Bog! daj nam vſim gnado, de bomo v' tem, kar nam v' zhaſin in vezhin mir tekne, smirej modrejſhi in pasniſhi! — Sa to gnado te proſimo po Jesuſu Kriſtuſu. — Amen.

Dvanajſto nedeljo po Binkuſhtih.

Ljubi Goſpoda ſvojiga Boga is vſiga ſvojiga ſerzá, in is vſe ſvoje duſhe, in is vſe ſvoje mozhí, in is vſe ſvoje miſli; in ſvojiga blishniga kakor ſam ſebe. Luk; 10

Danaſ teden ſim govóril od opravljanja, in vam pred ozhí poſtavil, de je ta oſtudna in tako ſplohna pregreha ſhtrafinge vredna v' ſvojih nagibih, okoliſhinah, in naſtopkih. De ſe bomo pa od tega ſhe bolj prepriżhali, in de bomo ſklenili tega oſtudniga greha, kteri kriſtjana tako slo' omadeshije, in mu velik odgovor na véſt naloshi, ſe ſkerbno varovati; hozhem danaſ ſhe pokasati prasnoto unih dveh isgovorov, ſ' kterima oſtudnoſt opravljanja pred ſaboj sakrivate, in ga le sa majhin greh ſhtejete.

Od kod nek ſploh isvira, l. p.! de boshje sapovedi vezhi del taki ljudje prelomljujejo, kteri pravijo, de jih ſpolnujejo, in de je nam pridgarjem ſkorej tesheje zhloveka preprizhati, de boshje sapovedi prelomljuje, kakor pa ga odvaditi, de bi jih vezh ne prelomljeval? Od tod to isvira, ker ſi sapopadkov od ſvojih dolshnoſt ne delamo po duhu ſvete vere, ker le na zhèrko poſtave boshje gledamo, ne pa na poſtávniga duha; in ker ſi le malokdo persade, va dvome prav per luzhi ſvete vere pojaſniti,

kteri mu savoljo grehovih naſtopkov v' ſerzu vſtajajo.

Dę tedaj to na opravljanje obernem, vaſ vpráſham: Is kterih naukov ſvetiga evangelija samore uzhenez Jesuſa Kriſtuſa, ali pa ſlehern kriſtjan ſposnati, de je opravljanje blishniga velik greh? *Pervizh*, is sapovedi kerſhanſke ponishnoſti, ktera nam sapové, ſebe sanizhevati, in ſvoje ozhí obrazhati na ſvojo neisrezheno veliko révſhino, ter na ſvoje pregrehe, in jih v' ſtran obrazhati, ali musháti per pregrehah ſvojiga blishniga, de bi jih ne vidili.

Pregreſhnoſt opravljanja ſposnamo *drugizh* is dolshnoſti kerſhanſke ljubesni, ktera ljubesen nam je v' ſvetim evangelii naravnoſt ſvetovana in sapovedana, ktera grehe ſvojiga blishniga, kterih poboljſhati ne more, vſaj perkriva, in tiſte, kterih perkriti ne more, vſaj isgovarja, ktera ſe ne veſelí hudiga, in hudó nerada verjame, ker hudiga nikoli ne shelí.

Tretjizh naſ kerſhanſka pravizhnoſt in ſpodobnoſt uzhite, de je opravljanje velik greh. Kerſhanſka pravizhnoſt namrezh ne perpuſti blishnimu kaj taziga ſtoriti, kar ſe bojimò, de bi ljudjé nam ne ſtorili, torej kerſhanſka pravizhnoſt vſe, kakor pregreſhno savershe, kar te ſpodobne mejnike preſeshe ali prefkózhi. Rasnaſhanje pa ozhitno snanih grehov blishniga je ravno tem naukam kerſhanſke ponishnoſti, ljubesni, pravize in ſpodobnoſti naſprotno.

To bomo vſi is danaſhniga govora ali is danaſhne pridige ſposnali, in Bog daj, de bi vſi terdno ſklenili, takó oſtudniga greha, ka-

kor je opravljanje na vſo ſe mozh varovati? Pridin sazhnem ſe perpravite.

*

* *

1. Opravljanje, l. p! je pervizh naſprotno kerſhanſki ponishnoſti. Pazh reſ! l. p! ko bi bili od ſvoje revſhine shivo preprizhani, ko bi ſvoje pregrehe po isgledu kralja Davida vedno pred ſvojimi ozhmí imeli, bi ne imeli ne zhaſa, ne veſelja, ne dopadenja, na pregrehe ſvojiga blishniga gledati. Zhe bi bile pregrehe vaſhiga brata bolj snane, bolj bi na ſkrivnim Boga hvalili, de vaſ je pred takim oſramotenjem obvaroval, in de ní perpuſtil vaſhih pregreh, ktere ſo morebiti ravno tako velike, ali pa ſhe vezhi, kakor bratove, ravno tako ozhitnih biti; hvalili bi Boga, de ſo vaſhe temne dela ljudem nesnane, de jih je Bog tako rekozh, ſ' ſvojimi perutami sakril, in de vam je pred ljudmi dobro imé in nedolshnoſt ſhe ohranil, deſlih ſte jo vprizho njega she sdavnej sgubili. Vſi v' trepétu bi ſami ſebi djali: Morebiti Bog naſhiga oſramotenja sato na tem ſvetu ne perpuſti, de bo pa na unim ſvetu tolikanj grenkejſhi in daljiſhi.

Tako ſe saderhí ponishin kriſtjan per ozhitnih padzih ſvojiga blishniga. Sam ſ' ſaboj ſe velikokrat od njih méni, s' drugimi ljudmi ſe pa ſkorej nikoli od njih ne pogovarja. Kadar ſo piſmouki in fariseji ozhitno preſheſhtnizo h' Jesuſu perpeljali, de bi isvedili, kaj bo on na to djal, je naſh isvelizhar molzhal, deſlih je bil greh te preſheſhtnize ozhiten, in kadar ſo le hudobno in predersno va-nj tiſha-

li, jim je odgovoril: *Kdor ismed vaſ je bres greha, vèrsi pervi kamen na-njo.* Jan. 8, 7. S' tem jim je dal na snanje, de taki greſhniki kakorſhni ſo oni, nimajo pravize, pregrehe te shene tako ozhitno pogubljevati, in de mora tiſti bres vſiga oponaſhanja, in greha biti, kdor hozhe po pravizi, le en ſami kamen na-njo vrezhi.

Ljubi bratje! ljube ſeſtre! ravno to bi vam rad jeſt danaſ rekel: Hudobno sadershanje tega ali tega zhloveka je ozhitno snano; kdor je ismed vaſ bres greha, naj na-nj pervi kamen vershe! Zhe vam vaſha veſt pred Bogam ne ozhita tazih ali pa ſhe vezhih grehov, le ſerzhno rasnaſhajte pregrehe blishniga, pogubljujte s' vſo ojſtroſtjo njegove pregrehe, le pikajte ga ſ' ſvojim ojſtrim jesikam, sanizhujte in grajajte ga! — Oh! vi predersni opravljivzi, kteri ſvojiga brata s' jesikam derete, ſte ſizer ſrezhniſhi od njega, ali ſte pa tudi pred Bogam nedolshniſhi, kakor je vaſh brat? Ljudje ſe nadjajo od vaſ, de ſte bolj zhednoſtni, de imate vezhi ljubesen do ſvojih dolshnoſt, kakor vaſh blishnji, ali pa tudi Bog od vaſ tako ſodi, kakor ljudje ſodijo? Ko bi sginila tema, ktera vaſhe pregrehe pokriva, bi ſe morebiti kamni, ktere v' brata mezhete, v' vaſ obernili! Ko bi bile vaſhe ſkrivnoſti neprevidama rasodete, ali bi vaſhe oſramotenje ne bilo ſhe vezhi savoljo predersnoſti in ſhkodosheljnoſti, ſ' ktero ſvojiga blishniga rasnaſhate? Oh! vi imate le sato ſhe nekaj bliſha ali videsa dobriga imena, ſ' kterim bahate, ker snate ſvoje pregrehe s' svi-

jezhami perkrivati, in ker vam ljudje ſhe nekoliko persanaſhajo; pa boshja praviza sna vaſhe pregrehe, kot bi s' ozhmí trenil, naglo rasodeti. Morebiti bo kmalo ura odbíla, de bo vaſhe oſramotenje ozhitno snano. Nameſt de bi ſe tedaj ſkrivej, in natihama ſramovali, ker ljudje ravno take pregrehe vaſhiga blishnjiga rasnaſhajo, kakorſhne ſte tudi vi ſtorili, ſhe le radi od njih govorite, jih s' veſeljem drugim perpovedujete, in ljudém mezh v' róke podajate, ſ' kterim bodo v' kratkim tudi vaſ morili. S' tem je she kdej Jesuſ shugal, in to vam je she sdavnej prerokoval rekozh: *Vſi, ki sa mezh prijemajo, bodo s' mezhem konzhani.* Mat. 26: 52. Svojiga blishniga morite s' mezhem jesika, in ravno ſ' tem mezhem bote konzhani; in zhe ſhe lih nimate tazih pregreh nadſaboj, ktere nad blishnjim takó predersno grajate, bo vender Bog perpuſtil, de bote v' ravno take sabredli. Oſramotenje je vſelej nar navadniſhi ſhtrafinga napuha. Peter ſe per sadnji vezherji ne more nikdar sadoſti savseti nad pregreho tiſtiga Jesuſoviga uzhenza, kteri je miſlil ſvojiga boshjiga uzhenika isdati; nar ſerzhnejſhi shelí isdajavzovo imé isvediti; nar bolj ſe mu nad isdajavzovo nesveſtobo ſtudi; komej pa Peter od vezherje pride, she ſam v' tako nesveſtobo sabrede, ktero je malo popréd prevsetno in predersno grajal. Nar hitrejſhi ſi boshjo jeso saſlushimo, nar pred Boga perpravimo, de naſ sapuſti, zhe pregrehe ſvojiga blishnjiga ſ' hudobnim veſeljem rasnaſhamo, in boshja miloſt, je tako rekozh, nejevolj-

na; de taki shaloſtni rasgledje, ktere Bog le perpuſtí, de bi nam naſho laſtno ſlaboſt pred ozhí poſtavil, in naſho zhujezhnoſt isbudil, v' naſ le ſamo prevsetnoſt, saſmehovanje, in grajanje blishnjiga budé.

2. Prelomłjujete tedaj nauke kerſhanſke ponishnoſti, kadar pregrehe ſvojiga blishniga grajate, zhe ſo lih ſhe tako snane; pa drugizh tudi v' nemar puſhate s' opravljanjem nauke kerſhanſke ljubesni, *ker ljubesen ne ravna nápazhno:* 1. Kor. 13, 4. Zhe ſo pregrehe blishnjiga ljudem she snane, kterim jih perpovedujete, je gotovo kaj nepotrebniga, jih sopet perpovedovati. In pa reſ! is kakſhniga naména jih ſpet perpovedujete? Ali hozhete ſ' tem bratovo shivljenje grajati? Kaj ſhe hozhete neſrezhniga zhloveka popolnama pogubiti, in njemu, ki ima she veliko ſmertnih ran, ſhe sadnjo rano ſtoriti? Sej je she ſizer doſti tazih hudobneshev, ki ſo pregrehe vaſhiga blishniga svikſhali, in ga sa vſelej pozherniti. Kaj she ní ſ' tem dovolj ſhtrafan? Torej je bolj vaſhiga milovanja, kakor grajanja vredin. Is kaziga namena tedaj rasnaſhate njegove pregrehe? Morebiti sato, de ga savoljo njegove neſrezhe milujete? Pa kako zhudno je tako milovanje, ſ' kterim neſrezhnimu in ranjenimu zhloveku rane ponavljate! Ali je milovanje tako slo neuſmiljeno? Morebiti nam hozhete ſ' tem perpovedovanjem na snanje dati, de ſte she sdavnej in ſizer po pravizi kaj taziga od njega prerokovali, in natolzovali? Ali nam hozhete povedati, de ſte smirej tako miſlili od njega, de

enkrat mora v' take grehe saiti? Tedaj savoljo njegove neſrezhe veſelize obhajate? ¿Se mar veſelitè njegoviga padza? ¿Se morebiti hvalite ſ' ſvojimi hudobnimi ſodbami? ſi is njih zhaſt delate? Pa sa kriſtjana je to ſlaba zhaſt, de od ſvojiga blishniga kaj hudiga natolzuje; de ga ſhe préd ſhtráfinge vredniga ſhteje, prédin kaj hudiga ſtorí; de je padze ſvojiga blishniga she veliko popréd na obrasu bral, prédin jih je ſtoril, deſlih bi jih ſhe takrat ne ſmeli nad njim viditi, kadar jih je she reſ ſtoril! Oh! ſvojimu blishnimu snate tako na tanko prerokovati, kako ſe mu bo godilo! Bodite vender tudi preroki v' ſvoji domazhi desheli! ¿She ſami ſebi kaj prerokujte! prerokujte ſi poſtavim, de bote v' tej perloshnoſti, v' tej nevarnoſti poginili, zhe ſe je ne bote ogibali; de, ako te ſtorjene savése ne rastergate, bodo vſi ljudjé ozhitno od vaſ hudo govorili, in de potlej daniga pohujſhanja ne bote mogli odvseti; de bote gotovo vezhno pogubljeni, zhe rasujsdanoſti ne sapuſtitè, v' ktero ſte savoljo ſvoje mladoſti, in ſlabe isreje saſhli; v' tazih rezhéh ſkashite ſvojo prerókſhko in ſumovávſko umetalnoſt! Kakó neſpametni ſte ſizer, zhe ſte ſami she v' nevarnoſti, pa ne viditi ſvoje, ampak le uno nevarnoſt od delezh gledate, v' ktero bo vaſh blishnji ſhe le kdej priſhel!

Na dalej, zhe ſo bolj snani padzi vaſhiga blishniga, bolj morate shalovati zhes priloshnoſt, ktero bodo ti ozhitni pohujſhljivi isgledje ſlabim duſham dali, ravno take grehe dopernaſhati; ljubesen do bratov vaſ k' sdihova-

nju véshe; sheléti motatę, de bi se spominj tih padzov kaj kmalo sgubil; in de bi ljudjé sa vselej posabili dan in kraj, ob kterim so se ti padzi rasglasili; in s' svojim molzhanjem saterajte njih spominj.

Pa pravite: Sej vsi ljudjé od pregreh nashiga blishniga govoré, torej smemo tudi mí od njih govoriti! — Ta sklep, ljubesnivi kristjani! je neusmiljen. Zhe ne morete splohniga govorjenja sadushiti, ali ga mar savoljo tega smete mnoshiti? Zhe ne morete svojiga blishnjiga k' dobrimu imenu perpraviti, ali ga savoljo tega smete prav popolnama ob dobro imé perpraviti? Zhe vsi ljudjé v' vashiga blishnjiga kamenje luzhajo, kaj mislite, de ste ví savoljo tega kaj manj neusmiljeni, zhe tudi ví va-nj kámenje luzhate, in se h' tistim perdrushite, kterj ga s' kamenjem vsiga rasbijejo, in umoré? Oh! zhe lih na svéto vero nizh ne porajtate, je vender le lepó ranjenimu zhloveku pomagati, kakor mu je evangeljski Samarijan pomagal! Tistih braníti, in varovati, ktere so vsi ljudje sapustili, je snamenje shlahtne dushe! In ko bi nam lih nauki kershanske ljubesni te dolshnosti ne nakladali, bi nas vender mogle she vsaj sposhtenost in zhlovézhnost k' temu perganjati.

3. Sadnizh, s' opravljanjem in rasnashanjem svojiga blishnjiga ne prelomljujete le svetih postav kershanske ljubesni, ampak tudi sapovedi pravizhnosti in spodóbnosti. — Zhe so lih padzi vashiga blishnjiga ljudém ozhitno snani, vender le mislite sami sebe na njegovim mestu. Ali bi ví od svojiga blishnjiga kaj

manjſhi zhaſt in ſpoſhtovanje sato terjali, ko ſo vaſhe pregrehe she ljudém snane? Ali bi vam bilo vſhezh; ko bi vaſh brat savoljo rasglaſhenja vaſhiga padza s' vami tako delal, kakor ví sdej s' njim delale? Od kod pa veſte, de ni kak goljuf pervi sazhetnik taziga ozhitniga govorjenja zhes vaſhiga brata? Po ſvétu ſe veliko lashí tvése, in savoljo ſvojiga hudobniga ſerza jih vſelej radi verjamemo, zhe kaj zhes blishnjiga isvémo; od kod veſte, de ní kak ſovrashnik, ali kak sopernik, ali kak nevoſhljiviz tega opravljanja ſkrivej med ljudi satróſil, de bi ſvojiga blishnjiga ſpodnéſel, kteri je njegovim hudim ſtraſtim, ali pa njegovi ſrezhi na póti? Ali ni doſti tazih isgledov na ſvetu? Od kod veſte, de ni kak neprevídin k' vſimu temu govorjenju priloshnoſti dal, ker je neprevidama kako beſédizo isrékel, ktero ſo pa ljudjé prezej napak obernili? kaj ni mogózha taka pomota? Od kod veſte, de ni ſperviga le kdo kaj ſlabiga od ſvojiga blishnjiga natolzoval, kar ſo pa potlej ljudjé kakor gotovo resſnizo rasnaſhali? Kaj ni navadno tako preſékanje in preobrazhanje beſedi per ozhitnim govorjenji?

Kdo bi ne bil verjel v' Babilonſki ſushnoſti, od dvéh mósh povédane ¿Susánine rasujsdanoſti? Dva ſodnika boshjiga ljudſtva, ktera ſta zhaſtí vredna savoljo ſvoje ſtaroſti in imenitne ſlushbe, prizhata ozhitno zhes-njo; vſe ljudſtvo govorí od nje kakor od nesvéſte shene, vſim ſe sdí kakor madesh vſiga Israela. Pa ſ' zhém ſi je ¿Susana tako oſramotenje saſlushila?

S' ſvojo ſramoshljivoſtjo; in ko bi ne bil takrat Danijel shivel, kteri ſe je predersnil, nad reſnizo ozhitniga govorjenja dvomiti, bi ſe bilo vſe Judovſko ljudſtvo ſ' kervijo nedolshne Susane omadeshilo. Opravljivzi! dobro pomnite in premiſhljujte to sgodbo. Nad vſakim pregreſhkam blishnjiga, zhe ljudje ſhe tako ozhitno od njega govoré, je vam ſhe vſelej dvomiti, in ſvojimu blishnjimu krivizo delate, zhe kako rézh kakor gotovo reſnizo zhes-nj rasnaſhate, ktere niſte ſamí vidili, temuzh jo le od drusih ljudí ſliſhali. Kar vam drugi ljudje perpovedujejo je velikokrat slagáno, vſelej pa je negotóvo.

Pa jeſt vam ſhe vezh dovólim, in pravim: Zhe je vaſh brat lih reſnizhno ta in ta greh ſtoril, od kteriga ljudjé govore, zhe lih niſo ljudjé nizh k' njemu perdjali, od kod pa veſte, do ſe ga ſhe ni ſpokoril? Kadar je vaſh blishnji vidil, de ſe je njegov padez ozhitno rasglaſil, ga je bilo morebiti mozhno ſram, morebiti je ſhel ſam v' ſe, in je ſvoj padez pred Bogam s' sgrevanimi ſolsami milo objokoval. Od kod veſte, de vaſh brat ſhe ní tega ſtoril? Gnada boshja v' premaganje terdovratniga ſerza ne potrebuje vſelej ſhtevila deſetih ali dvajſetih lét. Vzhaſih gnada boshja greſhnika na naglim ſpreoberne, in nozhe, de bi tako ſpreobernjenje dolgimu zhaſu perlaſtovali; in vzhaſih je lih kak ozhitin padez tiſta minuta, v' kteri miloſt boshja ſpreobernjenje greſhnika dodéla. Zhe je tedaj vaſh blishnji she pokoro ſtoril, kaj ne delate krivizhno in neuſmiljeno,

zhe take bratove padze ſpet oshivljate, ktere je ſ' ſvojo pokoro she isbriſal, in kterih je Goſpod she posabil? ‚Spomnite ſe evangeljſke gréſhnize. Njena rasujsdanoſt je ozhitno snana, ker je greſhniza Jerusalemſkiga meſta; pa ravno tazhaſ, kadar ji fariſej ‚Simon njene pre-grehe ozhita, ſo jih njene ſolsé, in njena gorézha ljubesen per Jesuſovih nogah isbriſale. Dobrotljivi Bog ji je vſe njene grehe odpuſtil, hudobni zhlovek pa ne more sa terdno ſkleniti, de bi ji jih odpuſtil!

Sadnizh vam ne odrezhem, de je bil padez vaſhiga blishnjiga reſ ljudém snan, hozhem rêzhi, de ſo ljudjé nekoliko vedili, de njegovo shivljenje ní zlo bres greha; sdej pa ſhe ví pridete, in jim ſhe blishniſhi okoliſhine njegoviga sadershanja rasosnanite; sgodbe njegoviga padza na tanko pojaſnite, in vſo ſkrivnoſt rasodenete; tedaj to poterdite, kar ſo ljudjé le na pol vedili, in ſhe to poveſte, kar ljudjé doſihmal ſhe niſo ſliſhali, in ſe ſhe zlo veſelite, de je vam neſrezha vaſhiga blishniga bolj snana, kakor pa unim ljudém, kteri vaſ poſluſhajo. Doſihmal je vaſh brat per ljudeh ſhe vender nekoliko dobriga iména, ali nekoliko shivljenja imél, ví mu ga pa popolnama, in do zhiſtigo odvsamete. Morebiti je doſihmal ozhitno govorjenje zhes vaſhiga blishnjiga le od nekterih nesnanih ljudí isviralo, kterim ſhe niſmo radi verjeli; doſihmal ſi ſhe morebiti ljudjé nizh niſo ſtorili is taziga plitviga govorjenja. Ví pa, ki imate savoljo ſvojiga ſtanú, savoljo rodú, ali savoljo ſvoje ſlushbe per

ljudéh nekako veljavo in mózh, ví tako plitvo govorjenje zhes blishnjiga takó slo poterdite, de nihzhe vezh nad njegovo resnizo ne dvómi. She samo vashe imé prizha soper nedolshnost vashiga blishnjiga; sdej se bodo ljudjé na vas sklizovali, kadar bodo hotli poterditi, de je ozhitno govorjenje zhes vashiga brata resnizhno; — sej imajo ljudjé navado rêzhi: Mora she res biti, ker mi je ta in ta poshteni mósh povedal, ker mi je ta in ta resnizhna shena povedala! Pomnite tedaj to resnizo sosebno ví, ki imate vezhi veljavo med ljudmí! zhe vas ljudjé bolj sposhtujejo, varnishi in tankejshi vestí morate biti per dobrim iménu blishnjiga. Besede kaziga snaniga greshnika se bersh raskadé, de jih le isrezhe; besédo poshteniga moshá pa nikoli bres sadú na semljo ne padejo; sa njim vsak rad ponavlja hvalo, s' ktero koga povikshuje, ali pa grajo, s' ktero koga manjsha. Moj Bog! ker tí greshnikove grehe perkrivash, nas uzhish, de jih moramo tudi mi nad blishnjim perkrivati. Tí ne rasodenesh ozhitno nashih grehov, temuzh nas s' usmiljeno poterpeshljivostjo zhakash do sodnjiga dné, kjer bodo skrivnosti nashiga serza rasodete; mi pa s' hudobno predersnostjo prehitimo zhas tvojiga mashevanja, deslih nam je toliko na tem leshezhe, de tí globozhin nashiga serza in skrivnost nashe vestí sdej ne rasodenesh.

V' bersdah tedej dershíte svoj jesik, l. p.! verh tega pa she sosebno ví, ki vas ljudjé kaj bolj zhasté in sposhtujejo, opravjivzov nikar

radi, ampak s' nejevoljnim, terdim in ojſtrim pogledam in obrasam poſluſhajte, in ſ' ſvojim molzhanjem ſvojo nejevoljo nad oprávljivzi nasnanje dajajte, ker ravno tako slo greſhí zhlovek, kteri hudobno govorjenje rad poſluſha, kakor opravljivez, kteri kvante in obrekovanje perpoveduje. ¿Svoje uſheſa ſ' ternjem sagradíte, de ne bodo ſ' ſtrupénim govorjenjem oſkrunjene, to je, uſheſ nikar ſamo pred grenkimi ſhkodljivimi beſedami ne samaſhite, ampak take beſede opravljivzu tako nasaj versíte, de ga bodo sbodle in v' ſerze saſkléle. Opravljanje bi bilo is kraljeſtva Jesuſa Kriſtuſa kmalo pregnano, ko bi ga kriſtjani ſ' takim veſeljem ne poſluſhali. S' opravljanjem ſe nam zhlovek ſhe le perkúpi, in pregreha, ſ' ktero ſe ljudém perkúpimo, ſe nam kmálo ljubesniva laſtnoſt sdí. S' ſvojim dopadenjem opravljivza ſhe le k' opravljanju ſpodbadamo, in ker bi ſe vſak rad ljudém perkúpil, sato ſe opravljanje ſkorej vſim ljudém nekaka prijetna umetalnoſt in rózhnoſt sdí.

Ohraníte tedaj l. p.! kar ſte od opravljanja ſliſhali, globoko v' ſerzu; odſihmal bódite varniſhi, véſtniſhi, ljubesnivſhi, in reſnizhniſhi v' beſedi in v' djanji; s' vſo mozhjo hrepeníte po tiſti modroſti, in po tiſti ljubesni, ktera ſe rada v' Goſpodu rasveſeluje, povſod dobro dela, vſim ſrezhe sheli; ſe shivljenja smirej bolj veſelí, in ſe na konzu sdajniga shivljenja polna otrozhjiga saupanja v' narozhje neſkonzhno miloſtiviga Ozheta podá. — Amen.

Veliko goſpódnizo (veliki ſhmarni dan), ali v' god vnebovsetja Marije devíze.

Marija ſi je nar boljſhi del isvolila, kteri ji ne bo vset. Mat. 10, 42.

Ker ſe danaſ nebeſhka kraljiza kakor smagovavka is te deshele terpljenja, in is tega kraja umerjozhih ljudí veſéla prozh podá, ker ſe zhes vſe kore angeljev povsdigne, in ſvojimu boshjimu ſinu v' narozhje hití; zato katoljſhka zerkuv od te zhaſtite goſpé veſéla govorí tiſte beſede, ktere je nekdej Jesuſ preſkerbni Marti rekel: Marija ſi je nar boljſhi del isvolila, kteri ji ne bo vset.

O! ſ' kakim veſeljem ſe je pazh lahko Marija, kadar ſe je ura njeniga lozhenja blishala, na ſmertno poſteljo vlegla, de bi vezhnimu Bogu dar ſvojiga shivljenja darila! ¿Smert je per njej gotovo vſo ſvojo grenkoſt sgubila, ker je Marija lé is ljubesni, in polna veſélih obzhutlejev umerla! ¿S' kakim nebeſhkim veſeljem je pazh sdej Jesuſ ſvojo mater ſprejel, ktera ga je popred od ſvetiga Duha ſpozhela! ¿S' kakim velizhaſtvam ſe je pazh nebeſhka kraljiza k' ſvojimu ſinu povsdignila, v' ktere narózhje je kdej Jesuſ is nebeſ priſhel! S' kako ljubesnijo je pazh ſin boshji ſvojo mater

per njenim prihodu v' ſvoje narózhje ſprejel, ktera ga je kdej s' materno ljubesnivoſtjo v' ſvojim narozhji noſila! Preljubi kriſtjani! danaſ ſe v' duhu vſtopímo k' ſmertni poſtelji ſvoje prezhaſtite goſpé in pomozhníze, na kteri poſtelji ſo ſe Mariine svési savoljo gorezhe ljubesni rastergale, in na kteri je she sazhela kál ſvoje prihodnje velikoſti poganjati! Vſtopímo ſe k' umirajozhi Marii, de ſe bomo od nje nauzhili velike in edíne umetalnoſti, *dobre ſmerti umreti;* potlej ſe pa osrímo na tiſte nebeſhke viſháve, kamur ſe je Marija po ſmerti povsdignila, in kjer je bila njena zhednoſt s' neisrezhenim velizhaſtvam kronana, de jo bomo v' njenim ſvetim shivljenji raji poſnémali!

Ob kratkim, danaſ, na dan Mariiniga vnebovsetja in povikſhanja, ſe mi nad Marijo dvojna velikoſt pred ozhí poſtavi, namrezh: 1. *Velikoſt v' ſmerti ali ob ſmertni uri*, kteri na ſvetu ni nizh enaziga.

2. *Velikoſt po ſmerti*, ſ' ktero Marija sa boshjim velizhaſtvam, vſe neisrezheno preſeshe.

Reſnizhno l. p! Marija, ktera je velika v' ſmerti, in velika po ſmerti, ſi je gotovo nar boljſhi del isvolila, kteri ji ne bo nikoli vsét!

I.

Kadar Salomon mózhno sheno popiſuje, med drugimi snamenji tudi to snamenje njene duſhne velikoſti pové, rekozh: *In ona ſe bo sadnji dan* (ſmertno uro) *ſmejala.* Prip. 31, 25.

‚Smert nam grenko in ſtraſhno dela le preve-
lika ljubesen, ktera naſ na ta ſvet natresa, ali britek ſpominj naſhih ſtorjenih, in ſhe ne ſpokorjenih grehov, ali pa velika neobzhutlſji-voſt do nadnatornih in vezhnih dobrót. Sakaj bi ſe nek ſmertno uro ne tréſli ſushniki ſvetá, ter pregreſhni in ſhtrafinge vredni ſovrashniki pravizhniga Boga? Marija pa je imela vſe pro-ſto ſerzé od poſvetnih rezhi, ſvoje veſtí ni s' nobenim greham omadeshila; in gorezhe she-ljé je imela, Boga kmalo vshivati; veſéla je tedaj umerla, ker ſvetá ni ljubila, ker ji veſt ní nobenſga greha ozhitala, in ker je le po ſvojim Bogu hrepenéla.

‚Smert sakrije bliſh in prasno veſelje po-semljiſke ſrezhe, v' kterim ſrezhni poſvetnjaki plavajo. ‚Smert prekuzne, kar je mozhniga, rastare, kar ſe ji v' bran ſtavi, smaja kraljeve ſtole, raslómi kraljeve palize, in kraljeve po-ſlopja s' sdihovanjem, ſ' ſolsami, in s' obupa-njem napolni. Preljubi poſluſhavzi! ako hozhe-te nar vezhi zhloveſhko revſhino viditi, jo bo-te per ſmertni poſtelji umirajozhiga ſushnika tega ſvetá naſhli. *Grenka ſmèrt! kaj tako lózhiſh?* je rekel en umirajozh kralj, kadar mu je she ſmert tèrkala. Ali ſe ne pertoshu-jejo tako ſhe dan danaſhni umirajózhi poſvet-njaki? Marſikdo ſmertno uro pravi: Oh! ko-mú ſim ſvoje blago ſ' tolikim trudam nabéral, in na kùp ſpravljal? sa koga ſim neutrudama delal, in ſe nozh in dan potíl? komu ſim lépe hiſhe sidal, in toliko ſvetá nakupil? ‚She ni-ſim vſiga dodelal, kar ſim miſlil ſtoriti, ſhe

ſim le na polovizi ſvojiga téka, in drugi bodo sdej ſad mojiga potú bolj vshivali kakor jeſt, in v' mojih hiſhah dalje ſtanovali, kakor jeſt! Kaj mene drusiga ne zhaka, kakor shaloſtna tema groba, in kakor prah trohljivoſti in posabljivoſti? *Grenka ſmèrt! kaj tako lózhiſh?* Bres oddihleja ſim po veſelji in ſladnoſti hrepenel, pa deſlih ſim she veliko veſelja vshil, vender moje shelje ſhe niſo ſpolnjene, in sdej pa moram tje v' vezhnoſt pred ſodbo boshjo iti. Vezh ne bom vidil lépe semlje, ktera je moje ſerze slo veſelila. Vezh ne bom ſliſhal lépiga pétja, in godzov, ne hvale perlisovavzov, ne prijetnih pogóvorov veſelih ljudí; ſvojiga trupla ne bom vezh redil s' dragimi jedmí, in moje teló bo v' gróbu jed zhervov. Vſe moram tedaj sapuſtiti, in od vſiga, kar imam, mi bo ſam grob oſtal; ſtraſhna miſel! kakó slo mi ſerzé raniſh! *Grenka ſmèrt! kaj tako lózhiſh?* — ¿Sushniki tega ſvetá! she is ſamiga tega nauka ſposnajte nizhemurnoſt posemljiſkiga blagá, ktero po krivizhnih pótih naberate, ktero prevezh ljubite, in ktero bote mogli kmalo kmalo vſi shaloſtni sapuſtiti. Oh! ali je truda vrédno, ſhaze ali saklade nabérati, de bote na ſmertni poſtelji ſmertno grenkoſt deſetkrat bolj zhutili?

Marija pa, mózhna shena, ſe ſvojo ſmertno uro ſmeja. ¿Svét ní Marije ljubil, in Marija pa ſvetá ní ljubila, in kdor ní na ſvét navésan, tudi lahko bres britkoſti umerje. Njeni boshji ſin je djal, de njegovò kraljeſtvo ní od tega ſvetá; tudi Marija je mogla tako

rêzhí. Deſlih je bila kraljeviga rodú, vender ſvét sa-njo, sa nar shlahtnejſhi ſtvar, ní imel nobene róshize, ampak le tèrnje bodézhih ſkerbí, in poln kelh britkiga terpljenja. ‚Svét je je v' tíh, in nesnan ſtán poſtavil, ji je dal le prav potrebin vshitek, vedne teshave, in vſe sopernoſti, ktere samóre mati obzhutiti, ki ſvojiga ljubiga ſina na krishi umirati vidi. Pa ko bi jo bil lih ſvét rad imel, kakor je bila Marija, vélika goſpá, vredna; ko bi ji bil lih vſe ſhaze in vſe ſvoje veſelje ponujal, bi bila ſveta deviza vender vſe poſvetno sanizhevala, ker je ſvoje zhiſto, neomadeshano ſerzé, smirej nedolshno ohranila, in ga sgódej Bogu daríla, in ker je le ſamiga Boga iſkala, vſé drugo pa sa prah semlje ſhtela, in ker ſe je sgodej nauzhila, ſvét s' nogami taptati. Sato ni ſmèrt per Marii nobenih vesí naſhla in tergala, ktere bi jo bile na ſvét veſale; nobenih rezhí ji ní vséla, ktere bi bila Marija ljubila; le sdihovanje, nadloge, in neisrezhene britkoſti ji je odvsela, le mezh britkoſt ji je is ſerza potegnila, ſ' kterim je bilo njeno ſerze zlo do ſmèrti preſunjeno. Marija tedaj bres bolezhín umíra, per ſmerti ſe ſmeja, krotko ſe vklóne, kakor lilija na pólji, ktera ob zhaſu ſvojiga zvetja diſhave okoli ſebe rasſhirja, potlej pa mirno ſvoje véle peréſza v' gubé ſklada, in ſe sadnizh tiho na tla obéſi.

‚Spominj ſtorjenih grehov umirajozhimu popoſvetnjáku ſhe grenkejſhi ſmert dela, kakor shaloſtno lozhenje od ſvetá. Kadar ſe ſmert blisha ſe doſihmal saduſhena véſt sdej na nag-

him isbudí, mílo sdihuje in hudó grise; ſtrah pred prihodnjo ſodbo taziga greſhnika omami, pred ſodnikovo pravizo ſe tréſe, ſtraſhna negotovoſt ſrezhne, ali neſrezhne vezhnoſti ga britko in hudo peklí. Oh! pravi umirajozhi greſhnik, kakó ſe mi bo v' vezhnoſti godilo! ali bom priſhel k' ſvojimu Bogu, kteriga dosdej niſim ljubil, kterimu ſim le po ſvoji tèrmi, pa nikoli resnizhno, ſlushil! Kaj ſim sa nebeſa ſtoril, de bi jih sdej ſmel upati? Kaj mi bo pravizhni ſodnik dobriga povernil? Me bo mar ſrezhniga ſtoril savoljo tiſte shaloſtne posabljivoſti, v' kteri ſim vezhi del ſvojiga shivljenja preshivel, in ſe niſim ſvojiga Goſpoda ſpomnil? ali mar savoljo tiſtiga vſiga pozhutſkiga, ſladniga, in meſéniga shivljenja, ktero me je ſtorilo ozhitniga ſovrashnika Kriſtuſoviga krisha? ali mar savoljo pohujſhanja, ſ' kterim ſim v' ſvojim shivljenji veliko ljudí okrog ſebe sapeljal, ali pa savoljo krivih naukov, ſ' kterimi ſim veliko duſh pogubil? ali mar savoljo oſtudnih pregreh, savoljo zhernih del tamè, ſ' kterimi ſim podóbo boshjo tolikokrat nad ſabo in nad ſvojim blishnim omadeshal? ali mar savoljo neumne zhaſtílakomnoſti, ali pa savoljo rasujsdaniga napúha, is kteriga ſim vſe ljudí sanizheval, in ſe zhés-nje povikſheval? ali mar savoljo svitiga ſpodlesovanja ſvojiga blishnjiga? ali pa savoljo svijázh, ſ' kterimi ſim po ſrezhi hrepenel? ali mar savoljo moje terdobe, ker me ſolse mojiga brata niſo omézhile, ker reveshem is nadlog niſim pomagal, ampak ſe ſhe nad njimi ſerdil? ali mar savoljo moje laſtne

ljubesni, ker ſim vſe le sa-ſe, in k' vezhimu le is dobizhkasheljnoſtí kaj dobriga ſtoril? ali mar savoljo sapravljenih gnad boshjih, kterim ſim ſe v' bran ſtavil? ali mar savoljo shaloſtniga omadeshenja ſvetih sakramentov, ktere ſim le sato prejemal, de ſim jih oſkrunil, in ſi s' njimi ſvoje pogubljenje sapezhatil? *Moj Bog!* mora umirajozhi greſhnik s' Davidam sdihovati, *moje ſerze ſe v' mojim teléſu od bolezhine tréſe, in ſmertin ſtrah me je obſhel; ſtrah in trepetanje je zhés-me priſhlo, in tamota me je pokríla,* (Pſ. 54. 4. 5.) ker jeſt ſim nerodovitno drevó, ktero she toliko lét ní nizh dobriga ſadú rodílo, ktero pa sdej tí, o Goſpod! miſliſh poſékati, in v' oginj vrézhi; jeſt ſim léni hlapez, kteri ſim talent gnade smiraj bres obréſti v' ruti noſil, kterimu ga pa sdej miſliſh vséti, in hlapza sa vſelej ſpred ſvojiga oblizhja pahniti. Kako ſhiroko ſe peklenſki bresdin pred mojimi ozhmí odpéra! Kako ſtraſhno she plamen is njega ſhvíga! Morebiti bom kmalo v' njem na vékomej gorel! — Tode, l. p.! veſelja danaſhniga prasnika nozhem ſ' takim ſtraſhnim popiſovanjem na dalej kalíti; dovòlj je vediti, kar ſvéti duh pravi, de je namrezh ſmèrt greſhnikov neisrezheno ſtraſhna. Kako draga in shlahtna pa je mógla v' ozhéh naſhiga Goſpóda Jesuſa ſmert njegove matere prezhiſte devíze biti? Sveti uzheniki in Tridentinſki sbòr naſ uzhé, de Marija ní Boga s' nobenim greham rasshalila; nobene gnade ní bres ſadú puſtila; nobeno hudo nagnjenje ji ní ſerzá omadeshilo; vſak dan je bolj raſtla v' po-

polnomasti; v' nedolshnosti, svetosti, in zhisti ljubesni je vse stvari, v' nebesih in na semlji preségla. Ali ji ní sadnji dan njeniga shivljenja serze od veselja poskakovalo, ker je zhistejshi in svetejshi is sveta shla, kakor pa je na-nj prishla? Njena, ako lih neisrezheno globoka ponishnost ji vender ní ubranila, de bi sadnjo uro ne bila vidila vèlikih shazov saslushenja, ktero si je s' pomozhjó gnade boshje nabrala, in sprizhevanje dobre vestí jo je she s' vezhim nebeshkim veseljem navdajalo. Tukej tedaj vidi umirajozha deviza oroshje divjiga sovrashnika, ktero je serzhnó polomíla; vidi pálmove véje premaganja, ktere si je perdobila, in s' Moses am lahko pravi: *Pójmo Gospodu, ker se je veliziga in zhastitiga skasal; konja in kojnika je v' morje vèrgel. Gospod je moja mózh, in (sapopadik) moje hvaléshne pésmi; on je moje reshenje.* 2. Moses. 15, 1. Tukej Marija vidi kùp salóg ali shazov svojiga saslushenja, ktero si je sa vezhnost nabrala, in ima she vezhi pravizo, kakor s. Pavel rezhi: *Zhas mojiga reshenja je prishel. Dober boj sim bojevala, svoj tèk doteklа, véro ohranila. Sdej me she zhaka krona pravize, ktero mi bo Gospod, pravizhni sodnik tisti dan dal.* 2. Tim. 4, 7. Ljubi prijatli! ako hozhete tisti dan, o kterim se greshnik joka in obupuje, veseliga serza biti, ako se hozhete sadnji dan svojiga shivljenja s' Marijo veseliti, in smejati, in v' smertni vojski smagavzi biti, morate she sdej veselje svetá, in gréh s' takim ozhésam gledati, s' kakorshnim

ga bote sadnjo uro gotovo gledali, she sdej rezite: „Vſe, vſe je nizhemurnoſt in tésha duha; le eno zhloveka v' shivljenji in v' ſmerti ſrezhniga déla, namrezh ſprizhevanje dobre veſtí, in pa ſpomínj, de ſmo vſelej poſhteno in pravishno shiveli, in ſvoje dolshnoſti na tanko ſpolnovali. ¿Smèrt naj tedaj pride, kadarkoli hózhe, nizh ſe je ne bojím, vſelej me bo perpravljeniga naſhla, vſelej mi bo prijetna."

Kako ſladka in prijetna je bila ſmert sadnizh Marii! v' nar vezhi ſrezho ſi je ſhtela, ker je ſerzhne shelje v' ſvojim ſerzu imela, de bi bila she ſkorej réſhena, in s' Jesuſam ſvojim ſinam sdrushena! Mariina ljubesen do njeniga ſina je bila gotovo neisrezheno gorezha; ſerzé nobenimu Kerubinu ni tako slo gorélo, kakor je Marija shiſte ljubesni goréla. Nevéſtino jokanje v' viſóki peſmi je le majhin raslég Mariinih shelj, de bi Jesuſa, Bogá ſvojiga ſerza, kaj kmalo sagledala, in vshivala. In vender je moglo toliko let pretezhi v' tej dolini ſóls, predin je Jesuſa ſvojiga ſina ugledala. Kdo nam bo popiſal oginj njenih vezhnih shelj, ſilo njeniga ſvetiga hrepenjènja, in mozh njenih ljubesnjivih sdihlejev? Jesuſ! nar ljubſhi otrok, in vſe moje veſelje! je Marija vſak dan po ſmérti ſvojiga ſina sdihovala, kjé ſi tí, in kje ſim jeſt? Ljubim te, moj ſin! in te vender she toliko lét ne vidim. — Moj Jesuſ ſe je is tega ſvetá lózhil, ali bom tedaj jeſt, njegova mati, ſhe tukej prebivala? Oh! kaj ko bi bila pazh tudi jeſt she ondi, kjer je moj ſin! In tí, o Bog! vender toliko shaſa té preſvete ma-

tere tvojiga ſina ne uſliſhiſh; toliko zhaſa mora Marija na tem ſvetu sdihovati, in v' nadlogah ſe poſtarati! Oh! prijatli! kako grenák je ta kelh! tako shivljenje je grenkejſhi kot ſmert! Kakſhine shelje ima dobra mati do ſvojiga dobriga ſina, nam ſveto piſmo nad pobóshno materjo mladiga Tobijata pred ozhí poſtavi. Ta je vſak dan hodila na hrib, in je milo pogledovala na pót, po kteri je imel njeni ſin is ptujih krajev domú priti, in kadar po dolgim zhakanji sadnizh ſvojiga ljubiga ſina od delezh sagléda, kako hitro letí ſvojimu shaloſtnimu moshu to pravit! kako veſéla mu potem obdva gréſta naproti! kako ga objémata, in mu ſrezho voſhita! kako ſe od veſelja jokata! Ta sgodba, deſlih zhloveku shivo v' ſerzé ſégà, je pa vender le majhna podóba tiſtih gorézhih Mariinih shélj, Jesuſa njeniga ſina ſpet sagledati, od kterih ji je ſerzé gorélo.

Kadar je Marija veliko lét, ktere ſe je ſizer vſa v' voljo boshjo vdala, tako shaloſtna prejokala, ſe sadnizh perblisha dosheljena ura njeniga lozhenja, in saſliſhi ſe glaſ njeniga ljubiga Jesuſa: *Pojdi s' Libana, moja nevéſta! pojdi s' Libana, pojdi is levnjakov, is prebivaliſha riſ ali biſtrovidov, de boſh kronana* (vénzhana); *ti ſi mi ſerzé ranila.* (Viſoka peſem 4, 8.) Te beſede Mariiniga boshjiga ſinu, ki ſo ojſtrejſhi, kot v' dvé ſtraní ojſter nosh, jo vſo preſunéjo, reſhijo vesí, ktere ſo duſho ſ' truplam ſklenjeno imele, in polna nebeſhkiga veſelja ſe ſmeja pridejozhi ſmerti,

pogléda ſvojiga pridejozhiga ſina, tiho omedli, in v' ſveti ljubesni saſpí.

Sdej ſe povsdigne ta réſhena, zhiſta, od velike ljubesni gorézha duſha zhes vſe posemljiſke rezhí, ktere je smirej sanizhevala, tudi zhes kóre angeljev, in velikih angeljev, in hití ſvojimu ſinu v' narózhje, kteri ji bo lepoto ſvojiga velizhaſtva pokasal. O kakſhin krik, kakſhino hvalo, kakſhino posdravljenje sheno veſéli nebeſzhani! zhudijo ſe in pravijo: *Kdo je una, ki ſe ſem perblishuje, kakor sgodnja daniza, lepa kot luna, isvoljena kot ſolnze, ſtraſhna kot v' red poſtavljena vojſkna truma?* (Viſoka peſem, 6, 9.) ¿Sposnam, l. p.! de jeſt greſhnik ne morem nebeſhkiga jesika govoriti; poſluſhajmo tedaj, ljubi bratje! v' katoljſhki zerkvi tako ſlávniga ſvetiga Anselma, kteri pravi: Goſpá! Moja pamet ne more ſposnati tvoje obilne gnade, tvojiga velizhaſtva, in tvoje ſrezhe; moj jesik je ne more isrêzhi. Kdo bo popiſal veſelje, velizhaſtvo, in krik, ſ' kterim ſo ſe vſe vèrſte svelizhanih duhov veſelíle, kadar ſo vidile priti mater ſvojiga Goſpóda, in kadar ſo vidile, de jo njih goſpod v' vſim ſvojim lépim velizhaſtvu napravljen ſprejmé? ¿Sam Bog gre ſ' tavshentkrat tavshenti, ali s' bresſhtevilnimi trumami angeljev po ſvojo umirajozho mater, jo povsdigne zhes vſe nebéſa, in jo na kraljevi ſedesh poſadi! — O zhaſtiti, in ſrezhni dan té ſprejetve! Imenitni dan taziga povikſhanja! Prasnizhni, in vſak zhaſ sazhudenja vredni dan taziga povelizhanja! Ker ta dan ni le tebe o Goſpá! neisrezheno poveli-

zhal, ampak tudi nebéſa, v' ktere ſi ſhla, in vſe, kar je v' njih, je s' novo in s' neisrezheno ſvitloſtjo navdál."

Prijatli! sdaj poglejmo v' ſvoje ſerzé. ¿Sej véſte, de ſmo tukej le popótniki, kakſhine shelјé pa imamo po nebeſhki domazhii, sa ktero ſmo uſtvarjeni, in ktera bi imela biti zilj in konez naſhih shelj? Oh! ſkorej nobenih nimamo. — She miſel, de moramo enkrat umreti, naſ preſtraſhene in shaloſtne ſtorí. Marſikdo bi rad vekomej na tem ſvetu oſtal, de bi ga le nihzhe v' vshitku posemljiſkiga veſelja ne mótil. Mi ne shelimò Jesuſa gledati, v' njegovo kraljeſtvo priti, in v' druſhini ſvetnikov shiveti. — In vender ſmo sa vezhnoſt uſtvarjeni, vender moramo vſi sdajni zhaſ sapuſtiti. ¿Smertnim shlakam ſe nihzhe (noben vites) ne uſtavi, ſhe nihzhe ni njenim pſhizam odſhel. Sdej mi pa povejte, ljubi p.! ali bomo kdej priſhli v' ſrezhno kraljeſtvo Jesuſa Kriſtuſa, po kterim sdej zlo nizh ne hrepenimò? Sakaj pa po njem nizh ne hrepenimò? sato ker ſmo na poſvetno navésani, ker shelimò *le preoblezheni biti*, to je, mí bi radi zhaſne rezhi, ktere prevezh ljubimo, s' vezhnimi dobrotami vred imeli. To je pa boshji vólji naſproti. Ako hozhe naſha, sa Boga uſtvarjena duſha Boga gledati, mora popréd od zhaſnih rezhí réſhena in proſta biti. Zhe niſo vſe naſhe sheljé v' Boga obernjene, zhe ne pravimo s' Davidam: *Kakor hrepení jelen po merslih vodah, tako hrepení moja duſha po tebi o Bog! kdaj bom tje priſhel, in ſe pred boshjim oblizh-*

jem perkasal? (Pf. 41, 11) — zhe tega ne pravimo, tudi Boga fhe ne bomo gledali, temuzh zhe v' gnadi boshji umerjemo, bomo k' vezhimu v' vize prifhli, kjer bomo f' ftrafhnim terpljenjem od shlindre napazhniga nagnjenja, kakor slató v' pezhi, ozhífheni. To je tedaj ljubi bratje! kar nam mifel na fmert grenko dela, ker fvoje preveliko natvesenje na pofvetne rezhí, in napazhnoft fvojiga ferza dobro posnamo, ktera nam pred prihodnjo fodbo boshjo ftrah in trepetanje delata. Ljubi bratje! ¿Sej dobro vémo, de fmo le sa nebefa, ne pa sa ta fvet uftvarjeni. Rastergajmo tedaj pofvetne vesí, ktere bo fmert fizer kmalo rastergala; ferzhno vfimu flovo dajmo, kar napazhno ljubimo, in kar bomo kmalo per fmerti sapuftili. Tedaj fe bomo, kadar fmert pride, kakor Marija fmejali in vefelili; ker takrat ne bo fmert nobene file potrebovala, zhe bomo she sdej njeno lozhenje prehiteli; tedaj nam fmert ne bo grenka; jo bomo le sato okufili, de fe je bomo na vekomej ognili; tedaj bomo le fvoj dar dokonzhali, in fvojo dufho k' Jesufu Kriftufu prefelili. Potlej po fmerti bomo novo velikoft dofegli, ktero je tudi Marija po fvoji fmerti dofegla, in ktero bomo fhe v' drugim delu nekoliko premifhljevali.

II.

Velikodufhnoft, in jafnoft, ktera fe per úmirajozhih isvoljenzih boshjih tako lepó kashe, je le isgled in majhin ofnútek tifte veliko-

ſti, ktero je plazhajozhi Bog ſvojim svetim prijatlam v' ſrezhni vezhnoſti perpravil. Ker je bila pa Marija she na ſvoji ſmertni poſtelji tako viſoka, kakor ſmo sdej vidili, koliko imenitnoſt, koliko viſokoſt, koliko velizhaſtvo je tedaj ſhe le po ſvoji ſmerti doſegla! S. apoſtelj Pavel pravi, de ſi ne moremo nobeniga sapopadka ſtoriti od veſelja, ktero je Bog ſvojim isvoljenzam na uni ſtrani groba perpravil: *Nobeno oko ni vidilo, nobeno uhó ni ſliſhalo, in nihzhe ní sapopadel, kaj je Bog tiſtim perpravil, ki ga ljubijo.* 1. Kor. 2, 9. Zhe pa Bog ſhe druge ſvetnike ſ' takim velizhaſtvam króna, kakſhino krono, kakſhino velizhaſtvo je ſhe le sa ſvojo boshjo mater perpravil, ktero je tako ſerzhno ljubil! Zhe ſi ſhe sgovórni in v' tretje nobó samaknjeni apoſtelj Pavel ne upa veſelja ranjkih prijatlov boshjih popiſovati, kdo ſi bo nek upal svelizhanje nebeſhke kraljize popiſovati, ktera je, kakor mati boshja, sunej Boga zhes vſe kóre angeljev in ſvetnikov povikſhana. Do leſem, ljubi bratje! je nam umerjozhim ſtvarém perpuſheno iti. Prederénoſt bi bila, ko bi ſe kdo upal velizhaſtvo Marije bolj na tanko popiſovati, kakor zhe rezhe, de je Marija zhes vſe v' nebeſih povikſhana, kar ni Bog. Pa deſlih ne moremo od svelizhanja povelizhane matere boshje bolj na tanko govoriti, nam je vender perpuſheno na semlji oſtati, in od tega govoriti, kar je bila Marija na ſvetu sa naſ.

Kje je zhlovek, zhigar ſlava bi bila tako ſploſhna, in zhigar imé je tako imenitno in

shegnano, kakor je ſladko imé *Marija?* Kjer koli ſe imé *Jesuſ* raslega, ondi kriſtjani tudi tiſto zhaſte, ki nam je ſploſhniga Odreſhenika rodila. Pojdite v' daljne kraje ſvetá, in naſhli bote naróde, kterim *Napoleon* ní snan, kteri pa vender imé *Marija* ſ' ſpoſhtovanjem isrekujejo. Preroki ſtare savese ſo jo she veliko ſto lét pred njenim rojſtvam blagrováli kakor vítesko sheno, ktera bo glavo ſtèrla ſtari kazhi, ki je vſe zhloveſhtvo v' neſrezho sapeljala. In kadar je Marija ſvét s' diſhavami ſvojih zhednoſt napolnila, ſo jo vſi naródje blagrovali, ker ji je Goſpod, ki je mogozhin, velike gnade ſkasal. Kaj ſhe zlo vidim? per rasſhirjenji ſvete Jesuſove vére kriſtjani v' Rimu, v' Antijohii, v' Nikomedii, v' Bitinii, v' Konſtantinopolu, v' Efesu, po Evropi, Asii, in Afriki vezhnimu Bogu zerkvé in altarje v' imenu Marije prezhiſte devize, sidajo. Polni ſvete ljubesni do Marije ſo kriſtjani niskiga in viſoziga ſtanú uzheni in neuzheni. Nar ſvetejſhi in nar uzhenejſhi uzheniki katoljſhke zerkve ſo ſvetu Mariino viſokoſt in imenitnoſt osnanovali, njene zhednoſti hvalili, in ſe sa njeno zhaſt potegovali; vſak smed njih je imel gorézho ljubesen do njé, vſak ſe je pertoshil, de nima doſti beſéd, jo po vrednoſti in dolshnoſti zhaſtiti. Marijo na pomozh klizhe vojſhak v' hudim boji, in zeſarſki ſlushabnik v' piſárnizi; Maríjo zhaſtí, hvali, in blagruje maſhnik pred altarjem shiviga Boga, kriſtjan v' vojſkovanji ſ' hudimi ſkuſhnjavami, brodník per viharji divjiga morja, sapuſhénez pod shlaki neſrézh,

in umirajozhi zhlovek pred vratmi vezhnosti; vsi k' Marii gorézhe sdihujejo, in she zlo v' mozhi njeniga imena tolashbe, pomózhi, otenja in gnade ishejo.

Prosi sa nas, ker si si svéta in bogabojézha shena! (Judit, 8. 29.) so djali stiskani Betuljzi svoji prihodnji reshnízi; in ravno tako so sposhtovanja in saupanja polni kristjani Marijo vsak zhas prosili. Vselej so bili prepreprizhani od mogozhne proshnje te velike gospé; vedili so, de je Marija, ko bi mogozhe bilo, po svojim kronanji she raji dobrote delila, in de je dobrote skasovati njeno veselje; in so bili prprizhani, de Marija sa tiste rada prosi, sa ktere je kdej Jesus, njeni sin svojo kri prilil. In ker je rassójena vérska resniza, de je pridno in koristno boshje svetnike zhastiti, so kristjani is te resnize sklenili, de nebeshkiga kralja proshnja njegove matere nar bolj omezhí, in de zhastiti boshji sin shelјé svoje preljube matere vselej rad spolnuje.

O nebeshka tolashba! o srezha! so torej djali kristjani vsih zhasov, bliso sedesha vezhniga Boga imamo mogózhno pomozhnízo, ktera je mati nashiga Bóga, pa tudi nasha mati, kteri je nashe svelizhanje per serzu, in ktera sa nas kakor boshja mati prósi. Bog je uslishal Jóba, kadar je sa svoje prijatle prosil, Samvela, kadar je sa boshje ljudstvo roké povsdigoval, in Jeremija kadar je sa Israelze molil; ali svoje matere ne bo uslishal, kadar sa nas, svoje otroke, prósi? Zhe bi tedaj lih nasha proshnja, ker smo greshniki, oblákov ne pre-

dèrla, bo vſaj glaſ tiſte matere, ktero njen ſin ſhe v' nebéſih zhaſtí, njegovo boshje ſerze gotovo omézhil; Marija nam bo ſ' ſvojo molituvjo take gnade in darí ſproſila, kterih mí ſ' ſvojo molituvjo in v' ſvojim iménu niſmo bili vredni od Boga prejeti.

In ali hózhem tukej tiſte imenitne gnade in darí perpovedovati, ktere ſo savoljo proſhnje té mogozhne nebeſhke kraljize poſamesni ljudje, ali pa zeli narodje prejéli? Kdaj bi bilo konez mojiga danaſhniga govora? Po vſim ſvetu poſtavljene ſpomnila, v' kamne, v' sheléso ali v' bron vdolbeni napiſi, uſtno isrozhílo naſhih pobósbnih ſpređnikov, zerkvéne in nravſke ali ſvétove sgodovine — vſe te rezhí glaſnejſhi govoré, kot jeſt, in nam kashejo bres ſhtevila veliko isgledov, de pravi zhaſtivzi Marije devize niſo bili nikoli sapuſheni. Ker je ſkorej ſlehern smed vaſ prizha te reſnize, torej ſ' ſvetim Bernardam vred le vaſho ſkuſhnjo tukej saprizham, ter pravim: Kdo smed vaſ je kdej Marijo ſ' pravim saupanjem v' ſili saſtonj in bres ſadú proſil? Kdo ni doſegel tega, kar je proſil, ali pa ſhe kaj boljſhiga? Zhe mi pa nihzhe smed vaſ te reſnize po pravizi ne more odrezhi, torej ſhe sanaprej tiſto zhaſtíte in proſíte, ki je ſploſhna in doſkúſhena pomozhniza kriſtjanov.

Prijatli! ali tukej ne ſposnate usroka ſploſhniga ljubesniviga ognja, kteri je ſerza vſih pobeshnih kriſtjanov kdej vnél, plamen zhiſte ljubeſni do dobrotnize zhloveſhtva v' njih podpihoval, ter njeno ſlavo, in dolshne obzhutleje

ljubesni in hvaleshnosti od kraja do kraja ſveta takó rasſhirjal, de ſe sa preſvetim imenam *Jesuſ*, ali drugimi iméni boshjih perſhon, ſhe nobeno imé ní isrekvalo, ktero bi pametni narodje bōlj ſpoſhtovali in zhastili, kakor imé *Marija?*

V' kaki novi ſvitlosti pazh vidim Marijo! Kako velika in zhastita je pazh kraljiza nebéſ in semlje! Vidim, de ſe pred Marijo zlo prevsetnost tega ſvetá vklanjá, in de ſe pred njo vſe, kar ima ſvét veliziga in zhastitiga, perpeguje; in na-njo moram oberniti beſede preróka Isaija, kteri pravi: ***Kralji bodo vidili, in vſtali, knési te bodo zhaſtili savoljo Goſpóda, ki je svéſt, in savoljo Israeloviga ſvetnika, ki te je isvolil.*** Isai. 49, 7. Mogozhni kralji semlje ſe she veliko stó lét zhastivze in otroke devize Marije imenujejo; ſe pred to mogozhno goſpó ponishujejo, jo sa njeno proſhnjo per Bogu próſijo, ji ſvoje in ſvojih narodov isvelizhanje perporózhajo, in njeni proſhnji bliſhézhe smage, ſvoje reſhenje, ſvojo zhast, ter ſvojo in ſvojih dersháv ſrezho perlastujejo. Zerkve, ki ſe po Marii imenujejo, imajo nektere v' Mariino zhast odlozhene dní ſ-hodiſha, ktere ſo v' to namenjene, de ſe pred veliko nebeſhko kraljizo vſa posemljiſka velikost sgubí, de kralji in zeſarji, in vojvodje tega ſvetá ſvojo veliko dobrotnizo ozhitno zhasté, in v' takih zerkvah ſvoje premashne snamenja stavijo, ter ſvoje kraljeve palize, króne, in ſvoje ſerza pred nebeſhko kraljizo pokladajo. O Goſpá! kako ſi pazh zhastita po ſvoji

ſmerti! ¿She kronane glavé, pred kterimi ſe zeli narodje vklanjajo, padajo na ſvoj obras pred tvojim miloſtivim ſedeshem, in te próſijo sa pomózh tvoje proſhnje per Bogu! *Kralji bodo vidili in vſtali, knesi te bodo zhaſtili savoljo Goſpóda, ki je svéſt, in savoljo Israeloviga ſvetnika, ki te je isvolil.*

Preljubi kriſtjani! is vſiga tega ſe nauzhimo prav imenitne reſnize. Kadar naſ bodo shelјé obhajale, de bi bili radi veliki in imenitni, takrat ſi na vſo mozh persadevajmo, po ſmerti veliki in imenitni biti. Na ſvetu je vſe ſpreminljivo, neſtanovitno, ter minljivo, in ko bi lih danaſ vèſ ſvet imeli, naſ utegne vender ſmert naglo is tega ſvetá poklizati, de she jutri nar manjſhiga kamnizhka premoshenja ne bomo imeli. Vſi ſmo she pred vratmi vézhnoſti; od dné ſvojiga rojſtva vſak dan umiramo; vſak dan, ki ga preshivimò, naſ ſhtiri in dvajſet ur blisheje groba perpelje. ¿S' ſvetim Duham vam tedaj rezhem: *Prezej in hitro ſtóri, kar samore tvoja roka ſtoriti, ker v' tamnim grobu, v' kteriga hitiſh, ſe ne da vezh delati.* Zhéſa boſh sadnjo uro shelel, in iſkal? morebiti ſhazov, in bogaſtva? morebiti imenitnih ſlusheb in zhaſtitih imén? Naka. Takrat boſh hrepenel po zhednoſtih, ter po saſlushljivih in dobrih delih. ¿Srezhin boſh, zhe jih boſh tudi naſhel! Tedaj bo ſmert sa-te vſo ſvojo grenkoto sgubila; tíh in veſel boſh v' Goſpodu saſpal, in ſe v' ſrezhno vezhnoſt preſtopil, de boſh ondi v' kraljeſtvu isvoljenih boshjih vſelej, in vekomej velik in ſrezhîn.

Lejte! l. p.! v' nashi oblasti je, in v' nashi mozhi, de bomo enkrat po Mariinim isgledu v' smerti in po smerti veliki in srezhni, zhe le hozhemo tudi po Mariinim isgledu tukej s' gnado boshjo pridno delati, in vóljo boshjo svestó spolnovati.

Danas, sosebno danas prosimo Boga po proshnji té zhastite nebeshke kraljize sa to gnado, in nikar ne nehajmo sashetnika vsih gnad sa-njo prositi, dokler je ne doseshemo. Gospá! Ako lih si kraljiza nebés, vender se spomni, de si nasha in vsih ljudi mati, in de ostanesh vekomej nasha mati. Sveta Marija, mati nashiga Boga, prosi sa nas uboge greshnike sdej, in smertno uro! Amen.

Trinajsto nedeljo po Binkushtih.

Pojdite, in skashite se duhovnam. Luk. 17.

Jesus je povsod snamenja dobrotljivosti in milosti sapustil, ktere nam na ravnost sprizhujejo, de je le ljudí svelizhat na ta svet prishel. Kadar je dobil bolnike, ki so mnoge bolesni iméli, jih je sizer na telésu osdravil, pa jih je tudi skorej vselej opominjal, sa sdravje in svelizhanje svoje dushe skerbéti. Kadar sagleda v'

Jerusalemu mertvoudniga zhloveka, ki je she osem in trideset lét hudó bolan, ga sizer osdravi, in mu velí domú iti, kadar ga pa v' tempeljnu spet najde, ga prezej opominja, sa naprej greha se varovati. *Lej!* mu rezhe, *sdej si osdravljen, nikar vezh ne gréshi, de se ti kaj hujshiga ne sgodí.* Jan. 5, 14. Kadar so k' njemu od hudizha obsédeniga zhloveka perpeljali, ga nar préd vprasha, zhe ima vero in saupanje, ali ne; in kadar mu ta odgovorí: *Gospod! verujem, pomagaj moji nevéri,* je Jesus prezej hudizha is njega isgnal, in ga njegovimu ozhetu srózhil. Mark. 9, 22. Kadar se shena, ki je dvanajst let na tekózhi kervi terpela, s' saupanjem robá njegoviga oblazhila dotakne, je bilo njeno osdravljenje plazhilo njeniga saupanja: *Saupaj, hzhi! tvoja véra ti je pomagala.* Mat. 9, 22. Kadar je deset gobovih mosh od delezh stalo, in glasno vpilo: Uzhenik! usmili se nas! jih je bil sizer perpravljen od njih gób ozhistiti, pa le s' tem perstavkam, de se duhovnam skashejo. *Pojdite,* jim pravi, *in skashite se duhovnam.*

S' tem je hotel pokorshino tih mosh skusiti, in pa vashnost ali veljávo duhovnov vterditi, ker dolshnost duhovnov je bila, góbove soditi; mozhí sizer niso iméli, koga od gób ozhistiti, pa so vender mogli preiskavati, in issoditi, ali ima zhlovek, kteriga goboviga shtejejo, rés góbe ali ne, in ali smé med ljudí iti, ali pa ne.

Zhe je pa Jesus she duhovne stare savése tako slo sposhtoval, de je sleherniga góboviga

kteriga je osdravil, k' njim poſlal, ali menite, l. p,! de Jesuſ ne sheli, de bi tudi duhovne nove savése ſpoſhtovali in zhiſlali, ker duhovni nove savése ne darujejo meſá neſpametne shivine, ampak preſveto kri Jesuſa Kriſtuſa, in ker ne ſodijo teléſnih gób, ampak duſhne góbe ſodijo in ozhiſhujejo? V' njih rokah je zhaſtito sdravilo sa vſe duſhne bolésni. Is ſvete kervi Jesuſa Kriſtuſa ſtoré masílo, ktero naſhe duſhe osdravi, in jih od madeshev ozhiſti. Ali niſo vredni ſpoſhtovanja in zhaſtí? In ali ſe ne ſpodobi, de ſe k' njim perblishujete, sato de bi ſe te gnade vdeleshili? Sej veſte, de ni nihzhe bres greha, vſak ima ſvoje ſlaboſti, ktere duſho omadeshijo in ranijo; sakaj tedaj takó po redkama hódite h' tem duhovnim sdravnikam, de bi vaſ ozhiſtili in osdravili? Kadar vaſ teléſna bolésen sadéne, prezej per teleſnim sdravniku pomózhi iſhete, sa bolesni vaſhe duſhe vam pa ní mar; zeli tedni ali ſhe zlo meſzi minejo, predin vam na miſel pride, de bi ſe od njih osdravili. Sukaj? Ali vam ſramoshljivoſt brani rane ſvoje duſhe rasodeti? Ako roſnizhno shelitè sdravje ſvojiga teleſa sadobiti, ali ſe tudi ſramujete rane ſvojiga teleſa, teleſnimu sdravniku pokasati? Sakaj ſe tedaj bojte, rane ſvoje duſhe duhovnam pokasati, deſlih véſte, de bres tega rasodenja (ako je mogozhe) ne morete ne odpuſhenja grehov, ne vezhniga svelizhanja upati? In pa vender je veliko kriſtjanov, kterim je napazhna ſramoshljivoſt na poti, de ſe ne morejo na duſhi osdraviti. Greſhiti ſe ne ſramujejo, ſra-

mujejo ſe pa grehov ſe ispovedati. Takim bodi snano, *de ſe jih zlo morajo ſpovedniku ispovedati, ako hozhejo od njih odvesani biti; ſizer bodo ſodnji dan' vſe njih pregrehe vſimu ſvetu snane in rasodete.* To dvoje bom danaſ raslagal, sveſtó me paſluſhajte.

I.

Gobovi zhlovek je mogel vſe oblazhilo odpéto imeti, de je njegovo bolésin vſak lahko vidil, in ſe je varoval. To nam lepó kashe, kaj je zhloveku ſtoriti, kadar je njegova duſha s' gobami greha omadeshena. Tudi v' novi savési nam je prepovedano oſtudnoſti in rasujsdanoſti perkrivati, temuzh jih moramo rasodeti, in ſe jih ispovedati. Kdor ſvoje rane ſkriva, nozhe od njih osdravljen biti, in kdor nozhe od njih osdravljen biti, hozhe savoljo ſvojih ran umreti. Zhe naſ pa v' tej rézhi molzhanje in ſkrivanje umorí, ali ne pravim prav, kadar rêzhem, de naſ rasodenje naſhih bolesin, in obtóshba naſhih grehov vnovizh oshiví, in de ſmo ſpet rojeni? Obtóshba grehov pa ní nizh noviga, ni zhloveſhka sapoved, in ní v' posnejſhih zhaſih vernim kriſtjanam naloshena butara. Bog je vſak zhaſ nékako ſpoved, ali obtóshbo grehov hotel od ljudí imeti, ki ſo sheléli od njih reſheni biti. Ako ſe hozhete od te reſnize is ſvetiga piſma preprizhati, le preiſhite poſtavo natore; naſhli bote, de je Bog naſhe perve ſtarſhe prezej po njih padzu vpraſhal, sakaj ſta prepovedani ſad jed-

la? tudi Kajna je vprashal, kadar je Kajn svojiga brata Abeljna ubil; pa jih ni sato vprashal, de bi bil njih pregrehe isvedil, sej njegovi vsigavednosti ni nizh nesnaniga, ampak jih je vprashal, de jim je dal perloshnost, pred njim grehe povedati. Bog se je delal, pravi Tertulijan, kakor de bi njih grehov ne vedil, sato de jim je dal priloshnost, jih rasodeti, in se jih ispovedati. Preglejte sapisano postavo, v' tretjih Mosesovih bukvah bote nashli, de je Bog prezej kri od mezha obrisal, s' kterim je Israelze tépel, in ga bersh v' nóshnize vtaknil, de so le Israelzi svoje pregrehe povedali. De so se le Israelzi svojiga memranja soper Mosesa ispovedali in sgrevali, jih niso vezh ognjene kazhe moríle, ktere jim je bil Bog v' shtrafingo poslal. Bote she zlo nashli, de so mogli greshniki svojim pregreham vsaj nekoliko permerjene darí duhovnam nositi. Kako bi bili duhovni vedili, de so darovi greham permerjeni, zhe bi se ne bili mogli greshniki svojih grehov ispovedovati? Pa sakaj hódim nasaj v' stare zhase, in sakaj ishem sprizhlejev v' nesnanih verstizah svetiga pisma? ¿Sej vam je snano, l. p.! de sta bila kralju Davidu preshesshtvanje in ubijanje she le potlej odpushena, kadar jih je pred prerokam Natanam s' sgrevanim serzam obtoshil. Djal je: Vprizho Gospóda sim greshil, zhigar ozhésu je vse odkrito in snano. Potlej je she le slishal is prerokovih ust tolashljive beséde: *Gospod ti je grehe odvsel.* 2. Kralj. 12.

S' zhem ſe bote ſhe branili, to ispolniti, kar v' novi savesi v' boshjim iménu od vaſ hozhemo, de morate ſvoje rane le enimu zhloveku pokasati, in ſvoje pregrehe ſpovedniku, ki je v' ſpovednizi na boshjim meſtu, na uho povedati? Kdo je ſpovednik, kterimu jih morate rasodeti? ¿Spovednik je ſizer reſ od Boga v' to odlózhen, de vaſ ondi v' boshjim iménu nameſt Boga ſódi, in v' njem morate Jesuſa Kriſtuſa ſposnati; pa je vender le zhlovek kakor ſte vi; je greſhnik, kakor ſte ví; ima pregreſhke in ſlaboſti nad ſaboj, kakor jih ví imate, in torej vé s' vami uſmiljenje iméti. On je ſizer ſodnik, pa mu boshje in zhloveſhke sapovedi od ſpovedi terdo in popolnama molzhati velé; njegov jesik je takó svesan, de ſe ne da odvesati, in de ſe ſhe nikoli ní dal odvesati. Ni nam snan isgled, de bi bil kak ſpovednik, ko bi bil ſhe tako hudobin, ſpovedno molzhézhnoſt prelomil, in grehe rasodel, ktere je le per ſpovedi isvedil. Sakaj tedaj ta lahki perpomozhik sametujete, sakaj ſvojih gnjilih ran ne rasodenete ſpovedniku, deſlih véſte, de mora smirej od ſpovedi molzhati, in de ima mozh in oblaſt vaſho duſho ozhiſtiti, in osdraviti? Kadar je prerok Elisej Namanu ukasal, ſedemkrat ſe v' Jordanu umiti, je prevsetni Naman ta lahki perpomozhek sanizheval, in je hotel tako v' ſvojo deshelo nasaj iti, de bi ne ſtoril, kar mu je prerok ukasal. ¿Slushabnikov eden pa mu rêzhe: Goſpod! sa sdravje bi bil tí rad ſtoril, kò bi ti bil lih prerok ſhe vezhi in teshji rezhí sapovedal, sakaj bi tega lahkiga

perpomozhka ne poſkuſil, per kterim ſe ti ní nobene nevarnoſti bati? Oh! ljubesnivi poſluſhavzi! radi bi naſ mogli ubogati, ko bi mí osnanovavzi beſede boshje v' odpuſhenje grehov teshke rezhi terjali; ko bi vam lih, poſtavim, osnanovali, de morate ojſtre in teshke ſpokorne dela delati; ſvoje truplo ſ' poſtam in zhuvanjem do koſtí isſtradati, ga s' vednim tepenjem rasmeſariti, ga zlo do kervaviga pretepſti, po dolsih potih v' obljubljeno deshelo iti, in ondi kervave ſtopinje Jesuſa Kriſtuſa zhaſtiti; vſe ſvoje premoshenje med ubóge rasdeliti; vezh let po rasgledu pervih kriſtjanov, kteri niſo toliko, kot ví, pregreſhili, v' ſpokornim oblazhilu in ſ' pepelam potréſeni pred zerkvenimi vratmi klezhati, in mémo gredózhim ljudém snamenja pokore na ſvojim shivotu kasati; ko bi mí lih vſe to od vaſ terjali, bi ví vender mogli vſe radi ſpolniti, de bi odpuſhenje ſvojih grehov in vezhno svelizhanje doſegli. Pa tega ne terjamo od vaſ, temuzh vaſ le uzhimò, de ſe ſvojih grehov pred shegnanim maſhnikam, kteri je v' ſpovednizi na boshjim méſtu, zhiſto, odkritoſerzhno in sgrevano ispovejte, in de nobeniga ne samolzhite; ſ' kterimi teshavami ſe ſhe samorete isgovarjati?

Pravite: Kaj bo ſpovednik od mene miſlil? Kaj ſam per ſebi porezhe, ker bo na enkrat toliko pregreh od mene ſliſhal? — Pametni in modri ſpovednik ſi bo miſlil: Ta zhlovek, kteri ſe mi je sdej ispovedal, je ſlab, kakor jeſt; slo je greſhil, kakor ſim tudi jeſt

greſhil, in ko bi me ne bila na pólsnih pótih gnada boshja podperala, bi bil jeſt morebiti ſhe bolj greſhil. Kakorſhin greh, pravi ſ. Avgnſhtin, kdo ſtorí, taziga samore vſak zhlovek ſtoriti, zhe le v' take perloshnoſti pride, in zhe ga le gnada boshja ne varuje, in ne podpéra. — Ali ſe bojte s' odkritoſerzhno ſpovedjo ſvojih grehov per ſpovedniku ob imé poſhteniga in zhednoſtniga zhloveka priti? Ali miſlite, de vaſ bo ſpovednik savoljo vaſhe odkritoſerzhnoſti kaj manj zhiſlal! V' tem ſe gotovo goljſate. ¿Spovednik vaſ bo ravno savoljo tega ſhe bolj zhiſlal, ker bo vidil, de ſvojih grehov ne perkrivate, in de vam je tedaj reſniza, s' Bogam ſe ſpraviti. Verh tega morate naſ ſpovednike miſliti, ne kakor ljudí, ampak kakor nameſtnike Jesuſa Kriſtuſa, ker v' ſpovednizo ne noſimo ne zhloveſhkih uſhéſ, ne zhloveſhkih ſodeb, ne zhloveſhkih miſel; ondi ravnamo s' vami, kakor je Jesuſ Kriſtuſ s' greſhniki ravnal, krotko, ljubesnivo, in uſmiljeno; zhe ſo vaſhe pregrehe ſhe tako velike, vender ne bote upéhali naſhe ljubesni in poterpeshljivoſti; mirno vaſ bomo poſluſhali, in ſe veſelili, ker ſe reſnizhno ſpreobrazhate. ¿Svojiga poſhtenja tedaj ne bote sgubili, ker ſhe le predobro vémo, kako delezh samore zhloveſhko ſerzé sagasiti; ſej imamo tudi mí ſtudenez ravno tiſtih ſlaboſt v' ſebi, kterih ſe ví ſramujete. Zhe bomo tedaj bolj ſposnali, de ſte greſhili, bolj ſe nam bota uſmiljenje in ljubesen do vaſ ushgala, raji bomo sa vaſ gorezhe ſkerbeli, in bolj bomo sa vaſ k' Bogu sdihovali

in molili, de ſe s' miloſtivim ozheſam na vaſ osre, in vam obilno da ſhaze ſvoje gnade. Lejte, to je naſha ſlushba! Vaſhih ſlaboſt ne bomo saſmehovali, ker tudi Jesuſ Kriſtuſ, zhigar nameſtniki ſmo, ní saſmehoval zolnarjev in ozhitnih greſhnikov, temuzh jih je s' vſo krotkoſtjo ſprejemal. Ne bomo vaſ saſramovali, temuzh le v' to miſlili, kako bi vam samogli pomagati, in vaſ pótolashiti. Kakor tiſti dobri paſtir sgubljeno ovzo, vaſ bomo na ramo sadéli, in nasaj h' zhedi neſli, de nasaj gredé ne padete in ne sajdete. Od veſelja nam bodo ſolsé v' ozhéh igrale, kadar vaſ bomo k' Jesuſu Kriſtuſu perneſli rekozh: Boshji Odreſhenik! lej duſho, ktero ſi ſ' ſvojo kervijo odkupil in po meni, nevrédnim ſvojim ſlushabniku, od pogubljenja otél; dodelaj ſvoje delo, podpéraj ſ' pomozhjo ſvoje gnade ſlaboſt te duſhe, rasſvétli njene póti, de na napazhne ſtesé ne sajde, vôdi jo po póti isvelizhanja, de ji ne ispolsi, ushgi v' njej pravo gorezhnoſt, de bo ſerzhno hodíla po póti tvojih sapoved, dokler ne pride h' tebi ſvoji vezhni ſrezhi. — Lejte! l. p.! tako bomo s' vami ravnali, ker naſ naſha ſlushba h' temu véshe.

II.

Zhe vam pa vſe to pregreſhne ſramoshljivoſti ne odvsame, ktera vam brani grehe ſpovedniku rasodeti, in vaſ sapélje, de ſe predersnete ſvetimu Duhu v' prizho boshjiga nameſtnika lagati, bom pa sdej ſhe nekaj ſtraſh-

nejſhiga povedal, kar vaſ bo nékdaj popolnama v' ſramoto perpravilo. Le dva ſódnja ſtola ſta, pred kterima morajo vaſhe pregrehe rasodéte biti. Pervi je poſvezhéni ſtol, na klerim ſpovednik ſedí, in v' imenu Jesuſa Kriſtuſa, prédin ſodit pride, nad vami ſodbo ſklépa, in vaſ od vaſhih grehov odvesuje. Drugi je tiſti ſtraſhni ſódnji ſtol, na kteriga ſe bo nekdaj naſh isvelizhar, kadar bo v' ſvitloſti, in v' velikim velizhaſtvu priſhel, med bliſkam in grómam uſédel, de bo ſodil shive in mertve. Pred enim tih dveh ſtolov morajo vaſhe pregrehe rasodéte biti, obdvéh ſe ne morete ogniti. Zhe jih pred pervim ſodnjim ſtolam ſami rasodenete, in ſe jih sgrevano ispoveſte, bodo pred drugim ſkrite oſtale, le vaſha pokora ſe bo ondi vidila, ktera vam bo v' zhaſt ſhteta; zhe jih pa pred pervim ſodnjim ſtolam ne rasodenete, bodo pred drugim ſodnjim ſtolam vſimu ſvetu snane. Sdej ſi isvolite, kar ſi hozhete. Sato varite ſe, de ſe v' takó imenitni rezhi ne ogoljfate. Sato ſi na eni ſtrani miſlite poſvezheni ſodnji ſtol pokóre, na kterim en ſami ſlushabnik Jesuſa Kriſtuſa ſedí; na drugi ſtraní ſi pa miſlite ſtraſhni ſódnji ſtol Jesuſa Kriſtuſa, pred kteriga morajo priti vſi ljudjé vſiga ſvetá, ki ſo kdej shiveli, in ki bodo shiveli do ſodnjiga dné. Obdva prav premiſlite, in potlej mi povejte, kje vaſ vezhi oſramotenje zhaka, ali pred ſodnjim ſtolam pokore, kjer ſe ſvojih grehov pred enim ſamim ſpovednikam obtoshite, ali pa pred ſodnjim ſtolam Jesuſa Kriſtuſa, kjer jih bo ſodnik vſimu ſvetu raso-

del? Oframotenje v' fpovednizi je majhno in vam fhe v' svelizhanje tekne; ondi je en fami, pametin, pravizhin in ufmiljen fpovednik, kteri vam oframotenje, kolikor je mozh, fhe le manjfha, vaf od grehov odvéshe, in vam nebéfa odpre. ¿Sodnji dan pa, moj Bog! kako slo bote oframoteni! takrat bodo vafhe nar fkrivnejfhi in nar oftudnifhi pregrehe, ne le enimu, ampak vfim ljudem snane; in ismed toliko milijonov ljudí nikogar ne bo, de bi vaf miloval; nikogar ne bo, de bi vaf ne saframoval, in s' Bogam vred v' pogubljenje ne obfódil!

Oh! fpomnite fe l. p.! nefkonzhniga fhtevila fvojih grehov, ktere fte vfe fvoje shive dní ftorili, in kterih fe toliko framujete, de fe vfi tréfete. ¿Spomnite fe fkritih kótov, na kterih, in perfhon, f' kterimi fte jih ftorili; fpomnite fe tiftih gèrdih del, nad kterimi fe she fami natori ftúdi. Pred ljudmi fte jih fizer fkrili, pred boshjim ozhéfam pa jih nifte mogli fkriti, Bog je vfe vidil, in je vfe v' bukve velike rajtinge sapifal. ¿Spomnite fe tifte krivize in goljfije, ktero fte per kupzhii délali; tiftih lakomnifhkih pogódeb, f' kterimi fte ptuje blago na-fe fpravili; in tiftih pregrefhnih svijazh, f' kterimi fte hotli obogateti. ¿Spomnite fe lashí, in krivih perfeg, ktere fte savoljo zhafniga dobizhka ftorili. ¿Spomnite fe gèrdiga opravljanja in obrékovanja, f' kterim fte nedolshne in pofhtene ljudí ob dobro imé perpravili. ¿Spomnite fe krivín, po kterih fte frezho fvojiga blishnjiga fpodkopovali, in ga v' nizh perpra-

vili. ¿Spomnite ſe toliko bresbóshnih naklépov, oſtudnih in neſramnih shelj, in toliko krivih ſodeb, ki ſte jih nad blishnim ſklépali. ¿Spomnite ſe, koliko prasnih ſpoved ſte is pregreſhne ſramoshljivoſti ſtorili, kolikokrat ſte ſvéte sakramente po nevrednim prejéli, koliko ſvétih maſh ſte samudili, in koliko poſtov ſte v' pohujſhanje ſvojiga blishnjiga prelomili! ¿Spomnite ſe vſiga tega, in premiſlite, de bodo vſe té in take pregrehe ſódnji dan rasodete, in osnanjene v' prizho vaſhiga prijatla, kterimu ſte ſhkodovali; v' prizho vaſhiga moshá ali vaſhe shene, kteriga ali ktero ſte ſlepili; v' prizho nedolshniga bráta, kteriga ſte opravljali, in v' prizho vaſhiga ſpovednika, kteriga ſte goljfali. Sdej mi povejte, ali ne bo ſodnji dan vezhi oſramotenje, kakor pa je oſramotenje, ktero morate preſtati v' ſpovednizi v' prizho eniga ſamiga zhloveka, kteri mora od ispovedanih grehov smirej terdo molzhati?

Kaj ſodnji dan porekó ljudjé, pred kterimi, ſte ſe v' ſvojim shivljenji tako umetalno hlinili? ali ſe ne bodo váſhimu ſmeſhnimu persadevanju poſmehovali, ſ' kterim ſte ſe hotli majhniga oſramotenja ogniti? Ali vam ne porekó, kar je prerok Ahija Jeroboamovi sheni rekel, ktera je v' ptujim oblazhilu oblézhena k' njemu priſha, in je miſlila, de je ne bo posnal? Ahija ji pravi: *Pojdi k' meni Jeroboamova shena! sakaj ſe ptujo, ali nesnano delaſh?* 3. Kralj. 14, 5. Neſrezhna hzhi! ti ſi iméla pregreſhne in ſkrite ſ-hóde ſ' ſvojim sapeljivzam, kjer ſi mu neſramne rezhi dovolová-

la, in ktere nesramnosti si she spovedniku samolzhala; sakaj si se tako ptujo in nesnano delala? sakaj nisi svojiga sagrinjala vsaj per spovedi odgernila? Sdej bosh od sramote kopernéla, ker bodo vse tvoje skrite nesramnosti vsimu svétu snane, in rasodete. Nesvésti mósh! sveto sakonsko svéso si velikokrat pretergal, in si oginj svoje krivizhne hude strasti v' prepovedanih perloshnostih hladíl; sakaj nisi vsaj svojimu spovedniku pregreshniga ognja rasodel, kteri je v' tebi gorel? Lej! sdej so tvoje presheshtvanja pred ozhmí tvoje shene, ktero si goljfal, in shalil, in pred vsimi ljudmí rasodéte! Krivizhnik! she v' spovednizi si se vselej poshteniga moshá delal, sakaj si se tako ptujiga in nesnaniga delal? sakaj se nisi svoje krivize vsaj spovedniku ispovedal, de bi bil ljudsko blago povernil, in storjeno krivizo s' svojim blagam popravil? Sdej je vsa tvoja gerda kriviza snana! Oh! kam se bote takrat od sramote obernili? Kaj se bo takrat sgodilo s' jesíkam, kteri na tem svétu per spovedi ni hotel govoriti, kaj s' tistim obrásam, ki se je tukej tako slo hlínil? Ali ne porezhete takrat goram: *Padite na nas!* de bi vas pred osramotenjem skrile? Tode snano vam bodi, de vam to obupanje ne bo nizh pomagalo, ampak vam bo she le vasho terpljenje v' peklu mnoshilo.

Pa porezhete: Zhe je táka, bo mogel takrat greshnik od sramote poginiti; pa kdo nam skashe, de je vse to rés? — Res je, pravi Gospod po preroku, tí si to skrivej storil, jest pa hozhem to v' prizho vsiga Israela, in v' prizho

ſolnza snano ſtoriti. 2. Kralj. 12. Ví ſte ſvoje grehe perkrivali, de bi ſe bili majhniga oſramotenja ognili, ktero bi vam bilo vender utegnilo v'svelizhanje tekniti; jeſt jih bom pa vſim ljudem pokasal. Ví ſte jih ſhe pred ſodnjim ſtolam pokóre (v' ſpovednízi) samolzhevali; jeſt jih bom pa pred ſvojim ſtraſhnim ſodnjim ſtolam v' prizho vſih ljudí rasodel; v' vaſhe veliko oſramotenje vam bódo!

Is tega ſkleníte, l. p.! kakó neſpametni ſte, ker ſi neisrezheno veliko oſramotenje sato na glavo nakopavate, de bi ſe majhniga oſramotenja ognili. Ko bi kak hudodelnik vedıl, de bo oſramotenju in ſhtrafingi odſhel, zhe le ſvoje hude déla ſodniku pové, ali bi ſe mar ſhe kaj branil, jih ſodniku rasodeti? Ví pa ſvojih pregreh nozhete odkriti, deſiravno véſte, de savoljo ſpovedi ſvojih grehov, njih odpuſhenje doſeshete, in de bote ſizer, ako ſe jih tukej ne ispoveſte, pred vſimi ljudmí oſramoteni, in v' vezhni oginj obſójeni!

Kriſtjani! ki to ſliſhite, in ſhe vender nozhete gób ſvoje duſhe duhóvnam pokasati, miſlite ſi takrat, kadar greſte k' ſpovedi, de vam Bog po preroku Ahii pravi: *Sakaj ſe tako ptujiga, in nesnaniga delaſh?* Pokashi ſe vender, kakorſhin ſi, in kakorſhniga te jeſt posnam, ker niſi ták, kakorſhniga ſe hliniſh, odkrij ſvoje ſerzé, zhigar réve vém. *Sakaj ſe tako ptujiga, in nesnaniga delaſh?* Sdej ſvoje pregrehe s' lepimi beſedami sagrinjaſh, de bi jih ſpovednik ne ſposnal, in de bi tí oſramotenju odſhel, ktero bi imel pred enim ſamim zhlo-

vekam preftati; ali jih bofh pa tudi pred mojimi ozhmi fkriti samogel, ki vfe globozhine pregledujem? Kako neúmen fi! Odprì fvoje ufta, in ispovéj fe odkritoferzhno, kar fi grefhil, de bofh odreso od fvojih grehov dobil. — Lejte, l. p.! takó fi morate fami per febi mifliti, kadar grefte k' fpovedi, de vam ne bo pregrefhna framoshljivoft branila, pred fpovednikam fe grehov ispovedati; ker eno mora biti, ali morate fvoje grehe fpovedniku rasodeti, ali pa bote fodnji dan pred fodnjim ftolam Jesufa Kriftufa v' prizho vfih ljudí rasodéti in oframoteni, zhéfar vaf Bog váruj. Amen.

Shtirnajfto nedéljo po Binkufhtih.

Nihzhe ne more dvéma gofpodama flushiti. Mat. 6.

Vfak zhlovek prav lahko fposna, de fe ne fmemo fvetá dershati, ampak de moramo le Bogu flushiti, in njemu vfe v' dar dati, kar fmo in kar imamo. Le f' tem fmo v' njegovo savéso vséti, in sató imamo pravizo do njegovih dobrót. Kadar fe Bogu vfi vdamo in isrozhimò, takrat njegove pravize fpofhtujemo in terdimo, in fmo mu hvaleshni.

Pa f' to dolshnoftjo je táka, kakorfhna je s' drugimi dolshnoftmi; veliko kriftjanov ravno

takó shiví, kakor de bi ſe ne bili dolshni Bogu vdati, in popolnama isrozhiti. Ljudjé vezhi del le ſvetu ſlushijo, le ſvét nar bolj ljubijo, in ſe po njegovih naukih in ſhegah ravnajo, vſe ſvoje ſkerbí le v' zhaſne ali poſvetne rezhí obrazhajo, in kmalo bi kdo miſlil, de ſo zhaſne dobróte edíni zilj in konez njih persadevanja in djanja, deſlih ſo le sato uſtvarjeni, de bi Bogú ſlushili, in sa ſvoje svelizhanje delali. Takim kriſtjanam danaſ Jesuſ Kriſtuſ ſkasuje, de je njih persadevanje pregreſhno in prasno, ker ne more nihzhe dvéma goſpodama, Bogu namrezh in pa mamónu ſlushiti; jih opominja, ne prevelizih ſkerbí imeti, kaj bodo jédli, ali kaj bodo pili, ali ſ' zhém ſe bodo oblekli, temuzh de morajo na boshjo previdnoſt saupati, ktera ſhe ptize nad nami oblázhi in redí; sadnizh Jesuſ takim kriſtjanam velí nar pred boshjiga kraljeſtva iſkati, in njegove pravizhnoſti, potlej pràvi Jesuſ, jim bo pa vſe navèrsheno, kar jim je v' shivesh in obleko potrebniga. Jesuſ hozhe rêzhi, de tiſti kriſtjan nobene potrébne rezhí ne pogréſha, kteri ſe boshji ſlushbi popolnama vdá.

To nam je ſizer snano, pa ſe vender le malokdo vèſ v' boshjo ſlushbo vdá; vſak smed naſ ſposna to dolshnoſt, pa le malokdo jo ſpolni. Nekteri hozhejo ſhe le ſvoje ſtare dni Bogu ſlushiti, nekteri mu le nekoliko zhaſa ſlushijo; in nekteri ſe Bogu le s' nekakim perdershkam vdajo. ¿Skorej vſi kriſtjani sdajnih zhaſov ſe rasdelé v' te trojne raspole. Njih krivizo tedaj osramotiti, ali pa njih ſlepoto rasjaſniti hozhem

danaſ pokasati in ſprizhati, *de moramo Bogú ſlushiti bres odlaſhanja, bres ſpremenjenja, in bres rasdeljenja;* to je, ne ſmemo od dne do dne odlaſhati, de bi ſe Bogu vdali, kadar mu sazhnemo ſlushiti, ga ne ſmemo vezh sapuſtiti, in sadnizh mu moramo is vſiga ſerza ſlushiti, ne pa nekoliko Bogu, nekoliko pa temu ſvétu.

I.

S. Tomash pravi, de moramo perve shelje ſvojiga ſerza, in ſvojo proſtoſt, de ſe je le savémo, prezej Bogu v' dar dati, ker je Bog neomejen goſpod naſhiga shivljenja;[1] de ne ſme med nedolshnoſtjo, in med sazhetkam pameti, nobeniga prepada in nobeniga zhaſa biti, ker ſe moramo prezej na eno ſtran nagniti, de le goſpodarji ſvoje vólje poſtanemo; de ſo léta otrozhje ſtároſti v' novi savési, kar ſo bile pervenſtva ali pervíne v' ſtari savési, in de moramo Bogú darovati sazhetik in konez ſvojiga shivljenja, kakor ſo mu mogli Israelzi sjutranje in vezherne daróve darovati.

Pa kako nesnani ſo ti nauki kriſtjanam sdajnih zhaſov! kako majhno je ſhtevilo kriſtjanov, kteri ſo Goſpod-Bogu pervíno ſvojih lét v' dar perneſli, ali pa mu jo sdaj darujejo! komej ſe ras-sheno oblaki otrozhjih lét, she sagledamo nizhemurnoſti ſvetá. Prezej ſmo greſhniki, de ſe le pameti savémo, in miſlimo, de imamo pravizo sapravljati in tratiti dragi in minljivi zhaſ ſvoje mladoſti s' nizhemurnim veſeljem, in ſ' pohujſhljivim veden-

jem. Le po veselji hrepenimò, in vezhi del nas le greh veselí. V' mladosti se vsake rezhí lótimo. ¿She starshi dovoljujejo svojim otrokam vso nagajívost, in nepreshérnost, in njih rasujsdanost she zlo bistroúmnost imenujejo. Koliko starshev si pazh persadeva mláde in nedolshne otroke in domazhe s' ljubesnijo do Boga, in s' studam nad greham navdati? Oh! starshi she nar pred svoje otroke s' spazhenimi shegami in s' nauki tega svetá sosnanijo, se njih pregreh veselé, in lastne otroke pogubljujejo!

Tukej sapustí shlahtin gospód érbam svojiga iména nagibe ali nagnjenja napuha in mashevanjasheljnosti. Tukej neúmen starzhik, kakor Heli, svojim otrokam vse skosi pèrste spregleduje. Tukej posvetna mati svojo hzhèrko napravlja in lishpa, de jo sa kláven dar tega svetá pèrpravi.

Kakó bi tedaj samogli taki otrozi zvêt svojih lét Bogú darovati? Kakó bi jim samogli nashi nauki in svétje k' serzu iti? is ust svojih starshev slishijo silno spazhene nauke, ki se njih hudim strastim perlisujejo, in nad svojimi starshi vidijo pohujshljive isglede, kteri jih s' silo sa saboj vlézhejo. Satorej nimajo ne tako zhistiga serza, de bi jim bili boshji nauki vshezh, ne takó prostiga úma, de bi vidili sadrége, v' ktere se lové. To de mladenzhi in deklize! kteri sa to, ko ste mladi s' réko in po réki svetá plavate, in kterim se ta goljufni svét tako ljubesniv sdí, le dobro premislite, kako krivizhni in nesrezhni ste, ker

kasite zvet ſvoje mladoſti s' sguho nedolshnoſti, in Boga ſkorej ravno takrat sapuſhate, kadar ga samorete ſposńavati. In pa reſ! kako slo shalite neſkonzhno ſvetiga in vſigamogozhniga Boga, ker sa-nj le trudne dni in tako ſerzé odlózhite, ktero ſe je she s' mnogimi hudimi ſtraſtmi sagulílo! Oh! vi neſrézhneshi! Kaj Bog ní ſlehern zhaſ in v' ſleherni ſtaroſti vaſh Bog? Kaj bo Bog ſhe le takrat vaſ vredin, kadar bote ví ſvétoviga sanizhevanja vredni? Ali ta dragi kóſ ſvojiga shivljenja raji daſte hudizhu, kot ſvojimu ſtvarniku? Kaj miſlite, de ſ' tem ne bote Boga neisrezheno shalili? Oh! ta ſvéti Bog je nekdej sametoval v' dar odlózheno shivino ktera je kolizhkaj kakſhin madesh imela; kaj miſlite, de mu bo pa vaſh dar vſhézh, kteriga s' rasujsdánòſtjo neúmne mladoſti omàdeshujete? Bati ſe vam je, de ſe bote na póti krivize utrudili, in de ne bote imeli mozhí po póti svelizhanja hoditi; bati ſe vam je, de bote pod butaro ſvojih grehov in ſvojih lét obnemagali; bati ſe, vam je, de ſe bo pravizhni in od vaſ sanizhevani Bog nad vami tudi s' sanizhevanjem maſheval; bati ſe vam je, de ker ſte vi Boga sapuſtili, de bo tudi Bog vaſ sapuſtil, in ker nozhete ſvetiga shivljenja sazheti, bote pa sadnizh v' neſpokornoſti umerli.

Nikar tedaj ne rezíte: Mladoſti ſe mora kàj ſpregledati, je ſhe zhaſ pobóshno shiveti, shaloſtni zhaſ naſhe ſtoroſti bo naſhe hude ſtraſti ſam od ſebe smanjſhal, in naſho rasujsdanoſt ukrotil. — Ti nauki ſo nauki sapeljiviga ſvetá, ſ' kterimi ljudí v' ſvoje mreshe vlézhe,

in jih v' ſvojo ſlushnoſt ſpravlja. Rajſhi rezíte: Naſhe hude ſtraſti ſo ſilno mozhne, sato ſe moramo s' njimi ſerzhno vojſkovati; kerſhanſka modroſt hozhe od naſ, de moramo ſvojiga ſerza ſkerbno varovati, ter pasno in varno hoditi, ker je ſvét poln nevarnoſt; naſh dar v' mladoſti bo Bogu prijetniſhi, blishnimu boljſhavniſhi, in sa naſ zhaſtitiſhi. — Kdor ſe Bogu ſhe le takrat vdá, kadar ga she ſvét sanizhuje in sapúſha, ſe mu morebiti le perſiljen, in le is napazhne modroſti, ali pa le is hinavſhine vdá. Tak zhlovek pa ſam ſebe premaga, in Bogu prijetin dar da, kteri ſe v' boshjo ſlushbo ſhe takrat podá, dokler ima ſvét veſelje nad njim, in ga k' ſebi vlezhe. ¿Srezhin je tedaj zhlovek, kteri Goſpodov jarm s' mladih nóg nóſi. Dobiva ſoſebne dari od Boga, nabéra ſi obilno plazhilo sa vezhnoſt, in poln veſelja ſe bo lozhil is tega ſveta. Kdor pa ſvoje mlade dni v' ſladnim veſelji potratnja je ſhe v' ſvoji ſtaroſti ſlushnik ſvojih hudih ſtraſt in shelj, na ſvojim polomljenim in beteshnim truplu nóſi snamenja ſvoje rasujsdanoſti, in ſhe, kadar je ſivzhik, greha ne sapuſtí. To reſnizo nam ¿Salomon (v' ſvojih pripoviſtih v' 22 p. 6. v.) poterdi rekozh: Mladenezh póti, po kteri hódi, ſhe takrat ne sapuſtí, kadar ſe poſtára.

Zhe vaſ je tedaj, l. p.! ſleparíja ſvetá kdej sapeljala, nikar ne odlaſhajte, ſe k' Bogu verniti, vſaj oſtanke ſvojige shivljenja njemu darujte, ker ſte mu pervíne ſvojih let ukradli. ¿S' ſvojo gorezhnoſtjo ſi persadevajte ſpet per-

dobiti, kar ſte ſ' ſvojo lahkoduſhnoſtjo sgubili; in zhe ſe niſte prezej v' boshjo ſlushbo podali, vſaj sdaj mu bres ſpremenjenja ſlushite.

II.

Bogu bres vſiga ſpremenjenja ſlushiti je kriſtjanu slo potrebno, ſizer bi ne bil Bogú nikoli vſhézh, in bi per vſih ſvojih dobrih delih vender le nebeſhkiga velizhaſtva ne gledal. Lepo je dobro sazheti pravi ſ. Hieronim, pa je ſhe veliko holjſhi, zhe zhlovek, kar je dobro sazhel, ſtanovitno dela in ſrezhno dodéla; zhe ſi je lih sazhetik ſhe tako lep, ga mora vender le tudi dober konez kronati. Tega naſ Jesuſ Kriſtuſ uzhí, ker vezhno svelizhanje le takimu zhloveku obljubi, kteri zlo do konza v' dobrim ſtanovitin oſtane. *Svelizhan bo, kdor zlo do konza ſtanovitin oſtane.* Mat. 24, 13. Pa deſlih je ſtanovitnoſt v' dobrim zlo potrebna, jih je vender malo v' ſlushbi boshji ſtanovitnih; kriſtjani ſe dan danaſhni vezhi del smirej ſpreminjajo, sdej gredo is greha k' zhednoſti, sdej od zhednoſti v' greh. Takim neſtanovitnim duſham ſe sdej nad ſvetami ſtudi, sdej ſe ga pa na vſo mozh dershé; sdej nekoliko zhaſa Bogu ſlushijo, sdej pa ga ſpet sapuſté, in ſlushijo hudizhu; gnade radi ſprejemajo, in ſe jim dajo omezhiti, pa nar manjſhi ſkuſhnjáviza jim ſerzé ſpridi, in jih v' nesveſtobo sapelje. Sdej ſe grehov keſajo, sdej ſe jih veſelé; enaki ſo tèrſtu, kteri ſe per vſaki ſápizi ſemtertje maje. Kriſtjani! ki ſte v' dobrim ta-

ko neſtanovitni, nauzhíte ſe vſaj danaſ po póti poboshnoſti ſerzhnó, terdno in ſtanovitno hoditi. Zhemú ſo ſizer Bogu vaſhi lepi obétje, zhe jih pa ne ispolnujete! Zhemu ſo vam gnade, ktere vam Bog obilno deli, zhe jih napak obrazhate? Kako slo pazh Boga sanizhujete, ker ſte v' njegovi ſlushbi tako neſtanovitni! Ví bi godernjali, ko bi vaſ Bog préd sapuſtil, to ſe vam pa kaj maliga sdí, de ví njega préd sapuſtite. Bog vam je dal toliko snamenj ljubesni, in dobrovoljnoſti, ví jih pa nápak obrazhate, in velikoſt ſvoje nehvaleshnoſti mérite po velikoſti njegovih gnad. Boga tedaj tolikanj bolj shalite, kolikor neſtanovitniſhi ſte v' njegovi ſlushbi, ker ſ' ſvojo nesveſtobo proti Bogu, kakor pravi Tertulijan, in s' vednim uhajanjem, dejete nasnanje, de vam je ljubſhì ſlushba ſvetá, de je zhlevek ſrezhniſhi pod ſvétovo oblaſtjo, in de mora zhlovek raji biti v' ſlushbi ſvetá, kakor pa v' ſlushbi boshji. Oh! kako slo ſ' tem saſmehujete neſkonzhno ſvetiga in vſigamogozhniga Boga! Pa tudi kolika neſrezha je ta sa vaſ neſtanovítne kriſtjane! ker ravno vaſha neſtanovitnoſt ſtorí, de vaſ Bog sadnjizh ſ' ſvojo gnado sapuſtí, in de vaſ isdá ſpazhenoſti vaſhiga ſerza; torej bote is greha v' greh padali, in kadar bote méro ſvoje hudobije ſpolnili, bote sadnjizh v' neſpokornoſti umerli. Tukej nizh ne rezhem od sgube vaſhiga saſlushenja, ktero ſte ſi ſ' ſvojimi dobrimi déli sa ſrezhno vezhnoſt nabráli, ktero pa ſ' ſvojo neſtanovitnoſtjo ſpet sapravite; ker Bog po ſvojim preroku Ezehijelu (33, 12.) narav-

nost pravi, de bo posabil greſhnikovo rasujsdanoſt, zhe jo greſhnik ſ' ſolsami isbriſhe, pa tudi pravizhnoſt pravizhniga zhlovéka, zhe jo s' nesveſtobo omádeshja; in ſ. apoſtelj Pavel pravi, de né bo nihzhe kronan, zhe ſe popréd ſerzhno ne vojſkuje, in de ſe ſerzhno ne vojſkuje, kdor zlo do konza v' boji ne oſtane 1. Kor. 9, 24. Tezíte tedaj, pravi ſ. Pavel, pa tezíte takó, de blagotíno (drago imenitno rézh, ali ſtávo) doſeshete. Oſtaníte ſtanovitni na poti svelizhanja. Nikar naj vaſ ne ſtraſhijo teshave in sopernoſti te póti; zhe ſte lih ví ſlabi, je pa gnada boshja dovolj mozhna, de bo vaſho ſlaboſt podpérala; s' njeno pomozhjo bote samogli vſe ſtoriti. *V' tem vſe premorem*, pravi ſ. Pavel, *kteri mi mozh daje.* Poſnemajte v' tej rezhi kralja Davida. Kadar ſe je ta veliki kralj ſ' pokoro s' Bogam ſpet ſpravil, ní nikoli vezh v' dobrim obnemagal, satorej ní le rekel: Goſpod! jeſt ſim po tvojih potih hodil, ampak, jeſt ſim na tvojih potih ſtanovitin oſtal. *Goſpod! tvojiga rasódenja* tvoje poſtave *ſe dershím.* Pſalm 118, 31. Greſhniki ſo mi ſizer savoljo tega poſmehujejo; miſlijo, de ſim prasne glave in britkiga ſerza; prijatli me odvrazhujejo od potov, po kterih me tvoja gnada vódi; poklenſki duhovi me ſ' ſkuſhnjavami motijo; hude ſtraſti ſe soper duha vsdigujejo; in ſhe ti, moj Bog! me vzhaſih puſtiſh v' shaloſtnim nepokoji; pa me vender ne morejo vſe te rezhí od tvoje ſlushbe odverniti; nikoli te niſim sapuſtil, in te tudi nozhem nikdar sapuſtiti. *Tvojih sapoved niſim nikoli sa-*

pustil. Pſ. 118, 87. Tazih miſel je bil ta ſvéti kralj, in Bog daj! de bi bili tudi ví ravno tazih miſel, potlej vſaj ne bo v' vaſhim shivljenji toliko neſtanovitnoſti, in toliko nesveſtobe v' Goſpodovi ſlushbi; sadnizh ſe bote po ſvetih sakramentih s' Bogam ſklenili, v' njegovi ſlushbi ſtanovitni oſtali, in enkrat zhaſtito krono, kàkor plazhilo ſvoje ſtanovitnoſti doſegli.

Tretjizh ſmo dolshni, ſe Bogu bres rasdeljenja vdati. Od te dolshnoſti bom ſhe sdej govoril.

III.

Kadar pravim, l. p.! de ſe morate Bogu bres rasdeljenja vdati, vaſ ne perganjam po taki popolnomaſti hrepenéti, ki je sa vaſh ſredinj ſtan previſoka; ſej vém, de ſe samorejo le ſoſebno mozhne duſhe toliko satajiti, de ſo na tem ſvetu le v' ſamiga Boga samáknjene. Le to hozhem od vaſ, in ſizer po pravizi, de Belijala nikar ne sdrushevajte s' Jesuſam Kriſtuſam, to je: Nikar ne ſklepajte naukov tega ſvetá s' nauki ſvetiga evangelija. Ker Bog je vnét sa ſvojo zhaſt, in ní sadovoljin, zhe mu le polovízo ſerza v' dar perneſeſh; on je naſh ſtvarnik, mí pa njegove ſtvarí, torej hozhe od naſ, de moramo vſi njegovi biti; ſtudi ſe mu nad rasdeljenjem naſhiga ſerza. Sato je nekdaj Israelſkimu ljudſtvu rekel: Koliko zhaſa ſe bote ſhe na obdvé ſtraní obéſhali? Zhe je Goſpod vaſh Bog, ſe njega dershíte, zhe je pa (malik) Bal vaſh Bog, pa sa njim hodite. 3.

Kralj. 18, 21. Kakor de bi hotel rezhi: Ví ſe morate ali mene, ali pa (malika) Bala dershati, obdvéma ſlushiti vam ní mogozhe, torej ſi isvolite, kterimu smed naju hozhete ſlushiti. Le ſamo to naj vam je snano, de ſi bote vezhno velizhaſtvo saſlushili, ako meni ſlushite; naſproti pa bote priſhli v' vezhno pogubljenje, ako (maliku) Balu ſlushite. Ravno to, l. p.! vam jeſt danaſ v' imenu nar vikſhiga Goſpód-Boga rezhem: Dvéma goſpodama ne morete ſlushiti; ne morete ſlushiti Bogu in ſvétu; eniga smed njih morate sapuſtiti, glejte tedaj, kteriga ſi bote isvolili; ker bote vezhno ſrezhni, ako ſi prav isvólite; zhe ſi pa napak isvolite, bote pa vezhno neſrezhni. Zhe ſe Bogu vdaſte, ſe vam ní bati sa vaſhe svelizhanje; zhe ſe pa ſvetá dershitè, je pa djano sa vaſhe svelizhanje, ker sadnizh bote ſ' ſvetam vred pogubljeni. Skleníte tedaj, kterimu smed tih dvéh hozhete ſlushiti; preiſhíte pa tudi ſvojo véſt, in preglejte, ali níſte doſihmal bolj ſvetu kakor Bogu ſlushili; in ali niſte vſaj hotli obdvéma kmalo ſlushiti. Kakſhino je bilo doſihmal vaſhe shivljenje? Oh! kakſhine nerodnoſti ſe vidijo v' njem! sjutrej Bogu ſlushite, kader ſte per ofru ſvéte maſhe, svezhér pa ſvétu ſlushite, ker hódite v' marſikake druſhine, v' kterih ſvojim pozhutkam vſe dovoljujete. S' ſvojim premoshenjem ſizer ne sapeljujete nedolshnih duſh, pa tudi réveshem s' njim ne pomagate is nadlog. Svojiga obrasa ſizer ne lepotízhite, pa ſvoje hude dela ſ' hinavſhino perkrivate, de ſe sunaj drugazhine kashete, kakor

pa ſte snotrej. Tiſtim ſte dobri, ki ſe vam podvershejo, tiſtim pa neisrezheno gorki, ki vaſ sKalijo. Dolshnoſti ktere ljudjé vidijo, radi ſpolnujete, tiſte pa v' nemar puſhate, kterih ljudjé ne vidijo; rasujsdanoſti ſizer niſte isdani, pa zhednoſti vender tudi ne ljubite, in kerſhanſka popolnamoſt ſe vam nepotrebna sdi; ob kratkim, Bogu ſizer ſlushite, pa tudi ſlushite ſvetu. Pa ravno savoljo tega ſe Bogu nad vami ſtudi, kteri kakor neomejen Goſpod hozhe vſe vaſhe ſerzé imeti, in ne perpuſtí, de bi vi ſvoj dar delili med njim in med ſvétam, temuzh hozhe veſ in zél vaſh dar ſam iméti. Ko bi bili ſhe tako poboshni, zhe bi ſe pa ſvétu ne odpovédali, in bi imeli sraven pòboshniga shivljenja ſhe smirej napazhno nagnjenje v' ſvojim ſerzu, bi vender vaſha poboshnoſt Bogu ne bila vſhezh, ampak savergel bi jo, kakor poboshnoſt Farisejev. Neſpametno tedaj déla, kdor ſe Goſpod-Bogu popolnama ne vda, in mu ne ſlushi prezej, kadar k' pameti pride, ali pa ne ſtanovitno, ali pa ne is vſiga ſvojiga ſerza in is vſe ſvoje mozhí, deſlih nam Bog vſim velí, de ga ljubímo is vſiga ſerza, is vſe duſhe, in is vſe ſvoje mozhi. Ta je boshja rasloshna sapoved, od ktere ſe ne more nihzhe isgovoríti. Pregreſhno tedaj delate, l. p.! ako vſih ſvojih mozhi ne obrazhate v' boshjo ſlushbo, ter ſvoje ſerze na kako ſtvar natvesate; ſoſebno sato prav slo pregreſhno delate, ker vaſ je Bog popred in ſhe bolj, kot druge ſtvarí, ljubil. Jesuſ Kriſtuſ namrezh, ſin boshji, je saſmehovanje terpèl, de je vam vezhno velizha-

ſtvo saſlushil; révſhino je terpel, de bi vaſ s' nebeſhkim þogaſtvam obogatil; neisrezhene bolezhíne je terpèl, de bi vam vezhno veſelje perpravil; je nar sanizhljiviſhi ſmerti umerl, de je vaſha ſmert premagal, in vam vezhno shivljenje saſlushil. To l. p.! naj vaſ ſpodbada ſvétovi ſlushbi ſlovó dati, in bres raslozhka ter bres rasdeljenja Bogu ſlushiti. Tako terdno ſe Boga dershíte, de lahko porezhete, de vaſ od ljubesni in ſlushbe boshje ne more lozhiti ne zhaſt, ne saſramovanje, ne bogaſtvo, ne uboſhtvo, ne shivljenje, ne ſmert, ne pekèl, ne hudizh. Zhe bote taziga naprejvsetja, bote Bogu ſpodobno ſlushili, ſi obilno plazhilo sa nebeſa naberali, in ſe kdej vezhniga veſelja, in vezhne ſrezhe vdeleshili. — Amen.

Petnajſto nedeljo po Binkuſhtih.

Glej! neſli ſo merlizha, ediniga ſinu matere, in ta je bila vdova. Luk. 7, 12.

Jesuſ gré ſ' ſvojimi uzhenzi v' meſto Najm, po poti ga ſrezhajo s' merlizhem, ki je edini ſin néke vdóve; grenke ſolsé te shaloſtne matere omezhé Jesuſovo uſmiljeno ſerzé, toláshi jo, ter rêzhe: *Ne jokaj!* Rêzhe pogrébzam ob-

ſtati, ſe pár dotakne, in je glaſno djal: *Mladenizh, rêzhem ti, vſtani!* In merlizh je ſédel, in jél govoriti, in Goſpod ga je dal njegovi materi. — Ta je sapopadek danáſhniga ſ. evangelija. Is tega ſe uzhimò, de ſmert nikomur ne persaneſe, in de naſ pred njo ne obvarije ne mladoſt ne bogaſtvo. Uzhimò ſe, de moramo k' ſmerti vedno perpravljeni biti, ker bo priſhla kakor tat, in kadar ſe je nar manj nadjamo. Sadnizh ſe is tega uzhimò, de je grosno koriſtno, na ſmert pogoſto miſliti; ker ſe zhlovek, kteri pogoſtim na ſmert miſli, hudiga varije, in dóbro déla. Sato naſ modri ˛Sirah v' 7. poſtavi opominja, na poſlednje rezhí prav miſliti. ˛*Spomni ſe*, pravi ˛Sirah, *poſlednjih rezhí, in ne boſh vekomej greſhil.*

Zhlovekove poſlednje rezhí ſo poſebno ſmèrt in pa ſodba, Ker zhloveku je odlozheno, pravi ſ. Pavel, enkrat umreti, potlej pa ſojenimu biti. Gotova je tedaj, l. p.! de bomo enkrat umerli, tega pa ne vémo kdaj naſ bo ſmert is tega ſvetá poklizala. Tudi to je gotovo, de naſ ſmert lahko vſako minuto od tód poklizhe. Merlizh, od kteriga danaſhni ſ. evangeli govori, je bil ſhe mladenezh, v' zvétji ſvojih lét, edini ſin néke vdóve, ktera je njegove pomózhi potrebovala, pa je vender le mogel umreti. Ali ſi mí ſmemo gotóvo upanje delati, de bomo ſtaroſt doshivéli? ˛Staroſt terdno upati je neſpametno; kdor ſtaroſti upa, in ſe na to upanje sanaſha, ſe v' nevarnoſt poſtavi, neſrezhne ſmerti umreti.

Danaſ ſe mi tedaj potrebno sdi, vam od ſmerti govoriti, de vam bom njeni ſpominj kolikor je mozh, v' glavo vtiſnil, ker je ſilno koriſtno pogoſto na ſmert miſliti. Ta miſel na ſmert naj vam je nar imenitniſhi; nepreneha-ma v' ſpominji imejte, de bote umerli, ſoſeb-no pa miſlite, de bo vaſha ſmert sazhetik in konez vſih rezhí. — Od tega vam bom danaſ govoril. Poſluſhajte tedaj kaj pravim: „*Smert je konez in sazhetik vſih rezhí.* „Smert je nam-rezh konez zhaſa, in sazhétik vezhnoſti. „Smert je konez zhaſa, ker sa vaſ v' ſmerti vſe nehá, kar mora ſ' zhaſam miniti. — „Smert je sazhe-tik vezhnoſti, ker ſe po ſmerti sa vaſ vſe sa-zhnè, kar mora vezhno obſtati in biti. Dvé reſnizi, ki ſte vſe vaſhe pasnoſti vredne. —

I.

Kakó shaloſtno je, merlizha na parah vi-diti! kdo ga more bres grose gledati? Nad njim drusiga ne vidiſh, kot bléd obras, vpádene li-za, na pol odperte uſta, ugaſnjene ozhí, s' be-ſedo, truplo, zhigar trohnoba in gnjiloba naſ ſ' ſtudam in trepétam navdájate. Vpráſhajte taziga merlizha, koliko mu je od tega oſtalo, kar ſ' zhaſam vred mine? Ali mu je oſtal ſvet, na kterim je prebival? Ali blago, ki ga je ljubil? ali imenitna ſlushba, ki jo je oprav-ljal? Oh! sa-nj je vſe minilo! nizh drusiga ni sa-nj oſtalo, kot nektere pedí semlje, v' ktero ga sakopljejo.

Umerl je, vezh ga ní; odſihmal ſo zhervóvi in trohnoba njegov delésh. Tá sgodba ali obſodba (oſóda) je shaloſtna, ker tega neſrezhniga zhloveka is hiſhe veſelja v' hiſho tamè in ſtrahú preſéli, v' kteri ne najde druge druſhine, kot koſtí ſvojih ſprednikov, in v' prah rasdrobljene trupla.

Vém l. p.! de vaſ sdajni ſtan tega merlizha gane; pa morate vediti, de bo ſmert tudi vaſ lih v' ta ſtan perpravila. Lih tje bote priſhli, kamur ſo ſe vaſhi ſtarſhi in ſpredniki pred vami preſelili. Takrat ne bo ſvetá vezh sa vàſ, kakor ga sa-nje she sdaj ni. Grob bo vaſhe prebivaliſhe, is kteriga popréd ne pojdete, dokler vaſ angeljeva trobénta k' rajtingi od vaſhiga hiſhevanja ne poklizhe. Premiſhljujmo l. p.! to sgódbo ſ' perviga do sadnjiga; kamnitni bi mogli biti, ko bi nam nizh k' ſerzu ne ſhla!

Zhloveku (zhe ſi le njegovo teló miſlimo) prezej vſe ſpred ozhí sgine, de ſe le njegova duſha od teleſa lózhi. Nebó in semlja ſe nam ſkrijeta, merlizh (to je, mertvo truplo) ne vidi ne lepiga ſtanovanja, ne ſvojih prijatlov, ne ſlushabnikov; in ſ' prerokam Ezehijelam je na ſhirokim pólji, kjer ſe ne vidi drusiga, kot merlizhi in ſuhe koſtí. Kako slo ſe mu tedaj ſpremení! popréd je bil med prijetnimi prijatli, in v' veſelih druſhinah, in na naglim je v' shaloſtni puſhavi, kjer je vſe shaloſtno in ſtraſhno; lózhen je ozhe od otrók, shena od moshá, goſpodár od poſla; med njimi in med shivimi je velik prepád, nizh vezh ſe ne

bodo vidili, dokler ne bodo od ſmerti vſtali. Kar jih je ſhe shivih, merlizha ne bodo zlo vezh viditi sheléli; ampak od njega ſe bodo obrazhali, de ſe nad njegovim gèrdim obrasam ne preſtraſhijo. Tákó delezh pride ſ' zhlovekam, kadar umerje! Nad njegovim mertvim truplam vſa naſha natora ſtermí, nihzhe ga nozhe dolgo v' hiſhi terpeti, in ſhe nar boljſhi prijatli ga hité kmalo v' sémljo ſpraviti.

Sdaj vaſ tedaj vpraſham l. p.! kakſhin prid nam perneſó tiſte prijasnoſti, v' kterih shivitè, deſlih v' njih Boga shalite? Sdej ne moreſh ti bres une perſhone shiveti, ne ona bres tebe; pa le majhno pozhakaj, de jo ſmert sgrábi, pótlej ſe je boſh pa bal, potlej jo boſh morebiti ravno tako sanizheval, kakor jo sdej neſpametno ljubiſh. Tedaj nikar na to ne miſli, kar je sdej tiſta perſhona, temuzh na to, kar bo njeno truplo po ſmèrti, in potlej boſh lahko ſvoje ſerzê od njé odtèrgal.

Ravno táka je ſ' zhaſním blagam. Prezej ſi ob vſe ſvoje premoshenje, de ti le ſmèrt ozhí satiſne, nobene pravize nimaſh vezh do njega. Torej ſe ne moreſh sanaſhati ne na bogaſtvo, ne na ſrezho. Marſikdo ſi veliko blaga napravi, pa na enkrat ſmèrt perdere, in sapuſtiti mora, kar je na kúp ſpravil. Marſikdo nózh in dan ſkupej ſpravlja, pa kdo bo njegovih sakladov deléshin? Morebiti revesh in ſromak? Pa bogatinez na té ne miſli, v' shivljenji ſo bogatinzi proti réveshem neuſmiljeni, in v' ſmerti niſo nizh bolj radodelivni. Kdo bo tedaj njih premoshenje pograbil? Mo-

rebiti njih érbje? pa Bog vé, zhe ga bodo ti vshivali; morebiti bodo tudi érbje prezej sa njimi pomèrli, ali pa ga bodo morebiti po nemarnim potratnjali. Pa zhemú hozhemo vprashati, kdo bo lakomnikovo premoshenje vshival, raji vprashajmo, koliko lákomniku od vsiga njegoviga premoshenja v' smerti ostane? Oh! zlo nizh mu ne ostane, nag je prishel na ta svét, nag gré is tega svetá. Evangeljski bogatinez je v' obilnosti umèrl, Lazar pa v' uboshtvu, koliko vezh je bogatinez vsel s' sabo v' gròb, kot Lazar? Naj she kdo leshí s' bogatinzam pod dragim kamnam, ali pa s' réveshem v' kazim sanizhljivim kotizhku; kraj ne dela med njima noheniga raslozhka, obdva sta prah in pepél, vse drugo je od njih minílo. Zhe je pa ta gotóva resniza, (in kdo bo nad njo dvomil?) zhimu s' tako skerbjó zhasno blago na kùp spravljate, ker ga boste vender per smèrti sapustili? Ali je prav, de se savoljo svojih érbov v' nevarnost postavljate, na tem svetu vse sgubiti, in prasni na uni svét iti? Vam ne bo to nekdaj obúpanja delalo? Dobro to prevdarite, in potlej sami sodite, ali pametno ravnate, kadar svoje serzé na zhasno blago natvésate. ¿Sej she veste, de morate per smèrti vse sapustiti, ker to je bogatinzov delèsh, de ima danas vsiga v' obilnosti, jutri mu bo pa vsiga manjkalo, ker ne sme nizh tega, kar ima, s' sabo vséti.

Ravno tako se godi nezhistniku, danas plava v' sladnim veselji, jutri ga bo smèrt neobzhutljiviga storila, proti vsimu telesnimu vese-

lju. Mesène dushe! koliko zhasa bo shivélo to teló greha, kterimu vse dovoljite? Ali bo vashe teló sladno veselje zlo do vashiga lozhenja is svetá lahko vshivalo? Ali nas ne uzhí vsakdanja skushnja, de je tak zhlovek na staroſt sberalishe vsih belésin, kteri je v' mladoſti nezhiſto shivel? Pa zhe boſte lih sladno veselje zlo do svoje smerti mirno vshivali, kaj menite, koliko zhasa vas bo she taka srezha terpéla? Oh! morebiti she nektere léta, ali mésze, potlej se pa sazhne vezhnoſt, in sizer vezhnoſt, ktera vas bo nesrezhne ſtorila.

Moj Bog! kako nespametni so ljudjé savoljo svojiga svelizhanja. Veselje vshivajo, ktero kmalo mine, in sapravljajo nebeshko veselje, ktero bi lahko vekomej vshivali. Kriſtjani! vsaj premislite, kaj delate; veselje ljubite, ktero kakor senza sgine, in ne spolnuje vashih shelj, temuzh jih she le huje rasdráshi. Ali vas njegova nizhemurnoſt ne bo preuzhíla, de bi se ga varovali? Kaj ne veſte, de ſte umerjozhi ljudjé, ktere smert lahko vsako minuto pokosi? Kaj je pazh veselje nekterih lét, mészov, dní, ali ur, zhe ga s' vezhnim terpljenjem permérite? Ali ſte tako neumni, de se boſte tako hudo omenjáli? Le spomnite se, de boſte umèrli, in de je dan vashiga lozhenja morebiti she bliso, in potem boſte sladnimu veselju lahko slovó dali. Kriſtjan! nikar ne rezi: „Sim she mlad, sdaj se mi she vse perlisuje, me she vse móti in sapeljuje, in imam she zhas svoje shivljenje poboljshati. — Bog ní vsazimu zhloveku enaziga shtevila lét odlózhil. Mladenizh is meſta Najm,

kteriga je Jesuſ k' shivljenju obudil, je bil tudi mlad, pa je vender le mogel umreti. ¿Smert ne persaneſe ne mladenzhu, ne ſivzhiku. ¿Soſebno tiſte rada koſí, kteri Boga ispred ozhí ispuſhajo, in v' grehih shive. She David je o ſvojim zhaſu djal, de greſhniki ſhe polovízo ſvojih dní ne preshivé, zhe bi daljej shivéli, bi greh delali, Bog jim tedaj ſató njih dni iskrajſha, in ſmèrt póſhlje de nebajo greſhiti.

Varite ſe, l. p.! de ſe vam ravno taka ne sgodí, ker s' Bogam ſe ní ſhaliti ali ſhpaſati. Sato ſe vezhkrat ſpomnite, de boſte umerli, in de bo per ſmerti vſiga konez, kar ſe vaſhimu méſu perkupuje. Rezíte ſamí ſebi: Moram umreti, tedaj ſe moram ali ſladnimu veſelju odpovedati, alſi pa pogubljen biti; zhe ſhe na daljej ſladno veſelje vshivam, bi me utegnila ſmert v' grehih prehitéti, in me v' vezhno pogubljenje pahniti. Umréti moram, in morebiti ſhe danaſ, tedaj ſe moram varovati, in vſako minuto sa sadnjo minuto ſvojiga shivljenja ſhteti. Umreti mi je, in po ſmerti ſojenimu biti; tedaj moram ſvojo rajtingo perpraviti, de bom samógel pred boshjim ſodnjim ſtolam obſtati. Lejte, tako miſlite, de vam bo koriſtin ſpominj na ſmèrt.

Sadnizh, ſmèrt podere vſo zhloveſhko viſokoſt in mózh. Nobena rezh ſe ji ne more vſtaviti; ona mogozhne kralje, in zeſarje, in ſerzhne vitese ſpodnaſha; pred njenimi pſhízami niſi obvarovan, zhe lih na kraljevim ſédeshi ſediſh; kralji merjó, kakor njih revni podlóshni; mersliza, in kaka majhna beteshnoſt njih

shivljenju konez ſtorí, in jih v' gròb pahne. Ta je tretja ſtopínja, na ktero ſe moramo vſi ljudje po ſmerti preſtopiti.

Pazh reſ! l. p.! po ſmerti ſe bomo vſi v' prah in pepél ſpremenili. Poſluſhajte to reſnizo vé nizhemurne shenſke perſhone! ki sa ſvojo kerhko lepoto tako slo ſkerbite; ravno tò truplo, ktero vé sdej mehkushno reditè, neprenehama ſnashite in liſhpate, ſe bo kmalo v' prah in pepél ſpreménilo. Vaſha glava, pravi prerok, bo pléſhaſta, líza vam bodo vpadle, vaſhe meſó bodo zhervóvi jédli, in kadar bo ſognjílo, bodo vaſhe koſtí trohnéle, in od vſiga vaſhiga trupla bo eno péſt pepéla oſtalo.

Takó, nizhemurne poſvetne hzhére! takó ſe vam bo kdej godilo, umèrle boſte, in ſe boſte po ſmerti v' prah in pepél ſpremenile. Ta ſodba je bila she nad Adamam ſklenjena, in ſe bo nad vami, kakor nad vſimi njegovimi otrozi ſpolnila. Prah ſi, je Bog djal naſhimu pervimu ozhétu, in v' prah ſe boſh ſpreménil. Zhe té reſnize ne verjamete, pa grobe odpríte, ter preiſhite tiſte tamne prebivaliſha, in ſe boſte gotovo od nje preprizhale.

Kakor je pa gotovo, de ſe bodo naſhe trupla v' prah in pepel ſpreménile, ravno tako gotovo je tudi, de naſh pepel ne bo smirej tak oſtal, ker bomo vſi v' ſvojim méſu ſpet od mertvih vſtali. Od té reſnize je bil she poterpeshljivi Job preprizhan; vém, pravi Job, de moj odreſhenik shiví, in de bom ſvojiga svelizharja v' ravno tem meſu vidil. Pa to zhudno ſpremenjenje ſe ne bo sgodilo pred ſódnjim

dnévam. Nafh pepél bo toliko zhąfa v' gróbu pozhival, dokler ga ne bo Gofpod-Bog, po fvoji fveti volji fpet oshivel.

Ljudje vaf bodo na fvétu posabili, in fhe zlo ne bodo pomnili, de fte bili kdej na fvetu. Kraljeftva fe bodo fpreminjale, semlja bo polna mladih, sa vami rojenih ljudí; vfe bo novo na fvetu; per vaf pa bo vfe v' ftarim ftanu oftalo; vafh delesh do ftrafhniga fodnjiga dné bodo grob, zhervóvi, trohnoba in pepel. S' Jobam lahko porezhete: Prah in pepel fo moji ftarfhi, zhervóvi semlje moji tovarfhi, in grob je moje prebivalifhe.

Sdej pa fami fodíte l. p.! ali ní ref fmert konez vfih rezhí, ktere f' zhafam vred minejo. ¿Slifhali fte, de vfe mine sa naf; fvét fe naf ogiba, vfi ljudje naf sapufté, gròb naf zhaka, in nafhe truplo fe v' prah in pepel fpremení. Tako fe godí s' nafhim truplam; vfa druga je pa s' dufho; ta je neumerjozha, in fmèrt je ne more pokonzhati. Sa dufho je fmert sazhetik vfiga, kar ima vezhin obftanik. Od tega bom govoril v' drugim delu.

II.

¿Sveto pifmo in fkufhnja naf uzhita, de moramo umreti. Nafhi fpredniki fo she pomèrli, in mí pojdemo kmalo sa njimi. V' nekterih létih ne bo smed prizhijozhih poflufhavzov nikogar vezh v' shivljenji; nekteri bodo préd, nekteri potlej umèrli. Pa zhe umerjemo préd ali potlej, bo vender v' dan nafhe fmerti

ſklenjeno, kakó ſe nam bo vſe vezhne zhaſe godílo. Prezej po ſmerti pojdemo pred ſodnji ſtol boshji, kjer bomo saſliſhali ſvoje obſojenje; potlej bo naſha duſha ſhtraſana, ali pa polonana, ker bo priſhla v' vezhno hiſho.

Kako ſtraſhno je sa zhloveka l. p.! kteri vé, de bo v' eni minuti sa vſo vezhnoſt obſojen, pa zlo do tiſte minute ne vé, kako bo obſojen! Bodimo v' tem ali v' tem ſtanu, vender ne vémo, zhe ſmo ſovraſhtva ali ljubesni boshje vredni; smirej ſe nam je vezh bati, kot upati, ker bomo tiſtimu v' róke priſhli, ki ſhe zlo pravizo ſódi. Sodba, ktero bo nad nami ſklenil, ſe ne da preklizati, isſójeno bo sa vſo vezhnoſt, ali ſe nam bo vekomej dobro, ali pa vekomej hudo godílo.

Kadar tedaj ſliſhite, de je ta ali ta umerl, ſte ſi ſveſti, de je she obſójen, in de je she ſkléenjeno, kako ſe mu bo na vekomej godilo. Potlej pa ſamí ſebi rezíte: Ta zhlovek je umerl, in je she obſojen; ko bi jeſt to minuto umerl, kako bi ſe pa meni godilo? Bi li samogel od ſvojih dél rajtingo dati? Ali bi upal veſelo ſodbo saſliſhati? Kjé je sdej ta, ki je danaſ umerl? Ali je v' nebeſih, ali v' vizah, ali v' peklu? Ali je umerl kakor dober kriſtjan, ali pa kakor hudobin greſhnik? Ali je ſvoje ſtraſti saterl, ali jih je ljubil? Ali je bil k' shivljenju, ali pa k' ſmerti obſojen? Oh! te in take vpraſhanja ſo imenitne, kterih ne more noben shiv zhlovek prav odgovoriti. Kerſhanſka ljubesin ſizer hozhe, de od vſaziga zhloveka dobro miſlimo, dokler ſe ne preprizha-

mo, de je hudobin. To de kakó slo ſe raslozhijo boshje ſodbe, od zhloveſhkih ſodeb! Mi le zhlovekovo unanjſhino vidimo, in miſlimo, de je ta in ta zhlovek ſrezhne ſmerti umerl, Bog pa njegovo notranjſhino vidi, in ga je morebiti v' peklenſki bresdin pahnil.

Vzhaſih ſi persadevate ſvojo véſt umiríti, kadar jo ſpominj vaſhih hudih del nepokojno déla. ¿Sami per ſebi pravite: Ta zhlovek je ſilno napazhno shivel, ní bil svéſt ne Bogú, ne ljudém; povſod je pohujſhanje dajal, pa je vender v' prijasnoſti boshji umèrl, ker ſe je ſvojih grehov na ſmertni poſtelji sgreval, in ispovedal. Zhemú bi ſe jeſt bal? ¿Sej snam tudi jeſt, kakor on, na ſmertni poſtelji pokoro ſtoriti. — Tako pravite, in sato oſtajate v' grehih. Pa mozhno ſe goljſate! Pravite, de boſte na ſmertni poſtelji pokoro delali. Povejte mi, kdo vam je obljubil zhaſ in gnado h' pokori? Vam jo je Bog dati dolshan? Kaj vam je ne more odrêzhi? Veliko tavshent ljudí je nagle ſmerti umerlo, vaſ ne sna ravno taka sadeti? Ta zhlovek, pravite, je v' prijasnoſti boshji umèrl. Kdo vam je to povedal? Sdihleji in ſolsé niſo vſelej prave snamenja reſnizhne pokore, h' tej je kaj vezh potrebniga. Tudi ſama ſpoved grehov ne more greſhnika opravizhiti. David in Antijoh ſta ſposnala ſvoje grehe, vender ſo bili grehi Davidu odpuſheni, Antijohu pa ne. Kaj ſe nam je is tega uzhiti? De zhloveka ne svelizhajo unanje snamenja pokore, ampak sgrevano in ſtèrto ſerzé.

Zhe ſi pa svelizhanja ſhe per tiſtih umirajozhih ljudéh niſmo ſvéſti, nad kterimi vſaj nektere unanje snamenja pokore vidimo, kaj pa hozhemo ſhe le od tiſtih rêzhi, nad kterimi nizh taziga ne vidimo, kar bi nam upanje dobre ſmèrti delalo? Nekteri umerje kakor Abſalon, kader hozhe ſvoje hude neklépe ſpolniti. Nekteri umerje kakor Faraon s' oroshjem v' rokah, ſ' kterim je hotel ſvojiga ſovráshnika konzhati? Nekteri obupa ali ſzaga, kakor Judesh, ker ga hude ſtraſti premotijo in premagajo. Kaj hozhemo od tazih drusiga miſliti, kakor de pridejo ſerditimu ſodniku v' róke, kteri jih bo vekomej rabeljnam isdal? Moj Bog! kako majhno bo ſhtevilo tiſtih kriſtjanov, kterim bo ſmèrt sazhétik ſrezhne vezhnoſti! To l. kriſtjani! prav premiſlite, in persadevajte ſi, de boſte vi ismed tega majhniga ſhtevila. Is tega namena miſlite pogoſto na ſmert, ker ta ſpominj je dobra perprava h' kerſhanſki ſrezhni ſmerti. Malokdo neſrezhne ſmerti umerje, kteri je popréd bogabojezhe in poboshno shivel, in ſhe tesheje zhlovek rasujsdano shiví, kteri reſnizhno, in pogoſto miſli, de bo mogel umreti. Spominj na ſmert je ſhkit, kteriga je Bog Adamu soper greh v' roke dal. Kadar boſh od prepovedaniga ſadú jédel, mu je Bog djal, boſh ſmèrti umèrl. Káj je pa sapeljivez ſtoril, de bi Evo v' greh sapeljal? Ta svelizhanſki ſpominj na ſmèrt ji je is glave isbil; djal ji je: Ne boſta ſmerti umèrla. — In lejte! she to je bilo dovolj mozhno, Evo in Adama premotiti, de ſta prepovedani ſad jedla.

Ko bi ſi bila perva zhloveka ſpominj na ſmèrt v' glavi ohranila, bi ſe nikoli ne bila predèrsnila boshjimu povelju naſproti delati; ker ſta ſi ga is glave isbila, ſta pa padla, in ſta ſebe in naſ v' neſrezho pogrésnila. Ravno taka l. p.! bo tudi s' vami; greha ſe boſte obvarovali, dokler boſte pomnili, de boſte mogli umreti; kadar boſte pa na ſmèrt posabili, ſe boſte pa kmalo grehu vdali. Nikar ſe tedaj ne dajajte sapeljivzu goljſati, kteri vam obéta, de boſte ſhe veliko lét shivéli; ta nevarna ſkuſhnjava je she neisrezheno veliko kriſtjanov v' pekel sapeljala; meníli ſo, de je ſhe zhaſ shivljenje poboljſhati, in ſe s' Bogam ſpraviti, pa jih je ſmèrt prehitela, in njih shivljenju konez ſtorila, de ſo tedaj nagle ſmerti, ali pa vſaj ne prav perpravljeni umèrli. Kar ſe je tem sgodilo, ſe utegne tudi vam sgoditi. Torej pametno ſtoritè, 'zhe pogoſto na ſmert miſlite. Miſlite na ſmert ſoſebno takrat, kadar vaſ gréh mika in vabi, ali kadar ſe vaſhe hude ſtraſti vsdigujejo, in ſe soper boshje sapovedi puntajo. Takrat rezíte: Neſrezhni pozhutki! v' nekterih dnéh boſte ugaſnili, hozhem li vaſ napaſiti, vam ſtrezhi, in savoljo vaſ ſvoje svelishanje v' nevarnoſt ſtaviti? Perlisnjene ſtvarí! me boſte li samogle pred ſtraſhno ſmertjo obvarovati? me boſte varovale pred ſhibami ſerditiga Boga? Miſlite na ſmèrt, tudi takrat, kadar vaſ dobre déla tesho ſtanejo, potlej vaſ bodo pa lahko ſtale, kerk ſe boſte ſpomnili, de ſe bo kdej tiſti dan napózhil, o kterim bo Goſpod dóbre polónal, húde pa ſhtraſal. Mi-

ſlite na ſmèrt, kadar vſtanete, ali pa kadar gréſte ſpat. Sjutrej ſe ſpomnite, de je danaſhni dan morebiti sadnji dan vaſhiga shivljenja; svézher pa ſi miſlite, de jutrejſhniga dné morebiti ne boſte doshiveli. Ta pogoſtni ſpominj na ſmert bo vſe hudizheve sadrège rastergal, in vam mózh dajal, de boſte nà póti svelishanja vſe sadershke ſ' pota ſpravili. Pomnite tedaj ſmerti, miſlite, de ſte na tem ſvetu le popótniki, kteri v' ſrédi med zhaſam in med vezhnoſtjo hodite; med zhaſam namrezh, kteri hitro mine, in med vezhnoſtjo, ktera ſe vam blisha, in ktere ne bo nikdar konez. *Miſlite na ſmèrt!* tako vam merlizhi is groba vpijejo. Pravijo vam: Kar ſe je nam sgodilo, bo tudi vaſ kmalo sadélo, naſha ura je she odbila, tudi vaſha ſe bo kmalo istekla. Varite ſe de ſe ne goljfate; le enkràt boſte umerli, in ura vaſhe ſmèrti bo ſklenila, ali ſe vam bo vekomej dobro, ali pa vekomej hudó godilo. Gorjé vam! zhe vaſ ſmèrt neperpravljene najde, potlej boſte vſo vezhnoſt neſrezhni! —

Oh! l. p.! poſluſhajte ta glaſ! globoko ſi ga v' ſerzé vtiſnite, in dobro vém, de boſte vſe drugazhi shiveli. Sareſ! ſpominj na ſmèrt vaſ bo vſe ſpreobernil. Vaſhe hude ſtraſti bodo molzhale, ali pa zhe ſe bodo lih oglaſile, jih ne boſte poſluſhali. Pamet, vera, in ſ. evangeli ſe bodo ſvojih ſtarih praviz polaſtili; ſkuſhnjavez in sapeljivez ne bo mogel bliso vaſ, ali pa vſaj njegove ſkuſhnjave bodo bres ſadú, greh v' vaſhim ſerzu ne bo naſhel proſtóra, zhednoſti ſe bodo v' njem vkoreninile;

nedolshnoſt vaſhe veſti vam bo obilne tolashbe delíla, in kadar ſe bo vaſha ſmertna ura perblishala, ſe ne boſte nizh uſtraſhili; mirne ſe boſte napovedovavzam ſmèrti pokasali, in ſhe le veſelili ſe boſte, de ſe je dosheljéna ura perblishala, ktero ſe boſte is zhaſa v' ſrezhno vezhnoſt preſelili.

Lejte! tak ſad vam bo rodil védin ſpominj na ſmèrt. Le per vaſ je, ſi ga v' prid oberniti. ¿Srezhin je, kteri ga bo deléshin! Deléshni ga boſte, l. p.! zhe boſte velikokrat na ſmèrt miſlili. To ſtoríte, l. p! in potlej ſim vam porok, de boſte v' ſrezhno vezhnoſt priſhli. Amen.

V' gód rojſtva prezhiſte devíze, matere Marije, ali mali ſhmarni dan.

Jakop je rodil Joshefa, moshà Marije, od ktere je rojen Jesuſ, ki je imenovan Kriſtuſ. Mat. 1, 16.

Marijo s' angeljevimi beſedami velikokrat posdravljamo, ji hvalne péſmi pojemo, radi molimo njej na zhaſt sloshene molitvize, zhiſlamo, in v' zhaſti imamo njene podobe, in ſvoji dobrotnizi vſak dan ſpodobno sahvalo dajemo. Katoljſhka zerkuv ozhitno hvali naſho

gorezhnost in ljubesen do Marije prezhiste devize, zhe s' ustno zhastjo in hvalo tudi sklenemo posnemanje Mariinih zhednost. Zhe pa Marijo le s' ustmi zhastimo, njenih zhednost pa ne posnemamo, vam pa moram naravnost in glasnó povedati, de nasha ustna hvala Marije ní ne Gospodovi materi vshezh in dopadljiva, ne nam svelizhavna in koristna.

Tistiga svetnika shivljenje moramo posnemati, kteriga zhastimo, pravi s. Avgushtin, *kaj pomaga Marijo le s' shnabli zhastiti, zhe pa njenih zhednost ne posnemamo?*

Ta nauk, l. p.! vam nepokoj déla, ker je res veliko losheje Marijo hvaliti, kakor pa tiste zhednosti v' djanji spolnovati, ktere so Marijo hvale vredno storile, to de upam, de se bo vash nepokoj, ali vasha shalóst v' veselje spremenila, kadar vam bom raslóshil, de nas 1. *posnemanje zhednost svete Matere boshje velike hvale vredne stori*, 2. *de nam jo je mogozhe in prijetno posnemati*, in 3. *de nam je táko posnémanje Mariinih zhednost slo potrebno.*

I.

Ismed perganjkov k' délu so tudi sheljé, imenitne dushe posnemati; sosebno dan danashni mogozhneshe in shlahtne gospóde v' vsih rezhéh, she v' njih nápazhnostih radi posnemamo. — Sdej mi pa povejte, l. p.! kjé najdete kako imenitnishi stvar, kakor je Marija? in zhe je ona slava zhloveshkiga rodú, sakaj bi mu ne bila tudi v' isgled? Tista stvar je

pazh ref ismed vfih nar imenitnífhi in velizhaftnifhi, ktera je v' fvojih miflih nar podobnifhi ¿Sinu boshjimu Jesufu Kriftufu? Kdo pa samore Marii to laftnoft ovrézhi. Permérimo tedaj kolikor fe da permeriti, Marijo fveto Mater boshjo s' njenim prefvetim ¿Sinam Jesufam.

Kadar je Jesuf na fvet prifhel, ní ifkal fvoje zhaftí, ampak zhaftí fvojiga nebefhkiga Ozheta; njegovo ferzé in njegove ufta fo bile polne njegove hvale; gorezhnoft sa Ozhetove zhaft fe je vfiga njegoviga ferza polaftíla, in ga je shgala. Ali pa ní bilo ravno táko tudi Mariino ferze? Kadar Marijo isrezhem, vam imenujem devízo, ktera je bila smirej v' Boga samaknjena, in ktere ljubesen je prefegla ljubesen Kerubinov in ¿Serafinov. Kjé bom sadofti befedi dobil, de bi vam sdej mozhno ljubesen prezhifte devize popifal? Govôri tí fama o deviza! in rasloshi nam, kakó mozhna je tvoja ljubesen. Moja dufha, pravi Marija, povikfhuje Gofpóda, in moj duh pofkakuje od vefelja, ker je Bog moj svelizhar. — *Osèrl fe je na fvojo déklo. Narodje mi frezhna porekó, ker je on, ki je mogozhin, nad mano veleke rezhí ftoril. Vfelej je svéft v' fvojih obljubah, in fpolnil je Abrahamu dane obljube.* L. p.! kako slo fe tukej gorezha ljubesen rasodeva! kolika sahvala! kako ponishna molituv je v' tej kratki Mariini sahvalni pefmi! Kakó polna Boga je mogla ta deviza biti, ktera je samagla takó s' Bogam govoriti!

Tode ljubesnivi! obzhutleji, in fladko kupénje ferza fhe ní prava andoht. ¿Serzé, kte-

ro nar vikſhiga Boga móli, ſe mu mora tudi ſ' pravo pokorſhino podvrézhi, mora le to, in pa nizh drusiga, hoteti, kakor kar Bog hozhe. — Tako je bilo ſerzé Jesuſa Kriſtuſa, kteri je po ſprizhevanji ſvetiga piſma per ſvojim prihodu na ta ſvét djal: *V' sazhetku bukev je od mene piſano, de tvojo voljo o moj Bog! v' vſih rezheh ſpolnujem.* In ali ni bila Marija ravno tazih miſel? ali ni tudi ona smirej le po ſpolnjenji boshje vólje hrepenéla? Lejte jo ondi v' Nazaretu. Angelj boshji jo nanaglama obiſhe v' njenim simru ali v' njeni ſtanizi, v' kteri je ſama prebivala; osnani ji prav zhudne rezhí, de bo namrezh ona, ki moshá ne ſposna, ſpozhéla, in de bo ſinú nar vikſhiga rodila, de bo ſizer mati, pa vender ne bo nehala deviza biti. — Kako ſtermí prezhiſta deviza, kadar to ſliſhi! ¿S' kakoſhnim sazhudenjem je napolnjena! V' keliki teſnobi je njeno ſerzé! Marija tako rekózh ſama ſebe iſhe, pa ſe ne snajde, — sadnizh vender ſpregovorí. — V' tej teſnobi in náglizi ji gotovo ni mozh, na dolg odgóvor miſliti, tukej le ſerzé govori, in ſ' zhémur je ſerzé napolnjeno, le od tega njene uſta govoré. Marija tedaj pravi: *Lej! jeſt ſim dékla Goſpódova, naj ſe mi sgodí, kakor ſi rékel.* Tukej vidite popolnama pokorſhino njene volje. Marija hozhe, kar Bog hozhe. Preglejte vſe njeno shivljenje, naſhli bóſte, de ſi je smirej na vſo mozh persadevala boshjo vóljo ſpolniti. Od ktere ſtvarí je Bog tazih ofrov hotel imeti, kakorſhnih od Marije? Ktera ſtvar mu jih je pa rajſhi, kakor ona, darovala? Bog ji

komej pomigne, she ſe Marija lózhi od ſvojiga naróda, in gré v' daljne in ptuje kraje. Sdej je na boshje povelje v' Nazaretu, sdej v' Betlehemu, sdej na Egiptovſkim, sdej na Galilejſkim, sdej v' Jerusalemu; bodſi po nozhi ali po dnévu; bodſi v' nar nevarniſhih okoliſhinah, ali pa v' nar huji simi; Marija ne tuhta, ſe ne obotavlja, ampak dovolj ji je, de ji je Bog ukasal, in prezej mu je pokòrna. Ljudje ne morejo nikdar prehvaliti Abrahamove pokorſhine, kteri je bil perpravljen na boshje povelje ſvojiga ediniga ſinu Isaka Bogu v' dar dati; ali pa ní Marija s' ravno tako pokorſhino ſvojiga ſinu Jesuſa na ſvetim hribu Goſpódu v' dar dala, in Abrahamovo junakoſt preſégla, ker je ſtanovitno kri ſvojiga ſina tezhi vidila, ktere pa Abraham nad ſvojim ſinam ni tezhi vidil? — Kolika enakoſt je tedaj med maternim in ſinovim ſerzam! Obdva, Jesuſ in Marija, le to hozheta, kar Bog hozhe, zhe ſi lih morata savoljo tega ſhe toliko terpéti.

Tode per tem ſe nikar dalej ne mudimo, temuzh preglejmo, ali je bila Marija tudi v' drusih rezhéh ſ' ſvojim ſinam enazih miſel, ali ne. *Uzhite ſe od mene*, pravi naſh isvelizhar, *ker ſim krotak, in is ſerza ponishin* (ponishniga ſerzá). Mat. 11, 29. Kdo ſe je teh dveh zhednoſt od svelizharja ſvetá bolj nauzhil, kakor njegova ſveta mati Marija? Mati boshja biti, je nar vezhi zhaſt, ktero samore kakſhina ſtvar doſezhi. — In vender, deſlih ní nihzhe tolike zhaſtí doſegel, kakor Marija, vender Marija v' ponishnoſti vſe ljudi preſéshe. Pre-

zhiſta deviza nikoli ne govori od ſvoje viſokoſti, nikoli ne od ſvojiga imenitniga ſtanu, le to vé, de je dékla ſvojiga Goſpóda, na ktere niskoſt ſe je nar dobrotljivſhi Bog ozerl, kteri ſe prevzetneshem vedno v' bran ſtavi in le ponishnim gnade delí. In kaj ſh… porezhem od neisrezhene krotkoſti Mariiniga ſerza? Krotkoſt je bila med nar lepſhih Mariinih laſtnoſt; njeno ſerzé je bilo obzhutljivo, polno ljubesni do blishnjiga, krotko, dobrodéljno, in ní bilo nikoli nepokojno. Lejte jo v' Hebronu, v' hiſhi njene prijatlize, kakó ji zveſto ſtréshe, deſlih je ona mati boshja; kakó prijasno in perljudno ſe s' njo pogovarja! kako slo rasveſelí ſvojo prijatlizo! Lejte jo v' Kani per shenitníni; njeno uſmiljeno ſerze ſe prezej uſmili shénina, nevéſte in ſvátov. Goſpód! pravi ona, lej, vina nimajo! jeſt, tvoja mati, te proſim, daj jim vina, daj jim ga dovolj. — ¿She nar vezhi neſrezha ní mogla njeniga krotkiga ſerza nepokojniga ſtoriti. ¿Si komej miſlite, l. p.! koliko je moglo Mariino materno ſerze pod krishem njeniga umirajozhiga ſinu terpeti, kadar ſo ſe hribje treſli, kadar ſo ſkale pokale, kadar je vſa natora ſterméla! Samore li kaka bolezhina s' njeno permerjena biti? Ali je pa ta zhaſtita terpínka v' ſvoji neisrezheni britkoſti kaj godernjala? ¿ali je bila kaj nejevoljna? Jesuſ Kriſtuſ umíra, in umirajozh móli k' ſvojimu nebeſhkimu Ozhetu za isvelizhanje ſvojih morivzov, rekózh: *Ozhe! odpuſti jim, ker ne vedó, kaj delajo.* Marija ſ' ſvojim molzhanjem dovóli v' to proſhnjo, in go-

tovo njeno ſerze ravno to sdihuje, kar ſo uſta njeniga umirajozhiga ſinú rekle: *Ozhe odpuſti jim.*

Kolika enakoſt je tedaj med ſerzam ſinu Jesuſa, in med ſerzam matere Marije! obdvéma ſe enako godí, in obdvá ſta enazih miſel! Mariino ſerzé je bilo prav po tiſtim uſtvarjeno, kteriga je devét meſzov pod ſvojim ſerzam noſíla. Kako lepa, kako zhaſtita ſi tedaj, o Goſpá! v' tebi ní madesha. Tí ſi ſvojimu ſinu, kolikor je le mozh, podobna. Tudi druge devize ſo ſizer po lepoti zhednoſti hrepenéle, tòde ti ſi vſe viſoko preſégla, tí ſi zhaſt Jerusalema, lepota ſvojiga ſpola, in kraljiza ſvetnikov. Ali je tedaj nam greſhnim, ſlabim ſtvarém mogozhe, te viſoke Mariine zhednoſti poſnemati? — Odgovor na to vpraſhanje bom dal v' drugim délu.

II.

Sdí ſe mi l. p.! de prezhiſta deviza kriſtjanam, kteri ſe njeni zhaſtivzi imenujejo, ravno tiſte beſede is nebeſ perpoveduje, ktere je ſ. Pavel nekdej Korinzhanam piſal, rekozh: *Proſim vaſ, bodite moji poſnemavzi, kakor jeſt Jesuſa poſneman.* 1. Kor. 4, 16. Zerkveni uzheniki sdrushijo ſvoj glaſ, s' Mariinim glaſam; vſi nam velevajo Marijo poſnemati; vſi tako uzhé, de je Marija nar lepſhi, in nar bolj popolnama isgled uſtvarjene ſvetoſti; vſi pravijo, de zhlovek, kteri Mariine isglede sveſto poſnema, Marijo nar boljſhi, nar ſrezhni-

ſhi, nar bolj prav, in Bogu nar dopadljivſhi zhaſti. *Ako Marijo devizo ljubite*, pravi ſ. Bernard, *in ako ji shelitè dopaſti, jo sveſto poſnemajte.* Preljubesnivi poſluſhavzi! ali bi ſi mí samogli bolj popolnama in shlahtnejſhi isgled isvoliti, kakor je kraljiza vſih ſvetnikov, in velika mati nar ſvetejſhiga ſinu boshjiga Jesuſa Kriſtuſa? Ali ſi jo pa isvolimo v' ſvoje poſnemanje? Kaj ſhe! Sadovoljni ſmo, zhe le prezhiſti devizi na zhaſt nektere molitvize vſi rastréſeni ismolimo, in she miſlimo, de ſmo is ſhtevila njenih otrok, kteri imajo vkoreninjene pravize do varſtva ſvoje matere! Kaj hozhem od poſnemanja Mariinih zhednoſt rézhi? Veliko kriſtjanov je, kteri Mariinih zhednoſt ſhe ne posnajo. Kako hozhem tedaj upati, de bi taki kriſtjani zhednoſti ſvete matere boshje poſnemali, kteri ſvete devize ſhe ne posnajo, in tudi branje ſvetih bukev, in poſluſhanje prideg od Matere boshje popolnama v' nemar puſhajo?

Pa kriſtjane sdajnih zhaſov ſhe nekterè druge rezhí od poſnemanja Mariinih zhednoſt odvrazhajo. Nekteri namrezh pravijo: Zhednoſti matere boshje Marije ſo sa naſ ſlabe ſtvarí previſoke, in njena ſvetoſt prevelika, tedaj mí greſhni kriſtjani ne moremo upati, de bi ſe kdej h' toliki viſokoſti in ſvetoſti povsdignili. —

Ta isgovor, l. p! je prasin, kteri me ſili, vam tukej shivo pred ozhí poſtaviti, de nam je mógozhe Mariinè zhednoſti poſnemati. Reſ bi bili ſizer predersni, ko bi ſi domiſhljevali,

de bomo gnade polno Marijo v' njenih ſtopinjah po póti popolnamoſti kdej dotekli. Pa ſej Bog tega od naſ ne terja in ne perzhakuje. Pa zhe lih Marije v' zhednoſti dotezhi ne moremo, ali savoljo tega ne moremo vſaj od délezh sa njo hoditi? Marija je in bo vſelej nar ſvetejſhi ſtvar, tiſti kriſtjan pa je smed ljudí bolj popolnama, kteri ſi persadeva Marii nar blisheje priti. Zhe je tedaj Marijo mozhin ogenj prezhiſte ljubesni bôshje shgal, ali ſi mí ne moremo persadevati, Boga is vſiga ſvojiga ſerza ljubiti? Marija je na vſo mozh ſkerbela sa zhaſt in sa prid ſvojiga boshjiga ſina, ali ſe mí ne moremo per perloshnoſti sa njegovo zhaſt potegniti, in njegovih ſovrashnikov oſramotiti? Marija je tako rekozh na vſo ſvojo imenitnoſt, shlahtnoſt ín viſokoſt posabila, in ſe le Goſpódovo déklo imenovala! ali ſe mí ne moremo vſaj ſilnimu predersnjenju ſvoje zhaſtilakomnoſti v' hran ſtaviti, in ſvoj nizh vſak dan pred Bogam ſposnavati? Marija je neisrezheno veliko in soperno shaljenje ſvojim ſovrashnikam miloſtivo odpuſtila, jih shegnovala, in sa-nje molila, ali mi ne moremo tudi shaljenja ſvojih ſovrashnikov, ktero je ſhe manjſhi, kot je bilo Mariino, po njenim isgledu radovoljno is ſerza odpuſtiti?

Tukej bom ſhe nekaj opomnil, l. p.! kar bo vaſhi lenobi vſe isgovore ſpodneſlo, in ovèrglo. Ker nam je Marija kakor naſha mati vſim ſkupej v' sgled in poſnemanje poſtavljena, ali dana, ſe moramo per premiſhljevanji njeniga shivljenja ſoſebno v' tiſte nje-

ne zhednosti osreti, ktere so nam vsim prav perměrjene, bódimo she tega ali tega spola, tega ali tega stanu. Zhednosti te prezhiste devize imajo tako netegujozho, ljubesnivo, in mikajozho mozh, de se njih perljudnimu vabljenju nobeno dobro serzè ubraniti ne more. Ali Marija morebiti rastèrga svési, ktere so jo na ta svét vesale, de bi shla v' tamne gojsde in v' samotne berlóge strashne déla ojstre pokore délat? ali se v' shimnate ali spokorne oblazhila oblazhi? ali se s' verigami ali ketnami opasuje? ali ráni svoje nedolshno truplo s' ojstrim in spokornim oródjem? ali svoje opeshano truplo le s' séljishi in korenínami redí? Ali najdete nad to prezhisto devizo tako ojstro pokoro, ktero nad drugimi kershanskimi vítesi vidite, in nad ktero stermitè? — Naka; Marijina zhednost ní taka, de bi se je zhlovek ustrashil, ali de bi se mu studila; vse kar koli nad Marijo vidimo, nas míka, nam je vshezh, nas k' sebi vabi in vlezhe, in je nashi slabi natori permerjeno. Marija shivý na svétu, pa vender ne s' hudobnim spridenim svétam; je hodíla po světu, pa njena od svetá odlozhena dusha je bila v' nebesa samaknjena; je shivela na svetu, pa vender svetá ní ljubíla. Njeni nar vezhi opravek in njena perva skerb je bila, vse dolshnosti svojiga stanu svesto in na tanjko spolniti. Njena obléka je sizer révna in ubóshna, pa vender snashna, sramoshljiva, in njemimu stanu permerjena. Njeni shivesh vpizhel in pust, ní poshreshnosti strégel, ampak je le njeno natoro per shivljenji ohranil; pa

prezhiſta deviza je vender vedno polna hvaleshnoſti, in notranje sadovoljnoſti. Marija je uboga, in komej s' nar potrebniſhim previdena, pa vender le gleda, de bi reveshem pomagala, in sapuſhenzam ſolsé briſala. Marija je ljubesnjiva, prijasna, perljudna, in poſtreshljiva; pa ní nizhemurna, in ſe ljudém ne vſíli, temuzh smirej le is imenitniſhiga naména dela. S' beſedo, Marija je po beſedah ſ. Ambrosha in drusih uzhenikov lepo dodélana podóba zhednoſti, in nar bolj gotova vodílniza ali regelza, po kteri morajo zhiſte duſhe, ki Boga ljubijo, ſvoje shivljenje ravnati. Bo li tako shivljenje zhiſte in Boga iſhejozhe duſhe oſtraſhilo?

Shivíte na tem ſvétu, ljubi moji otrozi! vam pravi Marija, vaſha mati, is nebéſ, pa nikar ne bodite ismed tega ſpazheniga ſvetá. Ohranite ſvoje blago, pa ſerzá nikar na-nj ne navesujte, temuzh v' dobro ga obrazhajte. Vshivajte obilne dárí, ktere vam dobrotljivi Bog delí, pa vaſhe obilnoſti naj bodo tudi vaſhi revni bratje in ſeſtré deléshni. Le oſtanite v' ſvoji imenitni ſlushbi, pa ſe savoljo nje nikar ne prevsamíte, ker nizh niſte. Svoje krishe voljno noſite, in volji vezhniga Boga ſe radi vdajte; ljubíte ſvoje ſovrashnike, in dobro jim ſtoríte, kteri vaſ ſovrashijo. Vſe to ſim jeſt — vaſha mati — ſtorila; vſe to samorete tudi ví ſtoriti, zhe s' gnado boshjo vred delate, ktera vam je dana; ako vam ní vſhezh tako shiveti, niſte vezh moji otrozi. — Vaſ ne ſilim, de bi ſe, kakor jeſt vſimu perpuſhe-

nimu veſelju shivljenja odpovedali, pa le toliko hozhem, de ſe ogibajte prepovedaniga veſelja. Vaſ ne ſílim, de bi ví, kakor jeſt, ſhe zlo mikanja hudiga posheljenja ne obzhutili, pa le toliko hozhem, de ſe hudim miſlam in sheljam prezej s' vſo mozhjó v' bran ſtavite, kakor bitro ſe v' vaſ isbudé. Ako niſte toliko mozhní, de bi samogli s' manoj na hrib Kalvarijo iti, in krishev proſtovoljno iſkati, pa vſaj toliko hózhem od vaſ, de tiſte krishe voljno noſíte, ktere vam Goſpód-Bog naklada. ¿Sej vidite, ljubi moji otrôzi! de nozhem prevezh od vaſ imeti; jeſt, vaſha mati, ſim veliko vezh ſtoríla.

Zhe pa tega dobrotljiviga opominovanja ſvoje predobre matere ne poſluſhamo in ne ubógamo, ali ſi ſhe ſmémo miſliti, de ſmo otrozi tiſte goſpé, ktero s' shnablji zhaſtimò? Marija bi ſe mogla gotovo tazih ſpridenih otrók ſramovati! Ako tedaj hozhemo Mariini otrozi biti, je zlo potrebno njéne zhednoſti poſnemati. Od tega bom govoril v' tretjim delu.

III.

Zhe ſte Abrahamovi otrozi, ravnajte tudi ſvoje shivljenje po Abrahamovim shivljenji, in delajte Abrahamove dela, je nekdej Jesuſ djal ſpridenim Judam, kteri ſo bili savoljo tega prevsetni, ker je bil Abraham njih ozhe. Jan. 8, 39. Sdí ſe mi, de Marija ravno te beſede tiſtim kriſtjanam govorí, kteri ſe hvalijo, de je Marija njih mati: Zhe ſte moji otrozi,

ravnajte ſvoje shivljenje po mojim shivljenji; ſizer niſte moji otrozi. Ali ſi morete miſliti, de bi Marija mati nar ſvetejſhiga Jesuſa, nad ſpridenimi, neubogljivimi otrózi veſelje imela, kterih shivljenja bi ſe mogla doſtikrat ſramovati? Kaj ní she Salomon rékel: *Moder ſin dela veſelje ſvojimu ozhétu, neſpametin ſin je v' ſhaloſt ſvoji materi?* (Pregovor, 10, 1.) Enake in edíne miſli in shelje le pravo prijasnoſt ſtoré. Kako bi vaſ mogla Marija kakor ſvoje otroke ljubiti, zhe ſovrashite, kar ona ljubi, zhe greh ljubite, kteriga ona ſovrashi, zhe ſte ozhitni ſovrashniki njeniga ljubesniviga ſinu, in zhe ſte neſrezhni ſushniki gréha? Sareſ! Marija mora take otroke ſovrashiti, nad kterimi ne vidi nobene ſvojih zhednoſt, temuzh le ſlaboſti, le grehe, le v' hudim uterjeno voljo. Preljubi poſluſhavzi! ko bi ví ptuje otroke sa ſvoje jemáli, ali bi hotli táke ſpridene otroke sa ſvoje otroke ſposnati in vseti, kteri bi vaſhi volji v' vſih rezhéh naſproti delali?

Poberíte ſe ſpred Mariiniga miloſtiviga ſédesha, hudobni greſhniki! kteri v' grehih mirno shivitè, in ſi upanje delate, de vaſ bo Marija sato sa ſvoje otroke ſposnala, in vam gnado ſrezhne ſmerti isproſila, ker jo s' shnablji zhaſtitè, in jo ſvojo mater imenujete! Kdor koli greh ljubi, in v' njem mirno shiví, naj ſe nikar ne predersne, Marije ſvoje matere imenovati. Sej Marija ne more tazih miſel imeti, ktere ſo naſproti miſlam Jesuſa Kriſtuſa. Ko bi kdo od Marije kaj taziga miſlil, bi jo delal

dobrótnizo, in várhinjo pregréh, in prijatlizo hudizha. Marija je le prijatliza, in mati zhi-ftih, nedolshnih, in poboshnih dufh, ali pa ftertih, sgrevanih fpokornikov, kteri fe hozhejo v' refnizi k' Bogu verniti.

She zlo fveti Duh pravi: *Hvala is grefhnikovih uft jè gèrda.* Eccl. 15, 9. Kadar tedaj Marijo fvojo mater imenujete, in jo f' hvalo zhaftite, vfelej na fvoje shivljenje poglejte, in dobro preifhíte, ali fte f' pofnemanjem njenih zhednoft ref pravizo saflushili, Marijo fvojo mater imenovati, ali ne, in ali ní veliko vezh hvala is vafhih uft gèrda, ker fte grefhniki. Vezhkrat premifhljujte fvoje nagnjenje, fvoje hude ftrafti, fvoje savese, in snanja, fvojo obléko, fvojo nófha, in fvoje vedenje, ter vfe fvoje sadershanje in fami febi rezíte: Ali fo te mifli in sheljé, mifli in sheljé moje matere Marije? Ali fe Mariini otrok tako nofi, obnafha, vede, in oblazhi? O gofpá! sdej fposnam, velika, prav velika predersnoft je bila, kadar fim fe predersnil tebo fvojo mater imenovati! Tode odfihmal fi bom refnizhno persadeval fe tako obnafhati, de tvojiga imena, prefveta deviza! nad feboj ne bom omadesheval, de ti bom vfak dan novo vefelje delal, in fvoje mifli in sheljé po tvojih miflih in sheljah ravnal. Mati! fej posnafh moj nizh, in moje flabe mozhí! imej poterpljenje in ufmiljenje s' mojimi flaboftimi; pridi ljubesnivo na pomozh fvojimu otroku, kteri fe fpodtika, in omahuje, in fprôfi mi od fvojiga fina gnado, de bom v' pofnemanji tvojih zhednoft smirej

boljshi zhlovek, in serzhnejshi kristjan perhajal. Ljubi poslushavzi! tazih misel se she danas navsamíte, in odsihmal svojo mater le tako poboshno zhastíte; takó bo Mariina hvala is vashih ust dobra, materi in sinu vshezh in prijetna, in Marija bo vedno vasha mati. Prijatli! Marijo posnemati je hvalė vredno, je mogozhe in prijetno ter silno potrebno. Serzhno tedaj stopímo v' stopinje svoje ljubesnive matere, in zlo do konza sa-njo svestó hodímo. — Amen.

Shestnajsto nedeljo po Binkushtih.

Je li perpusheno ob sabótah osdravljati? Luk. 14, 3.

Judovski pismouki so mislili, de ni perpusheno ob sabotah kaziga bolníka osdraviti. Ker je sapoved veléla, ob sabotah dela sdershati se, tedaj so meníli, de tudi ni perpusheno, v' saboto bolnika se dotakniti, in ga osdraviti. Ta krivi nauk je Jesus s' djanjem ovèrgel, ker je v' sabóto vodenízhniga zhloveka osdravil, in je svoje sadershanje s' priliko opravizhil; djal je namrezh: Zhe komú smed vas osel ali vol v' sabóto v' kapnizo (ali shtérno) pade, in si sam ne more pomagati, ali ga ne isélzhete prezej

v' ſabóto is kapníze? Koliko bolj moramo zhloveku na pomozh hiteti, kteri je v' ſabóto bolan. Zhe ne omadeshvamo ſabote savoljo shivine, ktero v' ſabótò is kapníze potegnemo, in jo ſmerti obvarijemo, bomo mar ſabóto savoljo zhloveka omadeshvali, kteriga v' ſaboto osdravimo? in zhe zhloveku savoljo poſvezhevanja ſabote ſhe na shivíni ní treba ſhkode terpéti, bo li savoljo ſabote shivljenje ſvojiga teleſa v' nevarnoſt poſtavljal? S' tem govorjenjem je Jesuſ fariseje in piſmouke perpravil, de ſo obmólknili. Fariseji in piſmoúki ſo tedaj v' prasnovanji in poſvezhevanji ſabote pretanjko véſt imeli, ker ſi ſhe niſo upali bolnikov v' ſaboto sdraviti; kriſtjani danaſhni dan imajo pa v' poſvezhevanji nedélj in sapovedanih prasnikov preſhiroko véſt, ker ob nedeljah in sapovedanih prasnikih ſkorej ravno tako delajo, kakor o delavnikih. Danaſ vam bom torej povedal, *kako ſmo dolshní nedelje in sapovedane prasnike prasnovati in poſvezhevati.*

*

* *

Bog pravi v' tretji boshji sapovedi: *„Spomni ſe, de boſh prasnik poſvezheval.* S' tem nam Bog nekaj sapove, nekaj pa prepové; sapové nam dela, ktere moramo ob nedeljah in sapovedanih prasnikih delati, in nam prepové dela, kterih ſe moramo té dni sdershati.

Tako ſe moramo *pervizh* ob nedeljah in sapovedanih prasnikih vſih hlapzhevſkih del sdershati, ktere niſo ſilno imenitne, in ktere ſe dajo bres imenitne ín velike ſhkode na drugi dan odloshiti. Ta sapoved je rasloshna; Bog

pravi: „*Shéſt dni v' tednu delaj, in ſtóri kar ti je ſtoriti, ſédmi dan pa, kteri je dan pozhitka, in Goſpodu tvojimu Bogu poſvezhen, ne ſmeſh delati, ne tí, ne tvoj ſin, ne tvoja hzhí, ne tvoj hlapez, ne tvoja dekla, ne tvoja shivina, ne ptujiz, kteri je v' tvoji hiſhi. Ker Goſpod je vſe ſvoje dela v' ſheſtih dneh dodelal, ſédmi dan pa je pozhival. Sato je ta dan poſvétil, in ti ga velí poſvezhevati.*

Ta sapoved je ſ' prav raslozhnimi beſedami povedana, in isgled ſamiga Boga nam je v' poſnemanje dan. „Sam Bog naſ tedaj klizhe ob nedeljah k' pozhitku, ker je per naſ nedelja nameſt Judovſke ſabote. In ker je Bog previdil, de ſe bo veliko ljudí is ſlabih naménov in is gèrde dobizhkasheljnoſti predersnilo, to poſtavo prelomiti, in po njih termi raslagati, sato je ta modri poſtavodajaviz vſe okoliſhine rasloshil, in vſe dolshnoſti po iménu imenoval, ktere ſo nam ſ' to sapovedjo naloshene.

Rokodelez, ali pa kmet bi bil ſizer lahko rékel: Jeſt v' nedeljo ne bom delal, pa imam hlapze in dekle, ktere moram plazhati, imam shivíno, ktero moram rediti, sakaj bi jim ob nedeljah nobeniga dela ne dajal? Bog pa vſe te svijazhe ogradi, ker ne déla raslozhka ne med bogatinzam in réveshem, ne med goſpodarjem in hlapzam; vſim ſkupej veli v' nedeljo pozhivati, in hozhe, de naj vſi s' opuſhenjem hlapzhevſkih del tiſti dan poſvezhujejo, kteriga je on poſvetil. Sapríte tedaj goſpodarji, in mojſtri! ſvoje delavnize ob nedeljah in sapovedanih prasnikih, nikar ne perganjajte,

ſvojih delavzov in poſlov k' delu, temuzh ſvoje opravke in dela tako rasdelíte, de jih bote po boshjim isgledu v' ſheſtih dneh dodelali, in de bote ſedmi dan s' vſimi ſvojimi podloshnimi delati nehali, in bote pozhivali.

Pa porezhete: ‚Sej je ta sapoved, v' ſaboto od dela nehati, le Judam dana, ne pa tudi kriſtjanam. — Na to rezhem, de Jesuſ Kriſtuſ te sapovedi v' kerſhanſki poſtavi ní overgel, ampak ſhe le hozhe, de moramo kriſtjani nedeljo ravno tako prasnovati, kakor morajo Judje ſaboto poſvezhevati. In pa reſ, zhe ſo mogli Judje ſaboto sato prasnovati in ſe dela sdershati, ker jih je ſabota opomínjala njih sadobljene proſtóſti, in reſhenja ali is-hoda is Egiptovſke ſlushnoſti, ali mí niſmo ravno tako dolshni nedelje poſvezhevati, in ſe dela sdershati, ker je nedelja dan vſtajenja Jesuſa Kriſtuſa, dan naſhiga svelizhanja, in naſhiga reſhenja is ſushnoſti greha?

Pa ſi bo morebiti ſpet kdo miſlil: Sakaj pa ſmemo vſakdanje potrebne dela v' nedeljo delati, bres kterih ne moremo shiveti? — Jeſt odgovorím: Boshja sapoved, prasnike poſvezhevati naſ le toliko zhaſa véshe, dokler nam okoliſhine perpuſté, jo ſpolniti, ali pa dokler nam kaka vezhi in imenitniſhi sapoved poſvezhavanja prasnikov nemogozhniga ne ſtorí. Kadar ſe dve, ali kadar ſe vezh sapoved ſtrínja, moramo tiſto ſpolniti, ki je vezhi in imenitniſhi. Is tega lahko ſposnate, de nam vſakdanje dela, ki ſo nam v' ohranjenje shivljenja potrebne, in bres kterih ne moremo vezh dni biti, ali

pa ktere moramo ſtoriti savoljo kake ſile, neſrezhe ali savoljo ljubesni do blishnjiga, ali v' ſplohni prid kraljeſtva, — de nam te dela morajo tudi ob nedeljah in sapovedanih prasnikih perpuſhene biti, ker ſo natorne sapovedi, ki nam sapovedujejo shivljenje ohraniti, blishnjimu ljubesen ſkasovati, in kraljeſtva varovati, imenitniſhi in vezhi, kot je sapoved, ſabóto poſvezhevati. Sato je ſhe Jesuſ Kriſtuſ vodenizhniga zhloveka v' ſabóto osdravil, in dovóli oſla ali vola, ki v' kapnizo pade, s' delam in trudam is nje potegniti, in ſ' tem nam na snanje da, de zhlovek savoljo poſvezhevánja prasnikov ne ſme per ſvoji shivíni ſhkode terpéti, ſhe manj pa na ſvojim sdravji, na shivljenji, in na drugih imenitnih rezheh.

Drugizh ſe moramo sdershati ob nedeljah in sapovedanih prasnikih ſhumézhiga, neſmérniga, in predólsiga veſelja, ktero Goſpodov dan ſpremení v' dan ſladnoſti in pozhutſtva. S' takim veſeljem ſe prasnik prav sa prav omadeshije, in ta napazhnoſt je vezhi dél pregreha sdajnih kriſtjanov. Med tednam ſo pozhutki s' delam sagúljeni, in v' bèrsdah dershani, zhlovek v' delavnike manj miſli na veſelje; v' nedeljo pa, kadar bi imeli ljudjé Bogu ſlushiti, in sa ſvoje svelizhanje ſkerbeti, ſe ne morejo nepreſhernoſti sdershati, ſe povſod ſ-hajajo, de meſu in pozhutkam ſtreshéjo, in ſpreobernejo dan, kteriga je Bog sa-ſe odlozhil, v' dan ſvetá, rasveſeljenja, in ſladnoſti. Jeſt ne grajam vſiga rasveſeljenja in pozhitja ob nedeljah; ſposnam, de ſe ſpodobi zhloveku, kteri

je vèſ téden delal, v' nedeljo oddahniti ſe; truplo in duſha ne moreta vedno vpréshena biti, jih moramo pokrepzhati, in jima káko veſelje ſtoriti; pa tako veſelje moramo s' méro, po rédu, in is dobriga silja in konsa vshivati, de naſhe rasveſeljenje ní naſproti nrávnoſti, tihoſti, smernoſti, in dúhu boshje sapovedi, ktera nam velí prasnike poſvezhevati. Ker pa vidim l. p.! de veliko kriſtjanov nedelje in sapovedane prasnike v' nepreſhernoſti in poshreſhnoſti tráti; de marſikteri mósh v' nedeljo ſkorej pol dné v' oſhterii ali taberni popíva, in na enkrat sapravi, kar je vèſ téden saſlushil; de marſikteri mladenezh ſhe dolgóve déla, de ſe samore ob nedeljah nepreſherno veſeliti; in zhe premiſlim, de je pijanoſt, potépanje, poboj, in rasujsdanoſt, ktere ſhe imenovati nozhem, ob nedeljah ſhe bolj v' navadi, kakor v' delavnike, ne morem drugazhi rêzhi, kakor de je tako obnaſhanje boshji sapovedi naſproti, de je hudó prepovédano, in de s' njim nedelje in prasnike gèrdo omadeshujemo

Miſlite, de le od dolsiga zhaſa v' take pregrehe sabredete, de vam le sato vſe nemarnoſti v' mar hodijo, ker nimate ob nedeljah nizh opraviti. Pa sa opravke ob nedeljah je she Bog ſkerbel. One ne ſmejo biti dnevi lenobe in potépanja, ampak dnevi andohti in ſlushbe boshje. Bog pravi: *Spomni ſe, de boſh prasnik poſvezheval;* to je, ob nedeljah, kadar tvoje zhaſne opravila pozhivajo, moraſh delati poboshne ali ſvete déla, ktere ſo narav-

nost v' Boga in v' tvoje dushno svelizhanje obernjene. V' tednu nisi utegnil savoljo zhasnih opravil na Boga in na svoje svelizhanje misliti; kar si tedaj v' delavnike samudil, morash pa v' nedeljo s' poboshnostjo, in s' sbranjem svojiga duha perhítéti. Nedelja naj je dan oshivljenja in oddáhnjenja tvoje dushe, de bosh popravil, in perhitel v' nedeljo, kar si v' tednu pregreshil, ali pa samudil. Ob nedeljah in sapovedanih prasnikih morash tedaj bolj, kakor druge zhase, svojiga duha in svoje serzé k' Bogu povsdigovati, in se v' gorezho andoht samakniti; morash Boga sa odpushenje tistih pregreh in napazhnost prositi, ktere si v' delavnike storil, in ako je perloshnost s' resnizhno grevingo in po sakramentu svete pokore svojo vést ozhistiti; morash vezhi del nedelje preshiveti v' molitvi, s' branjem svetih bukev, s' poboshnimi deli, ter s' deli kershanske ljubesni, kadar in kakor imash perloshnost. Kdor ob nedeljah tako shiví, ne bo lén semtertje postopal, in pohajkoval, in se ne bo toshil zhes dolg zhas.

Sosebno pa smo dolshni ob nedeljah in sapovedanih prasnikih v' zerkvi per boshji slushbi biti. K' boshji slushbi gre *pervizh* svéta masha. Torej moramo biti ob prasnikih s' andohtjo in pasni per s. mashi. To kristjani she vezhi dél storé, de gredó k' s. mashi; pa mislijo, de so s' tem she sa vso nedeljo opravili, in de so svojo dolshnost she popolnama spolnili, in prasnik prav posvezhevali, ker so bili per s. mashi. Tode k' boshji slushbi in

h' posvezhevanju prasnikov gré *drugizh* tudi pridiga, kershanski nauk, in litanije. Pridigo svesto poslushati je sa vse kristjane velika dolshnost, in neúmni, v' s. veri malo poduzheni kristjani so pridigo she skorej bolj dolshni poslushati, kakor pa per s. mashi biti, ker so per pridigah v' verskih in djanjskih resnizah poduzheni, bres kterih snanja ne morejó svelizhani biti. Pa tudi bolj uzheni kristjani, kteri kershanski nauk dobro snajo, se od te dolshnosti ne morejo isjemati; ker *pervizh* je pridiga poglavitni dél boshje slushbe, s' ktero se prasnik posvezhuje; *drugizh*, zhe ravno nizh taziga per pridigi ne slishijo, kar bi she popréd ne vedili; vender vselej dobé sa svojo dusho svelizhansko hrano; so opominjani svelizhanskih resniz, na ktere bi sizer ne mislili; so sbujeni h' poboshnosti in k' dobrim sklepam, ali pa so potolasheni, umirjeni, ginjeni, poboljshani, spodbadani, in v' dobrim bolj vterjeni i. t. d.

Is tega se uzhimò *pervizh*, de nam ní na voljo dano, pridigo poslushati, ali pa ne, temuzh de je pridiga potrebin in poglavitin dél boshje slushbe, kteri mora vselej s' poslushanjem svete mashe sklenjen biti. Torej imejte vedno skerb l. p.! de bote ob nedeljah in sapovedanih prasnikih pridigo svesto poslushali, od nje naj vas nikar ne perdershuje ne mlazhnost, ne neradost, ne kake zhasné opravila, ktere se dajo vsaj sa nekoliko zhasa odloshiti; nikar se med pridigo drugod ne s-hajajte, nikar se ne sprehajajte, in nikar ne samudite pridige savoljo kazih drugih rezhí. Uzhimò se

drugizh, de morajo ſtarſhi, goſpodarji in goſpodinje sa to ſkerbéti, de odraſheni otrozi, poſli, in podloshni h' pridigam hodijo. Sato morajo ſtarſhi ſvoje otroke, goſpodarji in goſpodinje pa ſvoje poſle pridno h' pridigam perganjati, in nad njimi zhuti, de ſe ſéme beſede boshje v' njih ſerzih vkoreníni in rasſhiri.

In kar ſim sdaj rekel od ſ. maſhe in pridige, je tudi rezheno od popoldanje boshje ſlushbe. Ker ſmo namrezh dolshni vèſ prasnik poſvezhevati, ter v' boshjo zhaſt, in v' svelizhanje ſvoje duſhe obrazhati, ſe popoldanji ſlushbi boshji ravno, kakor ſveti maſhi in pridigi, ne ſmemo odtegovati.

Ti ſo, l. p.! imenitniſhi in potrebniſhi nauki od prasnovanja in poſvezhevanja nedelj in sapovedanih prasnikov: Dela ſe namrezh sdershati, zhe ní savolj ſoſebnih okoliſhin potrebno; sdershati ſe potépanja, ter ſhumézhiga in nesmerniga veſelja, prasnike s' andohtjo in s' poboshnimi ali dobrimi deli poſvetiti, in ſoſebno v' zerkvi per boshji ſlushbi ſpodobno ſe sadershati.

Takó poſvezhujmo, l. p.! nedelje in sapovedane prasnike, take dni sa Boga in sa boshjo ſlushbo obrazhajmo, kakor druge dni v' tednu vezhidel le sa-ſe in sa ſvoje zhaſne opravila shivimò. Prasniki ſo dnevi oshivljenja in oddahnjenja sa naſho duſho, o kterih dnevih ſe duſha od poſvetnih dél oddahne, in le bolj na nebeſhke dobrote miſli. O prasnikih poravnajmo in popravimo, kar ſmo v' tednu med ſhumam ſvetá, in per ſvojih oprav-

kih pregreshili in sa svojo dusho samudili. Per veselji imejmo pravo mero, in dober namén, de ne bomo s' veseljem ne posvezhevanju prasnikov, ne kaki drugi dolshnosti ali kershanski zhednosti kaj odtegnili in pertergali. S' takim nehanjem od dela bomo spet telesne mozhí perdobili, de bomo drugi dan spet lahko in serzhno delali; in s' premishljevanjem boshjih rezhí bomo svojo dusho pokrepzhali, de bo smirej bolj in bolj po nebesih hrepenéla, nad zhednostjo vezhi dopadenje iméla, se bolj s' Bogam sklenila, in de ga bo vredna enkrat v' nebesih vshivati. — Amen.

Sedemnajsto nedéljo po Binkushtih.

Ljubi svojiga blishniga kakor sam sebe. Mat. 22.

Ves danashni s. evangeli govorí od ljubesni do Boga in do blishniga, in na ravnost rêzhem, de danashni s. evangeli govorí od vse postave, ker ti dvé sapovedi vse druge dolshnosti obseshete in v' sebi sklenete, ktere moramo proti Bogu in blishnimu spolnovati, in ker zhlovek vso postavo spolni, kteri té dve sapovedi spolni. Ker bi bilo pa predolgo, od obdveh sapoved v' edini pridigi na tanjko govoriti, in ker sim od ljubesni do Boga shè per drugi per-

loshnoſti govoril, torej bom danaſ le od ljubesni do blishniga govoril, to je, od tiſte velike sapovedi vaſ bom danaſ uzhil, ktera je enaka veliki sapovedi od ljubesni do Boga, kakor je ſam Jesuſ piſmoúku povedal, rekozh: *Druga sapoved je pervi enaka: ljubi ſvojiga blishniga, kakor ſamiga ſebe.* S' temi beſedami hozhe Jesuſ rêzhi, de ne ſmemo vezhniga svelizhanja upati, zhe ſvojiga blishnige ne ljubimo, kakor ga tudi ne ſmemo upati, zhe Boga zhes vſe ne ljubimo; de ſhe zlo ne moremo rêzhi, de Boga ljúbimo, zhe ſvojiga blishniga ne ljúbimo; ker kakó je mogózhe, pravi ſ. Janes, Boga ljubiti, kteriga ne vidimo, zhe ljudí, vidnih podób boshjih, ne ljubimo? naſproti pa kako hozhemo ljudí ljubiti, kteri imajo veliko nepopolnamoſt nad ſaboj, zhe Boga ne ljúbimo, kteri je neſkonzhno popolnama bitje? Is tega lahko ſposnamo, de ſe ljubesen do blishniga ne dá lozhiti od ljubesni do Boga, in de moramo sa Bogam ſvojiga blishniga, kakor ſami ſebe ljubiti. Ta dolshnoſt, ſvojiga blishniga, kakor ſebe ljubiti, ſizer ní nikomur nesnana; njeno ſpolnjenje pa je dan danaſhni grosno redko; kmalo bi rékel, de je ljubesen do blishniga is tega ſvetá popolnama sginila, in de je nihzhe v' djanji ne ſpolnuje. Potrebno je tedaj, de vam danaſ od te dolshnoſti sato govorím, de bi jo ſpet pershgal v' vaſhih ſerzih, v' kterih je she ugaſnila. Pa kaj imenitniga vam hózhem od ljubesni do blishniga povedati? Nar pred vam bom povedal, *kako lépa in imenítna je ta sapoved,*

in potlej pa, kako moramo to sapoved v' djanji ſpolnovati. Njena imenitnoſt ſe she is tega vidi, ker jo Jesuſ Kriſtuſ pervi sapovedi v' poſtavi enako dela. Kako pa morate to sapoved ſpolnovati, ſe bote lahko nauzhili, kadar vam bom rasloshil, kake laſtnoſti mora naſha ljubesen do blishniga imeti, ako hozhemo upati, de to veliko sapoved reſ ſpolnujemo. Ta nauk je slo imenitin, predin ga pa sazhnem, ſe perpravite.

I.

S' mnogimi verſtízami ſ. piſma, kterih ne moramo nikoli bres sazhudenja, in bres hvaleshnoſti brati, bi jeſt lahko ſprizhal, de je sapoved *blishnjiga ljubiti*, smed nar lepſhih in nar imenitniſhih sapoved. Pa nar zhaſtitljivſhi sapopadek te sapovedi je sapopadek, kteriga nam Jesuſ Kriſtuſ od nje da, ker pravi, de je ta sapoved prav ſoſebno njegova laſtna sapoved. Jesuſ nam jo je velikokrat, kakor nar imenitniſhi sapoved prav gorézhe perporozhal, in ſizer v' nar ginljivſhih okoliſhinah, to je, svezher pred ſvojo ſmertjo, kadar je she imel od ſvojih uzhenzov ſlovó vseti, in ſvoje shivljenje sa naſ dati. Ko bi od imenitnoſti te sapovedi nizh drusiga ne prizhalo, in ko bi v' naſhih ſerzih ſpoſhtovanja do nje nizh drusiga ne budílo, kakor ſama ta miſel, de je ta sapoved teſtament naſhiga svelizharja, in sadnja volja umirajozhiga Boga in zhloveka Jesuſa Kriſtuſa, ali bi she ne bilo ſamo to, kaj veliziga?

Pa njeno imenitnoſt ſhe bolj is tega ſposnamo, ker je ljubesen do blishnjiga ſoſebin sasnamik Jesuſovih uzhenzov. Jesuſ je vpraſhal ſvojih apoſteljnov: Is kteriga snamenja bodo ljudjé ſposnali, de ſte moji uzhenzi? Ne is vaſhe sgovornoſti, ne is vaſhih zhudeshev; zhudeshev vam ſizer ne bo manjkalo, v' mojim iménu bote ſhe vezhi zhudeshe delali, kàkor jih jeſt delam, bote namrezh bolnike osdravljali, ſlepim pogled dajali, hribe preſtavljali, in merlizhe k' shivljenju budili; ſvet bo ſizer nad takimi zhudeshi ſtermel, pa ljubesen do blishnjiga bo vſim vaſhim drugim delam lép sasnamik vtiſnila, in is tega prelepiga snamenja bodo ljudjé ſposnali mene vaſhiga uzhenika, in vaſ moje uzhenze.

Bog ne dela vſak zhaſ enazih zhudeshev, kakor jih je perve zhaſe kerſhanſtva delal, pa ko bi lih vſe druge snamenja minile, ko bi lih ne bilo vezh darov mnogih jesikov, prerokovanja in zhudeshev, bo pa ljubesen do blishnjiga pomanjkanje vſih tih snamenj nadomeſtila; *is tega* pravi Jesuſ, *bodo ljudje ſposnali de ſte moji uzhenzi, zhe ſe bote med ſeboj ljubili.* Sato je ſ. Janes vernim le ljubesen do blishnjiga pridigoval, vſe njegove pridige ſo bile, po ſprizhevanji ſ. Hieronima, le od ljubesni do blishniga, in ſizer tako dolgo zhaſa, de ſo ſe jih poſluſhavzi navelizhali. Enkrat ſo ga njegovi uzhenzi vpraſhali: Sakaj nam nizh drusiga ne pridigujeſh, kakor le od ljubesni do blishnjiga? Oh! jim je ſ. Janes odgovoril, sato vam le to pridigujem, ker je lju-

besedi do blishnjiga laſtna in nova Goſpodova sapoved; nikar ſe tedaj ne navelizhajte tazih naukov poſluſhati, ktere je ſam Goſpod neprenehama osnanoval; nikar ne bodite nejevoljni, de vam vedno take reſnize perporózham, ktere je tudi Goſpod bres prenehanja perporózhal.

S. Avguſhtin vpraſha: Sakaj ſe sapoved od ljubesni do blishnjiga laſtna, ſoſebna in nova sapoved ſinú boshjiga imenuje? Ali ní ta sapoved she sapoved natore, ktera je bila she per ſtvarjenji ſvetá v' zhloveſhko duſho vtiſnjena? Ali niſo she ajdje ali neverniki v' ſvojim ſerzu tega nauka ſposnali: *Nikar ne ſtóri drugim ljudem kaj taziga, kar ſe bojiſh, de bi drugi ljudje tebi ne ſtorili?* Ali nam ní ſam ſtvarnik taziga nagnjenja v' ſerzé djal, ktero naſ vedno ſpodbada, ljudí naſhe enakoſti ali glihe ljubiti? Ali ní Bog k' natorni poſtavi ſhe sapiſane Mojseſove poſtave perlóshil? Ali ní Israelzam ljubesni do blishnjiga ſoſebno naloshil, ker jim je vſe sapovedal, kar ljubesen do blishnjiga vnéma, in budí, in vſe prepovedal, kar to ljubesen manjſha, podéra, ugaſuje, in saduſhuje? Sakaj tedaj Jesuſ Kriſtuſ pravi, de je ta ſtara sapoved njegova *laſtna in nôva* sapoved? Reſ je ſizer, de ſin boshji k' deſetim Mojsesu na kamnenih tablah danim boshjim sapovedam ní nobene sapovedi perlóshil, ktera bi ne bila she v' njih sapopadena; pa naſ je ſ' ſvojim isgledam *po ſvojim* ali *po nóvim* (na novo visho) blishnjiga ljubiti uzhil, kakor ga ſtari ljudjé pred gnadno Jesuſovo poſtavo ſhe niſo ljubiti snali. In ravno sato je ta sá-

poved *laſtna in nova Jesuſova* sapoved: *Novo sapoved vam dam!* Ljubesen blishnjiga ſe Jesuſova laſtna sapoved imenuje savoljo njegoviga isgléda, ſ' kterim naſ jo je uzhil. Ker do Jesuſovih zhaſov ſe je ſizer vidilo in ſliſhalo, de ſo ſushniki is ljubesni do ſvojih goſpodov umirali, pa ſe ní nikoli vidilo, de bi bil kak goſpod is ljubesni do ſvojih ſushnikov umerl. ¿Se imenuje Jesuſova sapoved savoljo nagiba, kteri je ſam Jesuſ. ¿Stara poſtava je pergánjala ljudí k' ljubesni do blishnjiga ſ' prekletſtvam ali pa s' blagoſlovam, s' shuganjem ali pa s' obetanjem; nova sapoved naſ pa perganja blishnjiga ljubiti savoljo ljubesni, ſ' ktero je Jesuſ Kriſtuſ naſ ljubil. Ta sapoved je pa tudi *nova sapoved* savoljo njeniga ſtudenza, is kteriga isvira, ker nam ſ. evangeli obilno delí duha ljubesni, kteriga ſtara poſtava ſhe ní posnala, ali pa ga je ljudém le vpizhlo in ſkopó delíla. Sadnizh je ta sapoved sato nova sapoved, ker je taka, de jo moramo vſak dan v' ſvojim ſerzu ponavljati, de ſe ga ne polaſté napazhne shelje, ktere is njega vſtajajo, in ſo tej sapovedi naſprotne.

Pa bi me morebiti kdo smed vaſ rad vpraſhal? Zhemú nam nék pridigujejo ljubesen do blishnjiga, ker je je she takó dan danaſhin poln ſvét? Sdej ſe povſod ſliſhi sagotovljenje prijátelſtva, povſod ſe vidi ſkasovanje prijasnoſti, vſe druſhine ſo polne vdanoſti, ljubesni in poſtréshljivoſti. — To je she reſ, l. p.! pa ta ljubesen ni kerſhanſka, in ſe nam ſhe vzhaſih mersi in ſtúdi, ko tako hlinjivoſt vi-

dimo in ſliſhimo; torej ſmem po pravizi rezhi, de ljudjé v' sdajnih zhaſih ſ' tem slo greſhé, ker ſe hlinijo, kakor de bi vſe ljudí na ſvétu ljubili, pa vender nikogar ne ljubijo; ker ozhitno s' blishnim savése delajo, ſkrivej jih pa tergajo; ker pod plajſhem reſnizhnoſti eden drusiga goljfajo; ker ſe ljudjé prijasno med ſaboj ſovrashijo, in blishnjiga prav perljudno v' neſrezho tiſhé. Ljudjé dan danaſhni ſ' tem slo, in hudo greſhé, de s' lepimi beſedami, ſ' hinavſko prijasnoſtjo, in s' unajnim ſkasovanjem ljubesní ſvoje hude namene, in naklepe pokrivajo, ter ſe goljfajo in ſpodkopujejo. Unajniga, smiſhljeniga bliſha ali videsa ljubesni je doſti v' sdajnih zhaſih, ljubesnivo perproſtnoſt ſvojih ſtarſhev in njih ljubesen do blishnjiga ſmo pa she sdavnej sgubili. Vſak ſizer govorí od prijatelſtva in ljubesni, vſak drugim vſe dobro obéta, pa ſkorej nihzhe nima prave ljubesni do ſvojiga brata.

Zhe miſlite, de ní takó, mi pa pokashíte snamenja ſvoje ljubesni do blishnjiga. Sej veſte, de mora prava ljubesen delavna biti, in ſe mora v' djanji ali v' ſvojim ſadji kasati. Kakſhin ſad je pa she v' vaſ obrodila? Kaj menite, de ſvojiga blishnjiga reſ ljubite, zhe ga v' prizho njega ali v' obras hvalite, kadar ga sraven ní, ſi pa is njega norza delate? Kaj menite, de ſvojiga blishnjiga ljubite, zhe mu prijatelſtvo tako rekozh ſ' perſego obétate, ſkrivej pa njegovo ſrezho ſpodkopujete? Ali je to blishnjiga ljubiti, zhe ga v' kupzhii, ali per méri in vagi goljfate, mu prelesháno ali ſpri-

deno blago prodajate, in ga povſod svijate? Ali je to blishnjiga ljubiti, zhe mu v' njegoví potrébi sa prevelike obréſti na póſodo dajete, in mu tedaj is gole ljubesni kri is-sa nohtov in museg is koſtí ſerkljate? Ali je to blishnjiga ljubiti, zhe ſiromáke, ki vaſ vbogajmé proſijo, s' ojſtrimi beſedami kregate, in jih bres darú ſpred ſebe paháte? ¿S' tem, l. p.! snate le koga drusiga premotiti, kteri notrajnih pótov vaſhiga ſerza toliko ne posna, kakor jih Bog posná. Zhe ſe to pravi blishnjiga ljubiti, ne vém, kaj bi ſe reklo, blishnjiga ſovrashiti.

Vaſhe laſtne miſli saprizham, de bi vaſ tolikanj bolj shivo prepriżhal, de reſ nimate prave ljubesni do ſvojiga blishnjiga. Dajte Bogu hvalo, in odkritoſerzhno povejte, ali bi ví radi verjeli, de vaſ kdo reſ ljubi, kteri vaſ v' obras ſizer hváli, drugod pa vſe oſtudne rezhi od vaſ perpoveduje? kteri vam ozhitno vſo ſpodóbno zhaſt ſkasuje, ſkrivej pa po vaſhi imenitni ſlushbi hrepení? kteri vam prijatelſtvo na vſo mozh perſéga, in ſe srávin na vſo mozh trudi, de bi vaſ ob vaſhe premoshenje perpravil? kteri vam veliko pomózh obéta, v' ſili vaſ pa bres vſe pomózhi puſtí? Kaj bi ſi od taziga zhloveka miſlili? Ali bi mu verjeli, de vaſ reſ ljubi? Gotóvo bi rekli, de vaſ tak zhlovek ne ljubi, ampak ſovrashi, in prav bi takó ſodili. Pa ſte, de ſi ne veſte kdaj, ſodbo tudi zhes-ſe ſklenili. Le verjamíte tedaj, vſi perpógleji, vſe vklanjanja, in vſe prijasno posdravljanje, ki je med vami v' navadi, níma nizh reſnizhniga, ín nizh kerſhanſkiga nad ſe-

boj; ſ' ſvojim blishnjim govoritè, kakor hudobni Antijoh ſ' prerékam, prijasne beſede, pa po hinavſko ſvojíga blishnjiga, kakor Joab Amásata, kuſhevaje preſúnete; jamo, ktero ſte mu ſkopali, ſ' prijetnimi róshizami, ter ſ' prijasnim in perljudnim obnaſhanjem sakrivate. Nimate tedaj ljubesni do bishnjiga, in ne ſpolnujete tiſte velike sapovedi, ktero je Jesuſ Kriſtuſ *novo*, in *ſvojo laſtno sapoved* imenoval.

II.

Morebiti bi me radi vpraſhali, kako ſe ta sapoved ſpolnuje, in kakſhine laſtnoſti mora imeti ljubesen do blishniga? Na to vpraſhanje vam rad odgóvor dam, ker is njega ſklenem, de ſte sheljni ljubesen do blishniga vſaj odſihmal ſpolnovati. Snano vam tedaj bodi, de mora ljubesen do blishniga, ako hozhemo boshjo sapoved prav ſpolniti, tri laſtnoſti imeti: mora biti *ſplohna*, *zhesnatorna*, in *ſtanovitna*. Ljubesen mora biti ſplohna, to je, mora ſploh vſe ljudi obſézhi; mora biti zhesnatorna, to je, blishniga moramo ljubiti is zhesnatornih nagibov, ali savoljo Boga; in sadnizh mora biti ſtanovitna, to je, ne ſme nikdar ugaſnîti, nikoli ne nehati.

Pervizh ljubesen do blishniga mora biti ſplohna, ktera vſe ljudí bres raslozhka obſéshe, Jude in nevernike, domazhe in ptujze. Sovráshtvo je síd issidalo med Judi in neverniki, Jesuſ Kriſtuſ pa ga je poderl, ker je is vſih narodov le eno ljudſtvo, ter is vſih ljudí le eno

drushino in le eno teló storil; ljubesen jih je vse sedinila: *Ljubi svojiga blishniga, kakor sebe.* To nam velí Jesus v' danashnim s. evangelii. Kdó je pa moj blishni? ga je neki pismoúk vprashal. Ljudjé med ljudmí raslozhik delajo, Jesus Kristus ga pa ne dela. Vash blishni tedaj ni kak sosebin zhlovek, temuzh vsi ljudje bres raslozhka, ker s. Avgushtin pravi, de nímamo splohne, kershanske ljubesni, zhe le eniga samiga zhloveka, kakor sebe ne ljubimo. Vash blishni tedaj ní samó bogatinez, ampak tudi révesh, ne le visoki in imenitni, ampak tudi niski in sanizhljivi zhlovek, ne le prijasni in perljudni, ampak tudi prevsetni in zhmerni zhlovek; ne le prijatel, ampak tudi sovrashnik; tí vsi, naj imajo she dobro, ali pa hudobno serzé, so vashi blishni, torej jih morate vse s' svojo resnizhno in delavno ljubesnijo obsézhi, in to ljubesen prezej ugasnete, zhe le eniga samiga zhloveka od nje lozhite. ¿Sposnajte tedaj, kaj delate, kadar ste proti bogatim in lépim ljudém vsi gorézhi, proti ubógim in gèrdim pa vsi mersli; kadar si na svetu koristne in prijetne ljudí v' svoje prijatle isvolite, vse druge pa v' némar pushate; kadar same prijatle ljubite, in se takó soper splohno ljubesen puntate. O! ví ugasujete kershansko ljubesen, ona ne posna, tazih gerdih raslozhkov, in naravnost vam povem, de nimate nobene kershanske ljubesni, dokler ste taki. ¿Sosebne prijatle sizer smete imeti, l. p.! ker s. evangeli prijatelstva ne podéra, ampak ga le ozhishuje. David je imel prijatla Jonata, s.

Pavel Timoteja, in Kristus je s. Janesa sosebno ljubil. Tazih prijatlov si poíshite, kterih drushina vas bo boljshala, boljshih prijatlov ne bote nikdar nashli; sveta vera vam dovolji prijatle imeti, to de sosebna prijasnost ne sme nizh shkodovati splohni ljubesni do vsih ljudí; s. vera vam dovolji prijatle imeti, pa vam tudi velí vse ljudí bres raslozhka ljubiti; sakaj? sato ker je prijatelstvo sosebna dobrota, ktero snate dati, komur jo hozhete, ljubesen pa je splohna dobrota, ktere mora vsak zhlovek deleshin biti; vashe serzé je svetinjshe, v' kterim morata prostor imeti greshnik in pravizhni, sovrashnik in prijatel. Poslushajte kakó terdno ste s' svo-jim blishnim po ljubesni sklenjeni. 'S. Pavel sizer pravi, de moramo po ljubesni eno teló, eno serzé, in ena dusha biti; Jesus Kristus pa she vezh od nas hozhe, de moramo namrezh med saboj tako rekozh le eno bitje biti, kakor sta on in njegov nebeshki Ozhe le eno bitje med saboj. Nashimu svelizharju tedaj ní dovolj, de smo mí vsi podloshni le eniga kraljestva, ker je v' kraljestvu velikokrat raspertje; sdej pride kak Absalon, kteri ljudstvo sapeljuje, sdej kak Jeroboam, kteri Israelske rodóve rasdelí. Jesusu tudi ní dovolj, de smo prebivavzi le eniga mèsta; ker tudi v' mestu ni vselej edinosti, vzhasih se prebivavez zhes prebivavza vsdiguje; mu tudi ní dovolj, de smo le ena drushína, ker se vzhasih she bratje in sestré sovrashijo, in v' marsikaki drushini sta Isak in Ismael, Jakop iv Esav; mu tudi ni dovolj, de smo le eno teló, ker se na telesu

vzháſih kak ud drugim udam prav ne perléshe; mu ſhe zlo ni dovolj, de ſmo med ſaboj le eno ſerzé, le ena duſha, ker ſo v' ſerzu mnoge ſtraſti, ktere ſe med ſaboj vojſkujejo. Jesuſ Kriſtuſ hozhe, de bodimo vſi ljudje tako rekozh le *eno bitję*, kakor ſta Jesuſ in njegov nebeſhki Ozhe le eno bitje in en ſami Bog. Ta je tiſti imenitni ſoſebni dar, kteriga je Jesuſ Kriſtuſ sadnji vezher pred ſvojo ſmertjo ſvojim uzhenzam od nebeſhkiga Ozheta proſil. Ozhe! sedíni jih s' svéso ljubesni, de bodo le eno, kakor ſva mi dva le eno.

Drugizh, ljubesen do blishniga mora zhesnatorna biti, to je blishniga moramo is zhesnatornih nagibov, le v' Bogu, in le savoljo Boga ljubiti. Pa reſ, l. p.! nad ſvojim blishnim le podobo boshjo glejte, ker veſte, de je vſak zhlovek boshja ſtvar, de v' ſvoji duſhi podóbo boshjo noſi, de je otrok boshji, jerbizh boshjíga kraljeſtva, ud Jesuſa Kriſtuſa, tempelj ſvetiga Duha, in prebivaliſhe shiviga Boga. Kako ſi tedaj upate rêzhi: Tega ali tega zhloveka zlo nizh ne zhiſlam, zlo nizh ne maram sa-nj? Ali ní ta zhlovek vaſh brat v' Kriſtuſu? Ali ní zlo brat Jesuſa Kriſtuſa? Ker naſh svelizhar ſe ga ní ſramoval ſvojiga brata imenovati. Kaj uda Jesuſoviga teleſa, in njegoviga isvoljeniga ne bote nizh zhiſlali? Kaj njega, ki je zhlovek, kakor ſte ví, in ki je s' snamenjem boshjim sasnamnovan, nizh ne zhiſlate? Ali ſte ví is boljſhi perſtí, kot on? Ali pa ſte morebiti s' boljſhi in drashji kervjó od vezhniga pogubljenja odkupljeni? Kdo tedaj ſte ví? Kriſtjani ſte, vſe

druge rezhí in iména ſo nizhemurnoſt, in bahanje. Kdo pa je vaſh blishni? Je ubog, sanizhljiv zhlovek, pa je tudi on kriſtjan, in je morebiti per vſim uboshtvu in sanizhevanji Bogu prijetniſhi, kakor ſte mu ví per ſvojim bogaſtvu, in ſ' ſvojim imenitnim iménam.

Pa porezheſh: Ali ſim tedaj dolshan ſlepó blishniga ljubiti? ali ne ſmem nobeniga raslozhka delati med zhlovekam in zhlovekam? — Naka, ſlepó niſi dolshan ljubiti; pa podóbo ſvojiga blishniga le prav, in na tanjko pregléj; nad njo boſh vidil, de je tvoj blishni zhlovek, in de je kakor zhlovek tvoje ljubesni vredin. Tudi nar revniſhi in nar neſrezhniſhi zhlovek ti ſmé po pravizi rêzhi: Deſlih ſim sanizhljiv zhlovek, imam vender, lih sato ker ſim zhlovek, pravizo do tvojiga zhiſlanja, vari tedaj mojiga dobriga iména, in imej poterpljenje s' mojimi ſlaboſtmi in grehi; pravizo imam do tvoje ljubesni, tolashi me tedaj v' mojim uboſhtvu, in pomagaj mi is nadlóge; pravizo imam do tvoje pomózhi, ker ſmem vſo poſtreshbo od tebe terjati, ktero je brat bratu dolshan. Zhe lih ſam od ſebe niſim vredin take poſtreshbe, me vender moja savésa s' Bogam vredniga ſtorí; meni je ne moreſh odrêzhi, de bi je tudi Bogú ne odrékel, zhe jo pa meni odrêzheſh, jo odrêzheſh tudi ſvojimu Bogu.

Lej! ljubi moj kriſtjan! tako ti sna nar revniſhi zhlovek rêzhi, in kaj mu boſh na to odgoveril? Nizh ne, temuzh ſposnati moraſh, de ima tvoj blishni pravizo, kaj taziga od te-

be terjati, in de ſe tí nad kerſhanſko ljubesnijo pregreſhiſh, zhe ſvojiga blishniga ne uſliſhiſh.

Pa zhlovek ſe ne pregreſhi le takrat nad kerſhanſko ljubesnijo, kadar ſvojiga blishniga ne ljubi, temuzh tudi takrat, kadar ga bolj, ali pa drugazhi ljubi, kakor je prav. In dan danaſhni ljudjé tako nar bolj greſhé. Nekteri namrezh ſe ſizer ljubijo, to de ſ' kakſhino ljubesnijo? ſ' poſvetno, natorno in nekerſhanſko ljubesnijo. Jesuſ Kriſtuſ, kteri nam ljubesen do blishniga velí, vſako ljubesen savershe, ſ' ktero zhlovek kakſhino ſtvar bolj ljubi, kot ſtvarnika. Dan danaſhni ſe pa med kriſtjani le taka ljubesen najde, in taka napazhna ljubesen umorí vſo kerſhanſko ljubesen. Kriſtjani vsamejo ſvoje ſerze Bogú, in ga kaki ſtvari dajo, bres premiſlika Boga shalijo, de le s' shaljenjem boshjim ali s' greham ſvojimu maliku uſtreshejo. Jesuſ Kriſtuſ ſhe zlo natorno ljubesen vzhaſih prepové, ktera isvira is meſá in kerví, is zhloveſhkiga nagnjenja, is enazih shelj in miſel, is poſvetne ſpodobnoſti ali pa is dobizhkasheljnoſti. Take ljubesni Jesuſ Kriſtuſ ne pohvali in ne poterdi, ona je ſizer ſvetu vſhézh, naſhimu odreſheniku pa ne more vſelej vſhezh biti. Taka natorna ljubesen, pravi ſ. Gregor, morebiti ni pregreſhna, pa tudi ní saſlushljiva; sakaj ne? sato, ker je ona le natorna ljubesen; tako ljubesen ima lahko vſak poſhten nevernik, ker tudi ajdje ali neverniki ſo dobri ſvojim prijatlam, ſpoſhtujejo zhaſtite moshé, in ſe proti vſim ljudém poſhteno, pametno in ſpodobno obnaſhajo. Ako tudi tí moj kriſtjan! ravno tako shiviſh, moram

ſizer tvoje sadershanje hvaliti, tvoje vere pa ne morem hvaliti. Zhe namrezh ſvojiga blishnjiga le po ajdovſko ljubiſh, ga ne ljubiſh savoljo Boga, temuzh savoljo njegovih lépih daróv, in laſtnoſt, savoljo ſvojih hudih ſtraſt, savoljo ſvoje ali pa njegove ſrezhe, in savoljo ſvojiga dobizhka; in zhe ga drugazhi ne ljubiſh, ne ſtoriſh nizh sa Boga, in tedaj tudi nizh ſam sa-ſe. Kakſhino plazhilo boſh tedaj prejel, te vpraſha ſ. Pavel? Ne drusiga, kakor tako plazhilo, kakorſhno ajdov zhaka, tí ſpolnujeſh sapovedi poſvetne ſpodobnoſti, kakor ajdje, pa ne ſpolnujeſh sapovedi Jesuſa Kriſtuſa; ſvét naj tedaj tebe in ajde polóna, Kriſtuſ ti pa ni nizh dolshan, ker niſi sa-nj nizh ſtoril. —

Tretjizh, ljubesen do blishnjiga mora biti ſtanovitna. Kako pa hozhe ſtanovitna biti, zhe ní na zhesnatorno dno ali na zhesnatorni grùnt sidana? Ker le tako dnò ji samore nepremakljivo ſtanovitnoſt dati, ktera ji vſo njeno zeno in lepoto daje. Ni ſlabeji rezhi, kakor je zhloveſhka prijasnoſt, nizh ſe tako lahko ne rasterga, kakor ona. Ali ſe kej taziga ne vidi vſak dan med vami? Ali ne toshite nepreneha-ma zhes nesveſtobo ſvojih prijatlov? Od kod to isvira? Od tod, ker ſvoje prijasnoſti na terdno dnò ne sidate, ne na zhesnatorne dobrote. Sato ſe vaſhe prijatelſtva tako rade tergajo, in le poſluſhajte me, ravno sato ſe bodo tudi vaſhe sdajne prijasnoſti savoljo kake majhne, prasne rezhí rastergale. Ker namrezh ſvojiga prijatla le is dobizhkasheljnoſti ljubite, ga bote prezej nehali ljubiti, de vam bo le nehal ſtrézhi, ali

pa, de vam le ne bo mogel savoljo kake neprevidene neſrezhe vezh ſtrezhi. Ker tega zhloveka savoljo njegove teleſne lepote ljubiſh, bo tvoja ljubesen prezej ugaſnila, de bo le njegova lepota sginila; ſhe zlo ſtudilo ſe ti bo potlej nad njim. Zhe koga le savoljo njegove ſrezhe ljubiſh, ga ne boſh dolgo ljubil; ſrezha, ktera prijatle dela, dela tudi ſovrashnike is prijatlov; dobizhkasheljnoſt, ktera vaji ſklépa, vaji bo tudi kmalo rastergala; ſtudenez vajne prijasnoſti bo ſtudenez vajniga ſovrashtva.

Kdor pa ſvojiga blishnjiga savoljo Boga ljubi, ga ljubi bres omersnjenja, bres ſtuda, v' vſaki okoliſhini, vſak zhaſ, in ſhe bolj v' neſrezhi, kot v' ſrezhi. Tak zhlovek ljubi Davida, kadar je per kralji v' gnadi, in ga ljubi, kadar je preganjan, de mora pobegniti. Tak zhlovek ljubi Magdaleno v' njenih ſpokornih delih in oblazhilih, kakor takrat, kadar ſe je s' nizhemurnim oblazhilam po meſtu ſkasovala. Tak zhlovek ravno tako ljubi Joba, kadar vèſ poln tórov in bolezhín na gnojnim kúpu ſedi, kakor takrat, kadar je bil v' bogaſtvu in zhaſti. Ker reſnizhna ljubesen ſe ne da ne zhaſu, ne ſrezhi, ne neſrezhi goſpodovati. In v' tem ſe kerſhanſka in poſvetna ljubesen ſilno med ſaboj raslozhite; poſvetna ljubesen je neſtanovitna, kakor je tudi ſvét neſtanoviten; kerſhanſka ljubesen je pa ſtanovitna, kakor je tudi Bog ſtanovitin, na kteriga je sidana, kerſhanſka ljubesen ſe ne ſpremení, poſkuſhaj jo, kakor jo le hozheſh; jo ſizer samoreſh upéhati, ugaſniti pa je ne moreſh. Ona ima ſhe to ſoſebno laſtnoſt,

kakor pravi ſ. Pavel, de ſhe v' ſmèrti ne ugaſne, de ſhe shes gròb ſéshe, in ondi shiví; na ſvétu le sato sazhne goſpodovati, de bi v' nebeſih na dalej kraljevala; nima drusih mejnikov, kot mejnike vezhnoſti.

Vezhni Bog! kteri ſi nam to sapoved v' ſerzé sapiſal, boshji svelizhar! kteri ſi nam jo sapiſano dal, ushgi v' naſ ſplohno, zhesnatorno in ſtanovitno ljubesen do blishnjiga, ktera naſ bo perganjala, de ga bomo savoljo tebe, in tebe v' njem ljubili, in de te bomo enkrat s' njim vred v' ſrezhni vezhnoſti neprenehama molili, hvalili in zhaſtili. — Amen.

Oſemnajſto nedeljo po Binkuſhtih.

Kadar je pa ljudſtvo to vidilo, ſo ſe bali, in Boga viſoko zhaſtili, kteri je ljudém tako oblaſt dal. Mat. 9, 8.

Ker ſmo kriſtjani ſkosi vèro popolnama preprizhani, de je Jesuſ Kriſtuſ, naſh odreſhenik, kteri je ſ' ſvojim ozhetam le eno bitje, pravi reſnízhni Bog, toraj ſe ne bomo tako zhudili, kakor Israelzi, od kterih danaſhni ſ. evangeli govorí, kadar ſliſhimo, de je Jesuſ Kriſtuſ na tem ſvetu zhudeshe delal; ker, koliko nek terpí vſigamogozhni Bog, zhe lih nar vezhi zhu-

desh ſtori? Kadar pa vidimo maſhnike nóve savése s' boshjo oblaſtjo previdene na altarji per ſpremenjenji kruha in vina v' preſveto teló in v' preſveto kri Jesuſa Kriſtuſa vſak dan zhudesh delati, kteri vſe zhudeshe ſtare savése viſoko preſeshe, in kteri je zelína, in sapopadek vſih Goſpodovih zhudeshev, oh! takrat nam preſrezhnim kriſtjanam ní drusiga ſtoriti, kakor Boga ſ' ſvetim ſtraham moliti in zhaſtiti, de je ljudem toliko oblaſt dal. Tukej pazh reſ oblaſt ali mozh ljudi preſeshe oblaſt angeljev, in vélikih angeljev. Preljubesnivi poſluſhavzi! ker je dar ſvete maſhe nar ſvetejſhi in nar imenitniſhi opravílo naſhe ſvete vere, in vſakdanja ozhitna boshja ſlushba, h' kteri vezhkrat hódite, sato ſim vaſ she sdavnej shelel od tega daru bolj na tanjko poduzhiti. Sakaj nek kriſtjani dan danaſhni takó porédkama, takó nerádi, in nekteri ſhe le takrat k' ſ. maſhi pridejo, kadar jih katoljſhka zerkuv ſ' ſoſebno sapovedjo h' temu perſili? Sakaj ſe nekteri tiſtih kriſtjanov, kteri k' ſ. maſhi pridejo ravno ta zhaſ, kadar na altarji plemen neſkonzhne ljubesni na kviſhko ſhvíga, nizh ne ogréjejo? sakaj ne vedó kaj moliti? in sakaj ſi ſ' ſvojim nepoboshnim in pohujſhljivim sadershanjem lih takrat is boshjiga jagnjeta norza delajo, kadar ſe sa-nje ſpet daruje? Pervi, sgorej imenovani kriſtjani sato tako porédkama k' ſ. maſhi hodijo, ker nimajo pravih sapopadkov od viſokoſti in imenitnoſti tega preſvetiga darú; drugi pa ſe v' zerkvi sato napazhno vedejo, ker ne vedó kako ſe ſpodobi kriſtjanu per tem ſvetim

molitve vrednim dáru biti. Danaſ ſi bom persadeval obdvoje prav poduzhiti, in ſizer v' pervim delu vam bom pred ozhí poſtavil *viſokoſt in imenitnoſt darú ſvéte maſhe*, in v' drugim delu vaſ bom poduzhil, *kako ſe morate per daru ſ. maſhe ſvoji duſhi v' svelizhanje sadershati.*

I.

Goſpodova misa, ktero je Jesuſ v' ſvoji zerkvi napravil, je altar, na kterim ſe on v' povelizhanje ſvojiga nebeſhkiga ozheta daruje, pa je tudi ſam Jesuſ tiſta misa, per kteri ſvojim otrokam vſe ſvoje dobrote deli; Jesuſ ſe na altarji vſiga da ſvojimu nebeſhkimu ozhétu, vſiga tudi ſvojim otrokam. Proti ſvojim otrokam je Jesuſ tukej ſkrivnoſt neſkonzhne ljubesni, proti ſvojimu Ozhetu pa dar popolnama ſprave; kako zhaſtita, in kako imenitna je tedaj ſveta maſha! De bote to bolj ſposnali, ſi nar pred miſlite dar, kteri je na naſhih altarjih, miſlite ſi darovavza tega darú, in sadnizh ſi tudi miſlite dobróte, ktere per altarji dobivamo, in gnade, kterih ſmo savoljo tega neſkonzhniga darú deléshni.

Namén ſtare savése, ktera je bila le ſénza nóve savése, je bil ta, de je ſ' ſvojimi darmi in ſhegami per boshji ſlushbi pomenovala ſvete ſkrivnoſti ſvete kerſhanſke vére, ſoſebno pa zhaſtiti dar nóve savése. Veliko ſto lét popréd, prédin je Bog s' Moseſam na Sinaji govoril, in prédin je bil Arón v' duhovna poſvezhen,

je bil she v' ſtarih zhaſih tako ſlovézhi ʿSalemſki kralj Melkisedek podoba duhovſtva nóve savése. Ta duhoven nar vikſhiga Boga, je po vojſki, v' kteri je Abraham per ʿSodamſkim meſtu ſhtiri kralje premágal, Bogu v' sahvalo krùh in vino v' dar pernéſel. S. piſmo pravi: *Melkisedek pa, ʿSalemſki kralj*, ali kralj mirú, *je daroval krùh in vino, ker je bil duhoven nar vikſhiga Boga.* 1. Moseſ 24, 18. Lejte tukej ſilno ſtaro in prelépo podóbo darú nóve savése, v' kteri duhovni po Jesuſovim povelji krùh in vino Bogu darujejo. ʿSej ravno sato David in ſ. Pavel Jesuſa imenujeta duhovna po rédu Melkísedeka. Kaj je bil vſakdanji dar Israelzov, kteriga ſo mogli po Goſpodovim povelji sjutrej in svezhér ſperviga v' ſhotóru, potlej pa v' Jerusalemſkim tempeljnu Goſpódú darovati? je bil ozhitna in rasloshna podoba naſhiga darú ſvete maſhe.

Té le darove, pravi Goſpod, *mi bote darovali: vſak dan dva létna jagnjeta bres madesha. Deſęti dél efa* (judovſke mére) *nar lepſhi móke. Verh tega morate per ſlehernim jagnjetu en maſliz vina v' ſvetinjſhi Goſpódu darovati.* 4. Moseſ. 28. Kdo ne vidi tukej nad jagnjetam, nad lépo móko, in nad vinam, ktere ſo mogli Israelzi sjutrej in svezher darovati, podóbe darú nóve savése, v' kteri pod podobo kruha in vina boshjiga jagnjeta vſak dan darujemo? Kaj vam pa hózhem ſhe sdej povedati od velikonozhniga jagnjeta, kteriga ſo tako prasnizhno klali, od snanih popertnikov, od toliko drusih darov, kteri ſo dar nó-

ve savése tako raslózhno pomenovali? Od preroka Malahija vender ne morem zlo molzhati, kteri pravi de ſe zhaſ smirej bolj perblishuje, o kterim bo priſhel nek dar, kteri bo druge darí, ki ſo ga pomenovali, kakor nepotrebne dari uſtavil, in o kterim bo edini dar oſtal, namrezh dar, ki ſe na naſhih altarjih darúje. Goſpod takó po Malahii pravi: *Nad vami nímam dopadenja, od vaſ nozhem nobeniga daru vezh. Ker veliko je moje imé med neverniki od ſolnzhniga is-hóda, zlo do sa-hóda; povſod meni v' zhaſt kadíla sashigajo, in mi zhiſto jéd v' dar poſvezhujejo; reſ! veliko je moje imé med neverniki.* Malah. 1, 10. To hozhe rêzhi: *Povſod mi darujejo zhiſt dar is móke in vina.* Kolika raslózhnoſt! kolika luzh! Dar ſvéte maſhe je pazh reſ zhaſtit, imenitin, in ſvét dar, kteriga ſo vſi darówi ſtáre savése pomenovali, na kteriga ſo ſe ljudjé vſih zhaſov osirali, proti kterim ſo vſi darovi ſtare savese le ſénza, in nad kterim ſo preroki ſtare savése dolgo zhaſa popréd, prédin je bil poſtavljen, ſterméli, ſe zhudili, ſe veſelili, in ſ' ſvetim samaknjenjem ga premiſhljevali.

¿Sliſhali ſte l. p.! kar ſo preroki in poſtava od viſokoſti in imenitnoſti boshjiga darú ſvete maſhe rekli, sdej pa tudi ta dar ſamiga na ſebi primiſlimo. Kriſtjanu ne morem nizh imenitniſhiga povedati, kakor kadar mu rezhem, de ſe per ſvéti maſhi po nekervavo ali na nekervavo visho vſe to godí, kar ſe je per Jesuſovi ſmerti na hribu Kalvarii po kervavo ali na kervavo visho godilo. ¿Sveta maſha je

svesto ponavljenje tega, kar ſe je nekdej na Kalvarii v' svelizhanje vſih ljudí sgodilo. Ker je ta dar tako imenitin, sato ſe mora vſak dan do konza ſvetá ponavljati. Lih tisti Jesuſ ſe per ſ. maſhi daruje, kteri ſe je na Golgoti daroval; ondi je daroval ſvojo kri ſvojimu nebeſhkimu Ozhetu v' odpuſhenje grehov, in ravno to ſhe vſak dan dela per ſ. maſhi. Le tje na altar poglejte, kaj ondi vidite? kar bi bili na krishi vidili, namrezh jagnje boshje, ktero per ſ. maſhi grehe ſvetá odjemlje. Med tem vender ponavljamo vſak dan ſpominj in miſel na njegovo ſmèrt; Jesuſ ſizer ne umerje na teleſu ampak po ſkrivnostno, ali na ſkrivnostno visho, ne na krishi, ampak na altarji; ſuliza ſizer ne prebada njegoviga ſerza, ampak ljubesen ga ſpét odpéra; Jesuſa vezh ne pokladajo v' kamnén gròb, ampak ſerzé maſhnika in vernih kristjanov je njegov gròb, in njegovo pozhivaliſhe. S' beſedo, ker je per ſ. maſhi ravno tisti dar ali ravno tisti ofer kteri je bil na krishi, sato ſe na altarji ravno to godí, kar ſe je na ſvetim hribu Kalvarii godílo, med ſveto maſho in med daram na krishi je ſam ta edini raslozhik, de ſe je Jesuſ Kristuſ na ſvetim hribu Kalvarii po rédu Arona na *kervavo visho* nebeſhkimu Ozhetu ofral, de ſe na altarji pa po rédu Melkisedeka na *nekervavo visho* daruje. Darjenje je tedaj raslozhno ali ſe raslozhi, dar pa je edin in ravno tisti.

Nad daram ſvete maſhe ſhe nekaj najdemo, kar ga nebeſhkimu Ozhetu slo prijetniga déla. Kadar ſe mu je namrezh Jesuſ na krishi

daroval, je bilo malo dobrìh dufh okrog njega, ktere bi bile zeno njegoviga darú ali ofra posnale, in bolezhíne, ktere je terpel, s' njim vred zhutíle. ¿Strafhna kletvína, rotenje, in preklinovanje fe je raslégalo na fvetim hribu, na kterim fe je Jesuf daroval; f' pregrefhnimi nogami fo taptali grefhniki njegovo predrago kri, f' ktero fo bili odréfheni, in is terpézhiga svelizharja fo fi nefrarnno norza delali. Ta ftrafhna sgodba fe pa per ponovljenji ravno tiftiga darú ali ofra per f. mafhi fpremení v' gorézho zhaft, in molituv finu boshjiga! Okrog altarja ní nobeniga predèrsniga preklinjevavza, ampak fvete ljubesni boshje polni kriftjani. Prefvéte Jesufove kervi tukej ne taptamo s' nogami, ampak jo ponishno molimo; tukej Jesufa ne preklinjamo, kakor flabiga zhloveka, fi ne delamo norza is njega, temuzh ga polni zhefhenja ljubesni in sazhudenja kakor Boga mólimo, in is uft fleherniga kriftjana fe raslégajo befede f. pifma: *Jagnjetu, ki fe je umoriti dalo, fe spodobi mozh, boshja zhaft, oblaft, hvala in zhefhenje.* ¿Skriv. rasod. 5, 12.

To de kam me je fpeljal moj ajfer? Ali nifim sdej bolj popifal zhafov nafhih poboshnih ozhetov, kakor nafhe zhafe? ¿She fo fizer tudi dan danafhni take dufhe, ktere dar fvete mafhe tako zkaftè, kakor fim popred pravil, tode fhe vezh je tazih kriftjanov, kteri fo per f. mafhi vfi nemarni, mersliga ferza, vfi rastréfeni in napazhni. Kje fo njih mifli, kje fo njih ozhi, kadar fe boshje jagnje na altarji sa-nje daruje? Njih unanjfhina dovolj fprizhu-

je, kakſhina je njih nótranjſhina. V' ſladkim iménu *Jesuſ*, ſe morajo ſizer koléna vſih perkloniti, v' nebeſih, na semlji in pod semljo. Pa vender je doſti kriſtjanov, ki ſe pred ljudmí vklanjajo, pred Bogam pa nozhejo kolena perpogniti, kadar jagnje boshje na altar pride. Veliko sdajnih kriſtjanov (oh! kaj moram tukej povedati!) veliko kriſtjanov je v' terdovratnoſti Judam enazih, in nekteri jih ſhe preſéshejo, ker s' vezhim ſpoznanjem greſhé. Kadar ſo per ſ. maſhi, Boga ne zhaſté, ampak ga saſmehujejo. Kadar je bil ta dar pervizh darovan, ſe je semlja treſla, ſkale ſo pokale, in grobje ſo ſe odperali; tih mertvih kriſtjanov pa nizh ne sbudí, te kamnitne ſerzá ſe ne raspozhijo, taki kriſtjani ravno takrat ſilijo kri ſprave sa maſhevanje vpiti, kadar v' naſho ſpravo s' Bogam tezhe! — Pa vender, doſti je she od tega.

Sdej veliko vezh ſhe premiſhljujmo dar, ki ſe per ſ. maſhi daruje, in darívza, kteri ga Bogu daruje, ter bomo ſpet novo poſebnoſt in imenitnoſt ſposnali.

S. apoſtelj Peter imenuje v' ſvojim liſtu vſe verne kraljevo duhovſtvo. Vi vſi l. p.! ſte tako rekozh duhovni, ker per ſ. maſhi s' maſhnikam vred darujete. Sato maſhnik per ſ. maſhi v' mnóshnim ſhtevilu govorí, ter pravi: *mí ti v' dar perneſemo.* Darú ſvete maſhe darovati in opravljati, pa vender ní nikomur perpuſheno, in ní nikomur mogózhe ga darovati, kakor ſamim po rédu poſvezhénim duhovnam ali maſhnikam, ker je Jesuſ le njim djal: *To*

ſtorite k' ſmojimu ſpominju. Pa ſhe duhoven per altarji ne daruje v' ſvojim imenu, ampak v' imenu Jesuſa Kriſtuſa, zhigar nameſtnik je. Prav sa prav tedaj per ſ. maſhi ſam Jesuſ Kriſtuſ daruje. S. Avguſhtin pravi: Bódſi Peter ali Pavel, kteri maſhuje, ſe vender le Jesuſ Kriſtuſ daruje. Per ſ. maſhi ſe tedaj ſam Jesuſ Kriſtuſ daruje, kako imenitniga duhovna tedaj imamo! Jesuſ Kriſtuſ je od vekomej ſrezhni ſin ſvojiga Ozheta, vezhno ſolnze njegoviga velizhaſtva, natorna podoba Ozhetova, kteriga vſi angelji molijo, kteri je od sazhetka semljo uterdil, in nebo uſtvaril, zhigar proſhnjo nebeſhki Ozhe she savoljo ſpoſhtovanja uſliſhi, ki ſe njegovimu ſinu ſpodóbi. Jesuſ Kriſtuſ ſe per ſ. maſhi nebeſhkimu Ozhetu daruje; o preljubi poſluſhavzi! to dobro in prav premiſlite! Kriſtjani! polni ſvetiga ſtrahu in zhudenja molite v' prahu s' angelji vred ſvojiga odreſhenika, kadar ſe ſkrivnoſtni dar ſvete maſhe opravlja! — Jesuſ na altarji ſvoj glaſ sa naſ povsdiguje, sa naſ sdihuje, sa naſ próſi! Vſigamogozhni glaſ njegove preſvete kerví oblake in nebó preſune, ſliſhijo ſe beſede, kterim ſe nebeſhki Ozhe ne more v' bran ſtaviti. Ozhe! pravi naſh veliki duhoven, Ozhe! sdej ſe ti ne daruje kri jagnjet in telét, nad ktero ſi vender nekdej dopadenje imel, temuzh sdej ti darujem ſvoje meſó in ſvojo kri, ſvojo boshjo in zhloveſhko natoro. *Osrì ſe tedaj na-me, ſvojiga pomasiljeniga kralja.* Pſalm. 83, 10. Lej! tukej je moje meſó, in moja kri, tukej ſta moja duſha in moja boshja in zhlo-

veſhka natora, tukej je vſe, kar ſim, in kar imam; in vſe to tebi moj Ozhe! darujem, ker ſim jeſt dar sa grehe ſvetá. — Veliko je ſizer shaljenje, ſ' kterim ſo greſhniki tebe moj Bog! shalili, pa ſhe le vézhi je moje sadoſtenje. Ozhe! moj Ozhe! jeſt te proſim, odpúſti greſhnikam! bódi jim miloſtiv! Koga boſh nek uſliſhal, ako mene ne uſliſhiſh? Zhigave ſolsé te bodo nek omezhile, zhe te moje s' mojo kervijo nameſhane ſolsé ne omezhé? Tako ljubesnivi poſluſhavzi! tako ſe ſin boshji per ſ. maſhi s' nebeſhkim Ozhetam pogovarja, tako ſe saſlushene ſhtrafinge v' gnado in v' miloſt ſpreobrazhajo!

Prijatli! Ali vaſ to premiſhljevanje ne navdá ſ' ſvetimi obzhutleji? O predraga ſveta vera mojiga Jesuſa, kako viſoke sapopadke nam pazh dajeſh od velikoſti naſhiga Boga! Oh! kako je pazh velik Bog, kteriga mi kriſtjani mólimo! Njemu ſe ſam Bog daruje per ſveti maſhi, njemu ſe ſam Bog tolikokrat, in ſkorej po vſih krajih ſvetá daruje! Nam li samore kaka ſtvar imenitniſhi, in lepſhi sapopadke od boshjiga velizhaſtva dati, kakor lih dar ſvete maſhe? Se tedaj li samore Bogú kakó drugazhi vezhi zhaſt ſkasovati, kakor po dáru ſ. maſhe?

S' tem velikim, prezhaſtitim daram samoremo mí revni ljudjé na semlji Bogú toliko zhaſt dajati, kolikorſhne mu ſhe nebeſhzhani ne morejo ſkasovati. Ko bi mí tega darú ne imeli, kaj bi nek samogli Goſpódu, Boga vredniga, darovati? Morebiti shivalno kri, ali pa

ſad semlje? To de Goſpod nam naravnoſt pové, de mu taki darovi niſo vſhézh. Morebiti bi mu ſvoje blago v' dar dali? Ali pa niſmo tudi mí Goſpodova laſtiná? Kako bi mu nek mogla hvala, proſhnja in molituv naſhih uſt vſhezh biti, ker vezhniga Boga ne more noben jesik po vrednoſti zhaſtiti? Le takrat je naſh dar Boga vredin in mu vſhézh, kadar nebeſhkimu Ozhetu njegoviga edinorojeniga ſinu Jesuſa Kriſtuſa, kteriga od vekomej preſerzhno ljubi, darujemo, in kadar vſe ſvoje druge darí ſ' tem velikim daram sdrushimo; vſi drugi darovi ſo sa Boga premajhni. — Od veſelja tedaj poſkakujmo l. p.! mí pravoverni, katoljſhki kriſtjani! Goſpod-Bogu vſak dan ta zhaſtiti dar darujemo, kteriga je Jesuſ Kriſtuſ v' vedin ſpominj ſvoje ljubesni poſtavil, in ga zlo do konza ſvetá darovati ukasal. Sato objokujmo neſrezho tiſtih ljudí, kteri ſo ſe od ſvoje matere, od katoljſhke zerkve lozhili, kteri ſo tudi ta ſveti dar ſvete maſhe, ki ga v' katoljſhki zerkvi opravljamo, odpravili ali savergli, in kteri imajo sdej vero bres darú ali ofra, in ſo vèſ ſad sgubili, kteriga mí po tem ſvetim daru dobívamo.

Ali pa kakó vam hozhem tukej raslagati dobizhek in ſad, kteriga mí kriſtjani po daru ſvete maſhe dobivama, ktera je vezhnimu Bogu tako prijetna, in ktera je le is ljubesni do vaſhiga svelizhanja, in v' zhaſt nebeſhkiga Ozheta poſtavljena? Po tem daru ſkasujemo Goſpodu nar vezhi zhaſt, ne bo li tudi Goſpod slo perpravljen, nam kriſtjanam savoljo tega

daru nar vezhi dobrote deliti? Ali bi jest ne mogel tukej vsakdanje skushnje poboshnih kristjanov saprizhati? Ali kdej gredo od tega svetiga daru bres tólashbe in oveseljenja na svoje dela? Le beríte bukve stare savese oh! kolikokrat je Israelsko ljudstvo s' darmí potolashilo Gospodovo istegnjeno roko! kolikokrat je savoljo Bogu darjenih darov per Gospodu gnado nashlo! In pa vender kaj so bili nek darovi stare savese, zhe jih permérimo s' velikim daram, kteriga mi katoljshki kristjani Gospodu darújemo? ¿Sama sénza so bili. — ¿Stari daróvi so bili Bogu lę toliko prijetni in vshezh, kolikor so bili pomémba darú nashih altarjev. Zhe so bili pa she darovi, kteri so bili same podóbe in senza nashiga boshjiga darú, ljudem tako koristni, koliko dobriga pazh smemo she od darú presvete mashe upati? Po tem dáru samoremo vse od Boga sprositi in dosezhi, kar kóli shelimo, zhe nam le v' nashe svelizhanje tekniti samore. Per s. mashi darujemo Bogu njegoviga edinorojeniga ¿Sina, sakaj bi nam tedej Bog ne dal sato svojiga shegna, in svoje gnade?

Ravno savoljo tega se zerkuv boshja skorej s' predersnim saupanjem k' altarju blisha, in po svojih duhovnih per sveti mashi v' iménu Jesusa Kristusa sa vse prósi, kar koli je iménitniga in drasiga v' nebesih in na semlji. Ona ne prósi svojim otrokam le zhasnih dobrót, temuzh nar imenitnishih zhednost in nar vezhih gnad; prósi sa doseshenje boshjiga kraljestva, in sa vse dobróte zele vezhnosti. Kaj she zlo

rêzhem? Mózh tega prefvetiga darú feshe fhe zló zhes pokrajne semlje, in fhe tifte dufhe ofrezhuje, ktere fo fe she sdavnej is tega fveta lozhile, mozh prefvete mafhe rasbije sapáhe víz, in odprè saklenjene vrata nebéf. Poflufhajte l. p.! kakó f. Krisoftom od tega govorí, kteri pravi: *Zerkuv prófi per f. mafhi sa refhenje dufh, ki fo v' vizah vjete. In lej! nebefhki duhovi, kteri fo per tem daru* (fvete mafhe) *vfelej prizhijozhi, prezej gredó, ter odpró duhovne jézhe, in nefo dufham v' vizah nebefhke gnade, ali veliko vezh, saflushenje smagajozhiga darú nove savese.* O kako frezhni fo pazh narodje, v' kterih tempeljnih fe prefveti, in ljudem tako koriftni dar fvete mafhe fhe vfak dan daruje! Kako samaknjen in poln vefelja je pobosbni kriftjan, kteri vfak dan vidi, kako fe njegov Bog na altarji daruje; vèf vefél s' Davidam pravi: *Kakó ljubesnive fo tvoje prebivalifha, o Gofpod vojfknih trúm!* moj Bog, in moj kralj! *Srezhni fo, kteri v' tvoji hifhi, o Gofpod, prebivajo! En dan je v' tvoji veshi vezh vredin, kakor fizer tavshent . . . v' fhotorih grefhnikov.* Pfalm. 83.

Kdo bi fi tukej ne miflil, de vfi kriftjani, kteri nifo fofebno sadershani, vfak dan s' gorezhnoftjo k' temu fvetimu daru hodijo, in per njem tolashbe, shegna, in svelizhanja ifhejo? Tode med tédnam fo zerkve slo prasne in sapufhene, in fhe taki ljudje ne hodijo v' délavnike k' f. mafhi, kterim je Bog dofti premoshenja, zhafa in perloshnoft dal, in kteri imajo sa vfako fhe tako majhno rézh dofti zha-

ſa, ſe vender ſhe isgovarjajo, de sato k' ſ. maſhi ne hodijo, ker nimajo zhaſa. Dobro ſizer vém, de imajo nekteri smed vaſ imenitne opravke, ali bi pa ne mogli ravno tiſti kriſtjani s' obiſkanjem ſvete maſhe shegna od Goſpoda proſiti na ſvoje opravke? — Pa vam vender moram ſhe to opomniti, de je s' golo teleſno prizhijozhnoſtjo per ſ. maſhi ſhe malo opravljeno; danaſ vam moram tedaj ſhe imenitin in ſilno potrebin nauk dati, vaſ moram namrezh nauzhiti, kako ſe morate per ſ. maſhi ſvoji duſhi v' svelizhanje sadershati.

II.

Per imenitnim in preſvetim dáru ſvete maſhe morate s' gorezho ljubesnijo biti, sato ſe od sazhetka ſvete maſhe do darovanja hoſtje in vina ſhtejte kakor ſpokornike, od darovanja do povsdigovanja kakor ſodarovavze, kteri s' maſhnikam vred darujete, in od povsdigovanja do konza ſ. maſhe pa kakor deléshnike preſvetih ſkrivnoſt.

Od sazhetka ſvete maſhe do darovanja bodite kakor ſpokorniki per ſ. maſhi. Per tem ſvetim opravilu ní teshko sgrevaniga daha reſnizhne pokore v' vaſ sbuditi. She ſtara navada je, de ſe k' ſveti maſhi s' svonam snamenje da in svoni. Kakſhine miſli, in kakſhini obzhutleji ſe morajo tedaj v' vaſ obuditi, kadar ſliſhite k' ſveti maſhi svoniti, h' kteri greſte? Ker je ſ. maſha sveſto poozhitovanje Jeſuſove ſmerti in njegoviga pogréba, torej morate, ka-

dar k' ſ. maſhi greſte, vſe v' ſvojim ſerzu obzhutiti, kar ljubijozhi ſin in mehkoſerzhna hzhí v' ſvojim ſerzu zhutita, kadar ſe pogreb njih ljubiga ozheta, ali njih ljube matere blisha. Oh! kaj pazh obzhutijo takrat dobri otrozi, ſoſebno zhe jim ſhe véſt ozhita, de ſo oni ſ' ſvojim pregreſhnim shivljenjem k' sgódnji ſmèrti ſvojiga dobriga ozhéta kaj perpomogli! Torej rezíte ſamí ſebi, kadar greſte k' ſveti maſhi: Sdej grem h' pogrébu ſvojiga dobrotljiviga Jesuſa, oh! moji gréhi ſo mojiga svelizharja umorili, umorili ſo mojiga dobriga ozhéta; sdej hozhem tje iti, in bom ſvoje ſolsé med njegovo krí méſhal, ſ' ſolsami v' ozhéh ga bom sa odpuſhenje proſil. Oh! upam, de me bo uſliſhal in de mi bo miloſtiv! Moj Bog! daj mi tako ſerzé, ki je polno tvoje ljubesni, ki le tebe ljubi, omézhi mi vender moje kamneno ſerzé.

Kriſtjani! zhe greſte ſ' takimi obzhutleji k' ſ. maſhi, ali bi ſe potlej ſhe mogli toshiti zhes rastréſenoſt in neobzhutljivoſt per ſ. maſhi? Kadar pa v' ſvetinjſhe perneſete ſerze, ktero je polno ſvetá in poſvetnih ſkerbi, kadar ſe po póti k' ſ. maſhi ſhe komej ſpomnite, kam greſte, kadar vzhaſih ſhe s' veſelimi tovarſhi, ali tovarſhizami vred v' zerkuv pridete, ſe je li tedaj zhuditi, de ſte per ſ. maſhi vſi rastréſeni in vſi neobzhutljivi? Od kod vam nek hozhe priti duh prave andohti in reſnizhne pokore?

Kaj ſi poboshni in ſpokorni kriſtjan potlej miſli, kadar vidi duhovna k' altarju iti? Sdí ſe mu, kakor de bi vidil ſamiga Sinu boshji-

ga, zhigar nameſtnik je maſhnik, s' naſhim meſam obdaniga, in s' naſhimi grehi obloſheniga k' altarju iti, Ozhetu tiſti dar ponavljat, kteriga mu je nekdaj na krishi na kervavo visho opravil. Kadar vidi maſhnika ſ' kelham v' rokah k' altarju iti, ſi miſli Jesuſa, kteri je na ta ſvet priſhel, de je grénki kelh ſpil, kteriga ſo mu greſhniki perpravili, ter ſam per ſebi pravi: Oh! sareſ grenak, neisrezheno grenak je ta kelh, ſhe moj svelizhar ſe zhes njegovo grenkoto pertoshi; dobrotljivi svelizhar! moji grehi ſo ti ga tako sagreníli! kolikor grehov ſim ſtoril, toliko grenkih kapljiz ſim ti va-nj nalil; kar ſi terpel, ſi sa-me terpel. ¿S' ſvojimi grehi ſim plétel verví, ſ' kterimi ſo te neuſmiljeno svesali, moje pregrehe ſo naredile gajshlje, ſ' kterimi ſo tvoje mehko teló rastepli; v' mojim ſerzu je ternje israſtlo, ſ' kterim ſo te kronali; tvoje saſmehovanje, tvoje britkoſti, tvoje terpljenje je delo mojih rok! Kriv ſim! ſilno ſim krív! Oh! ſin boshji! uſmili ſe me! Odreſhenik ſvetá? odpúſti mi, ſizer ſim vezhno pogubljen! —

Maſhnik gré potlej na ſredo altarja in ga kuſhne, v' kterim ſvetinje ali oſtanki ſvetnikov pozhivajo, in na kterim bi imela kri boshjiga jagnjeta tezhi. ¿Spokorni kriſtjan ga v' duhu s' maſhnikam vred kuſhne. — Kadar maſhnik perſtop ſvete maſhe isbere, gre ſpet na ſredo altarja, rezhe s' ſlushabnikam devetkrat: *Goſpod uſmili ſe!* in próſi Boga sa gnado in uſmiljenje. Ti jagnje boshje, pravi maſhnik, kteri odjemljeſh grehe ſvetá, uſmi-

li ſe naſ! vsemi naſho proſhnjo, ki na Ozhetovi deſnizi ſedish, uſmili ſe naſ! Ker ſam tí ſi ſvet, ſam tí Goſpod, ſam tí, nar vikſhi, Jesuſ Kriſtuſ! ſ' ſvetim Duham, v' velizhaſtvu Boga Ozheta.

Potlej gre maſhnik ſpet na deſno ſtran altarja, próſi pomózhi sa kerſhanſko ljudſtvo po proſhnji ſvetnikov, in bere liſt, kteri je vſelej kak poduzhljiv kóſ ſvetiga piſma ſtare ali pa nove savese. Ta zhaſ pa ima kriſtjan s' svelizhanſkimi in ſvetimi miſlami opraviti. Miſli ſi ſam per ſebi: Koliko kervi saklane in darjene shivali ſe je she pazh prelilo na altarjih pravizhnih ljudí od sazhetka ſvetá! Koliko shgavnih, in ſpravnih darov ſo poſtavim darovali Noe, Abraham, Moseſ, David! Ali ní v' Jerusalemu vſak dan na altarji kri tekla darjene shivali? Tode, kakſhino dopadenje je nek samogel Bog nebeſ in semlje nad kervijo darjene shivali imeti? *Bom mar jédel meſó junzov*, pravi Goſpod, *ali pa bom li pil koslovjo krí?* Pſalm 49. In vender na to ſizer neraslozhno vpraſhanje mi odgovor da ta veliki dar nove savése, per kterim ſe sdej snajdem. Bog je namrezh v' kervi darjene shivali, ktero ſo Israelzi darovali, vidil vpodóbljeno krí ſvojiga boshjiga ſina, ktera je imela o ſvojim zhaſu na krishi, in v' podobi vina na naſhih altarjih tezhi, le savoljo te pomémbe ſo bili darovi ſtare savése ſpravni, in ſo od Boga miloſt ſproſili.

Sdej ſe maſhne bukve preneſó na lévo ſtran altarja, to prenaſhanje bukev pomeni, de ſe je gnada ſvéte vere, ktere ſo ſe terdo-

vratni Judje nevredne ſtorili, od Judov k' ajdam, to je, k' nam preſelila. Verni kriſtjani tedaj vſtanejo, de dajo nasnanje ſvetimu evangeliju ſpodobno zhaſt, in de ſo perpravljeni po sgledu marternikov (muzhenzov) sa ſveto vero potegniti ſe, in ſhe sa-njo umréti. Poboshni kriſtjan potlej per ſebi premiſhljuje: Tamà je pokrivala semljo, naródje ſo ſhe zhes ſhtiri tavshent lét v' tèrdi nozhi ſedéli, in na enkrat je boshja ljuzh po Jesuſu Kriſtuſu na tem ſvétu saſvetila. Luzh ſ. evangelija ſe je v' tami perkasala, in je, kakor ſolnze, vſaziga zhloveka rasſvitlila, kteri jo je hotel viditi. Mozhno ſe je raslégal glaſ ſvetih apoſteljnov, prevsetni zedri na Libanu ſo ſe vklanjali, terdovratne ſerza ſo ſe omezhile. O kaj ko bi pazh luzh ſ. evangelija tudi v' mojim ſerzu enkrat smogla! Moje shivljenje je bilo doſihmal ſvetimu Jesuſovimu nauku naravnoſt naſproti; ſposnam, de ſim greſhnik; dobre kriſtjane ſim ſ' ſvojo rasujsdanoſtjo pohujſheval, greſhnikam pa ſim perloshnoſt dajal, Jesuſov nauk sanizhevati. Oh! gnada ſvéte vére ní na nikogar navésana, zhe jo jeſt sanizhujem, ſe sna pa h' komu drúgimu podati, de ga bo poſvetila. Goſpod! le luzhi reſnize mi nikar ne odtégni. Bogú dopadljiv in nam slo koriſtin bi bil dar ſvete maſhe, ko bi bili mi ſ' takimi obzhutleji per ſ. maſhi.

Doſihmal ſe je kriſtjan v' pokori vadil, k' kteri ga je vſe ſpodbadalo, karkoli je per ſveti maſhi vidil. Sdej ljudſtvo s' maſhnikam vred daruje, kakor kraljevo ljudſtvo in duhovſtvo.

Tode velika pregreha je, Gospodu s' nezhistimi rokámi in s' omadeshano vestjó darovati. Gospod je velikokrat djal, de je tak dar velika ostudnost v' njegovih ozhéh. In pa vender koliko kristjanov pazh pride h' temu svetimu daru s' vestjó, ktera je s' smertnimi grehi obloshena! Ni jim mar, gréhov objokovati, studiti, in prekléti, predin s' mashnikam darujejo. Torej darujejo s' nezhistimi rokámi. Hudobe! kaj ne véste, kaj Gospod v' s. evangalii velí: *Ako pernesesh svoj dar na altar, in se ondi spomnish, de ima tvoj brat kaj soper tebe, popústi na altarji svoj dar, pojdi in spravi se popréd s' svojim bratam.* Mat. 5, 23. Zhe pa morash she popréd s' bratam spravljen biti, prédin darujesh, kolikanj vezh si se she dolshan pred darovanjem s' Bogam spraviti, kterimu hozhesh dar svete mashe darovati.

Pa poboshni in spokorni kristjan se je she popred s' grevingo in s' proshnjo sa odpushenje grehov k' darovanju perpravil, in sato s' mashnikam poln saupanja daruje. V' svojim serzu pravi: Ta krùh, in to vino bota sdej kmalo v' teló in krí Jesusa Kristusa spremenjena. Presveti Bog! s' kolikim dopadenjem si takrat na ta dar gledal, kadar ti ga je tvoj sin na svéti gori daroval! Lej, preljubi Ozhe! ravno to se bo sdej na altarji sgodílo, kar se je nekdej na krishi godilo, tukej je ravno tisti dar, sej je v' kershanstvu le en dar, namrezh dar tvojiga edinorojeniga in vzhlovezhéniga sina.— Kar ti mashnik daruje, ti tudi jest darujem, Vèrh tega se 'ti she sam sebe, vsiga in sa vse-

lej v' dar dam. Mojiga sgrevaniga in ſtertiga ſerza o Bog! ne boſh sanizheval. Tí o Goſpod! bodi na vekomej Bog mojiga ſerza; vſe moje miſli, moje beſede in dela, moje veſelje in moje terpljenje in sopernoſti naj bodo tebi poſvezhene. ¿Stori o Goſpod! ſtorj, de ſe bom tvoji ſveti vólji vſelej voljno vdal, de mi bo vſelej tvoja ſveta vólja vodílniza, de bom vedno po vezhih zhednoſtih hrepenel, in de nikdar ne bo ugaſnil ogenj ſvete ljubesni, kteri ſe mi sdej v' ſerzu vnéma.

Kadar Bogu darí darujemo, ímamo tudi pravizo od njega gnad upati. Sato próſi maſhnik po darovanji, sa vſo ſoſeſko, ín v' iménu vſe ſoſeſke próſi zhaſnih in duhovnih dobrot, ob kratkim, pooblaſteniga ſe zhuti, Boga sa vſe dobrote proſiti. Tukej moramo tudi mi ſvoje ſerzé pred Bogam odpréti, in vſigamogozhnimu vſe ſvoje potrébe potóshiti. ¿Sej imamo prijatle, sa ktere ſmo dolshni moliti; otroke, shlahtnike in podlóshne, kteri ſo v' nevarnoſtih; zeſarja, kteri je naſhe ljubesni vredin; imamo opravke, kteri ſe nam bres boshje pomozhi prav ne isidejo; krishe, ktere nam le Bog preloshiti samore; ſkuſhnjave, ktere nam s' vedno nevarnoſtjo shugajo; ſlaboſti, savoljo kterih naſ rudezhina ſprehaja. Oh! ſmo v' ſredi nadlog! in na kraji pogubljenja! Maſhnik móli sa naſ, ſam Jesuſ Kriſtuſ sdihuje s' altarja k' ſvojimu nebeſhkimu Ozhetu sa naſ, ali bomo mí ſami sa-ſe in sa ſvoje brate in blishne le malo, ali pa vſi rastréſeni molili?

Sdej pride mashnik do nar imenitnishiga opravíla svete mashe, namrezh do posvezhenja ali posvezhevanja; per kterim s' mozhjo Jesusa Kristusa spremení krùh in vino v' presvéto shivo teló, in v' presveto krí Jesusa Kristusa nashiga svelizharja. Nad tem zhudam nebeshzhani stermé. ¿Sveti angelji boshji polni obzhutlejev svete ljubesni molijo jagnje boshje, ktero je bilo sa nas greshnike umorjeno; poboshni kristjan klezhí na kolenih in pravi: Is praha klizhem k' tebi o preljubi srednik! bodi mi milostiv! Tí si Kristus sin shiviga Boga, bodi meni ubogimu greshniku milostiv! O draga kri nashiga Odreshenika, ktera je is ljubesni do nas prelita! O kri mojiga Jesusa, tebe ponishno molim, ti si draga zéna mojiga odreshenja! Oh! pridi vender zhes nas in zhes nashe otroke, ne v' nashe pogubljenje, ampak v' nashe svelizhanje! — Sdej kristjan premishljuje veliko ljubesen Jesusa Kristusa do nas, in neisrezheno skrivnost spremenjenja kruha in vina v' presveto kri nashiga Odreshenika, ktero se je ravno sdej sgodilo; ter sam per sebi pravi: Vidil sim ga veliziga duhovna v' ptujim sagrinjalu, vidil sim ediniga srednika med Bogam in med zhloveshkim rodam. Vès ponishin ga hozhem moliti, in mu rêzhi: Tí si Bog mojiga serza! Sín boshji! ti si djal v' svetim evangelii: *Kadar bom od tal* (od semlje) *kvishko povsdignjen, bom vse k' sebi potegnil.* Jan. 12, O moj Je-Jesus! potégni me k' sebi, de te bom smirej bolj in bolj ljubil. Oh! moja dusha! v' serze si globoko vtisni, koliko je Gospod sa-te sto-

ril, in koliko ſhe vſak dan sa-te ſtorí! Angelji in veliki angelji pomagajte mi vender mojiga Boga ljubiti, in moliti! Sdej she na altarji pozhiva jagnje, ktero je priſhlo na ſvet grehe odjemat. Oh kriſtjani! kake svelizhanſke nauke vam pazh daje to jagnje, zhe ſe s' shivo vero na-nj osrete. Kolike pokorſhinoſti naſ tukej na altarji uzhí! Bog nebéſ in semlje je priſhel na altar na ſamo ſlabo duhovnovo beſedo. Kolika ponishnoſt ſe vidi nad njim! Goſpodovo velizhaſtvo je ondi pod revno podóbo kruha in vina! Kolika poterpeshljivoſt! maſhnik ga rasdelí, kakor ga hozhe! Koliko uboſhtvo, kolika ſamota! s' beſedo, kake lépe isglede prelepih in viſozih zhednoſt vidimo ondi nad njim! Na altarji ſin boshji ſlehernimu smed naſ pravi: *Sa manoj hodi!* Bódi tí sa-me, kar ſim bil jeſt sa-te, bodi ponishin, pokórin, poterpeshljiv in ljubesniv, ſizer niſi moj otrok. —

Sadnizh ſe perblisha zhaſ vshivanja ali ſvetiga obhajila. V' pervih zhaſih kerſhanſtva ſo ſhli vſi prizhijozhi kriſtjani s' maſhnikam vred k' ſ. obhajilu; tode oh! minili ſo tiſti ſrezhni zhaſi; ljubesen vernih kriſtjanov je vſa omèrsnila. ¿She hudo shuganje katoljſhke zerkve ne more vſih vernih perſiliti, de bi ſhli vſaj enkrat v' letu k' ſ. obhajilu. Ker poboshnimu kriſtjanu ní lahko in prílizhno vſak dan s' maſhnikam vred k' angeljſki misi hoditi, torej vſaj s' maſhnikam vred poln ſerzhne gorezhnoſti pravi: Jagnje boshje! ki odjemljeſh grehe ſvetá, uſmili ſe naſ! Jagnje boshje, ki odjemljeſh gréhe ſvetá, daj nam mir!

Oh! kako frezhno je majhno fhtevilo isvoljenih dufh, ktere gredó vfak dan na shenitovanje jagnjeta, kterim fe fam Bog vfak dan v' vezhno shivljenje daje! Jeft pa — jeft nezhifti grefhnik fi komej upam od delezh fvoje ozhí proti nebu povsdigniti, le s' na tla vpèrtimi ozhmí in s' sgrevanim ferzam fmem s' ozhitnim grefhnikam rêzhi: Bog! bodi meni grefhniku miloftív! ali f' fvetim apofteljnam Petram: Gofpod! pojdi od mene, ker jeft fim grefhni zhlovek!

Per tazih obzhutlejih, kteri vaf ftoré deléshnike boshjih fvetih fkrivnoft, bi vam zhaf fvéte mafhe fhe le prehitro minil, in s' shaloftjo bi fe potoshili, de vam je bila fveta mafha prekratka; polni boshjiga shegna in novih gnad bi fe na fvoj dom vernili. Tode veliko kriftjanov je, kteri nifo f' takimi obzhutleji per f. mafhi, kteri ne vedó, kaj bi med f. mafho pozhéli, in kteri pravijo, de jim je f. mafha predolga, ktero mafhnik s' andohtjo in fpodobno mafhuje. Kaj pravite l. p.! kaj tifti zhaf vam je predolg, o kterim fe fam Bog sa vafhe grehe daruje? Le fvojiga svelizharja premiflite. Kadar je sa vaf na krishi umiral, je *tri ure* sa vaf na krishi vifel. Oh! koliko je ta dolgi zhaf preterpèl, kako gorézhe je sa vaf molil! Gorjé vam! nemarni kriftjani! kteri nalafh le kratkih mafh ifhete.

Sdej fim vam dal, l. p.! potrebni nauk od darú prefvete mafhe, kteriga fim vam she sdavnej dati shelel. Spomnil fim vaf velikofti, imenitnofti in velizhaftva tega darú; podu-

zhil ſim vaſ, kako morate per tem ſvetim opravílu biti, de vam bo vaſha prizhijozhnoſt per ſ. maſhi v' vaſhe duſhno svelizhanje. Sdej mi ní treba vaſ k' pogoſtimu prihódu k' ſ. maſhi ſpodbadati, ali pa opominjati, de ſvoie podloshne k' njej perganjate. O Jesuſ! Ti Bog ljubesni, odpúſti nam, ker ſmo bili doſihmal per zhaſtitim daru nove savese vſi neradi, rastréſeni, in bres andohti. Niſmo posnali njegove velikoſti in imenitnoſti, níſmo vedili, kako nam je per njem biti. Sdej pa obdvoje ſposnamo, sato ne bomo le ob nedeljah ampak tudi v' delavnike vſi gorézhi k' shenitovanju jagnjeta hodili. — Amen.

Devetnajſto nedeljo po Binkuſhtih.

Oni pa niſo hotli priti, ter ſo prozh ſhli, eden na ſvojo priſtavo, eden pa po ſvoji kupzhii. Mat. 22, 5.

Ta kóſ ſvetiga evangelija, l. p.! kteriga ſim vam lih sdej prebral, je prilika, ſ' ktero Jesuſ Kriſtuſ prerokuje, kako ſe bo njegovimu nauku in njegovi ſveti veri per Judih godilo. Ob kratkim ſe ta prilika tako rasloshi: Nebeſhki Ozhe je Jesuſa Kriſtuſa ſvojiga ſina sa Goſpoda in kralja ſvetá poſtavil, hotel ga je s'

vſimi narodi na semlji ſkleniti po veri, ktero je na ſvet perneſel, shelel je, de bi bili vſi narodje Jesuſa Kriſtuſa sa ſvojiga Goſpoda, uzhenika, odreſhenika in svelizharja ſposnali in ſprejeli. H' tej svesi, ali h' ſprejemanju Jesuſoviga nauka ſo bili nar préd Judje poklizani. Pa le malo Judov je ta pokliz in to vabljenje ſprejelo in ubogalo; Judje ſo vabljenje boshje vezhi del savergli, nekteri ſizer is zhaſnih naménov, nekteri pa ſo bili ſhe takó divji, de ſo Jesuſa, ter njegove uzhenze in apoſteljne popadli, tepli, in morili. Sato je Bog po pravizhni ſhtrafingi Judam ſovrashnika poſlal, kteri je njih veliko meſte, namrezh Jerusalem poshgal, in rasdjal; Jesuſove apoſteljne pa, kteri ſo bili ſhe per shivljenji, je k' ajdam ali nevernikam poſlal, de ſo jim nauk njegoviga ſina osnanovali, in mu jih sa prijatle in uzhenze ali pravovernike perdobivali. Tí ſo jih rajſhi poſluſhali, in veliko ajdov je Jesuſov nauk na-ſe vsélo, in ſe dalo kerſtiti, de ſo ſe k' Jesuſovi veri ſpreobernili. — Zhe sgodovíne ſ' tem Jesuſovim prerokovanjem permérimo, najdemo, de ſe je vſe do tanziga ſpolnilo, kar je Jesuſ ſ' to priliko prerokoval. Judam je bil kerſhanſki nauk nar préd osnanovan, pa ga niſo ſprejéli; ampak ſo ſhe zlo Jesuſa in njegove uzhenze in apoſteljne pomorili. Potlej ſo Rimljani Jerusalem poshgali in rasdjali; velíko tavshent Jerusalemljanov je bilo v' vojſki pomorjenih, drugi pa ſo bili po ſiromaſhko po vſim ſvetu raskropljeni. Apoſteljni ſo ſhli k' ajdam, ali nevernikam, ſo jim nauk Jesu-

ſa Kriſtuſa svesto osnanovali, in ajdje ſo Kriſtuſov nauk na-ſe vſeli, ali ſo ſe pokriſtijanili.

Mí, ljubesnivi poſluſhavzi! ki ſmo otrozi tiſtih pokriſtjanjenih ajdov ali nevernikov, niſmo le poklizani, ampak tudi isvoljeni k' nauku Jesuſa Kriſtuſa in k' njegovi ſveti veri; ker reſnizhno verijemo, kar je Jesuſ uzhil, ker ſmo v' njegovo zerkuv po kerſtu reſnizhno vseti, in ker ſmo Jesuſovi uzhenzi in otrozi poſtali. Pa to ſamo ſhe ní dovolj k' isvelizhanju, ampak ſhe nekaj je potrebniga, moramo namrezh v' djanji ſpolnovati, kar verijemo, ali moramo po naukih naſhe ſvete vére *shivéti.* Tode lih v' tej rezhi ſmo Judam enaki. Judje namrezh savoljo ſvetá, ali savoljo zhaſnih rezhi niſo hotli verovati, kar je Jesuſ uzhil. *Eden je ſhel na ſvojo priſtavo, eden pa po ſvoji kupzhii.* Mí pa tudi savoljo ſvetá in savoljo zhaſnih rezhi, ali savoljo zhaſniga dobizhka nozhemo po Jesuſovi veri shivéti. Ob kratkim vam bom tedaj danaſ ſkasal, *de kriſtjanam vezhi dél ſvet in poſvetne rezhi branijo po veri shiveti in jih odvrazhujejo od vezhniga svelizhanja*, in de je kriſtjan ſilno neſpametin, kteri nebeſhke dobróte, ali vezhno svelizhanje savoljo zhaſniga dobizhka ali veſelja v' nevarnoſt ſtavi ali pa v' nemar puſha. Prédin sazhnem ſe perpravite.

*

* *

Kadar vam hozhem ſkasati, l. p.! de vaſ vezhi dél ſvét, zhaſno blagó, ali zhaſin dobizhek od dél vére, in od ſpolnjenja njenih dolshnoſt perdershuje, in h' grehu napeljuje,

le ſamo vaſho ſkuſhnjo saprizham, in vaſ tega opomnim, kar ſe takrat per in v' vaſ godí, kadar dolshnoſtim kerſhanſtva naſproti delate. Vem ſizer, de velikokrat greſhitè is nevednoſti, is ſlaboſti, is naglize, ali pa savoljo pohujſhljiviga isgleda in pregovarjanja drusih ljudí; to de pomiſlite in vpraſhajte ſvojo veſt, od kod pridejo vaſhi s' naprejvsetjem ſtorjeni grehi, od kod pridejo pregrehe, ktere ſtorite s' vednoſtjo, ſ' premiſlikam, in proſtovoljno? Kaj je njih ſtudenez? kaj je njih ſpodbadek? Vezhi dél isvirajo take pregrehe is ljubesni do ſvetá, is hrepenjenja po poſvetnim blagu, po dobizhku, po veſelji, ali pa is ſkerbí, de bi poſvetniga blagá in dobizhka, ali zhaſtí in veſelja ne sgubili, ampak ſi jih ſhe le pomnóshili. Pametin zhlovek namrezh ne ſtorí nobene rezhi bres naména, kar koli ſtori, ſtori is nekaziga zilja in konza; ta zilj in konez je vſelej le njegova ſrezha. „Srezhin je, kdor ſi vezhno ſrezho v' zilj in konez vſih ſvojih del poſtavi, in kdor ſ' ſvojimi deli po dopadenji boshjim in po nebeſhkih dobrotah hrepeni! Tode nebeſhke dobrote bomo ſhe le kdej doſegli, jih sdej ſhe ne vidimo, ſo prihódnje, in nevídne; zhaſne dobrote pa ſo vidne in ſo she sdej vprizho naſ, sato naſ one bolj mikajo, zhlovekove miſlí, zheljé in nagnjenje bolj na-ſe vlezhejo, in ga tako premamijo, de bres premiſlika posabi in v' nemar puſtí ſveto vero in upanje nebeſhkih dobrot, de bi le zhaſne dobrote doſegel in vshival. Tako ſo tedaj ſvet in poſvetne dobrote vezhi dél mozhin sadershek, de kriſtjani po

ſveti veri ne shive, in jih napeljujejo, de greh na greh nakladajo. To reſnizo bi lahko s' mnogimi isgledi poterdil. Tako pravi poſtavim rokodéliz: Vém de mi kerſhanſka ſveta vera veli nedelje in sapovedane prasnike poſvezhevati, in de ſe moram s' vſo ſvojo drushíno ob nedeljah dela sdershati, pa vzhaſih ſe sa delo slo mudí, zhe ſhe nedelje na pomozh ne pervsamem, ga ne morem dodelati, potlej ob kunte in prijatle pridem, kteri mi doſti saſlushiti dajo, in na kterih mi je slo leshézhe. Marſikdo pravi: Vém ſizer, de mi kerſhanſka vera sapoveduje poſhtenò in sveſto ſlushiti, de mí kraſti prepoveduje, in de kdor krade, ne more v' nebeſa priti; pa zhe ne kradem, ní muje vredno to ſlushbo imeti, goſpodar mi doſti ne plazha, in tako bi mogel révno shiveti. — Marſikdo pravi: Vém, de kerſhanſka vera velí krivizhno in ptuje blago poverniti, in s' goljfijo, tatvino in s' svijazhami blishnjimu ſtorjenó ſhkodo poravnati; zhe pa jeſt to ſtorím, zhe ptuje blago povernem, ſvoje dolgóve poplazham, in ſlehernimu ſtorjeno ſhkodo poravnam, ſe moram lih do nasiga isſlézhi, mój unajni dobri ſtań je per kraji, in moram prezej beraſhko palzo v' róke vseti, in po ſvetu iti. Marſikdo pravi: Vém, de nam kerſhanſtvo velí pogóſto miſliti na Boga, na ſmèrt in na vezhnoſt, pridnó moliti, k' ſ. maſhi hoditi, in ſe sa vezhnoſt perpravljati; pa tega mi moje goſpodarſtvo ne perpuſti, ne morem na prihódnje rezhi miſliti, ker imam ſ' prizhijozhimi opravki dovolj opraviti; ſim veſel, de le ob

nedeljah in sapovedanih prasnikih k' ſ. maſhi grém; ko bi hotel vſe molitve, in vſo andoht opravljati, bi ſe mi per goſpodarſtvu pazh ẑhudno godilo, koliko bi mi bilo is tega ſhkóde? i. t. d. Tako vſak v' nemar puſha kerſhanſke dolshnoſti, ktere vé in posná, savoljo zhaſniga dobizhka, de kako poſvetno blago ohrani, ali pa kaj noviga perdobí. In ti pregreſhki ſo ſhe vender smed manjſhih pregreſhkov; pa le na dalej miſlite, kake oſtudnoſti, kake v' nebo vpijozhe grehe ljudjé doperneſhajo savoljo nizhemurniga dnarja! Le pomiſlite, ali je kaka kriviza; ali je kak neſramin nazhín, ali je kaka pregreha tako velika in oſtudna, de bi je ljudjé sa denar ne ſtorili? ¿Stermimo in uſtraſhimo ſe, kaj ne, pred pobojem, pred preſheſhtvanjem, in pred sapeljivoſtjo nedolshnih ljudí v' neſramne grehe, in vender ali niſo bile ravno te pregrehe she velikokrat savoljo dnarja ali is dobizhkasheljnoſti ſtorjene? In ker naſ pa ſveta vera uzhí, de zhlovek ſ' ſmertnimi grehi ne more v' nebeſhko kraljeſtvo priti, in de bo le kriſtjan svelizhan, kteri verije, in po ſ. veri shívi, kterí Boga ljubi in njegove sapovedi ſpolnuje, ali tedaj ní reſ, kar ſim sgorej rekel, de ſvét, ali poſvetin dobizhek in poſvetno blago ljudí vezhi del móti in sapeljuje, de na Boga posabijo, in svelizhanje ſvoje duſhe in nebeſhko kraljeſtvo v' nemar puſhajo? Tode kdor tako dela, ſilno neſpametno dela, ker ima raji nizhemurne in minljive rezhi, kakor pa neſkonzhno drage, in vezhne dobróte. ¿She taziga zhloveka neſpametniga imenujemo, kteri

gotovo blago, ki ga she v' rokah dershí, nalaſh sato is rok ispuſti, de bi po negotovim, in nevarnim blágu ſégel, ali pa kteri ima raji kako kerhko otrozharijo, ali igrazho, kakor pa terdno in drago poſódo. Kaj pravimo od zhloveka, kteri vſe ſvoje obilno blago v' lotrijo ſtavi, de bi kaj negotoviga sadel, ali dobil? Kaj pravimo od zhloveka, kteri je bolj veſel na popirji oſnovane ali namálane, kakor pa sidane hiſhe? Na ravnoſt mu pravimo, de je bedák in neumnesh. Lejte l. p.! taki bedáki ſmo mí, zhe po poſvetnim blagu hrepenimo, in savoljo zhaſniga blaga, nebeſhke dobrote v' nemar puſhamo, ker naſ tudi bolj veſelé ſlabe, negotove, kot terdne, dobre in gotove dobrote.

Zéna zhaſnih rezhí bi nam pazh upadla in hrepenjenje po njih bi veliko losheje v' bersdah dershali, ko bi prav premiſlili, kako negotove in nevarne ſo vſe posemljiſke rezhí. Veliko ljudí hrepení po bogaſtvu, po veljavi in po dobrim ſlovezhim iménu, ter po poſvetnim veſelji, ali pa vſi doſeshejo, kar shelé doſezhi? Koliko ſe jih pazh saſtonj trudi! In ſhe tiſti, ki reſ doſeshejo, po zhémur ſo hrepeneli, v' kolikih nevarnoſtih ſo pazh! kako lahko to sgubé, kar ſo s' velikim trudam perdobili! Marſikteri bogatinez je hudo obóshal; marſikdo ſe je is velike zhaſti v' gerdo oſramotenje pogresnil. Nihzhe ſi ní popolnama ſveſt, de bo vſe ohranil in obdershal, kar ſi je perdobil, ker ſe vſe posemljiſke rezhí vedno ſpremínjajo in prekuzujejo. Vſe namrezh, kar je

pod solnzam je le zhasno in lih sato tudi minljivo. Tako ima tudi zhasno blago, ali zhasna dobrota le kratek obstánik; kdor zhasne rezhí nar dalej vshiva, jih vshiva le do smerti. Ko bi si bil kdo she take kupe slata in srebra nabral, bi ga per smèrti vender mogel spet sapustiti, in is svetá ubog, in nag iti, kakor je na-nj prishel. Zhlovekova zhast in veljava sginete, kakor dìm, in posabijo se dela, ktere je storil; sloveshe imé in prijasnost ljudí s' zhlovekam vred v' gròb pokopljejo; malo zhasa mine, in vezh se ne spomnimo ranziga prijatla; nashe blago in nash denar grešta drugim ljudêm v' roke, in kar smo si na kùp spravili, ne moremo na uni svet s' saboj vseti. In marsikteri bogatinez nima per vsim svojim bogastvu le eniga samiga dobriga in veseliga dneva, ker je vès samaknjen v' opravke, skerbi, trud in nadloge, in ker sato ne more vshivati dobrot, ktere bi zhasno bogastvo dati samoglo! — Vsa druga je pa s' nebeshkimi darmí in dobrotami, one so *gotove* in *varne*. Vezhna resniza, ki ne more lagáti, nam jih je obljubila, boshja svesta beseda nam je porok, de jih bomo po tem shivljenji dosegli. Sa-nje se tedaj ne trudimo sastonj, svésti smo si, de jih bomo enkrat gotovo dosegli, zhe le poboshno in kershansko shivimo. In kadar v' nebesa pridemo, se nam ne bo treba bati, de bi jih she kdej sgubili, molji in rija jih ne bodo snedli, tatjé jih ne bodo ukradli, savíd in nevoshljivost jih ne bota nizh spremenila, zhas jih ne bo

konzhal, ſmert jih ne bo vséla, bres ſtrahu jih bomo vekomej vshivali.

Kaj ſo nek zhaſne dobrote proti nebeſhkim? Nebeſhkih dobrot ſizer reſ ſhe nikoli niſmo vidili, in ſi ne moremo ſhe praviga sapopadka od njih ſtoriti; pa zhe to prav premiſlimo, kar naſ Jesuſ Kriſtuſ in ſvéta vera od njih uzhita, de namrezh veſ ſvét ní vredin s' njimi permerjen biti, in de bi bil zhlovek, ako lih bi veſ ſvet dobil, vender le neſrezhin, ko bi pa nebeſa sgubil; zhe to prav premiſlimo, moramo ſposnati, de ſo nebeſhke dobrote neſkonzhne zéne, in de je zhlovek neisrezheno bogat, kteri jih doſeshe, ko bi lih na ſvetu zlo nizh ne imel; in de je pa naſproti tiſti neisrezheno réven, kdor jih ne doſeshe, ko bi lih takej veſ ſvét imèl. Ali ní tedaj velika neſpamet, nebeſhke darí savoljo zhaſnih darov v' nemar puſhati, in savoljo minljiviga ſvetá pa vezhne nebeſa v' nevarnoſt poſtavljati?

Pa ſi bote miſlili, l. p.! ſej nebeſ ne bomo sato sgubili, zhe sa poſvetno blago ſkerbimò. — To je reſ, de jih ne bote sgubili, zhe je vaſha ſkerb sa poſvetno blago pametna, smerna, in zhe nizh ne ſtorite, kar je kerſhanſki sapovedi naſproti. Zhe pa, kar ſe velikokrat sgodí, is gole ljubesni in is nagnjenja do posemljiſkih dobrot na vezhne dobrote posabite, zhe sa nebeſa ne marate, temuzh le sa ta ſvet shivitè, zhe poſnemate evangeljſke povabljenze, kteri sato niſo hotli na shenitovanje priti, ker ſo mogli na ſvojo priſtavo in po kupzhii iti,

zhe vſe ſvoje ſerzé, in vſo ſvojo duſho na zhaſne dobrote natvésate, in zhe is ſtrahú, de bi jih ne sgubili, bres premiſlika greh na greh nakladate, ter goljfijo, krivizo, in druge pregrehe dopernaſhate, pa ne vém, kako morete upati, de nebeſ ne bote sgubili, ſoſebno ker naſ vera uzhí, de ſe s' gerdimi grehi ne more v' nebeſa, in de taka duſha ni perpravna sa nebeſhko veſelje, ktera je vſa poſvetna, in v' posemljiſke rezhí vſa samaknjena. — Satorej me prav umejte l. p.! kaj ſim vaſ hotel danaſ nauzhiti. Jeſt vaſ namrezh ne uzhím, de bodite léni in toshljivi per ſvojim delu, v' goſpodarſtvu in v' zhaſnih opravkih sanikerni, de bodite bres ſkerbí in nemarni sa ſvoj dober ſtan; tega me Bog vári! tega vaſ ne uzhím. Vam ſhe le pravim, de bodite per délu pridni, sa ſvoj poſhten shivesh previdni in ſkerbní, ter neutrudni v' poboljſhanji ſvoje hiſhe in ſvojiga goſpodarſtva; to ſte dolshni ſami ſebi, druſhini, v' kteri shivite, in ſoſebno pa ſvojim otrokam in domazhim; ſej nam kerſhanſka ſveta vera ne prepoveduje zhaſnih darov iſkati, kterih vſi potrebujemo. ako hozhemo na tem ſvetu pravizhno in poſhteno shivéti. Pa le ſamih zhaſnih dobrot ſ' tako ſilo iſkati, de vezhne dobrote v' nevarnoſt poſtavimo, ali pa jih po pregreſhnih, krivizhnih in prepovedanih potih iſkati, to nam ſveta kerſhanſka vera prepoveduje. Evangeljſki povabljenzi niſo sato greſhili, ker ſo ſhli na ſvojo priſtavo, ali pa po ſvoji kupzhii, ampak sato ſo greſhili, ker ſo *ravno takrat*, kadar jih je

Jesuſ k' ſebi vabil, raji na ſvojo priſtavo in po kupzhii ſhli, kakor pa k' Jesuſu Kriſtuſu. Ravno tako tudi ví ſ' tem ne greſhitè, zhe ſvoje dela in opravila opravljate, temuzh takrat greſhitè, zhe sa zhaſne rezhí ravno tazhaſ ſkerbitè, kadar vaſ Bog k' ſebi in k' vaſhimu svelizhanju klizhe in vabi, ali zhe ſvoje svelizhanje in Boga v' nemar puſtite, in temu ſvétu ſlushite. „Svet s' njegovimi dobrotami vred naj vam ne bo tedaj nikdar v' sadershik k' svelizhanju; nikoli ſe v' zhaſne rezhí toliko ne sakopljite, de bi savoljo njih svelizhanje v' nemar puſtili, kerſhanſke dolshnoſti samudili, ali pa ſhe zlo gréh delali. „Skerbite sa zhaſno, kolikor vam vera perpuſtí, kadar koli ſo pa zhaſne dobrote, ali pa ſkerb sa-nje naſhi ſvéti veri naſproti, jih prezej per miru puſtite. Sej vaſ ſvét ſ' ſvojimi dobrotami vred ne more svelizhati, ampak ſveta Jesuſova vera, in ſpolnjenje kerſhanſkih dolshnoſt, to vaſ bo vezhno ſrezhne ſtorilo. Amen.

Dvajſeto nedeljo po Binkuſhtih.

On je veroval, in vſa njegova hiſha. Jan. 4.

She ſtarim ljudém, naſhim ſprednikam je bilo snano, kaliko mozh ima per zhloveku is-

gled blishniga, in kadar koli ſo hotli kaj imenitniga ſtoriti, ſo ljudí vſelej s' isgledam ſpodbadali. V' tazih perloshnoſtih ſo opomínjali otroke na isgled njih ſtarſhev, de bi bili ſkosi lepo popiſovanje njih ſtarſhev ſpodbodeni, savoljo Boga, in savoljo vere njih ſtarſhev kaj velíziga ſtorili, in velike sopernoſti preſtali. Tako je ſkúſhal Matatija, ozhe Makabejzov, poſtavo in vero, ktero je hudobni kralj Antijoh sateral, obvarovati, in otéti. Temu hvale vrednimu moshu ſe ſhe ní dovolj sdelo, de je perlisovanje in shuganje tiſtih ſerzhno sanizheval, kteri ſo ga hotli pregovoriti, de bi bil kraljevimu povelju pokorin, temuzh ſi je ſhe tudi v' ſvéto dolshnoſt ſhtel, ſvojimu ljudſtvu isgled ſvojiga ſvetiga ajfra do poſtave boshje dati. Sato je tiſte Jude bres ſtrahú ſhtrafoval, kteri ſo savéso ſvojih ſtarſhev sapuſtili, in ſe k' ajdovſki veri podali, jim je malike rasdrobil, in altarje poderl, in je bil perpravljen sa Bogá in sa vero ſvojo kri in ſvoje shivljenje dati. In de bi ga bili drugi Judje raji poſnemali in sa njim hodili, jim je isglede velizih mósh pred ozhí ſtavil, kteri ſo Goſpódove savése in poſtave s' neisrezheno ſerzhnoſtjo in mozhjo dershali. Oh! je djal ſvojim otrokam, ki ſo okrog njega ſtali, ví ſte Abrahamov sárod, ví ſte sveſti ſlushabniki shiviga Boga, ki ſte neuſmiljeno preganjani! ſpomnite ſe tiſtih mósh, kteri ſo bili poſtavi boshji vſelej sveſti. Spomnite ſe Elijeviga ajfra, Abrahamove vere, Davidove krotkoſti, Isakove pokorſhine, in Joshefove zhiſtoſti; ali nozhete vredni otrozi

ſvojih ozhetov biti, in njih isgledov poſnemati? Med tem Matatijevim govorjenjem ſe je v' njih neisrezhen ajfer vnel, velika truma ſe jih je nabrala, in ſo ſe ſovrashnikam boshjim v' bran poſtavili, ſilno mozhni ſo bili, in bili ſo terdna podpóra, na kteri je omahujozha hiſha boshja pozhivala; take ſerzhnoſti ſo bili, de ſo ſe v' vojſki sa Goſpoda ſrézhno bojevali, in ſvojo kri sa poſtave ſvojih ſtarſhev prelili. Toliko je per tih moshéh smógel dóber isgled. Dóber isgled je imel veliko mozh tudi v' hiſhi tega kraljizha, od kteriga danaſhni ſ. evangeli govorí. Komej je bilo njegovo ſerzé savoljo zhudniga osdravljenja njegoviga ſina omezheno, komej ſo ſe njegove ozhí reſnizi odperle, komej je ſvoje ſtare smóte sapuſtil, in vero Jesuſa Kriſtuſa na-ſe vsel, in komej je ſvojim domazhim nektere isglede ſvoje ſvéte vere na snanje dal, je she vſe sa ſaboj potégnil; njegovi otrozi, domazhi, in njegova shlahta ſo tudi Jesuſovo vero sa njim na-ſe vseli, in ſo ſpolnovali dolshnoſti in zhednoſti, ktere ſo kraljizha ſpolnovati vidili. In koliko dobriga bi dobri isgledje tudi med nami ſtorili, ko bi s' njimi ſvetili ſpredniki ſvojim podloshnim, ſtarſhi ſvojim otrokam, in goſpodarji in goſpodinje ſvojim poſlam in domazhim! Ljudjé bi ravno tako v' dobrim raſtli, kakor sdej v' hudim hitro raſtejo, ker je v' sdajnih zhiſih poln ſvét pohujſhljivih isglédov. Takrat bi vſi ljudjé Boga ſpodobno zhaſtili in molili, dolshnoſti ſvete vere sveſto ſpolnovali, in ſvojiga blishniga boljſhali, kakor sdej ſkorej povſod Boga

kolnejo, sapovedi ſvéte vere predersno prelomljujejo, in blishniga pohujſhujejo. *Dobre isglede ſmo tedaj dolshni Bogu, ſvéti veri, in blishnimu, ker bres dobrih isgledov ne moremo ne Boga ſpodobno zhaſtiti in moliti, ne dolshnoſti ſvete vere ſpolnovati, ne ſvojiga blishniga boljſhati.* Te trojne rezhí ſo kratek sapopadek in rasdelik mojiga danaſhniga govora. Sveſtó me poſluſhajte.

I.

Bog je vſe ſtvarí v' ſvojo zhaſt uſtvaril. *Bog je vſe savoljo ſebe uſtvaril*, pravi Modri v' pregovorih 16, 4. In she pamet naſ uzhí, de je per ſtvarjenji le tak namen, le tak zilj in konez imel, ki je njega vredin. Gotova reſniza je tedaj, de ſmo sa zhaſt boshjo uſtvarjeni, in de moramo v' ſpolnjenji te dolshnoſti ſvoje zhaſtí in ſrezhe iſkati. Zhaſt je pa unanje rasodenje notranjiga ſpoſhtovanja in zhiſlanja. Kako tedaj hozhete Bogu ſpodobno zhaſt ſkasovati, zhe ga s' isgledam shednoſti in bogabojezhnoſti ne zhaſtite? ¿S' tem ſe Bog ſpodobno zhaſti, zhe ſpolnimo, kar nam Jesuſ Kriſtuſ sapové, rekozh: *Naj vaſha ljuzh ſvéti pred ljudmi, de bodo vaſhe dobre dela vidili, in (sato) zhaſtili vaſhiga Ozheta v' nebeſih.* Te Jesuſove beſede niſo prasne, de bi jih ví ſpolnovali, ali pa ne; Jesuſ vam ne ſvetije ſamo tako ſtoriti, ampak vam velí ali sapové, in to povelje ſte dolshni ſpolnovati. Kako tedaj hozhete to sapoved, Boga s' dobrimi deli zhaſtiti,

ſpolnovati, zhe je ne ſpolnujete s' dobrimi isgledi, po kterih ſvoje notranje ſpoſhtovanje in zhiſlanje do Boga ozhitno na snanje dajete?

Pa morebiti miſhite, de Boga ſpodobno zhaſtite ſ' ſkritimi savésami, in ſ' perljudnim pajdaſhtvam, ki je dan danaſhni slo v' navadi? morebiti ga zhaſtite s' opravljivimi pogóvori, ktere v' druſhinah govoritè? morebiti ſ' prevelikim liſhpanjem, ktero je bog tega ſvetá, ſatan meſá snaſhel? morebiti s' ſvojo igro, ko zele nozhí preigrate, per kteri ſvoji lakómnoſti ſtreshete, krivizo delate, goljſate, preklinjate in ſe jesitè? morebiti ſ' ſvojim neſpodóbnim, in neſremnim govorjenjem, ter s' nepre vidnim vedenjem, ſ' kterim v' hiſhi ozhí, uſhéſa in ſerza mladim ljudém oſtrupenite, in njih duſhe moritè? Lejte! te ſo ſhe ſpodobniſhi ſhege v' ſ-hodih, in lepi isgledje, ktere ſtarſhi otrokam in domazhim dajejo, in ſhe miſlijo, de ſ' tem Boga zhaſté, njegovo ſ. imé povikſhujejo, in mu ſlushijo.

Moj Bog! v' kazih ſpridenih zhaſih pazh shivimò! Nekdej ſo ſe kriſtjani ſposnavali nad ſramoshljivim, poſhtenim in zhiſtim shivljenjem; ſhe zlo mlada Sara ſi je v' zhaſt ſhtela, in v' veſelje, de je, delezh od nizhemurnoſti ozhitne snamenja in isglede poboshnoſti, in ſramoshljivoſti na snanje dajala; dan danaſhni pa ſe med kriſtjani vidijo le isgledje nizhemurnoſti, in liſhpanja, napuha, predersnoſti, in neſramnoſti; isgledje tiſte oſtudne pregrehe, ktero nam ſ. Pavel imenovati prepoveduje, ktera pa v sdajnih zhaſih povſod goſpoduje, med viſokimi

in niskimi, med moshkimi in shenſkimi, in ktero sdej bres ſtrahu in ſhtrafinge dopernaſhajo. Vidijo ſe isgledje obrekvanja in opravljanja, ker ſkorej po vſih ſ-hódih neprìzhijozhe ljudí opravljajo, in neuſmiljeno zhernijo. Vidijo ſe isgledje krivize in goljfije, ker vſak le ſvojiga dobizhka iſhe, zhe sraven lih ſvojimu blishnjimu ſhkodova. Vidijo ſe isgledje hinavſhine in nesveſtobe, ker med tavshent prijatli komej eniga svéſtiga najdeſh; hlinijo ſe ſizer ljudjé, de ſo odkritoſerzhni, deſlih niſo; vſa prijasnoſt ní drusiga kot prasne beſéde; ſi obetajo vezhno sveſtobo, deſlih prijatla natihama ſpodkopujejo. In komu bi bilo mòzh vſe take isglede imenovati, kteri ſe sdej med kriſtjani vidijo?

Tode naravnoſt vam moram povedati l. p.! de Boga ne zhaſtitè, ampak saſmehujete, in njegovo ſveto imé omadeshujete, ako nimate drusih kakor le sgorej imenovane isglede nad ſabo. Goſpód-Bog ſe je she nekdej po prerókih zhes to pertosheval, deſlih ljudje takrat ſhe niſo bili tako rasujsdani, kakor ſo sdej. Bog pravi: Oni ſkrunijo moje imé. Ezeh. 36, 20. Koliko bolj po pravizi bi ſe Bog ſhe le dan-danaſhni lahko tóshil zhes ljudi, ker ſe sdej ſkorej ſami pohujſhljivi isgledje vidijo? S' takim nekerſhanſkim shivljenjem nevernikam perloshnoſt dajete, de naſho ſvéto vero sanizhujejo. Vidite jih, ſi pravijo med ſaboj, vidite jih, kako rasujsdani ſo, kaj oni ſo isvoljeno boshje ljudſtvo, in erbje boshjih obljúb? ali niſo neumneshi, ker verijejo, kar jim Bog sapové, pa

vender ne shive po veri? Ali nismo mí veliko pametnishi, ker verijemo, de nam Bog zlo nizh ne sapové? —

Pa neverniki bi pazh kmalo nehali tako govoriti, kmalo bi obmólknili; de bi jim le mogli pokasati isglede framoshljivosti, pohlevnosti, ponishnosti, tihote, lozhenja od svetá, in od nevarnih perloshnost, ljubesni, ajfra in strahu boshjiga. Neverniki bi obmólknili, de bi jim mí le mogli pokasati bogabojezhe kristjane, kteri po postavi boshji na tanjko shivé, in she zlo evangeljske svete serzhno in svestó spolnujejo.

Oh! preljubi kristjani! vsaj Bogu té nezhasti ne delajte, de bi s' svojim pohujshljivim isgledam nevernikam perloshnost dajali, Boga in njegovo svéto vero sanizhevati, in sasmehovati; sizer mu odvsamete spodobno zhast in hvalo, ktero ste mu dolshni, in od vsiga preklinovanja bote mogli ví odgóvor dajati, ktero mu nakopujete, ker ne dajete dobrih isgledov. Ker savoljo vas neverniki boshje imé kolnejo, pravi s. Pavel. Rim. 2. 24.

II.

Drugizh sim djal, de smo dobre isgléde nashi svéti veri dolshni, ker bres njih ne moremo njenih dolshnost spolnovati. Ali bi ne bil isdajavez svete vére, kdor bi vére, ki jo ima v' svojim serzu, s' dobrimi isgledi sunej na snanje ne dajal? Ali bi tak zhlovek ne satajil svoje vére vsaj v' dolshnostih, ktere nam ona na-

klada? Kaj pa ſe pravi: Dobre isglede dajati? ¿Se pravi, de morate po naukih Jesuſa Kriſtuſa shiveti, ſtud nad greham iméti in v' djanji kasati, ljubesen do zhednoſti na snanje dajati, in ſe v' svelizhanſkih delih vaditi. Dobre isglede dajati, ſe pravi: de morate vſe dolshnoſti ſvojiga ſtanú ſpolnovati, in v' ſvoji hiſhi vſim ſvojim podloshnim in domazhim v' poſnemanje kerſhanſkiga in boljſhavniga shivljenja biti. Zhe ſe pa le gèrdih, oſtudnih pregreh varijete, in ne dajete isgledov tihote, ponishnoſti, ſramoshljivoſti, ljubesni do blishnjiga, in uſmiljenja do ubósih, bi vaſ veliko loshejo poſhtene ajde, kakor pa kriſtjane imenoval. Kdo bi vam verjel, de je vera v' vaſhim ſerzu, in de po ſ. evangelii shivite, kteriga v' djanji nizh ne ſpolnujete? ¿Svéto, boljſhavno shivljenje, je nar bolj gotov ſprizhlej, de ima kdo reſnizhno pravo vero; zhe ſo pa vaſhe dela vaſhim beſedam naſproti, pa ne vém, kaj bi ſi od vaſ miſlil. Véra, pravi ſ. Krisoſtom, ſe ne kashe s' beſedo, ampak s' deli; ni dovolj, vero na jesiku ali na shnabljih imeti, temuzh je treba reſnizhne ſprizhleje ſvoje vere kasati, ter zhednoſtne isglede dajati. — Kjé je tedaj vaſha vera l. p.! bres dobrih isgledov? Pokashíte, mi jo. Pravite, de je v' vaſhim ſerzu, in v' vaſhi pameti. — Ko bi jeſt hotel vaſhim beſedam verjeti, bi me reſ ſkorej kmalo pregovorili, de verijete, de je Bog in zhlovek, Jesuſ Kriſtuſ na krishi umerl sa naſhe svelizhanje, zhe pa na vaſhe dela in isglede gledam, vam pa ne verjamem, de bi ví verovali,

de mora kriſtjan Kriſtuſoviga krisha deléshin biti, ako ſe hozhe svelizhati; zhe pa to reſ verijete, ſte pa perſiljeni ſposnati, de vaſhe dela niſo po vaſhi veri, ampak de ſo ji naravnoſt naſproti. Ako bi naſha vera le ſprizhevanje jesika in uſt potrebovala, ne pa tudi dél, zhemú ſo pa mógli naſhi ozhetje toliko ſols in ſhe zlo ſvojo krí prelivati, kadar ſo ſe sanjo potegovali, in jo uterdovali? Tega bi jim gotovo ne bilo treba, ker bi bili ajdje radi ſvoje neſramne malike savergli, in naſho vero na-ſe vseli, ko bi jim naſha vera ne bila veléla *shivljenja* ſpreoberniti. ¿Skrivnoſti naſhe ſvete vere ſo ſe ajdam ſizer imenitne, viſoke in zhaſti vredne sdele, tode njeni *djanſki nauki* ſo jim bili preojſtri. Ravno sato, ker naſha ſveta vera vſe hude ſtraſti prepoveduje, in vſe zhednoſti sapoveduje, ſe je ſperviga vèſ ſvét zhes-njo ſpuntal, de bi jo prezej od sazhetka v' kervì kriſtjanov vtópil, ali de bi njenimu smaganju zhes smóte in malikovanje bregóve, mejnike in sadershke ſtavil. Tode pervi kriſtjani ſo globoko zhutili dolshnoſt, ſvojo vero s' beſedo in s' djanjom prizhati, in deſlih ſo jim s' nar hujſhimi martrami shugali, ſe vender niſo bali, raslozhne snamenja in ſprizhleje ozhitno dajati, de dolshnoſti ſvoje ſvete vere na tanjko ſpolnujejo.

Ako naſ hozhete preprizhati l. p.! de ſte pravoverni kriſtjani, morate tudi ví ſprizhleje ſvoje vere s' dobrimi isgledi ljudém pred ozhí poſtaviti; zhe pa ne dajete dobrih isgledov, je pa gotovo snamenje, de dolshnoſt ſvéte vere

ne ſpolnujete, de njene nauke s' ſvojim djanjem tajite, in de ſvéto vero s' njenimi dolshnoſtmi in nauki vred sanizhujete. Po pravizi ſim tedaj sgorej djal, de bres dobrih isgledov ne moremo ſpolnovati dolshnoſt naſhe ſvéte vere.

III.

Sdej vam moram ſhe ſkasati, de ſte dobre isglede tudi ſvojimu blishnjimu dolshni, ker ga bres njih ne morete boljſhati, in ga k' dóbrimu nagibati. Tukej bi vam prezej lahko s' modrim móshem rékel, de zhlovek, ako lih ſam nozhe, vender ſ' ſvojo unanjſhino na snanje daje, kaj ima v' ſerzu, in de ga vzhaſih lahko ſposnamo is ſamiga pogléda, is ſame beſédize, ali is majhniga unanjiga snamenja, in ſizer sato, ker ſo nekteri grehi, kteri ſe ljudém ſizer majhni sdé, pa vender is ſpázhene korenine poganjajo. Is tega nikar ne ſklepajte, pravi ſ. Bernard, de je ſvéta vera le is unanjſhine; nikar ne bódimo enaki pobéljenim grobam, kteri ſo sunej lepó beli, snotrej pa polni gnjilobe, in ſmradú. Pa deſlih ní ſvéta vera is gole unanjſhine, je vender gotóvo, de ima v' unanjſhini dobro in hudo, zhigar réd ali pa neródnoſt is notranjſhine poganja in isvira. Ta je imenitna reſniza, l. p.! in zhe vaſ po njej obſodim, kakó bo s' vami? Ko bi jeſt is vaſhe unanjſhine hotel na vaſho notranjſhino ſklepati, ali bi bile vſe rezhí nedolshne, ktere ſe vam nizh pohujſhljive, ampak nedolshne sdé? Ali bi vam jeſt ne snal rezhi, de bi

ví v' nóſhi ne bili tako slo nizhemurni, ko bi ſe ne bil napùh vaſhiga ſerza polaſtil? de bi ſe nad vami ne vidilo rasujsdano vedenje, in gèrda hója, ko bi ne bila predersnoſt sasnamik vaſhe duſhe; de bi vi ne ljubili toliko prijasnoſti, objémanja, in pregreſhnih pogovorov, ko bi ſe ne bil nezhiſti oginj v' vaſhim ſerzu vnel? Ko bi vam jeſt kaj taziga rekel, bi vam vender nizh noviga ne povedal, ker je módri mosh she sdavnej pred manoj rékel, de obléka na shivótu, ſméh sób, in zhlovekova hója, rasodevajo, kakſhin de je zhlovek.

Zhe tedaj nad vami ní snamenja andohti, poboshnoſti, in ſtrahu boshjiga, ob kratkim, zhe ne dajete dobrih isgledov, zhe ſe nad vami le vidi merslota, in rastréſenje bres tihote in ponishnoſti, bres bersdanja pozhutkov, in bres krishanja vaſhiga meſá, gotovo v' zerkvi boshji le hud dúh, ali ſmrad okrog ſebe dajete; ſte gotovo nekterim kriſtjanam le v' pohujſhanje, nekterim pa v' shaloſt; ſlabe kriſtjane pohujſhnjete, ker jim rasodevate tako ſerzé, ki je prasno ljubesni do zhednoſti, polno pa ljubesni do ſvetá; in ker jih uzhitè dolshnoſti kerſhanſkiga boljſhavniga shivljenja v' nemar puſhati. Saſtonj miſlite, de ſe ljudém, kteri okrog vaſ shivé, ne sdete zlo takó hudobni; ker vam naravnoſt rêzhem: Zhe ſe tiſtim ljudém, ſ' kterimi shivite, reſ ne sdete takó hudobni, ſe jim le sato hudobni ne sdete, ker oni niſo nizh boljſhi, kot ſte ví, ví ſi tedaj eden drugimu ſtrúp podajate, in pohujſhljivi isgled vaſhiga blishniga ne sagovarja ne

njega, ne vaſ; temuzh vaſh pohujſhljivi isgled pogubljuje vaſ in vaſhiga blishniga. Pa de ſe bote ſhe bolj preprízhali, de reſ pohujſhljive isglede blishnimu dajete, zhe mu dobriga isgleda ne daſte, vám hózhem sapopadek od pohujſhanja povedati. Kaj je pohujſhanje? je vſako govorjenje, djanje, in opuſhenje, ktero vaſhimu blishnimu v' to ſlushi, de ga s' ljubesnijo do gréha, in ſ' ſovrashtvam do zhednoſti navdá, in ktero blishnimu reſ v' pogubljenje pomaga. Vzhaſih tedaj pohujſhanje damo tudi ſ' takimi rezhmí, ki ſe nam prav majhine sdé, in ne ſamó s' oſtudnimi pregrehami. Kako slo ſo tedaj vredni poſvarjenja tiſti ljudjé, kteri ſi na vſo mozh ne persadevajo blishniga s' dobrimi isgledi boljſhati, kakor nam ſveta kerſhanſka vera velí ali sapoveduje! Nekteri ſe ſizer sdershé velizih grehov, pa tudi dobre dela opuſhajo, in jim ní mar blishniga k' dóbrimu nagibati; miſlijo; de le ſamí sa-ſe shivé, pa ne premiſlijo, de ſo dolshni tudi blishniga boljſhati, in k' dobrimu nagibati; in ſ' tém ſe hudó ſlepé. Kaj ne, ljubi moj kriſtjan! tí hozheſh, de bi te tvoj blishni ſ' ſvojim sadershanjem vſelej boljſhal, sakaj bi pa tí njemu ne bil ravno tega dolshan? Ali niſi tí kriſtjan, kakor je tvoj blishni? Ali ſi tí uzhenez kaziga druiga uzhenika? imaſh li drugi evangeli in drugo poſtavo kot on? Ali niſi dolshan ravno tiſtih Jesuſovih ſapovéd ſpolnovati, ktere mora tvoj blishni ſpolnovati? Ali ne pravi Jesuſ tebi, kako njemu: *Naj vaſhe dobre dela ljudem ſvétijo, de bodo vaſhe dobre de-*

la vidili, in savoljo tega zhaſtili vaſhiga Ozheta, ki je v' nebeſih? Ali je morebiti Jesuſ savoljo tebe kak raslozhek ſtoril? Ali ti je drugo in sloshniſhi pót v' nebeſa pokasal, kot tvojimu blishnimu? Zhe je pa vſe to per tebi in per tvojim blishjim enako, ali nimaſh tí ravno tiſte dolshnoſti, blishniga s' dobrimi sglédi boljſhati, ktero tí od njega hozheſh imeti?

Le ſpómni ſe, ljubi moj kriſtjan! imenitnoſti ſvete vere, ktero ſposnaſh, in boſh tudi prezej ſposnal, de moraſh ſvojimu blishnimu s' dobrimi isgledi v' boljſhanje biti; ali pa zhe ga nozheſh ſ' zhednoſtmi boljſhati, mu pa moraſh gotovo v' pohujſhanje biti. Tode komu boſh v' pohujſhanje? pravizhnim, kteri bodo savoljo tebe v' poboshnoſti omahovali; v' pohujſhanje boſh greſhnikam, ktere boſh v' predersnoſti in 'rasujsdanoſti poterdil; v' pohujſhanje boſh ſvojim ſpredníkam, kterih ajfer boſh shalil; v' pohujſhanje boſh ſvojim podloshnim, ktere boſh k' hudimu, ali vſaj k' mlazhnoſti napeljeval; sadnizh boſh v' pohujſhanje Jesuſu Kriſtuſu, zhigar nevredin ud ſi.

Nikar mi ne rêzi: Ako bi hotel ſvojiga blishniga boljſhati, in ako bi ſe hotel varovati, de bi ga nikoli ne pohujſhal, bi mogel ſleherno beſedo prevagati, ter varin v' pogledih in ſtopinjah biti, in tako bi bilo moje perſiljeno sadershanje enako hinavſhini. — Prav premiſli, de hinavez ní sato hinavez, ker ima unanjſhino zhednoſti nad ſabo, ampak sato, ker ima *le ſamo unanjſhino* zhednoſti, deslih zhednoſti v' reſnizi nima, ker ſe ſ' zhednoſtno

unanjſhino liſhpa, ker kerſhanſko vero ſkrivej taji, ktero ozhitno vender ſposnava, in ker ſhe ſvéto vero kakor plajſh v' to obrazha, de ljudí ſlepí, deſlih dobro vé, de Boga ne more oſlepiti. Zhe imaſh pa tiſto zhednoſt reſ v' ſerzu, ktero s' unanjim sadershanjem kasheſh, niſi hinavez, temuzh ſi ismed ſhtevila tiſtih kriſtjanov, ki s' dobrimi isgledi blishniga boljſhajo, in zhaſté Ozheta, kteri je v' nebeſih.

Nikar mi ſhe ne rêzi: „S' takim obnaſhanjem bi le ljudém nadlégo delal, in bi jih mótil v' prijetnih in veſelih druſhinah. Tudi ta isgovor je prasin. Ali miſliſh, de bi bile druſhine sato manj prijetne, ko bi bile bolj kerſhanſke? Kaj méniſh, de ſe ſmeſh po tiſtim ſvétu ravnati, ki ga je naſh svelizhar savèrgel, in mu tolikokrat *gorjé* rekel? Raji rêzi, de te je sato ſram brate v' druſhinah s' dobrimi isgledi boljſhati, ker le take ljudi ljubiſh, kteri ti ſ' ſlabimi isgledi ſvetijo. Raji rêzi, de ſe ti le take rezhi prijetne sdé, ktere ſveto vero shalijo. Raji rêzi, de ſe bolj bojiſh ljudém sameriti ſe, kot ſvoje dolshnoſti prelomiti; de ako lih ſi dolshan ſvojo vero ſposnati, ſe vender ſvetiga evangelija ſramujeſh; de ti je zhednoſt ſhe le v' pohujſhanje, de ſe nad ſamim Jesuſam pohujſhujeſh, in de tedaj niſi vredin njegovim uzhenzam perſhtet biti. „S' takim govorjenjem boſh vſaj enkrat reſnizo govoril, ſvoje smóte pa vender le neboſh opravizhil.

Zhe hozhete tedaj, ljubesnivi poſluſhavzi! Bogú ſpodobno zhaſt ſkasati, dolshnoſti ſvete

vere ſpolnovati, in to véro prav prizhati, zhe hózhete blishniga boljſhati, s' beſedo, zhe hozhete plazhati, kar ſte dolshni Bogú, ſveti veri, in blishnimu, jim lahko vſe ob enim s' dobrim isglédam odrajtate. ‚S' tem bote ſkasali, de ſte vredni ſinovi nebeſhkiga Ozhéta, ker bo luzh vaſhih dobrih del ljudém ſvetila, de bodo vaſhe dela vidili, in njegovo ſveto imé s' vami vred povelizhevali. ‚Skasali bote, de ſte vredni udje Jesuſa Kriſtuſa, ker bote dolshnoſti ſvete vere ſpolnovali, in nevernikam uſta samaſhili, kteri pravijo, de kerſhanſko vero veliko ljudí ſizer s' shnablji kashe in terdi, malo pa jih po njej shiví. Sadnizh bote ſvoje brate ſpodbadali, vaſ poſnemati, de bodo gréhu ſlovó dali, in ſe v' dobrim vadili. Takó ſi bote neprenehama saſlushenje nabérali, bote Bogú vſhézh, ſhe zlo hudobneshi vaſ hodo zhiſlali in zhaſtili, in kadar pride vaſha sadnja ura, ſe bote vſi potoláshbeni is tega ſvetá lozhili, Bogu porezhête, kar je nekdej en velik ſvetnik djal: Jeſt ſim ſtoril, kar ſi mi tí ukasal, sdej mi pa tudi tí daj, kar ſi mi dati obljubil. Amen.

Eno in dvajſeto nedeljo po Binkuſhtih.

Tako bo moj nebeſhki Ozhe vam ſtoril, ako ne odpuſtite ſlehern ſvojimu bratu is ſvojih ſerz. Mat. 18.

V' danaſhnim ſ. evangelii je dvójin imenitin nauk, kteri ſe ne da loshiti; de Bog namrezh greſhnikam miloſt ſkasuje, in de je tak greſhnik, kteri je od Boga miloſt doſégel, tudi dolshan s' bratam ſe ſpraviti. Ta dvojin nauk nam Jesuſ Kriſtuſ poozhituje ſ' priliko od kralja, kteri je ſ' ſvojimi hlapzi rajtal, in pred kteriga je priſhel hlapez, ki ſe je per njem hudo sadolshil, in ki ní mogel dolgá plazhati. Temu hlapzu je kralj vèſ dolg odpuſtil, in ga ſhe proſtiga ispod ſvoje oblaſti ispuſtil. Hlapez pa ſvojimu ſohlapzu (tovarſhu) ní uſmiljenja ſkasal, in mu ní hotel ſhe majhniga dolga odpuſtiti, savoljo tega neuſmiljenja ga je pa kralj trinogam isdal, in v' jézho saperl, dokler vſiga dolga ne poplazha. Po tej priliki pravi Jesuſ té imenitne beſéde: *Ravno tako bo moj nebeſhki Ozhe vam ſtoril, ako ne odpuſtitè ſlehern ſvojimu bratu is ſvojih ſerz.* Mi ſe le pozhaſi vſi leni ſpravimo ſ' ſvojim blishnim; ſmo enaki vétru in morju, ktera ſe dolgo zhaſa ne daſta umiriti, kadar sazhneta divjati. Pa vender hozhemo, de bi nam bil

Bog vſako minuto grehe odpuſtiti perpravljen. De bi naſ tedaj Bog od te duſhne bolesni osdravil, je sato odpuſhenje grehov ſ' ſpravo s' naſhim blishnim tako terdno ſklenil, de ne moremo nikakor (na nobeno visho) odpuſhenja grehov sadobiti, zhe ſe ſ' ſvojim blishnim, ſ' ſvojim ſovrashnikam ne ſpravimo.

Saſtonj upamo. de nam bo Bog naſhe grehe odpuſtil, dokler mí ne odpuſtimo blishnimu rasshaljenja, ſ' kterim naſ je shalil; dokler ſe mí s' blishnim ne ſpravimo, toliko zhaſa ſe ne bo Bog s' nami ſpravil, mí oſtanemo njegovi ſovrashniki, in ne moremo nobeniga njemu dopadljiviga dela ſtoriti; v' takim ſtanu Bog savershe naſho molituv, in ſhe nozhe naſhiga darú ſprejeti, kteriga mu na altarji perneſemo. ¿Sej nam naſh svelizhar raslozhno velí dar na altarji popuſtiti, tje iti, in ſe ſhe popred, predin darujemo, s' bratam ſpraviti. Mat. 5. Jesuſ ſhe pravi, de nam bodo ljudje s' tako méro povrazhevali, ſ' kakorſhino jim mí mérimo in poſojujemo.

Bog nam tedaj she na tem ſvetu vezhkrat povrazhuje, to je, naſhe ſhtraſinge méri po velikoſti naſhih hudobij in grehov; zhe ſe kdo bolj pregreſhí, vezhi ſhtraſingo mora preſtati. Od tega povrazhila boshjiga vam bom tedaj danaſ govoril, in ſizer vam bom pervizh povedal, *kakſhino je to povrazhilo*, in drugizh pa *sakaj Bog s' nami po tej pravizi ravna*. Vém, de nam bo to premiſhljevanje v' svelizhanje teknilo, ker bomo is njega ſposnali, de tiſti ne ſme od Boga uſmiljenja upati,

kdor je proti blishnimu neusmiljen; in de Bog shtrafinge, s' kterimi greshnike shtrafuje, le po velikosti njih grehov méri.

I.

Povrazhílo, ktero moramo nad Bogam sposnati in moliti, obseshe nashe dobre in hude dela. Ker je njegova praviza neskonzhna, sato mora Bog vse dobro polónati, vse hudo pa shtrafati. V' svetim pismu imamo veliko sprizhlejev, kako pravizhno Bog dobre dela plazhuje; she zlo kosárz vode, ktero réveshu podamo, ne bo bres plazhila. Tode od povrazhila nashih dobrih del danas ne govorím, temuzh vam le hozhem povrazhílo nashih hudih dél, ali grehov pojasniti, in pooshititi.

Bog nam nashe hude dela, po pravizi in po saslushenji povrazhuje, in sizer tako, de méro nashih shtrafing meri le po meri nashih grehov; kdor veshkrat in huje greshí, mora vezh in vézhi shtrafinge terpéti, kot drugi ljudje, ki so manjkrat in tudi manj greshili. To je Bog she v' stari savési v' petih Mosesovih bukvah. 25. p. na snanje dal, ker je ukasal, de se ne smé persanashati zhloveku, kteri je tepenje saslushil, in de morajo shtevilo pález, ali udarov odshteti po velikosti storjeniga pregreshka. In slehern smed nas, l. p.! lahko vé, de je velik raslozhek med nashimi grehi, in de so nekteri veliko vezhi od nekterih. Sej vémo, de se s' nekterim delam dalje od Boga lozhimo, kakor pa s' nekterim drugim; nektere de-

la ſo ſame na ſebi pregreſhne, nektere pa le savoljo ſvojih okoliſhin. Tudi ſposnanje in proſta volja ſe per greſhnikih slo rasloshita. Nekteri vezh vé, in s' vezhi ſposnanjem, in bolj ſ' proſto voljo greſhi, kakor drugi. Nekteri vezhkrat, nekteri pa manj kratov greſhí. Kakor ſo tedaj grehi mnogi in rasloshni, ravno tako ſo mnoge in rasloshne tudi ſhtrafinge, ktere je Bog sa grehe namenil. Vzhaſih miſlimo, de Bog greſhnikov nozhe ſhtrafovati, in de nar vezhi greſhniki na ſvetu nar manj terpé. Pa ſe slo goljſamo, ker le na unanjſhino glédamo, in ker ne premíſlimo, de ſo nektere ſhtrafinge tudi *notranje*, ktere ſo pred tem ſvétam ſkrite. Moreti biti ſo tiſti greſhniki, kteri ſe nam s' veſeljem in s' obilnoſtjo obloshen sdé, ſhe pod hudim prekletſtvam, in de pokuſhno peklenſkih marter she v' ſvojim ſerzu nóſijo. Pa zhe bi lih taki greſhniki na tem ſvétu ſhe nizh ne terpéli, ſej naſ vera uzhí, de naſ vezhnoſt zhaka, v' kteri bodo grehi ſhe veliko huje ſhtrafani, sa ktere greſhniki na tem ſvétu nizh ne terpé.

In pa réſ, kakor ſe greſhnik ſ' ſvojimi grehi proti Bogu obnaſha ravno tako ſe obnaſha Bog ſ' ſhtrafingami proti greſhniku. Greſhnik Boga sanizhuje, Bog pa sanizhuje greſhnika; greſhnik Boga sapuſti, Bog pa sapuſhí tudi greſhnika. Pa ſ' tem ſhe ní vſe opravljeno. Bog ne méri ſamo velikoſti ſhtrafinge po velikoſti greha, temuzh vzhaſih tudi tako oberne, de ſe okoliſhine ſhtrafing permerijo okoliſhinam greha. Vsemimo nar imenitniſhi okoliſhine ſhtrafing v' miſel.

Vzhasih Bog greshnika lih na tistim udu shtrafa, s' kterim je greshnik greshil. Tega se uzhimò is drugih Mosesovih bukev, v' 21. p. kjer Bog Israelzam velí od zhloveka, ki se nad blishnjim pregreshí, okó sa okó, sób sa sób, nogo sa nogo, in shivljenje sa shivljenje terjati. To shtrafingo je tudi Samson prestal, kteri je svoje ozhí nad Dalílo pregreshno pasel, potlej so ga pa Filishzhani oslépili.

Vzhasih Bog greshnika shtrafa lih na tistim kraji, na kterim je greshnik greh storil. Tako se je sgodilo kralju Ahabu, kteri je bíl v' dolini Tofet s' pshízo prestreljen, ker se je v' ravno tej dolini pregreshil, kadar je svoje otroke maliku Molohu v' dar dal.

Vzhasih Bog greshnika shtrafa s' tisto nesrezho, ktero je greshnik blishnimu naménil, deslih mu je ní mogel storiti. Kdor drugim jamo koplje, sam va-njo pade, pravi modri Sirah 27, 29. in kdor drugim kamen pod noge podtika in mézhe se sam ob-nj sadéne ali spodtákne. Tako se je godilo Golijatu, Amanu, ter Danijelovim sovrashnikam in toshnikam. Golijat je hotel Davida umoriti, in je David njega umóril. Aman je hotel, de bi bil Mardohej na gavge ali visliże obéshen, in so Amana na-nje obésili, de je mogel sramozhljive smerti umréti. Danijelovi toshniki so hotli, de bi bil ta mladenezh lévam v' levnjak vèrshen, pa so bili ravno oni na kraljevo povelje s' shenami in otrozi vred v' levnják vèrsheni, kjer so jih lazhni lévi prezej snedli.

Vzhafih Bog grefhnika s' ravno tiftim oródjem fhtrafuje, ktero je grefhniku v' dopernafhanje greha flushilo. ¿Sveto pifmo pravi, de mora grefhnik f' tifto rezhjo fhtrafan biti, ktera mu je v' greh flushila. Tako je imel Bog ravno tifti altar v' oroshje fvojiga mafhevanja, na kterim je Jeroboam Israelze v' malikovanje sapéljal, ker je Bog na njem malifhke flushabnike in malikovavfko ljudftvo poshgati ukasal. Faraon je vodó v' pomozh fvojih grehov vsel, ker je ukasal vfe hebrejfke otroke moshkiga fpola v' vódo pometati; Bog fe je pa tudi s' vodó nad Faraonam mafheval, ker je kralja in njegove vojfhake v' rudézhim mórji vtópil, Oginj je Aronovima finovama v' greh flushil, ker fta nefvét oginj v' fvetinjfhe nofila, tudi Bog jih je s' ognjem fhtrafal, ker jih je ta nefveti oginj poshgal.

Vzhafih Bog grefhnika v' ravno tazih okolifhinah fhtrafa, v' kakorfhnih je grefhnik grefhil. To fo fkufili bratje Egiptovfkiga Joshefa, ker fo bili perfiljeni fposnati: *To fmo nad Joshefam pregrefhili.* Ker, kakor fo oni nedolshniga brata v' ftrah perpravili, kadar fo ga v' kapnízo ali v' fhtérno vergli; ravno tako fo bili oni na Egiptovfkim v' ftrah perpravljeni, kadar fo jih po nedolshnim popadli, sa ogledúhe ali ogledníke fhteli in v' jezho saperli. Tako fe tudi godí, kadar napuhnjene in prevsetne shené ubóge vdóve, ali pa bogati otrozi nefrezhne sapufhene otroke sanizhujejo; Bog jih lih f' takim dnarjem plazhuje, in perpuftí, de fo tudi one vdóve, ali pa de fo tudi

oni sapuſheni otrozi, de ob ſvoje premoshenje pridejo, in de jih ljudjé saſmehujejo. To je Bog ſvojimu ljudſtvu she v' ſtari savesi napovedoval, rekozh: Vdov in sapuſhenih otrok nikar ne shalite; zhe jih pa shalite, bodo k' meni vpili, in jeſt bom njih vpitje uſliſhal; s' mezhem vaſ bom udaril, in vaſhe shene bodo vdóve, vaſhi otrozi pa sapuſheni otrozi. 2. Moseſ. buk. 22, 22.

Vzhaſih Bog greſhnika ravno takó ſhtraſa, kakor je greſhnik greſhil. Kdor s' svijazhami blishnjiga ſpodkopuje, ſe njemu lih tako sgodí. Nar huji tepávſi in metávſi she koga dobé, de jih smóre. To je ſoſebno ſkuſil ajdovſki kralj Adonibezek. Kadar je vſe blishne kralje s' vojſko premagal, je ſedemdeſetim smed njih roké in nogé odſékal, de ſo mógli kakor pſi pod njegovo miso lasiti, in drobtin iſkati. Tode, glejte! ravno taka ſe je njemu sgodila, Sadnizh ſo ga Judje premagali, vjeli, in mu prezej roké in nogé odſekali. To ſe bere v' bukvah ſodnikov, v' pervi poſtavi, kjer ta ajd ſam ſpoana, de je njegova sdajna neſrezha pravizhna ſhtraſinga sa njegovo poprejſhnje neuſmiljenje. ‚Sedemdeſet kraljev, pravi Adonibezek, je s' odſekanimi rokámi in nogami pod mojo miso drobtin iſkalo; kakor ſim jim jeſt ſtoril, tako mi je Bog povernil.

Vzhaſih Bog greſhnika lih o takim zhaſu ſhtraſa, o kterim je greſhil. Tiſti neſrezhni Israelez, ki je v' ſaboto derva nabéral, je mogel prezej v' ſaboto kamnjevan biti. Tiſtiga Juda v' meſtu Modim, ki je ſhel k' altarju ptu-

jim bogóvam darovat, je Matatija is pravizhne gorézhnosti she med greham umoril. O koliko tazih isgledov najdemo v' sgodovínah! pa morebiti jih tudi is lastne skushnje vémo, nekteri umerje med krájo, nekteri med preshesht-vanjem, nekteri med veliko pijanostjo, nekteri med hudo jéso, nekteri med kako drugo pregreho, in svojo dusho naravnost v' pekel pahne. Bog jim namrezh take nesrezhe poshilja, de svojo pravízhno povrazhilo nasnanje daje, in nas opominja, de se grehu nikar predersno ne vdajajmo.

Morebiti bi vi l. p. radi vedili, zhe Bog tudi s' vezhnimi shtrafingami po tem povrazhilu dela, ali ne. Na to vam ob kratkim odgovorím, de nad to resnizo ne smete dvomiti, in drugazhi misliti. Ker grehova velikost se méri po velikosti tega, ki ga s' greham shalimo. Bog pa, kteriga s' vsakim greham shalimo, je neskonzhniga bitja, in neskonzhnih popolnamost, torej tudi greh, s' kterim ga hudo shalimo, saslushi vezhno shtrafingo. In smertniga greha, kteriga greshnik v' tem shivljenji stori, ne more po smerti vezh isbrisati, ker je per konzu nashiga shivljenja tudi konez nashih saslushljivih del, dolg smertniga greha tedaj, s' kterim greshnik na uni svét pride, ondi bres prenéhanja ostane, torej ne smé tudi shtrafinga greha nikdar nehati. In greshniki bodo v' pekłu Boga bres prenéhanja kleli, tedaj se tudi spodóbi, de jih bo Bog bres prenéha shtrafoval. Tudi vezhne shtrafinge tedaj Bog po velikosti grehov méri.

Sakaj pa Bog s' grefhniki tako dela? sakaj jim tako povrazhuje? Na to vprafhanje vam bom v' drugim delu odgovoril.

II.

Bog grefhnikam sato po njih faflushenji, plazhuje, ker je nefkonzhno fvét, nefkonzhno pravizhin in nefkonzhno moder. Njegova fvetoft je tako velika, de mora Bog vfak greh, zhe je fhe tako majhin, fovrashiti in ftuditi, kar nam David (v' petim pfalmu) in prérok Habakuk (v' 1. po. 13.) fprizhujeta. Boshja praviza je pa tako ojftra de mora vfak greh, zhe je fhe tako majhin, kteri ní f' kervijó njegoviga fina isbrifan, po faflushenji fhtrafati, kar nam f. Pavel (v' liftu do Kolofhan. 3, 25, in v' liftu do Tefalonizh. 1, 6.) fprizhuje. Njegova modroft je sadnizh tako velika, de vfe grehove okolifhine na tanko previdi, jih na tèhtnizi ali vagi fvoje fvetofti pretehta, in po njih grefhnikove fhtrafinge méri, de vfak greh fvoje plazhílo prejme. Bog is tega naméni velikokrat she na tem fvétu tako s' grefhniki ravna, de bi grefhnik fvoje grehe bolj fposnal, in de bi she is velikofti fvoje fhtrafinge fklenil, de greh, kteri fe mu je préd majhin sdel, ní majhin, ampak vélik, in oftudin. Nedolshni kriftjani pa fe is fhtrafing, ktere fe nad grefhniki fpolnujejo, nauzhe greh bolj fovrashiti, fe ga bati in fkerbno varovati.

Ta praviza boshjiga povrazhila fe je nar ozhitnifhi fkasala nad frednikam in porokam

zhloveſhkiga rodu. ‚Sej veſte, l. p.! de je Jesuſ Kriſtuſ naſh Odreſhenik mogel v' ſvojim terpljenji po vſih tiſtih okoliſhinah, pa vender bres greha hoditi, v' kterih ſo greſhniki Boga shalili. Bog nad njim ní le grehov ſhtrafoval, ktere ſmo mi ſtorili, temuzh ſhtrafinge, ktere je Jesuſ terpel, ſo imele s' naſhimi grehi tudi nekako enakoſt in podobnoſt. Le poglejte kako je nebeſhki Ozhe ſ' tem ſvojim ſinam ravnal, kteriga je sa klavni dar sa naſhe grehe namenil. ‚Sej vam je snano, l. p.! de ſo v' Adamu vſi ljudjé greſhili, sato ſe je mogel tudi naſh isvelizhar vdati, de ſo mu ljudje vſih ſort terpljenje napravljali in mnoshili. Od ſvojih prijatlov je bil isdan, satajen, in sapuſhen; njegovi ſovrashniki ſo s' njim ſhe húje dalali; Jesuſ je terpel od viſozih in niskih, od bogatih in révnih, od mladih in ſtarih, od uzhenih in perpróſtih ljudí. Ljudjé ſo ſe pregreſhili s' vſimi moshmí ſvoje duſhe in s' vſimi udi ſvojiga teleſa; Jesuſ je mogel tedaj tudi na vſih mozhéh ſvoje duſhe, in na vſih udih ſvojiga teléſa terpeti; njegovi pameti ſo ſtraſhne podóbe na miſel ſhle; njegova volja je ſ' ſtudam in gnuſenjem nad greham napolnjena, njegovo duſho ſta ſtrah in shaloſt ſtiſkala; Jesuſova glava je bila ſ' ternjem prebodena, liza ſo bile tepene in bíte, obras sapljuván, ozhí savésane, vſe truplo s' gajshlami rastepeno, roké in nogé s' sheblji prebíte, in njegova ſtran ſ' ſulizo prebodena.

Ljudjé po vſih krajih greh delajo, torej je mogel tudi Jesuſ povſod terpeti, kjerkoli

je shivel. V' Betlehemu ſhe med ljudmí ni naſhel prebivaliſba, temuzh je mogel v' odperti ſhtalizi rojen biti, na Egiptovſkim je mogel kakor ubéshnik ſiromaſhko shiveti; v' puſhavi je lakoto terpel, in ſkuſhnjave preſtal; v' Nazaretu ſo ga is meſta vlekli, in ſo ga hotli ſ' hriba pahniti; v' Samarii ga níſo hotli prenozhiti; v' Betanii ſo mu po shivljenji ſtregli; v' tempeljnu ſo ga hotli kamnjati; na vertu Gezemani je bil vjet; v' Herodeshevi hiſhi saſmehovan; v' Pilatovi ſodnji hiſhi k' ſmerti obſojen, in na hribu Kalvarii na krishi umorjen.

Ljudjé ſo v' mnogih okoliſhinah greſhili, tedaj je mogel tudi Jesuſ v' mnogih okoliſhinah terpeti; kadar je ſpregovoril, ſo ga ſ' peſtmí v' obras bili; kadar je molzhal, ſo ga pa kregali in ſo djali, de njegovo molzhanje od njegove hude veſtí prizhuje; kadar je bil lázhin, ga je ſatan ſkuſhal; kadar je jedel in pil, ſo mu poshréſhnik in pijanez djali; kadar ní zhudeshev delal, ſo njegovo vſigamogozhnoſt kleli; kadar jih je pa delal, ſo djali, de jih s' mozhjo Belzebuba, vikſhiga hudizhev dela. Ob kratkim, Jesuſ Kriſtuſ je mogel na vſih krajih, povſod, v' vſih okoliſhinah, in od vſih ſort ljudi terpéti, ker je grehe vſiga ſvetá naſe vsel; proſtovoljno ſe je vdal pravizi boshjiga povrazhila, de bi naſ pred njo obvaroval. Ker je namrezh praviza njegoviga nebeſhkiga Ozheta tako hotla, de morajo vſi grehi po ſvoji velikoſti, in po dolgoſti saſlusheniga zhaſa ſhtrafani biti, sato je mogel tolike in tako mnoge martre na-ſe vseti, ter je vſo ſvojo

kri do sadnje kaplje prelil, de je s' njo jéso ſvojiga Ozheta potolashil, in od naſ tiſte ſhtrafinge odvernil, ktere ſmo ſ' ſvojim greham saſlushili.

Gorjé tedaj kriſtjanam, kteri to dobroto napak obrazhajo, nove gréhe delajo, in s' njimi maſhujozhimu Goſpod-Bogu novo oroshje v' roke dajejo! Oni bodo v' ſvojo neſrezho obzhutili, de Bog méro ſhtrafing réſ po méri grehov povrazhuje; priſhel bo zhaſ, ob kterim bodo ſhtrafinge zhutili, takrat bodo s' unimi neſrezhnimi v' terpljenji ſposnali in djali: Pravizhin ſi o Goſpod! in pravizhna je tvoja ſodba! O mi neſpametni! mi ſmo tedaj saſhli! Pot svelizhanja ſmo isgreſhili, in ſmo po póti pogubljenja hodili; vidili ſmo ſhtrafinge, ſ' kterimi je Bog greſhnike ſhtrafoval, in ſamí ſmo jih zhutili, pa naſhih ſerz vender níſo omezhile, ſmo miſlili, de ſo ſe nam le tako nakljuzhile, in sato ſmo v' ſvoji hudobii terdovratni oſtali. Sdej ſmo pa na tem kraji, kjer neisrezheno veliko marter terpimo, kterih ne bo vſo vezhnoſt konez. Kaj ko bi ſi bíli pazh terpljenje Jesuſa Kriſtuſa v' prid obernili! Kaj ko bi bili pazh s' reſnizhno pokoro, in s' saſlushljivimi deli boshjo pravizo prehiteli, tedaj bi pa sdej Goſpodove maſhujozhe roke in njegove pravize ne zhutili! Lejte! ljubesnivi kriſtjani! tako govoré greſhniki, kteri ſo v' ſvojim shivljenji na Goſpodovo pravizo malo miſlili, in kteri sdej nameſt zhaſnih ſhtrafing, ktere Bog greſhnikam poſhilja, vezhne ſhtrafinge terpè.

Kako ſilno potrebno je tedaj, de vi tih neſrezhnih greſhnikov ne poſnemate, temuzh pogoſtim miſlite, de ſlushite Goſpód-Bogu, kteri je neſkonzhno moder, ſvet in pravizhin, kteri tedaj ſlehern greh po vſih njegovih okoliſhinah preméri in pretéhta, de ga po saſlushenji ſhtraſuje. Ta ſpominj vaſ bo varoval, de ſe bote odſihmal greha ogibali, ter vaſ bo ſ' ſtudam in gnuſam navdal do tazih rezhí, ktere bi vam utegnile Goſpodove ſhtrafinge na glavo nakopati. Ta ſpominj vaſ bo v' ſhe tako hudi in nevarni ſkuſhnjavi padza ali greha obvaroval. Zhe ſe ſpomnite, de Bog kakor vſigavedni Goſpod vſe vaſhe ſhe tako ſkrite grehe vé, de jih mora, kakor neſkonzhno ſveti Goſpod, ſtuditi in ſovrashiti, in de jih kakor neſkonzhno pravizhni Bog ne more bres ſhtrafinge puſtiti, zhe ſe vſiga tega ſpomnite, vaſ bo ſam ta ſpominj v' dobrim ſtanovitne ohranil, in vam póte v' greh sagradil.

Neprenéhama tedaj miſlite, de Bog ſhtrafinge po velikoſti in ſhtevilu grehov méri. Soſebno takrat na to miſlite, kadar ſe hozhete nad ſvojimi ſovrashniki maſhevati; ker je Bog ſoſebno maſhevavez tiſtih, ki mu v' maſhevanje ſegajo. Le ſamimu meni ſe maſhevanje ſpodobi, pravi Goſpod. Tukej morate prav v' djanji ſkasati, de Goſpodov réd in njegove pravize reſ ſpoſhtujete, in viſoko zhiſlate. Zhe vaſ je lih kdo hudo shalil, zhe vaſ je ob dobro imé, ob poſhtenje in premoshenje ali blagó perpravil, zhe vam ſhe zlo po shivljenji ſtréshe, ſe vender morate maſhevanja

sdershati, ker mashevanje se le Gospodu spodóbi, on se bo sa vasho nedolshnost potegnil, in vashe sovrashnike shtrafal. Varite se tedaj mashevanja, ker nash svelizhar pravi, de tistim nebeshki Ozhe ne bo odpustil, kteri se nad blishnim mashujejo, in de jim bo s' tako mero odmerjeno, s' kakorshino oni mérijo. Tako vam bo moj nebeshki Ozhe storil, ako ne odpustite slehern svojimu bratu is svojih serz. Ta je nauk Jesusa Kristusa, kterimu ne smete sopergovoriti, in kteri vam ozhitno kashe, de se ne smete mashevati, zhe hozhete, de bi vam Bog vashe grehe odpustil, temuzh de morate shaljenje odpustiti, s' kterim vas je vash brat shalil. — Amen.

Dva in dvajseto nedéljo po Binkushtih.

Dajte tedaj zesarju, kar je zesarjeviga, Bogu pa, kar je boshjiga. Mat. 22.

Deslih so si Fariseji na vso mozh persadevali, Jesusa v' besedi vjeti, ga vender niso nikoli mogli vjeti; ker je Jesus vezhna modrost in povsod prizhijozh, je bil tudi vselej per njih sbórih prizhijozh, kadar so se zhes-nj posvetovali; vidil je sadrége, ktere so mu h' padzu

naſtavljali, in sato je imel smirej doſti odgóvorov in perpomozhkov perpravljenih, de je njih sadrégam odſhel, in ſe jih ognil.

Snano vam je, l. p.! koliko ſo ſi Fariseji persadjali, in kake svite vpraſhanja ſo ſi ismiſhljevali, de bi bili losheje ſvoj namén doſegli; pa vam je tudi snano, de ſe jim njih svijazhe niſo po volji isſhle, temuzh de jih je Bog ſim vſe v' nizh ſtoril, in de ſo mogli Fariseji vſelej vſi oſramoteni od njega béjshati. Sdej ga poſtavim, vpraſhajo, ktera je perva in nar imenitniſhi sapoved, de bi ſliſhali, zhe bo v' tej rezhi kaj drugázhi uzhil, ali ne; pa ga ſliſhijo, de jim ljubesen do Boga in do blishnjiga hvali, in perporózha. Sdej ga vpraſhajo, zhe je perpuſhena lozhituv sakonſkih, in zhe ſmé mósh ſvoji sheni lozhitni liſt dati; pa morajo ſliſhati, de jim je to Moseſ le savoljo terdobe njih ſerza dovoljil. Sdej mu perpeljejo sheno, ktero ſo v' preſheſhtvanji dobili, de bi jo h' kamnovanju obſódil, pa ſo mogli oſramoteni v' ſtran iti, ker je Jesuſ njih ſkrite pregrehe ſ' perſtam v' prahu popiſoval, in ker jim je djal: Kdor smed vaſ je bres greha, naj pèrvi kamen va-njo vèrshe. Danaſ ſe ſhe zlo ſklénejo s' Herodjani, to je ſ' takimi Judi, ktere ſo Fariseji sa krivoverze ſhteli, in kteri ſo zhetertniga oblaſtnika Herodesha poſebno zhaſtili in veliko obrajtali; ſ' temi ſe tedaj Fariseji ſtrenejo, de bi Jesuſa s' sedinjeno mozhjó premagali. Prav svito vpraſhanje mu dajo, ktero bi ga lahko v' mresho vjelo. Vſi hinavſki mu reko: Uzhenik! mi vémo, de ſi reſnizhin; vſak

zhlovek vé, de tí boshjo pot uzhish, in de na nikogar ne porajtesh; povej nam tedaj, se li spodóbi, de mí zesarju dazjo dajemo, ali ne? (to je, se li spodóbi, in ali je prav, de mi zesarju davke odrajtujemo, ali ne?) Ljubi moj isvelizhar! kaj jim bosh odgovóril, de se bosh sdej njih mréshe ognil? Zhe rezhesh, de se Judam spodóbi in de ní greh zesarju dazjo dajati, te bodo pred ljudstvami posherníli, ktero méni, de ní prav in bres gréha, nevernimu zesarju davke dajati, ter ga sa svojiga praviga oblastnika sposnati; in de torej ní dolshno taziga jarma nositi. Judje námrezh so mislili, de, ker so oni isvóljeno ljudstvo boshje, de ne smejo nobenimu drugimu Gospódu, kot Bogú, podloshni biti, in de se samó njemu dolshní vsako léto dazjo in desetíno odrajtovati, ktero dazjo so tempelnov davk imenovali, in ktero so s' svojim lastnim, to je, Judovskim dnarjem plazhati mogli. Zhe pa porezhesh, de Judje niso dolshní zesarju dazje dajati, she vidish pred saboj Herodjane, ali Herodove prijatle, kteri te bodo toshili, de se nad zesarjem pregréshash, in prepovedujesh zesarju dazjo dajati. Kaj bosh tedaj storil? In kaj stori Jesus? Si reshe dáti dazni denar, in kadar mu ga podajo, jih vprasha: Zhigava je ta podoba? Mu odgovoréjo: Zesarjeva. Povernite ali dajte tedaj, jim rezhe, zesarju kar je zesarjeviga, Bogu pa, kar je boshjiga. S' tem je Jesus odshel mréshi svojih salasovavzov, jim je dober odgovor dal, in jih osramotil, ker njim je na snanje dal, de so dolshni tistimu zesarju pokorni

biti, kteriga denar imajo, in de sraven tega tudi lahko tempelnov davk s' Judovſkim dnarjem odrajtujejo, kakor jim je njih poſtava sapovedovala; de morajo tedaj obdvé dolshnoſti ſpolniti, in vſakterimu dati, kar ſo mu dolshní. Ta Jesuſov odgovor, l. p.! ſi bomo danaſ v' nauk odbrali: *Dajte zeſarju, kar je zeſarjeviga, in Bogu, kar je boshjiga.* ¿Spolnujte dolshnoſti, ktere imate do zeſarja in do Boga. Kaj ſte jima pa dolshni? ¿S. Peter pravi, de ſmo zeſarju dolshni zhaſt, Bogú pa ſtrah: *Kralja ali zeſarja zhaſtite, Boga ſe pa bojte.* Poſluſhajte tedaj danaſ *kakſhino zhaſt morate do zeſarja, in kakſhin ſtrah pa pred Bogam imeti*, de bote obema sveſto odrajtali, kar ſte jima dolshni.

I.

Kadar vam miſlim od vaſhih dolshnoſt do zeſarja govoriti, vam ne bom na tanko popiſoval zeſarjeviga imenitniga in viſoziga ſtanu, in dolshnoſti podloshnih do njega, temuzh bom le med temi mejniki oſtal, ktere mi ſveta vera ſtavi. Zeſarji, ktere je Bog v' to odlozhil, de pod njegovo oblaſtjo ſvét vladajo, in ktere je Bog drugim ljudém sa poglavarje dal, imajo nad ſabo tri laſtnoſti, ktere jih morajo ſlehernimu pametnimu zhloveku zhaſtite ali zhaſti vredne ſtoriti. Te laſtnoſti ſo: 1. njih viſoka ſlushba, ktera jim véljavo ali vashnoſt da; 2. njih masiljenje, ktero jih poſvezhuje; in 3. njih mózh ali oblaſt, ktera jim ſpoſhtovanje

daje. *Oni ſo boshji nameſtniki,* pravi ſ. Pavel, *in mezha ne noſijo saſtonj, zhe boſh hudo ſtoril.* Rimlj. 13, 4. Zeſar je savoljo ſvoje imenitne ſlushbe naſh *Goſpod*, savoljo ſvojiga masiljenja je naſh *Ozhe*, in savoljo pravize, de ſmé dobre polónati, hudobne pa ſhtrafovati, je naſh *ſodnik*. To viſokoſt moramo tedaj nad njim ſ' ſpoſhtovanjem in ſ' pokorſhino zhaſtiti, to dobroto moramo s' ljubesnijo in pomozhjo nad njim ſposnati, in tej oblaſti in pravizi ſe podversímo s' sveſtobo in ſtraham. *Kralja v' zhaſti imejte.* S' tem bote vſe ſpolnili, kar ſte zeſarju dolshni. Ako hozhete od tega ſprizhleje imeti, jih najdete v' ſvetim piſmu, in nad zeſarjevo poſvezheno perſheno. S. Pavel nam naravnoſt velí, ga zhaſtiti, ne le is ſtrahu pred njegovo jéso, in pred ſhtrafingo, ſ' ktero bi naſ utegnil ſhtrafati, zhe bi mu ſpodobno zhaſt odrekli, ampak zhaſtímo ga tudi savoljo veſti in gnatve ſvete vére. Veliko oblaſt, ktero mu je Bog dodélil, morate nad njim zhaſtiti, in mu pokorni in podloshni biti, ne ſamo savoljo jése, ali maſhevanja, ampak savoljo veſtí.

She zeſar ſam na ſebi vaſ mora ſ' ſpoſhtovanjem navdajati; vſe v' vaſ ſpoſhtovanje do zeſarja budí, kar koli okrog njega vidite; njegov viſok ſtan, kraljevi ſédesh, na kterim ſedí, kraljeva paliza in mèzh, ktériga ima v' rokah; bliſh, ki je okrog njega; zhaſtite iména, ktere ima; njegova mozh in oblaſt zhes shivljenje in ſmèrt, ter zhes blagó in premoshe-

nje; vſe to vaſ mora ſ' ſpoſhtovanjem do zeſarja v' ſerzu, v' beſedi, in v' djanji navdajati.

Beshíte tedaj od tazih podloshnih, kteri ſe predersnejo zeſarjeve dela kleti, ali pa kteri njegovo shivljenje ſlabo islagajo; beshíte od njih kteri ſe predersnejo ſlavo njegovih zhednoſt smanjſhevati, in ſvitlobo njegove ſrezhe tamniti; beshite od njih, kteri hozhejo njegove ſklépe pregledati, in s' predersnjeno rokó sagrinjalo odgrinjati, ſ' kterim ſvoje ſkrivnoſti perkriva; beshíte od tazih ljudi, ki miſlijo, de vſe ſkrite nagibe njegoviga djanja previdijo! Ker ſoſebno danaſhni dan je poln ſvét tazih potepúhov, kteri ſi v' ſvoji glavi nekake dershavne poſtave po ſvoji hudi volji pletejo, in zhe zeſar po njih miſlih ne vlada, prezej zhes njega in zhes njegove ſvetovavze vpijejo, oblaſtnike tega ſvetá kolnejo, in hudo jeslajo zhes Davidovo, in tudi zhes Roboamovo vladanje. Takim prevsetneshem, in ſladkazhem bodi snano, de ſe nad poſvezhenim in masíljenim zeſarjem hudó pregreſhé, ker mu ſpodobne in dolshne zhaſti ne ſkasujejo!

Ví imate tedaj, kakor ſe vidi, do zeſarjeve veljave le unajno ſpoſhtovanje, ktero ní druſiga kot teleſin davk, kteriga mu pa s' notrajno ſilo in nejevoljo odrajtujete. Pa ſ' tem ſhe ne dopolnite vſe ſvoje dolshnoſti do zeſarja; s' unajnim ſpoſhtovanjem, morate ſhe notranje ſpoſhtovanje sdrushiti, tako ſpoſhtovanje namrezh, ktero is ſerza isvira, in h' kterimu vaſ ljubesen ſpodbada in pergenja. Kaj ne, takimu zhloveku ſmo dolshni otrozhjo ljubesen,

kteri je *ſplohin ozhe* ljudſtva? In tak ozhe je naſh zeſar. Ljubesen, ktero nam krí in natora daſte, mora v' tega obérnjena biti, kteri je glava in verh vſe deshele; in taka glava, tak verh je naſh zeſar. Kerſhanſka ljubesen, ktera naſ ſpodbada v' ſvojim blishnjim podóbo njegoviga ſtvarnika ljubiti, naſ móra tudi pernganjati, de bomo nad zeſarjem ozhitno, vidno in shivo podóbo boshjo ljubili; ta ljubesen mora biti isvir ali ſtudenez naſhe sveſtobe in pokorſhine. Vſak zhlovek, pravi ſ. Pavel, bodi pokorin goſpoſki, sato ker je vſaka goſpoſka od Boga, in ker ſe Bogu v' bran ſtavi, kdor ſe zeſarjevimu povelju v' bran ſtavi. Ali ſte pa dan danaſhni pokorni in podloshni zeſarjevi oblaſti? ¿Se li najde ta zhednoſt per kriſtjanih? Vojáki! kje je vaſha sveſtoba, ktero ſte banderu ſvojiga zeſarja obljubili, kjer ſte Boga prasnizhno in ozhitno ſposnali sa prizho in plazhevavza ſvoje sveſtobe, in sa maſhevavza ſvoje nesveſtobe, in prelomljenja perſége? ¿Ste mu mar sveſti in pokorni, kadar njegovo bandero sapuſtite, is njegove ſlushbe uidete, in tako Bogu in zeſarju ſtorjeno perſégo prelomite? Ali veſte, kako velik greh ſtorite? S' uhajenjem ſtoritè trojin greh. ¿Se namrezh pregreſhitè nad Bogam, kteriga sa prizho in poróka ſvoje reſnizhne volje saprizhate; ſe pregreſhitè nad zeſarjem, kterimu ſte obljubo ſtorili, in kteri je vaſho obljubo sa dóbro vsel; ſe pregreſhitè nad ſvojo domazho deshelo, ker ſ' ſvojim uhajanjem ſovrashniku domázhe deshele mózh namnoshite; trójno hudobijo tedaj

ftoritè, torej fte tudi vredni, de bi vaf fhtrafal Bog, vafh zéfar, in vafhi fofédje. Le nikar fi ne domifhljujte, de bote tem fhtrafingam odfhli. Pa zhe fe lih zhlovefhkim fhtrafingam frezhno odtegnete, ali bote pa tudi fhtrafingam boshjim odfhli, ker fte Boga f' prelomljenjem fvoje perfége hudó shalili? Oh! tem fhtrafingam ne bote odfhli; in Bog hotel, de bi bili fhe v' tem shivljenji fhtrafani, sato de bi fe vfaj vezhnih fhtrafing ognili! Savoljo tega glejte, kako bote pred boshjim fodnim ftólam obftali!

Ali fo taki kriftjani fvojimu zefarju pokorni, kteri fe puntajo soper povelja in poftave, ki jih zefar is ozhetovfke fkerbí sa deshelo daje? Ali fo mu taki kriftjani pokorni, ki fe mu f' tem isgóvoram v' bran ftavijo, de ne morejo njegove vólje fpolniti? Ali fo mu pokorni, kteri zefarfke povelja, ktere fo fprejeti perfiljeni, le s' nejevoljo in s' godernjanjem fprejmejo, in njih fpolnjenje, dokler je mòzh, odlafhajo? Ali fo mu tifti svefti, kteri pobéravze davkov premotijo potrébnih zeftnín in moftnin ne odrajtujejo, in tako zefarja golfajo? Kriftjani! premiflite, de f. Pavel vam pravi: Ti hudo delafh, boj fe tedaj zefarja, kteri je flushabnik boshje pravize soper hudodelnike, in mezha saftonj ne nófi. — Bog je dal nekdej Josvetu pred Israelfkimi otrozi zhaftito veljavo, de fo fe ga bali, in nafhimu zefarju ní nizh manj zhaftite veljave ali imenitnofti dodelil.

Pa sakaj ſte dolshni zeſarju dazjo in druge navadne davke odrajtovati? Kadar je Jesuſ dazni denar ugledal, je djal, *dajte ali povernite zeſarju, kar je zeſarjeviga.* Dajte zeſarju zeſtníne in druge davke, ker ſo njegovi, in ſo bili popred njegovi, predin ſo bili vaſhi, in predin mu jih ví daſte. ¿Slehernimu odrajtajte pravi ſ. Pavel Rimljanam, kar ſte mu dolshni, zeſtníno, komur zeſtníno, davek, komur davek. Ker je pa to zeſarjevo, sato mu vſe sveſtó odrajtujte. Zeſar in podloshni ſi morajo med ſaboj pomagati, de ſo med ſaboj v' savési; zeſar mora podloshnih varovati, podloshni mu morajo pa hvaleshni biti; zeſarjeva mézh mora ſ' tem nekoliko omejena bíti, de pomózhi podloshnih potrebuje, podloshnim pa je ſ' tem pokorſhina nekoliko slajſhana, ker zeſarjeviga varſtva potrebujejo. To je dno ali grùnt vaſhe pokorſhine do zeſarja. In kaj mi bote odgovorili, zhe vam povem, de zeſar vſe te davke, ktere mu odrajtujete, vam v' dobro in vam v' prid obrazha? Kam ſe ti davki obernejo? Ali v' brambo deshele, de ſe ji nobena ſhkoda ne sgodí, ali pa v' popravo she ſtorjene ſhkode; zeſar jih v' to obrazha, de ogenj in mèzh od naſ odvrazha, in de brani ſovrashniku nad naſ priti, in med nami meſta vaſí in deshelo pokonzhevati, zeſar jih v' to obrazha, de obóshanim drushínam, vdóvam in sapùſhenim otrokam is nadlog pomaga, kterih moshjé ali pa ozhétje ſo v' brambi deshele ſvoje shivljenje dali, in ſvojo kri sa vaſ prelili; kaj samorete zhes to rezhi?

Oh! pravite, naj she davke zeſar obrazha, kamur jih hozhe, vender ſo sdaj zhaſi prehudi, davkov je smirej le vezh in perhódkov in saſlushka pa smirej le manj. — Na to vam odgovorím: zhaſi ſo hudí, davkóv je veliko, in prihodkov pa malo, tode le takrat tako miſlite, kadar bi imeli ſvoji domazhi desheli v' prid kaj dobriga ſtoriti, kadar pa hozhete bahati, ſi lépe oblazhila napravljati, ſe ſoſebno o púſtu po shenitnínah veſeliti, gódze plazhevati, rojiti in ſploh kadar hozhete ſvojimu méſu in napúhu ſtrézhi, takrat imate vſiga v' obilnoſti, takrat ſte neisrezheno bogati, takrat vam ſhe zlo na miſel ne pride, in vam ſhe nar sgovorniſhi zhlovek ne more dopovedati, de ſo zhaſi hudí, de je davkov veliko, in de ſo prihodki redki. Kadar sa kako novo nóſho isvéſte, jo mora prezej vſa fara imeti, naj velja kolikor hozhe. Kadar je v' vaſi kaka shenitnína, ali kak pléſ, na kterim mora vſak nekaj plazhati, vaſ veliko vezh na pléſ pride, kot v' zerkuv, deſlih vam ni tukej treba nizh plazhati, in deſlih bi ſi pred Bogam kaj saſlushili, ko bi leſem priſhli. V' tazih perloshnoſtih vam zhaſi niſo prehudi in davkov ni prevezh, ampak le takrat ſo zhaſi prehudi, kadar bi imeli kaj dati v' ohranjenje ſplohniga mirú, in v' brambo domazhe deshele. Le naravnoſt ſposnajte, de ſte enaki tiſtim ſoſebnim ljudém, kteri smirej ſtokajo, in sdihujejo, in tiſtim zhmernim otrokam, kteri smirej vpijejo: *Mi nagajajo.* Vi ne porajtate, ne na potrébe sdajnih zhaſov, ne na dobro obrazhanje deshélnih prihodkov, ne

na frezho vfiga kraljeftva, ne na varftvo deshele; ne prerajtate, koliko dobriga s' davki fami febi ftoritè, temuzh le na to gledate, koliko fhni fo davki.

Od kod nek isvira javkanje in memranje ktero fe vfak dan med vami flifhi? Od tod, ker fe ne fpomnite vfigamogozhnofti boshje, na ktero je mozh kraljev in zefarjev uterjena. Le véje vidite, débla pa ne vidite; nad rezhmí, ktere vera od boshje ftrani kashe, le uno gledate, kar je nad njimi zhlovefhkiga; mifli-te, délate in shivite kakor ljudjé, ne pa kakor kriftjani. Nameft de bi fe zlo k' rédu boshjimu povsdignili, le per fvojim fpazhenim nagnjenji oftánete, in nameft de bi Boga sa fvet vprafhali, fe pa le f' fvojo gladovnoftjo ali lakomnoftje pofvetujete. Poboshin kriftjan pa v' vfih tazih rezheh perft boshji vidi, in ker vfa oblaft in mozh od Boga pride, in je njemu podloshna, sato glaf tiftih ljudí, kteri imajo oblaft sapovedovati, kakor glaf boshji pofluſha, in je fvojim fprednikam svefto pokorin, ne le is ftrahú pred fhtrafingo, ampak tudi is dolshnofti fvoje vèftí, in is zhifte ljubesni, ktero mu fveta vera ushiga.

Vafhiga godernjanja in mermranja tedaj ne morem poterditi, ampak vam fhe le pravim f' prerokam Baruham: *Molíte sa zefarjevo shivljenje*, de bo dolgo shivel na semlji, tedaj bote v' njegovi fenzi dolgo zhafa frezhno shiveli, in mu dolgo zhafa flushili in pred njegovim oblizhjem gnado nafhli. S' fvetim Pavlam vaf opominjam: Profite, molite, popro-

ſhujte, in sahvalite sa kralja, in sa vſe goſpóſke, de bomo mirno in tiho shivljenje shiveli v' vſi poboshnoſti in ſpodobnoſti, ker to je dobro in prijetno Bogu naſhimu svelizharju. Molimo sa-nje is' vſo zerkuvjo, in vſaj tako dajajmo nasnanje ſvojo ljubesen, in ſvoje ſpoſhtovanje, ſvojo pokorſhino in sveſtobo do zeſarja. Tako bomo ſpolnili dolshnoſti, ktere nam naſh isvelizhar naloshi, kadar pravi: *Dajte zeſarju, kar je zeſarjeviga.* Ker je pa Jesuſ k' unim beſedam ſhe perdjal: *Dajte pa tudi Bogú, kar je boshjiga,* tedaj moramo ſhe premiſliti dolshnoſti do Bogá, ktere nam ſ' tem naloshí.

II.

Sim she sgorej rekel, de ſmo po beſédah ſ. Petra Bogú ſtrah dolshni. S. Peter pa ne méni tiſtiga ſtrahú, is kteriga bi pred boshjim oblizhjem beshali, ſe pred njegovim iménam treſli, in njegove sapovedi le sato ſpolnovali, ker vémo, de tiſtih hude ſhtrafinge zhakajo, kteri Goſpodovo pot sapuſté; od taziga ſtrahu ſ. Peter ne govorí, deſlih je tudi tak ſtrah zhloveku koriſtin, ker ga v' mejnikih boshjih sapoved obdershí, in ker ondi nobene ljubesni ne more biti, kjer ní nobeniga ſtrahú. Po takim hlapzhevſkim ſtrahu Bog vzhaſih predere s' veliko ſilo zlo v' nar terji ſerza, in jih k' dobrimu perpravne ſtori. Greſhnik ſperviga le po pótu ſtrahu k' shivljenju pride. Zhe ga ſtrah pred ojſtro ſodbo boshjo ne preſune, ſe vda ſvojimu hudimu nagnjenju, ſe v' pregreſh-

nih navadah poſtara, in umerje bres reſnizhne grevinge nad ſvojimi grehi. Pa je tudi svelizhavin ſtrah, kteri naſ uzhí tega ljubiti, ki ſe ga bojmò, in kteri naſ od greha sdershí, zhe bi lih dobro vedili, de greh nikdar ſhtrafan nè bode. In od taziga svelizhavniga ſtrahu govorí ſ. apoſtelj, tega nam velí, in hozhe, de naj je tak ſtrah isvir ali korenína vſih naſhih dél. To dolshnoſt imate tedaj, l. p.! do Boga. ¿S. Duh pravi: ¿Si greſhnik, ljubi Boga, zhe ſi pa pravizhin, boj ſe Boga. Sato je Abraham poſtavil ſvoje ſhotorje med Betel, in med Aj, med ljubesen in ſtrah, nam v' nauk, de moramo ſvoje svelizhanje med té dvé zhednoſti v' varnoſt poſtaviti. Sato je tudi Bog v' ſtari savési ukasal, de naj mu gèrlize darujejo v' ſpravo sa grehe. ¿Sej je bilo doſti drusih, shlahtnejſhih in imenitniſhih tizhev, kteri bi bili Boga bolj vredni; Bog bi bil lahko ukasal, de bi mu bili orle ali poſtójne darovali, ktere ſe bliso nebeſ na kviſhko vsdignejo, in nepreſtraſhene v' ſolnze gledajo. Pa njih Bog ní hotel imeti, temuzh je Israelzam ukasal, de naj mu gèrlize darujejo, ktere po dvójne v' ſamotnih krajih shivé, ktere prezej gergotljajo, de le niſo v' druſhini. Sakaj je Bog tako povelje dal? Sato, pravi Aleksandriſhki Klemen, ker ſo ti plaſhni tizhi podóba ſtrahu, kteriga mora greſhnik po grehu v' ſebi zhutiti; in ker ſo savoljo ſvoje edinoſti podóba ljubesni, ktero mora greſhnik do Boga imeti, ki mu greh odpuſtí. Pa kako redko ſte té dve zhednoſti dan danaſhni v' kriſtjanu ſklenjene! Nekteri

smed vaſ imajo ljubesen bres ſtrahu, in ti ſo prederasneshi; ali pa de bolj prav povém, ti nimajo slo nobene ljubesni, ker ſe prevezh na-ſe sanaſhajo; vezhno svelizhanje sadobiti ſizer upajo od miloſti boshje, pa ne is taziga upanja, ktero je v' ljubesni do Boga, ampak le ktero je v' njih laſtni ljubesni vkoreninjeno. Ménijo, de ſo dobri, deſlih jim je sa dobro malo mar; Boga ſi miſlijo kakor dobriga ozheta, ne pa kakor ojſtriga ſodnika, kteri tudi nar manjſhiga greha ne puſtí bres ſhtrafinge. Tolashijo ſe tedaj s' domiſhljeno miloſtjo, in sato sabredejo v' pregreſhno mlazhnoſt.

Nekteri, pa imajo ſtrah bres ljubesni, in ti ſo ſtrahovíti, bojezhi in obúpni. Ti povſod vidijo neisrezhene saderahke; vſa ſveta vera ſe jim sdí polna oſatja in ternja. Le to ſi v' glavi obdershé, kar ima vera tèrdiga, in ker ſi is tega sadershke delajo, sato ojſtre pridige ſizer radi poſluſhajo, pa jih nozhejo v' djanji ſpolnovati. — Povejte mi l. p.! sakaj naſ takrat tako radi poſluſhate, kadar ojſtre djanjſke nauke Jesuſa Kriſtuſa osnanujemo, kadar vaſhe ſhe pregreſhno sadershanje s' njegovimi ojſtrimi nauki permerjamo, in kadar ſe zhes pregrehe in nepopolnamaſti vsdigujemo? Ali naſ sato radi poſluſhate, de bi ſe ſvoje lenobe ſramovali, in ſvoje shivljenje poboljſhali? Naka, ampak is tega namena naſ takrat radi poſluſhate, de is naſhih ojſtrih pridig ſklenete, de vam ní mogózhe po ojſtrih Jesuſovih naukih shiveti, de bi s' njimi ſvojo lenobo opravizhevali, in de bi ſi is kerſhanſke zhednoſti ſtraſhilo

ftorili, ktero vaſ zlo v' obupanje ſpravi. Torej Bogú ne daſte, kar ſte mu dolshni, ker ſte ſe ga ſizer bati dolshni, pa tudi na njegovo neſkonzhno miloſt upati, ktera sadershke isvelizhanja s' masíljenjem ſvete gnade is póta ſpravi.

Bójte ſe tedaj Boga, in ta svelishavni ſtrah naj ſe v' vſih vaſhih delih rasodeva; bojte ſe Boga, ker je vſigamogozhin, ker goſpoduje od kraja do kraja ſveta, ter bliſk in ſtrele ima v' rokah. Bojte ſe Boga, ker je vſigavedin; vidi krivize, ktere tako ſkerbno perkrivate; vidi ſkrito ſovrashtvo, v' kterim shivitè; vidi hinavſko prijasnoſt, ſ' ktero prijatle goljfate; vidi vſe ſkrivnoſti vaſhiga ſerza, in vſe naméne, ktere imate per ſvojih delih. Bog ſliſhi opravljanje, in obrekovanje, ter sasmehovanje, ſ' kterim poboshne kriſtjane, in ſhe ſveto vero sasmehujete. Bojte ſe Boga, ker je neſkonzhno pravizhin; ſej veſte, de je Bog ſtraſhin v' shuganji, tanak v' preiſkovanji, ojſter v' ſodbi, in hud v' ſhtraſovanji, ſej veſte, de sa greham ſhtrafinga príde. Kadar je nekdaj Babilonſki kralj Nabuhodonosor veliko pézh sakuril, je vſe ljudſtvo ſtrahoma na tla padlo, in malike molilo; Boga pa, kteri je vezhni ogenj v' peklu sashgal, ſkorej nihzhe prav ne móli. Pa mi porezhete, de ſe vſi prizhijozhi poſluſhavzi Boga bojte. Sna biti, de ſe ga bojte, ali je pa ta ſtrah vedno pred vaſhimi ozhmí? Ali ſe vam ne godí, kakor Jonasu? Bog Jonasa poſhlje v' Ninive, pa ſe Jonas brani, bejshi, in na barki po mórji pobégne. Hud vihár vſtane, valovi proti nebu kupé, v' oblakih ſe bliſka, hu-

dó gromí in tréſka. Jonas ſpí, isbüdé ga, vpraſhajo ga: Kdo ſi? Po kakim opravku greſh po morji? Jonas odgovorí: Jeſt ſim Hebrejz ali Jud, in ſe Boga bojim. — Pa ſé je vendér boshjimu povelju v' bran ſtavil. Sdaj pa jeſt vaſ vpraſham: Kdo ſte? Vi mi odgovorite: Smo kriſtjani. Kaj delate? Boga ſe bojimò. In ta odgovor mi lih ta zhaſ daſte, kadar po réki ſvojih hudih ſtraſt plávate, in Goſpodove povelja prelomljujete. Kaj pa pravite? Ali ſe reſ Boga bojtè? sakaj pa imate v' ſvojim ſerzu ſhe napuh, prevsetnoſt, oſhabnoſt, maſhevanjasheljnoſt, ſovrashtvo, ali pa to in to pregreſhno navado? Ali ſe Boga bojitè? od kod pa imate tiſto lakomnoſt, ktera vaſ v' tolike krivize sapeljuje? Ali ſe Boga bojitè? od kod ſo pa vaſhi pogóſtni padzi, od kod je vaſhe povrazhanje v' greh? Ali ſe Boga bojitè? sakaj pa toliko tuhtate zhes njegove sapovedi, sakaj v' ſvojih grehih toliko isgóvorov iſhete? Ali ſe reſ Boga bojitè? sakaj pa takó lenó shivitè, de ſi nizh dobriga ne saſlushite? Ali ſe reſ Boga bojitè? sakaj pa vam veſt mirú in pokója ne daſ? Naka, tako ſe ne bojite Boga, l. p. Vſaj odſihmal naj vſe vaſhe dela isvirajo is ſtrahú in is ljubésni, de ſe vam bo nad greham reſnizhno ſtudilo, de ga bote is vſiga ſerza obshalovali in ſovrashili, in ſe v' kerſhanſkih zhednoſtih vadili. Tako bote dali Bogú, kar je boshjiga, in bote kdej plazhilo ſvojiga truda, namreh vezhno veſelje, in svelizhanje doſegli. Amen.

V' god vfih fvetnikov.

Vefelíte fe, in od vefelja pofkakujte, ker vafhe plazhílo je obilno v' nebéfih. Mat. 5.

S' temi vefélimi befedami naf nafh isvelizhar h' popolnamofti fpodbada. In pa réf, kaj pazh samore kriftjana bolj fpodbadati, de bi fvoje shivljenje pofvetil, kakor ta mifel, de mu je Bóg v' plazhílo njegoviga truda nebéfa obljubil? S' tem mu Bog obljubi frezho, ki ga popolnama sadovolji, kjer ga nobene shelje ne pekó, kjer mu ftrah nepokója ne dela, kjer ní nobene britkofti, in kjer je fam Bog, kteriga bo vekomej vshival, njegova frezha. To prijetno obljubo nam ftori Jesuf v' danafhnim f. evangelii, in naf vabi, de bi fe je polaftili, ker naf opominja k' ubofhtvu v' duhu, k' ufmiljenju do réveshev, k' krotkofti, poterpeshljivofti, in h' zhiftofti ferza. Pa v' nafhih nefrezhnih zhafih je veliko kriftjanov, kteri to vabljenje sanizhujejo, in po ptujih potih hodijo, ne po svelizhanfki poti, ktero nam je isvelizhar pokasal. Nekteri ljudje namrezh menijo, de fe fveto shivljenje, ktero nam f. evangeli velí, ne fpodobi sa nafho flabofť; nekteri pa pravijo, de fe fveto shivljenje le duhovnam fpodóbi, in de kdor v' fhumu fvetá shiví, kdor

ima veliko opravkov, in mnoge ſlushbe, de ták ne more kerſhanſko shiveti; s' beſedo; nekteri kriſtjani od ſvetiga shivljenja tako miſlijo, kakor de bi ſvetniki, na ktere naſ danaſ katoljſhka zerkuv ſpomni, ne bili ljudje, kakor ſmo mí, kakor de bi ne bili imeli ravno tazih ſlaboſt, ravno tazih sadershkov, in ravno tazih opravkov in ſlusheb, kakor jih mí imamo. Zhe tedaj pravite, de savoljo ſvoje ſlaboſti, in savoljo sadershkov ne morete ſveto shiveti, ktere vam vaſh ſtan ſtavi, bodo v' ſodbi vſi ſvetniki boshji soper vaſ, in bodo vaſhe isgovore savergli; ker ſo bili oni ravno tako ſlabi, ali pa ſhe ſlabeji, kakor ſte vi, pa ſo vender ſveto shiveli, kakor ſ. evangeli pravovernim velí. Le preglejte sgodovíne njih shivljenja, in naſhli bote, de je bilo veliko ſvetnikov v' ravno takim ſhundru ſvetá, de jih je veliko mnoge opravke imelo, in ravno take ſlushbe opravljalo, kakorſhne ví opravljate, pa ſo vender po viſoki ſvetóſti hrepenéli, in ſo jo tudi reſnizhno doſegli.

Ne mórete mi tedaj odrezhi, de samore vſak zhlovek na ſvétu, in ſizer v' ſlehernim ſtanu ſvét biti; in de mora vſak ſvét biti, kdor hozhe kdej isvelizhan biti, ker v' nebeſa nizh nezhiſtiga ne pojde.

De pa samore vſak zhlovek, in ſizer v' ſlehernim ſtanu ſvét in svelizhan biti, she vidimo nad neisrezhenim ſhtevilam ſvetnikov, od kterih ſ. Janes v' ſkrivnim rasodenji v' 7. p. govorí, ker pravi, de je vidil veliko trumo, ktere nihzhe preſhteti ni mogel, in ſizer is vſa-

ziga ſpola, is vſih rodov, is vſih ljudſtev in shlaht; ti vſi ſo bili pred ſedeshem boshjim, ſo imeli palmove véje v' rokah, in ſo noſili krono neumerjozhnoſti. — She is tega, l. p.! lahko ſklénete kako slo ſe taki ljudje motijo, kteri pravijo, de ſveto shivljenje nekterim perſhonam ní mogozhe, ali pa de ſe sa-nje ne ſpodobi ſveto shivéti. De bote pa to smoto ſhe bolj ſposnali, bom danaſ od nje govoril, in vam ſkasal, de ſe ſveto shivljenje sa vſe ljudí, in pa tudi sa vſak ſtan ſpodóbi. *Ni zhloveka na ſvetu, kteri bi ſe ne mogel poſvetiti, in ní ſtanu pod ſolnzam, v' kterim bi kdo ne mogel ſveto shivéti.* Lejte! ta je kratek sapopadik in rasdelik mojiga danaſhniga govora.

I.

Ker ſo ſe ſvetniki v' ravno teh okoliſhinah poſvetili, v' kterih mí shivimò, ſe vé, de ní tudi nam nemogozhe v' ravno tazih okoliſhinah ſveto shiveti. Ali hozhete vediti, kakſhine okoliſhine ſo ſvetniki s' nami vred imeli, in v' kazik ſo ſe poſvetili? ¿Svetniki ſo imeli take ſlaboſti, nad kterimi mí sdihujemo, ſo mógli ravno take sadershke premagati, kteri ſe nam na pót ſtavijo, in ſvetniki niſo imeli boljſhih perpomozhkov k' isvelizhanju, kakor jih nam boshja miloſt in dobróta delí.

Saréſ! ſvetniki ſo imeli lih take ſlaboſti nad ſaboj, kakorſhne mí imamo. Vſi ſo bili namrezh v' pojerbanim ali isvirnim grehu rojeni, torej ſo mogli vſi zhutiti tiſte shaloſtne

naſtopke, kteri is njega isvirajo: Njih duſhne mozhí ſo bile oſlabljene; ſo dobili pamet, ktera jih je na krive póta sapeljevala; pozhutke, kteri ſo jih goljfali; nagnjenje, ktero jih je k' hudimu mikalo; in v' ſvojih udih ſo zhutili poſtavo, ktera je naſproti poſtavi boshji. To nam ſhe zlo v' tretje nebéſa samaknjeni ſ. Pavel ſprizhuje, ker v' ſvojim liſtu ſam povè, de ní proſt od míkanja meſá, in deſlih je ojſtro shivel je vender shelo meſá ravno takó zhutil, kakor ſ. Hieronim, kteri je k' Jesuſovim jaſlizam pobegnil; kakor ſ. Benedikt in ſ. Franzhiſhk, ktera ſta ſe po ternji valjala; in kakor ſ. Bernard, kteri ſe je v' ſneg vderl, de bi ondi ſvojo nedolshnoſt obvaroval. Tudi pregrehe, ktere ſo nekteri ſvetniki ſtorili, potlej pa ſ' pokoro isbriſali, nam ſprizhujejo, de ſo bili ſvetniki ſlabi, kakor ſmo mí, in de jim je bilo mozh greſhiti, kakor je nam mogozhe greh ſtoriti. Kadar tedaj vidimo med apoſteljni nesveſtiga isdajavza Judesha, neverniga Tomasha, ali pa Savla neuſmiljeniga preganjavza Kriſtuſove zerkve; kadar ſliſhimo, de je bila Marija Magdalena ozhitna greſhniza, ali de je veliki Avguſhtin deſet lét terdovratin v' grehu shivel, kaj samoremo is tega ſkleniti? kaj drusiga kakor to reſnizo, de ſo bili ſvetniki ljudje kakor ſmo mí, in de ſo take ſlaboſti nad ſaboj imelí, kakorſhne mí zhutimo?

Zhe vam ſhe to v' miſel vsamem, de ſo ſvetniki mogli ravno take sadershke svelizhanja premagati, kakorſhni ſe nam v' bran ſtavijo, bote li ſhe ſmeli rezhi, de nam ní mogozhe

ſveto shiveti in ſe poſvetiti? Ne verjamem, de bi bil kdo smed vaſ tako slo predersin. — Sdej pa ſe ſpomnite l. p.! pervih zhaſov kerſhanſtva, ſpremiſlite ſposnovavze in marternike, poglejte, kaki sadershki ſo ſe jim v' bran ſtavili, koliko britkoſt in ſtiſek ſo mogli preſtati, in koliko preganjanja preterpeti, de ſo v' kerſhanſki véri ſtanovitni oſtali. She ſamo *ime kriſtjan* je ſtorilo, de ſo kriſtjane Judje in ajdje ſovrashili, zhe ſo ſvojo vero le pred ſodnikam ozhitno na snanje dali, she ſo mogli ſvoje shivljenje sa-njo dati, in zhe ſo hotli ſvoje teleſno shivljenje drugim duſham v' svelizhanje ohraniti, ſo ſe pa mogli po puſhavah, tukavah, in berlogih potikati. Tolike sadershke svelizhanja namrezh ſo mogli tiſti kerſhanſki vitesi premagati, zhe ſo hotli ſveto shivéti! pa ſo jih per vſi ſvoji ſlaboſti vender le ſrezhno premagali; vadili ſo ſe v' tazih zhednoſtih, nad kterimi ſo ſhe ajdje ſterméli, ker tudi nar vezhi ajdovſki modrijani niſo kaj taziga ne miſlili, ne uzhili, kar ſo kriſtjani v' djanji ſpolnovali.

Kriſtjani pervih zhaſov kerſhanſtva ſo ſe tedaj poſvetili, deſlih ſo mogli tolike sadershke svelizhanja premagati; bote li ví ſmeli rezhi l. p.! de vam ní mogozhe poſvetiti ſe? Kaj pravite? Ali tega ví ne morete ſtoriti, kar jih je she bres ſhtevila veliko kriſtjanov ſtorilo? Ali ſe hozhete s' sadershki isvelizhanja isgovarjati, deſlih ſo vaſhi veliko manjſhi kakor pa ſo bili sadershki pervih kriſtjanov? Oh! kako slo vaſ mora ſram biti, kadar ſvoje sadersh-

ke permerite s' sadershki ſvetnikov, in kadar premiſlite, kako malo vam je mar ſvoje majhne sadershke premagati, in koliko ſo pa ſvetniki ſtorili, de ſo jih is pota ſpravili, in smirei bolj popolnama perhajali! To dobro premiſlite, in potlej ſamí ſodite, ali vaſ samore sagovarjati vaſha ſlaba natora, ali pa sadershki, kteri ſe vaſhi zhednoſti na pot ſtavijo. Jeſt vſaj miſlim, de Bog vaſhih isgovorov, zhe ſe ne poſvetite, ne bo sa dobro vsel, temuzh de vaſ bo oſramotil s' isgledam- ſvetnikov, kteri ſo v' ravno taki ſlaboſti, med takimi ali pa ſhe vezhimi sadershki poboshno shiveli, ín vſe ſkerbno ſpolnili, kar jim je v' poſvezhenje tekniti samoglo. — Nikar tedaj ne rezite, de vaſ ſlaba natora, ali pa preveliki sadershki od ſvetoſti perdershujejo; ker ta isgovor je prasin. Prasnoto tega isgovora bote ſhe bolj ſposnali, zhe ſe ſpomnite, de vzhaſih per vſi ſvoji ſlaboſti, in per vſih sadershkih veliko vezh ſtorite in terpite sa ſvoje pogubljenje, kakor pa vam je sa ſvoje svelizhanje treba terpeti. Nad to reſnizo ſe nikar ne zhudíte, ker je gola in zhiſta reſniza. In pa reſ! kolikokrat ſe na vſo mozh trudite, de bi kaki hudi, pregreſhni ſtraſti uſtregli, in jo napaſli! ſizer pa komej nogo od tal vsdignete, de bi po poti zhednoſti hodili! Marſikomu ſe nemogozhe sdi, ſe te ali te perloshnoſti ogniti, ktera je nedolshnoſti ſhkodljiva, kadar pa kak zhaſin dobizhek doſezhi upa, ſe vſiga sdershí, tje gré, in rasterga savese, in posabi na malika, kterimu je v' ſhkodo ſvojiga isvelizhanja ſlushil. Kadar ker-

ſhanſka sapoved hozhe, de ſe ſpravi ſ' ſvojim ſovrashnikam, prezej pravish, de ti ní mogozhe, in de raji umerjeſh, kakor pa bi ſtorjeno krivizo ſovrashniku odpuſtil; zhe je pa tvoj ſovrashnik v' takim ſtanu, de te lahko zhaſno ſrezhniga ſtori, takrat saduſhiſh ſvojo jéso, takrat ti je mogozhe ſovrashniku odpuſtiti, takrat ſe mu perlisujeſh, hliniſh, perkupujeſh, in ſe neſramno pred njim ponishujeſh, de bi ſe le ſvojimu ſovrashniku perkupil. Kadar ſliſhite pridige od kerſhanſke smernoſti, od poſta, molitve, zhuvanja, in vbogajme dajanja, kteri ſo k' svelizhanju potrebni perpomozhki, takrat ſe uſtraſhite, in miſlite, de vam jih ní mozh ſpolnovati. Zhe je pa to treba savoljo ljudí ſtoriti, takrat, bres godernjanja vſe ſtorite; takrat terpite lakoto in shejo, de ſvoje sdravje ohranite; veliko nozhi prezhujete, de ſvoji lakomnoſti ſtreshete, ali pa de ſe v' veſelih drushinah veſelite; gorézhe k' Bogu molite, de bi vam zhaſin shegin dodelil; ſhe zlo zhaſno blago v' to daſte, de s' njim ſladno meſéno veſelje kupite. Reſnizhna je tedaj, de ſi veliko bolj persadevate ſvéta dopaſti, ſvojo zhaſno ſrezho poviksbati, in ſe ſhe zlo vezhno pogubiti, kakor pa v' zhednoſti raſti in ſveto shiveti.

Vſih drusih miſel pa ſo bili ſvetniki, kterih god danaſ veſeli obhajamo! njih namen je bil le v' Boga in v' svelizhanje obernjen; deſlih ſo bili ſlabi, ſo vender premagali vſe sadershke, in ſi vſe persadjali, de ſo kerſhanſko ſvetoſt doſegli. Ko bi jih tudi vi poſnemali, bi ſe tudi vi preprizhali, de ní nemogozhe,

posvetíti se, ker bi sposnali, de ní nobene take sopernosti, in nobeniga taziga sadershka, ktériga bi s' gnado boshjo ne mogli premagati; sosebno ker vam Bog svojo gnado ravno tako, kakor svetnikam ponuja. In ta je tretja resniza, ktera vas samore preprizhati, de vam ní nemogozhe, posvetiti se. Jest jo tedaj she povsamem, in pravim, de vam ravno takó gnade ne manjka k' isvelizhanju, kakor je svetnikam ní manjkalo. Premislite, l. p.! kolikokrat se je v' vashi pameti svelizhanska ljuzh sasvetila, kolikokrat ste bili k' dobrimu v' svojim serzu mozhno nagibani! kadar ste na krive póti sashli, vas je Bog iskal s' nejevoljo, s' studam, s' grisenjem vestí! V' nevarnostih vas je poterdoval, v' ktere ste neprevidama, ali pa prederśno sashli! Pa vam gnad boshjih ne bom tako na tanjko popisoval, temuzh ostanem le per tem, kar pred saboj vidim. Ali vam ní Bog dodelil gnado vére? Vas ní vdeléshil svojiga sasslushenja, ker je svete sakramente postavil, in vam jih prejemati dovoljil? Ali se on ne daruje vsak dan na altarji sa vashe svelizhanje? Kaj hozhete she vezh od njega imeti? Ali vam manjka unajnih perpomózhkov? Tudi té vam Bog obilnó deli. Imate namrezh boshjo besedo, ktero vam povsod, in pogosto osnanujemo; vsak dan vídite dobre isglede s' kterimi vam poboshni kristjani svetijo; imate ozhitno boshjo slushbo, h' kteri vas vabimo; imate duhovne pastirje, kteri nad vami zhujejo, in vas h' zhednosti opominjajo; Bog vam vzhasih bolésni poshilja, de se svoje umerjozh-

nosti spómnite, vzhasih vas obiskuje, s' sanizhevanjem, s' sasmehvanjem, ali pa s' drugimi sopernostmi, de bi ne sidali na ljudí in de bi svoje serza odtergali od posvetniga veselja. S' besédo, osríte se, kamurkoli se hozhete, povsod najdete perpomozhke, ktere vam Gospod k' isvelizhanju posHilja.

Sdej vas vprasham: Ali so imeli svetniki vézhi in mozhnejshi perpomozhke k' isvelizhanju, kakor jih ví imate? Nektere svetnike je sizer Bog res s' zhudeshem spreobernil; pa vender le malo kogá; tavshent in tavshent svetnikov je pa, kteri so se s' veliko manjshimi perpomozhki isvelizhali, kakor jih ví imate. Ko bi se tedaj vi hotli pertoshiti, de vam manjka perpomozhkov k' isvelizhanju, vas bo neisrezheno shtevilo isvoljenih v' sramoto perpravilo; preprizhali vas bodo, de so se oni isvelizhali s' ravno takimi, ali pa she s' manjshimi gnadami, kakor ste jih vi dosegli, de tedaj ví ne shivite mlazhno in nepopolnama savoljo pomanjkanja perpomozhkov, ampak savoljo svoje lenobe. Le pridno delajte s' temi gnadami, ktere vam Bog delí, in kmalo bote veliki svetniki; ker ní nobeniga zhloveka na svétu, kteri bi se ne mogel posvetiti in svelizhati, kakor ste dosihmal slishali. Pa tudi ní nobeniga pravizhniga stanú na semlji, v' kterim bi se kdo ne mogel posvetiti, kar vam bom pa v' drugim délu skasal.

II.

Deſhih ſvétu ni mar sa ſvetoſt, vender pravi, de ſe zhlovek v' nekterim ſtanu prav lahko poſvetí, vèrh tega pa, ker shelí ſvoje prijatle v' ſvoji oblaſti obdershati, ſhe tudi ſvét pravi in uzhí, de ſo nekteri ſtanovi, v' kterih zlo ní mogozhe zhloveku ſvetó shiveti, ker ſe ſvetoſt, kakor ſvét pravi, ſ' tiſtimí ſtanovi nikakor ne ſklepa. Pa tej smóti ſ. evangeli in pamet sopergovorita.

Komú smed naſ namrezh ní snano, de je Bog mnoge ſtanóve na ſvetu poſtavil? Kdo ſi upa tajiti, de je ſlehernimu smed naſ en ſtan, in eno opravilo odlozhil in namenil? Nektere je Bog isvoljil sa kralje, nektere pa sa podlóshne, nektere sa vojake, nektere sa rokodelze, nektere pa sa kmete. Ko bi bil tedaj kak ſtan na ſvétu kerſhanſki ſvetóſti ſhkodljiv, bi gotovo mogli rêzhi, de Bog s' nekterimi ljudmí krivizhno ravná, in de tiſtih ne miſli svelizhati, ktere je sa tak ſtan isvoljil? Ali bi taki ljudjé ne mogli ſodnji dan rêzhi: Goſpód! ti ſi usrok naſhe neſrezhe in naſhiga pogubljenja, ko bi naſ bil tí sa kak drugi ſtan isvoljil, bi ſe bili poſvetili, v' tem ſtanu pa nam ni bilo mogozhe ſveto shiveti? Tako bi snali taki ljudjé Bogu ozhitati; ker je pa Bog neſkonzhno pravizhin, in ker nikogar bres njegoviga sadolshenja ne pogubí, tedaj moramo rêzhi, de ní na ſvetu nobeniga ſtanú, kteri bi naſ samogel od ſvetoſti sadershváti; in de neródnoſti, ktere v' ſtanóvih vidimo, ne pridejo

od Boga, kteri je ſtanóve poſtavil, ampak od ljudí. Reſ je ſizer, de imajo nekteri ſtanóvi vézhi in tésheji dolshnoſti kakor drugi, v' nekterih ſtanóvih je tudi vezh sadershkov svelizhanja, kakor pa v' drugih, pa vender savoljo tega ne ſmemo miſliti, de ſe zhlovek v' tazih teshkih ſtanovih ne more poſvetiti, ker nam Bog ravno take gnade delí, kakorſhnih v' ſvojim poſébnim ſtanu potrebujemo; zhe imamo vezh dolshnoſt ſpolniti, obilniſhi gnade sadobimò od Boga. Shívi vſak po ſvojim ſtánu, in jeſt ſim mu porok, de bo ſvetó shivel. Tako je nekdej ſ. Janes kerſtnik Jude uzhil, kteri ſo ga hodili v' puſhavo vpraſhat, kaj jim je ſtoriti, de bi ſvetó shiveli. S. Janes je ſlehernimu po njegovim ſtanu odgóvor dal. Zeſtnínarjem, kteri ſo zeſtníne, moſtníne, in davke poberali, je djal: Dajte zeſarju, kar je zeſarjeviga, nikar vezh ne jemljite, kakor kar vam je dovóljeniga, in nikar ne bogatéte ſ' premoshenjem ubósih; ſvojo ſvetoſt ſ' tem nasnanje dajajte, de bote sveſte in pravizhno goſpodarili s' denarji, kteri ſo vam isrozheni. — Vojakam pa je djal: Ne delajte ſile in krivize, bódite sadovoljni ſ' ſvojim plazhílam, in svéſto ſlushite kralju in domazhi desheli, té ſo dolshnoſti vaſhe ſlushbe, in ta je pot, ktero vam je Bog k' isvelizhanju pokasal. Vi vſi, je ſhe Janes djal, kdor koli ſte, premiſlite, kake dolshnoſti vam vaſh ſtan naloshí, sveſto jih ſpolnujte, in povem vam, de Bog od vaſ nizh vezh ne shelí, to je she dovolj sa vaſho ſvetoſt. *To ſtorite, kar vam je ukasaniga.* Luk. 3, 13.

Lih takó je uzhil ſ. Pevel v' pervim liſtu do Korinzhanov v' 7. p. *Vſak naj shiví po poklizu, k' kterimu ga je Bog poklizal.* Ta svelizhavni nauk je ſ. Pavel is Jesuſoviga shivljenja poſnél, kteri je, de je ſvéto shivel, dolshnoſti ſvojiga ſtanú ſpolnoval. Ker je bil Mariini ſin, je tudi kakor ſin ubogal, ker je bil Judovſkiga rodú, je hotel tudi obrésan biti, in je vſo Judovſko poſtavo nam v' isgled do tanziga ſpolnil, de bí ſi tudi mí persadevali tiſte bude dolshnoſti ſpolnovati, ktere ſo s' naſhim ſtanam ſklénjene, ker to je kriſtjanova ſvetóſt.

Ravno to ſpolnjenje je toliko ljudi poſvetilo, kteri ſo sdej is vſih ſtanov, in rodóv v' nebeſih. Sveto shiveti jim ní ubraníla ne imenitna ſlushba, ne bogaſtvo, ne obilnoſt, ne uboſhtvo, ne mnóge opravíla. Poſvetíli ſo ſe kralji na kraljevim ſédeshi, kmetje per plugu, in poſli per ſvojih delih; nekteri ſo naſhli ſvojo ſvetoſt v' ſamoti, nekteri per kupzhii; povſod je imel Bog pobóshne ljudi, kteri ſo ga povelizhevali v' ſtanu, v' kterim ſo shiveli.

Naſ li samore kaka rézh bolj preprizhati, de snamo v' ſlehernim ſtánu ſvetó shiveti, kakor ta miſel, de ní nobeniga ſtanú in nobene ſlushbe, v' kteri bi ſe ne bili nekteri poſvetili? Vezh tedaj ne rezíte, de vam ne perpuſté dolshnoſti vaſhiga ſtanú, in mnoge opravíla ſveto shiveti; ker ſvetniki ſo imeli ravno te dolshnoſti ſpolniti, in ſo morebiti ſhe vezh opraviti imeli, kakor vi imate, in vender ſo ſe poſvetili; le tako tedaj shivíte, kakor ſo oni

shivéli, obernite namrezh ſvoj namén v' Boga, ſpolnujte ſvoje dolshnoſti savoljo Boga, med opravíli ne bodite nejevoljni; bódite vſelej smerni; v' ſ. sakonu ſpodóbno shivíte; sunej ſvetiga sakona bodite zhiſtiga sadershanja in zhiſtih miſel; v' nadlogah bodite poterpeshljivi, in v' ſvoji ſlushbi pridni; ſrezha vaſ ne ſmé napuhnjenih, ne neſrezha prevezh shaloſtnih delati, temuzh vſak zhaſ ſe vdajte v' boshjo vóljo; in kadar bote she vſe ſpolnili, kar vam Bøg sapové, vender rezíte, de ſte le nevredni hlapzi. Tako bote ſvetoſt in svelizhanje doſegli, bodite she v' tém ali v' tém ſtanu.

Nikar ſi ne domiſhljujte, de mora zhlovek ſoſebno velike in ſlovezhe déla delati, zhe hozhe ſvét biti. To je smóta, in hudizh to smóto sato v' ſerzé ſeje, de ljudí od vezhniga svelizhanja odvrazhuje; v' vaſhe poſvezhenje vam je le to potrebno, de dolshnoſti ſvojiga ſtanú savoljo Boga ſpolnite; prepovédano vam je pa, kar je sunej vaſhih dolshnoſt. Zhe ti je tedaj sa vſo druſhino ſkerbeti, ali pa kako ozhitno ſlushbo opravljati, ne ſtoriſh prav, zhe veſ predpoldan v' zerkvi tizhíſh. Snaſh ſizer v' zerkuv priti Boga molit, pa ſe ne ſmeſh predolgo v' njej muditi, temuzh tje iti, kamur te dolshnoſt tvojiga ſtanú klizhe. Marſiktera mati hódi is zerkve v' zerkuv, in daje ſ' tem potepúham perloshnoſt, de k' njénim hzhéram hódijo, in jih sapeljujejo; taka mati bi pametniſhi in Bogú bolj vſhézh ſtorila, zhe bi ſvojo andoht nekoliko perkrajſhala, in domá nad ſvojimi hzheramí zhula; ker take andohti

Bogú niſo vſhezh, savoljo kterih shlovek dolsh, noſti ſvojiga ſtanú opuſha. Taka je tudi s' drugimi opravili; Bogú je vſe soperno, kar zhlovek ne ſtorí po ſvojim poklizu; zhe pa po ſvojim poklizu shivitè, she doſti ſtoritè, de ſe bote poſvetili.

Ne morete ſe tedaj pertoshiti, de vam preteshko butaro nakladamo, ali pa de morate sa ſvoje poſvezhenje prevezh ſtoriti, ſej vam ní drusiga treba ſtoriti, kakor dolshnoſti ſvojiga ſtanú ſpolniti.

To vam ſprizhajo ſvetniki, kteri ſo sdej v' nebeſih v' vezhni ſrezhi, kteri ſo bili pa ravno tako ſlabi, kakor ſte ví, ſo mogli ravno take sadershke premagati, kakorſhne ví imate, in niſo nizh boljſhih perpomozhkov k' isvelizhanju imeli, kakor jih ví imate, pa ſo ſe vender poſvetili, in ſizer sato poſvetili, ker ſo dolshnoſti ſpolnili, ktere jim je Bog v' njih ſtanu naloshil; oni ſo sdej v' tiſtih vezhnih ſtanovaliſhih, kjer bodo ſad ſvoje sveſtobe, in plazhilo ſvojiga ſaſlushenja vekomej vshívali.

Ako hozhete, l. p.! tudi ví gori priti, kjer je she toliko tavshent vaſhih bratov is vſih ſtanov, ſi persadevajte ſvoje shivljenje poſvetiti, ſplonujte dolshnoſti ſvojiga ſtanú, in ne dajte ſe grehu v' oblaſt. She to vaſ bo v' ſhtevilo ſvetnikov perpravilo. Le nikar ne miſlite, de nam ní mogozhe popolnama kerſhanſko in ſvetó shivéti. Le trudite ſe, premagajte perve sadershke, in potlej vaſ bo vſe lahko ſtalo, kar vam v' svelizhanje tekniti samore, zhe ſo lih vzhaſih s' vaſho ſlushbo kaki sadershkí ſklenje-

ní, le nizh ſe jih ne uſtraſhite, ſerzhno ſe jih lotíte, in jih is póta ſtrebíte; takrat ſi rezíte: Zho ſo ti in té mogli in mogle, sakaj bi jeſt ne mogel kaj taziga ſtoriti, ſoſebno ker meni gnade boshje ravno takó ne manjka, kakor je unim ní manjkalo. — Takó bote gotovo v' kratkim veliko ſvetóſt, po ſmerti pa s' vſimi isvóljenimi v' nebeſih vézhno svelízhanje doſégli. Amen.

O ſpomínji vſih vernih mèrtvih.

Pride ura, in je shé, o kteri bodo vſi ki ſo v' gróbih, glaſ ſinù boshjiga ſliſhali. Jan. 5, 25.

Mogózhni glaſ boshji, kteri je nekdej ta prelepi ſvét is nizh poklizal, ki je velíkokrat grobe preſúnil, in ſmèrt perſilil, róp nasaj dati, ki ſe bo ſódnji dan od is-hóda do sa-hóda ſliſhal, in merlizhe vſih narodov h' ſplohni ſodbi klizal, ta mogózhni glaſ boshji ſe bo dal danaſ s' molitvami, s' darmí in s' obljubami shivih vérnih potolashíti, de ſé bo Bog vérnih duſh v' vizah uſmilil, jim njih zhaſne ſhtraſinge ſkrajſhal ali polajſhal, in duſhe is ognja terpljenja réſhil. *Pride ura, in je she, o kte-*

ri bodo vſi, ki ſo v' grobih, glaſ ſinú boshjiga ſliſhali.

Ta mogózhni glaſ ſinu boshjiga h' persanaſhanju in reſhenju omezhíti, ſmo ſe sdej v' tej boshji veshi ſoſhli med gróbi ſvojih ranzih prédnikov; in is tega naména je tudi katoljſhka zerkuv ſpomínj vſih vérnih is tega ſvetá lózhenih duſh danaſ obhajati sapovedala; mí bomo namrezh pravizo ſhtraſujejozhiga Boga ozhitno ſposnali, in nad miloſtjo ſhtraſinge dobrotljivo persanaſhajozhiga Boga ſterméli; ſ' ſvojimi ſolsami, darmí in obljubami bomo glaſ pravíze boshje, v' glaſ persanaſhanja, ſpreglédanja in miloſti boshje ſpreménili; ſ' ſvojimi sdihleji in proſhnjami bomo she sdej tiſto ſrezhno úro perklizali, v' kteri bodo naſhi v' vizah terpézhi bratje in ſeſtré glaſ ſinu boshjiga ſliſhali: *Pojdite is ſvojiga terpljenja, pojdite is víz, vaſhe ſhtraſinge ſo vam odpuſhene in perkrajſhane; pojdite v' kraljeſtvo ſvojiga Boga!* —

Pravíza mojiga Boga! ktera plazhílo ſhtraſing sa gréh zlo do sadnjiga vénarja térjaſh! Míloſt boshja! ktera ſe ſ' ptujim sadoſtenjem tolikokrat potolashiſh, in s' duſhami v' vízah savoljo proſhinj shivih vérnih kriſtjanov tako uſmiljeno délaſh; vé, k' videsu ſebi naſprotne laſtnoſti boshje, ktere ſte pa v' Bogu vender prav lepo sedinjene, vé bote danaſ sapopadek naſhiga ſpoſhtljiviga sazhudenja, in tako ſe bomo naúzhili, pravizhniga Boga ſe bati, pa ga tudi ljubiti. 1. *Se bomo nauzhili Boga báti ſe, kteri na tem ſvétu ſhe ne dovolj ſpokorjene*

in ne ozhifhene grehe, *po greshnikovi smerti tako ojstro shtrafuje.* 2. *Se bomo nauzhili Boga ljubiti, kteri sa reshenje v' vizah terpezhih dush sadostenje she na tem svétu shivih kristjanov tako milostivo sa dobro vsame.* Predin sazhnem, poterpíte.

I.

Praviza boshja se imenuje tista lastnost boshja, savoljo ktere Bog vse dobro s' dobrim, polóna, vse hudo pa s' hudim poshtrafa, in sosebno po smerti vse pravizhne s' vezhnim veseljem, kakor si saslushijo, plazhuje, vse nespokorne greshnike pa po njih saslushenji vezhno shtrafuje. Ta boshja lastnost je le odraslik boshje neskonzhno svéte in dobrotljive vólje. Kralj David pravi: *Ti imash mogózhno rámo, mozhna je tvoja roka, in tvoja desniza je visoka, praviza in sodba ste terdnost tvojiga sédesha.* Psalm 88, 14. Kdor se tedaj vès zhist is tega sveta lozhi, ga néskonzhno pravizhni Bog prezej v' kraj vezhniga veselja obsodi. Greshnika pa, kteri v' smertnim gréhu umerje, prezej Bog v' vezhno terpljenje ali v' pekel pahne.

Tode veliko tudi tazih ljudi umerje, kteri nimajo nobeniga smertniga greha nad saboj, kteri so pa vender per svoji smerti she kak majhin gréh imeli, ali pa kteri se sa odpushene grehe she niso dovolj na tem svetu spokorili, in she niso boshji pravizi sadosti storili. Tazih dush neskonzhno pravizhni Bog ne

móre v' vezhne martre ali v' pekel obſoditi. v' nebeſa pa ali v' kraj vezhniga veſelja jih ſhe tudi ne more vseti, ker boshji pravizi ſhe niſo do sadnjiga vénarja poplazhale; *v' nebéſa nizh nezhiſtiga ne pojde*, pravi ſvéto piſmo (ſkrivn. ras. 21, 27.) Véra in sdrava pamet naſ tedaj uzhité, de je ſhe nék trétji kraj, kamur take duſhe s' majhnimi gréhi, ali pa s' oſtanki greha pridejo, kjer ſvoje majhne na tem ſvétu ſhe neſpokorjene grehe isbriſujejo, sa nje zhaſne ſhtrafinge terpé, in boshji pravizi ſvoj dolg zlo do sadnjiga vénarja plazhujejo. In ta trétji kraj imenujemo kraj ozhiſhevanja, ali *vize*.

Ta reſniza naſhe ſvéte vére, de ſo víze, je vam l. p.! vſim dobro snana, in terdno jo verjete, ker ſte pametni ljudje in pravovérni kriſtjani, torej vam je ne bom na dolgama ſprizheval, temuzh vaſ bom le nekoliko zhaſa v' duhu v' tiſte temne jézhe peljal, de ſe bote bolj preprizhali, kolike britkoſti in martre terpé duſhe v' vízah.

Mí ſizer ne vémo, ſ' kakſhnimi zhiſtíli ali ſhtrafingami Boshja praviza majhine mádeshe nad duſhami v' vizah ozhiſhuje, in kako jih h' poglédu boshjiga oblizhja perpravlja; pa vender nam ſvéto piſmo ſplòh pravi, de je neisrezheno ſtraſhno boshji pravízi v' roke priti. Moj Bog! dokler ſmo v' tém posemljiſkim shivljenji ſhe na ſkuſhnji, ſi tí ſhe naſh dóber ozhe, naſhe ſolsé ti gredo k' ſerzu, naſhi ſpokorni sdihljeji, in naſha grévinga tvoje uſmiljeno ozhetovo ſerzé ſhe omezhé, v' tem shiv-

ljenji ſi ſhe smirej perpravljen persanaſhati in ſe uſmiliti, ter vſako naſho sadoſtítuv savoljo Jesuſove kervi sa ljubo in sa dobro vsameſh, in *tvoja miloſt smóre ſodbo* (jo odvaga) Jak. 2, 13.

Kadar pa ték sdajniga shivljenja dokonzhamo, tudi pretezhe in mine zhaſ persanáſhanja, miloſti, in saſlushenja, potlej ſe tí moj Bog! vezh ne imenujeſh naſh *ozhe*, ampak naſh *ſodník*, in ſizer ojſter ſodník, kteri ſhe zlo pravizhne ſodiſh, in kteri plazhílo sa naſhe dolgé zlo do sadnjiga vénarja terjaſh. Od ſvétiga Duha rasſvítljeni uzheniki katoljſhke zerkve, kterih nauk ſe nam v' drugih reſnizah tako verjétin sdí, ſo naſhiga ſpoſhtovanja tudi takrat vredni, kadar od terpljenja v' vízah govoré. In lejte l. p.! kako ſtraſhno nam zerkveni uzheniki v' ſvojih piſmih terpljenje vernih duſh v' vizah popiſújejo! Veliko uzhenikov uzhí, de ſe terpljenje duſh v' vizah od peklenſkiga terpljenja le ſamo v' tem raslózhi, de bodo duſhe v' vizah le nekoliko zhaſa terpéle, pogubljeni pa bodo mogli v' peklu vſo vézhnoſt terpéti. S. Avguſhtin pravi, de terpljenje vérnih duſh v' vizah viſoko preſéshe vſe terpljenje, ktero ſo ljudjé kdej na tem ſvétu terpéli; take miſli je tudi ſvéti Tomash is Akvína. Tode nikar ſe na dalej ne mudímo per tazih ſhtraſingah tega ſtraſhniga krája; sadoſti je vediti, de ſo ſhtraſinge v' vizah *grosovitne*, *neisrezhene*, in *nepopiſne*. — Tode ſilne shaloſti, in ſerzhnih britkoſt ne ſmemo posabiti, ktere duſhe v' vizah sato obzhutijo, ker ſhe ne mo-

rejo boshjiga oblizhja glédati. ¿Shúm ſvetá, nezhiſto veſelje, rasſájanje, ſpremémba v' veſelji, neſvete vesí, ktere naſ na zhaſhe rezhi véshejo, bliſh prasniga upanja, ki naſ smirej ſlepí, in mnógi opravki ſtoré, de nam na ſvetu ni tako slo hudó, deſlih Boga ſhe ne glédamo. Takrat pa, kadar ſe v' ſmerti to trohljivo sagrinjalo srúſhne, in kadar ſe bodo naſhim ozhém neismérni kraji vézhnoſti odpèrli, takrat bomo v' tiſti ſtraſhni ſamoti zhutili húdo shejo po boshjim poglédu, ali takrat bo naſha duſha ſilno sheléla Boga glédati. De bote to prav 'uméli l. p.! premiſlite shlahtnoſt tiſtih duſh, ki ſo v' vizah. Te duſhe je Jesuſ Kriſtuſ ſ' ſvoje kervjo odkupil in ozhiſtil; ſo s' neisbriſnim snamenjem gnade boshje sasnámovane; njim je Goſpod v' domazhi desheli she perpravil nesvenljíve króne premagavzov; one ſo isvóljeni otrozi Abrahama, ki ſo she doſégli pravízo do nebeſhke jérbſhine; ſo pobóshne, svéſte duſhe, ki le ſámiga Bogá zhes vſe ljubijo, in v' kterih poſvezhijozha gnada boshja neugaſljivo shéjo budí, de bi Boga kaj ſkorej saglédale, kteriga tako ſerzhno ljubijo. Te duſhe tedaj, ki ſo sa nebéſa naménjene, sdej ſedé v' tamì shaloſtne ſamote, in ſerzhno shele Boga gledati, pa ga ne vidijo, — iſhejo ga, pa ga ne najdejo, — k' njemu sdihujejo po reſhenji, pa jih ne uſliſhi. Bolj jih shéja Bogá gledati, kakor ſpéhaniga jeléna po merzli vodi, pa njih shéja ſe jim vender ne ogaſi.

Miſlite ſi, poſtávim, nevéſto, ktero ſi je kralj v' puſhávi daljnih krájev sa kraljizo is-

volil. Shé je morjé krishem obhodíla, de bi ſe k' ſvojimu kraljévimu sheninu perpeljala, in velíkokrat je savoljo ſtraſhnih valóv divjiga morjá v' ſmertni nevárnoſti, pa vender vſim ſrezhno odíde. She sagléda od délezh kraljéſtvo, v' kterim njéni ljubi shénin kraljuje. Oh! kako slo ſe sdej oddahne! kako slo ji ſerze poſkakuje, kako slo ſe sdej oshiví! Kakó ſrezhna ſim, praví nevéſta, kmalo bom kraljevala; naródje ſe mi bódo vklanjali, in kralj me bo ljubil! Takó ſrezhno ſe she nevéſta ſhteje, — pa kakor bi s' ozhmí trenil, — sdej perveſlájo morſki tolovájí ali ravbarji, njéno barko ſ' ſilo vsámejo, neveſto vjámejo, jo v' shelesje vkujejo, in v' jézho vershejo, de ondi od shaloſti in lakote omedluje! Kdo samore sdej popiſati terpljenje té neſrezhne kraljeve nevéſte? Oh! praví ona vſa objókana, oh! jeſt ne vidim kralja, kteri me ljubi! Kjé je on? Kjé ſim pa jeſt? V' tó ſim naménjena, de bi zhes druge kraljeváa, sdej pa tukej vſa v' verigah okována leshim! zhaſtit kraljev ſédesh mi je perprávljen, sdej pa v' ſtraſhnih tamnizah prebivam! Oh! kdo mi bo dal moj kraljev ſedesh, kdo mojiga shenina, kdo mojo proſtóſt!

Preljubi kriſtjani! ta je, deſlih ſhe premalo, shíva podóba vernih duſh v' vizah. Verne duſhe v' vizah ſo poklizane na shenitovanje nebeſhkiga jagnjeta, zhaſtit kraljev ſedesh jim je perpravljen, mnogih in velizih nevarnoſt ſo ſe ſrezhno obvárovale, v' kterih je bilo she njih svelizhanje; ſerzhno ſo shelele Boga gledati; shé ſo upale, in ſi miſlile: Sdej bomo Bogá

sagledale, sdej ga bomo dobíle., vezhno vshivale, in bomo vezhno ſrezhne! — pa neſkonzhno ſveti Bog jih sato, ko ſhe niſo popolnama zbiſte, lih sdej obſódi v' ozhiſhujozh oginj, one omedlujejo, in koperne v' ſtraſhno tamni jézhi, in ne pojdejo is njé, dokler ſvojiga dolgá do sadnjiga vénarja ne poplazhajo. Oh! kako velika, kako grenka je njih britkoſt! kako shálostin njih ſtan!

In kdo ſo pa té duſhe, ktere ſo v' tako bolèzh in shaloſtin ſtan priſhle? Morebiti ſo one kake ptuje ſtvarí, in vſe druge natore, ſ' kterimi niſmo zlo v' nobeni savési? Morebiti ſo one taki ljudje, ſ' kterimi niſmo zlo nizh ſklenjeni? Naka, l. p.! Verne duſhe ſo kriſtjani, kakor ſmo mí; ſo tudi odkupljene s' zeno predrage kerví ſinú boshjiga; ſo dolgo zhaſa s' nami v' eni ſoſéſki shivéle, in ravno tiſte ſvéte sakramente prejémale. Duſhe v' vizah ſo prijatli ſvojiga blishniga, kteri ſo vam popred marſikaj dobriga ſtorili. Tukej vaſ pa jeſt ne uzhím, de morate le tiſte ljubiti, kteri ſo vam v' ſvojim shivljenji kaj dobriga ſtorili, in vaſ kakor ſebe ljubili. Kakor dobri kriſtjani ſmo dolshni vſe ljudí bres raslozhka kot ſebe ljubiti; torej nam ſvete sapovedi kerſhanſke ljubesni tudi velé vſim ljudém ſploh na pomózh hitéti, kteri pomózhi potrebujejo; pa le sato, de bi vaſho terdobo do vernih duſh v' vizah ſhe bolj oſramotil in omézhil, vaſ ſhe vpraſham: Kdo ſo nék té duſhe, ki ſo v' vizah v' tako shaloſtnim in terpezhim ſtanu? Oh! morebiti ſo vaſhi nar ljubſhi prijatli v' vizah,

kteri ſo vaſ v'.ſvojim shivljenji ſerzhno ljubili. Tvoj ozhe ſo morebiti v' vizah, kteri ſo smirej sa tvoj prid ſkerbeli, ter velikokrat kruh v' pótu ſvojiga obrasa jédli, sato de bi bili tebe dobro preſkerbéli, in ti po ſmerti kaj sapuſtili, kteri morejo pa morebiti ravno savoljo tega v' vizah toliko terpéti, ker ſo tebi prevezh, réveshem pa premalo dali. — Tvoja mati ſo morebiti v' vizah, ki ſo te pod ſvojim ſerzam noſíli, te dojíli, te velikokrat prevezh ljubili, in kterim je bila le tvoja ſrézha per ſerzu, kteri pa morebiti ravno sato ſhe v' tej shaloſtni jézhi milo sdihujejo, ker ſo te napak ljubili, in ti savoljo prevelike ljubesni tvoje pregréhe ſpregledováli. — Tvoj ſin, ali pa tvoja hzhí je morebiti v' vizah, ktera morata morebiti ſhe v' jézhi terpeti, ker ſi jih v' kerſhanſtvu premalo poduzhil, jima pohujſhljive isgléde dajal, in jima v' ſlabe druſhine hodíti perpuſtil. — Brátje in ſeſtré ſo morebiti v' vizah, kteri ſo bili ſ' taboj od enih ſtarſhev rojeni, in v' eni hiſhi srejeni. — Tvoj mósh je morebiti v' vizah, kterimu ſi morebiti tí perloshnoſt dajala h' tiſtim gréham, savoljo kterih mora sdej ſilno veliko terpéti. — Tvoja shena je morebiti v' vizah, ktera mora sdej rezhí v' ſtraſhnim ognji isbriſovati, ktere je v' ſvetim sákonu is prevelike ljubesni do tebe dovoljíla. — Tvoj duhovni paſtir je morebiti v' vizah, kteri ti je tako lépe svelizhavne kerſhanſke nauke osnanoval, te neprenéhama uzhil, te pred marſikako nevarnoſtjo v' greh obvaroval, ti ſvete sakramente delíl, te morebiti per sa-

kramentu ſvéte pokóre od pregréſhne póti na pravo pót svelizhanja perpeljal, in te vezhniga pogubljenja obvaroval, kterimu moraſh ſhe bolj kot ſvojim ſtarſhem hvaleshin biti. — Tvoj prijatel morebiti v' vizah terpí, kteri ti je v' shivljenji ſvojo reſnizhno ljubesen ſkasoval, in ti per ſmerti kaj premoshenja sapuſtil. — Tiſta perſhona je morebiti v' vizah, ktera ſe je is prevelike ljubésni do tebe dala v' greh sapeljati, in ktera na kraji terpljenja ſhe sdej savoljo tiſtiga gréha terpí in sdihuje, kteriga je ſ' taboj ſtorila, h' kterimu ſi jo tí sapeljal, in kteriga ní na ſvétu dovòlj objokála. — Tvoj prijatel je morebiti v' vizah, kteri ti je dúri k' ſrezhi odpèrl, zhigar jerbſhino tí vshivaſh, in zhigar oblazhílo tí nóſiſh. — Tvoj svéſti ſlushabnik morebiti v' vizah terpí, kteri je ſvóje mozhí in ſvoje léta tebi v' prid obrazhal, in kteri morebiti sato terpí, ker je sveſtejſhi tebi, kakor ſvojimu Bogú ſlushil. — Kak vojſhak je morebiti v' vizah, kteri ſe je na vojſki sa vaſ vojſkoval, krí tozhil, premagal in umèrl, sato de ſte ví na ſvojim domu, v' ſvoji obilnoſti mirno shivéli. —

In ali sa té ſvoje prijatle in dobrótnike ne bote nizh ſkerbéli? Lejte, is kraja terpljenja vaſ s' jokajózhim in sapuſhénim Jobam mílo proſijo: *Uſmilite ſe me, uſmilite ſe me, vſaj ví moji prijatli!* Job. 10, 21. Ali njih miliga vpitja ne bote uſliſhali? Ali ſe jih ne bote uſmilili? kakſhine ſerza nék imate, ske vaſ njih ponishna proſhnja ne omezhí?

Ako bi tvoj ozhe, ljubi moj kristjan! she shivélí, ako bi bili she na svétu tvoja mati, ki so te med velikimi bolezhinami na svét rodíli, ako bi she imel ljube brate, sestré, in prijatle, s' kterimi si prijasno shivel, in kteri so ti marsikáko veselje napravili; ako bi tí she na svetu shivéli, in bi v' kako nadlógo prishli, kaj nè, de bi jim hitel pomagat, de bi si na vso mozh persadeval, jim solsé obrisati, in jih is nadloge reshiti? Takrat bi tí imel gotóvo mehko, in obzhutljívo serzé. ¿Sej se omezhí tvoje serzé, kadar te kak ptuj, nesnan révesh vbogajmé prósi, zhigar révshino vidish. ¿Smilijo se ti bolniki, ki v' bolesnih stokajo; in kaj? — she zlo vjeti jetníki se ti smilijo, ali pa tát ali ubijavez, kteriga savoljo njegove pregréhe k' smerti peljejo. Zhe se ti pa she hudodelniki smilijo, ki svojo shtrafingo voljnó terpé, ali se ti ne bodo smilile dushe tvojih starshev, bratov, sester, prijatlov in dobrotnikov? Ali bosh le na-nje posabil? Ali le njih ne bosh uslishal?

Oh! ko bi vam jest mógel shalostni in strashni bresen odpreti, v' kterim v' plavshi britkosti nekteri vashih prijatlov svoje dolgóve plazhujejo! ko bi vam samógel nasnanje dati njih glas, in grenko ozhitanje, s' ktérim vam vasho terdobo ozhítajo! tedaj bi ví slishali glas svojiga ozhéta, ali svoje mátere, ki s' prerókam Isaijam sdihujeta: Otroke sim isrédil, in povikshal, oni so me pa sanizhevali. — ¿Serzhno sim jih ljubil, smirej sim jih v' serzu imel, oni so pa v' kratkim zhasu na-me posabili,

ſhe sdej moj krùh jedó, in kar koli na ſebi, ali okrog ſebe vidijo, bi jih móglo na naſ, na njih ſtarſhe, ſpomniti pa ſo she vender ſkorej zlo na naſ posabili. Oh! sdihuje duſha sapuſheniga prijatla s' Davidam: Oh! ko bi mi bil moj ſovrasbnik kaj hudiga ſtoril, bi jeſt voljnó poterpèl, pa ti moj prijatel, in snánez, ljubik mojiga ſerzá — ſ' kterim ſva v' eni hiſhi v' edinoſti in ljubesni ſkupej prebivala, in per eni mísi mirno jédla, — tí moj prijatel, moj snanez! tí ſi na-me tako naglo posabil! To ti ſizer dobro dene, de sdej moje premoshenje vshivaſh, ſvéte dolshnoſti prave hvaleshnoſti pa nizh vezh ne posnaſh! O! kako slo ſi neſtanovitin! ¿She na ſmertni poſtelji ſim ti pravil, de te ljubim, in tí ſi mi ſhe v' mojo merslo roko ſégel, in mi obétal, de me boſh védno ljubil, in de ne boſh na-me nikdar posabil, in pa vender she sdej sa-me nizh vezh ne véſh? Pobèri ſe tí nehvaléshni! Poberi ſe tí nevrédni prijatel! ſramúj ſe ſvojiga terdiga ſerzá, tudi tí ne boſh miloſti doſégel, ker miloſti na ſkasujeſh. —

Preljubi poſluſhavzi! ali taki nagibje ne bodo vaſhiga ſerzá omézhili in napravili, de bi v' vizah terpézhim duſham pomagáli. *Gotovo* je njih terpljenje, *veliko* je, in morebiti morajo v' vizah terpéti vaſhi prijatli, in dobrotniki, in zlo reſ terpé v' vizah vaſhi bratje in ſeſtré v' Jesuſu Kriſtuſu. ¿Serza ſo ſe vam sdej omezhile! ſej vaſ posnam, de imate dobre, lépe, shlahtne ſerza. Kaj ne, de bi sdej le radi isvedili, kako samorete v' vizah

terpézhim dufham nar bolj pomagati? — To bom povedal v' drugim délu.

II.

Zhaftímo l. p.! miloft boshjo, ktéra vfe boshje ftvarí obfégа; zhudímo fe nad dobróto fvojiga boshjiga fodníka, kteri velikokrat ptujo' sadoftítuv sa zhloveshke pregrehe vsame. Sakaj, deflih je terpljenje vérnih dufh v' vizah neisrezheno veliko, fo vender tudi veliki in mozhni perpomozhki, ktere nam Bog ponuja, de bi s' njimi dufham is viz pomagali. Vérnim v' vizah samoremo namrezh pomagati s' *molituvjo*, s' *dobrimi deli*, in s' *daram prefvete mafhe*.

Molituv je kljuzh v' nebefa ne le sa shive ampak tudi sa mertve vérne. Nafh isvelizhar je bres raslozhka djal: *Karkoli bote Ozhéta v' mojim iménu profili, vam bo dal.* In fveti apofteljni naf v' fvojih liftih velikokrat opominjajo, de eden sa drusiga molímo. Zhe pa molítuv shiviga kriftjana *shivim vernim* pomaga, sakaj bi tudi vérnim mertvim ne pomagala, ki fo v' vizah v' terpljenji, in ki po nafhi pomózhi sdihujejo? O, gotovo nafha molituv tudi njim pomaga, jim manjfha in lajfha njih terpljenje, in jim sadobí odpufhenje grehov. To refnizo nam fveti Duh v' drugih Makabejfkih bukvah v' 12 p. fprizhuje, ker pravi; „*Sveta in svelizhanfka je mifel sa mertve (ali ranke) moliti, de bodo od fvojih grehov refheni.*

Sato je katoljſhka zerkuv smirej molila in darovala sa kriſtjane, ki ſo ſe v' pravi veri is tega ſvetá lozhili. Vſak zhaſ, in v' ſlehernim ſtoletji, ſo katóljzhani molili sa mir in pokoj vérnih, ki ſo v' Kriſtuſu saſpali. Ljubésen naſ tedaj véshe, de tudi mi molímo sa ránke, to je, sa tiſte ljudí, ki ſo she umerli. Sa to dolshnóſt nozhejo nekteri kriſtjani dan danaſhni nizh vediti. Premóshniſhi kriſtjani to dolshnoſt na druge svrazhajo, ker jim kaj vbogajmé dájo, sato de bi is hvaleshnoſti sa ta dar sa duſhe v' vizah molíli. Té naváde jeſt ſizer ne grájam, in ſhe le pravim, de je dobro in hvale vrednoſt drugim vbogajmé is téga naména dájati, de sa ranke dobrotnike in prijatle molijo. Tóde bogatinzi morajo sa duſhe v' vizah tudi ſami molíti, ker ſo kakor kriſtjani dolshní tudi ſamí ſvojimu blishnimu ljubésen ſkasovati. Réveshi, kterim kaj vbogajmé dajete, bodo ſizer sa mir in pokoj vérnih mèrtvih molíli, ali bodo pa sa tiſte, ki jih niſo posnali, ſ' tako gorézhnoſtjo molíli, ſ' kakorſhno samorete ví sa-nje molíti, ki ſte bili v' shivljenji terdno s' njimi ſklénjeni, in ki ſte toliko dobrót od njih prejéli? Naſhih oſébſkih ali perſhonſkih dolshnoſt ne mórejo drugi ljudjé nameſt naſ opraviti. Kadar zhlovek ſam gorézhe móli, in ſ' ſvojo molituvjo ſhe molituv réveshev sdrushi, takrat je Bogú vſhezh.

Mémo molítve, ſo tudi vſe druge dobre dela vernim duſham pomagljíve, ktere is téga naména délamo, de bi s' njimi duſham v' vizah pomagali. S. Kriſoſtom pravi: Zhemu je

tvoj neismerín jok? Vérnim dufham ne pomagajo tvoje folse, ampak dobre déla. — Ljubesen sna in vé marfikako pomágati, l. p.! dóber kriftjan je pa vèf ljubesen. Torej pravi, kadar fe vernih dufh fpómni: Nadoméftil bom sdej, kar fhe dufham v' vizah manjka. Moj ranki prijatel je morebiti tu ali tam fvojim pozhutkam prevezh dovóljil, morebiti je premehkushno, in prenizhémurno shivel, in morebiti je fvojimu méfu prevezh ftrégel; v' njegovo refhenje bom jeft sdaj nadomeftil, kar fhe njemu manjka. Njemu v' prid fe bom sdej tukej pokoril, fvojim pozhutkam bom tu ali tam kaj odrékel, fi pertergoval, in to ali to fvéto ojftró shivljenje shivel. Moj prijatel, fe je morebiti nizhemurno oblázhil, in fe prevsetno obnafhal; de to njegovo pregrého isbrifhem, fe bom sdej tega in tega lepiga oblazhíla sdershal, ali bom tega in tega fromaka oblékel. Moj ranki prijatel je vefelje prevezh ljubil, sato fe bom pa jeft sdej tega in tega vefelja sdershal, in bom tazhaf sa-nj k' Bogu molil. Morebiti je prevezh jédel, ali pa prevezh píl, v' fprávo sa ta gréh fe bom sdej jeft te jedí ali pijázhe sdershal, ktera mi dobro difhí. Morebiti je bil prelén v' flushbi boshji, sato bom pa jeft pogófto v' zerkuv hodil, in drugim v' isgléd dalej v' njéj oftajal. ¿She boljfhi perpomozhek kakor molituv, je vbogajme dajanje. *Vbogajme dajanje*, pravi fvęti Duh, *isbrifhe grehe.*

Tretji in nar mozhnejfhi perpomozhek, dufham is víz pomagati, je dar prefvéte mafhe.

Katoljſhki uzheniki vſih zhaſov uzhé, de je darovanje nekerváviga darú nove savése nar bolj gotóvo in nar mozhnejſhi reſhílo, duſham is víz pomagati. Ali miſlite l. p.! de ſe sdej Bog ne bo dal potolashiti, zhe mu tiſti veliki ſpravni dar darújemo sa duſhe v' vizah, kteri dar je nekdej nebeſhkiga Ozheta s' vſo nezhiſto semljo ſpravil? Ali miſlite, de ſe vezhni Bog ne bo dal omezhíti, kadar mu krí boshjiga jagnjeta darujemo. ki grébe ſvetá odjemlje? S. Ziríl pravi, de duſhe vérnih ranzih po dáru preſvete maſhe ſilno veliko pomózh dobivajo. In ſvéta Mónika je na ſmertni poſtelji gorézhe proſíla, de naj per daru preſvete maſhe na-njo nikar ne posabijo. In zhemu bi ſe jeſt per tej reſnízi dalej mudíl? ſej je katoljſhka zerkuv v' Tridentinſkim sbóru tiſte od ſebe lozhíla, ki uzhé, de ſe dar preſvéte maſhe sa mir in pokoj mertvih ne ſmé darováti. Tega naúka ſe tedaj dershímo, l. p.! in to ſtorímo, kar je ſveta mati katoljſhka zerkuv vſak zhaſ uzhíla in delala; pomagajmo vérním duſham v' vizah s' molítvijo, s' dobrimi deli, s' vbogajme dajánjem, ſoſebno pa s' daram preſvéte maſhe. Takó mi je, kakor de bi ravno sdej ſliſhal glaſ velíko tavshent naſhih bratov in ſeſter k' nam vpiti is plavsha terpljenja: *Uſmílite ſe naſ! uſmílite ſe naſ! vſaj ví naſhi prijatli!* Mí ſami ſe ne móremo reſhiti, ví naſ pa snate otéti. Oh, l. p.! ali naſ to shaloſtno sdihovanje naſhih prijatlov in dobrótnikov ne bo omézhilo? Oh! kaj bózhem tukej rezhi? Zhe vam terpljenje vaſhih ranzih

perjatlov k' ſerzu ne gré, vaſ bo vſaj vaſh laſtin dobizhik omezhil. ¿Sej je vender zlo gotóva reſniza, de bo Bog tiſte ljudí miloſtivo ſódil, kteri terpézhim duſham v' vizah pomagajo; ſej je piſano: Blagor míloſtivim, ker bódo míloſt doſégli. Bo li tak kriſtjan vezhno pogubljen, kteri je drugim duſham s' molitvijo v' nebéſa pomagal?

Oh! kakó neisrezheno bi vaſ pazh veſelílo, ko bi ſi samogli tako le rezhi: Eno duſho ſim réſhil; s' molituvjo in s' darmí ſvete maſhe ſim ji h' pogledu boshjimu perpomógel. O kako mi bo pazh is hvaleshnoſti dobro sheléla duſha, ktero ſim s' molitvijo in s' dobrimi déli is víz réſhil! Kakó pridno in gorezhe bo pazh pred ſédeshem boshjim same proſíla! neprenéhama bo Boga proſíla: Goſpód! réſhi, réſhi tega dóbriga, pobóshniga, in ljubesnívigа prijatla, ki je mene is viz réſhil! Od mene porezhe, kar je nekdej ſ. Peter djal: *O sdej dobro vem, de je Goſpód ſvojiga angelja poſlal, de me je réſhil.*

Oh! koliko veſelje, koliko samáknjenje bo sadnjizh sa naſ, kadar bomo kdej ſvoje brate in ſvoje ſeſtre v' nebeſih sagledali, k' kterih reſhenju in bolj sgódnimu svelizhanju ſmo mí kaj perpomogli! Treſímo ſe tedaj l. p.! pred pravizo neſkonzhno ſvétiga Boga, kteri v' vizah pregreſhke in oſtanke grehov tako ojſtro ſhtraſuje, kterih zhlovek na tem ſvétu ne isbriſhe; pa tudi hvalimo in zhaſtímo neſkonzhno miloſt boshjo, ktera ſe dá ſ' ptujo sadoſtíuvjo potolashiti, in ktera na proſhnjo shivih

vérnih ſvoje ſhtraſujózhe ſodbe v' miloſt in gnado ſpreobrázha. Vſe kolikor je mozh, obrazhajmo v' reſhenje vernih duſh v' vizah, ki ſo ſe v' Kriſtuſu is tega ſvetá lozhíle; pomagajmo jim s' molitvijo, s' vbogajme dajánjem, in s' drugimi dobrimi déli; sadnjizh tudi sa njih mir in pokoj darujmo Goſpódu nekervávi dar nove savése, in med ſ. maſho s' maſhnikam is zeliga ſerzá rezímo: Goſpód! daj jim vezhni mir in pokoj, in vezhna luzh naj jim ſvéti. Goſpod! naj v' míru pozhivajo. — Amen.

Tri in dvajſeto nedeljo po Binkuſhtih.

Shena, ktera je dvanajſt lét na tekózhi kervi terpéla, je od sad k' njemu perſtopíla, in ſe robá njegoviga oblazhila dotaknila. Mat. 9, 20.

Kakſhniga milovanja je bila pazh tiſta shena vrédna, l. p.! ktera ſe je k' Jesuſu od sad perblishala, de bi sdravje od ſvoje dolge belesni sadobila, ki jo je she dvanajſt lét terpéla. Pa kako veliko jo bilo njeno saupanje! Ker je védila, de ima ſin boshji oblaſt in mózh od teleſnih bolesin sdraviti, ſi je ſama per ſebi miſlila, de ji ga ní treba proſiti, de bi rokó na-njo polóshil, kakor ga je Jair proſil, od kteriga danaſhni ſ. evangeli govorí. Upa, de

bo osdravljena, zhe le med ljudmí do Jesusa Kristusa perríje, in se skrivej robá njegoviga oblazhíla dotakne. Pa je tudi skusila, koliko per neskonzhno dobrotljivim Bogu ponishno in terdno saupanje premóre. Osdravljena je od svoje bolesni, in njeno véro she zlo Jesus Kristus pohvali, rekozh: *Saupaj hzhí! tvoja véra ti je pomagala.*

Bolesin té shene, savoljo ktere se je sramovala, ker je po postavi nekako nezhistost nad sabo iméla, nas spomni nesramnishi bolésni, ktera je dan danashni v' nashi sveti veri, ki nizh nezhistiga ne terpí, vender she veliko dush okúshila. ¿Sej she véste l. p.! ktero bolesin sdej ménim, ktere si ne upam po iménu imenovati, ker je ta bolesin tisti greh, ki nam ga s. apostelj Pavel imenovati prepové. O Bog hotel! de bi jest ne bil dolshan od te pregrehe govoriti, ker sim v' nevarnosti, de bi zhistih ushés ne shalil, in de bi s' perpovedovanjem tazih rezhí, na ktere bi nikoli misliti ne sméli, vashih misel ne omadeshil. Rad bi molzhal od take pregrehe, od ktere je tako navarno govoriti, ko bi me dolshnost mojiga stanú ne vesala, vam nekako poshast perostuditi, ktera toliko hudiga déla, in ktera se na dolgo in na shiroko rasshirja. Naj tedaj govorím od te pregrehe, ker moram od nje govoriti, in na vso mozh si persadenímo tako kushno bolésin, kakor je pregreha nezhistosti, v' njenim téku vstaviti, ali pa ji vsaj mejnike postaviti. De bom pa to storil, vam moram pokasati studenze nezhistosti, in vas poduzhiti, kako slo se morate

njenih odraſlikov in naſtopkov bati. Bote ſliſhali, kako lahko zhlovek v' to pregrého sajde, in pa kako neſrezhin je zhlovek, kteri v' njej tizhi.

1. *Is kterih ſtudenzov isvira nezhiſtoſt?*

2. *Kake naſtopke ima nezhiſtoſt?* Lahko je ta greh ſtoriti, tedaj ſe moramo ſkerbno varovati, de va-nj ne sabredemo; slo je neſrezhin, kdor ga ſtori; kdor ga je pa she ſtoril, ſi mora na vſo mozh persadevati, de bi ſe od njega osdravil.

I.

Vſak pametin zhlovek lahko ſposná, de je nezhiſtoſt gèrd in oſtudin greh; ſoſebno vam l. p.! kteri ſte kriſtjani, je dobro snano, de je ravno tiſti Bog, kteri je djal: *Ne ubijaj*, tudi rekel: *Ne preſheſhtuj*, *in ne delaj nezhiſtoſti.* Snano vam je, kar ſ. apoſtelj Pavel pravi, *de noben kurbír*, *nezhiſtnik*, *in noben lakomnik ne bo kraljeſtva boshjiga deléshin.* Torej vam oſtudnoſti tega greha ne bom na dolgama ſkasoval, temuzh vam le povedal, is kterih ſtudenzov ta ſtrupéna, in kushna pregreha isvira, in kako ſe v' zhlovekovo duſho ſpravi.

Kteri ſo ſtudenzi nezhiſtoſti? *Pervizh* pomankanje zhujezhnoſti nad ſaboj in nad ſvojimi pozhutki; *drugizh* hoja v' blishne perlóshnoſti, in *tretjizh* lenoba in poſtopánje, ktero je sazhetik vſih pregreh, poſebno pa nezhiſtoſti. Lejte! is tih ſtudenzov ſe ta gèrda pregreha po ſvetu raslíva.

1. Nafha natora l. p.! je slo obzhutljiva, in ima rada take rezhí, ki so ji vfhézh, in ki jo míkajo. Nafhi pozhutki so duri in pót, po kteri teléfne ali vidne ftvarí do naf pridejo, in fe nam v' dufho vtifnejo; pozhutki so ókna, fkosi ktere fmèrt v' nafho hifho pride. Kdor pozhutkam vfo proftoft da, kdor védno nad njimí ne zhuje, in jim dovólji, de imajo s' vsako rezhjó kaj opraviti, ktera fe jim perleshe, bo fmèrtne shlake ali vdárke nezhiftofti kmalo zhutil, in fkufil, kakó fe ga bo nezhiftoft polaftíla, in ga v' gerdi fushnofti dershala. Sakaj je toliko velizih mósh globoko padlo, od kterih nam fveto pifmo perpoveduje? sato, ker nifo nad fabo zhuli, in ker so fvojim pozhutkam preveliko proftóft dovoljili. Israelfka dékliza Dina po iménu, je is radovednofti shelééla shenfki fpol v' ¿Sihemfki desheli viditi; in kako dragó je fvojo radovednoft plazhala! Nekdo jo je f' filo f' faboj odpeljal, de je s' njo délal, kakor je hotel, Sakaj je David, ta mósh po volji boshji, ta fizer tako popolnama kralj, padel? ¿Sam pogled Betsabeje, Uríjatove shene, ga je v' prefhefhtvanje in ubijanje sapeljal. Pa fej mi ni treba ptujih isgledov ifkati; koliko nam jih daja vfakdanja fkufhnja, in morebiti laftna fkufhnja mojih prizhijozhih poflufhavzov! Zhifti in nedolshni dufhi, ktera vé, de je nezhiftoft velika pofhaft, in nefrezhno in nevarno fkalovje sa svelizhanje, fe fperviga nezhiftoft fhe oftudin in gerd greh sdí; fe prezej ne padá f' premiflikam v' take rasujsdanofti, ktere nam vera in pamet prepovedujete, in do-

kler ſe varije, in nad ſvojimi pozhutki ſkerbno zhuje, ſhe vſe ſovrashnikove ſkuſhnjave ſerzhno premaga. Zhe pa potlej sheljé dobi. bres premiſlika vſe gledati, kar ji pred ozhí pride, in vſe poſluſhati, kar ſe govorí, ſe ſ' tem domazhim ſovrashnikam ſosnani, de ne vé kdaj; ta ſovrashnik jo ſkuſha in drashi s' mikajozhimi rezhmí, ktere ji pred ozhí ſtavi. de bi mu v' ſvoje ſerzé duri odperla. Prijasin pogled, péſem, ktero rad poſluſhaſh, neſpodobna beſéda, ktero je kdo v' prizho tebe isrékel, ſe ti tako globoko v' ſerzé vſadí, in te takó ſmertno rani, de jo s' vſo ſilo komej is ſerza isrujeſh. Duſha sazhne premiſhljevati káko rézh, ktera jo je míkala, in deſlih truplo ſhe ní omadesheno, je vender duſha she ſmèrtno ranjena, ker je v' hudo miſel dovoljíla, ali pa ker je kaj neſramniga she posheléla. Od hudih miſel in shélj ſe pa kmalo k' neſpodobnim delam pride, ſzhaſama zhlovek sabréde v' nar oſtudniſhi pregrehe.

Tak neſrezhin ſad rodí nezhiſtoſt ſ' pomozhjo naſhih pozhutkov. Zhe kdo pozhutkov v' bersdah ne dershí, slése neſrezhni ſtrup nezhiſtoſti in ſladnoſti v' duſho, in mu vſe duſhne mozhí oſlabí. Jerusalemſki tempelj ob zhaſu, kadar ſo ga Rimljani poshgali, nam je tega ozhitna podóba. Gorézha bakla, ktero je vojak v' tempelj sagnal, je tako pogoriſhe ſtorila, de ga ní bilo mozh ogaſiti. To drago in imenitno poſlópje, prezhaſtito snamenje, ktero je bilo Bogu v' zhaſt sidano, ſe je kmalo v' prah ſpremenilo. Iſkra je ſizer majhna,

njena mozh je pa ſilno velika, in zele gojsde pokonzhá. *Lej!* pravi ſ. Jakop, *kako majhna iſkra velik gojsd poshge.*

Tako tudi iſkra nezhiſtiga ognja, ktera ſe dúſhnih mozhí loti, neisrezheno smeſhnjavo v' zhloveku napravi. Duſha, ta tempelj boshji, ktera je bila s' gnadami in darmí ſvetiga Duha osálſhana, sgubí ſvojo lepoto, in hudizhu ſlusbi. Kaj je shaloſtniſhiga! Ali ne ſposnate l. p.! de ſte ravno tako tudi ví saſhli? Koliko vam pazh vaſha veſt mora ozhitati, zhe premiſlite, kako proſtoſt ſte ſvojim pozhutkam dajali! Kolikokrat ſte take rezhí gledali, do kterih ſte imeli pregreſhne sheljé? In ſ' takimi pogledi ſte ſe she pregreſhili pred Bogam, ker Jesuſ pravi: *Kdor koli sheno ſ' posheljivim ozhéſam pogleda, je s' njo she preſheſhtval v' ſvojim ſerzu.* Mat. 5, 28. Ali ní vaſhe posheljivo okó ſhe drugim ljudém hudiga nágnjenja vaſhiga ſerza rasodeválo? Koliko kvantarſkih péſem, koliko neſramniga govorjenja ſe pazh ſliſhi dan danaſhni po druſhinah! Le to nezhiſto kvantanje, to pregreſhno perpovedovanje vam dan danaſhni ſolí in béli vaſhe pogóvore; take ljudí, ki nar huje zhénzhijo, nar raji per ſebi vidite, jih nar raji poſluſhate, in kmalo ſe nauzhite po njihovo govoriti, ker miſlite, de kar drugi ljudjé delajo, tudi vi ſmete ſtoriti. Kako slo je voſhiti, de bi nekteri mojih poſluſhavzov nekterih pogovorov ne bili nikoli ſliſhali, kjer ſo ſe tazih rezhí nauzhili, kterih bi ne bili ſmeli nikdar vediti! Njih vedenje

bi bilo nedolshnifhi, njih saderfhanje pametnifhi, in njih shivljenje frezhnifhi.

Pokuf ali flaj, kteri naf velikokrat k' poshrefhnofti in pijanofti napeljuje, tudi nezhiftofti ftreshe in flushi. Mefó, ktero je premehkushno srejeno, fe soper duhá vojfkuje in punta, in gà f' faboj v' greh vlézhe. Kader mozhne pijazhe natorno gorkóto in vrozhíno pomnoshijo, tudi dufhi fhkodjejo, pamet smamijo, in ker smamljena pamet hudih ftraft ne more v' bersdah dershati; sato ni zhudo, de njih rasujsdanofti odjenja, in marfikaj pregrefhniga perpuftí. Is tega naména je f. Pavel pervim kriftjanam nesmérnoft slo prepovèdoval rekozh: *Nikar fe ne vpijanite s' vinam, v' kterim nezhiftoft prebiva.* Efes. 5; 18.

Tukej vam nizh ne rezhem, I. p! od grehov, ktere s' obzhutftvam ftorimò, nizh ne rêzhem od tiftih dél, ki fo zhes fhefto boshjo sapoved, fveti kraj, na kterim ftojim, mi ne perpuftí od takih rezhí govoriti, nad kterimi bi fe zhifte ufhefa pohujfhevale. Le toliko vam rêzhem, de v' fhtevilo tazih pregrefhnih dél gré tudi tifta proftóft, ktera is nezhifte ljubesni isvira, in je v' mefénо vefelje obernjena; tifta proftóft namrezh, ktero ljudjé le norzhíjo le igrazho, le kratek zhaf, in snamenje prijasnofti imenujejo, ktera proftoft pa je vender le oftudin greh, in savoljo perfhon, savoljo okolifhin kraja, in savoljo naftopkov fhe vezhi israfte. Take proftofti fe morate fofebno sakonfki ljudjé v' fpovednizi obtoshiti, ker je f. sakon marfikomu perloshnoft greha, in pogub-

ljenja, zhe med mejniki sakonſke zhiſtoſti ne oſtane. Posheljivoſt je tudi v' ſvetim sakonu posheljivoſt, tedaj prepovedana.

2. Sdej pa govorímo od drusiga ſtudenza nezhiſtoſti, namrezh od perloshnoſt h' temu grehu. Zhe naſ perloshnoſt she ſizer h' grehu napeljuje (kakor pravimo: Perloshnoſt tatú ſtorí) naſ pa ſhe ſoſebno h' temu grehu vlézhe, od kteriga danaſ govorím. Nezhiſtoſt ſe po naſhih pozhutkih ſhe takrat v' naſhe ſerze perklati, kadar rezhí, ki jo unemajo, niſo vprizho naſ, kako pa mora ſhe le takrat v' naſ ſiliti, kadar naſ ſhe prizhijozhe rezhí k' nezhiſtoſti napeljujejo? Blishna perloshnoſt je tudi vſelej tiſto nevarno ſkalovje, nad kterim ſe zhiſtoſt rasbije. Kdo bi bil miſlil, de bo modri Salomon, v' rasujsdanoſt té pregrehe, in sadnizh ſliſe v' tamo malikovanja saſhel! Sakaj je Salomon saſhel? sato, ker ſe je s' malikovavſkimi shenami pezhal, ktere ſo mu ſerzé vkovále, in ga prekvantále njih malikam kadílo sashigati, po tem, ko ſo ſe tudi one njegovim ſtraſtim v' dar dale. Od kod pride toliko rasujsdanoſti per mladenzhih in deklizah? Od kod toliko nesveſtobe v' ſ. sakonu? Od pregreſhniga snanja, ker h' perſhonam hódijo, h' kterim bi ne ſméli hoditi, ker v' hiſhe sahajajo, ktere ſo jim nevarne, ker ſe ſ' takimi ſ-hajajo, kteri ſo jim v' padez. Vſe te rezhí poméni beſeda: *perloshnoſt* h' grehu, ker vſe h' temu grehu napeljujejo, in *ſo snamenja umirajozhe zhiſtoſti.* Perloshnoſt h' grehu nezhiſtoſti imenujem tiſte ſ-hode, in tiſte panoshne druſhine,

ktere ſo v' nekterih hiſhah, in ktere rasujsdanoſti potuho dajejo, v' kterih ſe nezhiſtoſt omadeshuje s' mnogim neſramnim govorjenjem, in s' nekterimi rezhmí, v' kterih zhednoſt marſikake nevarnoſti in mreshe najde, kterih ſe zhlovek tolikanj tesheje ogiba, ker miſli, de ſmé v' tami bres ſtrahú greh delati.

Perloshnoſt h' grehu nezhiſtoſti imenujem tiſto veſelje, in tiſti pléſ, na kterim zhlovek neſramne rezhí s' neſpodobnim pogledam pogleduje, ali vſaj ſi neſramne sheljé in neſpodobne miſli ali ſam v' ſebi, ali pa v' kterim drugim budí. Ali ſi tukej ne persadevajo perſhone obdvojiga ſpola dopaſti, ljubiti, in ljubljene biti? Ravno na pléſu ſe budé hude ſtraſti s' majanjem, in ſkakanjem, in s' musiko, ktera ſe ſliſhi; ravno na pléſu ſe isbudé, de mejnike preſkozhijo, in marſikake rasujedanoſti dopernaſhajo. Upam ſi rêzhi, de od pleſú tudi pobóshin zhlovek takó poboshin ne gre, kakor je na-nj priſhel; in v' ſprizhlej tega drusiga nozhem, kakor odkritoſerzhno ſposnanje ljudí, kteri ſo bili she kdej na pléſu.

Kaj hozhem ſhe le od neſpodobne nóſhe, od liſhpanja rêzhi, ſ' kterim ſe shenſke lepotizhijo, de bi ſe ljudje nad njimi rasgledovali, in de bi jim dopadle? One dvakrat greſhé, s' namenam namrezh, is kteriga ſe liſhpajo, in ſ' ziljem in konzam, kteriga s' lepotenjem doſeshejo.

Perloshnoſt h' grehu nezhiſtoſti imenujem tudi tiſto obiſkanje, kadar ſe miſlita dvé perſhoni sarozhíti, in ſe sato ſ-hajata, de bi ſe

bolj ſposnala. Tako obiſkanje je pregreſhno, ker ſi shelita eden drugimu dopaſti, in mejnike poſhtenoſti in ſramoshljivoſti preſtopata. Shénin in nevеſta ſe ſizer ſméta obiſkovati, tode poſhteno, malokdej, in le v' prizho ozhéta ali matere, ktera nad sadershanjem ſvojih otrók zhujeta. Kadar ſe pa ſtarſhev ogibata, kadar ſe v' tami ſ-hajata, ali ob nenavadnim zhaſu, ſe gotovo bres greha ne lózhita. Tode ta nauk je sa sdajne zhaſe preojſter; marſikomu ne bo vſhezh, in — velikokrat ſhe ſamí ſtarſhi ſvojim otrokam preveliko potúho k' nezhiſtoſti dajejo. Ker shele, de bi ſvoje otroke dobro oshenili ali omeshili, sato jim dajo proſtoſt, ſe po nózhi in po dnevi okrog potepati, kakor hozhejo, in ſe pajdaſhiti, ſ' komur ſe le hozhejo. ¿Se je tedaj zhuditi, de je mladoſt tako slo rasujsdana? de ſe rasujsdanoſt in nezhiſtoſt tako hitro po ſvétu rasſhirjate? Ni zhudo, de taka hudobija po ſvetu goſpoduje, ker je toliko perloshnoſt, ki v' nezhiſtoſt sapeljujejo, h' kteri je zhlovek she po natori slo nagnjen, ker ljudje nad ſaboj in ſvojimi pozhutki nizh ne zhujejo, in ker ſo ſhe zlo tako predersni, de ſe v' blishne perloshnoſti k' nezbiſtoſti bres premiſlika, in proſtovoljno podajajo.

3. Lenoba in poſtópanje nezhiſtoſt ſhe bolj podpihujeta. Zhe je poſtópanje po beſedah ſ. piſma, isvir *in ſtudenez vſih pregréh*, je ſhe poſebin isvir nezhiſtoſti. Zhlovek, kteri ſemtertje bres déla pohajkova, in poſtópa je enak ſtojezhi vodi ali pa mozhvírju, kteri gnije, ker per miru ſtojí, in ſvoj ſmrad delezh okrog

ſebe rasſhirja. Taka duſha, ki je she ſizer k' hudimu nagnjena, in ktero hudizh ſkuſha, je polna ſmradljive ſopárize savoljo ſvoje lenobe, ktera ſopariza njeno lepoto ſkasí, in jo v' ſtrup ſpreoberne in umorí. Taka duſha je tudi enaka gradu bres vojakov, kteriga ſe ſovrashnik prezej lahko polaſtí. Tukej saprizham tiſte poſtopázhe, kteri v' pohajkovanji in v' lènobi shivé. Koliko hudih miſel pazh imajo! koliko neſramnih shelj ſe v' njih ſerzu budí! Njih ſerzé je sapuſhena hiſha, v' kteri nezhiſti duh kmalo ſtanovanje dobi.

Kdaj vaſ hudi duh nar huje nadlégova? Ob kterim zhaſu imate nar vezh ſkuſhnjav? Le naravnoſt obſtojte, de tiſte dni, kadar nizh ne delate, in pa tudi v' zerkuv ne hodite, kadar ſe ſ' ſvojo lenobo pſhízam ſvojiga ſovrashnika vſi pokashete.

Pa deſlih ima zhlovek k' meſénimu veſelju hudo nagnjenje, deſlih je hudizh mozhan, in deſlih zhloveka ſilno v' ta greh napeljuje, bi vender zhlovek ne bil nikoli premagan, ko bi ſkerbno zhul nad ſaboj in nad ſvojimi pozhutki; ko bi bejshal pred blishno perloshnoſtjo in pred poſtópanjem, is kterih nezhiſtoſt isvíra. Pa savoljo pomanjkanja zhujezhnoſti in déla, ter savoljo predersnoſti v' pregreſhnih druſhinah ſe nezhiſtoſt tako ſploh po ſvétu rasſhirja, in neisrezheno veliko ljudí v' pogubljenje ſpravi. Savoljo tega greha je tudi majhno ſhtevilo isvóljenih, ker po beſedah ſ. Pavla ne bo noben (neſpokorjen) nezhiſtnik nebeſhkiga kraljeſtva deleshin. Tode neisrezheno veliko ljudí

ſe da tej pregrehi goſpodovati, med kterimi ſo mladi in ſtari, bogati in ubógi, próſti in sarozheni. — Kako slo moramo tedaj ſkerbéti, de ſe bomo tega greha obvarovali! De ſe ga bote ſkerbnejſhi varovali, vam bom ſhe njegove neſrezhne naſtopke popiſal.

I.

Jeſt bi vam lahko perpovedoval ſhtrafinge, ſ' kterimi je Bog nezhiſtnike she v' tem shivljenji ſtraſhno ſhtrafoval. Kmalo po ſtvarjenji je Bog velik, in ſplohin potóp zhes vſo semljo poſlal, de bi bil ugaſil nezhiſti ogenj, kteriga je poshe:jivoſt v' zhloveſhkim ſerzu sashgala. Pét méſt je bilo s' ognjem ſpod neba poshganih ker ſo bile s' oſtudnimi nezhiſtimi pregrehami njih prebivavzov omadeshane. Posnejſhi je bilo na boshje povelje ſhteri in dvajſet tavshent Israelzov na enkrat pomorjenih, ker ſo ſe rasujsdanoſti leté oſtudne ſtraſti vdali. Jeſt samolzhim veliko drusih isgledov, od kterih ſveto piſmo govorí. „Samo to rezhem, de je greh nezhiſtoſti zhlovekovimu nar poglavitniſhimu prídu in njegovi ſrezhi naravnoſt naſproti. Tega vam pa ní treba na dolgama ſprizhevati, kar vam vſakdanja ſkuſhnja ſhe le prevèzh osnanuje. „Sramota, saſmehovanje in sanizhevanje je delésh nezhiſtnikov. Zhe kdo ſhe tako imenitno in viſoko ſlushbo opravlja, zhe je lih kralj ali zeſar, zhe je pa s' snamenjem nezhiſtoſti sasnamnjam, ga prezej vſi ljudje sanizhujejo; ne ſami pobóshni, temuzh tu-

di nar hudobnishi ljudje ta greh nad blishnim grajajo, ko bi ga lih sami dopernashali. Nar bolj vkoreninjeno dobro imé je prezej po tléh, de te le v' nezhistosti kake rezhi obdolshé.

Kaj hozhem rézhi od sgube zhasniga premoshenja, sdravja, in zlo shivljenja, ktero nam ta greh s' saboj pernese. Kaj bi nek zhlovek ne mogel storiti, kteri je tej strasti vdan? Nezhistnik je perpravljen vse svoje premoshènje isdajati, de svoji strasti postréshe, ali pa de do tistiga malika pride, kteriga móli v' shkode svoje vestí in svestobe, ktero je svoji sheni dolshan; v' vsih drugih rezhéh rad shpara, de le v' tej perloshnosti lahko sapravlja. Svojo sheno in svoje otroke v' nizh perpravi, ktere doma stradati pustí, in kteri so vzhasih nedolshin ofer njegovih pregréh. Zhe lih svoje sdravje in svoje shivljenja s' teshkim zhuvanjem, ali pa s' gerdimi bolesnimi konzhá; zhe lih svoje shivljenje v' nevarnost postavi, zhe lih neisrezheno veliko hudiga terpi, vender vse prestojí, in v' vse nevarnosti se podá, de svojoglavno strast napase, ktera ga sushí, in sastonj kopernéti pustí. Velikokrat sè v' svojim upanji goljfa; velikokrat dobi sa plazhilo svojiga truda nesvestobo, ktera ga pezhe; smirej se bojí, de bi ga kdo ne spodrínil. Sa spolnjenjem njegoviga pesheljenja, ktero mu pokója ne da, pride huda shalost, britkost, grisenje vestí in terpljenje, ktere nadloge sladno veselje nezhistosti slo odvagajo. Ali vam hozhem she povedati, de ta strast v' s. sakonu prepir in lozhenje napravlja, ktero je nashi s.

veri v' veliko pohujſhanje? de je nezhiſtoſt ſtudenez navidnoſti ali ajfranja, ſovrashtva, tosheb, vojſek in ubijanja? Isgledje vſiga tega ſe vidijo po meſtih in na kmetih, po deshelah in kraljeſtvih. Ta ſtraſt povſod poganja in obrodí smeſhnjave, neródnoſti, shaloſt in neſrezhe. Take vidne in shaloſtne naſtopke bi vam lahko na dolgama popiſoval, pa vam miſlim le bolj shivo popiſati neſkonzhno neſrezhne naſtopke, ktere nezhiſtoſt v' nezhiſtnikovi duſhi obrodí, in ti ſo: Slepota duha, oterpnjenje ſerza, sadnja neſpokornoſt, in vezhno pogubljenje.

Nezhiſtoſt ima to laſtnoſt, de zhloveka oſlepi, kteri jo déla, ker mu luzh pameti in vere ugaſne. Duh bi imel v' pametnim zhloveku zhes meſó goſpodovati, v' nezhiſtniku pa meſó goſpoduje zhes duha; mu sapovedi daje, in ga v' ſushnoſt ſpravlja. Duh, vèſ omamljen ſ' ſladnim, meſenim veſeljem, nizh ne vidi, kaj dela, in sgubí, tako rekozh, vſe ſvoje duhovno bitje, ker ſe vèſ potelééſi in poshivíni. *Zhlovek*, pravi ſ. Avguſhtin, *ſe vezhi dél temu vpodóbi, kar ljubi; meſéni zhlovek tedaj ſe pomeſeni in nima vezh duhá.* In v' koliko rasujsdanoſt pazh sabrede! v' kake smóte sajde! Le takó dela, kakor neſpametna shivína; je ſhe huji, kot shivína, ker to mèrvizo luzhi, kar je ſhe ima, le v' to obrazha, de déla dopernaſha, kterih ſhe neſpametna shivina ne dela. *Enak je neſpametni shivíni, in poshivinil ſe je.* Pſalm 48, 13. Je li zhudo, zhe taka meſena duſha sgubi luzh ſ. vere? *Shivinſki zhlovek ne ume boshjih rezhí.* 1. Korin. 2, 14. Boshja poſta-

va naſ uzhí, de je zhloveſhka duſha po boshji podobi uſtvarjena, sa zeno kervi ſinu boshjiga odkupljena, in de je v' ſ. kerſtu v' shiv tempelj ſvetiga Duha poſvezhena; kaj bi samoglo nezhiſtniku mozhnejſhi mejnike ſtaviti, kakor te reſnize? Pa na vſe to nizh ne porajta; ispred ozhí sgubi laſtnoſti, ki ga povelizhujejo; is otroka boshjiga ſe ſpremení v' gerdiga hudizheviga otroka; omadeshuje ſvoje ude, kteri ſo udje teléſa Jesuſa Kriſtuſa; gerdo nezhaſt déla prelepimu tempeljnu v' kterim ſ. Duh prebiva, in ſtorí is njega ſmradljivo mlako hudobije. O grosno gerdo délo! O ſlepota! Nezhiſtnik tako slo oſlepi, de ſe mu njegove déla nedolshne in perpuſhene dela sde; na vſo mózh tudi drusih ljudí tega uzhí, de bi jih lósheje v' greh nezhiſtoſti sapeljal. Samore li zhlovek tako hudó oſlepeti, in ſhe vender ſvoje dolshnoſti ſpolnovati, in ſvojo vero ohraniti? Nezhiſtnik tedaj, kteri temu grehu ſlushi, nima vezh ſvete vere, sato ker huda ſtraſt, ki ga ſlepi, neisrezheno tamo v' njegovi duſhi rasſhirja, in luzh ſvete vere ugaſne. Ali niſo is tega ſtrupeniga ſtudenza isvirale krivovére, ktere ſo ſi persadevale zerkuv popazhiti? Is nezhiſtoſti ſo raſtli bogatáji (to je, ljudjé, ki ſo Bogá tajíli, ali rekli, de ní Bogá) kteri le sato napak verijejo, ker je njih ſerze s' nezhiſtoſtjo ſkasheno, le sato ſveto vero sametujejo, ker njih hude ſtraſti v' bersdah dershí, in jim mejnike ſtavi. Sskaj je dan danaſhni toliko ſvojoverzov, in proſtoverzov, kteri nad reſnizami kerſhanſtva tuhtajo, ſe zhes-nje vsdigu-

jejo, in jih tajé? Sakaj taki proſtázhi ali proſtoverzi pravijo, de ſo ſkrivnoſti naſhe vere, in verſke reſnize le sato smiſhljena babja véra, de s' njimi ſtrahovite ljudí ſtraſhimo? Zhe gremo zlo do ſtudenza ali korenine njih dvomov, in krivih naukov, ſe bomo preprizhali, de, isvirajo is pregreſhniga ſerza, ktero sheli, de bi ne bilo ne ſvete vere, ne ſvetih sakramentov, ne boshje beſede, ne Boga, kteri je ſhtrafovavez gréha, de bi samogli s' vezhi proſtoſtjo greh delati. Ali nezhiſtniki kaj pogóſto mólijo? ali kaj pogoſto ſvete sakramente prejemajo? Naka, zhe nektere unanje snamenja pobóshnoſti od ſebe dajejo, jih le sato dajejo, de ſi ſhe dobro imé ohranijo, ktero jim je potrebno, zhe hozhejo kako ſlushbo, ali pa kako preſkerbljenje sadobiti. Ako bi jim pa v' dno ſerza vidili, bi ſposnali, de je njih pamet ravno tako delezh od verſkih reſniz, kakor delezh je njih ſerzé od nedolshnoſti, in de jih je nezhiſti duh, kteri jih goſpoduje, oſlépil in ſpridil. Ne ſmemo, ſe tedaj zhuditi, de taki nezhiſtniki oterpnjeno ſerzé imajo, ker je oterpnjenje ſerza le potrebin naſtopik oſlepljene pameti. Kaj je terdovratin greſhnik? terdovratin greſhnik, pravi ſ. Bernard, je zhlovek, kteriga kaſ ali grévinga ne sbode, andoht ne omezhí, obljuba ne mika, in shuganje ne preſtraſhi; kteri je neobzhutljiv proti kreganju, in ſvojoglavin per opominovanji; kterimu nobeniga ſadu ne rodí, ne molituv, ne ſſ. sakramentje, ne beſéda boshja, ne drugi svelizhanſki perpomozhki, ktere mu ſveta vera ponuja.

Ta je shaloſtin ſtan greſhnika, kteri tizhí v' blatu nezhiſtoſti.

Taziga greſhnika ne omezhí ne prelepo oblazhílo, ktero je Bog zhiſtim duſham obljubil, ne ojſtra ſhtrafinga, ſ' ktero nezhiſtnikam shuga. Vrozhine nezhiſtoſti, ktera nezhiſtnika pezhe, ne premaga peklenſki ogenj, ki nezhiſtnika zhaka, zhe bi mu ga lih ſhe tako shivo popiſoval. Tudi druge reſnize ſvete vere ga nizh ne ganejo. Beſéda boshja, ktera greſhnike s' veliko mozhjó ſpreobrazha, per nezhiſtniku vender nizh ne isda. Poſluſha jo ſizer, pa ga ne gane, in ſe ne ſpreoberne; gluh je k' vſimu ſvarjenju, ne poſluſha opominovanja ſvojiga duhovniga paſtirja, ne ſvojih prijatlov, kteri ga hozhejo is blata njegove rasujsdanoſti potegniti; zhe mu le sazhneſh od tega govoriti, ſe mu she hudo samériſh; té njegove rane ſe ne ſmeſh dotakniti, in moraſh neisrezheno varno od nje govoriti. Kaj tedaj samore taziga nezhiſtnika ſpet na pravo pót perpeljati? Morebiti molituv, ta poglavitna dolshnoſt kriſtjana? pa deſlih vzhaſih móli, vender oſtane smirej ſtari nezhiſtnik. Sakaj? ker per molitvi nima reſnizhnih shelj, de bi ga Bog uſliſhal, in med molituvjo je poln tazih rezhi, ktere ga sapeljujejo. Tak greſhnik proſi, kakor Avguſhtin pred ſpreobernjenjem, de bi Bog tiſte svési rastergal, kterih greſhnik nozhe rastergati, in ktere bres njegoviga truda ne bodo rastergane. Morebiti ga bodo samogli ſveti sakramentje poſvetíti, tiſti veliki perpomozhki namrezh, ktere je Jesuſ Kriſtuſ nam v' sveli-

zhanje poſtavil? Poſvetili bi ga ſizer, ko bi jih prav perpravljen prejémal. Pa nezhiſtnik ſe sdershí ſvetih sakramentov, ker nozhe ſlovéſa dati ſvojimu hudimu in mozhnimu nagnjenju; in zhe ſhe lih ſvete sakramente prejema, vender v' njih ne najde shivljenja, temuzh ſmertin ſtrúp, kteri ſe savoljo omadeshenja ſvetih sakramentov ſhe hujſhi rasodeva, ker nezhiſtnik, kadar ſvete sakramente, ſoſebno kadar sakrament ſvete pokore prejema, ſvojih grehov per ſpovedi ne rasodene, ali pa ker nima reſnizhniga, terdniga ſklepa, poboljſhati ſe. Per ſpovedi greſhnik nobeniga greha raji, in vezhkrat ne samolzhí, kot greh nezhiſtoſti, ker ima ta greh nekaj neſramniga nad ſaboj, kar greſhnik nerad rasodene. V' tem vaſho ſkuſhnjo saprizham. Sakaj ſte per ſpovedi toliko boshjih rópov ſtorili, ktere ſte mógli potlej s' dolgo ſpovedjo od vſiga ſvojiga shivljenja popraviti? Ali ne savoljo kaziga nezhiſtiga greha, kteriga ſi ob enim zhaſu niſte upali pred ſpovednikam rasodeti? Morebiti ſhe sdej niſte vſih nezhiſtih grehov rasodéli? Morebiti ſte ta greh ſ' kako okoliſhino sakrivali, ktera vaſ je isgovarjala, in bolj nedolshne delala? Morebiti ſte she dolgo zhaſa v' tej pregreſhni ſramoshljivoſti, de ſe ſramujete, kak nezhiſt greh per ſpovedi povedati? In sato ſte toliko boshjih rópov ſtorili, kolikorkrat ſte kak sakrament shivih prejeli, ktere boshje rópe morate, ali s' dolgo ſpovedjo poravnati, ali pa vezhno v' peklu goréti. O Bog hotel! de bi níkomur med mojimi poſluſhavzi véſt tega ne ozhitala! Zhe pa komú ozhi-

ta, naj nikar ne odlaſha, ſtorjeniga hudiga poravnati.

Nezhiſtnikove ſpovedi ſo pa tudi sato nevredne, in ſo rópi boshji, ker nezhiſtnik, deſlih ſe ſvojiga greha ispove, vender nima terdniga in reſnizhniga ſklepa poboljſhati ſe. To nam ſprizhuje njegovo pogóſtno povrazhanje v' greh nezhiſtoſti. Greſhnik ſe nobeniga greha tako teshko ne odvadi, kakor nezhiſtoſti. Nezhiſtnik smirej iſhe perloshnoſt, de bi ſvoji ſtraſti ſtregel, in mu ní sadoſti, kadar ji je enkrat poſtregel; in zhe ne more eniga zhloveka v' ta greh sapeljati, ſe pa drusiga lotí, ſe mu perlisuje in perkupuje, de bi ga losheje sapeljal. Zhe ſi lih ſvojiga namena ne doſeshe, vender hudo gréſhi ſ' ſvojimi nezhiſtimi sheljami, ktere vedno v' njegovim ſerzu goré. Zhe ſe nezhiſtniki nekoliko zhaſa te pregréhe sdershé, sato de bi ſveto odvéso doſegli, vender ne morejo dolgo eden od drusiga lozheni biti, temuzh neſrezhno svéso vnóvizh iskujejo, ſ' ktero ſe vklépajo. O malokteri nezhiſtnik ſe reſnizhno poboljſha, nekaj she savoljo hudiga nagnjenja, ki v' njem goſpoduje, in kterimu ſe je teshko v' bran ſtaviti, nekaj pa savoljo mozhnih ſkuſhnjav, ſ' kterimi hudizh nezhiſtnike ſkuſha. To nam Jesuſ Kriſtuſ pové rekozh, de nezhiſti duh táko duſho, v' kteri je she goſpodoval, le sato nekoliko zhaſa sapuſti, de ſpet va-njo pride, in s' neomejeno oblaſtjo v' njej goſpoduje, in de le va-njo pride, *je prezej posneje tiſtiga zhloveka huje od pervi-ga.* Mat. 12, 45. To je nezhiſtnik ſe savoljo

ſvojiga pogoſtniga povrázhanja v' nezhiſtoſt veliko tesheje ſpreoberne, kakor ſ' perviga, dokler ſe ſhe ní nezhiſtoſti pervadil; povrázhanje v' nezhiſtoſt ga sapelje v' terdovratnoſt, terdovratnoſt pa v' neſpokornoſt, in neſpokornoſt v' vezhno pogubljenje.

Savoljo tega ſo kerſhanſki uzheniki nezhiſtoſt smirej med nar vezhi sadershke svelizhanja ſhteli, savoljo tega ſe vam mora l. p! nad tem greham neisrezheno ſtuditi, in sato ſi na vſo mozh persadevajte, de va-nj ne sabredete; zhe ſte pa she ta greh ſtorili, ſe vſih perpomozhkov poſlushite, de ſe bote od te bolesni osdravili. Nezhiſtniki in nezhiſtnize! tega me Bog vári, de bi vaſ jeſt bres vſiga upanja poboljſhanja in reſnizhniga ſpreobernjenja, ter bres upanja vezhniga svelízhanja od ſebe ſpuſtil. Tode, zhe ſe hozhete reſnizhno nezhiſtoſti snebiti, ſe morate v' tih perpomozhkih pridno vaditi, ktere vam bom sdej per konzu ſvojiga govora ſvetoval: Ako hozheſh vodo vſtaviti, moraſh vediti, od hod isvira; in kdor hozhe kako bolésin osdraviti, mora nar pred njene ſtudenze posnati. Studenzi nezhiſtoſti pa ſo: Pomankanje zhujezhnoſti nad ſaboj, perloshnoſti, v' ktere predersno hódimo, in poſtópanje, ali lenoba. Vi morate tedaj nad ſvojimi pozhutki zhuti, ſe perloshnoſt k' nezhiſtoſti ogibati, in poſhteniga dela iſkati. Zhujte nad ſvojimi pozhutki, ſoſebno pa nad ſvojimi ozhmí, de ne bote takih rezhí gledali, ktere bi vam utegnile nezhiſte miſli ali pa shelje vneti. *Obernite v' ſtran ozhí, de ne bodo nizhemurnoſti vidile.*

Pſ. 118, 37. Kadar kaziga lepiga zhloveka sagledate, savoljo kteriga vam nezhiſte miſli vſtajajo, ſi ga prezej miſlite, kako gèrd in oſtudin bo po ſmerti, kadar ga bodo zhervóvi jedli. Ta miſel vaſ bo ſtrupa nezhiſtoſti obvarovala. Zhe snate brati, nizh pohújſhljiviga ne berítę. Samaſhíte ſvoje uſhéſa pred poſvetnimi péſmami in pred neſramnimi pogóvori, várite ſe kako neſpodobno ali pohujſhljivo beſédo isrêzhi; v' tem bodite ſoſebno varni. Nar bolj pa beshíte pred perloshnoſtjo, ktera je zhiſtoſti nevarna; ker vaſ ſizer vſa premíſhljenoſt ne bo nezhiſtoſti obvarovala, zhe ſe perloshnoſti ne ogibate.

Tudi déla in opravila ſi po ſvójim ſtanu poiſhíte; zhe vaſ bo hudizh v' délu in v' opravkih naſhel vaſ bo le k' lenobi napeljeval in ſkuſhal, in to ſkuſhnjavo bote losheje premagali, kakor ſkuſhnjavo k' nezhiſtoſti. Pogoſto prejemajte ſvéte sakramente, radi molíte, ker vam bo ſoſebno molituv slo perpomogla, dé ſe bote meſéniga veſelja losheje sdershali. S' molituvjo je ſ. Pavel shelo meſá premagoval: *Trikrat (to je, vezhkrat) ſim Goſpoda proſil.* 2. Korin. 12, 8. Bersdajte ſvoje ſtraſti s' sdershljivoſtjo, in ſ' poſtam, in nikar ne bódite smed tiſtih ljudí, od kterih ſveti Duh pravi, *de ſo ſi trebuh v' ſvojiga Boga ſtorili*, Filip 3, 19, in kteri ſ' ſvojo rasujsdanoſtjo nezhiſti oginj kurijo, ki jih shgè. Pervi hudi miſli ſe mozhnó v' bran ſtavite, povsdigujte ſvoje ſerzé k' Bogu, in rezíte mu s' gorezhim sdihlejem: *Moj Bog! odsheni to hudo miſel od moje pameti.* Objamite

v' duhu krish Jesuſa Kriſtuſa, oklenite ſe ga, dokler ſe nezhiſti vihar ne uléshe. Kadar vaſ bo hudizh k' nezhiſtoſti napeljeval, ſe ſpomnite ſvojih poſlednjih rezhí, ter rezíte: Ali hozhem savoljo kratkiga veſelja vſe vezhne zhaſe goréti? Zhe peklenſki oginj sa vaſ ní toliko ſtraſhan, de bi vam nezhiſto ſkuſhnjavo odpódil, pa vtaknite ſvojo rokó nekoliko zhaſa v' sherjavzo, in vpraſhajte ſe: Zhe ſhe zhaſniga ognja ne morem le nekoliko zhaſa terpéti, kteri je ſama ſenza peklenſkiga ognja, kako bom pa vezhni ogenj terpèl, kteri bo ſhtreſinga sa moj nezhiſti greh? Naka! taziga minljiviga veſelja, od kteriga mi ſam shaloſtin ſpominj oſtane, nozhem takó drago plazhevati. Rajſhi hozhem umreti, kakor pa ſvojo duſho s nar manjſhim greham oſkruniti! Per tem terdnim ſklepu oſtaníte, ker nameſt nizhemurniga veſelja, kteriga ſe na semlji sdershite, bote doſegli neisrezheno veſelje, ktero bote v' nebeſih vſo vezhnoſt vshivali. — Amen.

¸Shtiri in dvajſeto ali poſlednjo nedeljo po Binkuſhtih.

Kmalo po britkóſti tiſtih dni bo ſolnze otamnelo, luna ne bo dala ſvitlobe, svésde bodo od néba pádale, in nebeſhke mozhí ſe bodo gibale. Mat. 24, 29.

S' ſpolnjenjem tega Jesuſoviga prerokovanja ſe bo ſtraſhno ſpremenjenje ſvetá sazhélo. ¸S' temi zhudnimi perkasnimi na nebu nam ſ. evangeli nar ſtraſhnejſhi ſpremenjenje ſveta popiſuje. Jesuſ pravi: ¸*Solnze bo otamnelo, luna ne bo dala ſvitlobe, in nebeſhke mozhí ſe bodo gibale.* Te snamenja ſo *zhaſtite*, ker nam jih ſam Jesuſ kakor napovedovavze ſvojiga sadnjiga prihóda na ſvét oſnanuje. Te snamenja *ſo svelizhanſke*, ker hozhe Jesuſ s' njimi is ſpanja isbuditi naſho saſpano vero. Te snamenja *ſo ſtraſhne*, ker ne bodo ſami ljudjé od ſtraha ſahnili, kadar jih bodo sagledali, ampak zlo nebeſhke mozhí ſe bodo treſle in gibale. Vſe to je gola reſniza, pravi ſ. Krisoſtom, pa deſlih ſo te snamenja zhaſtite, svelizhanſke in ſtraſhne, bodo vender ſhe le goli napovedovavzi poſlednje ſodbe, ktera je ſhe veliko ſtraſhnejſhi, in naſhiga premiſhljevanja ſhe veliko vredniſhi in potrebniſhi. Od te poſlednje ſodbe boshje vam miſlim danaſ, poſlednjo nedeljo

zerkveniga léta govoriti. Pomagaj mi o Go- ſpod! in dodéli mi mózh, de bom ſvojim po- ſluſhavzam tako govoril, kakor ſe ſpodóbi sa ta takó imeniten nauk. — Vi pa, I. p.! ſi na vſo mózh persadevajte, me pasno poſluſhati, de bote ta nauk prav uméli, ker vam samore v' svelizhanje slo tekniti. Upam ſi rêzhi, de zhloveku, kteri pogóſto na ſtraſhno poſlednjo ſodbo miſli, ní mogózhe greha delati. ¿Sej je she ſamo popiſovanje poſlednje ſodbe imenitne Rimljane, módre Gerke v' Atenah, Davida na zhaſtitim kraljevim ſédeshi, nezhiſtiga Avguſh- tina v' naróshji nezhiſtoſti, in ſpokorniga Hie- ronima med divjimi sverinami, ſ' ſtraham na- polnilo. ¿She kervoſrámnika Feliksa je osna- njenje te ſodbe hudó preſtraſhilo; kako slo mo- ra pa ſhe le kriſtjana omezhiti, kteri je rasſvit- ljen s' nauki ſvete vére, in dobro vé, koliko ſtraſhniga bo ſplohna ali poſlednja ſodba nad ſabo iméla!

Jeſt bom tedaj danaſ od poſlednje ali ſploh- ne ſodbe govoril, in tri okoliſhine v' miſel vsel, ktere ſo ji ſoſebno laſtne, in ktere oko- liſhine raslozhijo ſplohno, od poſámesne ali poſebne ſodbe. Per poſámesni ali poſebni ſod- bi namrezh prezej po ſmerti je ſam zhlovek pred ſamim Bogam, ſvojim ſodnikam; ſam Bog ga posna, ſam Bog ga ſodi. K' poſlednji ali ſplohni ſodbi pa bodo vſi ljudje bres raslozhka priſhli, vſi bodo ſposnani, vſi ſojeni. Savoljo tih treh okoliſhin ſe poſlednja ſodba, ki bo ſodnji dan, *ſplohna ſodba* imenuje, in te tri okoliſhine ſo rasdelik mojiga danaſhniga govo-

ra. *Poſlednja ſodba je sato ſplohna ker bodo k' njej vſi ljudje bres raslozhka priſhli.* Od tega v' pervim delu. *Poſlednja ſodba je drugizh sato ſplohna ſodba, ker bodo per njej vſi ljudjé od vſih ljudi ſposnani.* Od tega v' drugim delu. — *Poſlednja ſodba je tretjizh sato ſplohna ſodba, ker per njej ne bo ſam Bog ljudi ſodil, ampak vſi ljudje bodo vſe ljudi ſodili.* Od tega bom govoril v' tretjim delu.

Pravizhni in greſhniki! svestó me poſluſhajte, ker, deſlih ne bodo te tri okoliſhine vſih enako sadéle, jih bote vender vſi deléshni.

I.

Nauk od ſplohne ali poſlednje ſodbe je med vſimi reſnizami kerſhanſke ſvéte vere kriſtjanam nar bolj snan, in vera va-njo je nar bolj vkoreninjena. To reſnizo ſo apoſteljni ajdam osnanovali, zerkvéni uzheniki govoré v' ſvojih piſmih od nje, in naſh isvelizhar je velikokrat ſpomnil, de bodo nekdej vſi ljudjé bres raslozhka k' ſodbi priſhli, in de bodo vſi ſójeni. To reſnizo je ſhe zlo ſ' perſego perterdil, sato de bi noben vérin kriſtjan nad njo ne dvomil.

Gotóvo je tedaj, de bo po vſih premémbah zhaſa Goſpodovi dan perderl, tiſti dan namrezh, o kterim ſe bo Jesuſ Kriſtuſ s' vſo mozhjó in s' vſim velizhaſtvam perkasal, de bo vſe ljudí v' Josafatovi dolíni (to je, v' dolini ſodbe) ſodil. Ker Bog je tako ſklenil, pravi ſ. Avguſhtin, de mora nekdej dan priti, o kterim bodo vſe pregrehe ozhitno in hudó poſvar-

jene; prishel bo dan, o kterim bodo pravizhni od Boga sprizhevanje svoje svetósti in plazhílo sa njih saslushenje, greshniki pa osramotenje in poshtrasanje prejéli; prishel bo dan, o kterim bo sodba zhes vsaziga zhloveka, naj bo she k' shivljenju ali pa k' smerti obsojen, opravizhena, poterjena, in od vsih ljudi sa dóbro sposnana. *Dan si je odlózhil, o kterim bo svét sodil.* Apost. djanj. 17, 31.

Kadar bo tedaj tisti dan napózhil, bo splohni sodník Jesus Kristus sedel na svitlim oblaku, v' velikim velizhastvu, pred njim pojde snamenje svetiga krisha, in vsi kóri nebeshkih duhov ga bodo spremili. Trobenta, tista strashna trobenta bo sabuzhala, od ktere s. Pavel govorí: *Merlízhi! vstanite, in pojdite k' sodbi.* 1. Korin. 15, 52. Kadar se bo ta glas slishal, se bo vsa natora pretrésla, in vse trupla bodo spet oshivéle, smert bo vse povernila, ktere je is tega svetá vsela. Oshivil se bo rastréseni prah, kteriga bo duh boshji skupej spravljal, sklenil, sedinil se bo, in bo imel spet nekdanjo podobo. Lejte! ta zhudesh vsigamogozhnosti boshje se bo sodnji dan sgódil. Per tem splohnim vstajenji vsih ljudí, nekoliko postójmo l. p.! in poglejmo, zhesa se nam je is njega uzhiti. — Jest tedaj povsamem, kar sim she sgorej rékel, de bodo k' splohni sodbi vsi ljudjé bres raslozhka poklizani, verniki in neverniki, greshniki in pravizhni. Vsi bodo per sodbi, pa ne vsi enako. Neverniki! ví bote sizer per tej sodbi v' prizho, pa bote vsi drusih misel, kakor pravoverniki. Takrat bote sazhéli, ne verovati, am-

pak gledati; takrat bote od ſkrivnoſt naſhe ſvete vere preprizhani. *Takrat bodo vidili*, pravi Jesuſ per ſ. Luku v' 21, 27. S. Krish, isvir vſih gnad, na kterim je Jesuſ Kriſtuſ terpel in umèrl, ſe vam sdej neſpamet in noroſt sdí, takrat pa ga bote vidili v' njegovi veliki lepoti. *Takrat bodo vidili.* Nauk od ſtraſhne poſlednje ſodbe, ſ' ktero vam sdej shugamo, ſe vam sdej sdí ismiſhljen nauk, takrat pa bote per ſodbi tudi ví prizhijozhi, in bote ſamí vidili, kako ſe bo takrat godílo. *Takrat bodo vidili.* Takrat bote vidili, de je poterjen ſ. evangeli, kteriga vam osnanujemo, in de ſo poterjene in opravízhene vſe reſnize ſvete vere, kterih vaſ sdej uzhímò. *Takrat bodo vidili.* Takrat ne bote mogli vezh tuhtati, ſe ne bote vezh modrijane ſhteli. Takrat vam ne bo treba ſkrivnoſt ſvete vere tuhtati, s' ozhmí bote vidili, in takrat ſe vam ne porezhe: *Verujte*, ampak: *Poglejte.* In na to ne bote mogli drusiga odgovoriti, kakor to le: *Mí ſmo ſe smotili, saſhli ſmo od póta reſnize, goljfali ſmo ſe.* Modroſt. 5, 6. Sakaj tedaj té grevinge ne prehitite? sakaj tega ne verujete, kar vam ſ. evangeli Jesuſa Kriſtuſa verovati velí? Lejte! sdej je ſhe zhaſ ſvoji smoti ſlavó dati, ſvojo pamet, rasſodbam katoljſhke zerkve vdati, in v' djanji po ſvéti veri shivéti, de bote ſtraſhni ſodnji dan med isvoljene perſhtéti.

Pa tudi ví, greſhniki! bote priſhli k' ſplohni ſodbi. Sdej v' grehu veſelja iſhete, in ſe ſ' ſvojimi pregrehami hvalite; tode snano vam bódi, de bo takrat tega neſramniga veſelja ko-

nez, in od njega vam bó ſam griseјozh ſpominj oſtal. To vam napoveduje ſ. Duh v' Modroſtnih bukvah v' 4, 20. Le poſluſhajte ga, kako od vaſ govorí, rekozh: *S' ſtraham bodo na ſvoje grehe miſlili.* Sdej dajete ſvoje ſerzé rádoſti ali rasveſeljenju, imate le ſ' ſvojo zhaſno ſrezho opraviti, ſilno oſtudne pregrehe dopernaſhate, in ſe ſhe njih velikoſti in ſhtevila ne ſpomnite, saduſhite vſe grisenje veſtí v' ſebi. ¿Sodnji dan bote pa vſe ſvoje grehe pred ozhmí imeli. Veſt, ktera je bila dolgo zhaſa saduſhena, ſi bo takrat smogla, in vam bo hudó ozhitala. S' ſtraham bodo na ſvoje grehe miſlili, in njih hudobije jih bodo v' obras bile. Ví morate tedaj greham ſlovó dati, ſizer vaſ bodo k' ſodbi ſpremili; sdej jim ſhe samorete ſlovó dati, ker vam Bog ſvoje gnade ſhe ní odtegnil; Goſpod-Bog shelí, de bi ſe ví ſpreobernili, *ſej Bog ne sheli greſhnikove ſmerti, temuzh, de ſe ſpreoberne in shiví.* ¿Spreoberníte ſe tedaj, in ſtorite pokoro, de ne bote oſramoteni pred ſodnjim ſedeshem Jesuſa Kriſtuſa.

Privizhni! tudi ví bote priſhli h' poſlednji ſodbi, in bote ondi, po beſedah ſ. piſma, s' veliko ſtanovitnoſtjo ſtali. Modroſt. buk. 5, 1. Sdej hódite po póti zhednoſti, ſe vojſkujete, in premagujete ſovrashnike ſvojiga svelizhanja. ¿Svét vaſ ſizer sa neſrezhne ſhteje, in ko bi ví vezhniga shivljenja ne upali, bi vaſ tudi jeſt ſ' ſ. Pavlam vred neisrezheno neſrezhne imenoval. Pa vam s' ravno tem apoſteljnam rezhem: V' sazhétim dóbrim ſtanovitni bódite, nikar ſe ne utrudite na poti, po kteri hódite, dokler Go-

ſpod ne pride, kteri vaſ bo kakor dobre in pridne delavze poklizal, de vam bo obljubljeni denar dal. Takrat vaſ bo od greſhnikov lózhil, vaſ bo na ſvojo deſnizo poſtavil, in tiſti dan bo dan vaſhiga veſelja. — K' ſodbi bodo tedaj priſhli neverniki, greſhniki, in pravizhni. Sato ſe poſlednja ſodba tudi *Jplohna ſodba* imenuje; drugizh ſe pa ſhe sato tako imenuje, ker bodo per poſlednji ſodbi vſi ljudje, in pa od vſih ljudí ſposnani, ali pred vſimi ljudmí rasodéti. Od tega pa v' drugim délu.

II.

¿Svét je enak goſpodarjevi njivi, na kteri je bila ljulika med pſhenizo nameſhana, ker greſhniki povſod shivé med pravizhnimi, in teshko nam je greſhnika od pravizhniga raslozhiti, ker nekteri pod plajſhem pobosbnoſti ſilno gerde pregrehe delajo. Sato je ſplohna ſodba zlo potrebna, pravi ſ. Kriſoſtom, de ſe bo prava poboshnoſt ſposnala, de bo hinavſhina oſramotena, de ſe bodo ſkrivnoſti odgernile, in de bodo per ſodbi vſe zhloveſhke déla rasodéte; de bo zhednoſt, kakor je vredna, povikſhana, pregreha pa po saſlushenji oſramotena. To ſi globoko v' ſerzé vtiſnite, l. p.! ker je ta reſniza sapopadek drusiga déla.

Pervizh tedaj pravim, de bo zhednoſt po ſvoji vrednoſti povikſhana. Sa pravizhniga je ſizer to nar vezhi zhaſt, ker bo prezej po ſvoji ſmèrti v' narozhje nar vikſhiga Boga vsét, in ker bo is uſt ſvojiga Goſpoda ſliſhal to do-

bro ſprizhevanje: *Ti dober in sveſt hlapez! pojdi v' veſélje ſvojiga Goſpoda.* Pa to ſprizhevanje, ko mu ſam Jesuſ, *dober in sveſt hlapez* porêzhe, je ſkrito ſprizhevanje, sa ktero le Bog, in pa ſam pravizhni véſta. Boshja praviza in boshja dobróta pa hozheta imeti, de je zhednoſt, ktera je ljudém nesnana, ali pa od njih sanizhevana, tudi pred vſimi ljudmí rasodeta in povelizhana. Tiſte ſvete déla, ktere je pravizhni v' puſhavi, ali pa v' ſvoji bajtizi ſkrivej delal, ſo kakor slató, ktero mora is oſerzhja semlje priti, in ſe v' vſi ſvoji ſvitlobi pokasati. „S' to reſnizo, in ſ' tem ſpodbadkam je ſ' apoſtelj Pavel verne tolashil; djal jim je: Le potolasheni bodite, ljubí moji bratje! kadar bo Jesuſ, vaſhe upanje ſpet priſhel, bote tudi vi s' njim priſhli, in bote njegoviga veſelja deleshni: *Kadar bo Jesuſ, vaſhe shivljenje rasodet, bote tudi ví s' njim v' velizhaſtvu rasodeti.* Koloſh. 3, 4. V' tej desheli satiranja shivite kakor de bi bili she mertvi, tiſti dan pa, kteriga je Goſpod sa-ſe perhranil, bote ſhe le prav shiveti sazheli, in bote obilno poplazhani. *Kadar bo Kriſtuſ vaſhe shivljenje, rasodet, bote tudi vi s' njim v' velizhaſtvu rasodeti.*

Drugizh pa pravim, de bo ſodnji dan tudi greh oſramoten, kakor ſi saſlushi. Deſlih mora greſhnik prezej po ſvojim lozhenji is tega ſvetá oſramotenje savershenja zhutiti, vender ſ' tem njegov greh ſhe ni dovolj ſhtraſan; njegovo oſramotenje mora ozhitno in ſploh. no biti, de greſhnika vſak zhlovek bres ras-

lozhka ſposna, in de ga je vprizho nebéſ in semlje ſram. Njegova hinavſhina mora odgernjena, njegove svijazhe, goljfije, naklépi, prevsetnoſti, pregreſhni dobizhki, in neſramne déla morajo rasodete biti. ¿Sej ſam naſh svelizhar pravi, de ní nizh tako ſkritiga, de bi na dan in na ſvitlobo ne priſhlo, in ſe v' ſvoji gerdobi ne pokasalo. *Nizh ní tako ſkrivniga, de bi ne bilo rasodeto, nizh tako satajeniga, de bi ſe ne isvedlo.* Mat. 10, 26. ¿Sodnik bo namrezh odpèrl tiſte velike bukve, od kterih govorí ſ. Janes v' ſkrivnim rasodenji v' 20, 12. *Bukve ſo bile odperte.* V' tih bukvah bodo vſi ljudjé greſhnikove rasujsdanoſti sapiſane vidili, in Bog bo ſlehernimu ſ' ſvojo ſvitlobo véſt rasſvitlil, de bo vſak vſo sgódbo njegoviga shivljenja v' njih bral. Oh! kako bo to pazh peklo greſhnika! Kako neisrezheno bo takrat oſramotèn! De bote to oſramotenje she sdej bolj ſposnali, ſi miſlite, kako bi bilo imenitnimu, zheſhenimu, in le k' videsu poboshnimu kriſtjanu per ſerzu, ko bi mu Bog ſ' ſvojo luzhjo njegovo ſerzé rasſvitlil, ko bi vſe njegove ſkrite grehe pred vſimi ljudmí pokasal. Kaj ne, de bi ga bilo neisrezheno ſram? Kako bi bilo vam per ſerzu, ko bi kaka nevidna roka vſe vaſhe pregréhe tukej na zerkvéni sid v' prizho naſ tako sapiſala, de bi jih mí vſi lahko brali? Kako slo bi vaſ pazh rudézhina ſprehajala, nobèna puſhava bi vam ne bila predelezh, nobèna jama bi vam ne bila pretamna, de bi ſe pred nami va-njo ne ſkrili! Mí pa vémo, in terdno verjemo, ker naſ ſve-

to pismo uzhí, de bodo sódnji dan vse nashe pregrehe rasodéte. *Tvojo nagoto*, pravi prerok Nahum 3, 5. *tvojo nagoto bom ajdam pokasal, in kraljestvam tvojo sramoto; osramotiti te hozhem, in v' isgled postaviti.* Oh! preljubi poslushavzi! kaj takrat porezhete? Ali bote tako govorili, kakor takrat govorité, kadar greh mirno delate: ¿Sej smo dobro skriti; *sej nas nihzhe ne vidi?* Dan. 13, 20. Morebiti bote takó govorili, kakor so tisti hudobneshi per preroku govorili: *Gospod ne bo vidil, in na to ne bo porajtal?* Naka, kaj taziga takrat ne porezhete. Le goram porezhete: *Goré! padite na nas; hribje! pokrite nas!* V' svoj poprejshin nizh bi se radi nasaj pogresnili; pa vse vashe vpitje, in vse vashe sheljé vam ne bodo nizh pomagale; vashe sheljé vas pred Bogám in pred ljudmí ne bodo skrile; ondi bote mogli stati, de bote kakor satóshenzi sprashani v' prizho vsiga svetá. Vsi ljudjé bodo vashe grehe védili in vidili, vsi ljudjé se bodo nad vas vsdignili, in vas sodili, kar vam bom v' tetjim delu skasal.

III.

¿Sódnji dan ne bo sam Jesus Kristus sodník vsih ljudí, temuzh sleherniga smed nas bodo tudi vsi ljudjé sodíli, ker s. písmo pravi, *de bo Bog vse stvarí oboróshil, in vsa semlja se bo s' njim vred vojskovala.* Vse stvarí bodo soper greshnika prizhale, in vse ga bodo v' pogubljenje obsodile. Ta sodba bo takrat

neisrezheno *resnizhna*, *pravizhna*, in *edino-voljna*; in sizer bo sato neskonzhno resnizhna, ker se ljudjé v' svojim sposnanji ne bodo nizh motili; bo neskonzhno pravízhna, ker ljudjé ne bodo sodili ne po hudih strastih, ne po dobizhkasheljnosti, temuzh le po tem, kakorshna bo zhlovekova vést; tista sodba bo edinóvóljna, ker bodo zhloveka vsi ljudjé enako posnali, in enako sodbo zhes-nj sklenili. Takrat bodo vsi ljudje zhloveka blagrovali, kteri je svojo dusho pred greham obvaroval, ali pa jo vsaj s' resnizhno pokóro ozhistil; in takrat bodo vsi ljudjé zhloveka v' pogubljenje obsodíli, kteri bo v' nespokornosti umèrl. Takimu greshniku se bo takrat ravno tako godilo, kakor se je godilo Ahanu, od kteriga Jósvetove bukve v' 7. postavi govoré. Tega je moglo vse ljudstvo kamnjati, in nikogar ni bilo, de bi ne bil nobeniga kamna va-nj vèrgel; ravno tako sodnji dan nikogar ne bo, de bi sodbe pogubljenja nad greshnikam ne sklenil. Greshniki! kam bote takrat pobegnili? Morebiti k' isvoljenim, kteri bodo na desnizi Jesusa Kristusa stali? To de tí so enazih misel s' Jesusam Kristusam. Morebiti med druhál savérshenzov, med kterimi bote stali? Pa ti vam ne hodo pomagali, temuzh vas bodo pogubiti sheléli, in zhe bi se lih sa vas potegnili, koliko vam bodo pa samogli pomagati? Bote morebiti h' ptujim narodam, k' nevérnikam, in k' malikovavzam potegnili? Pa sej vam je dobro snano, kar Jesus Kristus per s. Matevshi v' 12. p. 41 v. perpoveduje, de bodo namrezh

ſodnji dan Ninivljani soper vaſ vſtali, in vaſ pred boshjim ſódnjim ſédeshem toshili in pogubili. Lejte! tako sapuſheni bote tiſti dan! nikamur ſe ne bote védili djati.

Pa kakſhin konez bo imela ta shaloſtna sgódba? Oh! l. p.! na vſih udih ſe tréſem, kadar na-nj miſlim. Jesuſ Kriſtuſ, boshji ſodník, kteri bo isvoljene k' ſebi poklizal, in jim krono svelizhanja in velizhaſtva dodélil, ſe bo vèſ ſerdit v' greſhnike oserl, v' ſvojim ſerdu jih bo k' vezhni ſmèrti obſódil, in ſlushabnikam ſvoje neſkonzhne pravize v' vezhne martre isdal. *Porezhe jim: Poberite ſe vi prekleti v' vezhni oginj, kteri je perpravljen hudizhu in njegovim angeljem.* Vidite greſhniki! take naſtópke bodo iméli vaſhi grehi. Tiſti ſtraſhni dan vaſ bo Bog od ſebe savèrgel, in v' vézhni oginj pahnil. Oh! kólika neſrezha je ta; vekomej od Boga in od njegoviga velizhaſtva lozhenimu biti, vekomej v' peklu goréti in terpéti, je pazh nar vézhi neſrezha! Ali ne pojdete nikdar ſamí v' ſé, de bi ſe té neſrézhe ogibali in ognili? Kaj ne bote ſvojih grehov sgrévali, in ſe po reſnizhni pokori s' Bogam ſpravili? ali ſe bote ſhe pomiſhljevali, zhe bi ſe ſladnimu veſelju ſvetá odpovedali, in Bogú ſlushili ali ne? Oh! zhe ſe le kolizhikaj pomiſhljujete, ſte she vredni, de vam Bog ſvojo gnado odtegne, in de ſe kdej ne bote mogli ſpreoberniti, ker ſe sdej nozhete ſpreoberniti, dokler ſe ſhe samorete.

Morebiti mi porezhete, de ſe neisrezheno bojite tiſte ſtraſhne ſodbe v' vézhno pogublje-

nje, in de ſe je hozhete lih savoljo tegá na vſo mózh varovati. — Jeſt vam pa povém, de ſo té le prasne beſede, ktere vaſ ne bodo pogubljenja obvarovale, temuzh morate v' djanji, s' déli ſkasati, de ſe reſnizhno shelitè pogubljenja ogníti; ví morate namrezh nad ſvojimi deli zhuti, ſpodobno in kerſhanſko shivéti, ter ne le greha ſovrashiti, temuzh tudi pregreſhno perloshnoſt; morate dolshnoſti ſvete vére sveſtó ſpolnováti, radi in pogóſto moliti, k' ſ. maſhi hodití, in sakramenta ſvéte pokóre, in preſvetiga réſhnjiga teléſa vredno prejemati; s' beſédo, vſo pravizhnoſt morate ſpolnovati, ktero ſte Bogu in ſvetu dolshní. Potlej ſe lahko po rezhe, de ſe bojite obſojenja greſhnikov, in de hrepenitè po ſodbi pravizhnih. Dokler pa poſvetno shivitè, le po zhaſni ſrezhi hrepenitè, ſvojim shivinſkim ſtraſtim ſtreshete, greh prederzno delate, in v' njem terdovratni oſtajate, moramo rêzhi, de ſe Boga in njegove ſodbe malo bojite. Kdor ſe kake rezhí boji, ní mirniga ſerzá, in ſe je ſkerbno varije. Ako ſe tedaj hozhete per ſplohni ſodbi tiſte ſtraſhne ſodbe obvarovati, ſe morate prezej s' Bogam ſpraviti. Sdej je ſhe zhaſ greh objokovati, in ſi saſlushenje sa vezhnoſt naberati, sdej ſte lahko ſamí ſvoji ſodniki, de vaſ ne bodo kdej vſi ljudjé ſodili. *Zhe ſami ſebe ſodimo*, pravi ſ. Pavel, *ne bomo ſojeni.* Sodite tedaj ſami ſebe, ſhtrafujte ſe sa gréh, ki ſte ga she ſtorili, in varite ſe ga odſihmal. Tedaj bote imeli upanje, de bote poſlednji dan dobro ſodbo saſliſhali; Jesuſ Kriſtuſ vam namrezh porêzhe: Pri-

dite k' meni ví poshegnani mojiga Ozheta! in prejmíte kraljeſtvo, ktero vam je od sazhetka ſvetá perpravljeno. — Amen.

V' god obletnize poſvezhenja vſih zerkev.

Piſano je: Moja hiſha je hiſha molitve: ví pa ſte jo ſtorili jamó rasbojnikov. Luk. 19.

Preróki ſo ſizer od odreſhenika prerokovali, de bo veſ kroták, imenovali ſo ga kralja mirú, in Jeſuſ vender gré v' Jerusalemſki tempelj, ſi tepéshnizo napravi, in je jél tiſte isganjati, kteri ſo v' njem prodajali in kupovali. Sakaj Jeſuſ tako déla? sakaj je tako ſerdit? nikar ſe ne zhudímo nad tem svelizharjevim sadershanjem. Jeſuſ ſ' to ojſtroſtjo zhaſt ſvetiga Jerusalemſkiga tempeljna uterduje, ſe sa nebeſhke vrata poteguje, in ſe savoljo omadeshane hiſhe boshje maſhuje. Ali pa niſo naſhe zerkve ſhe imenitniſhi, kakor je bil Jerusalemſki tempelj? Ali ſe naſhim zerkvam ne ſpodobi ſhe vezhi ſpoſhtovanje, kakor Jerusalemſkimu tempeljnu? — Kadar ſo Judje is Babilonſke ſushnoſti priſhli, ſo Salomonov poderti tempelj ſpet popravili, tode tiſti Judje, ki ſo pervi Salomonovi tempelj vidili, ſo ſe nad tem

popravljenim milo jokalí, ker ſo ſe ſpomnili, koliko ſlabeji je ta, od uniga. Bog jih tedaj po preroku Hogeji toláshi rekozh: Ljubi moji! sakaj takó shalujete? sakaj sanizhujete novo ſvetinjiſhe, ktero ſte sdej dosidali? sakaj miſlite in pravite, de ta tempelj ní nizh proti ſtarimu ¿Salomonovimu tempeljnu? Snano vam bódi, de bo ta tempelj ſ' ſvojim velizhaſtvam ſhe preſegel velizhaſtvo ſtariga tempeljna, *ker v' ta tempelj bo ſam odreſhenik ſvetá priſhel.* Per tem premiſhljevanji, l. p., oſtanem danaſ, ko god shegnanja prizhijozhe zerkve veſéli obhajamo, ker nam ravno to premiſhljevanje nar bolj shivo poozhíti, kolike veljáve, kolikiga ſpoſhtovanja, in káke zhaſtí ſo vredne naſhe poſvezhene zerkvé, in kako slo ſe pregreſhí, kdor jih omadeshije. — Ko je Bog v' tempelj priſhel, ſe je njegovo velizhaſtvo neisrezheno imenitno perkasalo. *Goſpodovo velizhaſtvo je veſ tempelj napolnilo.* Ljudſtvo, ktero je bilo vprizho njegove prizhijozhnoſti, je bilo vſe napolnjeno s' savsetjem, ſtraham in trepétam. ¿She duhovni níſo mogli boshje ſvetlóſti preſtati. temuzh ſo moglí s' boshjo ſlushbo, in ſ' ſvetimi opravili prenéhati. Moj Bog! bi li tí samogel ljudém kaj ſvetejſhiga, zhaſtitljivſhiga, in ſpoſhtovanja vredniſhiga dati, kakor je ¿Salomonov tempelj, v' kteriga ſi ſ' takim lepim velizhaſtvam priſhel? Ja, pravi Goſpod, ljudém bom nekaj dal, kar je ſhe vredniſhi ſpoſhtovanja, sazhudenja, in ſtrahú. To bo moj ſin, ki je isgled mojiga bitja, ſvetloſt mojiga velizhaſtva, in vezhni sapopadek mojiga dopadenja, ki je

ſvet uſtvaril, in vſe rezhí ſ' ſvojo vſigamogozhno beſedo ohrani, ki je v' nebeſih vikſhi od vſih angeljev, in je meni enak, kteri ſe je ponishal, je umerl, in ſe meni v' dar dal. *Priſhel bo, kteriga naródje sheljno zhakajo.* Hag. 2, 8. Kar v' pervim Salomonovim tempeljnu ní bilo viditi, ſe je v' drugim, popravljenim Zorobabelovim tempeljnu vidilo, in ſe v' naſhih zerkvah ſhe dan danaſhni vſakdan per oſru ſvete maſhe ponavlja. Tukej je Jesuſ Kriſtuſ ſin boshji v' ſtanu vedne molitve, sedinjeniga poſvezhevanja, opravila, in darovanja. Pa vender (in ta je vaſha pregreha, ali pa gnuſoba na tem ſvetim kraji, kteri kraj je savoljo prizhijozhnoſti ſinu boshjiga taziga ſpoſhtovanja vredin) ví prevsetneshi! tukej nizh ne sagledate, kar bi vaſ ponishalo, in oſramotílo, temuzh hódite v' zerkuv prevsetni in polni napuha. Na tem ſvetim kraji, kteri je savoljo dél vzhlovezhene vezhne modroſti, tako zhudin, in vèſ boshji, ví meſéni ljudje! nizh ne vidite, kar bi vaſ ganilo, ali vam k' ſerzu ſhlo, temuzh ſte vedno vſi rastréſeni! Na tem ſvetim kraji, kteri je savoljo daru, ki ga ſam nar vikſhi goſpod sa naſhe grehe daruje, tako neisrezheno ſtraſhen, vender nizh ne vidite, kar bi vaſ preſtraſhilo in ſpreobernilo, temuzh, kadar is zerkve greſte, ſte ſhe vezhi greſhniki kakor popréd! Kaj tedaj hozhete ſhe vezhiga in zhaſtitljivſhiga, kakor je ſilno ponishni Bog? kaj hozhete prijetniſhiga in zhudniſhiga, kakor je neprenehama pasljivi in delavni Bog? kaj hozhete ſtraſhnejſhiga in grosovitniſhiga kakor je

¿Sin boshji, kteri ſe sa vaſhe grehe daruje? Jesuſova ponishnoſt v' zerkvi tedaj *pervizh* oſramotuje in pogubljuje vaſho prevsetnoſt in vaſh napùh v' zerkvi; *drugizh* njegov ajfer ali njegova gorezhnoſt oſramotí vaſho rastreſenoſt, in sanikernoſt; in *tretjizh*, njegov dar sa grehe vſiga ſveta oſramotuje, in pogubljuje vaſhe grehe, ktere ſe predersnete v' zerkvi delati. Predin sazhnem, ſe perpravite.

I.

Jesuſova ponishnoſt v' zerkvi oſramotuje in pogubljuje vaſhe prevsetno in napuhnjeno sadershanje v' njej.

¿Sej vém, ljubesnivi poſluſhavzi! de ſte pravoverni kriſtjani, kteri verijete de je v' sakramentu preſvetjga reſhnjiga teleſa pod podóbo kruha in vina Jesuſ Kriſtuſ po boshji in zhloveſhki natori prizhijozh, torej mi ní treba odgrinjati sagrinjala, ſ' kterim Jesuſ Kriſtuſ ſvojo boshjo natoro v' sakramentu ſ. reſhnjiga teleſa perkriva. ¿Skrivnoſtna ſénza, ſ' ktero ſe Jesuſ perkríva, nam le njegovo velizhaſtvo rasodéva. ¿Sveta temà, is ktere ſi je tako rekozh tukej ſhotor naredil, bolj ſvetlobo, kakor temoto okrog ſebe rasſhirja, in nad Bogam bi nam opoldanje ſolnze ne moglo nizh vezhiga pokasati, kakor pa nam ta temni oblak nad njim kashe.

Tukej namrezh ſe Bog nar bolj kakor Bog rasodéva, kjer ſe Jesuſ Kriſtuſ, le sato, ker je zhloveſhko natoro na-ſe vsel, pred njim s'

vſo perljudnoſtjo, in pohlevnoſtjo ponishuje. Tukej ſe boshje neſkonzhno velizhaſtvo nar bolj ſvéti, kjer ſe per njegovim pogledu ſolnze pravize takó rekozh satemnuje! Tukej daje Bog nar bolj na snanje, kolika zhaſt ſe mu ſpodobi, kjer ſe njegovimu neſkonzhnimu bitju, po Jesuſu Kriſtuſu tudi neſkonzhna zhaſt godí. Miſlite ſi, l. p.! vſe podóbe, po kterih je Bog od sazhetka ſveta ſvojo prizhijozhnoſt na snanje dajal. Od ene ſtraní ſi, poſtavim, miſlite gorezhi germ, v' kterim ſe je Bog Moseſu perkasal, ſkrivnoſtno gréd ali lojtro, na kteri ſe je Jakopu rasodel, in bliſk in gróm, per kterih ſvetlobi ſe je Judovſkimu ljudſtvu nasnanje dal; in od ene ſtraní ſi pa miſlite niski ſtan, v' kterim Jesuſ Kriſtuſ tukej na naſhim altarji prebiva, in potlej mi povejte, ktere ismed tih unajnih snamenj, zhe jih prav premiſlite, vam dajejo bolji sapopadek od boshjiga velizhaſtva?

Reſ je ſizer, de v' sakramentu preſvetiga reſhnjiga teléſa ne vidite Jesuſove zhloveſhke natore, ali ſo pa úmi ſtari molivzi praviga Boga vidili njegovo boshjo natoro? Le kak bliſh boshje natore ſo vidili, in vender ſo Bogu, ki jim je nekoliko bliſha ſvoje natore pokasal, vſo ſpodóbno zhaſt ſkasovali. Ví pa, preljubi kríſtjani! ví vidite vſaj s' ozhmí ſvete vere v' sakramentu ſ. reſhnjiga teléſa ponishniga Jesuſa Kriſtuſa. Kaj ſe ne ſpodóbi, de ſe pèr pogledu njegove ponishnoſti vſako koléno perpogne, vſe zhloveſhtvo ponisha, in vſa pamet ſramúje? Kaj ne l. p.! reſnizhno verjete, de Jesuſ

Kristus sin boshji, is visozih nebes lesem na altar sato pride, de svojiga nebeshkiga ozheta zhasti in móli, vi pa, ki ste prah in pepél, se sramujete, pred njim na svoje koléna poklekniti! Tukej, kjer sveta vzhlovezhena beseda vse snamenja svoje velikósti in visokósti od sebe derne vi hozhete s' svojo nizhemurnostjo in lepoto bahati, se prevsetno oshabiti, in nizhemurno oblezhiti in lishpati? Tukej je Jesus Kristus pod revno podóbo kruha in vina, na majhnim prostóru, ves poníshin skrit, se li spodóbi, de bi vi semkej prevsétni hodili, in se nesposhtljivo sadersháli v' prizho tistiga nebeshkiga kralja. kteriga she Jesus zhastí? Kaj ní gèrd podlóshin, kteri she take ponishnosti níma, kakorshno ima njegov kralj? Kadar koli prevsetin v' zerkuv pridesh, l. moj kristjan! posnemash predersno Míkolo, Davidovo shéno, ktero je Bog savoljo njene oshabnosti s' saniahljivo nerodovitnostjo shtrafal. David namrezh, Judovski kralj, Míkolni mósh, rezhe skrinjo miru in sprave na hrib Sijon prenesti; vse ljudstvo skupej sklizhejo, s' velizhastjo jo nesó, in David od svetiga veselja ves vnét pred skrínjo boshjo na kvishko poskakuje, in Boga na vso mozh zhastí. Is svojiga stanovanja ga Míkola vídi, od veselja poskakovati, v' srezu ga sanizhuje, in kadar David damú pride, se is njega norza déla, rekozh: *Kako sal je bil danas Israelski kralj, ker se je pred déklami svojih hlapzov odkril.* 2. Kralj 6, 26. Posvetne, nalishpane hzhére! ali ní Míkola vasha podóba? V' zerkuv pridete toliko nalishpane, de bi

kmalo té tla, deſlih ſo neisrezheno ſvete, vender ſhe vredne ne bile, vaſ noſiti; kdo bi ne miſlil, de leſem le sato v' takim lepim in dragim oblazhilu pridete, de ſi is globoke ponishnóſti Jesuſa Kriſtuſa norza delate, in mu jo ſ' ſvojim oſhábnim vedenjem, kakor Míkola Davidu, ozhitate, rekózh: Káko oſramotenje je sa toliziga kralja, kakor ſi tí, de ſe tukej med ſvojimi ſlushabniki in ſlushabnizami bres vſiga snamenja velikoſti, viſokóſti in imenitnoſti snajdeſh?

Kaj pa vam Jesuſ Kriſtuſ na to ozhitanje odgovori? Kar je David, ki je bil svelizharjeva podoba, Mikoli ſvoji sheni, odgovoril. Jesuſ vam namrezh pravi: Jeſt ſim ſizer veſ ponishin v' vaſhi zerkvi, tode ſe sato ponishujem, de Goſpod-Bogu, ſvojimu in vaſhimu Ozhetu ſpodóbno zhaſt ſkasujem. Is moje ponishnoſti tedaj ſe uzhite, in ſposnovajte, kako velik in viſok je Bog, pred kterim ſe ſhe jeſt, deſlih ſim ſin bóshji, tako slo ponishujem. Zhe ſe ſhe jeſt, ki ſim vaſh goſpód, tukej táko slo pred Bogam ponishujem, kakor de bi proti njemu nizh ne bil, kaj ſte nek vé v' njegovih ozhéh? Ali vaſ moja ponishnoſt ne bo nikdar preuzhíla, de ſe morate vſaj tukej v' zerkví pod njegovo vſigamogozhno rokó ponishevati? Ali vaſ jeſt ſ' tem, de ſim tukej bres vſiga kraljeviga oblazhíla, ne bom nauzhil, de je poſhtenoſt nar lepſhi obléka, ſ' ktero mu zhlovek tukej nar bolj dopade? Ali she ne bote nikdar ſposnale is sagrinjala, ktero mojo ſvetloſt tukej perkriva, de ſe ſhe tako lep zhlo-

vek tukej ne ſme ſkasovati, ampak de ſe mora pred boshjim oblizhjem sakrivati? Pridite tedaj, vé prevsétnize! pridite in oſramotujte altarje, kteri niſo, kakor vé naliſhpani, pa ſo vender ſpodobniſhi, kakor vé, napravljeni. Pridite, in ſkasujte tukej ſvoj ljubesnivi obras, kjer ſi angelji boshji is ſpoſhtovanja ſ' perutmi obrase sakrivajo. Pridite, in dajte ſe tukej zhaſtiti, kjer hózhe le ſam Bog zheſhen biti. Jeſt pa ſe bom tukéj neprenehama ponisheval, de bom ſ' ſvojo ponishnoſtjo popravil neſramno nezhaſt, ktero vé tukej mojimu nebeſhkimu Ozhetu delate. Lejte kerſhanſke devize in shene! na ta Jesuſov odgovor ſe vſelej ſpomnite, kadar v' zerkuv greſte; ta Jesuſova ponishnoſt naj vaſ vſelej oſramoti, kolikorkrat naliſhpane in vſe oſhabne v' boshjo vesho pridete.

In vam prevsetni poſvetnjaki! vam ſhege ſvete vere niſo mar, ſhege in navade tega ſvetá pa radi ſpolnujete; s' ljudmí s' vſo ſpodobnoſtjo ravnate, na Boga pa nizh kaj ne porajtate; pred velikimi tega ſvetá ſe ponishujete, pa vaſ je ſram pred tiſtim velikim Bogam poklekniti, kteriga angelji v' nebeſih molijo; bi ſi ne upali pa semljiſkiga kralja, ali zeſarja naravnoſt s' ojſtrim ozhéſam pogledati, tukej pa v' prebivaliſhi ſvojiga Boga ſe vſi prevsetni ſemtertje osírate; kaj miſlite, de ſo zerkvé, v' kterih Jesuſ Kriſtuſ prebiva, kraji rasujsdane proſtóſti? Kaj miſlite, de je ſvetinjiſhe, ktero ſi je on sato isvoljil, de ſ' ſvojo ponishnóſtjo sa vaſho prevsetnoſt, rastréſenoſt in oſhabnoſt pokóro déla, le sato sidano, de bi ví v' njem

ſvoje neſrámne ozhí paſli? Kaj ménite, de vam je tukej perpuſheno, ſe ſmejati, pogovarjati in poſvetno ſtati, kjer Jesuſ vèſ ponishin ſ' tihim ſpoſhtovanjem prebivá?

Mladi *zeſar Teodosi* pravi: ¿Sliſhim, de nekteri mojih pódloshnih, kadar v' zerkuv gredó, ſvoje oroshje, pa tudi divje sholnirſko obnaſhanje ſ' ſaboj noſijo, de ondi ſtojé, kakor bi na vojſki ſtrasho imeli, in tega ſvetiga kraja nizh bolj neſpoſhtujejo, kakor ſvoj ſhotor!— Ali ní l, p.! vaſhe vedenje v' zerkví ravno tako? — Ali ne vedó, pravi na dalej ta pobóshni zeſar, de jeſt, ako lih ſim kralj in zeſar, vender lépi bliſh ſvoje kraljeve ſlushbe pred zerkvenimi vratmi puſham? Altarju ſe le takrat perblisham; kadar ſvoje darí s' vſo ponishnoſtjo na-nj poloshím, in ſe mozhno varijem, de Bogú, kteri je ondi prizhijozh, ſ' prèdersnim napúham nobeniga njemu ſpodobniga ſpoſhtovanja ne odtégnem in ne pertergam.

Oh! kriſtjani! ta poboshni zeſar je miſlil, de bo neſpodobno sadershanje ſvojih podloshnih v' zerkví ſ' tem nar bolj oſramotil; ker jim je ſam ſvoj isgled pred ozhí poſtavil. Tukej v' naſhi zerkvi pa imate nad Jesuſam ſhe mozhnejſhi in ganljivſhi isgled. Ta isgled ní kaziga poſvetniga kralja ali zeſarjá, ampak Geſpóda nabéſ in semlje, kteri vam is ſvetinjiſha, ki v' njem prebiva, praví: Poglejte me, in ſe ſramujte. Is nebeſhkih viſháv ſim priſhel v' vaſh tabernakelj. Tukej na zlo majhnim proſtóru prebivam. ¿Svoji neomejénoſti tukej mejnike ſtavim; tukej perkrívam ſvojo velikoſt

in visokost; deslih sim neomejen kralj, sim vender revnim ljudém pokorin; in vse to storím is sposhtovanja do svojiga nebeshkiga Ozheta, de mu spodobno zhast skashem; ví pa ravno takrat, kadar mojo ponishnost vidite, oshabno semtertje gledate, imate nepokojne nogé, in vashe truplo je vse terdo in tako rekozh, leséno. *Jest zhastim svojiga Ozheta, ví pa meni nezhast delate!* Jan. 8, 49. Zhe imate she kolikanj vére l. p.! vam to oshitanje mora k' serzu iti, sramovati se morate. —

II.

Jesusov ajser v' zerkvi in njegova gorézhnost in pasnost na vse, kar zhast njegoviga nebeshkiga Ozheta povikshati samóre, osramotuje vasho rastrésenost v' zerkvi in sanikernost. Jesus Kristus namrezh tukej ní, kakor ví prizhijozh, le s' telésam, bres déla, bres prida, in vès rastresén, ali v' druge rezhí samishljen, temuzh Jesus je tukej prizhijozh tudi s' duham, ter neprenéhama, in pasno sa vse skerbí, kar njégoviga nebeshkiga Ozheta povikshuje. Sveti zerkvéni uzheniki uzhé, de Jesus na nashih altarjih neprenéhama ponavlja svoje vzhlovezhenje in shivljenje. Pa rés! kteri dél njegoviga posemljiskiga shivljenja se nam tukej ne postavlja shivo pred ozhí? Ali ni posvezhenje kruha in vina ravno taka skrivnost, kakorshna je Jesusovo vzhlovezhenje? Ali ní Jesusov prihod na nashe altarje ravno tako zhudin, kakor njegovo rojstvo v' Betlehemu? Ali

ní njegovo prebivanje v' nafhim tabernakeljnu ravno tako fkrito, in tiho kakor je bilo njegovo shivljenje v' Nazaretu? Tukej je Jesuf pokorin povelju fvojih flushabnikov, kakor je bil ondi pokórin povelju fvoje matere. Tukej fpreobrazha elemente, in poftáve natore, kakor v' Kani Galileje. Tukej per ftudenzu gnad fhe smirej zhaka sgubljénih ovaz, kakor je per Jakopovim vodnjaku zhakal ¿Samarifhke shene. Tukej, pred njegovimi nogami vidim vfak dan fpokorne Magdaléne, fpreobernjene Zaheje, k' shivljenju obujene Lazarje, in veliko mnoshizo ljudftva, kteri fe f' prezhudnim kruham pafejo. Tukej vérni kriftjani njegove dobrote vshivajo. Njegovi flushabniki njegovo befedo ozhitno osnanujejo. Jesuf tukej vedno ponavlja fvoje shivljenje, fvojo fmèrt, in fvoje vftajenje. In vprizho tolizih zhudeshev fte l. p.! vender tako restréfeni, de fami na-fe posábite. Mnóge druge rezhí vam na mifel hodijo; in vafhe ferzé ima vefelje in dopadenje nad takimi rastréfenimi miflimi. Komej fe fvéta mafha perzhnè, she bi radi, de bi nehala; vfaka minuta vam je predolga, in zhe fte kolikaj zhafa v' zerkvi, fe vam she predolgo, in presoperno sdi. Moj Bog! ali fo tvoji zhudeshi fvojo mozh sgubili? Ali fo kriftjani sgubili fvojo véro? Oh! kadar fo bili kriftjani pervih zhafov kerfhanftva tako frezhni, de fo nevarnofti dolsiga popotovanja preftati, in v' obljubljeno deshelo, na fvete kraje prifhli, in tifte kraje sagledali, po kterih je ¿Sin boshji, Jesuf Kriftuf hodil, in jih f' fvojimi ftopinja-

mi posvetil, so prezej in lahko posabili na shlahto, prijatle, in drushíno, na svoje blago in na vse, kar so domá popustili, de niso drusiga mislili, kakor le na to, kar so v' obljubljeni desheli nashli. Vsaka stopinja se jim je prijetno pozhiválo sdéla. Obstali so in premishljevali, kaj se je ob Jesusovih zhasih ondi sosebniga sgodílo; slehern kotízhek tiste srezhne deshele so obiskali, in preglédali; noben kraj ní bil predelezh, noben kot preskrit, nobeno snamenje ni bilo toliko samasano, de bi ga ne bili v' zhasti imeli. Tistih krajev niso le enkrat, ampak vezhkrat, pa vselej s' novim veseljem pregledali. Tukej, so si perpovedovali, tukej je bil Jesus rojen; tukej je umèrl; na tej póti je slepiga zhloveka osdravil; per tem ríbniku je mertvoudnimu zhloveku sdravje dodélil; tukej je ozhitno presheshtnizo od sebe ispustil, in je ní k' smerti obsódil; tukej je is slovézhe greshnize sédem hudizhev isgnal. Sdélo se jim je v' Betlehemu, de slishijo jók novorojéniga Jesusa, in vesélo petje angeljev, de vidijo Marijo in Joshefa, pastirje in modre is jutrove deshele pred njim. Sdelo se jim je, de se shalostno sdihovanje umirajozhiga Jesusa na hribu Kalvarii po skalovji rasléga. Od semlje so terjali Jesusov pót in njegovo krí. Sdélo se jim je na hribu Kalvarii, de se pod njimi semlja trese, de solnze otemnúje, in de je Jesus, kteri je is ljubesni do njih umèrl, she savoljo njih sadnizh na krishi sdihnil! In vender preljubi Jesus! ti nisi bil takrat vezh na tistih krajih; komej je bilo ondi káko snamе-

nje in kak ſpominj od tebe. Tiſti kriſtjani ſo tvoje dela in tvoje terpljenje le v' ſpominji imeli, in she ſam ſpominj na-te jim je ſerzé tako omézhil, kakor de bi bili tebe shiviga pred ſeboj delati in terpéti vidili. V' naſhih zerkvah ſi pa tí reſnizhno po boshji in zhloveſhki natorí, s' duſho in ſ' teleſam prizhijozh; tukej nepreneháma delaſh, tukej ponavljaſh, ali pa veliko vezh, dopolnujeſh délo naſhiga poſvezhenja; in vender kriſtjani neobzhutljivſhi, kakor to sidovje, ktero ſe vſaj od tvoje hvale rasléga, vſe to vidijo, pa sa-te ne marajo, vſe to ſliſhijo, in ſtojé tukej bres vſe pobóshnoſti in pasnoſti, vſi kamneni, vſi ſuhi, vſi nerodovitni dobrih del. Savoljo te ſvoje mlazhnoſti in rastréſenoſti, I. p.! ſe morate pred Jesuſam hudó ſramovati.

III.

Jesuſov dar sa grehe vſiga ſvetá, oſramotuje in pogubljuje vaſhe grehe, ktere ſe predersnete v' zerkvi delati.

Tukej naj vaſ, l. p.! ſoſebno rudézhina ſprehaja. Jesuſ Kriſtuſ je sato v' naſhih zerkvah, kakor ſte doſihmal ſliſhali, de velizhaſtvo ſvojiga nebeſhkiga Ozheta nepreneháma zhaſti in móli, in de ſkerbno na vſe to pasi, in déla, kar v' zhaſt njegoviga Ozheta tekniti samore; vèrh tega je pa Jesuſ ſhe sato v' naſhih zerkvah, de ſvoje neſkonzhno saſlushenje nepreneháma daruje nebeſhkimu Ozhetu, in de boshji pravizi sadoſtúje sa grehe ſvojiga ljudſtva. Tega naſ katoljſhka zerkuv vſelej opómni, ka-

darkoli pred nami tabernakelj, in s' njim ſvoj ſhaz ali saklad odpré. Lejte greſhniki! nam takrat pravi naſha katoljſhka zerkuv, lejte tukej jagnje boshje, lejte tukej dar sa ſvoje grehe. *Lejte jagnje boshje.* Jan. 1, 29. To ſi je ſ. Bernard globoko v' ſerzé vtiſnil. Ker ſim ſe, pravi ſ. Bernard, nad ſvetlóſtjo ſvetiga Boga pregréſhil, ſim bil she bliso ſvojiga vezhniga pogubljenja. Bog, moj kralj, me je she hotel v' pogubljenje obſoditi, in njegova dobrota me je hotla sadnizh njegovi pravízi v' róke dati. Tode edinorojéni ſin boshji, ſin mojiga rasshaljeniga kralja, kterimu je moja neſrezha k' ſerzu ſhla, ſe je boshji pravizi ſam ſebe nameſt mene poſtavil. Priſhel je ſ' kraljeviga ſédesha ſvojiga Ozheta, na ſvoj obras pred-nj pade, ſe da prijeti in svesáti, in próſi kakor ſpokornik sa-me, sa moje odpuſhenje. Kadar ſinú boshjiga tako sgrevaniga vidim, kako bi jeſt samogel tako neuſmiljen biti, de bi ſi is njegove ljubesni do mene norza delal, in njegoviga ozheta ſhe smirej shalil? Kako bi mi bilo mozh v' grehih oſtati, in ſ' ſvojo terdovratnoſtjo Jesuſu ſolsé mnoshiti? Kako bi pazh jeſt samogel tako divji biti, de bi boshjimu ſinu s' novim shaljenjem njegoviga ozhéta, novo butaro na ramo nakladal? Oh! terdovratni greſhniki! kar ſe je ſvetimu Bernardu nemogozhe sdélo, to ví vſak dan delate! Na tem ſvetim kraji, v' zerkvi, kjer ſin boshji savoljo vaſ kakor ſpokornik prebiva, ví vſak dan vezhi greſhniki perhajate. Bahate ſe s' grehi, nad kterimi ſe tukej Jesuſu gnúſi, in jéso boshjo, kte-

ro Jesuſ neprenéhama tolashi, vi vedno bolj drashite. Ali ne darujete ſvétu ſvojiga pregreſhniga ſerza ravno tukej pred tem altarjem, na kterim Jesuſ Kriſtuſ ſvojimu nebeſhkimu Ozhetu ſvoje nedolshno teló daruje? Ali ſi ne delate tukej na ti novi Kalvarii, kjer Jesuſ vſak dan ſpominj ſvoje grenke ſmèrti obhaja, neſrezhniga veſelja, de ſe tukej ſkasujete, in druge gledate, de ſe ſnidete ſ' perſhono, ktera vam je vſhezh, in kteri dopaſti shelitè? Ali ſe ne uzhitè tukej, kjèr je ſizer ſhola pokóre, kjer vam isgled ſinu boshjiga ponishnoſt, ſmert in rasdjanje osnanuje, le prevsetnih nizhemurnih ſheg ſvetá, in neſpodobniga vedenja?

Ajdje ſo nekdej v' sanizhevanje Jesuſoviga krisha, ondi kjer je bil ſ. Krish perkrit, podóbo bogine *Venere* poſtavili, kteri ſo vzhaſih neſramno darovali. Zhudite ſe l. p.! kadar vam to gerdo rézh perpovedujem. Ali pa dan danaſhni ne dela hudizh ſhe gèrſhi? On dan danaſhni ne nad ſ. krish, ampak pred oblizhje nedolshniga Jesuſa, ki ſe tukej daruje, meſene malike poſtavlja, ktere ſvet móli, in kteri tudi ſvetu nar vezhi zhaſt ſkasujejo. Sravin kervave kopéli ſinu boshjiga, ktera je namenjena peklenſki ogenj ogaſiti, hudizh dela ognjene pſhíze, ktere nar hujſhi ſtraſti budé. Teléſu boshjiga odreſhenika, ktero je sa svelizhanje naſhih duſh darovano, hudizh take ozhí naſproti ſtavi, ktere ljudí sapeljujéjo, in dela tukej pregreſhne savése, kjer Jesuſ Kriſtuſ savéso naſhe ſprave s' Bogam poterduje. Nizh vezh ne rezímo od tasih gnuſob na tem ſvetim kraji!

Veliko lósheje ſe je nad takim pohujſhanjem milo jokati, kakor ga v' vſi njegovi oſtudnoſti popiſati. Kdo bi ſe ne jokal *nad ſtraſhno ſlepoto Israelzov*, kteri ſo ravno tazhaſ okrog slatiga teleta v' puſhavi pleſali, in mu boshjo zhaſt ſkasovali, kadar je Mojseſ, njih vojvoda, kteri ní bil ſizer per njih, pa je vender sa njih pregreho védel, ſvoje roke k' Bogu na kviſhko povsdigoval, in Boga sa odpuſhenje njih malikovanja poníshno proſil? To je shiva podóba vſiga tega, kar ſe v' naſhih zerkvah vſak dan med *Bogam*, *med Jesuſam Kriſtuſam*, *in med greſhnikam* godí. „Púſti me, pravi Bog ſvojimu ſinu Jesuſu, kakor je v' puſhavi Mojseſu djal, púſti me, de bom to preſhérno in rasujsdano ljudſtvo pokonzhal; njegova puntarija me je she sdavnej raskazhila.“ — Nikar, ljubi moj Ozhe! mu odgovorí Jesuſ Kriſtuſ, jeſt tega ne morem dovoliti. Ti greſhniki ſo delo tvojih rók, in ſo s' mojo kervijo od vezhniga pogubljenja odkupljeni. ¿She ſe kadí ta predraga kri na altarjih sa-nje, in te proſi, de jim odpúſti. ¿Spómni ſe tedaj, o nebeſhki Ozhe! ſvojiga ljubiga Isaka, in osrì ſe na njegov dar!

Greſhniki, in greſhnize! Bog ſe ſizer osrè na ſvojiga preljubiga ¿Sina Jesuſa Kriſtuſa, ki je na naſhim altarji, pa sraven njegà tudi vaſ sagleda; in ſizer kakſhine vaſ tukej prizhijozhe vidi? Vidi vaſ, de imate ozhí, miſli, in ſerzê le v' meſene malike obernjene, kterim v' ſvojim ſerzu, kakor Israelzi slatimu telétu, pravite: *Ví ſte naſhi bogóvi!* Oh! kriſtjani! ſtra-

ſhno je viditi! Tukej v' zerkvi imata Bog in zhlovek ob enim zhaſu s' boshjo pravizo opraviti; Bog jo toláshi, zhlovek jo dráshi; Bog ji sadoſtúje, zhlovek jo shali; Bog hózhe mir s' njo ſtoriti, zhlovek ji pa vojſko napoveduje! — Greſhniki, in greſhnize! nehajte poſvezheno zerkuv ob poſvezhenje perpravljati; odſihmal je nikar vezh ne oſkrunite ſ' takim neſpodobnim vedénjem; kaderkoli v' zerkuv greſte ſamí per ſebi miſlite: Kaj dela Jesuſ Kriſtuſ v' zerkvi, in kaj hozhem jeſt v' njej delati? Kakſhinih miſel je on, in kakſhinih ſim pa jeſt? V' kákim ſtanu on v' zerkvi prebiva, in v' kakſhinim ſim pa jeſt? To premiſhljevanje vaſ bo oſramotilo, in ponishevalo, in vam mozh dajalo, sadrég ſe ogibati, ktere prekanjeni vojvoda tega ſvetá v' zerkvi poboshnoſti in nedolshnoſti ſtavi. ¿Sej nebeſhki Ozhe ſvojiga ſina ni le sato na naſhe altarje poſadil, de bi ga ljudjé zhaſtili in molili, ampak tudi sato, de je Jesuſ glava naſhe ſvete vere, in de nam je v' rasgled, kako moramo Boga zhaſtiti, in mu ozhitno boshjo ſlushbo opravljati. Bog je vidil, de ſo ſe v' *ſtarim teſtamentu velikokrat preſhernoſt in rasujsdanoſt v' ſvetinjiſke uſelile*, in de ga Judje v' njegovim tempeljnu niſo vſeſej ſpodobno zhaſtili, deſlih je nektere savoljo njih predersnoſti hudo ſhtrafal. *Oza*, kteri je roko po ſkrinji savese bres premiſlika ſtegnil; *Filiſhzhani*, ktere je Bog savoljo premajhniga ſpoſhtovanja s' gerdo ſtiſko obiſkal; *Betsamljani*, kterih je bilo veliko sato pomorjenih, ker ſo ſkrinjo boshjo is radovédzhinoſti

pogledali, in ſhe drugi bresbóshniki in sanizhevavzi neſkonzhno ſvetiga Boga, deſlih ſo neſrezhne ſmerti umerli, ſo vender ſhe doſti napzhinih ljudí na ſvétu sapuſtili, kteri jih v' njih rasujsdani predersnoſti poſnemajo. Kaj tedaj Bog pozhne ob zhaſih noviga teſtamenta, de bi zhaſt, ſvojih ſvetih krajev, ali ſvojiga prebivaliſha na semlji bolj uterdil? Is ſvetih krajev, namrezh is zerkev, je ſtoril prebivaliſhe ſvojiga ſina Jesuſa Kriſtuſa, ker ſi je, kakor nam Jesuſ pové, ſam per ſebi miſlil: *Vſaj mojiga ſina ſe bódo* (ljudjé) *bali.* Mark. 12, 6. V'-zhaſti ga bodo imeli, in od njega ſe bodo tudi mene zhaſtiti uzhili. Kadar bodo njegovo ſpoſhtovanje do mene prav ſposnali, bodo tudi ſposnali mojo velikoſt, in viſokoſt. In kadar bodo vidili, koliko zhaſt mi ſhe moj edini ſin ſkasuje, bodo is tega ſposnali, koliko zhaſt ſo mi ſhe le oni dolshni. Zhe pa njegovih isgledov ne bodo poſnemali, ali zhe ne bodo po njih shiveli, ampak ſe jim ſhe le v' bran ſtavili, ſe bo tudi moj ſin soper njé vsdignil, in to krotko jagnje ſe bo v' rjovézhiga leva ſpremenilo, in ſe nad njimi po pravizi smaſheválo. Moj ſin vezh ne bo hodil is ſvojih omadeshanih in oſkrunjenih zerkuv s' gajshljo v' rokah de bi kupzhevavze in prodajavze poboljſhal in otél, ampak ſ' ſtrélami, de bo omadeshavze ſvojih zerkev rastréſhil in pogubil. *Priſhel bo, in pokonzhal.* Mark. 12, 9. Poberite ſe ſpred mene, jim takrat porezhe, kakor je kdej Judam rékel, kteri ſo Jerusalemſki tempelj omadeshali, poberíte ſe is mojiga

vezhniga prebivalifha, ví rasujsdani kriftjani! kteri fvojimu pravimu shivimu Bogú fhe tolike zhaftí ne fkasujete, kolikorfhno fo ajdje fvojim domifhljenim malikam fkasovali. Ko bi bili ozhí fvete vere kolikaj odperli, bi bili is ponishnofti mojiga fvetiga telefa v' tabernakeljnu lahko fposnali, de je hifha mojiga Ozheta, *hifha ponishnofti*, ví fte pa is nje gledífhe fvoje prevsetnofti in fvojiga napuha ftorili. Is moje fvete boshje flushbe bi fe bili nauzhili, de je tempelj boshji *kraj fvetih opravil*, in poboshnih fheg, ví fte pa is njega ftorili, navadno fnidífhe fvoje neumne rastréfenofti, in nepasnofti. Is mojiga darovanja bi bili fposnali, de je fvetinjifhe boshje *kraj fprave*, ví fte ga pa v' jamo pregreh fpremenili. Krivi fte tedaj grehov soper vero, ktera vam velí v' zerkvi Boga zhaftiti; grehov soper pravizo in fpodobnoft, ktera hozhe, de v' zerkvi vfaj famí sa-fe fkerbíte; grehov soper kerfhanfko ljubesen, ktera vam veli v' zerkvi blishnimu dobre isglede dajati. Pregrefhili fte fe tedaj nad Bogam, famí nad faboj, in nad fvojim blishnim. Poberíte fe tedaj fpred mene: *Pifano je: Moja hifha je hifha molitve, ví fte pa is nje jamo rasbojnikov ftorili.* Mat. 21, 13.

Preljubi isvelizhar nafhih dufh! obvari naf pred takó hudim ozhitanjem, in pred njegovimi shaloftnimi naftopki! Danaf fposnamo kako neisrezheno gerdó in oftudno fmo dofihmal ravnali, ker fmo zerkve, tvoje fveto prebivalifhe, omadeshevali. In ker tí fhe zlo fvetnikam prepovedujefh sa take ljudi moliti, kteri tvojo fve-

to hiſho omadeshijejo, (kakor je piſano: *Sa to ljudſtvo nikar ne moli, ker je v' moji hiſhi toliko pregreh ſtorilo.* Jerem. 11, 14. 15.) sato te lepo proſimo, dovoli nam, de bomo ſmeli vſaj tvoje neſkonzhno saſlushenje tvojimu nebeſhkimu Ozhetu darovati, de bomo ſ' tvojo molituvjo, in tvojim zheſhenjem isbriſali ſvoje neſpodobno sadershanje v' zerkvi; ſvojo rastreſenoſt ſ' tvojim ſvetim ajfram in ſ' tvojo ſveto gorezhnoſtjo sa zhaſt boshjo; in ſvoje v' prizho tebe v' zerkvi ſtorjene pregrehe ſ' tvojim neſkonzhnim sadoſtenjem v' ſpravo sa grehe vſih ljudí. Spreoberni pa tudi naſhe ſerza, de bomo odſihmal v' zèrkuv radi, ponishni, in krotki hodili, ſe v' zerkvi vſelej ſpodobno sadershali, in tvojimu ſvetimu prebivaliſhu na semlji vſo ſpodobno zhaſt ſkasovali; de bomo enkrat priſhli v' vezhne ſtanovaliſha, kjer te bomo s' Bogam Ozhetam, in ſvetim Duham vred na vſe vezhne zhaſe zhaſtili in molili. — Amen.

KASALO.

Pervo nedeljo po Binkushtih.

V'-god ſvetih apoſteljnov Petra in Pavla.

Péto nedeljo po Binkuſhtih.

Sheſto nedeljo po Binkuſhtih

Sedmó nedeljo po Binkuſhtih

Oſmo nedeljo po Binkuſhtih.

Devéto nedeljo po Binkuſhtih.

Deſéto nedeljo po Binkuſhtih.

Enajſto nedeljo po Binkuſhtih.

Dvanajſto nedeljo po Binkuſhtih.

Véliko goſpódnizo.

Trinajſto nedeljo po Binkuſhtih.

Shtirnajſto nedeljo po Binkuſhtih

Petnajſto nedeljo po Binkuſhtih.

Málo goſpódnizo.

Sheſtnajſto nedeljo po Binkuſhtih.

Sedemnajſto nedeljo po Binkuſhtih.

Oſemnajſto nedeljo po Binkuſhtih.

Devetnajſto nedeljo po Binkuſhtih.

Dvajſeto nedeljo po Binkuſhtih.

En in dvajſeto nedeljo po Binkuſhtih.

Dva in dvajſeto nedeljo po Binkuſhtih.

V' god vſih ſvetnikov.

O ſpominji vſih vernih mertvih

Tri in dvajſeto nedeljo po Binkuſhtih.

Shtiri in dvajſeto ali poſlédnjo nedeljo po Binkuſhtih.

V' gód oblétnize posvezhenja vsih zerkev.